

༡༣། །ཀེའུ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྒོན་ལམ་གྱི་གསུང་འབུམ།

སེར་གུའུ་ག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྫིང་འཕྲོ་ལ་བསྟུ་ཕྱོགས་རྫི་ག་ཁང་ནས་བསྟུན།

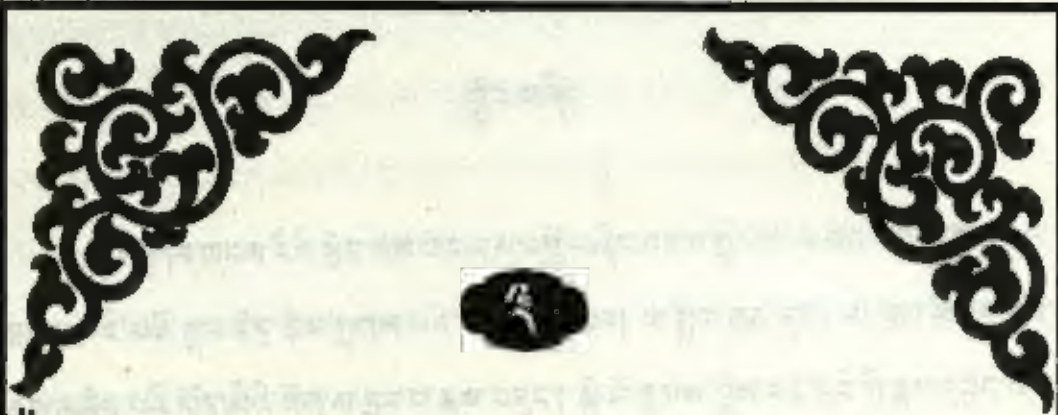

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

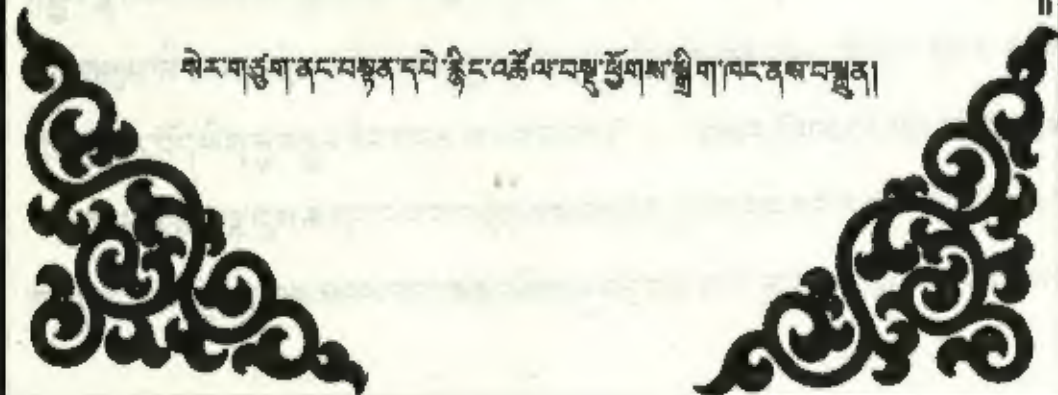

༡༡། །། ཀུ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྒོན་ལམ་གྱི་གསུང་འབུམ།

མེད་གཙུག་ནང་བཞུག་དཔེ་རྒྱུ་འཛེལ་བའུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྐྱུན།

မြန်မာ့သမ္မတ ဦးမြတ်နိုးစေတော်မူသော အမည်

မြန်မာ့သမ္မတ ဦးမြတ်နိုးစေတော်မူသော အမည်

ལྷ་མོ་ལྟེན།

[illegible]

བཀའ་བྱ་གསུམ་ལྷན་ཚུལ་གྱི་རིང་ལུགས་གཉིས་ནས་ལྷན་པོར་དུ་མ་ཐེབས་སྒྲོར་སེམས་གསུམ་ལྷན་
 ཅུམ་བཤར་སྒྲེད་པེ་དགོན་རྒྱུར་སྒྲུབ་དང་། དེར་སྒྲུབས་སྒྲོབ་གཉིས་པའི་ཉེར་མཐོང་ཆེད་དུ་གངས་ཅན་
 ལྷན་ནོར་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་བརྒྱུགས་ཏེ་ད་ལན་པོར་འཕྲེང་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་པར་སྒྲུབ་ཐོན་
 པ་དང་། དགོན་སྒྲེད་དང་། ལྷི་ཆོགས་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁར་བརྒྱལ་ཉེ་བར་ཆ་ཆར་གཉིས་རེ་རིན་མེད་འབྲུལ་
 ལམ་ཞུས་པ་ལུད། དེ་ཕྱིར་སེམས་གསུམ་ཅུམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྒྲུལ་འཛོར་ཞུས་ཏེ། ལྷན་བརྒྱུན་ལ་ཤི་ཞུ་དང་
 རིས་མེད་མེད་སྒྲུ་ཐོས་པས་མ་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཕྱགས་འདུན་སྒྲོར་བཤས་ཞུས་སུ་ཡོད་པ་དང་།

འདས་པའི་ཡོ་སྒྲུབ་ནང་རོས་ཆོད་ལས་གཞི་ལ་གོར་རིས་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ལག་གི་དབུ་ཁྲིད་
 བས་གཞིགས་སྒྲོར་སྒྲུབ་མེད་པ་གནད་པ་དང་། མཐུན་དཔྱད་སེམས་ལྷན་ཁངས་གིང་། ལྷན་བསམ་
 དུང་ལྷན་དགར་པའི་སྒྲིམ་ཆེན་དུ་མས་རོས་ཆོད་ལས་ཀར་གདེང་འཛོག་ཆོད་མེད་དང་། མ་ནོར་ལམ་
 རྟོན། མ་དཔེ་མཐོང་འདོན་གནད་པ་ཐོགས་ཀྱིས་མཆོན། ར་ཆོར་ལྷན་པ་ལྷན་འདེགས་ཀྱིས་ལྷན་མེད་རྒྱལ་
 རྒྱུར་རོགས་རམ་གནད་པར་རྩེས་སུ་ཡོད་རངས་དང་། ལྷིང་དབུས་ནས་ལྷན་སྒྲེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག །འབྲུང་འབྲུང་ཡང་མེད་གཙུག་ནས་དགེ་ལྷན་སྒྲུང་འབྲུལ་གཙོ་བོར་སྒྲུར་པའི་རིས་
 མེད་གསུང་རབ་དཔེ་སྒྲུབ་དགོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ལག་དང་། རྒྱུབ་གྲུ་ལག་ལ་ཉེ་བར་
 མཐོང་པའི་རིག་གཞུང་དག་གྱང་རིས་བས་པར་སྒྲུབ་ཞུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ལྷིང་བཅངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན།
 ལྷན་བསམ་ནམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་རིས་མེད་མེད་སྒྲུ་ཀྱན་ནས་མ་དཔེ་མཐོང་འདོན་དང་། ར་ཆོད་ལས་ཀར་
 ཅུ་ཆེད་ལས་རྟོན་པ་ཀའ་སྒྲོབ་སུ་མཐུད་ལྷན་སྒྲུབ་ཡོད་པ་མཐུན་ཞེས་ཞུའོ། །

མེད་གཙུག་ནང་བརྒྱན་དཔེ་རྟོན་འཛོལ་བརྒྱ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

1. 1950 年 10 月 1 日 中華人民共和國成立以來，全國人民在
中國共產黨的領導下，已經取得了巨大的成就。在經濟建設方面，
我們已經建立了社會主義經濟制度的基礎，國民經濟得到了迅速的發展。
在文化建設方面，我們已經建立了社會主義文化制度的基礎，科學文
化事業得到了迅速的發展。在國防建設方面，我們已經建立了社會
主義國防制度的基礎，國防力量得到了迅速的加強。在外交方面，
我們已經建立了社會主義外交制度的基礎，國際地位得到了迅速的
提高。在人民生活方面，我們已經建立了社會主義生活制度的基礎，
人民生活得到了迅速的改善。這些成就的取得，都是中國共產黨
領導的結果。我們必須繼續努力，為實現社會主義和共產主義的
偉大事業而奮鬥到底。

དག་པ་ཆུང་།

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ..... (१)

ਸ੍ਰੀ ਅੰਗੇਜ਼ਾਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੁਰਾਣ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂਭਾਰਤ । . . . . (158)

८३॥ ८४॥ ८५॥ ८६॥ ८७॥ ८८॥ ८९॥ ९०॥ ९१॥ ९२॥ ९३॥ ९४॥ ९५॥ ९६॥ ९७॥ ९८॥ ९९॥ १००॥

ବିଶ୍ଵସ୍ତମାପ୍ତବ୍ୟମ୍ । . . . . . {160}

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବଳ (292)

གཤམ་བྱ་དང་། བཟང་སྒོར་ལྔ་ལྔ་ཡི་ཕྱི་ལྷན་གྱི་ ..... (342)

དཔལ་མགོན་ལཱ་ཐུམ་གཏོར་འབུམ་དངོས་ཀྱི་མཆོག་ཐོབ་པ་ཞུས་པོ། ། ..... (474)

༡༡། །དགེ་ལུ་སྒྲུབ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་ཟིན་བྲིས་རྣམས་གྲོལ་ཀྱང་ཏུ་དགེ་བའི་
ལམ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་མདུ་མ་དུ་ཡ། སྒྲུབ་ཕྱེད་ལ་སྒྲུབ་པོ་གཉིས་མེད་དོ་རྗེ་འཆང་། །ཟུར་ལུང་ལྔ་
བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །སྟོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན། །
ངེས་དོན་སྒྲུབ་པ་རྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གསང་བ་ཀྱང་འདུས་
པ། །སྟོ་བཟང་རྣམས་གྲོལ་བ་དེ་བ་མཚན་ལ་རོལ། །ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་གྲུབ་པའི་དབང་
ཕྱག་ལ། །བཀའ་དྲིན་དྲན་པས་ཡན་ལག་མཚན་གིས་འདུད། །འགྲོ་བ་ཀྱང་གྱི་པན་
བདེའི་གཞིར་གྱུར་པ། །རྒྱལ་བ་ལྷན་ཀྱང་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །ཕྱགས་དགོངས་ཀྱང་
གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གྱི་ཚུལ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ། །

རྒྱལ་བས་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་གསུང་ལས།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱར། །དགེ་བའི་བཤེས་
གྱི་མགོན་བཅས་པ། །འདི་མཉན་པ་ཡི་སྟོན་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྟེན་དང་ཀྱང་
འདི་དང་། །སྟེན་དང་ཚུལ་(༡༣)ཁྱིམ་ས་སོགས་སྟོན་པ། །ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་
པའི། །སྟོན་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ཏེ་གཙུག་ལག་
ཁང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བརྒྱད་ནས་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་།
བསོད་སྟོམས་འབུལ་བ་སོགས་གྱིས་དེ་ལ་དངོས་སུ་དགེ་རྩ་བ་སྟེན་པ་དང་། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཁུད་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལུས་ཉན་པའི་

སྒྲིམ་དང་། དེ་ལ་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། རག་གིས་དོན་བཞིན་བསྐྱར་བ་དང་། གཙོ་
བོར་ཡིད་ཀྱིས་བློས་བསམ་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱར་བ་ཀྱང་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་
ཆོག་སྒོ་ལ་ལེན་པའི་སྒྲིམ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱར་བ་ཀྱང་ནས་ཐེ་ཆོས་ཟུང་པའི་དོན་གྱི་རོ་བོ་
ཁྱེད་ཤིང་། རོ་བོའི་རྒྱ་མཚན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ནི་ལུས་དོན་མི་བརྟེན་པར་
འཛིན་པའི་སྒྲིམ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་སྒྲིན་སྟགས་བཅུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་
ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་དང་། བཞི་ག་ཡང་ཐོག་པ་ཆེན་
པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཅན་དུ་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་རྣམས་
ལས་བཤད་པ་ལྟར། ད་ལས་ཀྱང་དགེ་ལུན་སྒྲིན་བརྒྱད་གྱི་བཀའ་སྒྲོལ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
(༡བ)འདི་ཉན་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
བཅས་པའི་སྒྲིམ་མཚན་ཉིད་རྣམས་སྟོན་མར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཆར་
བར་མཛད་དགོས། དེར་དུས་སུ་ཆོས་འདི་འདྲ་ལ་ཉན་སྟགས་བྱེད་པའང་མི་ཁྲིད་ཅིང་།
བྱེད་པ་ལྟར་སྒྲིམ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་ན་དགོན་པའི་འདུ་གཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྐལ་བ་བཟང་
པའི་ཉམས་ཅམ་ཡང་མེད་པར། ར་དང་སྒྲུ་མ་གཉིས་སྒྱིར་ལུལ་དང་ནང་ཚན་ལྱང་པ་
གཅིག །བྱ་ས་དང་བྱ་ཆར་གཅིག་ཡིན་ཐེར་ཞིང་ཡང་དགོས་རུ་ལ་སྒྲར་ཁོང་གིས་ཟང་
ཟིང་གི་གྲོགས་བྱས། ད་དྲུང་ཆེ་འདྲིའི་བདེ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་ས་ཡིན་པས་ཁོང་
གིས་བྱ་བ་གང་བྱེད་སར་རུ་སྐྱེས་པའི་ཐབས་མེད་སྒྲུ་ནས་མི་རྣམས་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཀྱལ་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཅུང་ཟད་དྲག་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ཆོས་དེ་རང་ལ་དགོས་པར་མི་
འཛིན་པར། རང་ཆོས་དེ་ལ་ལར་མཁོ་བ་ལྟར་བྱས་ནས། ཆོས་དེ་ཉམས་འགོ་བར་
འདུག་ཟེར་ཞིང་ཐོས་མ་ཐག་ནས། ཤོད་པའི་འདུ་གཤེས་ཀྱིས་ཉན་པ་སྟགས་ཅི་ཅམ་
ཆོས་ལ་འབད་སྒོ་བྱས་ཀྱང་ཆེ་འདྲིའི་མཛོན་ཞེན་སྒྲིབས་ཆེ་བ་རེས་བསྐྱོད་པ་ག་སྟག་དུ་
མོང་བས། འབྲས་སུ་ཆོས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་མི་འབྱུང་བ་རེད། རང་ལ་ར་ཡོད་པས་

ད་ལམ་འདིར་ཚོགས་པ་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཅི་ནས་མཛད་དགོས་པ་ཡིན།

ད་ནི་ཐོག་མར་བསྟན་བཅོས་འདིར་འཇུག་པའི་ཐབས་སྒྲིབ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 བསྟན་བཅོས་དངོས་དོན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྤྱིར་བསྟན་
 བཅོས་འདིར་འཇུག་ཐབས་མང་ཡང་། སྐབས་སུ་བབས་པ་སྟན་བརྒྱད་བྱམ་མོང་མ་
 ཡིན་པ་འདི་ཁའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱག་སྒྲུལ་མ་
 ཉམས་པ་ནི་དགོས་པ་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ཁྱད་སྤྱོད་བྱུང་བར་དུ་འཆལ་ཉམས་
 ཀྱི་ལྟ་དམ་ཞུགས་པའི་བརྒྱད་པ་བྱིན་རྒྱལ་མ་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་
 འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྣམ་དག་གི་དད་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲེབ་དང་། ཐོས་
 བསམ་སྒྲུལ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་སོགས་ལམ་གྱི་གནད་ལ་གོ་བ་ཆགས་པས་འཇུག་ཚུལ་
 ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོག་མ་ནས་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
 རྒྱུ་བས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པས་གང་བརྩམས་པ་རྣམས་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་
 བཅོས་དགོས་པ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད། འདི་རྣམས་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་
 པོ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་སྐྱུ་མ་མཆིས་པ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་ཟུང་
 འཇུག་དོ་རྗེ་འཆང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེར་དུས་
 རང་ཅག་བསོད་ནམས་ཀྱི་བསགས་རྒྱུ་ཁྱད་པའི་དབང་གིས། འབྲལ་གྱི་ལྟ་ཆོས་ཞིག་
 ལས་ཀྱང་ཅིས་ཁྱད་པར་བྱེད་པར་འདུག །

དགོས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིར་འཇུག་པའི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བརྒྱད་པ་མ་
 ཆད་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་འགོ་གངས་དང་། ཆོས་འགོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར།
 བརྒྱད་ཁྱད་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་པ་ཞིག་དགོས། དེས་ཀྱང་མི་ཆོག་བར་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་
 འཆལ་བ་དང་། དམ་ཉམས་ཀྱི་ལྟ་དམ་ཞུགས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། ཡོན་ཏན་གསར་པ་
 སྒྲེབ་ལྟ་ཅི། རྟོང་བ་སྒྲེས་སྒྲེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འདུག །སྟོན་

བརྒྱད་ལྷ་ཁྱུང་བྱས་པའི་ཅིས་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་འདྲ་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དུས་དབང་སྐབས་བབས་ལ་དགོངས་དེ། ཅུ་འབྲེལ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་
ནས་ཡི་གེར་འཁོད་པར་མཛད་པ་ནི་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་པཀའ་དྲིན་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་
འདུག །

བརྒྱད་རྒྱལ་ཡང་དངོས་པོ་ཅིས་སྒྲོད་(༤༧)ལེན་ལྟར། གཅིག་ལ་ཁྱུང་དུས་གཅིག་
ལ་མེད་འགྲོ་བའི་བུམ་པ་གང་བྱའི་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་ན། བུམ་སྒྲོང་བྱོ་བ་ལྷ་ཁྱུང་
ག་ནས་ཡོང་། དེས་ན་བུམ་པ་བཟང་པོ་ནས་སྒྲུངས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །སྙན་
བརྒྱད་འདིའི་སྒྲུ་མ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྒྲུང་དོར་ཡང་། གདམས་
པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ནི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་འབྱོར་མཛོད་དུ་མཛད་པ་ག་སྟག་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྒྱད་པ་བྱིན་སྒྲུབས་ཅན་
དུ་རྟོགས་ནས་དྲང་བས་ཉན་ན། ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པ་
ལ་རུས་པ་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དགོས་པ་བྱི་མ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཆོན་མང་སྟེ།
བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཁོང་ནས་ཐོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་འདུག །

དེ་ནས་འཇུག་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོ་རྣམ་དག་སྒྲིས་པ་ན། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་
དངོས་བཤད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པས། གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་དོན་དང་མཐུན་
པར་བཤད་པ་ལ། རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བརྒྱམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་
བཤད་པ། བརྒྱམས་པ་ལས་ཁྱུང་བའི་དགེ་བ་བསྒྲོ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཆོད་
པར་བརྗོད་པ་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།

༡ ཅུ་མོ་མ་རྩུ་རྩུ་ལ། ཀྱུན་ཁྱབ་ཀྱུན་གྱི་རང་བཞིན་ཐུག་རྒྱ་ཆེ། །དབྱེར་མེད་
བརྗོད་བྱལ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་དབྱིངས། །རྗེན་པར་སྟོན་མཛད་ཁྱབ་བདག་གྲུབ་པའི་
རྗེ། །སྒྲུ་མེད་སྒྲུ་མའི་ཞབས་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཅིས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ཐོག་མར་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས་བདག་
 ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐྱིད། ཞེས་སྟོན་གྱི་དམ་པ་
 གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཐས་པའི་བྱ་བ་འཁྱོད་ཅོད་ཅོས་གསུམ་སོགས་གལ་ཆེ་བའི་དག་
 གི་བྱ་བ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཅོས་པ་ནི་སྤྱོད་དཔེ་ན་ཅན་གྱི་མིས། འཁྱོད་ཅོད་དག་ལ་མ་
 དེས་གིང་། །འབྲུལ་མེད་ཅོས་པའི་རྩི་རྩེ་འདི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཅོས་པའི་དམ་
 བཅའ་དེས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལ་ཡན་འདོགས་སྐྱོན་རིང་བ་དང་། སྟོན་པ་
 དང་བསྟན་པ་གཉིས་ཀའི་གོ་ཆོད་པ་བཅས། རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་ཁྲིམས་མ་ཉམས་གོང་དུ།
 ལོ་སྟོར་མེད་(པར)ནང་དུ་བསྟན་བཅོས་གསུམ་པ་གང་བྱུང་ཡང་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཆོག་སྟེ།
 ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟུན་དངས། ཆོག་སྟེ་གྲུལ་གཤམ་དུ་ཅོས་མཁན་དང་ཆོས་རྣམས་
 བཞག །དེ་ནས་གྲུལ་རིམ་ལྟར་ཆོས་དེ་ཞིབ་དཔྱོད་མཛད་ནས། བཀའ་དང་དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དང་མཐུན་ན་འབྲུལ་དུ་རྒྱལ་པོས་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཕྱི་
 མོར་བཀོད་ནས་མཆོད་ཅིང་ཆོས་དང་མཛད་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འགྲོ་དོན་གྱི་སྐབས་
 དཔྱེ་བར་མཛད། ཆོག་མཛོས་ཀྱང་བརྗོད་དོན་གཡོ་ཁྲིད་ཅན་དུ་འདུག་ན། གཉིས་ཀ་
 ཆོས་མཐུན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཉམས་སྦྱང་པར་མཛད་པའི་སྟོན་སྐུ་རྒྱལ་བསྟན་ཏི་མེད་
 རིང་དུ་སྤྲེལ་བའི་ལུགས་སྟོལ་དེ་འདྲ་མེད། རེད་རང་ཆོས་དེར་སང་དཔུལ་དང་ཁ་
 བདག་སྟེ་སོགས་ལ་འགྲིག་མིན་དེ་ལྟར་བྱེད།

མཚ་ངག་ལས་ཀྱང་འབྱོམ་གྱིས་ཐོ་བོ་གསེགས་པར། ད་བསེས་གཉེན་སྐུ་ལ་
བསྐྱེན་ལུས་པས། ད་རྒྱུད་ལ་བྱིན་རྒྱུ་པས་བརྟན་པོ་ཐོབ་ཆེད་པས་བསེས་གཉེན་མདོ་སྡེ་
ལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་གལ་ཆེ་བས་ན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དཔལ་པ་གོང་མ་རྒྱལ་ས་གྱིས་ཚུམ་པ་
ལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་མཛད།

དེས་ན་བསྐྱེད་བཅོས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དགོས་དོན་རྣམས་ཅི་ཡང་མ་

འཕྱགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་རག་ལས། དེ་ནི་རྟོ་ལ་རི་མོ་བྱིས་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་བཅའ་
བརྟན་པོ་འཛིན་པ་དང་། ཡུལ་ཁུད་པར་ཅན་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་པ་གཉིས་ལ་དངོས་
སྤྱུ་རག་ལས་པས་ན། ཡང་རང་འབྲེལ་ལས་རྩིས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་
ཞེས་དགོས་པ་དང་བརྟན་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མཛད། དེ་ཡང་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་
མཆོད་བརྟེན་ལྟར། བརྟན་བཅོས་ལུས་གི་བརྟེན་བྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བར་
ལྟོན་པ་ལ། ཅ་མོ་མདུ་མ་དུ་ཡ་ཞེས་གསུངས། རྒྱ་སྐད་སྟོས་པའི་དགོས་པ་སྟགས་ཀྱང་
རྒྱུ་གི་སྐབས་ལྟར་ཡིན་འདུག །སྤྱིར་ཡང་སྤྱི་མཐོང་ཞབས་ལ་གྱས་པས་འདུད་ཅིང་།
འདུད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱང་ཉེ་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱད་མེད་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་
ཁྱབ་པ་ནི། ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་ཡང་དེ་ལས་
མི་འདའ་བས་ཕྱག་རྒྱ་དང་། དེ་རྟོགས་ན་མཆོག་(༥༦)ཏུ་བྱེད་པས་ན་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་དང་
ནས་དུ་ཡང་དབྱེར་མེད་པའི་འབྲས་དུས་གི་ཡེ་ཤེས་ནི། རྒྱ་རྟོག་གིས་རི་བཞིན་བརྟེན་
པ་དང་བྲལ་བའི་བདེ་ཆེན་སྟགས་གི་རྟོ་རྟེ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་དྲི་ས་ཀུན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་གི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དང་། སྤྱི་བ་བྲལ་རྗེས་པར་མདོན་སྤྱི་
དུ་ཕྱགས་ལ་འཆར་ཞིང་། དེ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་བདག་ཅག་གཞན་ལ་འང་སྤྱི་དང་གསུང་
གིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ལྟོན་པར་མཛད་པའི་ཀུན་ཁྱབ་རིགས་གི་བདག་པོར་གྲུབ་པ་སྟེ་ཡིན་
པའི་སྟོན་སྟེ་བཙུན་སྤྱི་མཐོང་། དོན་གཉིས་གང་ནས་ཀྱང་འགྲན་སྒྲུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱིར་དཔོན་གི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་ན། འབངས་གྱིས་དེ་ལས་མི་འདའ། དེ་ཡང་
རོ་ཐོག་གི་ཡིན་ཚུལ་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས། གང་བྱུང་ལ་དཔེ་རྒྱ་མི་འདེབས་པ་ལྟར།
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཕྱགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་རྗེས་འདུག་རྣམས་གྱིས་གང་ལས་འདའ་
བར་མི་བྱ་བའི་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་གི་ཡིན་ཚུལ་བརྟེན་པའི་གནད་ལ་ལྟ་བ་བཀའ་
བཏགས་གི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཆོས་གི་སྟོས་ཆེན་པོ་བཞི་གསུངས། འདི་རྣམས་

བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་གྱི་བརྒྱུད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ནང་ནས་ཆོས་
 ཀུན་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟལ་དུ་བྱེད་རུང་གི་སེམས་གནས་
 གྱི་སྒྲུབ་ཚུལ། དེ་གཉིས་ལུགས་སྟོལ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་བཅས་ཚུལ་
 གསུམ་ཆར་ལ་མ་མོར་བ་འདི་དག་ལུ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡིན། ཆོས་ཉིད་
 དང་དབྱེར་མེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་སྒྲིམ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཡོད།
 ཐོག་མ་ནས་ཆོས་ཉིད་དང་འོ་བོ་དབྱེར་མེད་པས་རང་བཞིན་ལ་དྲི་མའི་ལྟ་དུ་མ་ཞུགས་
 ཤིང་། སྟོར་གྱི་བཅས་བཅོས་རགས་པ་ཞི་དང་ཞི་རུང་གི་སེམས་དེ་གཞི་དུས་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཡིན། དེ་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད། བརྒྱུད་སྟོང་པ་ལས་རབ་
 འབྱུར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའི་ཞེས་གསུངས། དེ་ལས་གྱི་དོ་བོར་
 འཕྲོས་ནས་མཉམ་གཞག་གི་ཆོ་ལྟལ་ཆོས་ཉིད་དང་། ཚུལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་
 མེད་པས་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཅིང་རྒྱུ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་དེ་ལས་དུས་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཡིན། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཐོབ་པའི་ལས་ཞུགས་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་རིགས་(༥ན)པར་ཡོད། སྟོར་ལས་ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ། ཉི་མུང་
 ལས། གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་རྒྱུ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཐོགས་
 ཡིན།

འབྲས་དུས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་མི་
 ལྟར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནམ་དུ་ཡང་དབྱེར་མེད་པས་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྟར་མི་སྟོང་
 པར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཛད་པ་མཐའ་དག་དུས་གཅིག་དུ་མ་ཉམས་པར་སྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་བྱེད་པར་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་རིགས་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་བདག་པོ་ལྟ་
 སུང་ཡོད། འདིའི་གནད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ས་ན་མཉམ་གཞག་ཇི་ལྟར་མཐོ་ཡང་རང་
 གི་བསམ་འོ་ལ་ལྟོས་དེ་སྒྲུབ་མི་ལྟར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་སྟོར་

དགོས་པ་ཡང་དག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

ལས་ཡང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་ནས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སེམས་དེ་གཉིས་ནི་ཆོས་
 ཉིད་དང་རྟག་ཏུ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅིང་ཆོས་ཅན་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་གཞི་ལྟ་བུར་གྱུར་
 བའི་རང་བཞིན་དེ་སྐུས་ཀྱང་བཞིག་པར་མི་རུས་པས་ན། སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཞེས་དོ་རྩེའི་
 མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་འདུག །འདི་རྣམས་ནི་བདག་གི་སྒྲ་མ་སྤང་འདུག་དོ་རྩེ་འཆང་རྣམ་
 གཉིས་ཀྱི་བཀའ་མདོན་སྐུ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པས་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཆེ་ཞིང་། བཞུར་ཆེན་མོ་
 དང་མཐུན་པས་བྱུངས་བྱུང་བ། དེས་ཤིས་སྒྲེ་སྒྲ་ཞིང་གོ་ཡུལ་མཆོད་ཆེ་བས་མན་དག་
 ཐབ་པ། འཆད་ཚུལ་རྒྱད་ཆོད་དང་བསྟན་པས་ཐན་ཐོགས་སྤྱར་བ་བཅས་ཡིན་ཞིང་།
 ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་རང་ཤིས་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་མཆོན་ལུན་གྱི་ཞལ་ལས་ཤིས་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་འདྲ་རེད།

གཉིས་པ་ཅོམ་པར་དམ་བཅའ་སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི། མདོ་རྒྱད་མན་དག་རྒྱ་མཆོད་
 བཅུད་བསྟུན་ནས། །ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་དགོ་ལུན་བཀའ་བརྒྱད་པ། །བྱུང་
 མཆོག་དུས་བཟོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི། །བཀའ་སྟོན་ལྟག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་གྱི། །ཞེས་
 གསུངས། །ལུས་རྒྱས་འབྱིར་བསྟུན་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་དང་། གསང་འདུལ་རྩ་
 བཤད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་དེ་དག་གིས་རྒྱར་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་། ཇམ་དེས་པ་སྟེར་
 བའི་སྟོན་མཛད་རྒྱད་ཀྱི་ཆོག་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་ཐབས་མན་དག་གི་བསྟན་(༤བ)
 བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་སྟོན་གསལ་སོགས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པོའི་
 བཅུད་མཐའ་དག་གང་ཐག་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བསྟུན་ནས། །ལེགས་
 པར་འདོམས་པར་མཛད་པའི་དགོ་ལུན་བཀའ་བརྒྱད་པ་སྦྱི་དང་། རྒྱད་པར་བྱུང་བ་
 མཆོག་དང་ལུན་པ་དུས་བཟོ་སྟོན་དོ་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཀའི་ལུགས་སྟོན་བྱུང་མིང་མ་
 ཡིན་པའི་ལྟག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་འདི་གྱི་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོགས་བཅུད་འདིས།

དགེ་ལུ་ལྷན་པ་གཤམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དང་འབྲུད་པར་དབྱུད་པ་ཡོངས་ཚོགས་ཀྱིས་དྲུངས་པའི་
མཐུ་ལས་རྟེན་པའི་སྤྱོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་སྟོན་པས། སྟོན་པ་མཆོག་གི་རྒྱལ་ས་
འཛིན་པའི་སྟོན་པ་རྒྱུད་འདིའི་ཆེ་བ་བཟོན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྟེས་བྲུ་ཀུན་གྱི་འདོད་བྲུ་
མཐར་ཐུག་ནི་སྟོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁོ་མ་ལ་བྱེད་དགོས།
དེ་ཐབས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་རུས་པས། སྐྱབ་བྱེད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ནི་སྟོན་མཐའ་དག་འགོག་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
རིགས་མཐའ་དག་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པས། དེ་ལ་སྟོན་དུ་སྟོན་ཡོན་གྱི་རིགས་
མཐའ་དག་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མང་ཐོས་གནད་ཆེ་བ་ནི། ཐོས་པའི་
ཆོས་ས་ལས། ཐོས་པས་ཆོས་རྒྱམས་ཤེས་པར་འགྱུར། ཐོས་པས་སྤྲིག་ལས་ལྟོག་པར་
བྱེད། ཐོས་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྟོར། ཐོས་པས་ཐུང་ན་འདས་པ་འཐོབ། ཅིས་
གསུངས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པས། སངས་རྒྱ་བ་ལ་ཞག་བདུན་ལས་མི་ཐོགས། ཐོས་
པས་ཅི་བྱ་ཐེར་བ་དང་། ཐོས་པ་རྩལ་ལུན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་གང་གི་ཐོས་པའི་
རྗེས་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབ་འབྲས་རྒྱམས་འབྱུང་ས་མེད། དགེ་བ་ཤེས་གོང་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་
མི་ཤེས་པས་ཅི་སྐྱབ། མ་སྐྱབ་པས་ཅི་འབྱུང་གསུང་བ་ཡང་། རིམ་པ་འདི་སྟོན་པ་ཡིན།

དེས་ན་ཐོག་མར་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་རྒྱ་མཆོ་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ།
བར་དུ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དེ་དག་གི་སྟོར་པོའི་བརྩུད་བསྐྱེད་ནས་གཞན་ལའང་
དེ་དག་ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་པས་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་
འབྲེལ་ཞིང་རོ་བོ་མ་ནོར་བ་གྲངས་ཆེན་བ་གོ་རིམ་མ་འཕྲུག་(ལན)པ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་
སྤྱོད་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་ནི་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཐར་མདོར་བསྐྱེད་པ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་ལས། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅུང་། བར་དུ་གཞུང་

ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་གྲུབ། །ཐ་མར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཉམས་སྤྱད་སྤྱོད། །
ཀུན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་ཐུག་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོད། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་
ནས་གདུལ། །བཀའ་དྲིན་ཆེན་ཆེ་བཙུན་མཁུན་པའི་གཏེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱད་པར་གདམས་པ་འདི་ནི་ཕ་བཤད་ཁའི་མཛད་བྱ་དུ་ལོང་བ་བཞིན་ཀྱུ་
བ་དབེན་ས་ཆེན་པོས་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྩི་རྩེ་ལས་དངོས་སུ་གསུང་ནས་དེ་དུས་ཡོད་ཀྱང་
དུས་དབང་གིས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བར་མཛད་པ་བཅས། མདོ་སྤྲེལ་གཏིས་ཀའི་སྤྲེལ་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གཏིས་ལ་ངེས་བར་དགོས་པའི་ལྟ་བུ་ནི་
འདི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ལྟ་བའི་མིང་འཛིན་གཞན་སྤྱི་ཀྱང་གོ་མི་ཆོད་པས། རྩེ་སྤྱོད་མས་ལྟ་
བ་རྣམ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་མདོ་སྤྲེལ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཡོངས་རྫོགས་འཛིན་པའི་སྤྲེལ་
བསྐྱེད་དུས་སུ་སྤྱིན་པའི་སྤྲེལ་བཟང་སྤྱོད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དེའི་གནད་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་ཆེན་སྤྱོད་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོག་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་བསྐྱེད་
མི་ལུས་ཨེ་བྱེད་ཞུས་པས་བྱེད་གསུངས། བསྐྱེད་པ་དང་ཨེ་མཛལ་ཞུས་པས་དགའ་མོ་
ཡོང་གསུངས། རྩེ་སྤྱོད་མའི་བསྐྱེད་པ་དང་ཨེ་མཛལ་ཞུས་པས་ཉེ་ཉེ་བསྐྱེད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་གསོག་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

དེ་ལྟར་གསུང་གནས་བསམ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བསམས་ན། རྩེ་སྤྱོད་མའི་མཚན་
བྱོམ་སར་སྤྱོད་ནས་གཞན་མ་བྱུང་ཡང་། དམིགས་བརྩེ་མ་ཁོ་ན་བཏོན་ནས་སྤྱོད་དགོས་
པའི་ཆོད་ཡོད། སྤྱོད་ནས་གཞན་སྤྱོད་ཀྱི་དམ་པ་ཆོད་ལྟར་མང་པོ་རྩེ་སྤྱོད་མའི་ཞབས་
མ་ཟེན་པས་སྤྲེལ་བྱུང་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་མཛལ་བ་ལ་དབྱེས་ཆོར་ཆེན་པོ་མཛད་
ནས་མི་ལྷོག་པའི་དང་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་པོད། ད་ལྟ་ནི་རང་ཅག་བསྐྱེད་ནམས་དང་སྤྱོད་
གྲོས་གཏིས་ཀ་ཞན་པས་སྤྱོད་ས་དབྱལ་བ་ལ་བྱས་ནས་མིག་ལ་བྱལ་བ་འདེབས་ཟེར་
བ་ལྟར་གང་དང་མཛལ་(ཡང)པའི་བསྐྱེད་པ་ལ་གང་གཞོད་བྱེད་པ་མང་བར་འདུག །

དེ་འདྲ་མི་རུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། མི་རུང་བ་ཡང་རང་ལ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་རང་ལ་རང་
གཅིས་གནང་དགོས། ཡང་འགའ་ཞིག་དེང་སང་བདག་གིས་སུ་ཐོང་སང་ཡང་དགེ་
བཤེས་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་ལ་ཤིས། ཡོན་ཏན་ལྟར་སྒྲུང་རེས་རྒྱུ་མས་ནས་ལྟ་སའི་སང་
བར་དུ་རི་ཁྲོད་པ་རྒྱལ་ལྟར་དང་ལྟར་ནས་དེས་ཞེ་ཐག་པོའི་གྲུས་ཞབས་ཀྱིས་ཁམས་དྲི་
ཞུས་ཀྱང་དེའི་ལན་ཡང་མི་མཛད་པ་འདུག་སྟེ་དྲིས་པ་ལ་ནི་ལན་མི་འདེབས་ཞེས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྟར་ན་ཉེས་བྱས་ཀྱང་འགྱུར་ཁོང་། ཀུན་གྱི་སྒྲུང་རོར་ཡང་མི་
འབབས་བས་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པའི་སྤྲིག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོང་ཉེན་འདུག །

རྗེ་ཅམ་མང་དུ་ཐོས་དང་ལྷག་པར་གཏོང་། །རྣམ་དག་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་དཔྱད་
ཤེས་རབ་ཀྱིས། །བདག་རྒྱུད་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་ཅམ་དུ། །སྤྱི་སྤྱོད་ཁེངས་པ་ཀུན་དང་
བྲལ་བར་ཤོག །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད་དགོས།

མདོར་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྲིས་སུ་རྗེ་ཆེ་བའི་གྲུ་སའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་
དབུ་མཛད། གྲོག་པ་ཐོས་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མང་ཐོས་རྒྱལ་ལྟར་དང་། རི་ཁྲོད་
པ་སྒྲོང་པ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་ལྟར་མང་ཐོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། རྗེ་སྤྱོད་
མའི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་སྤྱད་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་
དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཛད་ན་སྤྱོད་རབས་ལས། ཐོས་པའི་རྗེས་འཇུག་སྒྲུབ་པ་སྟོང་པོར་བྱེད། །
སྤྱོད་པའི་རྒྱོད་ལས་ཆོགས་རྒྱུད་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། དམ་ཆོས་འོ་
མ་བསྐྱབས་པ་ལས། མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་རྒྱུད་བ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་གདམས་པ་དངོས་བཤད་པ་ནི། འདི་ལ་སྤྱོད་དངོས་འཇུག་གསུམ་ལས་
ཞེས་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས། དེའི་དང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་
གསུམ། སྤྱབས་སེམས་ནན་ཏན་བྱ་བ་དང་། བསམ་གསུང་སྤྱོད་དུ་བྱ་བ་དང་། གསལ་

འདི་བས་ཡང་ཡང་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་བསྐྱེད་དང་ཐེག་ཆེན་ལ། །འདུག་པའི་
 རྒྱུ་དང་གཞུང་གིར་བྱིར། །ཁ་ཅས་ཆོག་ཅས་ས་ཡིན་པའི། །སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་
 བྱ་ཏན་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐྱབས་སེམས་སྐྱར་ཡོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་(༥)ནས་
 བཏོན་ཅས་ལ་ཁ་ཅས་དང་། དེ་ལས་དྲག་པ་དེར་སང་གི་སྐྱབས་སེམས་པ་ལ་སོ་ཆེ་ལྟར།
 སྐྱབས་འགྲོ་ལ་རེ་བ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པ་ཐུན་བྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་ཆོགས་ལ་
 གང་ཡང་མི་ལྟ་བར་སོ་སོའི་ཆོག་ཅས་བཏོན་ནས་གངས་གསོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོག་གི་
 གོ་བ་ཆགས་ཅས་ལ་ཆོག་ཅས་ཟེར། སྐྱབས་སེམས་འདི་གིན་ཏུ་ཅུ་བ་ཆེ་བས། བསྐྱེད་
 པ་མ་དར་གོང་དུ་སྐྱར་ཡོན་པ་འདུག་ཀོ། ད་ཉམས་པ་ལ་བྱུག་དུས་ཆོག་ཅས་འདི་ཡང་
 དཀའ་བར་འདུག །བསྐྱེད་པའི་འདུག་རྒྱ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་གིར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར། འདི་གཉིས་ཁ་ཅས་དང་ཆོག་ཅས་ས་ཡིན་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱ་དགོས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གངས་གཞན་གང་ཡོད་
 ཀྱང་སྐྱབས་འགྲོ་ཆད་ལྟར་ཞིག་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོར་མི་རྒྱུད། ཡོད་
 མེད་ཀྱང་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་ཡིན། དགེ་བཤེས་པོ་ཏྲོ་བའི་ཞལ་ལས། གནས་
 བཏོན་ཞལ་མར་གཟིགས་གིག་འདུག་པ་ལ། ད་དུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོར་མ་
 རྒྱུད་ཅེས། དེད་རང་ཆོར་བཀའ་བཀྱོན་ཆེན་པོས་གནད་ཆེན་པོ་སྒྲོན་པར་མཛད།

ཚུལ་འདི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་ཅེ་གཅིག་པའི་
 གནས་ཡིན་ཚུལ་འདི་ཁའི་རང་འགྲེལ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་འདུག་པས། དེ་ལ་ཐོག་
 མར་གང་ལ་བཏོན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ། དེ་ལ་བཏོན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་
 ཡུལ། ཅི་ཅས་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
 དེས་པ་བཅས། རྗེ་བླ་མའི་བཤད་སྟོལ་ཆེན་པོ་བཞི་ག་མ་ཆང་ན། འཛིགས་པ་གང་
 ལས་སྐྱབས་སུ་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡོང་ཐབས་མེད་དེ། དང་པོ་མེད་ན་སྐྱབས་ཡུལ་སི་

དེ་ནི་དེ་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་དང་། མང་མཆོལ་གྱི་བྱང་པར་ཤེས་ནས།
 མངས་སྐྱེས་ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཆོས་བྱང་འདས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་། དགེ་
 འདུན་ལ་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་ཡིད་གྱིས་
 དམ་བཅས་ཤིང་རག་གིས་ཁས་བླངས་ཏེ་གཞན་དང་མཆོག་དམན་ཤེས་ནས་དེར་བྱིན་
 ཆད་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་དུ་སྤྱོད་པར་སྐྱབས་སུ་མི་སྐྱབས་སྐྱབས་སུ་སོང་ན།
 སྐྱབས་འགྲོ་ལེགས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ས་བཅད་གསུམ་པ་བྱུང་བ་ཡིན། སྐྱབས་སུ་
 སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བརྟུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་(ལན)བཞི་ཆོར་གཉིས་དང་། མན་
 རག་ལས་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དུག་དང་། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་
 དུག་བཅས་བསྐྱབ་བྱ་ཉི་ཤུ་དང་། མན་ཡོན་ཀྱང་བརྟུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོར་གཉིས་
 ཏེ་བརྒྱད་དང་། མན་རག་ལས་འབྱུང་བ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དུག་པོ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་སྐྱབས་འགྲོ་མི་གཏོང་ཞིང་མ་
 ཉམས་པར་བྱས་ན། འདི་ཕྱིའི་ཕན་ཡོན་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་འབྱུང་བས་ས་བཅད་
 བཞི་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐའ་ཆོག་ཅུང་དུས་དོན་འདི་ཅམ་ལ་
 དེས་པ་དྲུངས་ནས་ཉམས་ལེན་མ་མཛད་ན། ཆོས་ལ་བཤད་ཆོད་ཀྱི་ཐན་ཡོན་ཆེ་སྟེ་དོན་
 ལ་མི་བདེན་སྙམ་པ་ཀུན་གྱི་ཞེ་ལུགས་སུ་འཆངས་ནས་གཏན་དུ་ལྷུང་བར་བྱེད། འབྲལ་
 གྱི་དགོས་པ་ཆེ་བ་སྟོག་ནས་ཆུང་བ་ཐན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཡང་མི་གཏོང་བར་
 གསུངས་པས་གཏོང་མེས་ཀྱིས་བཏང་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྐྱབས་གསུམ་ལ་སྟོ་མ་ཁེལ་
 བས། མི་མཐུན་པ་གཞན་ལ་རེ་བས་གཉིས་འཛིན་བྱེད་ན་ཡང་གཏོང་བར་གསུངས་
 འདུག་པས་ད་ལྟ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡོད་པ་རང་དགོན་པས་མ་གཏོགས། འཛིན་རྟེན་པའི་ལྟ་
 ལ་རེ་ལུགས་མི་ཤེས་པར་རེ་བ་འདི་གཅིག་ཕུས་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེད་ས་མེད། ཆངས་པ་

གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་ཡིན། དུས་ཀྱི་ལོ་ལྟར་ལྟ་ཡིན། བུ་མོ་དེ་དོན་གྱི་ལོ་ལྟར་ལྟ་ཡིན།
 དུ་ཡོད། དེ་དག་ལའང་སྒྲིང་རྩེས་གཏོར་མ་བྱིན་ནས་ཆོས་ལུ་ཀྱི་ཀྱོགས་བཅོལ་བ་
 ཅུ་མ་མ་གཏོགས་མི་རིགས་ན། ད་ལྟའི་མེ་སྒྱུ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་རེ་གནས་ཡི་དུགས་
 རང་གིས་རང་ཡང་རོ་མི་ཤེས། ལན་དུ་རེ་ན་གཞོད་སྒྲིལ། མེས་མ་ནི་ཅུ་རེ་ཡང་བྱེད་
 པའི་མཐུ་མེད་པ་ལ། མིང་སངས་རྒྱས་མན་གྱི་ལ་བཏགས་ནས་ཤེས་ལུ་རྣམས་ཀྱང་
 གཏན་གྱི་མགོ་ལ་ཁོར་ཐེབས་པར་བྱེད། ལར་མ་བསྐྱེན་ན་ཆུར་གཞོད་པར་བྱེད་ཐེར་
 བས། མི་བསྐྱེན་པའི་ཐེབས་མེད་པ་ལྟར་བྱེད་དེ། རྒྱ་ལྟམ་རོ་མ་ཤེས་ཤིང་ཤིན་དུ་
 བསོད་ནམས་རྒྱུང་བས་ལན་པ་ཡིན། ཁོ་རང་ལ་གཞོད་པ་བཏང་ཆོག་ཆོག་གི་རུས་པ་
 ག་ནས་ཡོད། ཁོའི་རང་བཞིན་ཤིན་དུ་རྒྱུ་པ་གང་དང་ཐུད་པ་ཐོས་མི་བདེ་བ་བྱེད་སར་
 རང་གིས་བྱིན་པས་གཞོད་པ་ཡིན། (༡༧) དཔེར་ན་མེས་འཆོག་པ་དང་འདྲ། འཛིག་རྟེན་
 ཁྱིམ་པ་ལ་ཡང་ཆོ་འདིའི་ལུ་ཆོགས་ཉམས་པའི་སྒྲ་ལྟས་སྒྲ། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་
 སྒྲོལ་བཞག་ །མི་མ་ཡིན་རེ་མགོན་དུ་བོས། དེ་ནས་ལུ་མི་རིང་བར་དེའི་མདང་ཞུགས་
 པས། རང་མི་མཐུན། དགྲ་མི་ཤིས་པས་གང་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་དེ་རེད། རང་མི་
 ཡིན་པས་མི་ཆོག་ རང་གི་རྣམ་ཤེས་མི་མ་ཡིན་གྱིས་མ་ཐེན་པ་བྱེད་དགོས། དཀར་
 སྒྲོགས་པར་གྲགས་ཀྱང་། རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ཅང་མཐོང་ཆེབ་བྱེད་པ་འདི། མ་
 འོངས་པ་གཟིགས་པའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེ་བའི་ལུང་བསྐྱར་ལས། དུས་མཐར་
 རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཚུགས་ཉམས་པས། དཀོན་རེ་ལ་ལྟ་ཁང་རེ། བན་རེ་ལ་ཆོས་སྒྲིང་
 རེ་འབྱུང་། དེ་ནས་སྒྲིང་མེད་པ་ཡིན་གསུངས་པ། ད་ཐོག་དུ་འབབས་ཉི་བས། ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཚུགས་ཆེན་པོ་མཛད་དགོས། མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འདི་
 འགོག་པའི་གཞུང་བཙུགས་པ་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། མང་བས་འཛིགས་ནས་མ་བཞོད།
 མགོན་སྐྱབས་ཀྱི་བྲ་མ་བྱིན་ཆེས་པས། འདིའི་ཐད་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་ཁ་ཐོ་སྒྲོན་ཆོག་

པ་ཡོད། ད་ལྟ་བདེ་ལོགས་གང་ལྟར་ནི་རང་གིས་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱིས་གཏང་པ་སྟེ་
 ལུང་མཐོང་། ལ་ནས་ཇི་ཅིས་ལབ་ཀྱང་། མེས་མ་གྱིས་སྤྱོད་པ་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་
 དྲིན་ལ་མཐུབ་མོ་འདུག་མ་མ་རྟེན་པའི་དུས་འདིར། རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པ་མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ། ལུས་ཀྱང་འགྲམ་དུ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་གང་ཐུབ་དང་།
 བདེ་སྤྱག་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲུལ་བཅོས་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་རང་རྒྱ་སྒྲིལ་སྟེ་དགོ་
 སྤྱི་གི་རྗེས་སུ་འགོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་གང་ཐུབ་བྱས། སྒོ་ལུང་གི་ཉེར་འཆོ་
 ཅི་བྱུང་ཡང་ནན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་འདུག་ཞུ་བ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྒྲོག་པ། ཡོ་བྱུང་
 གཏོར་ནས་དགོ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བ། གནང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲིལ་བཅོས་
 བསྟེན་པའོ། །

མདོར་ན་རྒྱལ་བས་མ་བཀག་པའི་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོག་ཅིས་གྱིས་སྤྱོད་པ་འགྲོའི་
 ཆོས་སྒྲོར་ལ་འབད་པས་ཀྱང་། མཐའ་བཟང་ཞིང་བདེ་སྤྱིད་མཐོང་ཆོས་ལ་འདྲེན་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན། མི་རྟག་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྟེན་བསྒྲིལ་བ། སྤྱོད་པ་(༡༠ན)
 འགྲོའི་རྒྱ་དངོས་ཡིན། སྤྱོད་པ་འགྲོའི་ནི་དངོས་གཞི་དང་། ལས་འབྲས་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་
 བས། སྤྱོད་པ་རྒྱུ་དུ་འོས་ཐམས་ཅད། དེ་ཁོའི་སྤྱོད་པ་འགྲོའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན།
 དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་སྤྱོད་པ་འགྲོའི་ཁོངས་
 ན་འདུག་ཅིས་འདི་རྣམས་བདག་གི་བྱང་འདུག་སྤྱོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་མན་
 ངག་བཀའ་སྒྲོག་པ་དངོས་ཡིན། ཉི་མའི་སྒྲིལ་པོའི་མདོ་ལས། མངས་རྒྱས་སྤྱོད་པ་སུ་
 མེས་མ་ཅན་སུ་འགྲོ་བ། །བདུད་རྣམས་བྱེ་བས་བསད་པར་མི་རྣམས་ཏེ། རྒྱལ་ཁྲིམས་
 འཆལ་ཞིང་སྒོ་ནི་འབྲུག་ཟིན་ཀྱང་། །དེ་ནི་ངེས་པར་སྤྱོད་པའི་ཡོ་ལོ་འགྲོ། །ཞེས་དང་།
 སྒྲིལ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ད་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ལུང་མཐོང་། ལུས་ངག་གི་དགོ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཡི་དམ་བྱེད་
 ཀྱང་། བསྟེན་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་བའི་གཙོ་བོ་འདི་ཡིན་གསུངས།

བ་དང་ལྷན་ཡང་སེམས་འདིའི་བྱེད་པའི་རྣམ་གངས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་
ཆག་གྲང་གསེར་གྱི་རྒྱུ་ཁྱུང་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་དེ་རྗེ་རིན་པོ་
ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབྱུང་མེད་མ་ཐམས་ཅད་གྲང་སེལ་བར་རུས། དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ནན་ཏན་དང་བུལ་ཡང་། ཉན་རང་གི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམ་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་
བའི་དབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གྲང་རྣམ་པར་བརྒྱུག་པར་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐོག་མའི་འཇུག་སྒྲོ་ཁོ་ནར་
གྱུར་ཞིང་། བར་དང་ཐ་མར་ཡང་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་གཞུང་གིང་དུ་རྟོགས་ནས་རྣམ་པ་
ཅི་ཡོད་གྱིས་འདི་ལ་ནན་ཏན་བྱ་དགོས།

འདི་ལ་ཐོག་མར་ཆངས་བྱིན་གྱི་ཞུས་པར། རི་ལྷ་རི་ལྷར་འདུ་བྱེད་བརྒྱུན་པར་
མཐོང་། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་སྒྲིང་རྗེ་ཅན་དུ་གྱུར། །མི་བདེ་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བོ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
ཏེ། །དེ་དག་ཐར་པར་བྱ་བྱིར་སྤྱད་ལ་སྒྲིབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་འཁོར་བའི་མལ་དུ་གསོས་དུས་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་ཐུག་གཟེར་ལྷགས་
དག་པ་སྤྲ་ཆོགས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྦྱང་དགོས་པ་འདི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
རྣམ་གངས་མི་ཟད་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་རྩ་བ་བདག་དུ་འཛིན་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་
ནས་འདི་ལས་མ་གྲོལ་ན། སྤྱར་ཡང་ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་
གྱི་ཕྱང་བོ་མཐོ་དམན་སྤྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་ལོན་དགོས་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱི་མའི་སྤྲུག་
བསྐྲུལ་རྣམས་འདྲེན་པར་བྱེད། སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱུ་བ་ཟིན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར། (༡༡) སྤྲུག་
བསྐྲུལ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ངན་ལོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ། རང་ཉིད་གྱུ་བ་ཅམ་ནས་བྱུ་བ་
པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲེས་པ་སྟེ། མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཐམས་
ཅད་གྱི་རྟེན་དང་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པས་ན། དེ་དག་ལ་བྱུང་མེད་དུ་ཡིད་སྒྲོན་སྒྲིབ་

ཅིག་གུང་མི་སྒྲེ་བར་སྐྱེ་གུན་གྱིས་བཅོངས་པ་ལས་ཉིན་མཚན་གུན་དུ་རྒྱུ་བར་གྲོལ་
 འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བཅོས་མེན་སྒྲིལ་པ་ན། ཉེན་རིལ་ལུས་འཁོར་བ་བསྒྲོག་པ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 དང་། ལུང་བར་རྒྱུ་གྲོལ་མཐའ་དག་ལས་ཉི་མེད་གང་གིས་སྐྱབ་པའི་ཉེན་མཚན་གུ་
 བསྐྱེད་པའི་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཉེན་འདིར། ལས་རིལ་བས་འཁོར་བ་བསྒྲོག་པ་བསྐྱབ་
 པ་གསུམ་དང་། ལུང་བར་རང་གིས་གང་ལས་སྒྲུངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བཅོས་མཚན་སྐྱེ་
 རྒྱུས་ཤིས་ཤིང་གུས་ལ་རབ་དུ་བསྒྲིམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་བརྟགས་ཤིང་སྒྲོར་བའི་
 སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་ནང་མཛོད་བཟུང་སྟེ། སྐར་ཡང་རང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
 བསྐྱེད་དུ་མཐོང་བ་རིལ་མ་མཐོང་བའི་སེམས་ཅན་གུན་ལ་ཉི་མེད་པར་བལྟས་
 པ་ན། བཅོད་ཐབས་མེད་པའི་ལུང་གྱིས་ལོན་པར་ཤེས་ནས་རང་གི་མར་གྱུར་པ་དང་།
 དཀའ་བ་དང་དུ་སྒྲུངས་ནས་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་གྱིས་ཐན་བདགས་པ་མ་ལུས་བ་དུན་པར་
 བྱས་ནས། བདག་ལ་དཔལ་བདེ་བ་རྒྱུ་དག་སྐྱབ་པའི་རང་དབང་ཅུང་ཟད་ཆེད་པའི་
 དུས་འདིར་དྲིན་གཞོ་ཁོ་ན་བྱ་བར་རིག་ནས། སྒྲིང་ལ་འབབ་པའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་
 བས་དེ་དག་ལས་བར་མི་འདོར་བར་གཅིས་བར་བཟུང་སྟེ་བདེ་བ་དང་ཐུད་འདོད་སྐྱེ་
 བསྐྱེད་དང་བྱལ་འདོད་ཀྱི་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བཅས་རྒྱན་བསྐྱངས་པའི་སྐྱེས་ཤིག་ན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉ་ཅང་འཕང་སེམས་ཞུགས་དྲག་པས། ད་ནི་འདི་དག་གི་ལུང་ཐམས་
 ཅད་བདག་གིས་འབྱེར་སྐྱེས་པའི་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་སྒྲིལ་ནས་སེམས་ཅན་མ་
 ལུས་པ་རེ་རེ་ནས་ཀྱི་དོན་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གིས་འབྱུང་བའི་རྒྱས་ལུན་དེ་སུ་ཞིག་
 སྐྱེས་དུ་བསམ་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་སངས་
 རྒྱས་སུ་བྱས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་རང་གི་རྫོགས་བྱུང་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ། བདག་
 གི་འདོད་བྱ་དེ་ལྷ་སུ་ཡིན་པ་ལ། ད་ལྟ་གནས་སྐབས་འདི་ལྷ་བྱུར་གྱུར་པ་(༡༡བ)
 མོགས་སྒྲིང་བའི་འདིགས་པ་སྐྱ་ཚོགས་པ་དང་། ཞི་བ་སྒྲིགས་གཅིག་པའི་འདིགས་པ་

གཉིས་གསལ་ཡིད་གདུངས་ནས། དེ་ལས་སྒྲོབ་རུས་ཀྱི་སྒྲུབ་པུང་ཐུགས་གཙུག་འཁྱིལ་
ལས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཀྱས་པར་བསམས་ནས་ཐོབ་འདོད་དང་
བཅས་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་། ཚེས་དང་། བྱིང་མི་སྒྲིག་པའི་བྱང་མེས་མ་འཕགས་པའི་
དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་སྒྲུབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་ལན་གཙུག་བརྗོད་དེ། སྒྲུབས་འགྲོ་བྱང་
པར་ཅན་བྱས་ནས་གཞན་དོན་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སྒྲོན་
མེས་ཀྱི་ཚེ་ག་བཞིན་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་མེས་མ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་རུས་པན། སྒྲོབ་དཔོན་འདུག་སྒྲོམ་དང་ལྟན་པའི་དྲུང་ནས་སྒྲོན་
མེས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་བཏང་དོ་སྙམ་དུ་དམ་འཆའ་བའི་བསམ་པ་ཚེ་ག་
ལ་བརྟན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཚེ་གས་གཟུང་བ་དངོས་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་
རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

རང་གི་གནས་ཁང་དུ་སྒྲོན་པའི་སྐུ་རབ་གནས་མ་འཛིག་པ་མེད་དམ། མདོ་སྐྱོད་པ་
 ཡན་གྱི་ཤེར་སྤྱོན་གྱི་སྤྱེགས་པས་གྲངས་ཚར་པ་མེད་ཅེན་གྱི་གཙོ་བོར་མེད་ཐུགས་མེད་པ་
 ཡིན། གོང་གི་སྐུ་བས་འགྲོ་དང་མེས་ས་བསྐྱེད་སྐུ་ཚོགས་དང་བཅས་པར་གྲོ་སྒྲོང་རྩལ་
 ཉུང་དུ་བྱས་པ་འདི་རྣམས་སྐུ་དུ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་ཉམས་བཞེས་སྤྱིངས་ཆགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྒྲོན་འགྲོར་སྒྲོང་བདེ་བའི་སྤྱིར་རྩལ་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་གནས་དུ་འཛོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོ་སྐུ་འཛོལ་གྱི་གཞུང་རྩལ་པ་མེ་ལ་བརྟེན་དགོས།

[illegible]

བདོན་ནས་བྱམ་གྱི་མཁུག་བར་དུ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྩི་ས་ཡལ་བར་དགོས་པས་སངས་
 བསྐྱེད་པ་སྐྱེ་བསྐྱབ་བར་གྱི་ལས་ཀྱི་རིས་པ་མཐའ་དག་ཤུག་ཆེན་འདིའི་སྒོན་འགྲོར་
 དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན། གཞུང་འདི་དང་། རྩི་བླ་མས་ལས་གྱི་(༡༩ན)གཙོ་བོ་རྣམ་པ་
 གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས། ཆོག་ཏུ་དུས་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱར། ལས་
 གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཐོང་བ་མང་པོ་ཡོང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་
 དབང་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡིད་གཏད་དུ་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་
 བརྟག་དགོས། སྐྱེས་ལུ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་མཆོན་ཉིད་པ་རང་ལ་ཡང་། མང་
 གསེད་གྱི་ཅམ་ཁྱད་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་དེ། སོ་སོའི་འཛིགས་པ་བྱམ་སོང་མ་ཡིན་པས་
 འཛིགས་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབ་རྣམས་སུ་མཐོང་བའི་ཡིད་ཆེས་གྱིས་རྩེ་
 གཅིག་བའི་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་ལུ་གསུམ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་སྒོན་
 ལ་སྐྱེ། དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐབས་འགྲོ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ཅམ་པོ་བ་ཡིན། དེ་ལས་སྒོ་སྒྲ་
 འཕར་ནས་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་རེ་བ་ཅམ་གྱིས་
 སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་མི་རྫོགས་པར་མཐོང་བས། དཀོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ལ་བདེན་
 བས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དངོས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་ཅིང་དེ་ལས་མི་ལྷོག་པར་དམ་
 བཅའ་བའི་རྩལ་གྱིས་རེ་བའི་སེམས་བྱུང་སྟེ། སྐྱབས་འགྲོ་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན། དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་རྩི་བླ་མས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་རན་འགྲོ་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱའི་དུས་ན་
 ཡིད་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་འཆོས་དགོས་པ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་
 སྐྱབས་དངོས་སུ་འཛིག་པའང་དེ་ཡིན། དཔེར་ན་སྤྱིད་ཞི་གཉིས་ཀས་འཛིགས་ནས་
 ཐོག་ཆེན་བྱམ་སོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་ཡལ་གསུམ་ལ་རེ་བའི་སྐབས་འགྲོ་དེ། སྐྱེས་ལུ་
 རྒྱུང་འབྱིང་དང་བྱམ་སོང་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འགྲོ་ཡིན་ཀྱང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་
 སྐབས་འགྲོ་བྱུང་བར་ཅན་མ་ཡིན། འདིའི་དུས་སུ་ཡང་རྫོགས་བྱུང་ཐོབ་འདོད་ཅམ་

ཡོད་ཀྱང་དེས་སི་ཆོག་པར། སི་ཕྱོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྟར།
 རྫོགས་བྱང་ཐོབ་བྱར་ཐག་བཅད་དེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལས་སི་ཕྱོག་པར་དཔ་འཆའ་
 པ་ན་བྱང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར། འདི་དང་སྒྲིན་སེམས་སི་གཏོང་བའི་སྒྲོ་དངོས་གནས་པ་
 གཉིས་རྒྱད་ལ་མཛོན་དུ་གྱུར་དུས་སྒྲིན་ཏིང་མ་དེས་ཀྱང་། ཚོ་(༡༩བ)གའི་ཆོ་སྒྲུབས་འགྲོ་
 སྒྲིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་གཞན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །སོ་སོའི་སྒྲུབས་འགྲོ་ཅམ་པོ་བ་ནི་རྒྱ་
 སྒྲུབས་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། བྱང་པར་ཅན་ནི་འབྲས་སྒྲུབས་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲུབས་འགྲོ་ཅམ་བྱང་གཉིས་གྱི་ལག་རྩེས་ཀྱང་། དང་པོས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་གྱིས་རང་དུས་སྤྱི་ཡང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་སྒྲོལ་བར་བྱེད།
 གཉིས་པས་སངས་རྒྱས་ནས་རང་སྒྲོབས་གྱིས་གཞན་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པ་འབྱུང་། འདི་ནི་
 གྲོགས་རྣམས་རང་རྒྱང་པས་མགོ་འདོན་པ་དང་། སྒྲིན་མ་ནི་གཞན་ལ་འང་རོགས་
 བཅོལ་ནས་མགོ་འདོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་རྣམས་ནི་དེང་སང་བདག་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ཆོད་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་སྒྲོགས་
 པ་ཅམ་ལ་ཡང་དགའ་འཆོར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་འབྲལ་དུ་སི་མཁོ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་
 པ་སོགས་གང་གི་ཆོ་ཡང་སྒྲིན་ལྟག་མ་མ་ལུས་པར་སེལ་བའི་རྩེ་སྒྲ་མའི་ལུགས་སྒྲོལ་
 འཛིན་པའི་སྒྲིན་ལམ་འགྲུབ་བྱིར་ཁུས་པའོ། །

དེ་ཡང་སྒྲུང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་སྒྲུང་། གཉེན་པོ་རྒྱང་རིམ་ནས་སྒྲུབ་གཞུང་ཆེན་མོ་
 རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་པས། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་ནི། སྒྲུང་བྱ་སྒྲུང་སྒྲུབ་
 ཆེས་རགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོང་སེམས་རྒྱང་དུ་སྒྲེས་ནས་སུན་འབྱེན་པ་སོགས་དྲི་མ་འབྱུང་
 པའི་དཔེ་ལྟར་སྒྲིན་རགས་པ་ནས་སེལ་གང་བྱུང་བྱ། དེའི་གཉེན་པོ་རྒྱང་དུ་ལས་སེད་
 ཀྱང་མ་མཛད་ས་མས་སུ་རྒྱང་གསོ་བ་ལྟར་དེ་ཡལ་བར་མདོར་བར་བསྒྱུངས་པས་སྒྲུངས་
 རྫོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡོད་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་ཆ་གས་རྫོགས་པའི་ཉ་

གང་པར་འགྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྷན་རྒྱུ་གསལ་དེ་སྒོ་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་མིན། ད་ལྟ་སངས་རྒྱུས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་པར་ཤོག་བྱུང་སེམས་ས་ཐོབ་པ་ཞིག་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡོད་
 པ་རང་ཨི་བདེན་ན་སྟེ་པ་དང་། བདེན་ཀྱང་བདག་ལྟ་བུ་ས་ཐོབ་ཐབས་མི་འདུག་
 ཟེར་ནས་དད་པ་ཅམ་ཡང་མི་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་མན་ངག་འདི་འདྲ་མེད་པས་ལན་པ་རེད།
 རྩོན་ལམ་རྒྱུད་ཟེར་བ་མི་བྱེད་རྒྱུ་མང་བའི་ཚད་དུ་འབྱོལ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག། དེས་དགེ་
 བཤེས་སྟོད་ལུང་པའི་མདུན་དུ་བྱིན་པས། དགེ་བཤེས་ཀྱིས་སྟོར་རྗེ་(༡༣)སྟོར་རྗེ་
 གསུངས་པས། ཁོང་ཁྱོས་ནས་དེ་ཅི་ལགས་ཟེར། ཁྱོད་ཡོད་ཚད་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཆོས་
 མི་བྱེད་པ་གསུངས་པས། ཁོ་དད་ནས་དེ་བདེན་གང་གིས་ལན་ལགས་ཞུས་པས། ཆོས་
 གྱི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་མ་ཆོས་པ་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱུད་པས་ལན་གསུངས་པས། འོ་ན་
 ཆོས་ཞུ་བུས་པས། ལས་འབྲས་བསྟན་ནས་མདུག་དུ་ལམ་རྒྱུད་སྟོན་པ་ཟེར་བ་མིང་ཡང་
 འགྱུར་ནས་ཤིན་དུ་ལེགས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་དེ་འདྲ་གསུང་མཆེན་པ་དང་། ཞུ་གིས་
 བཤེས་རབ་མ་ལོག་པ་ཡོད་པའི་དྭགས་རེད། གནད་ལ་བཀར་བའི་ཞུ་ལན་འདི་འདྲ་
 དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་སུ་ལ་ཡང་པན་སེམས་མི་འདོར་
 བ་ཞིག་མ་མཐའ་མཛད་དགོས། བོ་དོ་བས། ལི་མོའི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས་བསོད་ནམས་
 ལ་མི་ལའང་། དང་པོ་ནས་གཞན་སྟུག་བསྟུལ་བ་མཐོང་དུས་བདེ་བ་ཡོང་མ་སྟོང་།
 གཞན་བདེ་བ་མཐོང་དུས་སྟུག་བསྟུལ་ཡོང་མ་སྟོང་གསུངས། སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང་།
 བདེ་བའི་ཆེན་དྭག་དུ་ཁྱོད་བཀྱར་ནས། ཉམས་ཉེས་ཆེན་དོར་དུ་ག་ལ་རུང་། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསག་སྒྱུར་སྟོན་དུ་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་། །
 ཆོགས་བསགས་སྒྱིབ་སྒྱུངས་ལ་སྟོས་པས། ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་ལྟར་བཤགས་ནི། །
 བརྒྱ་ཕྱག་གང་མང་སྟོན་བཏང་ནས། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཀུན་གྱི་འདོད་བྱ་བ་དེ་

བ་དང་ཐུང་བ་ལྟ་བུའི་དང་ཐུང་བའི་ཐབས་ནི་དགེ་ལྟེན་ལ་སྒྲུབ་དོར་བྱེད་པ་ལ་
གཏོགས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ནི་བསལ་སྒྲུབ་གི་དོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲེས་
རབས་ལས། ལྟ་བུའི་གཞིར་གྱུར་གཏམ་རམ་རྗེས་འབྲེལ་བའི། ལྟེན་པའི་ལས་
ལས་དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གས་ལ། རྟེན་བས་བསྐྱེད་མཐུན་པ་དཔལ་ལྷན་པ། ཁའི་བ་
རབ་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་ལ་སྒྲོ་བྱེད་ཤིག རྟེན་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲུབ་དོར་མ་འབྲུགས་པའི་
བསལ་སྒྲུབ་གནད་སྒྲིལ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། གང་གི་ཕྱིར་དུ་ན་རྩ་བར། ལེས་སྒྲི་
ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་ལ། རང་འབྲེལ་དུ་སྒྲིལ་ལེས་སྒྲི་ཆོས་ཉིད་
མཐོང་སྐུ་དུ་མཐོང་བ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་དང་ལྟེན་སྒྲིབ་སྒྲོང་བ་ལ་རག་ལས་
བས་ཞེས་(༡༩བ)འབྲེལ་ལུགས་ཀྱིས། འདི་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲི་ཆོས་ཉིད་ནི་གནས་ལུགས་
མཐོང་བྱུང་རྒྱུར་པ་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། འོག་དུ་དེ་ལྟར་ལེས་སྒྲི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཞེས་
གསུངས་པའི་སྒྲུབ་སྐུར། གཞན་སྐྱོར་གས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བྱུང་འདོད་པའི་རང་
ལུགས་ལེས་སྒྲི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོ་བོ་གསལ་ཤིག་མཐོང་སྐུ་པ་ལ་ཡང་བྱེད་སྐུ་ལྟེ་
དབྱེད་པར་མཐོང་། བསལ་སྒྲུབ་གི་ནང་ནས་གྱུར་ལས་དང་པོ་པ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲོང་རང་
སྒྲུབ་སྐུ་བབས་བས་ན་ཡིག་བརྒྱ་འབུམ་ཙམ་ཉུང་མཐོང་དང་། ལྟར་བཞགས་བརྒྱ་
བྱུང་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་ན་སྒྲོབས་བཞི་ཆར་ངེས་ཀྱི་བཞགས་སྒྲོ་
བྱུང་གོས་དེ། ལྟ་བུའི་ཀྱིས། དང་པོར་ལྟེན་ལས་སྐྱོག་པར་བྱ། ཁའི་དུ་དགེ་ལ་བརྩོན་
པར་བྱ། ཞེས་གསུངས།

དེར་དུས་དགེ་སྐྱོར་ལ་འབད་གྱུར་གནད་དུ་གཏོང་བའི་མན་རག་མེད་ན་བསལ་
སྒྲུབ་ཡང་ལྟེན་པ་བསལ་ནས་ནས་དགེ་བ་སྒྲོང་བ་འདྲ་བ་འོང་ཉིན་ཆེ། དེའི་མན་རག་ནི་
ལས་འབྲས་བསམས་ནས་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ལས་གཞན་མེད། ད་ལྟ་ཉུང་བྲག་པ་
ནས་ལ་སྒྲོ་སྒྲིལ་ལྟེ་ལྟེ་གསུགས་ཤིང་འདོན་རྒྱུ་ལས་སྐྱོག་པར་ཡོང་སྟེ། བསལ་

ཚད་མར་ཁྱར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། རྫོན་པ་བདེ་གསེགས་སྒྲོབ་ལ་ཕྱག་འཚུལ་
 བས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དཔལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པས། རྒྱ་
 སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གསེགས། །ཞེས་གསུངས་པས། མཛེས་པར་གསེགས་པ།
 སྤར་མི་ལྷག་པར་གསེགས་པ། མ་ལུས་པར་གསེགས་པའི་བྱད་ཚོས་གསུམ་ལུན་གྱི་
 བདེ་བར་གསེགས་པ་དེ། སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏུ་བ་བདག་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 པ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་རོ་བོའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྤར་མི་ལྷག་པར་བྱས་པས་སྤངས་པ་བྱད་ཚོས་གསུམ་ལུན་དུ་
 བསྐྱུལ། དེ་དང་དབྱེས་བཞི་བརྒྱ་པ་ནས་གསུངས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་
 བའི་རིགས་པ་གཉིས་བྱང་སྤར་ནས་ངེས་ཤེས་བྱངས་པས་སྒྲོན་པ་ཚད་མའི་སྒྲིལ་བྱང་
 གྲོ་ཐག་ཚད་པ་ན། འབྲས་མེད་བྱིར་ན་བརྒྱུན་མི་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་ཚོས་
 བསྐྱུལ་པ་མོགས་གཟུགས་སྒྲིའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་མི་བསྐྱུ་བར་ཤེས་ནས། མདོ་སྡེ་
 གྲོག་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྣམ་དག་སྒྲེ་བ་ཡིན། འདི་མེད་ན་
 ཁམས་གསུམ་ལུད་ཅམ་ལ་བསྒྲོར་བྱུང་པའི་(142)གདེངས་ཡོད་ཀྱང་བདུད་གྱི་བྱིན་
 པའི་སྒྲིང་སྟོབས་ཡིན། རྗེ་བྲུ་མ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། འདི་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ངེས་
 པ་མ་རྟེན་ན། །ཚོས་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་དཔེས་པའི་ངེས་པ་མི་རྟེན་དོ་ཞེས་པ་དང་།
 ཡང་དེས་ན་ལས་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་བཅས་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མཆོན་
 ཀྱན་ཏུ་སྒྲོ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་ཅིག་གིས་ངན་འགྲོ་གཅོད་གྱི་ཐོག་མར་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་
 དབྱེ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་རྩེད་ཟེད་ཤེས་ཀྱང་སྒྲོ་གསུམ་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ངན་
 འགྲོའི་སྒྲོ་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་མདོ་ལུང་དང་བཅས་པ་བྱངས་ནས་ཐག་ཅད་གྱིས་
 བཅད། ལྷག་པར་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། སྒྲིང་ཉིད་
 རྟོགས་པར་ཁས་སྤངས་ནས་ལས་འབྲས་ལ་མི་རྩི་བའི་དེང་སང་གི་ཀྱུ་བ་ཐོབ་རྣམས་ནི་

རང་གིས་རང་ཉིད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་མྱོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་འབྲས་ཁྱད་དུ་བསྟན་
 བ་མཁས་པས་མི་པན་ཏེ། བརྟེན་རྒྱུ་མེད་མ་རང་ཅུ་བ་ཉམས་པས། དེས་མི་སྟོ་བའི་
 བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པས་མི་རིང་བར་ནད་གྱིས་བཟུང་། ཤར་ནས་གཞུ་མ་འདྲ་བ་
 གྱིས་ནས་ཟས་འབྲུ་རེ་ཡང་ཟར་མ་བདུབ་པས་གིན་ཏུ་སྟག་བསྟེན་པར་གྱུར། སྟོན་
 བས་སྟོན་རས་གཟིགས་དང་མཇལ་དུ་ཡོད་པའང་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་མ་མཇལ།
 བན་གྱིས་གསོལ་བ་བདུབ་པས་མི་ལམ་དུ་མཇལ་ནས་ནད་ཀྱང་མི་འཚོ་བྱི་མ་དཔུལ་
 བར་འགྲོ་གསུངས། རྒྱུན་དུ་བཅུན་པར་རྫོས་ཡང་མི་པན་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བརྟན་
 ཅིག་གིས། ཤིང་གི་མཆིལ་ལྷུ་མ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱོན་པ་བཀག་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་
 ཁྱད་དུ་བསྟན་ནས་སྟོན་པས། ཡི་དྲགས་རྒྱུ་ཡི་ཅིག་དུ་སྟེས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་
 གཞོད་འཚོ་བྱེད་པ་དང་། དགེ་རྒྱལ་ཞིག་དང་གདམ་བྱས་པ་བྱུང་། ཐུན་མོང་གི་དངོས་
 གྲུབ་གྱིས་ཀྱང་མི་སྟབ་སྟེ། སྟོན་མོད་མདོར་གཤིན་རྗེའི་གསེད་ཞལ་གཟིགས་པ་ཞིག་
 གིས་གནས་བརྟན་བྱས་ནས། དགེ་འདུན་གྱི་རྣམས་ལ་མཆིབ་མ་གང་ལ་བདག་གིར་
 ཡོངས་སྟུང་པས། ཤི་ནས་གཤིན་རྗེའི་གསེད་ཀྱི་གཟུགས་འདྲ་བའི་ཡི་དྲགས་སུ་སྟེས་
 བས། རྒྱུན་དུ་དགེ་བསྟོན་བཟང་བ་ཞིག་གི་གཏོར་མ་ཟ་བ་ལས། རུབ་ཅིག་གཏོར་མ་
 ཆག་(༡༥ན)བས་དངོས་སུ་བྱུང་། འཛིགས་ནས་སྒྲར་སུ་ཡིན་བྱས་པས། སྟོན་གྱི་ཡོ་
 རྒྱས་བཤད་ཅིང་། ཁྱོད་གྱི་གཏོར་མ་དེ་པན་ཆེ་བ་ལས། དོ་རྒྱུ་མེད་ནས་ཡོང་བེར་
 རོ། །གཞན་ཡང་བྱམས་པ་སེཌ་སྒྲས་ཞུས་པར། དཔུལ་བར་མདའ་འཕངས་པ་བཞིན་
 སྟོ་བའི་ལས། རྒྱལ་བེམས་མེད་པར་དད་རྣམས་ཟ་བ་དང་། ཉེས་ལུང་སྟོན་པའི་མདོ་
 ཤེས་བཞིན་དུ་ལུང་བ་འབྱོན་པ་དང་། ལུང་བ་བྱུང་བ་ཞག་ཏུ་མི་འཚོས་པ་དང་། གཞན་
 གྱི་ཐུན་ཚོགས་ལ་སྟག་དོག་བྱེད་པ་དང་བཞིར་གསུངས། དཔུལ་བར་སྒྲར་དུ་སྟོ་བའི་
 ལས། རྟེན་བཀུར་གྱིས་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་། མང་དུ་བྱོས་པས་ང་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་

ཁྱིམ་ས་དང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ར་རྒྱལ་བ་དང་། མཛེས་བཤེས་དང་སྒྲོར་སྒྲེལ་
 བའི་རྒྱས་རྫོས་ཞིང་ར་རྒྱལ་བ་བཅས་བཞིར་གསུངས་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ཤེས་ནས།
 འདིའི་ཉེས་པ་འདིའོ་སྟེ་པ་དང་། དེ་ས་བྱུང་ཡང་འདི་ཉེས་དམིགས་སོ་སྟེ་པ་ཅས་
 སྒྲིད་ནས་སྒྲིང་དགོས་ཀྱི། འདི་ལ་བཟུང་ཐབས་དང་བྱོལ་ཐབས་གཞན་མེད་དོ། །བྱུང་
 དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྟེན་བཟུལ་ཐམས་ཅད་བརྒྱས་བསྐྱོམ་མ་བྱས་པས་ལན་པ་མེད།
 ཉེས་པ་རྒྱུར་དུ་རེ་ས་མཚན་པས་ལན་པ་གཞུག་ཡིན། དེ་ནི་བྱེད་པ་དང་ཐུག་ན་མཆིལ་
 མ་མིད་ཤུལ་ཅས་ལ་ཡང་འཁོར་སྐྱར་སྐྱབ་དུ་ཡོད་པས་ཆོགས་རྒྱུར་ལ་དོན་ཆེ་བ་ཡིན།
 མེར་སྐྱུག་གང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་དང་འབྲེལ་ན་ལྟ་ཅི། མ་འབྲེལ་ན་ཡང་དཔེ་བ་རྣམས་
 གྱིས་མི་རུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་ན། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉེས་དམིགས་
 གཅིག་ལ། འདི་ནས་བརྩམས་ཏེ་འདིས་ས་གོས་བྱ་བ་གཅིག་སྟོན་རྒྱ་བྱུང་ན་དུས་ཀྱི་
 མཐའ་མར་མི་གོ་ཆོད་པ་རང་ཡིན། དགེ་བཤེས་ཀ་ས་པས། ལས་འབྲས་ཞི་ཐག་པ་
 ནས་བསམས་ན་མཆི་ས་སྐར་སོས་གསོག་།གལ་གྱི་ཡིས་འདྲ། དེ་མེད་པ་ས་བསམས་
 པ་ཡིན་གསུངས། ཤ་པོ་པས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྦྱེས་ནས། རང་
 ཀོག་གིས་འགྲོ་དུས་ལྟ་འདྲེ་མི་གསུམ་དགྲར་ལངས་པ་བས། ཉེས་བྱས་གཅིག་དགྲར་
 ཤེས་ནས་ཡོང་། འཛམ་གླིང་གི་ཚོར་ཐམས་ཅད་ལས་ལྟ་བུག་(༡༥བ)གཅིག་དགའ་
 བར་ཤེས་ནས་བྱེད་པས། དགེ་ལྷན་སྒྲོག་དང་བསྐྱངས་པ་ཅིག་སོས་ན། ཆོག་མཐོ་
 དམའ་ནས། འདུག་ས་ལོགས་ཉེས་རེའས། རོ་ཁག་ཟར་མཆུ་རེས་གན་བདོན་གསུངས།
 ད་དུས་གོགས་ངན་པ་མི་རུང་བ་ཆེ་རྒྱུར་མེད་པར་ཨུའུ་ཅི་ཨུའུ་ཅི་ཟེར་བ་དང་འགྲོགས་
 ཐེབས་མེད། ད་ལྟ་སོན་དུས་ཨུའུ་ཅི་མིན་དང་། སྟེན་བཟུལ་ཆེ་རྒྱུར་ལ་ཁྱད་རི་ཅས་
 འདུག་བྱུང་བས་བལྟས་ན་ཤེས། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་ལུ་ཅག་ལ་སྒྲིད་ངན་ཅིག་ཡོད།
 སྒྲོག་པ་ཆེ་མོས་རྒྱུར་མོས་ཟེར་ནས་ཁྱད་མེད་བྱེད་དེ་ཡེ་མིན་གསུངས། དེ་ལྟར་བསམས་

ན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྩ་ལྟར་ཡང་འདག་པ་དང་། ཉིན་རེ་བཞིན་ཉེར་གཅིག་ལས་མི་ཉུང་
བ་བསྐྱས་ན་ལྟར་བའི་འཕེལ་ཁ་ཆོད་པར་གསུངས་པས་རེས་པར་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་
དགོས། སྤྲུགས་ཀྱི་ལྟར་བའི་འཕེལ་ཁ་ཅམ་ཡིན་ནམ། ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་གྱོ་
ལྟ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་ཁྱེ། གཙོ་བོར་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
དུ་གསུངས་ཀྱང་། བོད་སྟོན་སྤེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་གྱི་སྟོན་འགྲོ་བཞེད་པར། རྗེ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པས་མི་རིགས་པར་མ་མཛད་པས་གང་ཤོས་སུ་བྱ་ཞིང་། ཡབ་ཀྱི་སྤྲུགས་
ཀའི་རྒྱ་གདན་གྱི་དབུས་སུ་རྩྭ་ཡིག་དཀར་བོའི་མཐར་སྤྲུགས་འབྲེང་དཀར་བོས་བསྐྱོར་
བ་ལས། ཡིག་བརྒྱ་བདུན་ཆོན་གཅིག་གི་རིང་འོད་ཟེར་དཀར་བོའི་སྟོ་བསྐྱེད་དང་བདུད་
ཅི་དཀར་བོའི་འབབས་སྤངས་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་བདུན་ཆོན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ།
བཞི་པ་བཅས་ལ། རིམ་བཞིན་འོད་དང་བདུད་ཅི་དམར་བོ། མཐིང་ག་དཀར་དམར་
མཐིང་གསུམ་འབྲེས་མ་བཅས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་བྱུང་ནས། རང་གི་གནས་གསུམ་ལ་
དེ་ལྟར་ཐིམ་པས་སྟོ་གསུམ་སོ་སོ་དང་སྤྱིའི་སྤྱི་བ་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
སྤངས་པས། སོ་སོའི་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མཛོན་དུ་གྱུར། འབྲས་
ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྤར་དུ་ཐོབ་པའི་རྩིས་པ་བྱུང་པར་ཅན་བཞག་པའི་སྟོས་
པ་བྱས་ཏེ། ཡིག་བརྒྱ་བདུན་ཆོན་བཞི་རེ་འདོན་དགོས་པར་པཌ་ཆོན་གོང་མའི་བཀའ་
ཡིན་འདུག །དམིགས་པ་གཞན་སྟེ་འགྲོ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། བྱི་དྲུའི་ཐུན་མཐར་མགོན་བོའི་
གྲིབ་སེལ་གྱི་མན་ངག་ཀྱང་མཛད་ན་ཤིན་དུ་ལེགས།

དེ་ནས་ལྟར་བཤགས་བརྒྱ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་བར་བྱ་རྒྱུ་ནི། བདག་གི་(16བ)
སྤྲུག་ཆོག་སྟོང་སྟོང་ཆོན་འདི་ལྟ་བུ་སྤྲུམ་པས་འཇིགས་ཤིང་སྤྲུག་ནས། སྤྲུབས་ཡུལ་སྟེ་
དང་བྱུང་པར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོ་ལྷས་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ལྟག་པར་མཛད་པ་དུས་
སུ་སྤྲིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དགའ་བ་དྲག་བོ་དང་བཅས་རང་གི་གནས་ཁང་ལ་བྱི་དོར་

དང་ཆག་ཆག་བཏབ་སྟེ་གཙང་ཞིང་དྲི་ཞིས་པར་བྱས། དེ་ཡང་བྱི་དོར་གྱི་སྒྲོན་དུ་ཆག་
 ཆག་འདེབས་པ་ནི་རྣལ་མི་ལང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་ཆག་ཆུ་གཙང་བ་ཅམ་གྱིས་ཡོང་།
 བྱི་དོར་ཆར་ནས་ཆག་ཆག་འདེབས་པ་དྲི་ཞིས་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་དྲི་བཟང་གི་སྒྲོས་ཆུ་
 དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནས་རང་གི་མདུན་ཐད་གྱི་མཐོ་དམན་འཆ་མས་པའི་ནམ་མཁའི་
 གནས་སུ། སྤྱ་མཆོད་ནང་ལྟར་གྱི་ཆོག་ས་ཞིང་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་བྱ་ལམ་མེར་གསལ་བཏབ་
 རྟེ། གཙོ་བོ་ལས་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྱ་མ་གཉིས་གང་འོས་གྱི་བྱག་ས་གནས་འོད་ཟེར་མེར་
 བོ་དྲང་ཞིང་འཆར་བ་ཞིག་མདུན་དུ་བྱུང་། དེ་འོད་ཟེར་རྩ་ཡབ་གྱིན་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་
 མོ་ལྟར་གྱིས་པའི་དབུས་གྱི་སྟེང་དུ། སྤྱང་བོས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆའི་བྲི་མུ་དྲིག་གི་དྲ་
 བ་དང་དྲ་སྟེང་གིས་བརྒྱན་པ་བད་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་སྟེང་དུ་གཙོ་བོ་སྒྲོན་པ་སྤྱ་ན་མེད་
 པ་ཤུག་ཀྱི་རྩལ་པོ་བཞུགས་ཤིང་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འོད་ཟེར་བདུན་ཆོན་རེ་དང་།
 ཁྲི་མཆོམས་གྱི་མདུན་དུ་འོད་ཟེར་བརྒྱ་སྟེར་གཉིས་བཅས་ཁྲོན་བསྟོམས་སོ་བཞི་པ་ད་
 རྒྱ་དང་བཅས་པའི་སྟེང་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལྟག་མ་རྣམས་བཞུགས་པ། སྤྱ་མདོག་
 དང་བྱག་མཆོན་རྣམས་འདྲན་མཆོག་སྤྱ་མ་ཅོང་ཁ་པ་ཆོན་པའི་དག་སྤྱང་མ་ལྟར་རེས་
 བར་གསལ་འདེབས་དགོས། ཁྲི་སྤྱང་བཏེག་མ་བྱེད་པ་གཉིན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་དགོས་
 པ་དང་། མུ་དྲིག་གིས་གཙོ་བོར་བརྒྱན་པ། མུ་དྲི་ཀ་བྱ་བ་གྲོལ་བ་ལ་འདུག་པས་སེམས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགོས་པ་འབྲུབ་སྤྱི་བའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས། བདག་གི་སྤྱབས་གཅིག་
 ཁྲི་ཆོན་དོ་རྩེ་འཆར་གི་བཀའ་ཡིན། ཆོག་ས་ཞིང་རྣམས་སྤྱི་དངོས་མཇལ་བ་ལྟར་གྱི་
 གསལ་ངར་དང་ལྟན་པར་བྱ་དགོས། དལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་
 འདྲིས་པས་ཆོག །འདི་དང་འདྲོག་སྒྲོམ་གྱི་དམིགས་པ་གསལ་ཐེབས་པོ་དགོས་པས།
 སྤྱིར་བའི་ཆོས་དུག་སྤྱབས་ཆོག་ས་(༡༥)ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་ས་བཅད་གཅིག་དུ་
 བཞག་པ་ཡིན་འདུག །དྲི་མ་འཁྲུང་བའི་སྒྲོན་དུ་འདག་རྩལ་གྱིས་དྲི་མ་སྒྲོང་བ་ལྟར།

བདག་གིས་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་བྱས་པས་གས་ཀྱི་སྤྱི་བ་རྣམས་ལ་ཅི། ལུས་ཀྱི་ཕྱད་ལྟ་བུའི་
 རྟོན་འདིར་ཡང་ལོ་བཅུ་ཐམས་ཅད། དེ་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་དེ་ནས་སྐུ་ཕྱེད་པར་བག་མེད་
 གྱི་བསམ་སྒྲིབ་སྒྱིའི་བྱང་ཚུལ་དང་། ལྷན་པར་སྒྲོམ་པ་བྱུངས་པའི་རྟོན་འདིར། ལ་ལའི་
 ཚུལ་བྱིས་ས་སྤྱི་བ་སྤྱུལ་ཡིན། །གསུངས་པ་ལྟར། གང་ལས་བྱུངས་པ་རྣམས་ཡང་དག་
 པར་མ་བསྐྱུངས་པས་ལྟག་པར་སྤྱི་བ་སྤྱུལ་བའི་རྟོན་དུ་སོང་ནས། ཞིང་ལྷན་པར་ཅན་
 འདི་ལྟ་བུ་ལ་བསམ་པ་དང་། དེས་པོ་འདིའི་སྒྲོ་ནས་ལས་ངན་གིན་དུ་སྤྱོད་ས་ཆེ་བ་
 འདི་དང་འདི་བྱས་སྐྱུ་ལྟ་བུར་བས་གསལ་བཅུ་བ་ཤེས་ན་རང་གིས་རང་ལ་སྤྱི་བ་པའི་
 གཟུགས་སྐུ་མཐོང་བའི་ཆོད་ཀྱི་ཞེ་སྤེལ་སྤྱེས་ནས། ད་ལན་བྱུང་བའི་འཇམ་པ་ལྷན་པར་
 གི་མའི་ཁྱོད་ན་སྤྱི་བ་ཅན་བདག་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་འདུག་པས་ལས་ངན་དེ་དག་རྣམས་པར་
 སྤྱི་བ་ཅི། རན་སོང་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་དགོས་པ་འདུག་སྐུ་ལ་ཡོང་།
 ད་ནི་བསམས་ཤེས་པ་རང་ཡིན། ད་ལྟའི་གདུལ་སྤེལ་ལ་ངས་མི་མ་བསད་ན་མ་སྤྱེལ་
 ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བདེ་བདེ་བྱེད་པ་དེ་འདྲས་མི་ཡོང་། རང་གི་འཇིགས་པས་བསྐྱུལ་
 བས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ན། ཆོགས་ཞིང་ཡང་གསལ་སྤྱང་ཅན་དུ་མཐོང་ཡོང་།
 དེ་ནས་ས་ལུས་སེམས་ཅན་ས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུ་ལྟེན་བྱས་གསལ་ཡང་བྱས་ཆས་དང་
 བཅས་ཏེ་ངས་པར་བྱ། གྲིབ་ཀྱིས་ལོན་བསད་དམིགས་པ་མི་གསལ་བ་སོགས་ལ་གིན་
 དུ་ལན་ཆེ་བ་ཡིན། ལྷོགས་ན་ཆོགས་ཞིང་རེ་རེའི་མདུན་དང་། དེ་མིན་བྱུ་མོང་གི་
 མདུན་དུ་རང་གི་སྤྱི་བ་ལ་ནས་ལྟ་མོ་མོ་ཡོང་དང་བྱས་བྱུ་བྱས་གཞིང་འཇིན་པ་གསུམ་
 དང་། ལྟ་བྱས་དང་ན་བཟུང་སོགས་ཡོ་བྱད་ལྟག་ས་སོགས་པ་གཅིག་བཅས་སྒྲོས་ནས་
 ཆོག་དང་བསྐྱུ་ལྟེན་དམིགས་པ་བྱ། དེ་ནས་ལྷོག་གི་འགྱུར་སྤྱི་བ་སྤྱུལ་བཅུ་ལྟག་
 འགོ་བཅུ་གས། ཐོག་མར་བྱ་མ་ལ་ཆོགས་བཅུད་གཅིག །དེ་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 ལ་ཆོགས་བཅུད་གང་འཆོས་ཀྱིས་བསྟོད། ལྷོག་(༡༥)བྱུང་འོས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུ་

མོང་དུ་བསྟོད། རི་སྟེང་སུ་དག་པའི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པའི་དཔེགས་པ་ཡང་ཐུག་
དང་སྒྲགས་ནས་གང་ཐུབ་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་ཐུག་བྱར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པའི་
ཆོགས་བཅད་ལྟར། རང་དང་མེས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཞིང་དུ་ལ་དང་མཉམ་པའི་
གྲངས་མེད་པར་སོས་པ་དང་། ཆོགས་ཞིང་ཡང་དུ་ལ་གཅིག་སྟེང་ན་ཞེས་སོགས་ལྟར་
མོས་དགོས། བྱང་མེས་པ་མཐུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱར་ཡོད་པ་ཡིན། རེད་རང་
ཆོ་ཡང་ཆོགས་སྐུར་དུ་རྫོགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྐུར་དུ་བྱང་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་
ལ་ལྷག་པར་སོས་ནས་བྱས་ན་སྐུར་དུ་དངོས་སུ་གྱུ་བ་ཅིང་། འབྲུལ་དུ་སོས་དོས་གྱུ་བ་
ཡིན། རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཐུག་འཆལ་མཆོད་པར་བགྱི་ཞེས་པའི་མཆོམས་སུ་ལྟར་བཤགས་
འདོན། དེ་ཡང་གོང་གི་རང་དང་རང་གི་སྟིག་པ་ལ་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་སྤྲུགས་མ་
ཉམས་པའི་སུ་ནས་ཐོག་མར་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆོད་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྟེན་
ཀྱི་སྟོབས་བསྟན་པས། ས་ལ་འབྱེལ་བ་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ལངས་ཟེར་བ་ལྟར་སྟིག་
ལྟར་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འགལ་བ་ཤིས་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་ཡང་བཀའ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟིག་ལྟར་ལས་ལངས་སྟུལ་དུ་སྐྱབས་མེས་པ་གསལ་འདེབས་བྱ། དེ་ནས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོ་སོས་རང་གི་མཆོན་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐལ་བ་འདི་ཅམ་གྱི་
སྟིག་པ་འདག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་བཅས་ཏེ། གཉེན་
པོ་ཀུན་སྟོད་ཀྱི་སྟོབས་དུག་གསུངས་པ་ལས། དགེ་སྟིག་གི་འཁོར་གསུམ་ཐམས་ཅད་
གདོད་མ་ནས་དག་པར་སོས་ནས་སྐུར་བ་སྐྱུ་མར་འཆར་གང་ཐུབ་དང་། མཆོན་ལ་
བརྟེན་ནས་ལྷག་མེད་དུ་དག་པར་བྱ་ཞིང་། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཁར་སྟིག་
པའི་ས་པོན་པོ་ཡིག་ནག་པོ་གསལ་བཏབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུའི་ཆ་
ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དཔག་མེད་བྱུང་རང་གཞན་ཀྱི་སྟོང་པོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་པོ་ཡིག་གྱུར་
དུ་དེད་པས་པོ་ཡིག་ཁ་བྱེ་ནས་སྟིག་པ་རྩ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་འོག་སྟོན་པ་ལྟར་ལྟོར་པར་

བསམས། སྤྱོད་ཆད་ཀྱང་ཕྱི་མ་མེས་ཞེ་བྱ་བ་ནས་བསྐྱེད་དེ། དགེ་ཅུ་ཐམས་ཅད་
 ཐོག་མ་ནས་ཐོག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་གྱིས་(༡༥ན)མི་གཏོང་བ་དང་། བར་
 ཏུ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་འཛིན་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷུང་ཏུ་རྫོགས་པུང་ཐོབ་པ་མོ་
 མའི་རྒྱར་བཤེ་བར་བྱ། བྱང་མེས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱུང་ལུང་པོ་གསུམ་པ་ཞག་རེར་དུས་དུག་
 ཏུ་འདོན་བར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། མ་མཐའ་དུས་ཀྱི་གཅིག་ལ་དུག་བཏོན་
 བས། དེ་མཐུག་ཏུ་སྤྱི་བཤགས་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་དབང་གིས་ནི། །
 ཞེས་བ་ནས། ཕྱིར་བཤེ་འོ་ཞེས་པའི་བར་བྱག་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཐུག་
 འབྲམ་འགྲོ་དེས་ཐོག་ རྒྱུན་དུ་འང་ལྷུང་བཤགས་བརྒྱ་ཐུག་དང་འབྲེལ་བ་རེ་དང་། ཡིག་
 བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་བསྐྱེས་སྒོ་མ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཆག་བ་དེས་པར་དགོས་ཤིང་། ལྷག་
 པར་ཐུག་འདི་རྗེ་སྤྱི་མའི་ཆོས་བརྒྱད་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་བཀའ་བབས་པས་བྱིན་རྒྱབས་
 གཞན་ལས་སྐྱར་བ་ཡིན། གཞན་ཡང་བསག་སྐྱར་ཐོགས་དགེ་སྦྱོར་གང་ཡང་ལམ་དུ་
 མོང་མ་མོང་གི་རྟགས་མཚན་མ་ནོར་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཤིས་རྒྱུད་དུ་མོང་མ་
 མོང་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་སྤྱེ་རྒྱལ་གཞུང་ཆེན་མོ་དང་མཐུན་
 པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བདག་གི་སྒོ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ། ཉོན་མོངས་འདི་དང་འདི་
 ཡིན་པར་འདུག་སྟེ་མ་དུ་རང་རྒྱུད་དང་རྗེ་སྤྱི་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས། ད་ནས་
 གཉེན་པོ་བསྐྱེན་རྒྱལ་གྱི་ཐོས་བསམ་ཐོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ན། གསུང་རབ་ཐམས་
 ཅད་རང་གཅིག་པུར་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་ཡོང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་སྤངས་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་གོ་ཆོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་བརྟག་
 པས་ད་དུང་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་སྤྱི་བ་དང་བསྐྱོག་དཀའ་བར་འདུག་ན་སྤྱི་མ་དང་དབྱེར་མེད་
 ཀྱི་ཡི་དམ་གཤིན་རྗེའི་གསེད་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་ནན་ཏན་ཞིག་ལ་སྐྱར་དུ་འབད་དགོས། ཡི་
 དམ་ཆོས་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གདངས་ས་དང་། མཆེ་བ་གཅིགས་ས་ཐམས་ཅད་འདི་

པ་ཡིན་གསུང་པ་ལྟར་དང་པ་ཡོད་ན་མཚུལ་དང་ཚུད་པ་སྟོན་པ་བཟུང་བའི་མཚན་པ་
 མོགས་གྱིས་མཚན་པ་མཚོག་པས་ཟང་ཟིང་མེད་གྱུར་དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་བཀའ་རྒྱལ་པ་འདི་
 སྟོང་ལ་བཅངས་དགོས། དེས་ན་མེད་རང་ཚོ་ཟང་ཟིང་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་དུ་སྟོན་ནས།
 ཡོན་ཚད་དང་མཚུལ་ཡག་པོ་འབྲུག་མོགས་མཛོད། དེ་ནི་གསུངས་བསྟན་སྟེ། སྟུག་པོ་
 སྟོན་པ་མི་གཏོང་ན། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་གཏོང་བསྐྱེད་ཡིན། །མཁས་པ་དམ་ཚིག་མི་
 བསྐྱེད་ན། །དེ་ནི་སྤང་བོ་ཁོང་རུལ་ཡིན། །གསུངས་པ་ལྟར་མེད་དེ། དུས་དབང་གིས་དེ་
 འདྲ་(༡༩)ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་གསུང་འཛོག་དགོས་པར་འདུག །ཁྱུང་ན་རྗེས་ཀྱི་དཔོན་
 པོ་རང་ལ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྟུང་ཅིག་འཛོལ་བའི་མཐུན་རྒྱུ་དུ་བྱས། སྟུང་གཉིས་བྲུ་མ་མོགས་
 ཁོང་ས་དམ་པ་ལ་དད་པས་དྲངས་པས་མཚན་རྗེས་སུ་འགྱུར་བར་མཛད་ན། ཡོ་བཞུར་
 ཡང་མི་འབྲུག་སྟུང་པ་སྟུང་ཅིག་ལ་འབྲུག་པའི་འབྲུལ་ཐབས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་
 ཡིན། དེ་ཡང་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་ལྷན་པས། རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་སུ་མོང་ན་ཆོག་པ་བསགས་མཐར་
 སྟུག་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་རྒྱ་རྒྱུ་དད་པར་འགྲོ་བའི་ཐབས་སྟོ་གང་ཐབ་
 མཛད་པར་ཞུ། གསུམ་པ་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་བྱ་བ་ནི། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་དང་། །དབྱེར་མེད་ཅུ་བའི་བྲུ་མ་ལ། །སྟོང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་ཉམས་མཁྱུར་ལས། དེ་ནས་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་རི་སྟེད་པའི། །རྟེན་
 འབྲེལ་ལེགས་པར་འགྲིག་པའི་ཅུ་བ་ནི། །ལམ་སྟོན་བཞེས་གཉེན་དམ་པ་འབད་བ་
 ཡིས། །བསམ་དང་སྟོར་བས་རྒྱལ་བཞིན་བསྟེན་པ་རུ། །མཐོང་ནས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་
 མི་གཏོང་བས། །བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་མཚན་པས་མཉམ་པར་བྱས། །ཞེས་བདག་
 ལེགས་སུ་འདོད་པ་ཀུན་ལ་ཞལ་ཆེས་མཛད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་
 རི་སྟེད་ཅིག་བསྐྱབ་གྱུར་མི་འབྲུག་པ་ནི། དེའི་རྒྱུ་དང་གདགས་གཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་

སྒྲིལ་དབང་དང་དཔལ་ཆོག་སྒྲོན་པའི་སྐབས་སོགས་ལས་གསལ་བར་བཤད་གྱི་དེ་དག་
དང་མི་མཐུན་པའི་སྐྱེ་མ་སྐྱུ་བ་ཐབས་ལ་ཡིད་གཏད་པར་མི་བྱ།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་གོ་བདེ་བའི་བྱེད་དུ། ཐོག་མར་སྐྱེ་མའི་རྒྱལ་མ་ངོས་གཟུང་བ།
དེ་དུས་གསུམ་པངས་རྒྱས་དང་དབྱེར་མེད་ཚུལ། ཚུལ་དེས་སྤྱིང་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་རྒྱལ་མ་དང་། དོན་དམ་གྱི་རྒྱལ་མ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་འབྲིན་ལས་སྒྲེར་བའི་བྱེད་པ་
པའི་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། གཉིས་པ་སྐྱེ་མ་དང་སངས་
རྒྱུས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐོག་པ་ལས་སྐྱེ་མ་སངས་
རྒྱུས་དང་འདྲ་བར་བཤད། རྩོམ་ཐོག་པ་ལས་སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱུས་ལྟ་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་བྱི་མ་ཡིན། དེས་ན་སྒྲོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་
པའི་(༡༠ན)རིགས་གྱི་བདག་པོ་དེ་སྐྱེ་མ་ཡིན། སྒྲོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་
རང་བཞིན་དེ་སྐྱེ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན། སངས་རྒྱུས་ཡིན་ན་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པས་ན། སྐྱེ་མ་དང་སངས་རྒྱུས་གཉིས་པའི་ཚུན་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་
འདིར་དེ་ཅུམ་གྱིས་སྐྱེ་མ་ལ་མོས་གུས་གྱི་རྩལ་མི་རྫོགས་པས། སྐྱེ་མ་ནི་དབུས་བཞུགས་
གྱི་གཙོ་བོ་དང་། སངས་རྒྱུས་གཞན་རྣམས་དེ་ལས་གྲུས་པའི་ལའོར་ལྷ་བྱར་བལྟ་ཞིང་།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱིར་གྱི་གཙོ་བོ་སྐྱེ་མའི་རང་བཞིན་དེ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དབྱེར་
མེད་པའོ། །

དེས་ན་སྤྱིང་པའི་ངང་དུ་དབྱེར་མེད་པ་ཅུམ་གྱིས་གོ་མི་ཆོད་དོ། །འདི་ཡན་གྱིས་རྩ་བ་
དད་པ་སྐྱུང་བ་དངོས་བསྟན། གསུམ་པ་ཚུལ་དེས་སྤྱིང་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི།
དབྱེར་མེད་གྱི་ཚུལ་དེས་དྲངས་པའི་མོས་གུས་སྤྱིང་ལ་ཞུགས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་ཡིན། དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་རེ་རེ་ནས་སངས་རྒྱུས་པའི་དགོས་པ་འཕམ་མཛད་པ་ཆ་ཆར་བ་

ལས་མི་སྒྲིབ་པ་འདུག་པ་སྟེ་མ་ན། ཆོས་བཤད་པ་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་མ་གོ་
 བས་ལན། ད་དུང་འཛིགས་པ་ལས་བརྒྱབས་མ་རྒྱས་སོ་སྟེ་མ་པ་འདུག་ན། དེ་ནི་ལས་
 རིས་ལས་རང་སྒྲིབ་པ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ལས་ཐུའི་རྒྱ་མ་ཚད་བ་མེད་པ་སྟེ་མ་པས་བརྒྱབས་
 ཟིན་ཀྱང་། མང་གི་རྒྱ་སྒྲིབ་གཤམ་ནས་སྒྲིབས་སུ་འཛིན་པ་མ་བྱུང་བས་སྟག་བསྟེན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། སྐབས་གསུམ་པ་ལས། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་འཕྲིན་ལས་
 གདུལ་བྱ་ལ། །མ་བརྟགས་བཏང་སྟོམས་ཅུང་ཟད་མི་མངའ་བས། །སྐལ་འཛ་བདག་གི་
 ཉེས་པ་ཁོ་ནར་ཟད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་སྒྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རང་
 ཅག་སྒྲིབ་ཤིང་ཏུ་དམན་ཞིང་སྟེ་མ་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱབ་སྒྲོམ་ཞན་པས་གང་བྱུང་
 གི་སྒྲིབ་པ་བྱས་ཤིང་ཡོན་ཏན་དུ་མིང་བཏགས་པ་རེས་ཚིམ་ནས། ཡོད་ཚད་ལ་སྒྲིམ་ར་
 བསྟེན་ན་ནི་ཤིང་ཏུ་ཐུག་ཉེས་པ་དང་ཐུང་པས། ཏུག་ཏུ་ཐུང་བར་འབྱུར་བས་ཟོན་ཆེན་
 བོ་མཛད་དགོས། སྒྱིར་རང་གིས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་མན་ནི་ཅུ་སྒྲིབ་
 འདོད་པའི་ཆོད་ཀྱིས་སྒྲིན་མོང་གི་སྤྱང་ངོར་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་བསྟེན་རྒྱལ་མང་ཡང་།
 ལམ་འདི་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པ། ལུས་ཀྱང་བརྟག་ཐུབ་པ། བསྟེན་ན་ཕྱིན་རྒྱབས་སྒྱུར་
 ཞིང་བརྟན་པ། ཡོད་ན་གོ་ཆོད་པའི་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་ནི། སྟེས་ཐུག་སུམ་གྱི་ཆོས་
 ལུགས་ལ་གོ་བ་ལེགས་(༡༡)པར་ཆགས་ནས་དེ་ལ་སྒྲིབ་ཐུགས་གཏོད་རེས་པ་དང་།
 སྒྲིབས་སུ་སོང་ནས་ལས་འབྲས་ལ་འཛོམས་ཤིང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེ་བ་གཉིས་ཚད་བ་རེས་པར་
 དགོས། བསྟེན་རྒྱལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་རྒྱལ་དག་གིས་དབྱེས་པ་ཅི་སྒྲིབ་དང་། མི་དབྱེས་པ་
 ཅི་སྒྲིང་གིས་བཏང་སྟོམས་སུ་མི་ལུས་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་འབད་
 པས། མཚན་ལྟན་གྱི་སྒྲིམ་དེའི་མཁུན་པའི་གཟིགས་ངོར་ད་ལྟ་འདིའི་རང་ལུས་ལ་
 དཔག་པས་བསམ་སྒྲིར་གང་ས་ནས་འདི་ལས་ལྟག་པ་བྱ་ཐབས་མི་འདུག་སྟེ་ལུགས་
 ཀྱི་དབྱེས་པ་ཁེངས་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱལ་མ་ལ་འབྱུར་པ་ཡིན། འདི་སྟེན་དུ་

མ་སོང་བར་དོན་དམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོང་བའམ་རང་མེད།

དེ་ནས་སྤྱི་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་ནང་ལྟར་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་གྱིས་འབད་ཅིང་།
 རྒྱུན་བར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྟེར་བདེ་བའི་བྱིར་རང་གི་སྒྲི་གཙུག་དུ་སེང་བྱི་བད་སྒྲི་ཉི་
 གདན་དང་བཅས་པའི་སྟེང་དུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དམར་སེར་ལི་བྱིའི་མདོག་
 ཅན། རྒྱག་གཡས་ཤེས་རབ་གྱི་རལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་ཞིང་གཡོན་གྱི་ཐུགས་
 ཀར་ཤེར་བྱིན་གྱི་ཐུགས་བམ་བསྐྱམས་པ། ཞལ་འཇུག་གསུང་སྟོན་སྟོག་པའི་ཉམས་
 དང་ལྗན་པ་དེའི་དབྱུག་ཙུག་དུ་རིགས་གྱི་བདག་པོའི་ཚུལ་དུ། རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་ཡུམ་
 དང་བཅས་པ། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་དུ། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་
 པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཞལ་དཀྱིལ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདང་ཆགས་པ་དབྱུ་བཀ་གསོལ་
 པ། ཐུག་གཉིས་ཐུགས་ཀར་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཐུག་རྒྱ་ཅན། སྤྱད་བུང་ཕན་ཚུན་དུ་ཐུགས་
 རལ་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་གསལ་བདུབ། དེ་མ་ཐག་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྱི་མ་དེ་དཔན་བར་
 བྱས་ཏེ། རྒྱལ་བ་སྐྱམས་བཅས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བདག་ཉིད་འདུལ་བ་ལ་སྤྱི་མ་འདི་མཆོག་
 དུ་བསྐྱེད་པ། འདིས་ཀྱང་བདག་འདུལ་བའི་བྱིར་དུ་ད་ལྟ་འདི་དང་འདིའི་རྣམ་པར་
 བསྟན་པས་ཤིན་དུ་བཀའ་བྱིན་ཆེ་སྟོན་དུ་རྩ་བའི་སྤྱི་མ་ལ་དང་གུས་ཆོད་མེད་པ་དང་།
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་ཡིད་ལེགས་པར་བསྐྱོད་
 བས་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགོ་(༡༡བ)སེམས་བསྐྱེད་ཆོད་མེད་བཞི། ལམ་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡན་ལག་བདུན་པ་མཆོལ་དང་བཅས་པ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་གསོལ་འདེབས་དབང་བཞི་བྱིན་སྐྱབས་གྱི་ཚུལ་དུ་ལེན་པའི་བར་རྣམས་
 ཆོད་བར་བྱས། དེ་ནས། མཆེན་རབ་འཇམ་དབྱངས་རིགས་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་། །
 ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྟོ་བཟང་གུགས། །ཀྱུན་གྱི་རོ་བོ་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ། །
 རུང་འཇུག་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བྱིན་སྟོལ། །ཞེས་པའི་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཆར་

དང་། མཚན་ལྷགས་ཀྱང་གང་མང་བསྐྱེད་ནས་བདུད་ཅི་འབབས་སྐྱེད་སྤྱོད་ཞིང་། དེ་
ནས་ལྷོགས་ན་ཡོན་ཏན་གཞི་སྒྱར་མ་དང་། དེ་མིན་རྒྱུད་བདག་འཛིན་འབྲི་བ་ཚོད་པ་
དང་ཞེས་པ་ནས། དོན་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱོབས་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་
བྱིན་རྒྱབས་ཞུས། ལས་གྱི་རིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བར་ལ་མྱོང་བ་བཏོན་ནས་རྒྱལ་
སྐྱོང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་། རྒྱུད་བར་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབ་བར་བུའི་
སྒྲུབ་པའི་འཕེན་པ་དང་། གོང་གི་ཚིགས་བཅད་དེ་ཁའི་སྒྲོ་ནས་གསལ་འདེབས་བསྐྱར་
མ་ཞིག་བྱས་པས། ཡོང་ཡོང་ཞེས་གསུང་བ་གཟུགས་སྒྲུའི་ཞལ་བ་ཞེས་དང་། ཅང་མི་
གསུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཐུགས་ལ་བབས་པ་ཚོས་སྒྲུའི་ཞལ་བ་ཞེས་གཉིས་ལས། འདིར་
ཚོས་སྒྲུ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱི་མ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་མོས་པ་བྱས་
ན། ཚོས་སྒྲུ་འབྱར་བ་མེད་པ་སྒྱར་དུ་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད། དེ་ནས་སྤྱི་མ་རྗེ་བཙུན་
དབྱེས་བཞིན་དུ་རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་སྤྱིར་དབུས་སུ་སྤྱོད་དངས། རང་སེམས་དང་
དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱབ་ཞི་ལྷག་གི་དམིགས་རྣམས་ཁྱེད་སྤྱོད་པ་བཞིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
རྣམས་པ་སྒྱར་བཞིན་བཞུགས་པའོ། ཅུ་བའི་སྤྱི་མའི་རྣམས་པ་ཅན་དུ་བྱས་ནས། འོད་
གསལ་སྤྱད་རིམ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ཁྱེད་བར་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་སྤྱི་གསུང་
ཐུགས་གྱི་བཞོད་པ་མི་བསྐྱབ་རང་གི་ཡིད་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པར་མོས་ནས། ལྷོན་པ་
སངས་རྒྱལ། སྤྱིས་པ་དམ་ཚོས། འདྲེན་པ་དགེ་འདུན། བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་སའི་སྤྱི་མ།
དངོས་བྱུང་ཞུ་སའི་ཡི་དམ། འཕྲིན་ལས་བཅོལ་སའི་ཚོས་སྤྱོད་བཅས་ཡིན་པ་ལ་མ་
ཡིན་པར་སྒྱར་པ་འདེབས་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་
གཉིས་སེལ་ཏེ་ཀུན་འདུས་(༡༩༩)ཀྱི་ངོ་བོར་ཡིད་ཆེས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་རྟོད་
པའི་སྒྲོ་ནས། ལེགས་པའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱོས་ས། ཉེས་པའི་བཤགས་པ་བྱ་ས། མ་རིས་
པའི་གསོལ་འདེབས་བྱ་ས་བཅས། ཐ་ན་བཟའ་བདུད་གི་ལུང་གི་མཚོན་པ་རྒྱུན་གྱིས་

ལན་པར་མ་ལུས་པར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་སྦྱང་ན་ཟུང་འཇུག་རྩི་
 རྩི་འཆར་དེ་ཡང་མི་རིང་པར་འཕྱོང་ཤེས་ལགས་སོ། །སྤྱོད་པར་གི་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་
 ལ། སྤྱོད་དུ་རང་སྤྱོད་པའི་བྱུགས་ལ་གནས་པ་དགོས་པས། སྤྱོད་པ་དང་དམ་ཆོག་ཚུལ་
 བཞིན་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཐོག་མར་ཀུན་རྩིབ་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་ཡུན་བསྐྱེད་སྦྱང་ནས་
 འགྲུས་པར་བྱས་ན། སྤྱོད་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡང་དག་
 པར་མགུ་བར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མན་ངག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩིན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་
 བས་འདི་དག་གི་ཞལ་ཤེས་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཐོག་ཏུ་སྤྱོད་དུངས་
 པ་བཞིན་བྱོན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱུལ་པའི་སྒྲིགས་བམ་སོ་རྩེ་སོགས་ཀྱི་ནང་ནས་འཆོལ་བ་
 བློ། ཡོད་སའི་བདག་པོ་མ་ཤེས་པའི་རང་མཆོང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྩིབ་ཀྱི་
 སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་དངོས་སྤྱོད་གནོད་པ་ཆེ་བ་ནི། མཛོད་པ་སངས་རྒྱུ་
 ལྟར་རྣམ་པར་དག་པ་མ་མཐོང་བས་ལན་ཀྱང་། དེ་ནི་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་འཆར་ས་
 རང་སེམས་ཡིན་པས་དེ་མས་ཤིན་ཏུ་སྤྲགས་པ་ལ་འཆར་རུང་གི་མཛོད་པ་ལན་ཤེས་རེ་
 སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་སྤྱོད་པ་མི་དགོས་སངས་རྒྱུ་གཞན་སྤྱུལ་ཡང་གནད་ཐེབས་མེད།
 དེ་འདྲ་མིན་པར་སངས་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིན་རང་ཅག་ཆོར་ཡང་རང་བབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་
 སྤྱུལ་ཆར་བ་ཞིག་རང་དགོས་ན། ད་ལྟ་སངས་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཅག་ལ་
 རང་གཞན་སྤྱུལ་ཡང་སངས་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གནད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་
 འཁོར་དག་པ་བྱུང་སེམས་འཕགས་པ་ཤིསྤྱོད་དང་། མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཆོགས་ལམ་
 ཆེན་པོ་ཡན་དང་། དེ་མིན་ལ་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན། འོ་ན་མ་
 དག་པར་འཆར་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡོད་སྤྱོད་ན། སྤྱོད་པའི་མཛོད་པ་ནི་གཏུལ་བྱ་
 ལ་ཡུགས་པན་ཤེས་སྤྱོད་གནས་པ་ཞིག་དགོས།

དེས་ན་སངས་རྒྱུ་(༡༡བ)ཀྱི་མཛོད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་། རྣམ་དཀར་དགེ་བ་

དོན་གཅིག་ཅིང་བྱང་མེས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱང་འབྲལ་དུ་བདེ་ཡང་ཡུགས་སུ་གཙོད་ན་མི་
འཇུག་པར་གསུངས། དེད་རང་ཚོས་ད་ལྟ་མི་གཡོ་འབྲལ་ཅན་ཞིག་གིས་ལུས་ངག་གིས་
མི་འཚམས་པ་ཅི་བྱས་ཀྱང་དེ་མི་ཤེས་ལོ་མི་ཚོད་པོ་ཡིན་པས་མེས་ལ་བསམ་སྐྱེ་ཞིག་
ཡོད་འགྲོ་ཟེར། སྐྱ་མ་ལ་དེའི་ཚོད་ཀྱི་བྱིན་དགས་དགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འཆར་
བས་ཅི་རང་དྲག། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡིད་ཤེས་ལ་རྟོན་གསུང་བ་ལྟར།
དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་ཚོད་ལས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ལྟག་པར་བལྟ་ལུགས་རེ་རེས་པར་དགོས་
པས་སྐྱ་མའི་སྤྱིང་གི་དགག་བྱ་ཕྱ་མོ་ནས་མ་ལུས་པར་ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་ལེགས་
པར་ལེགས་ཤིང་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཚད་མས་ནས་རྟོགས་པ་ན།
སྐྱ་མའི་རྣལ་མ་ངོ་ཐོག་ལ་འབྱོར་པ་ཡིན། ཞིག་ནས་སྒྲོན་ནས་མ་ཐོབ་ན། ཐོག་མར་དེ་
ལ་དམིགས་པའི་ཞིག་ནས་ཐོབ། དེ་ནས་ལྟག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ། དེ་
ནས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འབྱུལ་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་རྩལ་བཞིན་བསྟེན་པ་འདི་
ཡོད་ན། སངས་རྒྱ་བ་ལ་གང་དགོས་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མཐའ་དག་
རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་རེས་པར་འབྱུང་། འདི་མེད་ན་ལམ་གཞན་གྱི་ཉམས་སྒྲུབ་ལུ་
གར་བ་འདྲ་ཡང་བརྟག་མི་ཐུབ་པར་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ། །ལམ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་འདྲ་འདྲ་སྒྲིམ་ཀྱང་ལམོར་བ་ངན་སོང་ལས་མི་འདའ་བས་བདུད་གྱིས་ཐིན་པར་
གསུངས། ལུས་ལ་མའི་ཤུལ་ལ་དབང་བྱིར་ལ་མ་བསྟེན་པ་ལྟར་གྱི་ཆེ་འདིའི་རྟེན་བཀུར་
གྲགས་པ་སོགས་འགྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ཡོན་ཅུ་ཞེ་ལུགས་སུ་བཅུག་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་
ལ་སྐྱག་ཁུར་གྱིས་བསྟེན་ན། ལམ་དང་མཐུན་པའི་བསྟེན་རྩལ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་
ཤིན་ཏུ་ལས་ངན་པའི་དུས་འདིར་དེ་ཅུ་ནས་ཀྱང་བསྐྱབས་ནས་ཡར་བསྐྱེད་འདོན་
དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་གིས་གང་བསམས་ནས་བསྟེན་པའི་ཚོད་ཀྱི་འབྲས་སུའི་ཆ་

མཐུན་རེ་རེས་པར་ཆེ་འདྲིར་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བས། འདི་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་བཟང་
རན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ནི་གིན་དུ་སྤྱོད་ཞིང་མི་བཟང་པའི་སྟོབས་ཆེ་(༡༣༨)བ་ཡིན་
དེ། སངས་རྒྱལ་ལ་པོ་ཆེར། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་སྤྱོད་པའི་བ་སྤྱོད་
གཅིག་ལ་མཐོང་བའི་སྤྱོད་ཆོས་དང་། ཉེས་པ་བྱས་ནའང་སྤྱོད་པ་ལྷ་བརྟེན་པ་ལས། དེ་
འདྲའི་མགོན་ལ་བསམས་བྱས་ནས། སྤྱོད་པར་སྤྱོད་ནས་བརྟེན་ན་ནི། སངས་རྒྱལ་
ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་ན། དེས་ནི་རྟག་དུ་སྤྱོད་པ་ལྷ་ལ་འབྲེལ། ཅིས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །

ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱལ་གང་དུ་སྤྱོད་གས་རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་བྱས་པ་བཞིན་གྱིས་དེ་
དང་དེའི་ཡོན་ཏན་མཛོན་དུ་འགྱུར། རྩོམ་ལ་སྤྱོད་པ་རང་སྤྱོད་གས་ཆེ་བས་ཉན་གཅི་
གནས་རྒྱུ་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་དང་ལྷན་པར་མཛོན།
པཀའ་གང་མས་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་གཏུགས་འབྲེལ་ལ་གནང་། རྒྱ་མཚན་ཞུས་པས་
བྱུང་མིན་པ་སྤྱོད་མེད་གསུངས། དགོན་པ་བས་རྩོམ་དང་མཛོན་ནས་མཚམས་རང་
མཛོན་གྱིང་། རྣལ་འབྱོར་པས་རྩོམ་ཞབས་དྲིག་ཁོ་ན་གས་པས་བསྐྱབ་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་
མཐོང་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་པར་ཐོབ་ཅིས། དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བ་གསུངས། མོས་གས་
ལྷ་བ་ནས་རྩོགས་གིང་སྤྱོད་པ་དངོས་ལ་དད་པ་འཕེལ་བ་བཅས། སྤྱོད་པས་རྩོམ་ལ་
འཁོར་བའི་བྱི་གང་འབར་དང་ལས་འབར་བྱ་བ་ལ་རྩོམ་གཤེགས་ནས་རྒྱ་རིམ་ཆད་
པར་སྤྱོད་པར་མཛོན། པོ་དྲོ་བས་སྤྱོད་པའི་དཔོན་པོ་ཞིག་ལ་བཀྱར་སྤྱོད་པར་མཛོན་པ་ན།
གཞན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་ཞུས་པས། སྤྱོད་འཚོང་མ་ཡིན་ཡང་རའི་དགེ་བ་ལ་དེ་ཆེ་
གསུང་བ་ལྟར་རེས་པར་བྱུང་དགོས། མོས་གས་དང་ཆོས་ཉན་པ་སོགས་དང་པོ་བས་
རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཕེལ་དུ་སྤྱོད་ནས་ངོམས་མི་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ན་ཡོང་ཡང་
ཡོང་། བྱུང་ན་མོས་གས་དོན་ལྷན་དུ་སྤྱོད་པ་སྟེ། རྟོགས་པ་མཐོང་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་པར་

སོང་བ་བཞིན་སྟོན་སྐུན་ལ་སོས་པ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཆོས་ཉིད་དོ།

དེ་ལྟར་ན། ཚེས་ཀྱི་རྩ་བ་གཅིག་ལུ་འདི་ཐོག་མར་འཆོལ་བ། བར་དུ་བསྐྱེན་པ། བ་
 མ་མཐར་ཐིན་པ་གང་ལ་ཡང་མ་ཐས་པར་བྱས་ནས་བརྩོན་དགོས། ད་ལྟ་ཐོས་བྱས་ན་
 བསམས། བསམས་བྱས་ན་བསྒྲུབས། བསྒྲུབ་བྱས་ན་བྱེད་ནས་འགྲོ་བ་དེ་འདྲས་མི་
 ཡོང་། མ་ཞུས་པར་བཀའ་ལེགས་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་རང་གི་བསམ་སྦྱོང་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་
 གྱིས་སྦྱ་དངས། ཐམས་ཅད་མཆོན་(༡༩བ)ལྟར་གྱི་བྱ་མར་ཞུ་ཐེང་གཅིག་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་
 ཡིད་ཁོངས་ནས་མི་བདེ་བ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་རྒྱས་པ་ཞིག་ཨེ་ཡོང་གཞིགས་དང་།
 དེ་བྱུང་ན་བར་ཆད་མེད་པར་རྟོགས་པ་མཐོ་ལ་སྦྱོང་པ་བཟང་བ་ཀུན་ལ་པན་ཐོགས་ཆེ་
 བ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ནོ། །

དཀི་འཕེན་མ་མཐོང་བར་མདའ་འཕེན་པའི་དཔེ་ལྟར། དགེ་ལྡན་བཀའ་སློལ་
རིམ་མ་ཐིན་བར་འགོག་པའི་གཞན་སྤྱོད་ལ་རྣམས་ལྷགས་རྗེས་བསྟོད་པའི་ཐབས་
མཁས་ཀྱིས་ཁ་དྲར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་ལྷགས་ཙམ་ལ་མ་
ཁོར་བའི་ནི་སྟོ་གཅིག་ལྷགས་ལ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་དབྱེ་བའི་རྩལ་དང་། དབྱེ་བ་དངོས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ། །བཞེད་རྩལ་མང་དུ་འདུག་ན་
ཡང་། །མདོ་སྒྲགས་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད། །ཅིས་གསུངས།

དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་སྐབས་དགོས་དབང་གིས་ཕྱག་ཆེན་མིན་པ་ལ་
ཕྱག་ཆེན་གྱི་མིང་འདོགས་དང་། ཕྱག་ཆེན་ཡིན་པ་ལ་གཞན་གྱི་མིང་འདོགས་གྱི་སྒྲིབ་
གྱི་དམ་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་སང་དུ་འདུག་ན་ཡང་། དོན་དུ་ཕྱག་ཆེན་ངོ་མོག་ཀྱི་
རྒྱལ་ལུགས་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཇི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མདོ་རྒྱགས་གྱི་དབྱེ་བས་
གཉིས་སྟེ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱགས་ལུགས་ཀྱི་ཐུག་ཆེན་བཤད་
བ་དང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཐུག་ཆེན་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུ་མ་རྩོ་རྩེའི་ལམ་ཉིད་
ལ། །གནད་དུ་བསྐྱེད་ཐོགས་ཐབས་སའམ་ལས། །བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་
ཏེ། །སྤར་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལའོ། །ལྷ་རོ་མི་ཉིདའི་ཐུག་ཆེན་ཏེ། །བྱུང་སྤྱིར་སྤྱོར་ནས་
བསྐྱེད་པ་ཡི། །སྤྱེད་རྒྱུད་ཐེའི་ཡང་སྤྱིར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། །སྤྱེད་འདིར་ཐུ་མ་
རྒྱགས་ལུགས་ཡི་གོ་ཉུང་བའི་བྱུང་ཐོག་མར་བཤད་ན། དེ་ནི་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་རྒྱུད་
ཐེའི་ཡང་སྤྱིར་ཡིན་པས་སྤྱོ་ལུ་རྒྱལ་གྱིས་ཡལ་བར་མི་འདོར་བར་ཅི་ནས་འཆོལ་
བར་རིགས་ལ།

དེ་ཡང་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སྤྱང་བ། དབང་རྣམ་དག་ལེན་པ། དམ་སྤྱོད་རྒྱུ་
བཞིན་བསྐྱུང་བ་གསུམ་སྤོན་འགྲོར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས། རྩོ་རྩེའི་ལམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པ་ཐོགས་གསུང་རྒྱགས་སྤྱེད་
མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱི་ནང་གི་(༡༩ན)ཐབས་སའམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དུ་
མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུ་རྒྱལ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་རྒྱུ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། མདོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་འཛོག་པས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་གཉིས་
ཐུག་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་བྱུང་ཆེན་གོང་མ་རྣམས་
ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་སྟེལ་གཅིག་པའི་ཐུག་ཆེན་ཏེ། དེ་ནི་བྱུང་བ་སྤྱི་བདུན་དང་།
སྤྱིར་བོ་སྤྱོར་གསུམ་གྱིས་ལམ་གྱི་སྤོན་པ་འདེབས་རྒྱུ་ཡ་མཚན་པའི་སྤོན་ནས་གཙོ་བོར་
བསྐྱེད་པས་འདིར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྤྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐེའི་སྤྱིར་བོ་
རྟོགས་རིམ་གྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྤྱིར་ཡིན་ནོ། །གསུང་བ་བྱུང་བས་ས་རྒྱུད་
འདུས་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད། འདི་ནི་བྱུང་སྤྱིར་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་པའི་གཞིར་

གྲུང་པས་ཕྱི་མོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཀ་ལ་ལ་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་ཟེར་བ་པའི་ནོ། །ཐབས་ཤེས་གྲུང་པ་
 མོགས་ཀྱིས་ས་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས། སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་གསུམ་ནི། རོ་
 ཏ་གསུམ་ལ་སེང་པས། འདི་གསུམ་ཀ་གྲུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཆད་ལྟ་ཡིན་པར་ཐག་
 ཆོད། འོན་ཀྱང་ཆོག་གིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་ཚུལ་དཔེར་སྟོན་
 ཅིང་རང་འབྲེལ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེད་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་སེང་། བདེ་
 པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲིང་རྗེའི་སྒྲིས་བཟུང་བ་ཡང་། སྒྲིང་རྗེའི་སྒྲིང་དོད་ཀ་རྩ་ཆ་ཞེས་པ་བདེ་
 འགོག་ལ་འཇུག་དེ་ནི་ཡར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲིབས་སུ། ཞིབ་དེ་འགོག་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་། སྒྲིས་
 གྲུ་མེད་ཀྱི་སྒྲིབས་སུ་འགྱུར་བདེ་འགོག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན།
 གྲུ་ན་མེད་པའི་ལམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་དཀོན་པར་སངས་རྒྱས་རང་གིས་
 གསུངས་ཤིང་། རང་ཅག་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་ལ་དངོས་སུ་བཞུགས་
 ཆོག་པའི་དུས་ཤིག་བྱུང་ན་ཡང་། ཞལ་ནས་ཆོས་འདི་གསུངས་པ་རྣམས་ཐོས་པར་མི་
 འགྱུར་ན། ད་ལམ་སྒྲལ་བཟང་མཆོག་གི་གདུལ་བྱའི་ཞོར་ལ་འདི་འདྲའི་ཐེག་པ་མཆོག་
 དང་མཐུན་པའི་སྒྲལ་བཟང་དང་། མཐུན་ནས་བཏང་སྟོམས་སུ་ལུས་པ་ཡང་མི་རིགས་
 བ་ཤིན་ཏུ་ལོག་པར་སྒྱུད་པས་དུས་(༡༧བ)འདྲའ་བའི་སྒྲལ་བ་ངན་པ་གཉིས་ལྟ་ན་ཅིག་
 ཏུ་འཛོམ་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་དུ་ཡིད་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་ནས་བརྟག་པར་རིགས་ཏེ། རོ་
 རྗེ་འཆང་དུར་སྒྲིག་འཛོན་པའི་རང་རྣམ་ལས། །འདི་ན་རྗོགས་སངས་རྒྱས་སུ་བཞུད་པ་
 ལ། །ཟབ་མོ་རྩོ་རྗེ་ཐེག་དང་ཡར་ཕྱིན་ཐེག་ །རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་གསང་སྒྲགས་པར་
 ཕྱིན་ལས། །ཤིན་ཏུ་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཉི་མ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུར་ཀུན་ཏུ་
 གྲགས། །ཆོག་དེ་བདེན་པའི་ཆོག་ཏུ་འདོད་བཞིན་དུ། །ཟབ་མོའི་ཐེག་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཅིས། །འཛོལ་བར་མི་བྱེད་སྐུལ་པའི་བྱར་འཛོན་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅན་
 ཡིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་གང་། །ཤིན་ཏུ་སྤང་དགའ་གོང་ན་མེད་

མ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱིས། །དངོས་བསྐྱུས་སྟོང་ཉིད་སྒྲིལ་ཚུལ་ཏེ། །འདི་ལས་
གཞན་པའི་ཐར་པའི་ལམ། །མེད་ཅེས་འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྒྲུབ་གསུང་། །འདིར་ནི་དེ་
ཡི་དགོངས་པ་བཞིན། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བྲིད་ཕྱོག་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་རྩོམ་བྲིད་པའི་
ཚུལ། །བརྒྱད་ལུན་སྤྲུལ་པའི་གསུང་བཞིན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ཡང་སྟོན་མ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་འདི་ནི་གཞན་གར་ཡང་སྒྲིལ་པའི་སྒྲོ་མིན་
གྱི། ལུས་རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
གཤམ་རབ་བསྒྲིལ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིལ་བྲིས་སྤྲོ་མ་ཙོར་བར་དོས་གཟུང་བ་ལ་ཆོག་རྒྱུ་
དང་པོ་གཉིས་གསུངས། ལུག་བསྐྱུས་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་ཕྱིན།
འདི་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ལམ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་དོན་འབྲེལ་བར་རྒྱལ་
བ་རང་གིས་ལུང་བསྐྱུས་པའི་གར་ཐག་ཆད་མ་འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྒྲུབ་གྱིས་ཐག་བཅད་
ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་གྱིས་འདི་ངེས་པར་བསྒྲིལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡང་དག་པར་བསྟན། སྒྲིལ་ཚུལ་འདིར་ནི་གྲུ་སྒྲུབ་དེ་ཡི་དགོངས་པ་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབས་
བཀྲལ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བྲིད་ཕྱོག་སྟེ་ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཀྱི་རྩོམ་
བྲིད་པའི་ཚུལ། མཐས་གྲུབ་གཉིས་ལུན་གྱི་དམ་པ་གོང་མས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་
བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་དང་ལུན་པའི་སྤྲུལ་པའི་གསུང་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྲིད་
ཚུལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་སྒྲིལ་སྐྱེས་བཤད་པར་དམ་བཅས་སོ། །འདིར་ནི་ཞེས་པའི་
ལུས་པས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བྲིད་གཞན་ལ་གྲུ་སྒྲུབ་གྱི་དགོངས་པ་འཆོལ་བའི་བཤད་སྟེལ་
དང་། བྱིན་རྒྱལ་རྣམ་དག་གི་བརྒྱད་པ་ཡོད་པར་ས་ངེས་གིང་། དེ་གཉིས་མེད་ན་ཐར་
འདོད་ཀྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པས་འདི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་དེགས་སོ་ཞེས་མི་མངོན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པར་མཛད།

དེས་ན་(༡༥བ)འདིར་བཤད་བྱ་ངོས་གཟུང་། བཤད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན། ཚུལ་

ཀྱི་འབྲེང་བ་བཅས་དང་། རི་བོ་དག་ལྷན་པའི་ཟབ་སྐོར་དབྱ་པའི་ལྷ་ཁྱིད་ཅིས་བྱ་བ་ལ་
 མོགས་པ། ལུགས་སོ་སོར་མི་འདྲ་བའི་མིང་འདོགས་བྱས་པ་མང་ན་ཡང་། དྲང་རིས་ཀྱི་
 རོན་མ་འབྲེས་པར་ཇི་བཞིན་འབྲེད་པའི་ལུང་རིགས་ལ་སྐུ་མཁས་ཤིང་ཉམས་སྦྱང་ཅན་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་པས། ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་ན་འབྲས་(༡༦ན)ལུ་ཟུང་འདུག་
 ལུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱེད་དུ་མཆོངས་པར་གདམས་པ་སོ་སོའི་རྩ་བ་སྐུ་མཁས་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པས་ཆོ་གུང་ལྷར་སོ་སོའི་ལག་རྗེས་འགལ་བ་ནི་ས་
 ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལུགས་སོ་སོར་དོན་གཉིས་ཅན་དབྱུང་མི་ཤེས་པས་དབྱུང་ན་ལོག་
 པའི་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ལུང་བར་འགྱུར་དེ། ཡལ་ཆེར་ཕྱོགས་ལུང་གི་ལྷན་པས་
 བསྐྱེདས་ནས་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་པ་བཞེད་པའི་ལག་འཕྲོགས་དེ། འདི་ནི་བདག་གི་ལྷ་
 ར་སའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ཚུན་གྱིས་རང་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་
 མཐུན་པའི་ཐོག་མའི་ལུགས་བཟང་གཞན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ལྷ་ཡང་མེད་པར་སྒྱར་བ་འདེབས་ཤིང་། ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ངན་
 ལྟོབས་པོ་ཆེ་རྒྱན་དུ་གསོག་པར་བྱེད། ཡང་ན་ནི་ལེགས་ཉེས་འབྲེད་པའི་སློ་བྱོས་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱུང་ཞིང་རགས་པའི་སློན་གྱིས་བདག་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤེལ་ཡང་ཕྱོགས་རིས་མེད་
 པས་ཐམས་ཅད་ལ་དག་སྒྲུང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་ལ་སྒྲོགས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཐོག་
 མཐའ་བར་གྱི་གཞི་ལས་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གང་ལ་ཡང་འབྲུལ་པའི་དྲི་མ་ཕྱ་སོ་
 ཅུམ་ཡང་གཏན་ནས་མི་མངའ་བའི་སྒྲིས་བུ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས་དང་ཐུང་ཀྱང་ལུགས་
 གཞན་དམན་པ་དང་ཐུང་མེད་པར་བཟུང་ནས། འགྲོ་བ་མང་པོ་ལེགས་ཉེས་མཆོག་
 དམན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ལུགས་སྤོལ་ལ་བཞོད་དེ་མཆོག་དང་ཐུང་ཀྱང་དེ་ལ་མཆོག་
 ཏུ་དད་པ་ཅིས་གྱིས་ལག་རྗེས་ཀྱང་སློན་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་གཟུར་གནས་རྣམ་དབྱེད་དོན་གཉིས་ཅན་གྱིས་ཐོག་སར་རང་གཞན་གྱི་

སྒྲིམ་ལུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུགས་བཟང་མཐའ་དག་པའི་ཚུལ་ལ་རྣམས་པར་དབྱེད་པ་
ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགོ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་བྲིད་པའི་དམ་པའི་
ཆོས་ཡུགས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་ནས་དད་ཅིང་སོས་ལ། འོ་ན་གང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་བྱེད་མེད་
པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་ནས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པ་ན། རི་བོ་དགེ་ལུ་ལྷན་ཀྱི་བཀའ་སློལ་འདི་
ཉིད་ལྷན་པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་རིམ་བ་དང་མཐུན་པར་ལེགས་པར་
བཤད་པས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་དང་ས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད་
པའི་སྒྲོ་ནས། གཞན་(༡༥)ལྷན་གྱི་འགྲན་ཏུ་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སྒྲུ་ན་མེད་པ་དང་
ལྷན་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་ཆེས་ཏེ་འདི་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་བྱ་དགོས། དཔེར་
ན་འབངས་ཀྱི་དབུས་སུ་རྒྱལ་པོ་འབྱོན་པའི་སྔོན་ཏུ་སྒྲོན་པོ་ཡོང་ནས་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པ་
ལྟར། གངས་ཅན་ཀྱི་ཁྲོད་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་བ་འབྱོན་པའི་གྲ་
བསྒྲིག་ལ་དམ་པ་སྒྲོན་མ་རྣམས་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སིང་འདོགས་སངས་ལ་ཡང་ཡུག་ཆེན་སྒྲིང་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་གསུངས་
པར་གོ་ན་ནི་རྗེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཐོགས་སུ་ཡང་
མེད་དེ། ཅུ་བར་མོ་མོར་ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་དུ་ཆིག་འདི་རྣམས་གསུངས་པའི་
སྒྲིམ་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པའི་སྒྲུབས་སུ། ཡུག་ཆེན་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་
གྲངས་མང་ཡང་འབྲས་བུ་བྱང་འདུག་ཡུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱེད་ཏུ་མཆོངས་པར་བསྟན་
པ་དང་། སྒྲིམ་ལུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུགས་བཟང་མཐའ་དག་པའི་རྣམས་པར་དབྱེད་པ་ལ་
སཁས་པའི་ཐྱིར་བཤད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི། དར་བོས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་
གཞན་ཐོགས་ཀྱི་ཡུགས་བཟང་ལ་ས་གྲུས་པ་སྒྲིང་བ་བསྟན། གཉིས་པས་མཆོག་དམན་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ལ་སཁས་པས་དགེ་ཡུགས་ལ་མཆོག་ཏུ་ཡང་ཆེས་མི་འགྱུར་བ་སྒྲས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བསྟན། ཅུ་བར་ཡང་དབྱེད་ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ། །ཅིས་པས་དང་

པོ་བསྐྱེད། གཉིས་པ་གོ་དཀའ་ཞིང་གོ་ན་གིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས་དབྱུང་མཁའ་ཡང་གང་
 བྱུང་གིས་མི་ཡོང་བར་སྒྲོན་པའི་བྱིར། དེས་དོན་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་གིང་ཞེས་གསུངས་
 ལོ། །འདི་རྣམས་སྤྱོད་པའི་རྩལ་གྱིས་བྱུང་བའདད་མཛད་དགོས་པ་ནི། མིན་པ་ལ་མ་
 རེད་ཟེར་ས་མེད་པའི་དུས་དབང་གིས་ཡིན་ཅིང་། ཟེར་ས་མེད་པ་ཡང་ཞལ་བཀག་པ་
 མ་ཡིན་གྱི། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བཤད་པའི་དགོས་པ་གསལ་བཤད་འབྱེད་པ་ཅམ་མ་
 ཡིན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོས་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་བའི་བྱིར་
 ཡིན་པ་ལ་དེ་དུས་གསལ་བར་བསྐྱེད་ན། ད་དུང་སྤང་བྱགས་ཀྱིས་ལས་རན་ཆབ་པོ་ཆེ་
 གསོག་པ་དང་། ཟུར་ཅམ་མ་བསྐྱེད་ནའང་གཞན་གྱིས་མཆོག་གི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་
 བས་སྤྱགས་རྗེས་བསྐྱེད་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པར་མཛད་པ་སྟེ། འདི་ནི་རྗེ་སྤྲུལ་ཅོང་
 ཁ་པ་ཆེན་པོས་དྲི་བའི་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་དོར་སྒྲོན་པ་དྲི་བ་ལྟག་བསམ་རབ་དཀར་མཛད་
 པ་དང་མཆུངས་ལོ། །

པའ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྱུར། པའ་ཆེན་གོང་མ་བཞུགས་ཡོད་ན།
 སྒྲོང་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་དང་། མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་གཉིས་དགོངས་པ་
 གཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་འབབ་ཞུ་རྒྱུ་འདུག་ཅེས་ཀྱང་འདི་རྩལ་ཏུ་གསུངས་པ་གིན་ཏུ་བཀའ་
 དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་གཞུང་བསྐྱངས་པའི་དགག་པ་དམིགས་སྤྱག་པར་
 བྱས་པས་གཞན་སྤྱོད་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་དང་། རང་སྤྱོད་པ་བསྐྱུབ་པའི་ཞར་ལ་
 སོག་པ་རྣམས་ལ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུན་བསལ་བའི་ཕན་ཡོན་སྤྱུང་ཡང་། ཉེས་
 དམིགས་བྱུང་དོགས་ཀྱི་བྱིས་འབྱུང་གི་བསྐྱེད་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་དཔལ་ལྷན་པར་མཛད་
 མི་དགོས་པ་དང་། ཆགས་སྤང་མེད་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ཅན་ནི་སྤྱུར་དུ་གྲོལ་
 བར་འགྱུར་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་གསལ་ལ་ཆོད་མར་མི་བྱེད་ན་མ་གཏོགས།
 འདུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་བར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཛིག་པར་

བསམ་བསམ་ནས་ཐོན་པ་ན་ཐོག་དཔུང་གི་རང་ལས་ལ་རྒྱུད། ལས་ཀྱི་ཐོག་པ་ཐོག་པ་
 ཆེན་པོ་རང་ལ་འབྱིད་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་འདིར་རེས་འཇམ་དཔུང་ནས་དག་སྒྲིབ་པ་ན་ལས་སྒྲིབ་
 ཅུམ་ཡིན་གྱི་ལས་པ་ཐོབ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ནས་ཐོབ་པ་ན། ལས་དང་ཐོག་ཆེན་གྱི་
 ལས་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྒྱུ་བ་པ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལ་གཉིས།
 རྒྱ་ཆོག་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། དམིགས་ནས་སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི།
 བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ། །ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྟན་བྱས་ལ། །རྒྱུ་རོ་
 དགུ་ལྷགས་དག་དུ་བསམ་ལ། །རིག་པ་དངས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལེགས་པར་སྒྲིབ། །ནམ་དག་དག་
 བའི་སེམས་ལྟན་པས། །སྒྲིབ་སྒྲིབ་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་དུ་བཏང་། །ཐབ་ལས་བྱ་མའི་
 རྒྱལ་འབྱོར་བསྐྱོས། །འཇམ་དཔུང་གསལ་འདེབས་བརྒྱུ་ཅ་སྒྲིབ་སྒྲིབ། །བྱས་ནས་བྱ་མ་
 རང་ལ་བསྐྱོས། །ཞེས་གསུངས། །ཞིག་ནས་སྒྲིབ་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་མཐོང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 རྒྱུ་གིང་བྱང་པར་བྱས་པ་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱུད་པའི་འཇམ་པ་ཐོག་སྒྲིབ་མེད་ལ་
 རྒྱུ་གྱི་གཞུང་གི་རྒྱུ་སྒྲིབ་འབྱང་བ་ནང་གཙོ་ཆེ་བས། ཐོག་མར་ཞིག་ནས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིབ་
 བསྐྱེད་པ་ནི། དགོས་ཆོད་ཀྱི་ཐས་གོས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 ཐོག་སྒྲིབ་མི་གནས་པས་གནས་བཟང་བ་དང་། མད་(༡༥)མི་སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་བཟང་བ་
 དང་། ལྟ་སྒྲིབ་མཆོངས་པས་གོགས་བཟང་བ་དང་། ཉིན་མཆོན་དུ་གཞུགས་སྒྲིབ་འདུ་
 འཛི་རྒྱུ་བས་ལེགས་པར་ལྟན་པ་སྒྲིབ་པ་ལྟན་པ་ལྟན་པ་ལྟན་པ་ལྟན་པ་ལྟན་པ་ལྟན་པ་
 པ་༡ དང་། བཟང་མང་ལ་ལྟན་པར་སྒྲིབ་པའི་འདོད་པ་རྒྱུ་༩ པ། རམ་རོན་ཅུམ་
 ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་༩ པ། སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 སྒྲིབ་སྒྲིབ་༩ པ། བསྐྱེད་པའི་གཞི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་སྒྲིབ་འཇམ་དཔུང་ལྟན་པའི་རྒྱུ་ཞིམས་
 རྒྱུ་ལ་དག་པ་༩ པ། འདི་སྒྲིབ་ཉེས་དམིགས་བསམས་པ་དང་དམིགས་ལུ་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་དང་བདག་སྒྲིབ་དུ་འབྲལ་རེས་པ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་

དགེ་ལུ་མཉམ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་འགའ་ཤེས་ལུ་ཆེན་པོའི་ཟུང་ལྷོ་མཉམ་པའི་ཀུན་དུ་དགེ་པའི་ལམ་བཟང་།

ཐམས་ཅད་སྤང་༥ བར་བྱ་བ་སྟེ་མ་མཐའ་དུག་དང་ལྷན་ངེས་པ་བྱས་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་
དམིགས་པ་བསྒྲུབ་ན་གིན་ཏུ་འགྲུབ་སྟེ། ཉིར་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། རྟེན་དང་
བཀུར་སྟེ་དག་སྤང་མི་འདོད་ཅིང་། །འཆོ་བ་གཙང་ལ་ཅི་ཡང་མེད་འཆང་བ། རྒྱལ་
བྲིས་ས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་འཛིགས་པ་མེད། །དེ་ལ་ཉིར་ངེ་འཛིན་འདི་རྟེན་མི་དགལ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་ལུས་འདྲུ་འཛི་ལས་བསྐྱིར་བ་དང་། སེམས་རྣམ་
རྟོག་ལས་བསྐྱིར་བའི་དཔེན་པ་བསྟན། འདོད་པ་རྒྱུད་བ་ཆོག་གེས་པ། ཟུང་པར་དུ་
ཉིར་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་འཆོལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་རྒྱལ་བྲིས་ས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་
འགྱོད་པ་མེད་པའི་གདེངས་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྩེ་བཅུ་ཅན་བྱམས་པའི་མན་རག་བྱ་
ན་མེད་པའོ། །

དེར་སང་སྟོའི་ཐུགས་ནས་འདོད་པ་འཆོལ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས། ཁ་ནས་ཞིག་ནས་
བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ལོ་གསུམ་ཅུ་མ་རལ་པ་གསོག་པ་ནི། འདོད་པ་གཞན་ལས་
ལྷག་པ་འཆོལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཉི་མས་འཆོག་ནས་ད་དུང་མེར་མཆོང་བ་དང་འདྲ་སྟེ།
ཐུ་ནང་གང་གི་ཞིག་ནས་ཡིན་ཀྱང་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པས། མ་མཐའ་
ཡང་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་བསུན་ནས་སྐྱབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་
དགོས་པའི་བྱིར། སྤྱ་མ་བཟང་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ནི་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་
མན་རག་ལས་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མ་ལ་གེས་རབ་སེམས་དཔའ་ཟེར་བས་སྒྲོམ་དུས་
སྟོན་མཆོམས་ནས་འོད་ལྷུང་བས། འཛིག་རྟེན་མང་པོ་སྤྱང་བ་ཞི་བོ་ལ་ཞུས་པས་ཞི་
གནས་ཀྱི་ཆ་མཐུན་ཅུ་མ་ཡིན་པས་སྤྱ་མ་བཟང་(༡༥བ)པོས་བསྐྱུངས་ན་ལས་དུ་རུང་
ཅུ་མ་ཡོང་གསུངས།

ཡང་མངའ་ངེས་རྒྱལ་མཛེས་ཀྱིས། དཔེ་ཆ་ཁོ་ན་བལྟས་ནས་སྒྲོམ་པས་ཆོས་ལོག་
ཏུ་སོང་གསུངས། ཁམ་སྒྲོམ་གཡུང་དུར་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། སྒྲོམ་ཆེ་ཉིན་མཆོན་བདུན་ཇེ་

ཅམ་གསལ་བ་ཅི་ཡིན་ནོ་པོ་ལ་ཞུ་ཡོངས་པས་སྒྲིག་ཤེགས་པ་དང་བྱུག་ཁུ་སྒྲོབ་སྒྲོན་
 པ་བཟང་ཟེར་བ་གོ་ནས་སྒྲོན་པ་ལ་ཞུས་པས་བྱེད་འདྲེས་བྱེད་བ་ཞིག་འདུག་མ་སྒྲོན་
 གསུངས། དར་ཡུག་སྟོགས་ཕུལ་ནས་ཡང་ཡང་ཞུས་པས་ལས་རིམ་ཐོག་ནས་རིམ་གྱིས་
 ཞི་གནས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་ཁོ་རང་གི་ཉམས་བསྒྲུལ་དུ་བཅུག་པས་བྱེད་པར་ཅན་ཅིག་སྒྲུང་
 བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་རང་གི་སྒྲོན་སའི་བཀོད་པ་དང་བསྒྲུན་པའི་སྒྲུབས་བདེ་ན་ཁ་ཤར་སྟོགས་
 སུ་བསྒྲུན་ནས་སྒྲོན། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲུན་འོག་དུ་ས་དཀར་གྱི་གཡུང་དུང་ཆོས་སྒྲོར་དུ་
 བྱིད་གོས། སྒྲོན་བོད་འདིར་བོན་བོ་དར་ཆེས་པས་དོ་རྗེའི་སྒྲུང་དོད་བརྗེས་པ་གཡུང་
 དུང་དུ་བསྒྲུར། དོན་དུ་བདག་ཅག་གི་སྒྲོན་པ་ལ་སྟོགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོན་དུ་
 མཐོང་བ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སི་ཐེག་པས་འོག་གཞི་དོ་རྗེ་ས་ལས་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྒྲུབས་
 པའི་གནས་མཆོག་དོ་རྗེ་གདན་དུ་བདུད་བཞི་བརྒྱལ་བ་བཞིན་དུ། བདག་གིས་ཀྱང་
 སྒྲོན་འདིར་བསྒྲུད་ནས་དགྲ་ནང་ན་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་འགོང་པོ་འདི་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་ཅི་ཕུལ་ཞིག་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་སྒྲོ་སྒྲོབས་སྒྲེད་དགོས། དེ་འདྲ་མིན་པར་སྒྲོམ་ཞིག་
 བྱེད་ནི་བྱེད། ཡོང་ནི་སི་ཡོང་སྒྲུལ་བ་བྱེད་སི་རུང་། བར་གི་རྒྱུན་དལ་འབྱོར་དང་ལྷན།
 བྱིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མན་ངག་ནི་ཐོབ། རང་ཉིད་སྒྲར་ཕན་གྱི་བསམ་
 སྒྲོད་གྱིས་བསྒྲུས་པ་ཤེས་ནས་རང་རྒྱུད་ཉམས་པ་ནི་གསོས། ཆོས་འདི་བྱང་ན་བྱས་མ་
 བྱང་ཡང་བཞག་པས་ཆོག་པ་ནི་མ་རེད་པས་ཅི་ལ་བྱུག་ཀྱང་ཉམས་སུ་བྱང་བར་བྱ་སྒྲུལ་
 དུ་སྒྲོམ་གྱི་གྲ་བསྒྲིག་དུས་ནས་འཕེན་པ་བཏང་བ་མ་ཤོར་བ་དགོས། དེ་ནས་གཡུང་དུང་
 གི་སྒྲོན་དུ་རྩ་དུར་བའོ། ཀུ་ཤ་མ་འབྲུགས་པར་རྩེ་མོ་ནང་དུ་བསྒྲུན་ནས་བཏོང་། འདི་
 བོ་ཆེ་རིང་བ་དང་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་བའི་རྗེན་འབྲེལ་ཡོད། གཙོ་བོར་སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་རྩ་འཛོམ་གི་བྱེད་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ལག་ནས་རྩ་བཞེས་དེ་སྒྲུན་དུ་བཏོང་བའི་

དང་། དེ་ཡང་ས་བྱལ་ན་སྒྲིལ་གྱུར་གསལ་བ་བྱེད། །ལག་པ་གཉིས་ལྟེ་འོག་སོར་
བཞིའི་ཐད་ནས་གཡས་སྒྲེང་དུ་བཞག་པའི་སུས་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས། མཐེ་(༡༧བ)
བོང་གཉིས་ཕྱི་སྒྱུར་བ་ལྟེ་བའི་ཐད་སོར་འོང་བ་བྱེད། འདི་ནི་རྫོགས་རིས་གྱི་སྒྲིམ་བྱེད་
ཡིན། །སྒྲིལ་ཚིགས་རྣམས་ཡ་ཡོ་མེད་པར་བརྟེགས་པའི་རྟེན་པ་དྲང་བོར་བསྐྱང་། །སོ་
སུ་རང་བབས་སུ་བཞག་ནས་ལྟེ་ཕྱི་ཡ་སོའི་དྲུང་དུ་སྒྱུར། འདི་ནི་སེ་རྒྱུང་དབང་དུ་འདུ་
བའི་དགོས་པ་ཡོད། མགོ་བོ་ཕྱང་ཐད་གྲག་ཅམ་བྱེད། བྱེད་རྒྱའི་རྒྱུང་འབྲུགས་སེལ་
བའི་དགོས་པ་ཡོད། མིག་ཏུ་ཅང་གདངས་བཙུམས་གང་ཡང་མིན་པར་སྒྲུའི་གཤོག་པ་
གཡས་གཡོན་གཉིས་སོང་ཅམ་བྱ། མིག་ས་བཙུམས་ན་སེམས་སྒྲི་རོལ་དུ་གཡེངས་
འགྲོ་སྒྲུལ་པ་མི་དགོས། དབང་གིས་རྣམས་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པས་གང་
བྱས་ཡོང་། དབེར་ན་ཡིད་གཟུགས་སེལ་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་བཞིན་པའི་དུས་ན་
སྒྲུ་འཛིན་ཉན་གིས་སེལ་རྒྱུར་དུ་སེ་སྒྲེ་བ་བཞིན་དུ། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་
ཕྱི་གཅིག་དུ་བཞག་ན་དབང་གིས་གྱི་སྒྱུང་བ་རང་འགགས་ལ་འགྲོ་བས་སྒྲེར་དུ་འགོག་
མི་དགོས། ཐུག་པ་གཉིས་ཀར་སུས་པར་བཞག་གོ། །མདོར་ན་ལུས་གྱི་དབྱས་དྲང་
བོར་བསྐྱང་སྒྲེ་སྒྲིམ་མཚམས་ནས་ཐིག་བདེ་བ་ན་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་འབབ་ངེས་པ་བྱེད། །

དེ་ལྟར་ལུས་གནད་བདུན་ལྟར་དུ་བྱས་ལ། བརྒྱད་པ་དབྱགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་
མི་ཚོར་བར་དལ་བྱས་འབད་མེད་དུ་འདུག་པར་བྱེད། ལྷན་པར་དུ་རྒྱུང་རོ་བས་ལ་བཞི།
དགུ་ཐུགས་དག་དུ་བྱས་ནས་བསལ་དེ། རྒྱུང་རོའི་རྗེས་འགྲོ་རིག་པ་སྒྲིགས་ས་སྒྲིར་
ཐུད་དེ། གསལ་དྲངས་རང་བབས་སུ་འཛིག་པ་དྲངས་སྒྲིགས་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་
དོན་ཡིན། རྒྱུང་སེམས་འདུག་པ་གཅིག་པས་རྒྱུང་རོ་ས་བསལ་ན། རིག་པ་གསལ་
དྲངས་མི་ཡོང་བས་འདི་ལ་སྒྲིར་རྒྱུང་ཆས་ལ་འབེབས་པ་དང་། དགུ་ཐུགས་བྱེད་པ་
གཉིས་ཡོད། དང་བོ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས། ཆེ་འདིའི་ཡོ་ལངས་བྱེད་འདོད་

མོགས་རྒྱུ་རྟོག་རེ་པ་ཤིས་ཆེན་རྒྱུ་ཕྱིར་འབྱུང་པ་ནས་འགོ་བརྒྱུད་སྐྱོ་གས་མོགས་
 དགོ་མེས་སྤྱགས་དྲག་ཅ་རྒྱུར་ཁར་དུ་རྒྱུ་པ་ནས་འགོ་བརྒྱུགས་ཏེ། གང་ལྟར་ཡང་
 རྒྱུར་འབྱུང་རྒྱུ་ཁྱག་པ་རེ་ལ་གྲངས་རེར་ཕྱིས་པ་བདུན་ནས་ཉེར་གཅིག་མོགས་གྲངས་
 ཅི་རིགས་ལ་མེས་སྤྱགས་བརྒྱད། དེ་དག་གི་ཆེན་རྒྱུ་རྟོག་རེ་པ་ཕྱིར་འབྱུང་པ་དང་། གས་
 བཅས་རྒྱལ་པའི་(༣༠)ཕྱིན་རྒྱུ་པས་རྒྱུར་བསྐྱུས་ནས་འཇུག་པའི་མོས་པ་བྱེད། འདི་ནི་
 ཁར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མེས་སྤྱགས་འཛིན་རྒྱལ་དུ་མཛོན་པ་མཛོད་དང་ཉན་ས་མོགས་
 བས་བཤད།

[illegible]

དེ་ནས་སྒྲིལ་གྱི་ཀུན་སྒྲོལ་པར་འདོད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམས་པར་དག་པའི་དགེ་སེམས་དང་
ལྷན་པས། རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིའི་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པས་འགོ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་གཞུང་
ཤིང་སེམས་པ་སྐྱེད་གནིས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། ཟབ་ལས་བླ་མའི་རྣམས་འཕྲོར་ཟུར་བཀོལ་
ལྟར་བསྒྲིལ་སྟེ། དུགས་དྲག་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅུ་སྟོགས་ཆ་ཆར་མ་ཙོར་བར་བྱས་
ནས། བླ་མ་པར་གི་སྤྱིར་དཔུང་ལ་སྒྱུར་དངས་དེ་ཞབས་སེན་འོད་ཆགས་བརྟན་པར་
བཞུགས་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལོ། །

དེ་ཡང་ཐོག་མའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དུས་ཅུང་ཐུང་ཤིང་མཐའ་སྒྲོལ་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་
སྟེ་མ་མེད། མཐའ་སྒྲོལ་དེ་མཐའ་གཞི་མེད་ཀྱང་ལྟ་བུའི་ཐོག་མཐའ་སྒྲོལ་གྱི་ཐོག་མཐའ་

ནས་འདེབས་པ་ལྟར། མེས་པོ་འདི་ལས་ཀྱི་ལུས་ལོག་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཐོག་མ་ནས་དེའི་
 བཞོ་དབྱིབས་ཉ་ལམ་ཞིག་སྟོན་ནས་བཞག་པ་ཡིན། འདི་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་
 པ་ཡང་ཡིན་རོ། །ཆོག་འདི་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་སྟེལ་ནས་བྱམ་གཅིག་ལ་
 ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པས་སྐྱབས་འགྲོ་མེས་པོ་བསྐྱེད་སྟོན་བཏང་ནས་ཞེས་གསུངས་
 པ་མ་གཏོགས་སྐྱབས་མེས་པོ་དམིགས་ནས་སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁོང་ན་ཡོད་པས་
 ཟུར་དུ་མི་དགོས། བརྒྱ་ཕྱག་བྱམ་མཚམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དུ་བྱས། རྟོར་མེས་པོ་བསྐྱེད་
 བསྐྱེས་བྱམ་དང་བྱམ་མཚམས་ཅི་རིགས་པར་བྱས་པས་ཆོག །སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་(༥༠བ)
 གྱི་གཞུང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་རང་ལ་མཛད་པའི་ཕྱག་སྟེལ་ལྟར་ཆོག་འདོན་མིན་
 གང་ཡིན་གྱུར། རང་གི་རྩ་བའི་སྤྲོ་མ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་
 རྣམ་པར་ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་བོར་བསྟེན་ནས་བྱམ་མོང་དང་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསག་
 ཟུར། ལམ་གྱི་རོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ཐམས་ཅད་གཞུང་འདི་དང་མཐུན་པ་པེས་པར་
 དགོས་པས། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདེ་ཆེན་རང་ལས་ཞེས་པ་མ་བརྟོན་གོང་ནས་སྐྱབས་
 ལུལ་རང་དང་བཅས་པ་སྟེད་རིམ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 དེ་དངོ་སྟོམ་པའི་ཆོས་སྐྱུའི་ར་རྒྱལ་འཛིན་དགོས། དེའི་དུས་སུ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་
 དང་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་གཉིས་ཀས་སྟོང་པའི་འོད་གསལ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་
 སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་འབྱེར་དང་། བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་ལམ་འབྱེར་ཏེ། ཆོས་སྐྱ་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་
 གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དངོ་སྟོམ་དུ་ཅེ་གཅིག་དུ་
 འཛིན་པ་ནི་ཆོས་སྐྱ་སྐྱུའི་ལམ་འབྱེར་རོ། །

དེ་ཡང་འོད་གསལ་། བདེ་ཆེན། དངོ་སྟོམ་པ་རོང་རོང་མི་འདུ་བ་གསུམ་མཉམ་དུ་
 བསྐྱེས་ནས་གསལ་བཏབ་པས་མི་ཡོང་། འོད་གསལ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ཚུལ་ཇི་ཡབ་

ལྷན་གྱི་གཞུང་དང་མཚ་དག་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་རོལ་འདི་འདྲ་བཤད་པ་རོ་ཆོ་
བ་ལས་མ་མཆིས་ཀྱང་། སྤྱངས་པ་མེད་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་བདག་འདྲ་བ་ལ་ཡན་ཆུང་
ལུས་པ་ཡིན། རེ་ཤིག་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཅ་རྒྱུད་གི་དམིགས་པ་རྣམས་སོས་པ་ཅམ་
བྱས། གོ་བ་ཆགས་ཐབས་ལ་གཙོ་བོ་མཛད་ནས་བསྐྱུངས་ན་ལེགས་པོ་ཡོང་སྟེ། དབྱུང་
པ་ཡོངས་ཆོགས་ཀྱི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་དེ་མ་རྟེན་པར་ད་ལྟའི་རྒྱུད་བ་ལང་ལིང་འདིའི་ངང་
ནས་མཐོ་མཐོ་སྟན་སྟན་ཅི་བཤད་ཀྱང་། སྤྱ་མ་སྤྱ་གསུམ་གྱི་རོ་བོའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་གོ་
ས་མེད། དེ་མེད་ན་སྤྱ་གསུམ་སྤྱ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཐོག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་གཅེས་པར་
མཛོད། བདེ་ཆེན་དེ་མ་དོར་བའི་ངང་ལས་རང་ཉིད་སྤྱ་མ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་སྤྱར་ལངས་ཏེ།
སྟོད་བཅུད་སྤྱངས་བསྐྱར། མཆོད་རྗེས་དང་ནང་མཆོད་སོགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས།
ཆོགས་ཞིང་གསལ་བཟབ་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྲིད་ཡིག་
ཁུང་བྱབས་རྣམས་ནང་ལྟར་མཛོད། གཙོ་བོའི་(༡༧)ལུས་དང་གྱིལ་ཞེས་པ་ལུས་གནས་
སོ་སོར་ལྷ་བཀོད་པ་ཅམ་གྱི་དོན་ཡང་མིན་ལ། ལྟའི་རྣམ་པ་མེད་པར་ལྷ་སོ་སོའི་རོ་བོར་
མོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཡོང་བས། ལུས་ལས་བསྐྱེད་པའི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་ལུས་
དགྱིལ་དུ་གསུངས་པས། སྤྱ་མའི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་ལ་སོགས་པའི་ལུས་གྱིས་བྱན་
སོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཁྱེན་བྱས་པ་ལས་སྤྱང་བའི་ལྷ་སོ་སོར་སོས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་
ཡང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། བྱན་སོང་མ་ཡིན་རྒྱལ་བྱིས། །དེ་ཡི་བདག་ཁྱེན་དབང་
བོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
བོ་སོ་སོར་བྱན་སོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཁྱེན་བྱས་པ་ལས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སོ་
སོར་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་ལུས་དགྱིལ་ལ་ཡང་བྱན་སོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་ལུས་མཆོན་ཉིད་
པ་རེ་དགོས་པས། ལུས་ཀྱི་ལུས་དགྱིལ་དངོས་གནས་པ་ལས་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཡིད་གྱིས་
བསྐྱོས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཅམ་ལ་མེད་པར་རྣལ་འབྱོར་དག་རིམ་དུ་གསུངས་པས་འདིར་

ཡང་སྤྱི་མ་དངོས་གནས་པ་རང་གི་སྤྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གསལ་སོ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་པར་
དག་པའི་དག་ཆ་མཐར་ཐུག་ལྟ་སོ་སོའི་རྒྱུ་པར་གར་བའོ། །ཡི་གེས་པ་སྤྱི་ལུས་པ་
ལ། འོག་མིན་ལ་སོགས་པའི་གནས་ངེས་པ་ཅན་ནས་སྤྱི་ལུས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་སྤྱི་ལུས་པ་ནས་སྤྱི་ལུས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱི་ལུས་པ་
བཅས་ཡོད་པ་ལས། ད་ལམ་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱེད་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱི་
ལུས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཆའི་བདུང་བ་ནང་མཆོད་ཀྱི་ཁོངས་སྤྱི་ལུས་པ་དང་ནང་མཆོད་ཀྱི་
སྤྱི་ལུས་པ་ལྟར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རེ་དགོས་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱི་ལུས་པ་གྱིས་གང་ལ་
དམིགས་ནས་བསྐྱེད་ཀྱང་། གཤམ་བདུང་ཅི་ལྟ་སྤྱི་ལུས་པ་འབྱུང་བས་སྤྱི་ལུས་པ་
ཀྱང་ད་ལྟ་ཆང་དང་མ་ཁུ་སོགས་གྱིས་ནང་མཆོད་བྱེད་པ་འདི། ནང་མཆོད་ཀྱི་སྤྱི་ལུས་པ་
རོ་སོག་ཡིན་ནམ། སྤྱི་ལུས་པ་འདི་དམིགས་རྟེན་ཅུ་ཡིན། སྤྱི་ལུས་པ་འདི་བདུང་ཅི་
མཆོད་བྱེད་སོགས་གང་ཡིན་སྤྱི་ལུས་པ་གཞུང་ཆེན་མོ་དང་མཐུན་པར་དབྱེད་པ་མཛོད། ཉིང་
རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་པ་འདིས་སྤྱི་ལུས་པ་(༡༧)ཀྱི་འབྱུག་སྒྲིའི་དབང་གི་གོ་མི་
ཆོད་ཀྱང་གིན་ཏུ་བྱིན་སྤྱི་ལུས་པ་དང་དགོས་པ་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་ལུས་པ་འདི་རྒྱུ་པ་
པའི་ལེན་སྤྱི་ལུས་པ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་རྟོགས་ལུན་པ་ལ་དབྱེས་བཞིན་ཏུ་སྤྱི་
ལུས་པ་འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛོད་པ་ཡིན་འདུག །རང་ལ་སྤྱི་ལུས་པ་གྱི་ལུས་རག་
ཡོད་གསུམ་སྤྱི་ལུས་པ་མོང་དང་བཅས་པ་ཆང་བ་དེ་དབང་དང་ལམ་གྱིས་སྤྱི་ལུས་པ་
བྱས་པ་ལས། འབྱུག་སྤྱི་ལུས་པ་ཆང་བའི་སངས་རྒྱུས་གཅིག་འབྱུག་བོ་ཞེས་པའི་མཆོད་
དོན་ཏུ་སྤྱི་ལུས་པ་གཅིག་གི་གནས་གསུམ་ལ་སྤྱི་ལུས་པ་མཆོད་པའི་ཡིག་འབྱུག་གསུམ་བཞེད་
ནས་དེ་ལས་རང་ཉིད་གཅིག་གིས་དབང་བཞི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་དམིགས་ཆས་སྒྱུར་པ་དང་བྱིན་རྒྱུ་ལ་ཞུ་བ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་
བྱེད་པ་ལ་ཁིང་མཆོག་དཔལ་མན་གསུངས། དེ་ལས་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། དེ་

སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ལས་སྟུག་བསྟུལ་། །སྟུག་བསྟུལ་པ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་མ་ཐུང་དུའི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་རྩ་འགྲེའི་སྟུག་
 བསྟུལ་དང་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་བཅས་
 གསུམ་བསྟོམས། འབྱིར་གི་སྐབས་སུ་སྟུག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བའི་མི་
 རྟག་པ་དང་ཐག་བཅས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྟུལ་དང་སྟོང་བདག་མེད་གཅིག་དུ་བྱས་
 པའི་ཆོས་སྤྱིའི་བདག་མེད་པ་བཅས་གསུམ་བསྟོམས། ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་སྟུག་བསྟུལ་
 མི་རྟག་བདག་མེད་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྟུལ་
 དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་རྗེ་གསུམ་བསྟོམས་པ་བཅས་དགུ་ཆེན་འདི་ལས་
 སྤྱིའི་གནད་སྟོམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་ཟུང་འདུག་སྤྱི་མ་དོ་རྗེ་འཆར་ནས་གཉིས་
 ཀྱི་བཀའ་ངོ་མ་ཡིན། དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་མིག་སྤྱོད་ནས་བརྟུལ་ན། སྟུག་གཟུགས་ཀྱི་
 སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་། སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་འཛིགས་ནས་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་གནས་
 ལུགས་མཐོང་ནས་ཀྱོལ་བར་འགྱུར་བས་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ལ་
 སྤྱི་རགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་བའི་བདག་མེད་དང་རྟོགས་དགའ་སྤྱི་འདྲ་བའི་ཆོད་
 ཡོད་པས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་(༡༩༩)པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་རང་མཆོན་པ་ལ་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་འདི་འཛིག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན།
 དེས་ན་ཐོག་མར་མིག་གིས་བརྟུལ་ན་ཡང་ཤེས་པའི་ཆོད་ཀྱི་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་རང་
 བསྟོམས་དགོས་ཏེ། འདི་ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། འཆི་བ་དྲན་པ་མ་བསྟོམས་
 པའི་ཉེས་དམིགས། བསྟོམས་པའི་ཕན་ཡོན། འཆི་བ་དྲན་པའི་སྒྲོ་རིམ་སུ་ཞིག་བསྟེད་
 པ། འཆི་བ་དྲན་པ་བསྟོམས་པའི་ཚུལ་དང་བཞིར་གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི།
 མདོར་ན་སྤྱི་མ་ཐུང་དོན་སྤྱི་བའི་དུས་ནི། དལ་བའི་རྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་དུས་
 འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འོ་སྤྱི་མ་ཐུང་ཆེར་རྩ་འགྲེའི་བསྟུང་ཅིང་བདེ་འགྲེའི་ལན་རེ་ཅམ་

འོངས་ཀྱང་མི་ཁོས་པའི་གནས་སུ་གསལ་ཆེ་བས་དེ་དག་ཏུ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་
ལ། བསྐྱབས་པས་ཆོག་པའི་རྟེན་རེ་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་ནི།
ད་དུང་མི་འཆི་སྟེ་པ་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་པས་ན། སྒྲོས་མི་འཆི་བའི་ཕྱགས་འཛིན་པ་
ནི་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲོ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་འཆི་བ་དུང་པ་ནི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒྲོའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་གཞན་བསྒྲོས་སྐྱེ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ནི་སྟེ་པ་དང་། བསྒྲོས་བྱ་ཡིན་ཡང་དང་པོར་ཅུང་ཟད་ཅམ་བསྒྲོས་པར་བྱ་
ཡི། རྒྱན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་མི་འོས་སོ་སྟེ་པ་དུ་མི་བཟུང་བར་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་དགོས་ལུགས་ལ་ངེས་པ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་དེ་བསྒྲོས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་གྱི་དོགས་ནས་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་ལུགས་
ཡིན་པས་འདིར་དེ་སྐྱེད་པ་མིན་ནོ། །འོན་གང་སྟེ་པ་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ལུས་
སྒངས་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་སྐྱག་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་རེ་གིག་ལ་
དགག་མི་ཐུས་མོད། འོན་ཀྱང་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་འགོག་པ་དང་། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་
ཀྱི་རྒྱ་མ་བསྐྱབས་པར་འཆི་བ་ལ་འཛིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་དེས་སྐྱག་པ་བསམས་
ན་དེ་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པས་འཆི་བར་མི་སྐྱག་པར་བྱར་ཡོད་ལ། དོན་དེ་མ་བསྐྱབས་ན་
སྒྱིར་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་ཞིང་། ཟུང་(༡༡བ)པར་དུ་ངན་འགྲོར་ལུང་བས་འཛིགས་
ནས་འཆི་བའི་ཆོ་འགྲོད་པས་གདུང་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ནི་རྩ་བ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་དག །ཐག་བཅད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཅམ་སྒྲོར་བཟུང་ནས་ས་བཅད་སྒྱི་དང་ཁྱད་པར་
གསུམ་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་པའི་བཤད་སྟེ་ལ་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་དཔེ་ལ་ས་ལུས་པར་རང་
ལ་ཡོད་ངེས་པར་མ་མཛད་ན། ཡེར་པའི་ཞང་བཙུན་གྱིས། སྒྲོ་འཆི་བ་སྤྲན་ན།
ཉོན་སྐྱེད་དང་། ཉོན་སྐྱེད་ལ་མ་དུན་ན། དགོང་སོ་ཆོ་འདི་པར་ཆ་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན།

ཆོ་འདི་པར་སོང་ཡང་སོང་སྟེ་མ་མ། སྟོན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་བསམས་ཏེ། ཆོས་
 གྲགས་འཛིན་ཏེན་ཆོད་པའི་ཆོད་དུ་བྱེད་པ། འཆི་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཆོ་ཉི་མར་ཉལ་བ་ལ།
 གཞན་གྱིས་ཁྱེད་གྱུར་པོ་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་ལ། ཆོད་བསམ་ནས་ཉི་མར་སྟོད་པ་བྱས་པས།
 ཁྱེད་ཆོས་ང་འཇམ་པོར་བཞག་པས་བསྐྱུས་པ་དེ་དེ་རིང་བར་མ་མཐོང་། ད་ནི་ཆོས་མ་
 བྱུང་བས་སྟོད་གསུམ་ན་ང་སྟོན་པར་འདུག་པས། ང་གཞན་སུ་ཡིན་ཡང་ཡོང་། སྟོན་གྱི་
 ཆོས་གྲགས་མ་ཡིན་པས་ཆོག་པ་ལ་ཟེར་ནས་ཆོའི་དུས་བྱས་པ་དེ་དུན་པར་མཛད་ན་
 ལེགས་ཏེ་བདག་ལ་ནི་གིན་ཏུ་མན་པར་བྱུང་། དེ་ཡང་དལ་འབྱོར་དང་སྟེལ་ནས་སྤང་
 རོར་མ་རྒྱུ་བའི་ཆོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་ངེས་ཡིན་ཡང་བྱ་ཐབས་མེད་
 པའི་འགྲོ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་རང་གིས་ད་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་ན་སྐྱབ་ཏུ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 སྟོན་ཆོད་འདི་འདྲ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་རྟེན་པ་འདི་སྦྱར་དུ་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་དག་
 གི་ལུང་རིགས་དཔེ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ། བདག་དང་འདྲ་བའི་ད་
 ལྟའི་མཐས་སྟོན་དུ་གྲགས་པ་སུ་ཡིན་ཡང་། འཕགས་པའི་སྟོན་སྟར་བའི་ཉར་མི་
 རུང་། བསྟོགས་པའི་སྟེལ་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་ཉན་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལས་སྦྱར་དུ་
 རོ་ཐོན་ཡོང་བ་ཞིག་ཅི་ནས་མཛད་དགོས། ཆོས་འདི་ལ་གལ་ཆུང་བྱེད་ན་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་དང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལྟ་བུས་མཛད་དགོས་པ་ལ་ལྷག་པར་བསྟོགས་
 པ་མཛད་འདུག་པས། ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་མཛད་གདན་
 ས་ཆེན་པོའི་སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་གཞན་(༡༩ན)ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ཏེ།
 ཆོས་འདིའི་སྟོགས་འཛིན་པ་ཙམ་མཛད་ན་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཐོན་པ་
 ཡོད་ངེས་ཡིན། སྟབ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་འཆོང་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མ་རྒྱ་ན་འཆི་བ་
 གཟིགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར། རང་ཅག་ལས་གཞན་གང་དུ་ཡང་མ་གོ་ལ་བར་ཉིན་
 མཚན་གྱིན་དུ་ངལ་བཞོ་མེད་པར་འཆི་བདག་གི་དུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ན་

ལུང་ལས། རྩོམ་གྱིང་འགྲེལ་པར་གྱུར་པར། །ཡལ་ག་འདབ་མས་ཅི་ཞིག་བྱ། །དེ་
བཞིན་སྒྲིམ་བུ་འཛི་བའི་ཆོ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དང་། རང་སྤྱི་ག་
དུས་པས་གདུངས་པ་དང་། །དུམ་པའི་སྒྲུ་ཅི་བོས་གྱུར་པས། །སྒྲིག་པས་མི་གཙང་
ལུས་གོས་གྱིང་། །སྒྲིམ་པར་གྱུར་ཆོ་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩོམ་སྤྱི་ག་
ཡོད། བྱང་ན་འབྲེང་ཡོད་ཟེར་བའི་ཡོད་ཡོད་དང་མི་འདྲ་བར་འཛི་བ་འདི་ནི་དེས་པར་
རང་སྤྱི་ག་དུས་པས་ཡོང་ཆ་མེད་པར་འབབ་ན། ད་ལྟ་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་
སྒྲིབ་བསྒྲོག་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཉག་དུ་བརྩོན་པར་རིགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གྱུར་སྒྲིམ་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཞུས་ནས་ཕྱག་ཆེན་གསོལ་
འདེབས་འདོན་པ་དང་། ཡང་གོང་གི་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཆོལ་དང་བཅས་པ་ལུ་
ནས་མཆོལ་དེར་འདོན་པ་གཉིས་འདུག་ཀྱང་། ད་ལས་གོང་མ་ལྟར་མཛད་ནས་ནན་
ཏན་ཆེན་པོས་གསོལ་བ་བེད་པ་བྱེད་དགོས། དེའི་མཐར་ཆོགས་ཞིང་སྤྱད་རིམ་བྱས་
ནས་སྒྲུ་མ་རང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱེད་པའི་མན་ངག་ཞལ་གྱིས་བཞིན་མཉམ་
པར་འཛོག་ཅི་ཐུབ་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སྒྱབས་སེམས་བསག་སྤྱང་ལས་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
བཅས་སྒྱུར་བའི་རིམ་པས་སྤྱད་པས་ནས། གཉིས་པ་དམིགས་རྣམ་སྒྱུར་བའི་དངོས་
གཞི་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་དོས་གཟུང་བ་དང་། སྒྱུར་རྣལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྤྱང་བ་བན་སུན་ངང་དེ་ལ། །རེ་དོགས་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གིས། །བཅས་བཅོས་གང་
ཡང་མི་བྱེད་ལ། །གཡོ་མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་གཞོག། ཅིས་གསུངས།

དེ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་སྒྲུ་ལེ་ལོ་འགོག་པ་གནད་ཆེ་བས།
དེའི་གཉེན་པོ་དང་པ་འདུན་པ་རྩོལ་བ་གིན་(༡༡བ)སྤྱངས་བཞི་གསུངས། གིན་སྤྱངས་
ནི་ལེ་ལོ་བཀག་པའི་གཉེན་པོ་དངོས་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་

རྒྱུ་ལྷན་དུ་རྩོམ་དགོས། དེ་ལ་དོན་གཉིས་གྱི་འདུན་པ་དྲག་པོ་རྒྱུ་ལྷན་དགོས། དེ་
 དྲག་གི་རྒྱུ་ལའོར་རྩ་གཙོད་བྱེད་གྱི་ལྷན་མཐོང་དངོས་སུ་འདེན་པ་སོགས་ཉིང་དེ་འཛིན་
 གྱི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དད་པ་བདུན་པོ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པར་
 བྱ་ཞིང་། གང་ལ་ཡིད་གདད་པའི་དམིགས་པ་ལ། སྤྱིར་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི་བཞི་
 ལྟེ། དམིགས་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེད་མི་དབྱེད་གྱི་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དམིགས་
 ལྷལ་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་མཐའ་དང་། གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་གྲུབ་པའི་དམིགས་
 པ་སྟེ་བཞིའོ། བྱི་མ་ཞི་གནས་ཐོབ་ཐིན་པའི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནས་དབྱེད་པར་
 བྱ། སྤྱད་པ་ནམ་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་ལྟ་སྟེ། ཆོ་སྤྱ་མར་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་
 ད་རྒྱལ་རྣམ་རྟོག་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པའི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་མི་སྤྱག་པ་དང་། བུམས་
 པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཁམས་གྱི་རབ་དབྱེད་དང་། དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་སྟེ་ལྟོ། །
 ངས་མི་ཤེས་པ་མེད་སྟུམ་པའི་ད་རྒྱལ་ཅན་གྱིས་ཁམས་གྱི་རབ་དབྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
 རྣམས་ཉན་ནས། རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྒྱང་མཐིལ་གྱི་བར་ལྟ་བུར་སྤྱི་ནས་ནང་དང་
 རང་ནས་སྤྱི་སོ་སོར་སྤྱེ་སྤྱེ་ངོས་གཟུང་བ་ན། མི་ཤེས་པ་མང་བས་ད་རྒྱལ་འཛོམས་ནས་
 ཞི་གནས་ཐོབ་སྤྱོད་པར་གསུངས། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སྤྱོད་པ་དང་
 དོན་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྱུང་སྒྲོམ་པ་གཙོ་ཆེ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཡང་ལྟ་སྟེ། སྤང་
 ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་གནས་དང་གནས་མིན་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་
 པ་སྟེ་ལྟོ། །དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་དང་སྤྱིག་པ་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་གནས་ཡིན་
 གོ་ལྟོག་པ་གནས་མིན། དེ་བྱག་དུ་སྤྱེན་སྤྱིན་ལས་འབྱུང་ལྷན་གནས་ཡིན་དབུལ་པོ་
 མིན། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཉེ། ས་
 གོང་འོག་གི་ཞི་རགས་དང་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོ། ཆོ་སྤྱ་མར་
 ཆགས་སོགས་སོ་སོར་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་(༡༩ན)སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་

པམ། ལྷན་པ་རྣམས་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་ཟེར། འདི་ནི་གནང་ལ་བཀར་བས་དམིགས་པ་
 ལྷན་པར་ཅན་དུ་གསུངས། མཁས་དམིགས་ནི། ལྷན་མོགས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
 གང་ཟག་སྟོན་མེད་མི་མཐོང་བས་དམིགས་པ་བཟང་བར་གསུངས། ཉན་མོངས་སྤྱོད་
 སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི། དེའི་ཕྱིར་དོན་ཆེ་བར་གསུངས། ལྷན་པའི་དམིགས་
 པ་ནི་གཞན་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པར་གསུངས་པམ། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན།
 ལྷན་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ལྷན་སྟེ། དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་གིང་།
 དམིགས་བྱེད་དབྱེད་འཛིག་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
 ལྷན་པོ་ལྟ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆོད་དུ་འདུ་ཚུལ་གཤམ་པར་བྱས་ལ་
 དེ་དང་དེར་བསྟུས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་
 འབྱེད་པ་ལ་གོམས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གཤམ་རབ་སྟེ་ཞིང་། ལྷན་པ་ལ་གོམས་ན་སེམས་
 ལྷན་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་སྟེ་བཞི་ཆོས་མངོན་པའི་མན་ངག་ཀྱང་ཡིན། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་
 བས་ནི་ལྷག་བསྟོན་ཚུལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འདི་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་རྒྱུ་པའི་དམིགས་
 པ་དང་། གསར་སྐྱབ་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། དེར་དུས་རང་ལ་རང་
 གཅེས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་མོངས་གང་གསལ་ཆེ་བ་དེའི་གཉིན་པོ་ལ་
 གཙོར་འདོན་གྱིས་དམིགས་ན་ཞི་གནས་བྱུང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གིན་དུ་པན་ཐོགས་
 ཆེ་བས། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཆོ་སྟོན་འདོད་ཆགས་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོ་འདིར་ཆགས་
 ཡུལ་རྒྱུར་དུ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དྲག་པོ་དང་རྒྱན་རིང་སྟེ་བཞི། འདོད་ཆགས་གསལ་ཆེ་
 བ་ཡིན། ཆོ་སྟོན་འདོད་ཆགས་གོམས་པར་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་སུ་མ་བལྟས་
 པས་ཆགས་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་སྟེ་ཡང་ཆེན་པོ་རྒྱན་རིང་མི་སྟེ་བཞི། ཆ་མཉམ་པར་
 སྤྱོད་པ་ཡིན། ཆོ་སྟོན་འདོད་ཆགས་གོམས་པར་མ་བྱས་གིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་
 མོགས་བྱས་པས་ཆགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་ལ་བྱུལ་བར་སྟེ་ལ་ཡུལ་འབྲིང་དང་

ཆུང་དུ་ལ་མི་སྒྲེ་བ་ནི་(༣༩བ)འདོད་ཆགས་ཆུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་སྒང་ལ་སོགས་
པ་གཞན་ལ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེལ། །དེ་ཙམ་གྱིས་པར་ས་བྱས་ན་ཞི་གནས་སོགས་
ཡོན་ཏན་གང་སྐྱབ་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ནི་ཙམ་དང་ལྷན་གྱུར་ནང་གི་ཏོན་མོངས་པ་
འདིས་གཅིག་གྱུར་འགྲུབ་དུ་མི་སྒྲེར་བས་གནད་ལ་ཁེལ་བ་རང་གལ་ཆེད། །

དེ་དག་ལས་འདིར་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ཞེ་ན། ཏོན་མོངས་གང་གས་ཆེ་
བས་དམིགས་པ་དེས་ཅན་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པས་ནི། ལམ་རིམ་ཆེ་བ་ལས།
དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་འགྲུབ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཞར་ལ་འཐོབ་
པའི་དམིགས་རྟེན་འཆོལ་བ་ནི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩོ་
ཤིང་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་དགོས་པ་ལྟག་
པོ་འདྲེན་པ་གཙོ་ཆེ་བས། འདིར་ནི་རིག་ཅིང་གསལ་བའི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་དམིགས་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རེ་ཤིག་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཆར་བས། ཐོག་མར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
སྒྲོ་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ལ་དམིགས་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ། །སེམས་ནི་གསལ་དྲངས་ཀྱི་རོ་བོར་གནས་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་། སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆར་གཞིར་སྒྱུར་བ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་དེ་
གསུམ་འཛོམ་པའི་གནད་ཀྱིས། དེ་ལ་དམིགས་ན་ཞི་གནས་སྒྲེ་སྒྲ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་སྒྲ་བ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་ཞེན་པ་གཅོད་སྒྲ་བ་བཅས་དགོས་པ་དེ་རྣམས་དང་།
གདམས་པ་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པས་གྱུར་གཞན་དང་
མི་འདྲའོ། །

ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་ནི་རྩ་བས་གྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། མཉམ་གཞག་གི་རོ་བོ་
སྟོན་པ་ན། མ་སྒྲིབས་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་། ཞེས་པས་ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་བསྟན།
དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་པ་བསྟན། དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཅིག་གིས་གསུམ་

པ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་མཆོངས་སོ། །ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ་ལས། ལྷ་སྐྱེ་སྐྱེ་གས་ཀྱི་
དམིགས་ཀྱི་གཞན་མི་འཛིན་པར་སེམས་མི་རྟོག་པ་ཙམ་སྦྱོར་བས་ཀྱང་། ཞེས་དང་།
ཡང་སྦྱོར་བ་རིག་ཙམ་གསལ་ཙམ་སྐྱེ་གས་འཛིན་རྣམ་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་གསུངས་
པའི་(༡༩ན)དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་དྲིང་རེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྦྱོར་རྒྱུ་ནི་
དུན་པའི་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། དུན་པ་ནི་སྤར་མ་འདྲིས་པའི་ལུལ་ལ་མི་སྦྱེ་བས་ཐོག་
མར་དམིགས་ཀྱི་རོས་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་ནི་སྤར་མ་རང་ལ་ཐིམ་པས་བྱིན་
སྒྲུབས་ཙན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤར་བ་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་བཅ་
བུན་གྱི་ངང་དེ་ལ། བདེ་བའི་རེ་བ་དང་། ལུག་པའི་དོགས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་རྟོག་
གང་གིས་ཀྱང་། སྦྱེས་ས་ཐག་པའི་བཅས་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་སྦྱོར་བའི་བཅས་པ་
གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་གཡོ་མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་གཞོག་པ་སྟེ་དམིགས་ཀྱི་སེམས་
དེ་རོས་ཐིན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དུན་པ་སྦྱིའི་སྦྱོར་རྒྱུ་དང་། སོ་སོའི་སྦྱོར་
རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་ལྷ་བུའི། །ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་མ་ཡིན་
པ། །མ་ཡངས་དུན་པའི་རྒྱུ་སྐྱེ་གས། །འགྱུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེ་གས། །རིག་
ཅིང་གསལ་བའི་རོ་བོ་ལ། །ཁྱིམ་གྱིས་བསྐྱེས་སེམས་ལ་གཅེར་གྱིས་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས། དེ་
ཡང་དམིགས་པ་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་དུས་སུ་ཐོག་མར་གང་མས་ངག་བརྗེད་པ་ཉེས་པ་
ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་བྱི་སྤར་བརྒྱལ་བ་དང་གཉིད་ལོག་པ་ལྷ་བུའི་ནང་དམིགས་
པ་ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ། དམིགས་ཀྱི་དེ་མ་ཡངས་པར་འཛིན་པའི་
དུན་པ་ཐུ་རེ་བའི་རྒྱུ་སྐྱེ་གས་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་དུན་པས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བྱིང་རྟོག་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་
པོར་བྱིང་རྟོག་སྐྱེས་འགྱུ་མི་འགྱུ་དང་། འགྱུ་བ་རྣམས་སོ་སོ་མ་ཞོར་བར་རིག་པའི་

གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ལ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་
གནས་པའི་ཆ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དེ་ལྟར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནི་དྲན་
པ། དྲན་པའི་བྱར་གྱིས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བརྟུ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནི་ཤེས་བཞིན་
ནོ། །

མདོར་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་རྟོག་གཞན་གྱི་འགྲོ་འདུ་བཅད་པའི་ཤུལ་དུ།
དམིགས་རྟེན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་མཐའ་ཞིག་ཤར་བ་ན་རེ་ཤིག་དེས་ཆོག་ཤེས་བྱས་
ནས། དེ་ལ་སེམས་བདགས་པའི་འཛིན་སྤངས་སྟགས་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ།
དེ་ནས་གསར་དུ་མི་རྟོག་པར་ཡུན་བྱང་ཡང་སེམས་འཕང་མཐོ་བ་ལ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་
དེ་ཁོའི་རྒྱུན་སྒྲིབ་བཞིན་པའི་སྤྲན་པ་དྲན་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་སྟགས་ཞན་དུ་སོང་མ་སོང་
དང་། སོང་ན་ཉེས་པ་གང་གིས་ལན་པར་རིག་པའི་(16ན)ཤེས་བཞིན་གྱིས་བར་བར་
དུ་བྱ་ར་བྱེད་ཅིང་། ཉེས་སྒྲིབ་ཆེར་མེད་པའི་མཆོམས་སུ་ཅུ་བའི་དམིགས་པ་དྲན་ཅམ་
དྲན་ཅམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་བྱས་ནས་སྒྲིབ་པ་ནི། དྲན་པ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་གནད་
དམ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་འཛིན་གསར་དུ་སྒྱུབ་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ལས་མི་
འདའ་བར་བྱའོ། །ཞོད་སྒྲིབ་ཅུང་རྟོགས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱེད་ཐོན་མ་བྱས་བར་ནང་དུ་གནས་
པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་བསྐྱེད་ན་ནི་བྱེད་བསྐྱེས་པ་དང་། སྒྲིབ་སྐྱེས་པ་ནོར་ནས་བརྗོད་
ངས་ཆེ་བ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་དུ་འགྲོ་བ་སྟགས་ཀྱི་སྒྲིབ་མང་པོ་འབྱུང་ཉེན་ཡོད་པས་
སྒྲིབ་རབ་ལ་བསྒྲུལ་རབ་ཟེར་བའི་རྗེས་སུ་མ་འབྱུང་བར་གྱིམས་སྒྲིབ་རན་པའི་མཆོམས་
ཟིན་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་ནི་བྱེད་ཞོད་སྟགས་མ་འདྲེས་པར་ངོས་ཟིན་པ་དང་། གཉེན་
པོ་བསྐྱེན་པ་གལ་ཆེ་བས། ཞོད་པ་ནི་ཀུན་བདུས་ལས། ཞོད་པ་གང་ཞེན། སྟག་པའི་
མཆོན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་
ཞིབ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་།

པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་སྟེ་བས་ན་དེ་རྣམས་ཤེས་བཞིན་སྟོང་བའི་གནད་དོ། །

དེ་ལྟར་དུན་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་སྟེ་བས་དང་ལུན་པས་བྱིང་ཚོད་ལ་མོ་མས་དེས་
 ཟེན་ན་ཡང་བྱིང་ཚོད་བྱུང་མ་ཐག་འགག་པའི་ཚུལ་པ་མི་བསྟེན་པར་དེ་ལྟས་སུ་འཛོག་
 པའི་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་བསྟོམ་
 པར་གསུངས་པས་དེ་ནི་དཔེར་ན་དོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལུགས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་
 པ་ལྟར། སེམས་ལུལ་ལ་གཡོ་ཁིང་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ཡིན་ལ།
 འདིར་ནི་བྱིང་ཚོད་གང་བྱུང་ཡང་དེ་སྟོང་པ་ལ་སེམས་སྤྱར་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་
 སེམས་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སེམས་པས་བསྐྱལ་ནས་བྱིང་ཚོད་འགོག་ཚུལ་དངོས་ནི།
 བྱིང་ན་འཛོན་སྤངས་གྲིམ་དུ་བཏང་། དེས་ཀྱང་མི་སྟོག་པའི་ད་དུང་ཡང་ཡང་འོང་ན་
 དམིགས་པ་བཏང་ལ་བྱམ་མ་བཏང་བར་སེམས་བྱིང་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་དགའ་དང་འདྲིན་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པ་དང་། རང་གི་བྱ་བ་ཆོས་མཐུན་དུ་སོང་
 བའི་སྒྲ་མའི་བཀའ་དྲིན་སོགས་བསྟོམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟེད་བྱས་ཏེ་རྩ་བའི་
 དམིགས་རྟེན་ལ་སྤར་བཞིན་འཇུག་པར་བྱ་ཁིང་། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རིག་པ་རང་ལུན་
 མི་སྟེ་ན་བྱམ་བཏང་ནས་སྟོད་ལས་འཆག་པ་སོགས་ཉན་སར་(༡༥)བཤད་པ་ལས་
 རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །ཚོད་ན་སེམས་ནང་དུ་སྟེད་པའི་རྒྱ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་
 པོ་བསམས་ལ་ཞི་མ་ཐག་མཉམ་པར་འཛོག་པ་སོགས་གོང་གི་རིགས་འབྲེ་ཤེས་པར་
 བྱ་ཁིང་། མདོར་ན་འཕྲོ་ཚོད་ལས་སེམས་གྲུན་ཏེ་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གདགས་ལ་
 གནས་ཆ་བཅུལ། གནས་ཆ་བྱུང་རེས་ཀྱིས་བྱིང་ཟེན་བྱས་ཏེ་གསལ་བའི་རང་གདོན།
 དེ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་ནས་འདི་ཙམ་བསྒྲིམས་དགས་ན་ཚོད་ཉེན་འཇུག་སྟམ་པ་
 ལས་རྩུང་གྲོད། འདི་ཙམ་གྲོད་ན་བྱིང་ཉེན་འཇུག་སྟམ་པ་ལས་སེམས་བསྟེད་དེ་འཛོག་
 པ་ནི་རན་པའི་མཆོས་སྟེན་པའོ། །

བརྗོད་པ་ཉེས་པ་གཉིས་པ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱིང་རྫོང་ཉེས་པ་གསུམ་པ། བྱིང་
རྫོང་བྱུང་བའི་ཆོ་ན་ཚུལ་བ་ཉེས་པ་བཞི་པ། བྱིང་རྫོང་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་བའི་
སེམས་པ་ཉེས་པ་ལྔ་པ་སྟེ། བྱིང་རྫོང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ལྔ་དང་སོ་སོར་བྱེ་ན་དུག་
ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤྱང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བཞི་སྟེ། དང་
པ་འདུན་པ་ཚུལ་བ་ཤིན་སྤྱངས་སོ། །ཉེས་པ་གཉིས་པའི་གཉེན་པོ་དུན་པ། གསུམ་
པའི་གཉེན་པོ་ཤེས་བཞིན། བཞི་པའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ། ལྔ་པའི་
གཉེན་པོ་རྣལ་དུ་འཛོག་པའི་བདང་སྟོམས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །

སེམས་གནས་དགུ་ནི། དང་པོ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པ། གཉིས་པ་རྒྱན་ཏུ་
འཛོག་པ། གསུམ་པ་རྒྱན་ཏེ་འཛོག་པ། བཞི་པ་ཉེ་བར་འཛོག་པ། ལྔ་པ་དུལ་བར་བྱེད་
པ། དུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ། བདུན་པ་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། བརྒྱད་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
བྱེད་པ། དགུ་པ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་སྟེ་དགུ་འོ། །

སྟོབས་ནི་དུག་སྟེ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་དུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བརྟོན་
འགྲུས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །སྟོབས་དེ་དག་གིས་གོང་གི་སེམས་དགུ་
ལས་གང་དང་གང་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་འཛོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་
སྟེ། ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བདགས་པ་
ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྒྱན་ཏུ་འཛོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ།
དམིགས་པ་ལ་བདགས་པ་དེའི་རྒྱན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་བསྐྱངས་པས་རྒྱན་ཅུང་
ཟད་མཐུད་རྣམས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་བྱིར། དུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྒྱན་ཏེ་འཛོག་པ་
དང་། ཉེ་བར་འཛོག་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་བརྗོད་ན་སྤྱར་ཡང་
དུན་པ་དང་། དང་པོ་ནས་དུན་པ་མ་གོར་བའི་བྱིར། ཤེས་(༣༥ན)བཞིན་གྱི་སྟོབས་

ཀྱིས་ནི་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་དམིགས་རིག་ནས་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་ཤོད་ཕྱ་མོ་ཡང་རྩོལ་བས་སྟོང་ཞིང་བར་བཅད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། འབད་པ་སྟོན་སོང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་ཡེན་པའི་ཆོ་མདོར་བསྐྱས་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། དང་པོར་ཐོས་པའི་རྗེས་འབྲངས་མཉམ་སེམས་གནས་དང་པོ། བར་འཛོག་། བསམ་པས་རྒྱན་གཉིས་པ། མཐུད། གཡེངས་ན་མུར་དུ་གཞུགས་པ། བསྟུ། མི་ཡེངས་པའི་དྲན་པ་བཞི་པ། བསྐྱེད། སྟོན་མཐོང་ནས་བྱར་རྩེ་པ། བྱེད། གཡེངས་ན་རིག་ནས་རྒྱན་ཅུག་པ། གཅོད། བཅད་ནས་རྒྱན་རིང་གི་རྩོལ་སྟོབས་ལུང་པ། བསྐྱེད། རྩོལ་བ་ཆད་མེད་བརྒྱན་པ། ཏུ་འཇུག་མ་རྩོལ་ཡང་ཉིང་འཛིན་དགུག་འགྲུབ་པོ། །

ཡང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་འབད་པས་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། དེ་ནས་སེམས་ལྷའི་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། སེམས་དགུ་པ་ལ་ནི་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་གནས་དགུ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་དོ། །འོ་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་དང་། བར་པ་ལྷ་ལ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། སྐྱིམ་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་མཚུངས་ཤིང་། བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་ལ་ཕྱིར་ཤོད་སྟགས་ཀྱིས་བར་བཅད་མི་རྣམས་པ་ཡང་འདྲ་པ་ལ་སོ་སོར་འཛོག་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས། སེམས་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཤས་ཆེ་བས་བར་ཆད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མ་མཛད། བར་པ་ལྷ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཤས་ཆེ་ཡང་ཕྱིར་ཤོད་སྟགས་ཀྱིས་ཕྱན་རིང་པོ་སྟོང་མི་རྣམས་པས་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་གཅི་ཆེ་བས་

བསྐྱེད་པ་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་པ་བཞག་གོ། །བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་ནི་བར་
 ཆད་མེད་པར་བྱུང་(༡༥བ)འི་དང་པོ་སྒྲིལ་བྱུང་པ་ཅམ་འདྲ་ཡང་། དེ་རྩེལ་བ་ལ་རག་ལས་
 མ་ལས་གྱིས་སོ་སོར་བཞག་གོ། །མེས་ས་དགུ་པའི་རྩེལ་མེད་ཀྱང་། བར་གྱི་རྩེལ་བ་སི་
 དགོས་པས་ཡིན་གྱི། ཐོག་མའི་རྩེལ་བ་སོགས་འབད་རྩེལ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་དོན་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲིལ་མ་ཁ་ལ་གོ་མས་པས་འདོན་པ་དང་འདྲའོ། །

དེ་ལྟར་གངས་འི་ཁྲོད་འདིར་སྐྱུང་གྱིས་སྒྲིལ་བྱེད་པར་མ་
 རྟེན་པའི་རྩེལ་བའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདི་དག་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་པ་རྣམས། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསལ་བར་
 བྱེད་པ་ནི། སྒྲིལ་བྱེད་ཆོས་ཁོ་ན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལགས་པས། རང་གཞན་གྱི་ཕྱག་
 རྒྱའི་སྒྲིལ་ཆེན་པ་ཀུན་གྱིས་ལྷག་པར་གཅེས་པར་མཛོད་དུ་གསོལ། གྲངས་དང་གོ་
 རིམ་འདི་ཅམ་ལ་ཡང་མང་སྒྲིལ་དུ་བྱེད་པ་ནི། སྒྲིལ་བྱེད་ཆུང་པ་ཁོ་ནས་མ་ཡིན་གྱི། ཐོག་
 མའི་དད་པ་མེད་པས་ལན་ཏེ། ཁ་གང་ནས་དོ་ཆད་གྱི་བར་གྱི་སྒྲིལ་དང་བཅས་པའི་རྩི་
 ལུགས་ཅམ་ཡང་ཆོས་ལ་བྱེད་མ་སྒྲིལ་བའི་ཕྱིར། བཤད་སྒྲུབ་གྱི་སྐད་དག་ཟབ་མོ་རྗེ་
 འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ཡང་། དོན་དུ་སྒྲིལ་མེད་པའི་ཁུངས་བྱུང་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན། རྗེ་སྤྲུལ་
 རྩེད་ཁ་པའི་གསུང་གི་ཆ་ཤས་རེ་ཟུར་དུ་བཞེད་པ་ལས་མ་འདས་པས། དུན་ཤེས་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲིལ་བྱེད་རྩེལ་འདི་དག་ལ་མཁས་པར་མཛོད་ན། གཞན་གང་ལ་ཡང་འཇུག་
 པ་བདེ་ཞིང་ཆོད་ཆེ་བ་ལགས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་སྒྲིལ་རྩེལ་ལ་ལྟ། དུན་པ་གསར་པས་སྒྲིལ་རྩེལ། དུན་པ་རྟིང་པས་
 སྒྲིལ་རྩེལ། རམ་མཚམས་གྱིས་སྒྲིལ་རྩེལ། གཞན་གྲགས་ཐ་སྙད་གྱིས་སྒྲིལ་རྩེལ། རྣམ་
 རྟོག་རང་འགགས་གྱིས་སྒྲིལ་རྩེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་རྟོག་གང་དང་གང་སྒྲིལ་པ། །དེ་
 དང་དེ་ཉིད་དོས་ཟེན་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ལལ་ཆོག་གིས་གོ་བདེ་བར་བྱེད་ན།

ཅུ་བ་བཞིན་བྱེད་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།
མདའ་མཁན་དང་། རལ་བསྐྱར་མཁན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ན། མདའ་མཁན་གྱིས་མདའ་
གཞན་འཕངས་པ་ཐམས་ཅད་རལ་བསྐྱར་མཁན་གྱིས་རལ་གྱི་བསྐྱར་ནས་ཐད་གྱིས་
བཅད། མདའ་ཅིག་མ་གཏོགས་མ་ལུས་པས་ཅི་དྲག་ལ་བྱག་པ་ན། ཁོ་རང་གི་ལུང་མེད་
དེས་ཡོང་ནས་མདའ་རེ་གིག་མ་འཕེན་ཁོས་ང་མཐོང་ཚོད་ལ་རྒྱབ་ཅིག་ཅེས་བསྐྱབས་
ནས། ལུང་མེད་རང་གིས་མཛེས་པའི་ཆ་བྱད་བཟུང་ནས། རལ་བསྐྱར་མཁན་གྱི་ཉེ་
བའི་སར་བྱིན་ནས་བསྐྱད་པས། རལ་བསྐྱར་(མཁའ་བུ)མཁན་ཆགས་པ་སྒྲིམ་ནས་དུན་
པ་ཤོར་བའི་དུས་སུ་མདའ་མཁན་གྱིས་མདའ་གཅིག་པོ་བསྒྲིམས་ནས་འཕངས་པས།
ཅུལ་གྱི་བསྐྱར་ཡང་མ་ཚོད་པར་མདའ་ཐོག་ནས་འཆི་བ་ལ་བྱག་པ་ན། རལ་བསྐྱར་
མཁན་གྱིས། །བདག་ནི་དགྲ་ཡིས་མ་བསད་དེ། །དུན་དང་ཤེས་བཞིན་ཉམས་པས་
བསད། །དེ་སྤྱིར་སློང་ང་ལྟ་བུའི་མིས། །དུན་དང་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་
བསྐྱགས་སོ། །

དེས་ན་རལ་བསྐྱར་མཁན་གྱིས་དུན་པ་སྤྱོད་པ་ཅན་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ་བྱོགས་
བརྩུ་ནས་མདའ་གང་འདྲ་འཕངས་ཀྱང་། རལ་བསྐྱར་ལ་མཁས་པས་ཐད་ཐད་བཅད་དེ་
སྒྲིག་ལ་གཏན་ནས་མི་གཙོད་པར་བསྐྱར་རུས་པ་བཞིན་དུ། བསལ་བྱའི་རྣམ་རྟོག་ཅི་
འདྲ་ཞིག་སྒྲིམ་ཀྱང་རྟོག་དབྱེད་སོགས་མི་བྱེད་པར་ཐོག་བཛེས་བཏང་ནས་འཕྲོ་མ་ལས་
པར་ཐད་ཐད་གཙོད་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་སྒྲུ་མ་གྲུབ་དབང་རྒྱ་མཚོ་དབང་བྱུག་
གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་སྒྲིམ་དུ་འཛིན་རྒྱུའི་ཉིང་འཛིན་དང་། གཙོད་རྒྱུའི་རྣམ་རྟོག་གང་
ཡིན་གཉིས་སོ་སོར་གོ་བས་དངས་པའི་ཕྱིར་བ་བཏོན། སྒྱིར་ཐོག་ནས་སོ་སོར་ངེས་
པ་ན། ད་ནི་ཉིང་འཛིན་འདི་མ་གཏོགས་སྒྲོ་གཞན་ཅི་སྒྲིམ་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འཕྲོ་
གཙོད་སྒྲུ་མ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས་དེ་ལྟར་སྒྱུ་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་བསྐྱེད་པས། འགོ་

འཇུག་སྐུ་ལྟ་བུ་ཀྱི་དྲན་པའི་སྟོང་པ་མ་ཤོར་ཅས་ཀྱིས་ལྷན་འབྲེངས་པས། དྲན་པ་རྒྱིང་
པས་སྟོང་ཚུལ་ཞེས་བཏགས་སོ། །འདི་ནི་ཆེ་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་གནས་བརྒྱུད་
པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། །ལས་རིམ་ལས། དེས་ན་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་བཞག་ཐོན་
པ་དང་འདི་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་སོ་སྟེ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་གསལ་དུ་
མི་རྟོག་པར་སྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཆད་པར་རྒྱུན་སྟོང་པ་ནི་དྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་
གནད་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་རན་མཚམས་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་ནི། བཅད་མཐར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཆོ། །དྲན་
པ་མ་ཤོར་ལྟར་གྱིས་སྟོང་། ཁྲིམ་གྱིས་བསྒྲིམས་ལ་ལྟོད་གྱིས་སྟོང་། །སེམས་ཀྱི་འཛིག་
ས་དེ་ན་གདལ། །ཞེས་དང་གཞན་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། །འཇུག་དུས་བཅིབས་པའི་སེམས་
ཉིད་ནི། །སྟོང་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་ཡེངས་སྟོང་། །ཅེས་
གསུངས།

དེ་ལྟར་འབྲོ་བ་བཅད་པའི་མཐར་འགྲུབ་(༤༠ན)མེད་པར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཆོ། དར་
ལྟ་གྱི་དྲན་པ་མ་ཤོར་པར་གནས་ཆའི་ངང་དུ་རྩོལ་བ་ལྟོད་གྱིས་སྟོང་པས་སེམས་བཞག་
ན། མཆོག་གི་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་དང་། དུམ་ཟེ་ཆེན་པོ་སྤར་ཏའི་གསུང་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་
ཀྱི་དོན་ལྟར་མ་ཡེངས་སྟོང་པ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་གཉེན་པོ་བསྐྱལ་བའི་རྩོལ་བ་རིམ་
གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་ཆ་ནི་གནས་ཆ་ལ་མ་གཞིན་པར་དུ་རིམ་
གྱིས་སྟེལ་དགོས་ཏེ། ཉིད་འཛིན་སྟེལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་དྲན་པ་མ་ཤོར་ཞེས་པ་
དང་། མཆོག་གིས་ཀྱང་ཁྲིམ་གྱིས་བསྒྲིམས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དར་ལྟ་གྱི་
གནས་ཆའི་དུས་ཡིན་པས་ཏ་ཅང་རྩོལ་བ་བསྟེན་ན་མོད་ཉེན་ཆེ་བས་རྩོལ་བ་དུག་པོ་
སྟོང་པ་ཡིན་གྱི་ཅད་གྱིས་སྟོང་ན་བྱིང་ཉེན་ཆེ་བས་ལྟོད་གྱིས་སྟོང་ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འཇུག་ལུ་ནི་དོག་པོའི་དོན་ཡིན་ལ། དོག་མི་དགོས་པའི་དུས་སུ་དོག་ཐོན་ཆེས་ན་

འཆི་བར་འགྱུར་བས་སྒྲོང་ཅིས་བྱས་ཟེ་ཆེན་པོས་གསུངས།

དེས་ན་གནས་ཆའི་རང་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཤོར་བར་སེམས་སྒྲོང་གིས་སྒྲོང་གིས་ན་གོང་
དུ་བཤད་པའི་རན་པའི་མཆོམས་ཟེན་བས། རན་མཆོམས་གིས་སྒྲོང་རྩྱལ་ཞེས་བཏགས་
སོ། །འདི་ནི་སེམས་གནས་དགུ་པའི་བློགས་མཐུན་ཡིན་ནོ། །ལམ་རིམ་ལས། ཐུན་
འཆོམ་པ་རེ་ལ་བྱིང་ཆོད་མི་འོང་བའི་གདེངས་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ཐོག་མའི་དུས་བཞིན་
བྱིང་ཟོན་དང་ཆོད་ཟོན་ཆེན་པོ་བྱས་ན་སེམས་གཡེང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཆོ་སྒྲོང་གིས་
དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྩྱལ་བ་སྒྲོང་བ་ཡིན་གྱི་འཛིན་སྤངས་གྱི་རང་གཏང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་
དང་། དེ་འདྲ་བའི་བཏང་སྒྲུམས་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲུམ་པ་ན་བྱིང་ཆོད་ལ་
བྱིང་བའི་དུས་སུ་བཏང་སྒྲུམས་དེ་མཛོན་དུ་བྱས་ལ་རྩྱལ་བ་མི་དྲག་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་
གསུངས། རན་མཆོམས་གི་བཏང་སྒྲུམས་འདི་སྒྲི་དཀར་ལ། སྒྲིས་ན་གནད་ཆེ་བས་
འབད་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་རྩྱལ་བ་འདིའི་ཉིམ་གྱིས་བསྒྲིམས་ལ་གཅེར་གྱིས་སྒྲོས། །ཞེས་པ་ཡན་གྱི་སྒྲིའི་
སྒྲོང་རྩྱལ་ནི། སེམས་གནས་དགུའི་དང་པོ་གཉིས་དང་། སྒྲོབས་དྲུག་གི་དང་པོ་གཉིས།
ཡིད་བྱེད་བཞིའི་དང་པོ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་བཅས་ཉམས་སུ་ལེན་རྩྱལ་
(༤༠བ)ཡིན། དུན་པ་གསར་བས་སྒྲོང་རྩྱལ་ནི། སེམས་གནས་བར་པ་ལྟ་དང་། སྒྲོབས་
གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྟ་པའི་བློགས་གཅིག་དང་། ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་
བཅས་ཉམས་སུ་ལེན་རྩྱལ་ཡིན། དུན་པ་རྫིང་བས་སྒྲོང་རྩྱལ་ནི། སེམས་གནས་བརྒྱད་
པ་དང་ཡང་སྒྲོབས་ལྟ་པའི་བློགས་གཅིག་དང་། ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་
བཅས་ཉམས་སུ་ལེན་རྩྱལ་ཡིན། རན་མཆོམས་གིས་སྒྲོང་རྩྱལ་ནི། སེམས་གནས་དགུ་
པ་དང་། སྒྲོབས་དྲུག་པ་དང་། རྩྱལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་བཅས་ཉམས་སུ་
ལེན་རྩྱལ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་གནས་སྒྲུབ་པའི་བཤད་པ། ལྟང་

བ་བན་ལུན་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་པོ་འཛིན་གྱི་རོ་བོ་ནི་ཞེས་
སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་རྣམས་གཞུང་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་ནི་
བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་བདེ་བར་བཀོད་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་གཞན་གྲགས་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྒྲིབ་རྒྱལ་ནི། རྣམ་རྟོག་གང་སྒྲིབ་རོ་བོ་ལ། །
བལྟས་ཆོ་རང་ཡལ་སྒྲིབ་སང་འཆར། །དེ་བཞིན་གནས་ཆོའང་བརྟགས་པ་ན། །མ་སྒྲིབ་
སྒྲིབ་གསལ་རྟོག་ཏེ་བ། །མཐོང་བ་གནས་འགྱུ་འདྲེས་པ་ཞེས། །གྲགས་ཤིང་། ཞེས་
གསུངས། རྣམ་རྟོག་གང་སྒྲིབ་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་བལྟས་པའི་ཆོ། དེ་ཉིད་འགག་ས་ནས་རང་
ཡལ་དུ་སོང་བའི་སྒྲིབ་སང་འཆར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གནས་ཆོའང་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་
བརྟགས་པ་ན་སྒྲིབ་སང་གསལ་རྟོག་དུ་འཆར་བ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་
ལ་གནས་འགྱུ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེན་བ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་ཐ་སྙད་
མཛད་དོ། །

དེ་ཡང་གྲགས་ཤིང་ཞེས་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དགག་སྐྱབ་གང་
ཡང་ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་མ་མཛད་པས་དབྱེད་གཞིར་གྱུར་ཏེ། ལྷག་ཇོགས་པ་འགའ་
ཞིག་གིས། གནས་འགྱུ་འདྲེས་གསུམ་རོ་སྒྲིབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཟེར། བཅ་ཆེན་གོང་མ་
དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་ལ་དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད། དཔེར་ན། ཕྱིག་པ་བརྟན་པར་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གནས་པ་དང་། སྒྲར་ཕྱིག་པ་འགྲེལ་གཞེས་ལྟ་བུ་འགྱུ་བ། འགྲེལ་བའི་ཆོ་
ཕྱིག་པའི་མན་ཚུན་གྱི་མཐའ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་བུམས་པ་རིན་པོ་
ཆེས་བཀའ་སྤྱལ་པ་ཡིན་གསུངས། དེས་ན་གྲགས་ཤིང་ཞེས་པ་འདི་ལ་དཀའ་དཀའ་
(༤)ན་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་མཛོད་ཀྱི་ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་ལྟར་རྒྱང་མ་རངས་པའི་ཆོག་
ཡིན། འོན་ཀྱང་མཐས་པས་བསྐྱེད་ས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་སྟེ། ཅི་
གཅིག་དུ་དམིགས་ནས་སྒྲིབ་པ་ནི་གནས་པ་དང་། དེའི་རང་ནས་རྣམ་རྟོག་ལངས་པ་ནི་

ལྟུག་པ་ ལྟུག་པ་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲིལ་ཡོན་པ་ས་བདག་ས་མི་བཟོད་པར་ཅུ་བའི་སེམས་
 ལ་བེམ་ནས་སྒྲུར་ལྟར་གནས་པ་ནི་གནས་ལྟུ་འདྲེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལྟུར་འདུག་སྒྲུམ་
 ཏུ་རིག་པ་སྟེ་གནས་ལྟུ་རིག་གསུམ་ཡང་ཟེར། གང་ལྟར་ནམ་རྟོག་མ་ལངས་གོང་གི་
 གནས་ཆ་དང་། བར་དུ་ནམ་རྟོག་ལངས་པ་བཀག་པའི་གནས་ཆ་གཉིས་མཐར་དབྱེར་
 མེད་དུ་འདྲེས་ནས་འཛོག་པ་ཡིན། ཞི་གནས་ཚུ་མི་གཡོ་བ་ལ་ལྟག་མཐོང་ཉེ་འཁྱུང་
 འཁྱུག་པ་ལྟ་བུ་དབྱུད་པས་གནས་ཆ་ལ་མི་གཞོད་པ་ནམས་ནི་གནས་ལྟུ་འདྲེས་པ་
 དངོས་རེད་དེ། རྗེ་སྤྱ་མའི་བཀའ་སྟོན་འདི་ལ། མིང་འདོགས་ལུགས་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་
 མོའི་བ་སྟུང་གང་ཡོད་ལས་རང་བཟོའི་རྗེག་རྗེག་མང་པོ་མི་མཛད། རྒྱལ་བའི་བསྟན་
 པ་ཕན་བདེའི་གཞི་ཡོན་པར་གཤམ་པ་ཞིག་གིས་བསམས་ན་དེ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་
 མཐོང་ནས་གཞན་ལས་ལྟག་པའི་དད་པ་སྟེ་ས་ཡོད་དེ། བསམ་ཡོང་མི་འདུག །འདིའི་
 སྐབས་ཀྱི་ནམ་རྟོག་གི་ངོ་བོ་ལ་བསྟེ་ལུགས་ནི། ནམ་རྟོག་གང་སྟེས་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོ་ཅུ་
 བའི་སེམས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྒྲིར་ཆོན་པ་ཞིག་ཡོན་ནམ་སྒྲུམ་དུ་བསྟུས་པའི་ཆེ་དེ་
 འདྲ་མ་ཡིན་པར་འབྲལ་ཆུན་གྱི་དབང་གིས་བསྒྲུར་བ་མ་གཏོགས། སེམས་སྤྱིའི་འཆར་
 རྒྱལ་ལས་མ་འདས་པར་མཐོང་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས། བདག་གི་ཟུང་འདུག་སྤྱ་མ་རིན་
 པོ་ཆེས་གསུངས། དེས་ན་འདི་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་བ་སྟུང་གིས་སྒྲིར་རྒྱལ་ཡོད་
 ཅས་ཡིན་པས་ན། གཞན་གྲགས་བ་སྟུང་གི་སྒྲིར་རྒྱལ་ཞེས་བདག་ས་མོ། །

ལུ་པ་རྣམ་རྟོག་པར་འགགས་ཀྱིས་སྒྲོང་རྩུ་པ་ནི། རྣམ་རྟོག་ཅི་སྒྲིམ་གྱང་། མི་འགོག་
འཕྱུ་པ་རོས་ཟིན་པར། །བྱས་ཏེ་དེ་ཡི་རོ་བོ་ལ། །འཛིག་པ་རྩིངས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅོན་ནི། །
འཕྱར་བའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་མེད། །རི་ལྗང་ག་ཟིངས་ནས་འཕྱར་བའི་བྱ་རོག་ནི། །
སྒྲིགས་རྣམས་བསྒྲོང་ནས་(༤༡)བ་སྒྲུར་ཡང་དེར་འབབ་བཞིན། །ཞེས་པ་རི་བཞིན་
ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་ཅི་སྒྲིམ་གྱང་ཆེད་དུ་མི་འགོག་པར་འཕྱུ་པ་སྒྲིུ་རྩུ་པ་རོས་

རིན་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་རྟོག་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་རང་བབས་ལུ་འཛོལ་བ་ལྟེ་ལྟོས་དང་ལྷུང་
 ཏུ་ཐང་ཆད་ནས་ཏུ་བའི་སེམས་ཐོག་ཏུ་འབབ་པས་ལྷུ་རྩི་རས་ནང་གི་བྱ་བ་ཅོན་ཅི་འཕྲུལ་
 བའི་དཔེ་དང་མཆོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུངས་ནི་དོ་ཉ་ལས། རི་ལྷུང་ག་ཐིངས་ནས་འཕྲུལ་
 བའི་བྱ་རོག་ནི། ཁྱོགས་རྒྱལ་པ་ལྟོར་ནས་སྤྲུལ་ཡང་དེར་འབབ་བཞིན། ཁྱེས་གསུངས་
 པ་ཐི་བཞིན་ནོ། ལྷུ་ནང་གི་བྱ་རོག་དང་ལྷུག་རོན་ལྷ་བྱ་སྟོང་པ་ན། དོགས་པའི་གཞི་དེ་
 ལྷག་ཡིན་ན་དེར་འབབ། ལྷ་རྩིན་ཡིན་ན་འབབ་ས་ས་རྟེན་པར་རྒྱུ་ལྷུ་ནང་ཏུ་འཁོར་
 པ་གཉིས་ལས། འདིར་ཕྱི་མ་ཡིན་པས་གོང་བཞིན་སེམས་འཛོན་པའི་ཏུས་ལུ་དཀར་པོ་
 ལྷུང་ན་འགོག་པའི་འཁེན་པ་ཡོད་ཅེས་གྱིས། འཕྲལ་ཏུ་དཀར་པོ་ལ་འཕྲོ་ཏུ་བརྟུག་ནས་
 དེ་ལ་སེམས་འཛོལ་བ་ལྷ་ལུ་འཛོད་གྱིས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བལྟས་པས་དེ་འཛོར་ནས་འཕྲོ་
 ཆད་མེད་པར་ནང་ཏུ་འདྲུབ་ཡིན།

དེས་མ་འདིར་ངོ་བོ་ལ་འཛོག་པ་ཞེས་པ་ནི་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 བརྟ་བས་འཛོག་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །འཕྲོ་བཅུག་ཀྱང་མི་འཕྲོ་བ་འཕེན་པའི་
 འཕྲུལ་ཡིན་པས་འགོག་པའི་འཕེན་པ་སེམས་གནས་སྟུང་བའི་སྐབས་སྤྱི་ལུང་དེས་
 བར་དགོས། དཔེར་ན་དགོ་ཚུན་མཁས་པས་དགོ་ཐུག་གིས་འཕྲོ་བ་བྱེད་པ་མཐོང་ན།
 འཕྲུལ་དུ་མ་བྱེད་ཟེར་ནས་མི་འགོག་པར་བསྐྱིམས་ཏེ་བརྟ་བ་ན་འཕེན་པའི་འཕྲུལ་
 གྱི་དགོ་ཐུག་འཆོར་ནས་སྟུང་དུ་ཅེ་འཕྲོ་གཅིད་པ་དང་འདྲ་གསུངས། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་
 འཕྲོ་བཅུག་པས་སེམས་གནས་འགྲུབ་ན་ད་དེད་རང་ཚོ་ལས་ལྷག་པ་སུ་ཡོད། གཞུང་
 ཆེན་མོ་ལ་ནང་བུ་ཚུང་པའི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་མན་ངག་འདི་རིགས་ལ། ཞིབ་ཏུ་དབྱད་མ་
 བེས་ན་ཡང་ན་འོག་པར་འགྱུར། ཡང་ན་མ་དད་པ་སྤྱི་ཉེན་ཆེ་བས་གནད་བེས་པ་གལ་
 ཆེ་ལོ། །ཐབས་མཁས་ཀྱི་འཕྲུལ་གྱིས་རྣམ་རྟོག་རང་འགག་ལ་འགོ་བས། འདི་ལ་རྣམ་
 རྟོག་རང་འགགས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ཞེས་བཏགས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་གནས་སྟོང་བ་

ལ་པམ་འདོགས་པའི་སྒྲིམ་ཆོགས་ཤེས་པའི་བྱིར་དང་། དུས་དབང་དང་བསྐྱེད་མས་
རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་དེར་སང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གིས་སེམས་གི་བཞག་
(༤༩ན)ཐབས་དུག་གི་སྒྲིམ་བསྐྱངས་ན་གདམས་པའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྱིར་
འདི་ཅས་གིས་གདམས་པའི་རྒྱལ་པོར་མི་འགྱུར་ཡང་། དེར་སང་བསྐྱངས་ན་གདམས་
པའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་རྣམས་ངེས་པར་མཆིན་
པར་མཛོད། དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་བྱིར་ཤོད་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲོ་བུར་གྱི་སྒྲིབ་གཡོགས་བསལ་ནས་འཛོག་པ་དང་། ལྷུང་ཆེན་མཁའ་ལ་ལྷིང་བ་
བཞིན་དུ་རན་པའི་མཆོམས་གིས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འཛིང་བཞིན་དུ་ཁ་
ལྷུང་ཟད་གཡོས་ཀྱང་གཏིང་མི་གཡོ་བར་འཛོག་པ་དང་། ལུ་རྒྱུང་ལྟ་ཁང་ལ་བལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་དམིགས་པ་འཆར་རྒྱལ་རགས་པས་ཆོས་ནས་
འཛོག་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་བྱ་འཁུར་བའི་རྗེས་བཞིན་དུ་རྣམ་རྟོག་སྒྲིམ་པའི་རྗེས་
མེད་པར་འཛོག་པ་དང་། རས་བལ་བདེལ་བ་འཇམ་ཁིང་ལྟོད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་རྟོག་གི་
རྒྱལ་རེག་དང་བྲལ་བར་འཛོག་པ་དང་བཅས་དུག་གོ། །སྒྲིང་རྒྱལ་གོང་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་
ན་འདི་རྣམས་ཞོར་ལ་འབྱུང་གི་བྱུང་དུ་སྒྲིང་མི་དགོས། དེད་རང་ཆོས་རེ་གཉིས་ཤེས་
ཀྱང་སྒྲོན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་རེ་བྱེད། རྗེ་སྒྲུ་མས་ཐམས་ཅད་མཆིན་ན་ཡང་སྒྲོན་བྱོན་གྱི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་ལས་མི་མཛོད། བཞག་ཐབས་གསུམ་པའི་སྐབས་
བཀའ་བརྒྱད་པ་འགའ་ཞིག་གྱུ་གཟིངས་ལ་དཔེར་བྱེད་པ་ནི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་
མིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྒྲིམ་ནི་མཆོན་ལྟན་གྱི་སྒྲུ་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རང་སེམས་
བཅའ་ནས་འཛོག་པའི་གོགས་སེལ་བོགས་འདོན་རགས་རིམ་ཞིག་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་
ཞལ་ནས་ཤེས་པར་མཛོད།

བཞི་པ་གྲུབ་པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་འཆར་རྒྱལ་ལ་གཉིས། རོས་གཟུང་བ་དང་། རོ་སྒྲོད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་སྒྲུབ་པ་ལས། མཉམ་གཞན་གྱི་འོ་གང་གིས་གྱུར་། །ལ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་
 རྒྱུད་སྒྲུབ་ཤིང་གསལ་བ་དང་། །གཟུགས་ཅན་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། །སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅན་
 མཉམ་ལྷ་བྱ་དང་། །ཅི་ཡང་འཆར་བས་རྟོག་གི་བ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྷ་རྒྱུད་སྒྲིབ་
 རྒྱུད་སྒྲུབ་ཤིང་གསལ་བ་དང་། །འདི་ནས་བཤད་པའི་སྐོས་སྐོས་སྒྲིབ་རྒྱུད་ཞེས་ལྷ་
 བསྐྱེད་སྒྲུབ་གནད་དུ་སྒྲིབ་པ་ལས། མཉམ་གཞན་གྱི་འོ་གང་གིས་གྱུར་པ་
 རྒྱུད་སྒྲུབ་ཤིང་གསལ་བ་དང་། དེ་གཟུགས་ཅན་གང་(༤༩བ)དུ་ཡང་མ་གྲུབ་
 པས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅན་མཉམ་ལྷ་བྱ་དང་འབྲུབ་པ། ལུལ་དུ་ཅི་བྱུང་ཡང་འཆར་བས་རྟོག་
 གི་བར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་དུས་སུ་གང་ལ་ཡང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་གཟུང་བྱེད་
 པའི་རྟོག་པ་དང་མ་བུལ་བའི་སེམས་ཆིག་རྒྱུད་གི་ཉམས་རགས་པ་ཞིག་འཆར་རོ། །སྒྲིབ་
 ལུལ་དང་ལུལ་གྱི་བྱུང་པར་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་ལུལ་ཙམ་རིག་པ་སེམས་དང་ལུལ་གྱི་
 བྱུང་པར་རིག་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས། འདིར་ཡང་དམིགས་བྱུང་མིགས་བྱེད་གྱི་སེམས་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་བྱུང་དམིགས་བྱེད་ཅེ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན། ཐོག་མེད་
 ཅན་རང་སེམས་གསལ་རིག་གི་འོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་། བར་དུ་རྒྱལ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུར་མ་
 ཆད་པས་བསྒྲིབ་སྒྲུབ་ནས་རང་ལ་མ་འོན་ལྟར་དུ་མི་འཆར། སེམས་གནས་གྲུབ་ཆེ་མ་
 རྒྱུད་སྒྲུབ་པར་འཆར་བས་འདིར་མ་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཤིང་གསལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།
 ཅི་གཅིག་པའི་སེམས་གནས་དགྲུ་བ་འདི་ནི་དུན་ཤིང་ནར་མར་མ་བསྐྱེད་ཡང་སེམས་
 མི་རྟོག་པར་རང་ཤུགས་གྱིས་འགྲོ་ཞིང་སྒྲིབ་ལས་ཐམས་ཅད་དང་འདྲེ་བྱུབ་པ་ལྷ་རྒྱུད་
 ཡང་། ཤིན་རྒྱུངས་ས་ཐོབ་ན་ད་དུང་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ཞི་གནས་རྗེས་
 མཐུན་ཡིན་གྱི་དོན་ཤིན་པོ། །

དེས་ན་འདིར་མཉམ་གཞན་གྱི་འོ་གང་གིས་གྱུར་པ་ཡང་། མཉམ་གཞན་གྱི་སའི་
 རྗེས་མཐུན་ཙམ་ནས་རྟོག་པའོ། །ལུས་སེམས་གཉིས་རང་རང་གི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་

བཀོལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་གཉིས་ནི་སོ་སོའི་གནས་ངན་ལེན་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་
 དང་བྲལ་བས་ཤིན་ཏུ་ལམ་རུང་གི་ནང་གི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ནི་ཤིན་སྒྲུངས་གཉིས་
 ཀྱི་ངོ་བོའོ། །དེ་ནི་ཉིང་འཛིན་ཐོག་མ་རྟེན་པ་ནས་ཆ་ཕྱ་མོ་རེ་འབྱུང་ཡང་ཕྱ་བར་རིག་
 དགའ་ལ། མཚམས་ཉིད་རྫོགས་ཤིང་བརྟག་པར་སྤྱ་བའི་ཤིན་སྒྲུངས་དེ་སྒྲེ་བའི་སྤྱ་ལུས་
 བྱི་ལྷ་དང་པ་ལྱི་བེམ་པ་སྤྱ་མ་བྱེད་པ་སྒྲེ་ཞིང་། མི་བདེ་བའི་ལྱི་བ་མིན་པ་ནི་དཔེར་ན་དགུན་
 དུས་སྤྱི་གཞིར་ནས་མགོ་གུང་མོར་སོང་བ་ལ་ལག་པ་མེར་བསྐྱེས་ནས་གྲུན་པའི་ཉམས་
 ལྷ་བྱ་འབྱུང་གསུངས། དེ་ཡང་ལུས་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ན་རྟིང་ག་དང་སྒྲི་བོ་སྒྲེལ་ནས་
 ཆགས། ལུས་འཕེལ་བའི་རིམ་པས་སྒྲི་བོ་གྲུན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་
 འདྲེན་པའི་སྒྲི་བོའི་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བ་ན་དེ་ནས་རྟགས་གསུམ་གསལ་བར་བརྟན་པ་
 ཡིན། དེ་མ་ཐག་སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་སྒྲེས་ནས་ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་འདྲེན་པའི་རྒྱང་ལས་
 རུང་ལུས་ལ་བྱུབ་པར་བརྟུས་པ་ན་ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་(༤༡ན)སྒྲེ། དེ་ནས་ལུས་ཤིན་
 སྒྲུངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྒྲེས་ནས་སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱི་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་།
 དེའི་རྗེས་སུ་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པའི་མ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་བརྟན་པ་
 ཞིག་ཐོབ་པོ། །ཤིན་སྒྲུངས་ཐོབ་ལུགས་ཀྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། འདི་ནས་
 ཉིར་བརྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་མཉམ་གཞིག་གི་ས་གསར་དུ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་
 དང་། གོང་དུ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱིས་ནམ་ཐིན་པ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་
 པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཤིན་སྒྲུངས་རྫོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲི་ནས་གཞི་གནས་
 ཐོབ་མ་ཐོབ་དུ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནང་འགལ་མེད་པའི་གོ་བ་རྣམ་དག་
 རྟེན་པར་མཛོད། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲིང་བ་ལ་རུས་པ་སྤྱར་ལས་ལྷག་པ་དང་། བསམ་
 གཏན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་ལལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཡིད་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་ཐོབ་
 ཅིང་། ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་ད་དུང་གོམས་པ་ཆེན་པོ་མེད་ན། མཚམས་མ་མེད་པ་དང་།

ནུམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་མི་འབྱུང་བས། དེ་ལ་
 མཚན་མ་ནི་གཟུགས་སྟོན་ལྟུང་ལྟུང་མཚན་མ་ལྟ་དང་། དུག་གསུམ་གྱི་མཚན་མ་
 གསུམ་དང་། སྒྲིམ་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་མཚན་མ་གཉིས་ཏེ་བརྩེ་ལ་བཤད་ཅིང་། སྒྲོ་ལ་མཚན་
 མ་སྟོན་སྒྲུང་ན་ཉེས་དམིགས་དྲན་ནས་རྗེས་སུ་མི་འབྱུང་བར་ཅི་ཡང་མི་བསམས་པར་
 འཛོག་པ་ལ་གོམས་ཤུགས་བསྐྱེད་པས། དེ་དག་གི་སྒྲུང་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཚུལ་ནི།
 དང་པོར་མཚན་མ་སྒྲུང་ཡང་རང་ཞིར་འགྲོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་མཚན་མ་
 གང་ཡང་མི་འཆར་བར་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་པ་དང་བདེ་སིང་དེ་བ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་
 འབའ་ཞིག་འཆར། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མི་བསམས་པར་བཞག་པས་མྱོང་སྒྲུང་དེ་ཡང་ཚུལ་
 ཚུ་བྱར་བྱུང་བ་ལྟར་ཡང་ཡང་སྒྲེ་ཞིང་དེ་ཁར་སྒྱུར་དུ་ཐིམ་པའི་ཉམས་འཆར། དེ་ནི་རྣམ་
 རྟོག་མེད་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡིན། ད་དུང་སྒྲུང་ལྟར་བསྐྱེད་པས་མྱོང་རིག་དང་བདེ་སྒྲུང་
 དེ་ཉིད་ཆེད་དུ་བཀག་པ་མིན་པར་ཤར་མ་ཐག་ནས་ཤུན་པ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། གཏང་མི་
 བཟོད་པར་རང་ཞི་རང་དག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ། བདེ་བ་དང་མྱོང་རིག་རྣམས་ཐུ་བྱ་(༤༩བ)སོང་
 བའོ། །དེའི་དུས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ་རང་ལུས་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲུང་བ་གང་
 ཡང་མི་འཆར་བས། ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་མི་བདེ་བ་ལ་སྟོན་པས་སེམས་གནས་པའི་
 བར་ཆད་མི་བྱེད་པ་ཡིན། སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་དབྱེར་མེད་པར་སོང་བ་ལྟ་བུའི་
 ཉམས་འཆར་ཞིང་། སྒྲིང་ཁའི་ཐད་དུ་རྒྱ་ཁབ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་རེད་དེའི་ཅམ་གྱི་
 འཆར་ཚུལ་བཅས་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་ཀྱི་ཆོ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲན་པས་ཐ་
 སྒྲུང་འདོགས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་རང་དུས་སུ་ངེས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལས་ལངས་པ་ན་ལུས་
 སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་ཞིང་། ཞེ་སྒྲུང་སྟོན་རྣམ་རྟོག་སྒྲིམ་པ་རྣམས་
 ཀྱང་སྒྲུར་དང་ཡེ་མི་འདུ་བར་ཤུགས་ཞན་པ་དང་རྒྱུན་ཆེན་པོ་མཐུད་མི་བྱུང་བོ། །དེ་འདྲའི་
 མཉམ་རྗེས་ཀྱི་སྐབས་རྣམས་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། གསལ་

ཉམས་ཆེ་བ་ལ་རྩིག་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཡང་གངས་འདྲེན་བྱ་བ་པའི་ཆོད་དང་། གནས་
ཆ་འབྲུག་པས་གཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་འདྲེན་པ་སྐྱམ་པ་འབྱུང་ཞིང་། མི་
ལམ་གྱི་སྒྲུང་ཆོད་དང་ཉམས་ཀྱི་འཆར་ཆོད་བྱས་ན་ཐིག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ནི་
གཟུགས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་གཟུགས་མེད་སེམས་ལ་དམིགས་
པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འཆར་ཚུལ་ཉན་སའི་དགོངས་པ་ལྟར་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་ལ་གཉིས། བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ས་ལོག་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི། སངོན་སྲུང་ལྷག་གིས་མཐོང་མོད་
ཀྱང་། །འདི་ཞེས་གཟུང་ཞིང་བསྟན་དུ་མེད། །གང་སར་འཛིན་མེད་ལྷག་པར་འཛིན། །
འདི་ནི་སངས་རྒྱས་སྤར་བཅངས་སུ། །གཏོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེས། །དེང་
སང་གངས་རིའི་སྒྲོལ་ཆེན་པ། །ཡལ་ཆེར་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་སྟོན། །ཅེས་གསུངས།
དེ་ཡང་སོ་བྱུང་སྒྲུ་དཀར་མང་བ་སོགས་རྣམས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་བཞིན། མོང་གི་
བྱུང་ཆོས་དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི། སངོན་སྲུང་དུ་དོན་སྟོ་
ཅས་ལས་ལྷག་གིས་མཐོང་མོད་ཀྱང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ན་མཉམ་གཞག་དུ་འདིའོ་
ཞེས་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་གཟུགས་ཅན་ལྟར་(༤༤ན)སྟོང་བ་
གཞན་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། འདི་ཐོབ་ནས་གང་གར་འཛིན་པ་སྤར་ལྟར་མེད་པས་
ལྷག་པར་འཛིན་པ་སོགས། བྱིན་དང་གཉིས་ཀའི་བྱུན་མོང་གི་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
སེམས་རྟེན་བྱེད་པའི་ནི་གནས་ཅམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་དེ་རྣམས་བྱུང་བའདུག་མཐོང་བ་ན།
སྟོབས་གངས་རི་ས་མཐོང་། མར་དཀྱོག་གིས་སྤྱིང་བེར་བ་ལྟར་གྱུར་ནས། ཟབ་ནི་
སྟོས་བུལ་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གནས་ལུགས་མཐར་བུག་སངོན་སྲུང་དུ་མཐོང་བར་
འཛིན་ཅིང་། ལྷག་པར་ལུས་སེམས་གིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བའང་། བྱ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་
རིས་མཐོན་པའི་འབྲུལ་གཞིར་མོང་ནས། སྟོར་ཚུལ་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་སྤར་

གསུངས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་གཤམ་ཆོད། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་རྩོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། བཤད་པར་དཔེ་བཅའ་བ་དང་།
 རྒྱལ་བས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། རྩོད་རི་
 ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། དུས་སྤྱི་གཤམ་པའི་ཚུལ་
 བཟུང་ནས། །བདག་སློ་སློངས་པའི་ལུན་སེལ་བའི། །ཅུ་བའི་སྤྱ་མའི་ཞལ་གདམས་
 དགོད། །ཅེས་གསུངས། ད་ནི་ཞེས་པ་མཆོམས་སྤྱར་དང་སྤྱར་གྱི་ཞིག་ནས་ཅམ་དང་མི་
 འདྲ་བའི་ཕྱག་ཆེན་དངོས་སྟོན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན་སེམས་རྩ་
 འཕྲོད་པའི་སྤྱུ་ཐོག་ནས་སྤྱར་གཞི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་།
 དེ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཕྱགས་བཅུའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདྲམ་
 པའི་བདག་ཉིད་དེང་འདིར་གསུམ་ལུན་དུས་སྤྱི་གཤམ་པའི་དགོ་སློང་གི་ཚུལ་བཟུང་
 བས་ལུན་མོང་བའི་སྤྱར་དོར་པར་ཆེན་བདག་གི་སློ་སློངས་མ་དག་པའི་ལུན་པ་སེལ་
 པའི་སྟོན་མེ་ལགས་ཆོགས་ཀྱང་གྱི་ཅུ་བའི་སྤྱ་མ་མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
 མཆོན་དོན་དང་མཁུན་པ་དེའི་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་དབེན་ས་སྟོན་བཟུང་གྱི་གདམས་པ་
 སྤྱར་དུས་དབང་གིས་ཡི་གེར་མ་འཁོད་པ་པར་ཆེན་བདག་གིས་འདིར་སྤྱར་བྲིད་གྱི་སྟོ་
 བས་ཡི་གེར་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ནི་ཅུ་ཆོག་གི་མཛད་བྱུང་དུ་གསལ་
 བ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་འདིར་བཤད་པར་དཔེ་བཅའ་བ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཡང་། དང་པོ་
 ནི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་གདམས་པ་སྤྱི་སྟོན་པའི་དཔེ་བཅའ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་སེམས་
 རྩོད་པའི་དཔེ་བཅའ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་རྩོད་གྱི་ཕྱག་ཆེན་དངོས་
 སྟོན་པའི་དཔེ་(༤༥ན)བཅའ་ཡིན་པས་སྟོས་སྟོན་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེ་
 འཆོལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་སྟོན་མ་རྣམས་དང་སྟོས་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས། དཔེ་
 བཅའ་ཕྱི་མའི་སྤྱབས་འདིར་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་མཆོམས་མ་ནོར་བར་

ངོས་ཟེན་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་པས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། སྒྲིམ་པ་ཞི་གནས་ཙམ་ནི་ལྟ་བུ་འཆོལ་བའི་གཟུགས་སམ་ལྟ་བུ་འོག་གས་འདོན་གྱི་ཡན་ལག་ཙམ་ཡིན་པས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་དངོས་གཞི་མིན་ཡང་། གོང་དུ་འདི་ལ་སྦྱར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིལ་ཞི་གནས་དངོས་གཞིར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཙམ་ཕྱག་ཆེན་དུ་འདོད་པའི་གཞན་སྤྱོད་ཀྱི་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སྦྱར་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཞི་གནས་དེས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་ལྟ་ག་ཟུང་འབྲེལ་བ་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་དང་བསྐྱེད་ན་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་སྦྱར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་སྤྲོད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་བྱེད་བྱས་པ་མང་ཡང་། འདིར་དེ་དག་གི་སྦྱང་པོ་དྲིལ་ནས་བསྐྱེད་བར་གསུངས་པས། དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རྒྱལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བས་དབུ་མའི་ལམ་རི་བཞིན་གསལ་བར་སྟོན་པ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྦྱང་པོའི་བཀའ་སློལ་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་ཉམས་མཐུར་ལས། བསམ་གཏན་སེམས་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །བཞག་ན་གཡོ་མེད་རི་ཡི་དབང་པོ་བཞིན། །བཏང་ན་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་འཇུག །ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་བདེ་ཆེན་འདྲན། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་རྣམས། །རྣམ་གཡེང་དག་འཛོམས་ཏིང་འཛིན་རྒྱན་དུ་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཏིང་འཛིན་གྲུབ་ནས་ད་ནི་དེས་ཆོག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དུས་རྒྱུན་དུ་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནས་འཛོག་པས་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་སྐྱེད་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེད་སེམས་བཏང་ན་བཏང་ས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་སུ་མི་འགྲོ་བར་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་བློགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སོགས་མ་ཤེས་པས་དགོ་(༤༥བ)སྦྱར་ལ་བོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་།

ཁྱད་པར་དུ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་གྱིས་དབྱེད་ནས་སྒྲིང་བའི་
 རི་ལྗ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མེད་ན་མི་རུང་བར་གཤམ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱེས་པ་
 རི། བསམ་བཞིན་སྤྱད་པ་བཟུང་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལས་
 དེས་པར་རྒྱབ་གྱིས་སྒྲུགས་པར་ས་ཟད། རང་ཉིད་སྤྱད་པ་མཐའ་དག་ལས་ཉིན་མཚན་
 ཀྱང་དུ་ཐར་བར་འདོད་པའི་ཐེག་པ་དམན་པ་ཙམ་གྱི་ལས་ལས་ཀྱང་རིང་དུ་གོ་ལ་ཞིང་།
 མདོར་ན་འཁོར་བའི་ས་བོན་སྤེལ་བ་ལ་མཚན་དུ་གཅིས་པའི་ཡ་ར་བ་ས་སྤངས་པ་
 ཞིག་གོ།

དེ་ལྟར་སྒྲིམ་ཐོག་ནས་ལྷ་བ་འཛོལ་དགོས་པར་ས་ཟད། ལྷ་བ་སྤོར་དུ་རྟེན་པས་ནི།
 དེའི་ཡན་ལག་དུ་དམིགས་པ་གཞན་ཡང་མི་རྒྱད་པར་ལྷ་བ་དེ་ཁའི་ཐོག་ནས་སྒྲིམ་པ་ཞི་
 གནས་འཛོལ་བ་ལ་གིན་དུ་བསྐྱེམས་པར་རིགས་དེ། ཡང་ཉམས་མགུར་ལས། ཅེ་
 གཅིག་བསམ་གཏན་ཙམ་ལ་འཁོར་བའི། །རྩ་བ་གཅོད་པའི་རྣམ་པ་ས་མཐོང་ཞིང་། །
 ཞི་གནས་ལས་དང་བྲལ་བའི་གཤམ་རབ་གྱིས། རི་ཙམ་དབྱེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མི་ལྷོག་
 པས། །ཡིན་ལུགས་ལུ་ཐག་ཆོད་པའི་གཤམ་རབ་དེ། །གཡོ་མེད་ཞི་གནས་རྟ་ལ་སྒྲོན་
 བས་ནི། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རིགས་པའི་མཚོན་རྩོམ་གྱིས། །མཐར་འཛིན་དམིགས་
 གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པའི། །རྒྱལ་བཞིན་དབྱེད་པའི་ཡངས་པའི་གཤམ་རབ་
 གྱིས། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱས་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ཡང་སྤར་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་པས་ཉིང་འཛིན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སྒྲིམ་ཅི་
 དགོས། ད་ནི་ས་སར་དབྱེད་པ་ཡིས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་གཡོ་མེད་གིན་དུ་
 བརྟན་པར་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཐོང་ནས་སྤོར་གྱི་ཞི་གནས་དང་།
 རྗེས་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་དུས་གཅིག་དུ་བྱུང་འབྲེལ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟོན་པ་རྣམས་ནི་གིན་དུ་
 ཡ་མཚན་དེ། ཡང་། ཅེ་གཅིག་གོམས་པས་ཉིང་འཛིན་འགྲུབ་པ་ནི། །སྒྲིམ་པར་ཅི་

འཆའ་ཚུལ་བཞིན་དབྱེད་པ་ཡི། །སྔོན་རྟོག་པ་ཡིས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་ལ། །གཡོ་མེད་
ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་པ་ཡི། །དྲིང་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཐོང་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས། །
ཟུང་འབྲེལ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་རྒྱལ་ལ་མཚན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་ཅག་འདིར་ཚོགས་རྒྱལ་སྒྲུབ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་བསྐྱབ་པ་ལ་(༤༦ན)བརྩོན་མིན་གང་ལྟར་ཡང་། ད་ལས་ལན་ཅིག་འཆད་ཅིང་
ཉན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་སྤོ་བར་རིགས་ཏེ། རོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། གཞུའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་རི་སྒྲིད་པ་
གཞུའི་ཀྱང་ཡང་དེ་སྒྲིད་ཁོ་ནར་གྱུར་ལ། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་མང་བ་
ཡིན་སྒྲུལ་མས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་གཞུའི་ཀྱང་དེ་དག་
ཉིད་ཀྱང་མང་ལགས་ན། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་འཆའ་། བཙམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་མོས་བར་བྱའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོར་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱའོ། །གཞུའི་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་རི་སྒྲིད་པ་དེ་སྒྲིད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སྒྲིམ་
པའམ། སྤུང་མེད་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ།
དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྒྲུབ་པ་
སྒྲིན་པ་བྱིན་ན། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། སྒྲིམ་པའམ་སྤུང་མེད་དེ་གཞི་དེ་
ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་སྒྲུལ་མས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྷན་
འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གསེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །སྒྲིམ་པའམ་སྤུང་མེད་
དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་སྒྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་
གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྒྲུབ་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་གྲངས་

འདི་ལས་ཐ་མཆོག་བཞི་པའི་ཆོག་སྐུ་བཅད་པ་ཅས་བཟུང་ནས། གཞན་དག་ལ་ཡང་
 དག་པར་རབ་ཏུ་བཞད་དེ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསྐྱེད་
 རམས་ཆེས་མང་དུ་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་།
 ལྷོ་མ་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡོད་ན་ཆོས་པར་འགྱུར། ཉན་པའི་སྒྲོང་གྱང་འཇུག་པ་ལས།
 མོ་མོ་སྒྲུ་བོའི་དུས་ནའང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་འབྱུང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆོ་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྐུ་
 ལྷང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲོ་ཡི་ས་(༤༧)བོན་
 ཡོད། དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲོང་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་
 བསྟན་པར་བྱ། །དེ་ལ་དེ་ཡི་རྩོམ་སྐུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 གྱི་ཕྱིའི་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོང་ཉིད་གྱི་གཏམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐོས་པ་
 དང་། ཐོས་དོན་གོ་བ་གཉིས་ཆོག་སྐུ་ལྱུང་ན་སྒྲོང་ལྟར་གྱི་རྟགས་མི་འབྱུལ་བ་ཡིན་
 གྱི། དོན་མི་གོ་བ་དང་། གོ་ཡང་ཕྱིའི་མཚན་མ་དེ་རྣམས་མི་སྒྲུ་ན་རེ་ཞིག་ཟབ་མོའི་སྒྲོང་
 དུ་མ་དེས་པར་འཇུག་དྲི་ཀ་ཏུ་གསུངས་འདུག་པས། ད་ལྟ་ནི་ཁྱེད་ཉན་པ་པོ་རྣམས་
 ལྟ་ཅི། བདག་འཆད་པ་པོ་རང་ལའང་འདི་འདྲའི་རྟགས་དང་ལྟར་པ་དགའ་ཞིང་། ལྟག་
 པར་དེང་དུས་བདག་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོག་མེད་ནས་སྐྱུག་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་
 བྱས་པས་ད་དུང་མ་ཆོས་པར། ལུས་མཆོག་ལམ་ཅིག་རྟེན་པ་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་
 འདིའི་བྱ་བཞག་ལོགས་ཉེས་ཏེ་ལས་པ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན། མིག་གི་མཆོ་མ་དང་
 ལུས་ཀྱི་སྐུ་ལྷང་གིས་ཀྱང་མི་ཆད་པའི་རྟགས་མཚན་མང་པོ་འདོན་པ་ལས་མ་འདས་
 པས། ཟབ་མོ་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཀྱང་། ད་ལས་ནི་ཆོས་འདི་མི་མོས་ནས་སྒྲོང་
 བ་དང་། མོས་པ་ལྟར་སྒྲོང་ཡོད་ཀྱང་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་
 བའི་སྒྲོང་མི་རུང་གི་སྒྲོན་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ལྟག་པར་

དགེ་ལུ་ལྷན་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་ཤོས་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཐོན་ཤིས་རྣམས་ཤིས་ཀྱང་ཏུ་དགེ་པའི་ལམ་ལཟུང་།

འཇུག་ཤིག་ལས། མོས་པ་ཡོད་པའི་རི་ལྷ་པ་བཞིན་སི་གོ་པ་ལ་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
རིས་པ་ལ་སི་གཞོན་པའི་ཐབས་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། སྤྱི་མ་དམ་པའི་
བསྒྲོ་བ་ལས་སི་འདའ་ན། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་རྣམས་མང་པོ་གསར་དུ་འཛོག་
པའི་རྟོད་དུ་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་མའི་བཀའ་བསྒྲུབ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་
མོས་པ་ཆེ་བའི་ཀྱན་སྦྱང་ས་མཐའ་རེ་རིས་པར་སངས་དགོས། དེ་ལྟར་རྟོད་ལྷན་ལ་ཟབ་
མོ་བསྟན་ན་ཉེན་མེད་པར་ས་ཟད། སྤྱི་བ་གཞན་དུ་ཡང་ལྷ་པ་དེ་དང་བྲལ་གྱིས་དོགས་
ནས་ཟབ་མོ་ཐོས་པ་དེའི་རྗེས་འགྲོའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་ལྟར་རང་ལྷགས་གྱིས་བསྒྲུབ་
པ་འབྱུང་ཞི། འཇུག་པ་ལས། རྟག་དུ་རྒྱལ་བྱིས་ས་ཡང་དག་སྤངས་ནས་གནས་པར་
འགྱུར། སྦྱོར་བ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་རྟོང་རྗེ་བསྟན་པར་བྱེད། །བཟོད་པ་སྒྲོམ་བྱེད་
དེ་ཡི་དགེ་བ་བྱུང་རྒྱུ་ཏུ། །འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བྱེད་ཅིང་། །རྟོགས་
པའི་བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་(༤༥)དཔའ་རྣམས་ལ་གྱས་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཟབ་མོའི་ཆོས་རི་ཙམ་ཐོས་གིང་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་སྤར་ལས་
ཀྱང་ལྷག་པར་སྦྱོང་བ་ཞིག་ཡོང་ཡང་ཡོང་ལ། བྱུང་ན་གོ་བ་གནད་དུ་སོང་བའི་རྟགས་
ས་ཞོར་བ་ཡིན། འདིར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་སྦྱོང་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་
བོད་ཀྱི་མཐས་གྲུབ་མང་པོས་སེམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་མང་
པོ་མཐོང་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། སེམས་ལས་གཞན་པའི་
ཆོས་མེད་ཟེར་བ་ལ་ངོ་ཡང་སི་ཆོ་བར་ལྷ་པ་མཐོན་པོར་བྱེད་པ་མང་ཡང་། དེ་འདྲ་པ་ལ་
ཆེར་ནི་ཆོག་སྟོན་ཙམ་སིན་པའི་སྟོ་ལ་དོན་གྱི་འཆར་རྒྱལ་རང་ས་ལགས་པའི་རྟགས་
ཡིན་ཏེ། ལྷ་པ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྷ་པ་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲ་དབུ་སེམས་ཀྱི་སྟོ་བ་
དཔོན་སུས་ཀྱང་ས་གསུངས། བྱུང་བར་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པ་ལ་ནི། མ་མཐའ་
འདི་ཙམ་སྟོ་ལ་འཆར་དགོས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་ས་

མཐོང་ཞིང་། མིང་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། ཤེས་རབ་ལ་གནས་
 བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔལ་དེས། རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར། རི་ལྗང་
 རྒྱུ་གིས་བསྐྱལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནི། ཆེ་ལས་རྒྱ་རྒྱལ་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཀྱུན་གྱི་
 ས་བོན་ཀྱན་གཞི་ཞེས་བྱ་ལས། རང་གི་རྣམ་པས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། མེས་པ་ལ་རང་ལས་རྒྱས་གཞན་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་དེར་འཛིན་
 པར་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། མིང་པ་ལས་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས་
 ཏི། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་གོམས་པར་བྱས་པས་ན། ཤེས་རབ་གྱི་
 པར་བྱིན་ལྟག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་མེས་ས་དུག་པ་བ་དེས། བྱི་དོན་མེད་པར་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱང་རྟོན་འབྱུང་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ན། རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་
 བྱི་ལུགས་འདིའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་རྒྱལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། བྱི་རོལ་མེད་པར་དེའི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མེས་པ་ཙམ་རི་ལྗང་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྒྱང་
 གིས་བསྐྱལ་བ་ལས་རྒྱ་རྒྱལ་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱི་ནང་གི་(༧༥)དངོས་པོ་ཀྱུན་
 གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཀྱན་གཞི་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཆགས་སོགས་དང་། དད་སོགས་
 འགག་བཞིན་པས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཀྱན་གཞི་དེ་ལ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་
 ལས་དེར་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་གཟུང་འཛིན་བྱི་
 ཅན་དུ་རྒྱུན་ཆད་པར་འཛིན་པས་འཁོར་གྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བ་
 མེད་པར་གོམས་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་གོ་སྐྱབས་བྱེད་
 བྱི་བྱི་རོལ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་རང་དང་མཐུན་པའི་ནང་གི་ས་བོན་རེ་ལ་རག་ལས།
 ས་བོན་དེ་ཐམས་ཅད་འཛིན་མཁན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཆོགས་དུག་ལས་ཟུར་དུ་ཀྱུན་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཀྱུན་གཞི་འདི་ལྟར་ཞལ་
 བྱིས་མི་བཞེས་ཀྱང་། མདོ་གཞན་ནས་ཀྱན་གཞི་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི།

རྩེད་དུ་འདུག་པ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱིའི་ཡུགས་ཡིན། གཞི་གཅིག་གི་
 རྩེད་དུ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པའི་སྤང་ཆ་ལྟ་རགས་ཆ་ཆར་བ་རེ་ཡོད། དེའི་རགས་
 རིམ་ནས་གྲུབ་མཐའ་འོག་པས་སེལ། ལྷ་མོ་ཐལ་འགྱུར་བས་བསལ་བར་མཛད་པས་
 ལྷ་བ་མཆོག་དཔལ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ལྷ་མ་ཕྱི་མའི་གྲོགས་དང་། ལྷ་རྟོགས་གྱི་ཆོས་
 གཞན་ཐམས་ཅད་མཆོག་གི་ལྷ་བ་འདིའི་ཐོག་དུ་འབབ་ཅིང་གཞིལ་ཡུགས་དང་བཅས་
 བ་འདིའི་ཁོང་ནས་གོ་དགོས་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཅམ་པའི་ཡུགས་གྱི་དགག་བྱ་ཕྱི་
 རོན་འཛིན་ཡུགས་ཀྱང་། རགས་པ་ཅམ་བྱེད་ན་རང་ཅག་ལ་སྒྲོན་པོ་སྤང་བ་ན། རོན་དུ་
 སེམས་སྒྲོན་པོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་པ་ལ། སྒྲོ་སྤང་དེ་ཀུན་གཞིའི་སྤྱི་བའི་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་
 ས་བོན་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་ཞིག་དུ་འཛིན་
 བ་ཡིན་ཏེ། འདུག་པ་ལས། འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་རྣམ་པར་རིག་ཤིང་གཟུང་མེད་
 བར་རང་གི་ས་བོན་ལས། སྒྲོ་སོགས་སྤང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། སྒྲོ་བོས་སྒྲི་
 རོལ་གཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན། ཞེས་གཟུངས། དེས་ན་འབྲུལ་གཞི་སྒྲོན་པོ་དེ། སྒྲོ་
 འཛིན་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་བརྟགས་དེས་སྤྱིང་བར་མཐོང་བ་ན། སྤྱིང་གཞི་གཞན་
 དབང་སྒྲོན་པོ་དང་སྤྱིང་པ་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ལྷག་(༤༥)མར་ལུས་པས་ན། གཞན་
 དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་བདེན་མེད་དུ་
 འཛིན་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན། ཀུན་གཞི་ལ་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་དུ་སྤང་བ་ཡུགས་
 འདིར་མིག་དབང་དུ་འཛིན་པས། རྣམ་ཤེས་སྒྲོན་པོར་སྤང་བ་སྒྲོན་པོའི་མཆོན་གཞི་གོ་
 བས་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲོ་འཛིན་སྒྲེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ད་ལྟའི་
 སྤང་ཆོད་གྱི་སྒྲོན་པོ་འདི་ལྟར་མེད་པར་གོ་དགོས། སེམས་སྒྲོ་སོགས་སུ་སྤང་བའི་དོན་
 ཡང་དེ་ཡིན་གྱི་སེམས་སྒྲོན་པོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་འཛིན་དུ་རུང་བའི་དོན་མིན།
 དེས་ན་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནང་ནས་བྱུང་བས་སེམས་གྱི་

སྒྲུབ་པ་གྲག་ལས་ཕྱི་རྒྱལ་རང་ནས་གྲུབ་པའི་གཞུང་དོན་མེད་དེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་
ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
སྒྲུལ་དུ་དགོངས་སོ། །

དེས་ན་སེམས་ཅམ་ཡིན་པའི་དོན་སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་འདོད་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
ཡིན། རང་ལུགས་འདིར། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ཅམ་གྱི་སྒྲུལ་ཕྱི་དོན་མི་འགོག་ཀྱང་། སེམས་
ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་འགོག་ཅིང་། མདོ་དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པས། གོང་གི་ཅམ་སྒྲུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
དགག་ཕྱོགས་ནས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་བཀག་པར་མ་ཟད་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་སེམས་ཅམ་
ཞིག་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་བཞག་པར་ཡང་བཞེད་དོ། །

དེས་ན་སྒྲུབ་ས་འདིར་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ནས་ངོ་སྟོན་མཛད་པའི་དགོངས་པའི་གཏད་
སོ་ཡང་འདི་དག་ལ་ཐུག་གོ། །ངོ་སྟོན་གྱི་དོན་ཡང་ངོ་ཐོག་གང་ཡིན་པ་ལ་སེམས་སྟོན་
པ་ཡིན།

དེས་ན་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་གྱི་བཤེས་གཉེན་བརྟེན་རྒྱལ་ནས་བྱང་འཇུག་གི་བར་
གྱི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ངོ་སྟོན་གྱི་གདམས་པ་གྲག་ཡིན། ངོ་ཐོག་མིན་པ་ལ་
ཡིན་པར་བཅོས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། དཔེར་ན་བཤེས་གཉེན་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་བཀའ་
དྲན་ཅན་དུས་རྒྱུན་ནས་ཡིན་པ་ལ། རང་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པའི་སྟོན་བསལ་ནས་
སེམས་དད་གུས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་
རང་རང་གི་སྟོ་ངོར་(༤༩ན)གསར་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་མ་གཏོགས། ཡུལ་
ཁོ་རང་སྒྲུ་མོ་ནས་མི་རྟག་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་སྟོང་པ་དེ་ཁ་ཡིན་པར་མ་གོ་ན་
རི་ཅམ་སྒྲོམ་ལོ་བྱས་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་མཚ་མི་ཐོག་པ་ཞིག་ཡོང་ཉེན་ཆེ། དཔལ་ཆོས་
ཀྱི་གྲགས་པས་དམིགས་པ་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་དུ་འགྲུབ་མི་འགྲུར་

ཞེས་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་ལང་གཤེགས་ལས། བྱི་དོན་མེད་
པར་སེམས་ཅན་ཏུ་གསུངས་པ་ཡང་། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་གིན་ཏུ་ཆགས་པ་བརློག་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུག་པ་ལས། མདོ་སྡེ་གང་ལས་བྱི་རོལ་
སྤང་ཡོད་མིན། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་སྤང་རོ་ཞེས་གསུངས་པ། །གཟུགས་ལ་གིན་ཏུ་
ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཟུགས་བརློག་པ་སྡེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས།
ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་རྗེ་འཇམ་དབུངས་བཞད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱི་དོན་
ཡིན་པར་གསུངས། རྗེ་བྱམས་སྦོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྣང་དང་བསྐྱེད་ནས་ནང་གི་
གཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐབས་མགོན་
ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་སྟུན་གྲགས་གྱིས་གསུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྐབ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ལ་གཉིས། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་བསྟེན་
པ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་རྒྱལ་ལ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
དེ་ལས་ཆོས་ཐོས་པ་བཅུ་པ་དང་། རྒྱལ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་
ལས་ཆོས་ཐོས་ནས་དེ་ཁ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སེམས་པའི་དོན་ཡིན་པས། འདི་གསུམ་ལ་
འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་ཟེར་བ་ཡིན། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུ་
ཆོགས་མེད་མི་རུང་ནི། དེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྣམ་དག་རྟེན་པ་དང་། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་
གཉིས་ཡིན་པ་ལས། ཞི་གནས་ཐོབ་ཆར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་བ་ཡིན་
པས། སྤྱི་མ་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབུངས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན། དེ་
ལས་ཆོས་ཀྱང་དེས་དོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཉན་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལ་ཆེད་དམིགས་གྱི་ཆོགས་གསོག་པ་དང་། སྤྱི་མ་ཁྲིམས་
བསྐྱུང་བ་བཅས་སྤང་ལས་ལྷག་པ་(༤༧)རྒྱུ་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྤྱི་སྤྱངས་མེད་ན་རི་
མོའི་མར་མེ་འདྲ། །ཆོགས་གསོག་མེད་ན་བརྒྱན་མེད་ས་བོམ་འདྲ། །སྤྱི་མ་ཁྲིམས་མེད་

བུ་དགོས། མོ་མ་མོ་མ་ཡང་གཞུང་ཆེན་མོ་དང་བསྟན་པའི་ཉམས་ཐུང་ཅན་གྱི་སྒྲ་
 མའི་མཚང་ག་(༥༠ན)པོ་ནས་དབྱེ་དགོས་པ་ཡིན། འདིའི་དགོས་དགོས་རྣམས་རང་ལ་
 ལྟར་དུ་ངེས་པར་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ནང་ནས་ཐག་མཆོད་ན་རི་ཙམ་གྱིས་པ་ཡང་
 ལྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་ན་མ་གྱིས་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་དགག་བྱ་འདི་རང་
 ལྟར་ནས་ངེས་འཛིན་དགོས་པ་ནི། མདོར་བསྟན་སྟེང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་ཐུག།
 དེ་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་དགོས་པ་ལ་ཐུག། དེ་ནི་ལྟག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་
 འདས་པ་ལ་ཐུག་བསྟན། ལམ་གོང་མ་རྣམས་ལ་ཐུང་མ་གྱི་ཙམ་གྱི་ངེས་གྱིས་ཡོད་
 ན་ནི། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཅུ་འཇུག་ཀྱི་ཆེན་གཉིས་མོགས་ནས་འདི་དག་གི་
 འབྲེལ་ཆགས་པའི་གོ་བ་འདོན་ལུགས་དང་། དམིགས་རྣམ་འཆར་རྒྱལ་ལུང་རིགས་
 གྱིས་མཐའ་ཆོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ད་ངེས་པར་མཐོ་བའི་དུས་ཡིན་པས། དེ་དག་
 ལ་སྟོན་སྒྲུངས་དང་མ་སྒྲུངས་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཞུང་དོན་བསྟོས་པའི་ཀུན་སྟོང་རྣམ་དག་
 གིས་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་མཛད་ན། མིག་ཟུམ་ཟུམ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུན་པོ་དོ་མཚར་བསྐྱེད་
 པའི་རྟོམ་སྟོམ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱལ་བ་ཐུས་བཅས་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྒྲིན་སྟོ་བ་ལ་
 མཐུ་རྒྱལ་འདོན་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་ངེས་ལགས་པས། ད་ངེས་རིན་
 ཆེན་གྱི་དུ་ལན་ཅིག་འབྱོར་བ་འདི་ལ། ཆེ་འདིའི་དབང་དུ་གོར་བའི་དོན་ལོག་དང་།
 མཐོ་རིམ་ཙམ་གྱི་དོན་ཆུང་དང་། ཞི་བདེ་ཙམ་གྱི་དོན་དམན་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་ངེས་
 འབྱུང་བུང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གསུམ་སྟོས་གྱི་སྟོ་ནས་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བར་
 འགོ་དོན་བྱེད་པའི་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་བོ་ལྟར་དུ་ལོན་པ་ཞིག་ཅི་ནས་མཛད་དགོས།
 ད་ནི་གཞུང་དོན་གསུང་རབ་གྱི་བདེ་ཆོག་གིས་བཅིངས་པ་ཉམས་ཐུང་གིས་རྣམ་པར་
 བཀྲོལ་ནས་བཀའ་སྒྲུལ་བ་དང་བསྟན་ན། དེ་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཀང་ཞིག་བདག་
 མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་དུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྤེད་འགྱུར་ཏེ། །

མེད་པས་སྒྲིན་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྒྲིབ་པ། །ར་ཡི་
 ཞེས་དེའི་རྒྱུ་བྱེད་ཡིན། །དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྒྲིབ་དེ་ནི་འཁོར་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་(༥༠བ)མར་བདག་མཐོང་ནས་འཛིན། དེ་
 རས་བདག་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲི། དེ་ནས་བདག་གི་བདེ་བ་དོན་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྲི། དེ་ནས་བདེ་བ་དེ་ལས་རྒྱུ་བ་དགོས་པར་མཐོང་བས་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་
 བདག་གི་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིས་ནས་ལས་བསགས། ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྒྲིབ་པར་གྱུ་རྒྱུ་བ་
 ཡབ་སྒྲས་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་གཅིག་དང་མགིན་གཅིག་
 གིས་གསུངས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་འགོར་བ་མ་གཏོགས། ཡོང་རྒྱ་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པ་
 གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཆ་ཆར་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འཁོར་བ་ཡིན་པས། ཐོག་མའི་བདག་འཛིན་
 དེ་སྒྲིན་མ་རྒྱུང་བར་ལམ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་གོ་ལ། ཐོག་མའི་བདག་
 འཛིན་ཟེར་བ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པའི་དོན་མིན། ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
 མའི་ལྟན་སྒྲིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་སྒྲིན་རྒྱུང་བའི་དོན་ཡང་། ཞོས་གང་
 ཡོད་ཤགས་བྱས་པ་དེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མེད་སྟུང་ནས་བསྡད་པས་མི་
 ཡོང་། ཡོད་མེད་རྩད་བཅད་ནས་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པ་དཔེར་ན་རང་གི་གནས་ཁང་དུ་
 སྒྲིན་ས་སྒྲིབ་ལ་སྒྲིག་པ་ར་ཅན་མཐོང་བའི་ཉམས་རྒྱུང་ནས་འཛིགས་པ་ན་མ་བཟུས་
 བར་མེད་སྟུང་ནས་བསྡད་པས་མི་ཡོང་། སྒྲིན་མེ་སྤར། མིག་གང་ས་ནས་བཟུས་པས་
 མེད་པར་ཐག་ཆོད་པ་ན། དེའི་འཛིགས་པ་འཁོར་བཅས་རྩ་བ་ནས་བརྒྱུག་པ་དང་འདྲ།
 ད་ལྟ་རང་ཅག་ལ་སྒྲིབ་པའི་བདག་འདི་ཡོད་ན་འཛིན་པར་རིགས་ཀྱང་འདི་ལྟར་མེད་པ་
 ཡིན། དེས་ན་སྒྲིབ་པ་རང་མཆོན་འདི་གཏན་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དུ། ཐོག་མར་
 རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པར་གྱུ་བ་ཆད་ངེས་ན། ལུགས་འདིའི་དགག་བྱ་ལྟག་
 མེད་དུ་ངེས་པ་ལ་ཡན་ཆེ་བས་དེའི་རྒྱལ་ནི་ད་ལྟའི་སྒྲིབ་པ་རང་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་གང་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ན་རང་རང་གི་ཆ་གསལ་དང་རྩོམ་པ་དང་དུ་སྒྲུབ་ཡང་། ཐ་དང་
 དེས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་གསུག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དེ་སྒྲོ་བྱུང་
 ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་སྒྲོ་གཞི་མེད་ལ་སྒྲུབ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྒྱན་
 པའི་སྒྲོ་ལུགས་ཏེ། ཀྱན་རྩོམ་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་མི་འགལ་ཡང་། སྒྲོ་འི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་སྒྲོ་ལུགས་སུ་ཡོད་(༥༡)པའི་བདེན་གྲུབ་ལ་ཤིན་ཏུ་
 འགལ་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱན་པ་སྤངས་ཏེ་གནས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བཤད་པའི་སྒྲུབ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་གནས་རྒྱུ་མི་མཐུན་པ་དེ་ལྟར་
 མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ཆ་གསལ་དང་རྩོམ་པ་དང་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་དེ་ཡང་
 མ་འབྲུལ་བར་འགྲོ་དགོས་པས། རོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་
 འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བས་གཞི་མེད་པ་དུ་མ་འབབ་པར་མཐོང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 པར་མེད་ཅིང་སྒྲོས་བཞག་ཅམ་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་
 མི་འདྲ་བ་ནི། སྒྲུབ་པའི་སྒྲུལ་གཞི་རྟ་གྲུང་དུ་སྒྲུབ་པ་སྒྲོ་འི་དབང་གིས་བཞག་ཀྱང་། སྒྲུལ་
 གཞི་རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྟ་གྲུང་དུ་སྒྲུབ་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་རྣམས་སྒྲོ་འི་
 དབང་གིས་བཞག་ཀྱང་། རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་མི་འགལ་བར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་ཐལ་
 འགྱུར་བས་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལྟ་མོར་བྱེད་པའི་ད་ལྟ་རང་ཅག་ལ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་
 ཆོས་འདི་རྣམས་མེད་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱ་ས་མེད་པར་སེམས་ཅམ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གཞན་གྱིས་འདོད་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་འདིས་
 ཀྱང་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཅས་ཡིན་ཡང་། ཡིན་རྒྱུ་དེ་སྒྲོ་ལ་སྒྲུབ་
 པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ལུགས་རང་ཡིན་ན། རང་ལ་
 ཡིད་གཏད་པའི་སྒྲོ་ལ་རང་ཉིད་རང་གི་ཆ་གསལ་དང་རྩོམ་པ་དང་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པ་

སྒྲིམ་དུ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ང་དེའི་གོ་མ་ཚད་པར་སྒོ་དེ་དང་པར་བལྟ་ཚུར་བལྟ་བྱེད་
 པའི་ཚད་ཀྱི་ང་འོ་ཐོག་ཅིག་ལུང་པོ་སོགས་པ་ང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་གཞན་གང་དང་ཡང་
 མ་འདྲེས་པར་ལུང་པོའི་སྟེང་ནས་སྒོ་དེའི་ཡུལ་དུ་གར་བ་ན། དེ་སྒྱུར་དུ་མི་འགོག་པར་
 དེའི་རྒྱུ་པ་སྒྲོས་བཟུང་ནས། ད་པན་ང་དང་ང་ཟེར་ས་དང་བསམ་ས་ཞིག་རྟེན་པ་དེ་
 འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྒྲིམ་དུ་ཐག་ཚད་པ་བྱུང་ན་དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ང་དེ་
 ཡོད་ན་ནི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དང་། བདག་ས་དོན་
 བཅའ་ནས་རྟེན་པ་སོགས་དགག་བྱའི་ཚད་དུ་འབྱོལ་བའི་ཕྱིར། ང་དེ་དང་སྒོ་དེ་གཉིས་
 པར་བལྟ་ཚུར་བལྟའི་ཚད་དུ་སྒྱུར་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པས་ན། ང་དེ་སྒོ་དེ་ལ་རག་མ་
 ལས་པའི་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་དེ་ཁ་ཡིན་ཞིང་། དེ་(༥༡ན)ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས།
 དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྒྱམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་
 བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡང་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་དགག་བྱ་དེ་འདྲར་འཆར་དུ་ཡོད་
 ཅིང་། དེ་ཡང་རང་ཅག་ལ་ད་ལྟ་སྒྱུར་ཐུས་ཀྱི་ཚོས་འདི་ཚོ་རང་ཡིན་པར་ངོ་འབྱོར་པའི་
 མྱོང་ནང་ནས་མ་སྒྲིམ་ཀྱི་བར་དུ་བདག་ས་བག་ལ་ཆེའོ། །དགག་བྱ་མ་ནོར་བར་ངོས་
 ཟེན་ན་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་རྗེས་འབྱུང་གི་ལུང་རིགས་གཅིག་ལ་ཡང་
 འདི་གཏན་མེད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་རང་གིས་ངེས་
 པས། གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་ཇི་ཙམ་འབྲིད་ཀྱང་བཀྱི་བར་མི་རྒྱས་པའི་དད་གས་བརྟན་
 པོ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པའི་རྗེས་འཇུག་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡིང་། དེ་མིན་ཇི་ཙམ་མཁས་
 ཁྱེར་ཆེ་ཡང་འདི་འགོག་པ་རྒྱམས་གཞན་འགོག་པ་ཞིག་དུ་སོང་ནས་ཅུང་ཟད་བསམས་
 ཀྱང་རང་གི་སྒོ་སྒྲིམ་གྱིས་རིག་པ་རྒྱམས་གཏན་འདིར་མ་ཟུག་པས། དཔེར་ན་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དབྱེ་བ་གཏན་མེད་དང་། འབྲེལ་པ་གཏན་

མེད་ག་ནས་དགོས་སྒྲུབ་ནས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ཐུབ་
 མཐའི་འགོ་ལུགས་རེད་ཟེར་ནས་ཀླ་སྒྲུབ་རྗེས་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་ཐུབ་འགོག་
 མི་ལུས་བཞིན་དུ་ལུ་ལྷན་དང་དབང་ཡོད་བྱས་ནས་བཀག་པ་ལྟ་སྒྲུབ་མཐོང་ཉིན་ཆེ།
 དེས་ན་རང་འཛིན་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ང་ཚམ་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་
 ལྟའི་དམིགས་པ་ཡང་ང་ཡི་བ་ཚམ་ཡིན། དང་པོས་སྒྲུབ་པོ་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་སྒྲུབ་པོ་བ་
 བྱི་སྒྲུབ་པོ་སྒྲུབ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པའི་དྲགས་ཡིན། གཉིས་པས་རང་གི་མིག་རྣ་ལ་དམིགས་
 པ་ལྟ་སྒྲུབ་པོ་ལ་མིག་མོགས་བདག་གི་བར་མཐོང་ནས་སྒྲུབ་པའི་དྲགས་ཡིན། དེ་ཡང་
 དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྒྲུབ་ལུས་པའི་ཆོ། གློ་དེས་ཐག་པ་སྒྲུབ་ཡིན་མི་བསམས་པར་
 འདི་སྒྲུབ་ཡིན་སྒྲུབ་དུ་འཛིན་མའི་སྒྲུབ་ཞིག་སྒྲུབ་། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་སྒྲུབ་དེ་
 ཡོད་ན། སྒྲུབ་ས་དེ་ཁར་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་(༥༡བ)དུ་དོགས་པ་ཚམ་ཡང་མེད་
 པར་ཐག་ཆོད་པའི་གློ་གཅིག་དང་། སྒྲུབ་ས་དེ་ཁར་ཡང་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བལྟས་ན་
 ཤེས་སྒྲུབ་པའི་ཁོ་ཐག་ཆོད་པའི་གློ་གཉིས་སྒྲུབ་ནས་བལྟས་པས། སྒྲུབ་དེ་ཡོད་ན་དེ་
 ལ་ཐག་ཉེ་རུ་མོང་བཞོང་བཞིན་གྱིས་གསལ་དུ་རང་མོང་ནས་ཐ་མར་སྒྲུབ་རང་དུ་ཐག་
 ཆོད་པ་ཞིག་ལས་འོས་མ་འདས་པ་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་མཐར་ལག་པས་ཡར་བཏེག་
 མིག་གིས་མར་བལྟས་བྱས་པ་ན། སྒྲུབ་དེ་དང་དེའི་མིག་རྣ་ལ་ཁོར་དང་བཅས་པ་གཏན་
 མེད་དུ་ངེས་ན་དེ་དང་དེའི་མིང་ཚམ་རྒྱུར་པར་ལུས་པ་ན། ཡིན་ལུགས་འདི་ཚམ་ཡང་
 མི་ཤེས་པ་བསམས་ནས་རང་གིས་རང་ལ་ཐབས་སྒྲུག་ཅེས་ཆོག་ལ་འདོན་ཐུབ་པ་ཡོང་།
 དེས་ན་ཐག་པ་ནི་སྒྲུབ་པོ་དང་མཚུངས། ཐག་པའི་སྟེང་གི་སྒྲུབ་དེ་དག་ག་བྱའི་བདག་
 དང་མཚུངས། སྒྲུབ་དེ་ཆེ་རྒྱུར་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པར་དང་མ་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་འཛིན་
 པ་དེ་རང་འཛིན་ལྟ་སྒྲུབ་དང་མཚུངས། སྒྲུབ་འཛིན་དེས་འཛིགས་སྒྲུག་སོགས་བསྐྱེད་
 པ་བདག་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས། སྒྲུབ་འཛིན་དེ་རྩ་བ་ནས་

བརྒྱུག་པ་ཡང་གཞི་དེར་བརྟག་དབྱུང་བྱས་ནས་སྐྱུལ་དེ་མེད་པར་རེས་པ་ལ་རག་ལས་
 བ་དང་། བདག་འཛིན་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དབྱུང་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་བརྒྱུག་
 བར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས། དེས་ན་ཐག་པ་དེ་ཡང་མ་བསྐྱུས་ན་སྐྱར་ཡང་འབྱེལ་ལུགས་
 སྐྱུལ་ལྟར་གནས་པ་དང་། ལུན་པ་བབས་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཆོག་མཚན་གཞི་དེར་སྐྱུལ་
 འཛིན་སྐྱར་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཞིན། ལུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་མ་ལོག་ན་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རྟོགས་ཀྱང་ཡང་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱེ་བས། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་ལ་ཁོར་བའི་ཅུ་བར་འགྲོ་ལུགས་ཀྱང་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཐག་པའི་སྐྱུལ་སྐྱར་ཡང་
 རྟོག་པས་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་པ་སྐྱེ་བས་མས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱུལ་གྱིས་སྐྱོར་བའི་སྐྱོར་བ་ཡང་
 ཡང་བཏོན་ན། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དེ་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཏགས་ནས་མེད་
 བར་རེས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་དགག་བྱ་དེ་མེད་ས་དེ་ཁར་སྐྱར་ཡོང་སྟེ། སྐྱར་རེས་གྱིས་
 སྐྱར་བ་འདི་ལ་ཡོད་པའི་རེས་པ་མེད། ཐག་པའི་སྐྱུལ་གསལ་བཏབ་ནས་འདི་དང་འདྲ།
 (༥༡ན)གཏན་ནས་མེད་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཏེ་སྐྱར་གི་འདུག་པ་སྐྱུལ་དུ་ཡང་ཡང་བསམས་
 བ་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཕན་ཐོག་པོ་ཡོད། རེ་ཤིག་ཆད་སཐར་ལྟར་དོགས་གྱི་ཉེན་ཆེན་པོ་
 བྱེད་མི་དགོས། ང་དང་འདྲ་བ་ཆོ་ཀུན་སྐྱོད་ནི་ལས་འབྲས་དང་བསྐྱུན་མི་དགོས་པས་
 ཆད་སཐར་ལྟར་ཆར་བ་དང་འདྲ། འདིར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཟེར་བ་དོན་རང་
 རང་གི་དགག་བྱ་དེ་རྟོག་བཏགས་ཙམ་དུ་གོ་བས་གོ་མི་ཆོད། ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་
 རྟོག་པ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་བཞག་པ་སྟེ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་གོ་དགོས་ཏེ། སྐྱོར་པ་ལ་རེས་པ་
 ཡུད་ཙམ་མ་འདྲོངས་པར་དུ་རི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་། བདེན་གྲུབ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རྩི་བའི་
 ལུགས་སྐྱོལ་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་གོ་ས་མེད་དེ་བཤད་པ་འོག་མ་རྣམས་གནད་དུ་འགྲོ་
 བའི་མཆོན་བྱེད་ཙམ་དུ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ཡོད་མེད་ནི་བྱས་པའོ་སྐྱུལ་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་

པའི་སྐུ་ལ་ལྟར་རང་གི་རོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་རང་གར་འཆར་བདེ་བ་བྱེད་ན། ཆོས་གང་ལ་ཡང་དེ་དང་དེ་ཞེས་ཟེར་ས་རེ་ཡུལ་སྟེང་ནས་རྟེན་བ་དེ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན། དེ་མེད་གྲུང་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་འབྲལ་དུ་དེ་དང་དེ་ཞེས་པར་བདགས་པ་ཅམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །དགག་བྱ་འདི་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་གདུང་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་ཡིན་ཏེ། རིག་བ་དུག་རྩ་པ་ལས། གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་རྟེན་ན། ཉོན་མོངས་སྐུ་ལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། ཁྱིམ་པར་འགྱུར་རོ་གང་གི་སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིན་ཚུལ་མ་ཤེས་ན། ལུགས་འདིའི་སྟངས་ཉིད་པར་ཞིག་། དེའི་བསྐྱོག་སྐྱོགས་གྱི་དགག་བྱ་ཡང་ཐུབ་ནས་མ་ལུས་པར་ངོས་མི་ཟིན་པས་ན། རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། ལུགས་འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟིང་པོར་དྲིལ་ན་རང་རེ་རྣམས་གྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་ཏུ་བསམས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ད་ལམ་ཕྱི་རྒྱུན་དགེ་བཤེས་དང་། རང་རྒྱུན་དལ་འབྱོར་འཛོམས་པའི་དུས་བཟང་མི་བརྟན་པ་འདི་ལ། སྐུར་དུ་རང་གཞན་གྱི་དོན་(46ན)མཆོག་རྣམས་གྲོལ་སྐྱབ་པ་ལས་བྱ་འོས་གཞན་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ན། དེའི་ཚུལ་ནི་སྐྱེ་རྒྱ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་སྦྱོན་བསམས་ནས་འདི་རྣམས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཐུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གི་རྩ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་གྱི་ར་དང་ར་ཡི་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་འདི་ལས་མ་འདས་པས། རང་གི་སྒོ་སྒྲོན་སེལ་བ་ནི། དྱིའི་ཆོར་མ་འདོན་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྒོ་རན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་

ཡང་མི་རིགས་པར་བསྐྱར་བ་ལྟར་སྒྲིམ་གཞག་ཏུ་བདག་མེད་བསྒྲིམ་པས། རྗེས་ཐོབ་
 ཏུ་སྒྲིམ་ཁུངས་ཉིད་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལ་བདེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བཏགས་
 ཡོད་ཏུ་འཆར་ཚུལ་སྟོན་པའི་བྱིར། སྒྲིམ་ཁུངས་དྲུག་འདུས་པའི་བྱིར། །ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ཞེས་གསུངས། ལས་དང་པོ་པ་བདག་འདྲ་བས་ཐོག་མར་ནང་གི་ཁམས་དྲུག་གྱུར་
 གདགས་གཞི་ལུས་སེམས་གཉིས་སུ་འདུས་གིང་། གཉིས་པ་ཡང་གདགས་གཞི་སྤར་
 པོར་འདུས་པས་ན་བདག་སྤར་གཉིས་རང་བཞིན་གྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གི་བརྟག་པ་བྱ་
 ཞྱི། བདེན་པར་གྱུབ་ན་བདེན་གྱུབ་གྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པ་ལས་འོས་
 མེད་པས། བདེན་གྱུབ་གྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལ་བདེན་གྱུབ་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་
 ཞེས་བྱ་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཤོད་པས་ན།
 རྟགས་འདི་ལ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱའོ། །ལོགས་བཤད་ཐོབ་བ་
 དང་སྒྱུར་ནས་བསྒྲིམ་དགོས་པས་ད་ལྟ་རང་ཅག་ལ་གང་སྤར་རང་གྱུབ་གྱི་སྤར་བ་མ་
 གཏོགས་མེད་པས། སྤར་གྱི་སྒྲིབས་སུ་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཐ་སྒྲུད་ཟུར་བ་དོར་ནས།
 བདག་སྤར་གཉིས་སྤར་ལུགས་ལྟར་གྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་བརྟགས་ན་གཞོད་
 བྱེད་ཟུག་པ་ལ་ཕན་ཆེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་རང་ལ་ད་ལྟ་སྤར་སྒྲིམ་གྱི་ང་ངོ་ཐོག་ང་སྒྲིམ་
 པའི་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པར་རང་ངོས་ནས་ཡུལ་
 སྤོང་ཏུ་འཆར་བ་དེ་ཡིད་ཡུལ་ནས་མ་དོར་བར་བྱས། དེ་ནས་འདི་མེད་ཅེས་སྒྱུར་ཏུ་
 འགོག་མི་ཉན། ཡོད་དང་སྒྲིབ་དང་ཞག་སྒྲིམ་ལ་རང་གི་བྱ་བ་མཛོན་མཐོ་བ་དཔེར་ན་
 ཆོགས་ལངས་ཡག་པོ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་གསལ་བཏབ་ནས། འདི་ངས་བྱས་སྒྲིམ་ཏུ་རང་
 གི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་སྒྱུར་ནས་བསམས་ན་དེ་ངོ་ཐོག་ཡིན་སྒྲིམ་པ་ཡོད། ད་
 དེ་ང་ལ་ཚུར་བྱུང་མ་བྱུང་དང་ངས་ཡར་བྱས་མ་བྱས་(༥༥ན)ཐེར་བ་ཐམས་ཅད། འདི་ལ་
 བྱུང་མ་བྱུང་དང་འདི་བྱས་མ་བྱས་ཁོ་ནར་འདུག་པས་ང་འདི་ཡོད་ནི་ཐག་ཆོད་མེད་

བདག་ཡིན་ན། རྒྱེད་པ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་པོ་རྒྱེ་འཛིན་
བྱེད་པ་བཞིན་(༡༡བ)དུ་བདག་གུང་རྒྱེ་འཛིན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོ་ལས་སོགས་
སྤང་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤང་པོ་སྤྱིར་རྒྱུན་ཆད་པའི་རྩལ་གྱི་རྒྱེ་འཛིན་
བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བདག་གུང་རྒྱུན་ཆད་པའི་རྩལ་གྱི་རྒྱེ་འཛིན་བྱེད་དགོས་པས། ལྷག་
མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བདག་གུང་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རང་
གི་འདོད་པ་ལ་འབྲིས་ནས་འགོག་པ་རྣམས་གུང་སྤྱོད་གང་ཐུབ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་
ཆེ་སྤྱི་གཉིས་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ལ་གཅིག་དུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི། ད་ལྟ་རང་
དུས་སྤྱི་ཡང་། རང་གི་ཆེ་སྤྱི་མ་བཤེས་མ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་དེ་དང་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆེ་སྤྱི་མའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་མ་གྱི་བར་འདིར་རྒྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ད་
ལྟ་རང་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཅ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་ལྟ་དེ་མི་དེ་ན། །དེ་ལྟར་
ནི་རྟག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་གིན་དུ་ཐ་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
དག་མི་འདོད་ན་ནི། རྒྱེ་བ་སྤྱི་གཉིས་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་
ཡིན་པ་ལས་འོས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་ནི་སྒྲིན་གསུམ་འཇུག་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་
དང་པོ་ནི། རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་གཅིག་
འབྲེལ་མེད་དེ། རང་བཞིན་སོ་སོར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐུང་འབྲེལ་མེད་དེ།
ཕན་རྒྱུན་རག་ལས་མེད་པར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་འཐད་ན་
ར་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཏེ། ཞེས་རྒྱེ་བ་དྲན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྟ་
སྒྲིན་རང་གི་རྒྱེ་བ་དྲན་པ་ན། རང་ཉིད་མཆོད་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པ་མི་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་བསགས་གུང་རང་དང་
རྒྱུད་གཅིག་པས་སྤྱིར་གུང་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་
ཡོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་གུང་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུང་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུན་མས་

རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་སྐྱུ་གྱུར་པ་བསགས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱུ་མ་མི་ཕྱ་ཤེ་ལས།
གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་
གནས་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་མ་གྱི་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཆད་དང་ལས་རྒྱུ་མ་མི་(༥༦)རྒྱུ་
ཟ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྒྱུ་མ་མི་། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་སྦྱོང་བ་དང་། །
དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འདྲུག་པ་ལས་གྱུར། །བྱམས་པ་
ཉིར་སྐྱུ་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྒྱུ་མ་མི་། །གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །
གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པ་རིགས་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞོན་བྱེད་མང་པོ་མཐོང་ནས། ང་དེ་ལུང་པོ་འདི་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ངས་བ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ལས་འོས་
མ་འདས། དེའི་སྒྲུང་ལུགས་ནི། ང་དེ་འཆར་ས་ལུང་པོའི་སྟེང་ནས་འཆར་བ་ཅམ་མ་
གཏོགས། རོན་དུ་བྱམས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་
བདག་ལུང་པོ་འདྲུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཛིག་གནས་པ་དང་མི་ལྟན་
བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་དང་བ་ཡང་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་གྲུབ་པས། གཅིག་གི་
མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མི་ལྟན་པ་བཞིན་ནོ། །བདག་སྐྱེ་འཛིག་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་
དང་མི་ལྟན་ན། ང་སྐྱུ་མ་པའི་འཛིན་པ་ལྟན་སྐྱེས་གྱིས་བདག་ཏུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པའི་
གཞི་དམིགས་པར་མི་འཐད་དེ། འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་
མེ་ཏོག་གམ་སྒྲུང་འདས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་ལུང་པོ་རྒྱུ་མ་
ལས་གཞན་ལུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་བྱམས་པ་
གཏན་ནས་མེད་པའི་གཞིར་ཡང་ངའོ་སྐྱུ་མ་པ་བཅོས་མིན་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། རང་གི་ལུང་
པོ་གཏན་ནས་མེད་པའི་གཞིར་ཡང་ངའོ་སྐྱུ་མ་པའི་སྒྲོ་བཅོས་མིན་སྐྱེ་བྱིད་པར་འགྱུར་ཏེ་
ཕྱ་ཤེས་ལས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་

དེ་གཞན་ན་ཡིན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་ནའང་གཟུང་དུ་མེད། ཅེས་དང་།
 འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་སྤུང་བོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །སྤུང་བོ་མ་གཏོགས་
 དེ་འཛིན་ས་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་ད་ལྟ་ང་ཡིན་པས་མ་མཐོང་རྒྱུ་
 ཐོག་ལར་བདག་ས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་རྒྱུར་སྤང་བ་དེ་སྒྲིམ་བཟུང་། འདི་
 ཡོད་ན་སྤུང་བོ་འདི་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་འོས་མེད་པར་
 ཐག་བཅད། གཅིག་ཡིན་ན་ང་དང་ངའི་ཞེས་བདག་སྤང་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཐ་སྤྱང་
 པའི་ཚད་མ་ཐམས་(༥༦)ཅད་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་བདག་སྤང་
 བོ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་སྤང་བོ་ལ་མ་སྟོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་པོ་བསྒྲིག་
 ཏུ་མེད་པར་མཐོང་ནས། ང་འདི་རི་བོང་གི་རྩ་དང་རྩམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད་མཚུངས་ཡིན་པ་
 ལ། ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་ཡོད་མེད་རྟོག་དབྱེད་ཅམ་ཡང་མ་སྟོང་བར་ཡོད་ཤིགས་བྱས་
 པས་མ་བྱུང་། ད་ནི་སྒྲོ་རན་ལང་ཤོར་ལ་གཏོར་རི་གི་སྒྲུམ་པ་རང་ཤུགས་གྱིས་འབྲེན་
 སྤྱབ་པར་བྱས་ནས་དགག་བྱ་དེ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་སྟོང་སང་གི་ངང་ལ་སྒྲུར་ཞི་
 གནས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་མཉམ་པར་འཛིན་ཅི་སྤྱབ་བྱ་ཞིང་། སྟོང་སང་གི་
 དེས་ཤེས་དེ་ཤུགས་གཞན་དུ་འགྲོ་ན། དགག་བྱའི་རང་བཞིན་དེ་འབྲུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་
 བྱེད་དང་། མེད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་མཐའ་ལས་པ་བསམས་ནས་དེས་ཤེས་དེའི་ངར་བསྐྱེད་
 ཅིང་། ངར་ལྟན་དེའི་རྒྱུན་ལ་ཅི་གནས་བྱེད་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་སྤྱི་སྟོང་
 རྒྱལ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཤེས་དེ་ལ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཟེར། ལྟ་བ་དེས་ང་མེད་པར་རྟོགས་པ་
 མ་ཡིན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་དེས་པའི་དེས་ངོ་རང་གཏན་མེད་དུ་སོང་བ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ངར་
 གི་ངོས་ནས་གཏན་མེད་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་ངོ་འབྱོར་པ་ཡིན་པས། དེ་ཁ་སྟོང་བ་
 མ་གཏོགས་ད་དུང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་དགག་བྱའི་བྱེད་པར་གསར་དུ་འདོགས་
 པ་དང་། ཐ་སྤྱང་ཅམ་དུ་ཡོད་སྒྲུམ་པའི་རྟོག་པ་མདོར་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་སྤྱི་རྣམས་མཉམ་

གཞག་སྒྱུར་སྒྲུབ་སའི་རིགས་སོ། །དེ་ནས་རྗེས་ཀྱི་ར་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་
 ཅུམ་གྱི་པའི་བྱ་བྱེད་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཡང་། དགག་བྱ་མེད་པའི་རེས་ཤེས་དང་མ་
 བུལ་བར་དགག་བྱ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུ་མའི་འཆར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས། རང་གི་གདགས་གཞི་
 ཁམས་དུག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ར་ཞེས་པར་བདགས་པ་ཅུམ་ཞིག་ལས་འབྲས་གྱི་
 རྟེན་དུ་རེས་ནས་སྒྲུབ་སྒྱུར་གཉིས་ཚོགས་སུ་ཤར་ན་ཆད་མེད་དེ། རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་
 ཆེན་པོས། རིགས་པས་རྒྱུ་པར་དབྱེད་པ་ན་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པའི་ལུལ་སྟེང་དུ་སྟོང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་གོ་སྒྲུམ་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་སྒྲུབ་པ་འདི་རྒྱམས་ཀྱང་བན་བུན་དུ་འཆར་བ་ཅུམ་དཀའ་བ་མིན་གྱི་དེ་འདྲ་དེ་དུ་
 མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མོས་ཤིང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་(༥༧ན)པའི་ཆོས་ཐན་
 ཐུན་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་ཡང་། དཀའ་ས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
 མ་ལུས་པར་ཞིགས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་
 སོག་པ་པོ་དང་འབྲས་སུ་སྒྱུར་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛོག་པ་ལ་རེས་པ་གཏིང་ནས་
 འདྲོངས་ཏེ་དེ་རྒྱམས་སུ་འཛོག་བྱུང་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་སྟོང་མཐའ་ཅུམ་དུ་སྟོང་བས་
 དུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བསྟོན་པ་ལེགས་བཤད་
 སྟོང་པོ་ལས། འཛིག་རྟེན་ཀྱང་བ་རི་སྟོན་པ། །དེ་ལི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ། །གང་ཞིག་མཐོང་
 བས་དེ་བསྟོན་པ། །རྟེན་ཙོང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས། །དེ་ཆོ་སྟོ་དང་ལུན་པ་
 ཡིས། །རྟེན་ཙོང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལས། །བྱོད་གྱི་བསྟན་པའི་གནས་ཉིད་དུ། །རི་
 ལྟར་འོང་དུ་རྟེན་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་ལགས་ན་མགོན་བྱོད་ལ། །བསྟོན་པའི་སྒྲོར་ནི་སུ་
 ཞིག་གིས། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལས། །ངོ་མཆོར་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
 གང་གང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ། །དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས། །གསུངས་པ་འདི་
 ལས་ལ་མཆོན་པའི། །ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་

ཡང་ཐ་སྟད་ཅུ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གཏན་ནས་མེད་པར་ངེ་བོང་གི་རྩ་དང་འདྲ་
 བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། མི་འདྲ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཆོག་ས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་
 ཆོད་མས་འབུལ་དུ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་སོ་སོར་བཏགས་པ་ཅུ་གྱི་བཏགས་ཡོད་མིང་
 རྒྱུར་གི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། བདེན་པ་
 གཉིས་སུ་འང་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར། །དེ་དག་དྲག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པའང་མིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་མདོ་སྟེ་ཟབ་མོའི་དབུང་སྒྲོལ་གྱི་དོན་དུ་ན་པར་བྱ་བར་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཐུན་མཛམས་སུ་ངེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཙོ་བོར་ཐོག་མའི་དུས་སུ་རང་
 ལ་གཞན་གྱི་ཐུག་ཐུག་ཆེ་བ་ཞིག་བཏང་ན་ཡང་། ང་ལ་བཏང་བྱུང་སྟུང་པའི་ང་དེ་སྟངས་
 རྒྱལ་སྟར་བདག་མེད། སྒྲོལ་གོང་དང་འདྲ་ཡང་། ཞེན་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་དེ་མ་ཐག་འདི་
 ལ་ཐུག་ཐུག་ཅི་གཏོང་། འདི་མེད་པ་སྟུང་དུ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་དུན་ནས་འཇམ་
 ཉིང་སྟེ་འགྲོ་བ་ཞིག་ངེས་པར་མཛད་དགོས། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་སྟོང་ཉིད་གཅིག་རྟོགས་
 པས་བྱང་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་། འདིའི་དུས་(༡༧བ)སུ་ཞིབ་ཏུ་བཏགས་ན། བདག་འཛིན་
 གྱི་དམིགས་པའི་གཏན་སོང་དེ་གཏན་མེད་དུ་མཐོང་བས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་
 ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་དུ་སོང་ཡང་། ང་ཞེས་པའི་མིག་རྒྱུར་པ་དེ་ལ་དེ་དུས་ཐུག་ཐུག་
 བཏང་བ་སོགས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ཆོད་མ་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱུང་བའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་བསྟོན་མེད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པ་ལ་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད་ལན་འདོགས་པའི་སྒྲོ་
 གཅིག་སུ་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཤར་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་སྟངས་པོ་གཞན་
 མི་དགོས། རང་གི་ལག་པ་ལས་ལོགས་སུ་ང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྟངས་བ་ཤེས་
 གྲུ་ཞིང་། ང་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ལག་པ་ཅུ་ལ་ཐུག་ཐུག་བྱས་པས་ང་ལ་ཐུག་པའི་གོ་ག་
 ནས་ཆོད། དེ་ལྟར་ན་ལག་པ་ན་བས་རང་ན་བའི་གོ་མི་ཆོད་པ་སོགས་འཛིན་རྟེན་གྱི་
 མཐོང་བ་ཆོད་མས་གཞོད་པ་འཇུག་པ་ཤེས་ནས་ཁྱུ་སྒྱུབ་གྱིས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་

ཆགས་པའི་རང་ལུགས་འཛིན་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལས་རིམ་རྒྱུ་པ་ལས། དེ་ལྟར་
 མཆོན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་བྱངས་
 རས། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རིམ་པ་མི་འདོར་བས། འདོར་ལེན་བསྟེན་པ་ལ་གིན་
 ཏུ་བསྟུགས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་མེས་ལ་འབྲེལ་ལས། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་པ་འདི་གིས་ནས། །
 ལས་དང་འབྲས་སུ་བསྟེན་པ་གང་། །ངོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་ངོ་མཆར། །མྱོད་བྱང་བས་
 ཀྱང་འདི་མྱོད་བྱང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འོང་བ་ལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པ་དང་། ཡོད་ཅིང་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་བྱང་པར་
 བྱེད་དགོས་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཡང་དེས་ན་
 རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པས་ཡོད་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 རྒྱུ་འབྲས་འཛིན་ནུས་པས་མེད་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་གིང་།
 གཞན་ཡང་ཅུ་འཇུག་གི་ལུང་སྐབས་སུ་བབས་པ། གལ་ཏེ་འཛིན་རྟེན་ཆོད་མ་ཡིན་ན་
 ནི། །ཞེས་སོགས་གིན་ཏུ་མང་ཞིང་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྒྱལ་གྱི་སྟོ་བསྟུ་ལ་མཁས་པར་
 བྱུང་། །

གཉིས་པ་གཞན་སྟོང་ཏུ་སྟོར་ཚུལ་ནི། རི་ལྟ་བུར། དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །
 འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་མིན། །གསུངས་པ་རི་བཞིན་བཅོལ་བ་ན། །མཉམ་གཞག་
 མཉམ་པར་འཛིན་མཁན་སོགས། །རྒྱལ་ཕྱན་ཅིང་ཡང་མ་རྟོད་པ། དེ་ཆོག་ཡིང་མེད་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་སྟོང་། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་རང་ལ་
 དམིགས་ནས་བདག་མེད་བསྟོམས་པ་བཏགས་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་རི་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་ཏུ་
 གཞན་སྟེ་འཕགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱི་(༥༥བ)ནང་གི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་
 པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རེ་རེ་ནས་རང་གི་ཆ་གས་ཏུ་མ་འདུས་པའི་ཆ་བཅས་ག་
 རྟག་ཡིན་པ་ལ་རིམ་པ་བྱངས་ནས་སྟོང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་ཆོས་དེ་རྒྱལ་སྟོང་ཡོད་ན། ཡོད་ལུགས་

སྒྲིབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར། ད་ལྟ་རང་ཅག་གིས་ནམ་(༡༩ན)མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པས་ཞེན་ཡུལ་དེ་སུན་སྤྱང་དགོས་ལ། འདི་དག་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 སྒྲིབ་དེ་དུས་བདག་འདྲ་བས་སུ་བ་བདག་མེད་དུ་བསྒྲིབ་འདོད་པ་བྱུང་བའི་ཆེ། སྒྲིབ་
 དུ་དམ་པའི་ཞལ་ལས་སྤྱང་བའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ལ་སྒྲོ་ངོར་ཐག་ཆེད་པའི་གོ་བ་
 མ་བཅུ་བར། སུ་བ་པའི་ཁ་ནས་ཞབས་ཀྱི་བར་རེ་རེ་ནས་སུ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བསེལ་
 བའི་མཐར་སུ་བ་མ་རྟེན་པ་ཅམ་ལ་གནས་ཡུགས་མཐར་ཐུག་དུ་གོ་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲོ་ངོར་
 བར་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྒྲིབ་གཞི་འདིའི་སྒྲིབ་དུ་དགག་བྱ་འདི་འགོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་
 བས། ཡང་ན་སུ་བ་བ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ཆད་ལྟར་འགྱུར། ཡང་ན་སུ་བ་པ་འཛིན་
 པའི་རྣམ་རྟེན་བཀག་ཅམ་རེ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་དུ་སུ་བ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བྱས་
 བྱིན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འགལ་སྒྲུ་མི་མཐུན་ཕྱགས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སུ་བ་པ་དབང་གེས་ལ་
 སྤྱང་བ་འདི་ལྟར་འཛིན་པའི་དྲག་ལྟ་ལས་ལྟག་པའི་རྩལ་འདོན་རྒྱ་མེད་བར་འགྱུར་བས་
 ན། དེ་འདྲའི་སྒྲིབ་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་བཞིག་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་། དེ་རྟེན་སྒྲིབ་པས་དྲངས་
 པའི་སྤྱང་བ་བན་སུན་དུ་ཤར་བ་ཅམ་ཡང་དཔུ་མའི་ཡུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་གཏན་
 ནས་མིན་པར་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བས་ཐོག་མར་ལྟ་
 བ་ལ་བག་ཆགས་འཛིན་བྱེད་འབྱེད་ཚུལ་དེ་རྩང་འཆར་བདེ་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་ན་ཡང་
 མཐའ་དེ་གཉིས་སེལ་བའི་བྱེད་དུ་ཐོག་མར་སྒྲོ་ལ་ཡུལ་སྒྲིབ་ནས་རྩར་ཤར་བའི་སུ་བ་པ་
 རང་གི་བྱེད་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པ་དེ་ངོས་གཟུང་། འདི་བདག་རང་འབྲུལ་པའི་སྤྱང་བ་
 ཅམ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འདི་ལ་སྒྲོ་མིག་གིས་བལྟས་ནས་
 ཉེ་རུ་སྤྱང་བ་གང་བཞིན་གྱིས་གསལ་དུ་རང་སྤང་ནས་གནོད་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཡུགས་
 འདི་ལས་མི་འགྱུར་བར་མཐོང་དགོས་པར་ཁ་རྩེས་འབྲང་བ་ཅམ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་དག་གིས་དྲངས་ནས་སྒྲོ་ངོར་ཐག་ཆེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས། འདི་གཉིས་ནན་

ཤུགས་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཅི་གནས་བྱས་ནས་དངོས་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པའི་རང་ལ་མཉམ་གཞག་བསྐྱངས། མཉམ་གཞག་དེ་རྣམ་མཁུན་
 ཏུ་གྱུར་ཀྱང་། མྱོང་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རོང་བྱམ་སྟགས་ཀྱན་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མེད་པས་མ་གཟིགས་པ་དང་། དེའི་ཆོས་ཡོད་པའི་བྱད་པར་སྟགས་(༥༠ན)
 མྱོང་བ་ལ་བཀའ་བའི་དཀའ་གནད་རྣམས་བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པ་ལ་
 འབད་པས་དུས་འདའ་རྒྱ་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱི་གདན་གྱི་མདུན་མ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་
 ཚར་བ་ཡིན་ཞེས། བདག་གི་ཟུང་འཇུག་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་རོ་མ་
 ཡིན། དེ་ཡང་དོན་ཏུ་བྱམ་སྟགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནན་གྱིས་བཀག་པའི་མི་རྟོག་པ་
 ཅམ་དང་མི་འདྲ་བར། འདི་ནི་ཡུལ་རང་གི་རོས་ནས་བྱམ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་
 པ་ལ། ད་ལྟ་རང་ཅག་གིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་མྱོང་ཞིང་འཛིན་པ་དེ་ཐུན་ཐུང་ནས་
 མེད་པར་ངོ་འཕྲོད་པའི་གཟིགས་རོ་དེར་བྱམ་སྟགས་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་ཆོད་མ་སྟེ་བཅུག་
 ཀྱང་སྟེ་མ་མ་རྟེན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཏུ་གྱུར་བ་སྟེ། མདོ་ལས། གང་ཞིག་
 དངོས་རྣམས་དངོས་མེད་ཤིས་པ་དེ། །ནམ་ཡང་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ཆགས་མི་འགྱུར། །
 གང་ཞིག་ནམ་ཡང་དངོས་ཀྱན་ཆགས་མེད་པ། །དེ་ནི་ཉིང་འཛིན་མཚན་མ་མེད་ལ་
 རིག་ །ཅིས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་ཏུ་རིགས་ཤིས་གྱིས་བཀག་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་རྣམས་
 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཐ་སྟད་ཆོད་མས་ཀྱང་མི་འཛོག་ཅིང་། དགག་བྱ་དེའི་འགལ་སྒྱུར་གྱུར་པའི་
 མྱོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གཟུགས་བརྒན་དང་འདྲ་བའི་ཐ་སྟད་ལ་ནི་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་
 རིགས་ཤིས་ཆོད་མས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ཏུ་ཡང་རིགས་
 ཤིས་གྱིས་བཀག་པ་དེ་ཐ་སྟད་ཏུ་ཡང་མི་འཛོག་ཅིང་། ཐ་སྟད་གྱིས་བཞག་པ་དེ་རིགས་
 ཤིས་གྱིས་ཀྱང་མ་བཀག་པའི་ཟུང་འཇུག་འདི་ལ་གོ་བ་རྟེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

དེའི་ཚུལ་ནི་འདུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་ལས་འཛིག་ཏེན་དུ། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་
འགྲུབ་འགྲུར་མིན་མོད་ཀྱི། རྣམ་དབྱུང་མེད་པར་འཛིག་ཏེན་ཉིད་ལས་འདིར། རང་
གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་དཀའ་ཞེས་
སྐབས་མགོན་པོ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་ཞིག་ནས་རྒྱུད་པ་དང་ཞི་ལྷན་བྱུང་འབྲེལ་ཙམ་ཐོབ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་བསྒྲུལ་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་ན་(༥༠བ)གཉིས་སྟངས་ལྟ་བུ་པ་ལ་སྟུར་བའི་བྱུང་
ཡོད་གསུངས། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་སྟེ་དུ་བསྒྲུལ་ན་ནི་ཀྱན་ཐོབ་བསྒྲུལ་སྟེ་
པ་ལ་འགོ་བས་དེ་འདྲ་མིན། སྟོང་ཉིད་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་སོ་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་
མཉམ་གཞག་ལ་སྟང་པ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་པར་རྒྱ་མཚོན་ཡང་དག་བསམས་ནས་སྟོམ་
དགོས། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐོག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་སྟོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤིས་
ལྟ་བུ་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དུ་ཡང་སྟང་བདེན་མེད་དུ་ཡང་སྟང་ཟེར་བ་སོགས་གྲུ་
ཚང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆའི་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དེང་སང་སྟངས་དང་མ་སྟངས་བདག་འདྲ་བ་
ལས་ཆེར་གྱིས་ཚུད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ལབ་རྒྱ་ཙམ་དུ་བྱེད་དེ། སྟོང་ནས་ཐར་བ་འདོད་
པ་ཡོད་ན་བཤད་པ་དེ་རྣམས་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་དེ། འདུག་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་
ལས་དབྱུང་ཚུད་ལ་ཆགས་པའི་བྱིར། མ་མཐོང་རྣམ་གྱོལ་བྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །
ཞེས་གསུངས།

རྗེ་བདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བའི་ཡིག་ཆ་མཐན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་བསྒྲུལ་པས་སྟོང་ཉིད་སྟེ་དེ་བདེན་
མེད་དུ་སྟང་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བྱེ་བྲག་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་བདེན་པར་སྟང་
པ་ལས་མི་འདའ་བ་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་ཡོད། སོ་སྟེའི་མཉམ་གཞག་གི་མཐར་ཐུག་སྟོར་

སྒྱུར་བྱེད་པ་ཡིན། ས་བཅད་ཕྱི་ས་འདི་གཉིས་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་
 མྱོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་གཙོ་ཆེ་བས། བདག་མེད་ངེས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་ལྟ་བོག་ནས་
 རུལ་འདོན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་བདག་མེད་སྒྱིའི་སྒྱུར་
 རུལ་གྱི་གནད་དང་མ་བུལ་བ་གལ་ཆེ།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཡང་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་
 རྒྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་སྒྱུར་གཞི་རང་གི་སེམས་བསྟན། ཞེན་ཡུལ་ཞེས་པ་
 ཡན་གྱིས་གང་གིས་སྒྱུར་རྒྱུའི་དགག་བྱ་བསྟན། མཉམ་པར་གཞོག་ཅིས་པ་ཡན་གྱིས་
 དགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་ལུང་རིགས་དང་། བཀག་པའི་མེད་དགག་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་
 རུལ་བསྟན། སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཆོས་གཟུགས་ཅན་དུ་ས་གྲུབ་པས་སྒྱུར་སང་སོགས་གོང་
 དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། སྒར་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དོ་སྒྱུར་རུལ་ནི་རང་ཅག་གིས་སུམ་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་(༥༡)ཆོད་ཀྱི་སེམས་ངོ་འབྱེད་པ་མ་གཏོགས་སེམས་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་སེམས་བརྒྱན་
 པར་འགྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ནི་སྒྲིན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཆད་མས་ཞིགས་དགོས་སོ། །

སྒྱུར་དབྱེ་གཞི་ཤེས་བྱ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་གྲངས་བདེན་པ་གཉིས་གཉིས་ཟེར་བ་ཐ་
 དད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། ཐ་དད་ལུགས་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་རེ་རེའི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་
 གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སེམས་ཀྱི་གསལ་རིག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་
 བདེན་སྒྱུར་ནི་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་ལུགས་ནི། སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་བཞག་པའི་བདེན་སྒྱུར་
 དེ་གཞན་ཞིག་བདེན་པས་སྒྱུར་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོར་བཞག་
 པའི་གསལ་རིག་ཁོ་རང་བདེན་པས་སྒྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །ད་དུང་དོན་དང་མི་

འགལ་བའི་གོ་བདེ་བར་བྱེད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་བདེན་པར་མེད་པ་དང་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་རང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་དུ་བཞག་གོ། །འདི་དག་
 ལེགས་པར་མ་གོ་ན་སྤྱིར་བ་ཐོག་སའི་དུས་སུ་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གྱང་། སེམས་
 ལྟོང་ཉིད་ཡིན། ལྟོང་ཉིད་སེམས་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མང་
 དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་བརྟན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །
 དངོས་རྟེན་དོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །
 མཐོང་བ་རྟུན་པ་ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་གཅིག་
 གི་སྟེང་ནས་ཆད་མ་གཉིས་སོ་སོའི་རྟེན་དོན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གྲ་སྒྲུབ་ཀྱིས་
 རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྲ་
 སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །སྤྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་
 རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་གྲུབ་ཡོད་མིན། །(༤༩ན)
 ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལྟེ། །
 དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །སྒྲུབས་འདིའི་ཡང་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་། །ཞེས་
 པའི་མཉམ་གཞག་ནི་སེམས་དོ་འཕྲོད་པའི་ཀྱང་རྫོབ་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་གཙོ་བོར་
 བྱས་ན་དེའི་ངང་ནས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དགག་བྱ་འཆར་རྒྱལ་མངོན་ཆེ་བ་ཡོང་བས། དེའི་
 རྒྱལ་ནི་སྤྱིར་བཏོད་སེམས་འཛིན་ཅམ་དང་མི་འདྲ་བར་སེམས་སྟོ་ལ་སྤྱང་རྒྱལ་བརྟག་པ་
 རས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་གནས་རྒྱལ་ལ་བལྟ་བའི་རིགས་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས། སྤྱང་རྒྱལ་
 ནི་སེམས་དེ་སྟོན་སོང་གི་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ། དུས་མཉམ་པའི་ངང་
 གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་ཡང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རང་དབང་དུ་སྤྱང་ཞིང་། སྤྱང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་

ཤགས་བྱེད་པའི་སློ་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་སྦྱར་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་
གཏན་མེད་ཡིན་ཡང་། ད་ལྟ་རང་ཅག་གི་དོར་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་སེམས་ཡིན་པས།
འདི་དེ་སེམས་ཡིན་སྟེ་པ་སྟེ་སའི་སེམས་རང་དོན་ནས་རྟོན་པ་སྟེ། མདོར་ན་རང་
ལ་ད་ལྟ་སྦྱར་བ་ལྟར་གྱི་སེམས་འདི་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱང་བདག་
འདྲ་བའི་མིག་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་གྱི་བྱམ་པ་འདི་ཁ་རང་ཡིན། སྟོན་གཅོད་གི་བླ་མ་དགའ་
ཆེན་ཞིག་གིས་ངས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྟོན་པའི་སྟོན་གྲགས་ཆེན་པོ་བྱུང་དུས། དབུས་གྱི་
གཞུང་ལུགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དྲུང་དུ་བྱོན། མཇལ་མ་ཐག་ནས་བྱིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་
རྟོན་པའི་མཚན་སྟོན་ཆེ་བས་དེད་གཉིས་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་དགོས་ཞུས་པས། བླ་མ་
དེས་མདུན་དུ་ཀ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་མཛུབ་མོ་བཙུགས་ནས་ངས་ལྟ་བ་མང་པོ་མི་ཤེས།
ཀ་བ་འདི་མིག་གིས་མཐོང་ན་ཡང་གཏན་ནས་མེད་སྟེ་པ་ཞིག་སློང་ལྷག་ཀ་ཡོད་གསུངས་
པས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་གདམས་ངག་མུས་མཐུད་ཀྱིས་ཞུས་ན། རང་ལ་ཆོག་གི་རྣམ་
དབྱེ་ཡོད་པ་དང་། བླ་མ་དོན་གྱི་ཉམས་སྦྱང་ཡོད་པ་འཛོམས་པས་སྦྱོང་པོ་རྣམ་དག་ཅིག་
ཡོན་ངེས་ལ། རྟོན་འབྲེལ་ལེགས་པར་མ་འགྲིགས་པས་ཆད་ལྟ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་
འཕྲལ་དུ་ལོག་ཡོངས་པ་(༦༩བ)ཟེད། དེས་ན་ད་ལྟ་རང་ཅག་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་གྱི་བྱམ་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་ཡིན་པ་ལ་གཏན་མེད་དུ་ངོ་འཕྲོད་ནས།
བདེན་འཛིན་ལ་གང་ཤར་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་པའི་ད་ལྟ་སྦྱར་ཞིང་འཛིན་རུས་ཀྱི་བྱམ་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཆོ་གཏན་ནས་མན་ས་ཞིག་ནས་བསམས་པས་གཞི་སོ་སོར་ཆོས་
སོ་སོའི་ཐ་སྟོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་འཐད་པའི་གཅིག་ཆོག་རྒྱལ་པོ་རྟོན་འབྲེལ་དེ་
ནི། རྟོག་མཐའ་བདེན་གྱུ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱོང་པ་དང་ཆད་མཐའ་གཏན་མེད་དང་བྲལ་
བའི་སྦྱར་བ་སྟེ་སྦྱར་སྦྱོང་གཉིས་ཆོགས་ཀྱང་ཟེར། དབུ་མ་པས་བཞུད་པའི་ཤུལ་ཡིན་
པས་དབུ་མའི་ལམ་ཡང་ཟེར། ཅུང་བརྗོད་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་སྦྱོང་དང་རྟོན་འབྲུང་

དང་། །དབྱ་པའི་ལས་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། །
 མངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱག་འཛུལ་ཡོ། །ཞེས་སྒྲུང་དང་རྟེན་འབྱུང་དབྱ་པའི་ལས་གསུམ་མིང་
 གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ལྷུང་སྒྲུ་རྩལ་དོར་གྱིས། ད་ལྟ་རང་རེ་ཡི་སྒྲོ་གསལ་
 འགའ་ཞིག་ །རྒྱགས་ཕུབ་བདེན་གྱུ་བ་སྟགས་བརྒྱུ་ལ་ཞེན་པས། །སྒྲུང་བ་ལིང་ལིང་དེ་
 རང་མོར་བཞག་ནས། དགག་རྒྱ་རྩ་ཅན་ཞིག་འཛུལ་བར་སྒྲུང་སྟེ། །སྒྲིབ་བྲལ་ཨ་མ་ཡི་
 བཞིན་རས་དེ་ན། །ལང་ལང་ལིང་ལིང་དེ་ཡོད་སྒྲུང་མི་འདུག །གནང་འགག་མ་ཡིགས་
 པའི་བཤད་བཤད་མང་ན། །ཨ་མ་ཆུན་མོ་དེ་བློས་དོགས་འདུག་གོ །ཡོད་ཞིག་ཡོད་
 མོད་ཀྱང་ད་ལྟའི་འདི་འདྲའི། །རང་རོང་འགལ་འདུ་ཅན་ཡིན་ཆོད་མི་སྒྲུང་། །ཡ་མ་
 མཛེས་གཟུགས་གྱིས་འབྲལ་མེད་བག་ཐེབས། །འཇམ་འཇམ་སྒྲིང་སྒྲིང་ཅིག་ཡིན་པར་
 སྒྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རང་སྒྲིང་ཕོར་འདུག་གོ །འོན་ཀྱང་གཞུང་བཤད་ལ་
 སྒྲུང་ཅིས་རང་མ་བྱས་ན་བསྐྱུས་བསྐྱུས་གྱིས་མགོ་འཁོར་ཐེབ་ཉེན་ཆེའོ། །ཁོང་གི་ད་
 ལྟའི་ཆོས་འདི་ཆོ་གདན་ནས་མན་ས་ཞིག་ནས་བསམ་ལུགས་ཀྱང་། རྒྱུན་འདི་བ་ཅས་
 གྱིས་ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་སྟེ། སེམས་ལ་སྟགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་
 རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དངོས་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་
 ཆ་གས་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོད་མ་
 ལ་ལྟོས་ཤིང་རག་ལས་པ་ལ་ཁ་ལ་བ་ཅས་(༥༩ན)མིན་པའི་ངེས་ཤེས་ནང་ནས་འཛུལ་
 དགོས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་ཆོགས་འགྲོས་གྱི་གོ་ལུགས་ས་ཤེས་ན། ཞེན་ཡུལ་
 མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། །ཞེས་སྟགས་གྱིས་ཞེན་ཡུལ་ལྟོས་མེད་གྱི་སེམས་དེ་འབྲེང་དམག་
 བཞིན་དུ་བརྟུན་པར་སྒྲུབ་པར་གོ་ཡོད་སྟེ་དེ་ཅས་མིན། འོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན་དཔེའི་
 སྐབས་སུ་འབྲེང་དམག་ཁོ་རང་གཉིས་བརྟུན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་རང་བརྟུན་
 པར་རྟོགས་དགོས་དེའི་རྒྱལ་ནི། སྒྲུང་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་སྒྲུབ་གཟུགས་བརྟན་མི་ལས་

ཅམ་ཞིག་བདེན་མེད་རྟོག་འབྲེལ་དུ་མ་རེས་གོང་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་
 སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་སྟེ་མ་དུ་བསམ་མཁན་བདག་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་ཆོད་དང་བསྐྱེད་ནས་ཞུན།
 ཐོག་མར་རང་གི་འཕྲེང་བ་མདུན་དུ་བཞག། །དེ་ལ་བལྟས་པས་ཐར་འཕྲེང་བ་སྟེ་མ་དུ་
 བསམས་མ་བསམས་ལ་མ་སྟོས་པར་འཕྲེང་ཐག་ལ་འཕྲེང་རྟོག་བརྒྱས་པའི་སྟེང་ནས་
 དེ་ཆོ་མ་ཡིན་པའི་འཕྲེང་བ་རྩུར་ཤར་བ་དེ་སྒྲོས་བཟུང་། འདི་ཡོད་མེད་བལྟས་པས་
 ཤེས་སྟེ་ནས་ནས་ཞིབ་དུ་བརྟགས་པས་འཕྲེང་རྟོག་ལ་ཐོགས་པ་གཞི་དེར་ཡོད་ཆོད་ནི་
 འཕྲེང་བ་ཁོང་རང་གི་བྱད་ཆོས་ཡིན་པ་ཤ་སྟག་ལས་མ་འདས་པས་འཕྲེང་བ་ཁོང་རང་
 བོ་མ་རྟོག་པས་མེད་པར་གྱུར། དེའི་དུས་སྐད་དུང་ད་ཕྱིན་མཐོང་བ་དེ་དུན་པར་བྱས་
 བས་འདི་དུས་རྒྱན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་བྱུང་། འདི་གཉིས་གང་གནས་ལུགས་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་བརྟགས་ནས་དུས་རྒྱན་གྱི་ཡིན་ལུགས་བྱུགས་གཅིག་ལ་ཐག་
 མ་ཆོད་ན། རི་ཅམ་བསྒྲིམས་ཀྱང་དུས་རྒྱན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་གནས་སྐབས་དེར་
 མ་གྲུབ་པར་བཅོས་པའི་སྒྲོས་བྱས་ཀྱི་སྟེང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་གར་ཡང་མི་མན།
 དེས་ན་བརྟགས་ལུགས་ནི། འདི་དུས་རྒྱན་ཡོད་ན་ནི་ད་རེས་མེད་འགྲོ་དོན་མེད་པར་
 མ་ཟད་སྒྲོ་འདིར་གསལ་དུ་རང་འགྲོ་དགོས་ཏེ། འདི་གསལ་པར་མཐོང་ཕྱིར་ཞིབ་དུ་
 བལྟས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་གདགས་གཞི་གཏོར་བའི་ལས་ནི་མ་བྱས། བྱས་ཀྱང་གཞོད་
 དོན་མེད་དེ་འདི་དང་གདགས་གཞི་རྣམས་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་མ་དུ་
 བསམས་པས། ལུལ་རང་(༤༣བ)ངོས་ནས་འཕྲེང་བ་མེད་པ་དེ་འཕྲེང་བའི་གནས་
 ལུགས་སུ་རྟོགས་ནས་དགག་བྱའི་འཕྲེང་བ་དེ་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་འཕྲེང་བ་ལུལ་
 རང་ངོས་ནས་གཏན་མེད་ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་གོ་ཡང་། དེ་གོ་ན། ཅུ་ཤེ་ལས།
 རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱན་གདོད་ནས་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་བཅོས་མིན་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་

རོ། །དེ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་ནས་འབྲེང་བ་སྒྲུང་བ་ན། འབྲེང་བ་ནི་འདི་ལྟར་མིན་པ་ལ་
འདི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བརྒྱན་པའི་སྒྲུལ་དུ་ངེས་ཡིང་། དེ་དུས་འབྲེང་བ་རང་གི་གདགས་
གཞི་དུ་མ་ཆོག་ས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ས་པ་ཅམ་དུ་རྟོག་ས་ནས་འབྲེང་བའི་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་སྒྲིན་མེད་འཛིག་པའི་ངེས་ཤེས་རྣམ་དག་སྒྲེལ། །དེ་བཞིན་དུ་དམག་ཀྱང་མི་
དུ་མ་འདུས་ཤིང་འཐབ་པ་ཐོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ས་པ་ཅམ་སྟེ་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པ་
ཁོན་ཡིན་གྱི། ད་ལྟའི་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྒྲུང་རྒྱུ་ལ་འདི་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་དཔེའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་བརྒྱན་པར་གོ་ནས་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
དུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ལྟོས་མེད་དེ་ལྟར་དུ་མེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱན་
བསྐྱེད་ས་ནས་མཉམ་པར་འཛིག་གོ། །འདི་རྣམས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ་ལས། རང་
བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་དང་བཅོས་མ་གཉིས། རི་ལྟ་
ལུང་ན་གཞི་གཅིག་ལ། མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
བ་གང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གདོད་མ་ནས། རྣམ་པར་དབེན་ཡང་དེར་སྒྲུང་བས། །
འདི་ཀྱན་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་མདོར་ན་གང་ཤར་ལ་བལྟ་རྒྱུ་ནི། མདོར་ན་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས། །
དོན་དང་མཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་མཆོན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞལ་སྒྲ་ནས། །གང་
ཤར་རྣམ་རྟོག་འཛིན་པར་ཡོངས་རིག་ན། །དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་
འཆར། །ཤར་བའི་ངང་དུ་རིག་པ་ཞུགས་པ་ལ། །རྟེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ཞེ་མ་
རྟོ། །ཞེས་གསུངས་དེ་བཞིན་དམ་བས་ཀྱང་། །སྟོང་པའི་ངང་དུ་རིག་པའི་མདུང་(༤༤ན)
བསྟོར་བྱ། །ལྟ་བུ་ཐོག་ས་བྱག་མེད་དོ་དོར་རི་བ། །ཞེས་ཐོག་ས་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་
གནས། །ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་གང་ཤར་ཉམས་ལེན་དུ་སྒྲིལ་བའི་སྟོང་པོ་མཐར་བྱག་
པ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་དོར་ན་ཞེས་པ། སྟོང་རྒྱུ་གྱི་གནད་མདོར་བསྐྱས་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་

མེད་དེ། གཙོ་བོ་ནི་རྩེ་སྤྱི་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། མས་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་
གཙོག་ཆར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །རེས་གེས་ལུལ་གྱི་
འཛོན་སྐྱེད་སྒྱུ་འཛིག་ན། །དེ་ཆོ་ལྷ་པོའི་དབྱུང་བ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་པ་དང་།
དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་
ཐབས་ལྷུང་གྱུར་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་པོའི་དབྱུང་བ་བྱས་པོའི་འབྲེལ་གྱི་
དགོས་པ་རྫོགས་པ་ཞིག་ལྷུང་མ་ལྷུང་གིས་མཆོམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྟོང་པོའི་
སྟོགས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྱུང་མི་ཡོང་བས་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ནམ་ཤར་བ་
ལ་བྱེད་དོ། །

དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཇི་བཞིན་རེས་པ་ནི་ད་ལྟོ་སྐྱེད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་
པོའི་ཐ་སྙད་ཇི་བཞིན་རེས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། འདུག་ཀྱི་གལས། འདིས་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
ནམ་གཞག་སྟོན་མེད་པ་ཞིག་མ་ལྷུང་བར་དུ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཇི་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་
པར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་སྐབས་སུ་ཐབས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་བ་
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་གོ་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་ནི་དེ་གཉིས་ནང་པན་ཚུན་དུ་མིང་དང་
དོན། ལུལ་དང་ལུལ་ཅན། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད། དངོས་ཤུགས། རྣམ་བཅད་དང་
ཡོངས་གཙོ་ད་ལྷ་པོའི་དོན་དུ་གོ་ན་ནི། དཔེར་ན་སྐུ་གྱུ་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་
རེས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་རང་དགའ་བས་གྱུང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རེས་པར་འགྱུར་བ་
སོགས་མི་རིགས་པ་མང་ངོ་། །

འོན་ཇི་ལྟར་འཛོག་སྐྱེས་ན། སྟོང་ཉིད་རེས་ཟིན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཆོས་རྣམས་
གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་དངོས་སུ་རེས་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་མ་ཐག་བདེན་
གྱུ་བ་གྱིས་སྟོང་པར་དངོས་སུ་རེས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་གྱུ་བ་ལྟོས་མེད་དུ་གོ་ཞིང་དེ་
དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་འགལ་བ་རང་གིས་ཆོད་མས་(༥༤བ)རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

སྒྲོང་དོན་རྟེན་དོན་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅས་ཡང་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པ་སྐུ་ལ་ཡང་མིན་དེ། རང་ཅག་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་དོར་ནི་སྤྱི་མ་སྒྲིམ་པ་སྤྱི་མ་སྒྲིམ་པའི་དོན་དུ་བཞག་པ་ལྟར་སོང་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་མ་སྒྲིམ་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འགལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ཅུ་རྟོག་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཚད་མས་ཞེགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས།

དེས་ན་ཡུལ་གང་དུ་རྒྱས་གང་གི་ཆོ་གནས་སྐབས་གང་དུ་སྦྱར་བྱང་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་
གྱིས་དེ་ལྟ་མེད་ན་འཛོལ་རྒྱ་དང་ཡོད་ན་སྒྲོང་རྒྱ་ནི་དཔེ་འབྱུང་བྱང་སེམས་གྱིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་ཆོས་གཅིག་སྟེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རང་ཅག་ལ་གང་དང་གང་ཤར་ཡང་། རྒྱར་
ཤར་པའི་འགལ་རྒྱུ་ཡར་རྣམ་རྟོག་ཚད་མས་དེ་དང་དེར་འཛིན་པར་རྟེ་བཏགས་པ་ཅམ་
དུ་ཡོངས་རིག་ན། རྒྱར་ཤར་བ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་
དགག་དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་དེ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་
འདི་ལས་གཞན་པའི་གཅིག་དུ་བྱལ་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཆར་ཞིང་བྱན་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་ཤར་པའི་རང་དུ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་ལྟ་བུར་ཞུགས་
པ་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་རྟེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་བྱུང་ན་ནི་
རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་བཟང་རྟེན་པས་ཞེ་ས་ཉི་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེད་དུ་བྱུང་བའོ། །

འདི་མཐས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་ཡིན་པར་དངོས་སུ་
འགོད་པར་མཛད་པ་ནི། འདི་ལྟར་མེད་ན་མང་གོར་ཡོད་ན་གཅིག་ཆོག་གི་གདམས་
པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་འདི་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་པ་དང་། འདི་ནི་གཞན་གྱིས་སི་འགྲུབ་སྤྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་
བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་མ་དེ་ཡང་མདོ་རྒྱད་དཔེ་བློག་ནས་གང་ཤེས་བྱེད་

དགེ་ལྷན་རྒྱུ་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་ཀླུ་ཆེན་པོའི་ཐུག་པའི་ཕྱི་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་དུ་དགེ་པོའི་ལས་བཟང་།

པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། སངས་རྒྱལ་ནས་རང་གི་བླ་པོའི་བར་གྱི་ཞལ་ནས་ཞལ་དུ་བརྒྱད་
པོའི་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཞལ་ལྷན་གྱི་གཟུངས་པར་དགོས་(༥༥ན)
ཞེས་རང་ཅག་ལ་གནད་སྟུང་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཡོད་གནད་བ་ཡིན། ཞལ་ལྷན་ཟེར་བའི་
དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་འབྲེལ་ན་གསལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་གཞི་བྱས་པ་ལ་བཀར་ནས་དཔེར་བྱེད་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུར་ཤར་
བའི་བྱམ་པ་ལྟོས་མེད་དེ། གཞན་སྟོབས་ཀྱི་དྲེན་འབྲེལ་ཆད་མས་ལར་ཁེགས། ཁེགས་
ལུལ་གྱི་སྟོང་པ་རྒྱུར་ཤར་བ་ལ། དུག་པ་ལར་ཞུགས་ནས་མཉམ་གཞག་ཅི་རྒྱས་སུ་སྟོང་
དགོས་པ་ཡིན། འདི་ལ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་བྱམ་པ་རྒྱུར་ཤར་བའི་འཆར་རྒྱལ་འདི་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་འཆར་རྒྱལ་ཡིན་པ་དང་བྱམ་སྟགས་ཐམས་ཅད་ལྟོས་མེད་དེ་ལྟར་རམ་ཡང་
ན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་
ཀ་ཡིན་མི་ཤེས་པ་དང་། བྱམ་སྟགས་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱ་ཆེན་གདགས་གཞི་སྟགས་
གང་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་སྤང་བ་སྟགས་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པ་
སྟེ་དག་ལས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཅས་ལ་ཐམ་མེག་གིས་བལྟ་བ་རྒྱུན་ཆད་ཀྱིས་དཔེ་ཤེས་
བརྟན་པོ་འཆོལ་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཇད་ན་བྱམ་པ་མཐོང་ཐོས་དུན་རེ་ག་
གང་གི་དུས་སུ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པའི་ཆོད་ཀྱི་སྟོང་སང་ཞིག་འཆར་ལ། དེས་
བྱམ་པའི་ཐ་སྟོད་ལ་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད་བྱམ་པའི་ཆེ་རྒྱུང་སྟགས་རྣམ་གཞག་ཐམས་
ཅད་སྟོང་སང་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཐད་ཀྱི་གཞན་ལ་མི་འཐད་པས། ཡོད་ཆད་ཀྱི་དྲེན་འབྲེལ་
ཐམས་ཅད་ལུས་ཆེན་སྟོང་པ་ཁོ་ན་འདི་དྲིན་དུ་མཐོང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད་དོ། །དེ་ཡང་
ཀ་བ་བྱམ་པའི་འགལ་རྒྱ་ཡིན་པས། ཀ་བས་སྟོང་པ་བྱམ་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟ་
བུའོ། །

འདི་ལྟར་སྟོ་སྟོ་ཆོགས་ནས་འབད་རྒྱ་བྱུང་ན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་སྟོང་པ་དངོས་

ལུ་མ་ཐོས་གོང་ནས་ཆོས་གཞན་ཐོས་པས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བའི་བག་ཆགས་སང་
 པར་འགྱུར་དེ། རྟ་བུལ་གྱིས་བདེན་བཞིན་རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། ཀྱན་
 ཏུ་རྒྱ་ཉི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་། མ་དྲོས་པས་ཁྱེད་པ་ལས། གང་ཞིག་
 རྒྱུན་ལས་སྤྱོད་པ་དེ་མ་སྤྱོད། །དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་
 ལས་གང་དེ་སྤྱོད་པར་བཤད། །གང་གིས་སྤྱོད་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །(༦༥བ)
 ཞེས་པ་དང་། མཁས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་གྱུར་དེ། །མཐར་ལྷ་བ་ལ་
 བརྟེན་པར་ཡོད་མི་བྱེད། །རྒྱ་དང་བཅས་ཤིང་རྒྱུན་བཅས་ཆོས་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱ་མིད་རྒྱུན་
 མིད་ཆོས་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གྲུང་བའི་རུལ་གྱི་མདོ་ལས་ཡང་། གལ་ཏེ་ཆོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མ་བྱེན་འགྱུར། །
 ཐེར་ཐུག་ཆོས་རྣམས་སྤྱང་ན་འདའ་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ཙམ་ཡང་སྒྲོས་དང་བྲལ་
 མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡང་གྲུ་སྒྲུབ་གྱིས་རྩ་ཤེ་ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་
 པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །དེ་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤུས་རྒྱ་གྲགས་གྱིས་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དཔོན་པོ་
 བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རྒྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་
 འབྲེལ་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྷ་རན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅིས་དང་།
 སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རེས་རོར་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཟེར་བ་ཅམ་ལ་རེ་མི་དགོས་པར། སྤུན་
 མོང་གདུལ་བྱའི་སྤྱང་རོར་ཡང་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་དང་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་མ་རྒྱུང་ས་
 པ་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། བསྤོད་པ་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པོ་
 ལས། རྟོད་ནི་ནས་ཞིག་སྤྱོད་པ་ཉིད། །རྟེན་འབྲེལ་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། །རང་བཞིན་
 གྱིས་ནི་སྤྱོད་པ་དང་། །བྱ་བྱེད་འཐད་པའང་མི་འགལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཅུ་
 རྟེན་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལེགས་

པའི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་རེས་པ་རྟེན་པས་ནི། བས་སྒྲུ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པར་
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྱན་པའི་མདོ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཡིན་པའི་ཚུལ་སེམས་པ་ལ་གོ་མས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགའ་བྱིན་འདི་དག་
ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་དེ་དག་སྤྲུལ་ཡང་བྱོན་པའི་བདག་གི་ཟུང་འཇུག་སྤྱུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་
ལྟ་བུ་ལས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་བྱུང་ན་སོ་སྒྲུའི་དུས་ནས་སྤྱིད་པ་མཐོང་དག་རྒྱལ་བོར་
བྱེད་པས་ན་གིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་གོས་རྒྱལ་བོར་སོང་ན་གོས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་
བྱེད་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པ་རྒྱལ་བོར་སོང་ན་སྤྱིད་པ་ལས་མ་ཐར་ཡང་སྤྱིད་པའི་བྱ་བ་ཉམས་
པ་ཡིན་(༥༥)ཞེས་བདག་གི་ཟུང་འཇུག་སྤྱུ་མ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། ཆོག་རྒྱུ་མ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་ལ་དམ་པས་གྱུར། སྒྲོང་པའི་ངང་དུ་རིག་པའི་མདུང་བསྒྲོར་
བྱ། །ལྟ་བུ་ལ་ཐོགས་ཐུག་མེད་དོ་དེར་རི་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དགོངས་གཅིག་
ཏུ་གནས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་སྒྲོང་པར་གོ་ན་དེའི་ངང་དུ་རིག་པའི་མདུང་བསྒྲོར་
བྱ་སྟེ། ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཐོགས་ས་དང་ཐུག་ས་མེད་པའི་ཐྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། མདོར་ན་
བདག་མེད་པའི་བདག་ས་ཡོད་ཅུང་དེ། ཐོག་མར་རང་སྤྱིང་དུ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་གཞན་
སྤྱིང་དུ་སྒྲོམ། སེམས་དང་གང་གར་ཐམས་ཅད་སྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་པས་རང་བཞིན་
སྟོས་མེད་བཀག་ཅུང་གི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་མཉམ་གཞག་ཅི་རུས་སུ་སྒྲོང་བ་ནི་དགེ་ལུ་ལྷན་པུག་
ཆེན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩེས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། དགེ་ཅུ་བསྟོ་སྟོན་གྱི་རིམ་པ། བོགས་འདོན་
གོགས་སེལ་གྱི་རིམ་པ། ལམ་བཟང་མདོན་འཇུག་གྱི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེས་ནི་
ཕྱག་ཆེན་བསྒྲོམས་པ་ལས། །བྱུང་བའི་རྣམ་དགར་ཅི་མཆིས་པ། །དུས་གསུམ་དགེ་
ཆོགས་རྒྱ་མཚོར་བཅས། །སྤྱེད་བྱུང་རྒྱུ་ཆེན་པོར་བསྟོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་ཐུན་གྱི་འགོར་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱུངས་པ་དང་མཐུན་

ཕར་ཐུག་གི་མཐུག་འདིར་ཡང་ཐུག་ཆེན་བསྐྱེད་པ་པ་འདིས་གཙོས་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་
 རྩ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གང་འདོད་བྱའི་རང་གི་རྫོགས་བྱུང་ཐུང་
 དུ་ཐོབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་རྗེ་སྤྱི་མའི་མདོ་སྟགས་ལུང་རྟོགས་གྱི་དམ་ཆོས་
 འཛིན་པ་དང་། དེ་ནི་བཞིན་སྟོན་པའི་ཐོག་མཆོག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནང་
 གསུམ་གྱི་ཐུགས་གཅིག་གི་རྒྱལ་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་གསུམ་ཚང་དེས་གྱི་བསྟོ་སྟོན་རེ་
 དེས་པར་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་ན་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་
 སེམས་བསྐྱེད་བསྟོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་ལམ་ཤེས་
 གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཀུན་གྱང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོས། །
 ཞེས་པ་ལྟར་བསྟོ་བ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེད། །(༥༥)གཉིས་པ་བོགས་འདོན་གོགས་སེལ་གྱི་
 རིམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གོམས་ནས་ཆོགས་དུག་གི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་། །སྒྲུང་རྒྱལ་
 ཞིབ་མོར་རྟོགས་ཤིག་དང་། །གནས་རྒྱལ་རྗེན་པར་ལྟར་གིས་འཆར། །གང་ཤར་དོས་
 འཛིན་ལྟ་བུའི་གནད། །མདོར་ན་རང་སེམས་ལ་སོགས་པ། །གང་གང་སྒྲུང་བའི་དོན་
 དེར་ནི། །མ་འཛིན་དེ་དེའི་གནས་རྒྱལ་དེ། །དེས་པར་གྱིས་ལ་དུག་ཏུ་སྒྱེད་ས། །འདི་
 ལྟར་ཤེས་ནས་འཁོར་འདས་གྱི། །ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྟོར། །དེ་རྒྱད་ཏུ་
 ཡང་འཕགས་པ་ལྟས། །དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་བོ་གང་། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་བོར་བཤད། །
 གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན། །ཅིས་གསུངས་དེ་ལྟར་
 ཆོས་ཉིད་ལ། །རྒྱལ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོར། །ཡོད་མེད་ལ་སོགས་འཁོར་
 འདས་གྱི། །སྟོས་པའི་མཐའ་དང་བལ་མོད་གྱི། །དེ་ལས་ལངས་ནས་བརྟགས་པའི་
 ཆོ། །མིང་རྒྱང་བདགས་ཡོད་ཅམ་ཞིག་གི། །བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་པར། །མི་
 ལམ་སྟོག་རྒྱ་རྒྱ་དང་། །སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རང་གིས་འཆར། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་ཏུ་གོ་མས་པར་བྱས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཆོག་མ་

དུག་གི་ལྷ་ལ་དུག་ཟུགས་སོགས་དུག་པོའི་སྒྲ་བཅི་ཤར་ཡང་། ཤར་བ་དེ་ཤར་ས་དེར་
 སྒྲ་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་མེད་ཞིབ་མོར་རྟོགས་ཤིག་དང་། དེ་གཏན་མེད་གྱི་གནས་ཚུལ་ས་
 བསྐྱེད་ས་པར་རྗེན་བར་ལྟར་གིས་འཆར་། རྗེ་མི་ཏྲིས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གང་ཤར་བ་དེ་
 ཤར་ས་དེར་ངོས་འཛིན་པ་ནི་ལྟ་བ་སྒྲོང་བའི་གནད་ཡིན་པར་གསུངས། མདོར་བསྟན་
 རང་གི་སེམས་ལ་སོགས་པ་མིང་རྒྱུད་གི་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ད་ལྟ་རང་
 ཅག་སོ་སྒྲེ་ལ་སྒྲ་བའི་དོན་དང་གཅིག་པའི་རང་མཚན་དེར་ནི་ས་འཛིན་པར་སོ་སོར་
 ཁ་སྤྲུལ་ནས། ཆོས་དེ་དང་དེའི་རང་མཚན་མེད་ཅམ་གྱི་གནས་ཚུལ་གཅིག་པོ་དེ་ངེས་
 པར་གྱིས་ལ། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོངས། རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་བྱུང་ན་ཐར་ཆོས་འདི་
 དང་འདི་ཞེས་རྟོག་པ་ཆད་མས་བདགས་ནས་བཞག་པའི་མིང་ཅམ་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་སྒྲོན་
 མེད་སྒྲ་ཆོགས་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲོངས། མཉམ་རྗེས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་གཉིས་ཀྱང་ངེས་
 འཛིག་(༥༧ན)གིས་དུས་རྟག་ཏུ་སྒྲོང་ཞིང་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཤེས་ནས་འཁོར་བ་དང་ལྷ་
 འདས་གྱི་ཆོས་ས་ལུས་པ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་
 ཅམ་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པར་གཅིག་ཏུ་སྒྲོར་དགོས་དེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་
 ལྟས། །དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད། །གཅིག་གི་སྒྲོང་
 ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་ལ་ཅན་
 འདིའི་རྟོགས་ཚུལ་དང་ལྷ་ལ་འདིའི་སྒྲོང་ཚུལ་གཞི་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲོང་དུ་མི་འབྲུ་བ་མེད་
 པས། གཞི་གཅིག་གི་སྒྲོང་ཉིད་ཇི་བཞིན་ངེས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པས་སྒྲོང་ཉིད་
 ཐམས་ཅད་ངེས་རྣམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རང་གིས་གཞི་གང་གི་སྒྲོང་དུ་ལྟ་བའི་
 ལུ་ཐག་ཆད་བ་དེས་མཚོན་ནས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་དགོས་སོ། །དེ་
 ནི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསམས་བྱས་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྒྲུམས་
 འབྱུར་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་བསྒྲུམས་ན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུམས་པར་

འགྲུལ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྒྱལ་ས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པས། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་རྒྱལ་ས་བསྐྱེས་པ་པོ་དང་མི་འདྲ་བར་ཆོས་ཉིད་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་འདོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་གྱི་ཆོས་ཉིད་སོ་སོར་བྱས་ནས་བསྐྱེས་
མི་དགོས་པས། ཐོག་མར་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱེས་
པ་གལ་ཆེད། །འདི་རྒྱལ་ས་ནི་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བ་སྤྱེལ་བས་བོགས་འདོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
རྟེན་འབྱུང་གི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་གསུང་བའི་རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ལྟུང་མི་
བདེ་བའི་དོགས་པའི་གེགས་ལྟ་མོ་འདི་འདྲ་ནང་ནས་འཆར་དགོས་ཏེ། འོ་ན་ཆོས་ཉིད་
དེ་བདེན་གྲུབ་དང་ནང་འགལ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་དང་དོན་གཅིག་པས། མཉམ་གཞག་
གིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པོར་ཆོས་རྒྱལ་ས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྒྲུང་ཡང་། བདག་སྙམ་ཡོད་
ཅུ་ཏུ་སྒྲུང་ཆོག་གས་སྟུང་པའི་དོགས་པ་དང་། མི་ཆོག་ན་མཉམ་གཞག་དེ་ཆོས་རྒྱལ་ས་
གཏན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལེ་ཤེས་སྟུང་མི་འགྲུལ་རམ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་གཉིས་འབྱུང་
ན། གེགས་དང་པོ་དེ་(༥༧བ)མེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ། རྒྱལ་བ་ཞིན་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ངོར། །ཡོད་མེད་ལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི། །སྤྱོད་པའི་མཐའ་དང་
བྲལ་མོད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཉམ་གཞག་དེས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པོར་སྟུ་
ཡང་ཡོད་པར་མ་གཟིགས་ཏེ། དེར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཀྱང་དེའི་ཆོ་
ན་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་མདུན་ཏུ་རྒྱབ་མེད་ཀྱང་མདུན་གྱི་རྒྱལ་སྟུ་
རྒྱབ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་། མེད་
པར་རྟོགས་པའི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་གཉིས་པ་མེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་
ལངས་ནས་བདག་སྙམ་པའི་ཆོ། །མིང་རྒྱུང་བདག་སྙམ་ཡོད་ཅུ་ཞིག་གི། །བྱུང་དེ་རྟེན་འབྱེལ་
བསྟོན་མེད་པར། །མི་ལས་སྤྱི་གཞུང་རྒྱ་རྒྱ་དང་། །ལྷ་ས་ལྟ་བུར་རང་གིས་འཆར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་དེས་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་ན་མེད་དགོས་པ་

ལས། ཡོད་པར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ལངས་ནས་བརྟགས་
 རྒྱལ་འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུས་པ་གང་ཡིན་ཀ་བ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟོད་
 རང་པམ་རྒྱུ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་ངོས་འཛིན་པའི་ཐ་སྟོད་དཔྱོད་པའི་ཆད་མ་དང་།
 དེ་དག་སྟེ་རྒྱལ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་མེད་པར་ངོས་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་
 པའི་ཆད་མ་གཉིས་འབྱུང་། དེ་ཡང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ས་ཆད་མ་སྒྲུ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་
 ལྟར་འཆར་བ་ལ་ཆད་མ་བྱི་མའི་ཤུགས་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་ངོས་པར་དགོས་པས།
 རྟོང་ཉིད་ངོས་པའི་ཤུགས་མ་ཉམས་པར་འདུག་ན་བརྟགས་རྒྱལ་སྒྲུ་མ་བྱ། མི་འདུག་ན་
 བརྟགས་རྒྱལ་བྱི་མ་བྱས་ནས་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ་ནམས་སྟེ་བ་ན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་
 རང་གིས་འཆར་རོ། སྒྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོང་ཡང་རང་
 བཞིན་དེར་སྟངས་པས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག །རང་ཅག་གིས་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པར་རྟགས་དགོས། དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་རང་བཞིན་དེས་རྟོང་ཡང་དེར་སྟངས་པས་སྟངས་
 བསྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། དེར་སྟངས་ཡང་སྟངས་བསྟངས་ཀྱིས་རྟོང་པས་རྟོང་བསྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་
 ཡོད། དེ་ནི་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པ་ལ་འབྱུང་གི་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་
 བསྒྲུ་མ་མ་པམ་པོ་(༥༥)རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གིར་རྟ་སྟངས་དུ་སྒྲུ་ལ་བ་ནམས་ཡིད་ཆོས་པས།
 རྟ་སྟངས་གིས་རྟོང་ཡང་དེར་སྟངས་བ་དང་། རྟ་སྟངས་དུ་སྟངས་ཡང་དེས་རྟོང་པའི་འཆར་རྒྱལ་
 རང་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་སྐབས་འདིའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་པའི་རྒྱ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་
 ཅི་མཉམ་གཞན་ཏུ་རྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་རྟོག་པའི་
 རྟོང་རྒྱལ་སྟེ་ཆོགས་པའི་འབྲུལ་གྱིས་གཟུགས་ཅན་རགས་པ་ནམས་ཀྱང་དུ་སྒྲུབ་དང་
 འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུར་སྟངས་བ་དང་། ཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མེ་མེ་ནས་བགྲངས་བྱུང་པའི་
 ཆོད་གྱིས་ཡར་བཏེག་པ་དང་མར་འཛོག་མི་བཟོད་པའི་ཉམས་གྱིས་ཐམས་ཅད་གིག་

ཤིག་པར་སྒྲུང་བ་དང་དེ་དག་ལ་ཐལ་བྱུང་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཡང་དག་ལྟ་བ་འདིའི་
 རྒྱུགས་ཅམ་ན་ཡོད་པར་ཡང་ས་ཤེས་སོ། །གང་ཟག་རང་རོར་དགག་བྱ་བ་གག་ཅམ་བྱིས་
 ཚོག་པ་ནས་མཐའ་ལྟ་བུ་དང་། དེས་ཀྱང་ས་ཚོག་པར་དགག་བྱ་དེར་སྒྲུང་བ་སྒྲུ་མ་ལྟ་
 བྱ་ཡིན། ཚོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གཏན་མེད་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོག་
 ཏུ་རི་བོར་གི་རྩ་སོགས་སྤྱིར་གཏན་མེད་ཡིན་པ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བའི་ལུགས་འདིའི་
 རྩད་ཚོས་བྱ་ན་མེད་པ་ནི་དགག་བྱ་བ་གག་བྱལ་དུ་མིང་རྒྱང་པ་རེ་ལྟག་མར་ལུས་པ་
 དེས་སོ་སོའི་བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་བསྟོན་བཅུགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རི་བཞིན་
 འཐད་པའི་སྒྲུང་བ་ནི་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། མདོར་ན་སྒྲུང་བ་ལྟར་མི་བདེན་
 ཡང་སྒྲུང་བ་ཅམ་འཐད་པའི་བྱིར་དེ་ཡང་སོག་མར་བྱད་བཞིན་བྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་
 བཞིན་བྱིས་སྟོང་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ཅམ་མི་འགལ་བའི་དཔེ་བསམས། དེ་ནས་
 བྱད་བཞིན་བྱི་གཟུགས་བརྟན་ནི་བྱད་བཞིན་དང་མེ་ཡོང་འདྲས་པ་སོགས་གཞན་ལ་
 རག་ལས་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་བྱིས་ད་ལྟ་གཟུགས་
 བརྟན་ཡིན་བསམས་སའི་སྒྲུང་བ་ལྟར་འདི་གཏན་མེད་དུ་ཤེས་བྱལ་ན་གཟུགས་བརྟན་
 རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གཏན་མེད་ཡིན་ཡང་གཟུགས་བརྟན་གཏན་
 མེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་བྱད་དང་མེ་ཡོང་སོགས་ལ་བརྟེན་(༥༥བ)ནས་འཛོག་པའི་སྒྲུང་བ་
 སྟོན་མེད་བྱི་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱད་ནས། རྒྱལ་དེ་ཡང་དཔེ་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་
 ཚོས་དང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བྱང་བར་བྱ་སྟེ། འཐུག་པ་ལས།
 དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། ཚོགས་ལ་ལྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་
 ཡང་མིན། རི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས། ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྟེ་
 འགྱུར་ལྟར། རི་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་དུ་
 སྟེ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཐུག་ཏུ་གལ་སྟངས་ཀྱང་བྱད་བཞིན་བྱི་གཟུགས་

ཅིག་ཅར་དུ་རྟག་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ལ། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་ཆ་སྤྱིར་བྱ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་
 རིས་པ་རྣམས་གསང་སྒྲགས་བྱ་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་
 སྒྲགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་དགྱང་ལོ་དུག་གི་དུས་སུ་རྗེ་གསལ། བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དབྱེད་པ་སྒྲ་
 མོ་ནས་རྗེ་གསལ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དཀའ་གནད་
 གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲ་བས་ཤིག་ལ་རག་ལས་བས་དེ་ཡང་དུག་གི་ལོ་ལ་རྗེ་གསལ་
 པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་སྒྲོན་ཆད་གཞན་གྱིས་མ་སྒྲུང་བའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་མངོན་དུ་
 བྱེད་ཚུལ་གྱི་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སྒྲོ་གཅིག་གིས་བདེན་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་ཀྱང་། གང་ཟག་གཅིག་གིས་བདེན་
 གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རིས་པ་འདྲེན་ཐུབ་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་
 འབྱུང་། དེའི་སྒྲོན་དུ་རིས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་གོང་དུ་བཞུད་པ་
 ལྟར་གྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་རྒྱང་བདག་ས་ཡོད་ཅུམ་གྱི་སྒྲུང་བ་སྒྲོན་མེད་ལ་རིས་པ་དྲངས་
 པས། སྒྲུང་བ་དེས་སྒྲུང་བ་མི་སྒྲིབ་པར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུང་བ་དེ་གསལ་བར་
 བྱེད་ཅིང་། སྒྲུང་བ་དེས་ཀྱང་སྒྲུང་བ་དེ་མི་འགོག་པར་མ་ཟད་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་སྒྲུང་བ་
 དེ་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཆོས་རྣམས་སྒྲོས་མེད་རང་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་པ་
 ཅི་གཞན་ལ་སྒྲོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྒྲུང་བ་འདིས་ཤེས་ཤིང་འདི་ལ་ཐུག །སྒྲོས་གྲུབ་ཀྱི་
 སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ནི་སྒྲོས་མེད་རང་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲུང་སྒྲོང་གཅིག་ལ་རིས་པ་དྲངས་པའི་དུས་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་རིས་པ་
 འདྲོངས་ཐུབ་པ་ནས་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་(༥༩བ)
 པ་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རྒྱུག་ར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
 དང་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཞི་བ་ལྟ་གསུམ་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་སྤྲོལ་ཞིང་འདིར་

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ལ་པ་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་བོ་སྤྱོད་དང་རྟེན་འབྲུང་
དོན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །ལམ་གཙོ་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། རྟོང་བས་མེད་
མཐའ་སེལ་ཞིང་རྟོང་བ་ཉིད། །རྒྱ་དང་འབྲས་ལུང་འཆར་བའི་རྒྱལ་ཤེས་ན། །མཐར་
འཛིན་ལྟ་བུ་བས་འཕྲོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱང་བས་ཡོད་མཐའ་
སེལ་བ་དང་། རྟོང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་རྒྱལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ནི་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བཀའ་གནད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་དུས་དྲག་ཏུ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་རྟོང་རྟོང་བའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་འབྲས་སྟོགས་
དེ་དང་དེར་སྤྱང་བར་ཡིད་ཆེས་ན་རྟོང་ཉིད་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟོང་
ཉིད་བསྐྱོམ་པས་སྒྲོམ་ལས་འབྲས་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་ངེས་པ་
ཆེར་རྟོན་ནས་ནང་གི་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་སོང་ཞིང་། ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་པར་དག་ཏུ་སོང་
ན་ལྟ་སྐྱོམ་གནད་དུ་སོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེས་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས། འོན་ཀྱང་ད་དུང་ཡུལ་རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས།
སྤྱང་གི་མཉམ་གཞག་གི་རང་ནས་རྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དབུད་སྐྱོམ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་
པས། དེ་འདྲའི་དབུད་པ་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་
བས་ཟིན་པའི་ཉིང་འཛིན་ནས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་ལམ་དྲོད་ཐོབ་ཅིང་། ཉིང་འཛིན་དེ་
ནི་རྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
དྲོད་སྟོགས་བཞི་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་དེ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་མཐོང་ལས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་། །མཐོང་སྤྱང་གི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་། །མཐོང་སྤྱང་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་རྣམས་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡང་།
རྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤྱང་ལུབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཡང་།

རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་(༡༠ན)མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་མངོན་སུམ་དུ་ས་
 རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ལ་སྟགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་རྒྱུ་ལ་ཕྱ་རག་གི་
 ཟུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ལས་ལངས་པའི་ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་
 བརྒྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་ལས་ས་བརྒྱལ་ཡང་། མཉམ་གཞག་
 དུ་སྒྲིབ་བྲལ་ཆོས་སྒྲུ་ལྷག་པར་མཐོང་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་དང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་དཔེ་དངས་པའི་
 གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
 ཡོད་པ་རེད། འདི་དག་བཤད་ཤེས་པའི་དྲུང་ནས་ཉན་ཤེས་པས་ད་ལྟ་ནས་ཉན་ན།
 ཡོན་ཏན་རྒྱུད་དུ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱལ་ཞི་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྒྲིབ་
 དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་རྣམས་ལ་སྒྱབ་ས་སུ་འགོ་བ་དང་། རང་གཞན་ས་ལས་མཐོ་
 དམན་གྱི་རྒྱད་ཆོད་ཐིན་པ་སྟགས་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་བརྩམས་པ་མཐར་ཐུན་པའི་དགེ་བ་སྟོ་བ་ནི། དེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མང་ཐོས་
 སྒྲིབ་བ་པ། སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བས་འགོ་ཀུན་ཞི་སྒྲོ་གཉིས་
 པ་དང་། ཁྲལ་བའི་ལམ་འདིས་སྤྱར་དུ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག ཅེས་གསུངས།

དེ་ཡང་གོང་དུ་དཔེ་བཅས་པ་ལྟར་ཞིག་དོན་དེ་སྒྲིབ་རྟོགས་པར་སྒྲིབ་པོ་རང་ཉིད་
 ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཆོན་འདི་ཞེས་བྱ་བར་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་ནས། བརྩམས་པ་མཐར་ཐུན་པའི་དགེ་བས་འགོ་ཀུན་ཞི་བདེ་ཐར་པ་ལ་འཇུག་
 པའི་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གཅིག་ཕུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅི་བཞིན་རྟོགས་པའི་
 ལམ་འདི་ཐོབ་ནས། ཐབས་ཟུང་པར་ཅན་གྱི་གྲོགས་དང་མ་བྲལ་བས་སྤྱར་དུ་སྒྲིབ་
 གཉིས་ཀྱི་གཡལ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསྟོ་བར་
 མཛད་དོ། །

མདོར་ན་ཞི་སྒྲོ་གཅིག་དུ་གསུངས་པ་འདི་འདྲ་བ་ལ་དཔེ་བ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་

དུང་ཕྱུ་ཡོད་པ་ལས་རིམ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་རིམ་པར་མཛོད་དགོས། དེ་ཡང་
 འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྟོག་ལམ་པོར་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཅིས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ལྟ་
 བ་འདི་མེད་ཐབས་མེད་པར་དངོས་སུ་བརྟན་པ་ལྟར་རིམ་ནས་འབད་བ་ཆེན་པོས་ཐབས་
 ཏུ་མའི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་(༥༠)ཙམ་དག་འདི་ཅི་རྒྱུད་ལུང་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་
 པར་འཁྱེད་པའི་ཆོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བྱུང་རྒྱུ་གི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དོན་
 གྲིས་བརྟན་པ་ལྟར་རིམ་ནས་རྣམ་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གསུང་ཏུ་
 བརྟེན་པ་དང་། དེས་ཐེན་པའི་སྒྲིན་མོགས་སྒྲོན་སྒྲོགས་རྣམས་ལ་ལྷག་པ་ཡང་གདམས་
 པའི་མཐིལ་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱུང་གོས།

དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་ཁྲི་བ་ནས་མ་ལུས་པར་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་ཉམས་སུ་
 ལེན་བཤད་ནི། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ལྟ་ཞིང་གྲ་བ་ནས་མ་ལུས་པར་ཟུང་འཇུག་ཏུ་
 གཏན་ལ་ལབ་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། ཉམས་ལེན་འདིས་ནི་རང་གང་
 ལ་ལྟན་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཆོག་དེ། བར་དུ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟུང་
 བར་བསྐྱུང་ནས། མཐའ་འབྲས་སུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དེ་སྒྲུར་དུ་
 དེས་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གང་གི་ཆ་ལ་ཡང་།
 ཆད་ལྟ་གཞོར་འབྲུལ་ལ་སྟགས་པའི་སྒྲིན་གྲ་མོ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པར་ལེགས་པར་
 བཤད་ཅིང་བསྐྱབ་པའི་ལུགས་སྟེལ་ནི། རི་བོ་དགོ་ལྟན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་
 ཆོས་སྒྲིན་མེད་པ་ཡིན་པས་ལམ་འདི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་ཆོས་འདིའི་མཚན་ལ་
 ཡང་དགོ་ལྟན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྟེལ་ཐུག་ཆེན་ཅུ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་
 ལམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ད་ལམ་བདག་གིས་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་རྩུང་འཇུག་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་
རྩི་བསྐྱུལ་དེ་ཕྱིན་རྒྱུ་བས་རྒྱས་ནས་དགོ་ལྟར་ཐུག་ཆེན་གྱི་ཁྱིད་ལེགས་པར་སྐུལ་ཟིན་པ་

ཡིན་པས་ན། བདག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་མོང་དུ་རྒྱུ་
 རས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་མོད། དེ་ལ་ནི་ཆང་ལ་ས་ནོར་བའི་ལས་བཟང་འདི་དྲུ་
 བོར་འཆོལ་བ། བར་དུ་རྟེན་རས་བསྐྱབ་པ། བ་སར་ཆོས་འདིའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ས་ལྟས་
 བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་བཅས་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པར་རང་
 མེས་ས་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐོག་ས་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་ཅམ་
 གྱིས་མི་ཆོག་པས་རྒྱས་པ་འདོན་དགོས། ད་ལས་རང་ཅག་རྣམས་གཞན་དང་མི་འདྲ་
 བའི་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་འཛིན་པ་ལན་(༡)ནི་ཅིག་རྟེན་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟར་
 དུ་མི་བརྟན་པར་མཐོང་ནས། ཆོས་འདི་ད་ལྟ་རང་ངེས་པར་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་དད་པས་
 བསྐྱལ་བའི་ཐོས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་བདེ་བའི་སྟོན་ས་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྒྱས་
 པར་བྱས་ཏེ། མདོར་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། བརྟན་པ་ཁོ་ན་ལྟར་བཅས་འགྲོ་བ་
 ཡི། །བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་ཡིད་ཆེས་ནས། །ལུས་སྒྲིག་ཡལ་བར་གྱུར་གྱང་མི་
 གཏོང་བའི། །སྟོང་སྟོབས་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རང་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ནི་བརྟན་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་རང་ཅག་ལ་ཡོད་
 པར་ཡིད་ཆེས་ནས་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་རྟག་དུ་བརྩོན་པར་
 མཛད་དགོས་སོ། །

ལེགས་སྐྱར་འཆི་མེད་བདུད་རྩིས་སྒྲན་མཆོག་འདི། །རྒྱ་བོད་སྐལ་བཟང་གདུལ་བྱ་
 སུས་སྟོང་ཡང་། །དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྐྱབ་རྗེ་བརྩམ་ཅོང་ཁ་བའི། །ལུགས་བཟང་བཀའ་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་ངས། །ཆོས་ཀུན་སྟོང་པོ་ཀུན་ལམ་ལ་རོལ་ཕྱིན། །རྒྱལ་ཀུན་ཡུམ་
 ཞེས་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཟིན་གྱང་། །ཆེར་སྟོགས་རབ་སྟོངས་ཆགས་སྤང་བཅོས་མེད་
 དུས། །སུ་ལ་ཕན་ཏེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །འོན་གྱང་འགྲོ་ཀུན་ཕན་བདེའི་བྱར་
 འབྱེད་པའི། །ལྷག་བསམ་སྟོབས་བསྐྱེད་ཡོངས་འཛིན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི། །བཀའ་རྒྱུ་ཁོངས་

མེད་པར་འཛིན་པར་སྟོན། རྟིང་དཔུང་བཞུགས་པའི་བྱང་འདུག་བླ་མའི་གཏམ། །
འཆད་ཉན་བཀྱིས་པས་དོན་གྱི་རྟིང་པོ་མཆོག། ལའོན་ལུས་མཐོང་པའི་རྒྱལ་བརྒྱད་
འཛིན་ལུས་པའི། རྟེན་ཁུ་ཆེན་པོ་གོང་དུ་འཕེལ་པར་སྟོན། ॥

[illegible]

འགོ་མཆོད་ལྷན་པ་རྒྱུད་མི་འགྲུབ་མཐོང་ལྷན་རྒྱུ་མཆོད་པའི་མཆོད་མི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་རྒྱུད་པའི་མཆོད་པ་ལྷན་པ་

པའི་

རྒྱུ་པ་པར་མི་འོས་པའད་པའི་ཆོག་ས་མཆིས་ན། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་
བས་བསལ་དུ་གསོལ། །ལེགས་པར་བཤད་པས་འགྲོ་རྒྱུད་བྱིན་བརྒྱབས་ནས། །འཇམ་
དཔལ་མྱིང་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་གྲོག། ॥

༣༡། སྤྱི་མཐོང་ལ་འབྱོར་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་འཇུག་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

རང་ཉིད་ཡི་དམ་ལྟར་གསལ་སྤྱོད་པོ་སྤྱ། སྤྱི་ཚོགས་པ་རྣམས་ཉི་ཟླའི་གདན་སྟེང་དུ། རྩོམ་
བཅུན་སྒྲོ་བ་ཐང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལམ་དཔལ། སྤྱོད་སྤྱོད་གནས་ཀྱི་ཁོ་བོར་དབྱེས་
བཞིན་བཞུགས། སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་པས་བྱུག་འཆལ་མཆོད་པ་འབྱུག། སྤྱོད་གྱི་ཀྱན་
བཤགས་ཤིང་དགེ་ལ་རྩོམ་ཡི་རང་། རྩོམ་འཁོར་བསྐྱུལ་ཞིང་བཅུན་བཞུགས་གསོལ་
བ་འདེབས། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡོངས་བསྐྱོད་མཆོད་འབྱུག། རང་སེམས་ལོག་པ་ལངས་
སོར་རྒྱན་བཅད་ནས། ཡང་དག་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འཇུག་པ་ལ། བྱིན་པ་འགལ་བྱིན་
ཉིར་ཞིག་པར་ཤར་གྱིན། མཐུན་བྱིན་གྲོགས་སུ་འབྱོར་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། སྤྱོད་
བཅུང་གྲགས་པའི་ཆ་ལུགས་(༡༣)འཛིན་པའི་སྤྱ། འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་མཐོང་ལོགས་
བཤུད་སྤྱོད་པའི་གསུང་། སྤྱོད་ལམ་བཟུང་བ་མི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཐུགས། གསོལ་
བ་འདེབས་སོ་སྤྱོད་གསུམ་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

དེ་ནས་འཇུག་ཏུ་འབྱོར་བྱུང་སྤྱོད་འཇུག་པར། རྩོམ་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཐོང་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་
སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ། ཅེས་པའི་མཚན་གྲགས་ཏུ་རྒྱུ་མཐོང་སྤྱོད་པར། བསྟེན་དང་མ་བསྟེན་ལོགས་ཉིས་དབྱེད་
པའི་མཐུས། ཡོན་ཏན་བཀའ་བྱིན་བྱིན་པའི་དད་གྱིས་བྱིས། རྟེན་དང་བཀའ་རྟེན་བཀའ་
སྤྱོད་ནས་ཏན་ལ། འབད་པས་ཁྱོད་རྩོམ་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། རྟེན་བཅུང་
དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའ་འཛིན་སྤྱོད་པས། རང་འགྲོའི་འཛིན་སྤྱོད་ལུས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་འགྲོ་
དང་། ལས་འབྲས་བྱ་ཞིབ་བསམ་(༡༤)པས་སྤྱོད་དོར་བྱིས། ལམ་གྱི་རྟེན་མཆོག་
འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། འཁོར་བའི་སྤྱོད་དང་ཅ་བ་ཅད་ཆོད་པས། རེས་པར་

ཡེགས་པའི་ཐར་པ་དོན་གཉིས་སྟེ། །བཙུག་མིན་སྐྱེས་ནས་རྣམ་དག་ཚུལ་བྱིས་ས་ཀྱི། །
བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེ་ནས་རང་དང་གཞན་ཞེས་ཉེན་
མོངས་ཀྱིས། །དབྱེན་བཙུག་མ་གདོགས་ཉལ་ཐག་འགོ་བ་ལྟན། །ལ་ལྟར་བཙུ་བས་
བསྐྱེད་པའི་དྲིན་དྲན་ནས། །སེམས་བསྐྱེད་སྟོད་ལ་སྟོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །ཁྱེད་
པར་གིན་ཏུ་ལྟུངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། །དཔེགས་པ་ལྟག་པར་མཐོང་བའི་གེས་
རབ་གཉིས། །ཁྱེད་འཇུག་ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། །འཇུག་མེད་ངེས་པར་འགྲུབ་
པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །ལྟར་དོན་ལུང་གིས་བཤད་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་ཆོ། །རིགས་དང་
རིགས་མིན་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས། །གཞན་གྱིས་གཞན་ཏུ་དགྱི་བར་མི་རུས་
པའི། །རང་(མཉམས་)གིས་རང་ཚུགས་ཟིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེ་ལྟར་གསོལ་བཏབ་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟེང་། །ལ་བཙུག་གདན་གསུམ་ཆོང་བའི་སྟོང་དབུས་སུ། །སྒྲུ་
རང་སངས་རྒྱལ་པོར་དྲག་བཞུགས་ལ། །དོན་གཉིས་སྒྲུབ་ལ་མཐུད་པ་ལྟར་པར་གྱུར། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

༡༡། །དགོ་སྒོང་གི་བསྐབ་བུའི་སྒོ་མ་ཆོག་གི་རྣམ་བཤད་
 ཐུབ་བསྟན་གསལ་བྱེད་འོད་དཀར་གྱི་ཐང་བ་
 ཞེས་བུ་བ་བཞུགས་སོ། །

རྣམ་འབྲེན་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཟས་གཙང་སྤྲུམ། །གང་གིས་བསྟན་པ་གཏད་པ་ཐེ་
 བཞིན་དུ། །མི་ཉམས་འཛིན་པའི་རབ་བདུན་འཁོར་བཅས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་
 མཆོད་དོ་སྐབས་སུ་མཆི། །ཡན་བདེའི་གཞི་གཅིག་རྒྱལ་གསུང་གཅིས་པའི་མཛོད། །
 ཡོངས་བཟུང་རྒྱ་བོད་འདུལ་འཛིན་རིམ་བྱོན་དང་། །ཀུན་གྱི་གཙུག་ན་སྒོ་གྲོས་རབ་
 ཡངས་པས། །ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་ཅན་དེར་གྱས་པས་འདུད། །རྩལ་ཁྲིམས་སྒྲིག་
 ཤིང་རྣམ་དབྱེད་གོས་བྱིས་སྤྱད། །ཉིང་འཛིན་ཉོག་གིས་རབ་མཛེས་བཟོད་ཆགས་པའི། །
 སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་ལ། །སྒྲུབ་ལ་རྩེ་བཙུན་སྒྲུ་མར་ཐུག་བགྱིའོ། །
 སྒོ་བཟང་མ་མས་བསྐྱངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །རྣམ་གྲོལ་ལུས་སྟོབས་རྩོགས་པས་བསྟན་
 པ་ལ། །རབ་རྒྱས་བུ་བ་མཛོད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན། །ཡབ་སྤྲུལ་རྩེ་བཙུན་སྒྲུ་མར་
 གསོལ་བ་འདེབས། །སྒྲུང་དོར་རགས་པ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར། །ལྷ་མོའི་བཅས་མཆོས་ས་
 འཛོལ་བ་བཞད་གད་རྒྱ། །འོན་ཀྱང་མི་ཤེས་རགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །སྒྲུ་མའི་
 གསུང་བཞིན་ཕྱང་ཟད་བྱི་བར་བྱ། །

དེ་ལ་འདིར། གངས་ཅན་གྱི་ཁྱོད་འདིར་ཡན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
 པ་རིན་པོ་ཆེ་མ་རྩོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྩོག་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་དྲི་མས་ཆ་ཅམ་ཡང་མ་
 གོས་པར་གསལ་བར་མཛོད་པ་ལ། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྤྱར་ཡང་བྱོན་པ་དང་སྟོ་ཀུན་
 བས་མཆོངས་པའི་སྒྲིས་(༡ན)བུ་ཆེན་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲུ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་

གཉིས་པ་ནི་འགྲོ་བའི་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་པད་མོར་གྱས་
 བས་ཐུག་བྱས་ཏེ། །ཞེས་པའོ། །ཆོག་དོན་འགྲོ་བའི་སྤྲ་མར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད། ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་མཆིན་པ་རང་དོན་ལྷན་ཆོགས་མངའ་བའི་
 ཡོན་ཏན་དྲན་བཞིན་དུ། བདག་ཅག་གི་སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་སྒྲུའི་ཆ་དམར་ཤོས་
 ཞབས་ཀྱི་པད་མོར། པར་ཆེན་བདག་གི་ལུས་ཀྱི་མགོ་ཤོས་སྒྲིབ་པས་གདུགས་པའི་སྒྲོད་
 ལམ་གྱས་པས་ཐུག་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའོ། །

འབྲོས་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལས་འབྲས་ལྟ་ཞིང་རྫོགས་པ་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་མངོན་སྲུང་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་རི་བཞིན་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་
 གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གྲང་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་གཙོ་
 ལ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་འདིར་ཡང་འགྲོ་བའི་སྤྲ་མ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲོ་བའི་
 སྤྲ་མ་ཞེས་པ། འགྲོ་བའི་སྐབས་ལུ་སའི་སྤྲ་མ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་
 འགྲོ་བ་ལ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་བ་དང་། སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་བའི་
 འགྲོ་བ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་དམ་དུ་བཅིངས་པས་སྤྱིད་པའི་ར་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་
 འགྲོ་ཞིང་དེའི་ནང་དུ་སྐད་ཅིག་གྲང་མི་སྤྱད་པར་འགྲོ་བའི་འགྲོ་བ་དང་བཅས་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྒྲེ་བ་དང་བཅས་པའི་
 (མན)སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། གསུམ་པ་ནི་རྒྱུད་ལུས་བསྐྱས་པའི་འགྲོ་བ་ཐ་མལ་
 པ་རྣམས་ཏེ། སྒྲ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི། འདུས་བྱས་འགྲོ་བའི་
 བྱང་ཆུང་། རྣམ་པར་དག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་འགྲོ་བའི་སྤྲ་མ་དང་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་སྐབས་སྤྱི་མེད་ཡིན་པས་འགྲོ་བའི་སྤྲ་
 མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཏེ་ཞེས་པ་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། མན་མཛད་དེ་ཡིས་བརྩེ་བས་བཅས་པ་

ཡི། །སྒོ་ཐར་རྩལ་ཁྲིམས་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རྩལ་བཟོད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཆོག་དོན་ནི།
འགྲོ་ལ་ཕན་མཛད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་བཅེ་བ་ལུས་སྤུས་ཆོག་ས་
པས། གཞན་དོན་ཕན་འདོགས་དངོས་གསུང་གི་མཆོམས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བཅས་
པ་ཡི། ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་སྒོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དགེ་
སྤྱོད་གི་དངོས་པོ་རང་གི་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི། བསྐྱེད་རྩལ་ལྟར་གཞན་ལ་བཟོད་ཅེས་པའོ། །

འཕྲོས་དོན་ནི་འདིར་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་རང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་དྲང་བའི་
དད་པ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་དང་མི་འདྲ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་
མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་གསུང་གི་ཆོས་སྤྱི་དང་། ལྷན་པར་སྟོན་ལུན་ལ་བྱ་བ་རིགས་
མི་རིགས་གི་མཆོམས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕན་གཞོད་
ཀྱི་རྒྱ་ལྟ་མོ་ནས་མཁྱེན་བས་གཟིགས་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་བཅེ་བས་འདོམས་པར་མཛད་
པའི་བསམ་སྤྱོད་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་རང་ཅག་མི་སྤྱི་བའི་རྩལ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་
ངེས་པ་ཅི་འདྲོངས་བྱས་ནས། སྟོན་པ་རང་ལས་ཀྱང་གསུང་གི་བཅས་མཆོམས་ལ་གཅེས་
པར་བཟུང་དགོས་ཀྱི། གསུང་ལ་གང་ཡང་མི་རྩི་བར་སྒྲུ་མཐོང་བ་དང་། མཆོམ་ཐོས་པ་
ཅམ་ན་དད་གུས་བྱེད་པ་འདྲ་བའི་ད་ལྟའི་ལུགས་སྟེལ་འཛིན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཕན་ཐོགས་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་གསལ་ཀྱི་སྤྱོད་གཞིའི་སྒྲུབས་ཀྱི་དགེ་སྤྱོད་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་བས་ཀྱང་ངེས་རྒྱས་སོ། །བཤེས་(༡༧)གཉིན་བསྐྱེད་རྩལ་ཟེར་བའང་
བཀའ་ལ་རྩི་བ་འདི་རང་ཡིན་ནོ། །མདོ་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ནི་སྒོ་ཐར་གྱི་
སྟོམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་པ་རང་མཆོམ་པ་དེ་བཟོད་པ་པོས་དངོས་སུ་བཟོད་པར་
འདོད་ཀྱང་སྒྲུས་དངོས་སུ་བཟོད་མ་རྒྱས་པར་ཉན་པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བའི་སྟོམ་
པའི་རྣམ་པ་དོན་སྤྱི་དེ་དངོས་སུ་བཟོད་པར་སོང་བའོ། །བཟོད་པ་པོས་གང་ལ་བཟོད་
འདོད་ཞུགས་པའི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྒོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་རིས་བརྒྱད་ནི་དགེ་སྤྱོད་པ་

མའི་ཕྱི་ལོ་ལ་གཉིས་དང་། དགེ་སློབ་མའི་ཕྱི་ལོ་ལ་དང་། དགེ་ལྡན་ལ་མའི་ཕྱི་ལོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རབ་བྱུང་ལྟེ་ལྟེ་ཕྱི་ལོ་ལ་ལྟེ་དང་། དགེ་བསྐྱེད་ལ་མའི་ཕྱི་ལོ་ལ་གཉིས་དང་།
བསྐྱེད་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལ་བཅས་བྱིས་པའི་བྱོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལ་གསུམ་ལྟེ་བརྒྱད་དོ། །ཐར་
པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པས་ན། བསྐྱེད་གནས་དང་། རྟོན་དམ་པའི་
དགེ་བ་ལྟར་འདས་ལ་བསྐྱེད་པས་ན། དགེ་བསྐྱེད་དང་། དགེ་བ་དེའི་ཚུལ་ཏེ་འདྲ་བ་
དངོས་ལ་ཞུགས་པས་ན། དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་བ་དེ་སློང་བ་ལྟེ་འཚོལ་བས་ན་དགེ་
སློང་དང་། ཡང་དགེ་བ་དེ་འཚོལ་ཞིང་། ཚོས་ལུན་གྱི་བསོད་སྙིང་སློང་བས་ན་དགེ་
སློང་ཞེས་བྱ་ལྟེ། རང་རང་གི་མིང་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོན་གཤམ་པར་བྱས་ནས་མིང་རྟོན་
མཚུངས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

སོ་ཐར་གྱི་སྐད་དོང་བྱ་ཏེ་མོ་ཀླ་ཞེས་པ་ལས། བྱ་ཏེ་དང་པོ་དང་། མོ་མོ་དང་།
ཐབས་གསུམ་ལ་འཇུག་པས། ཕྱི་ལོ་མིན་ལས་དང་པོར་ཐར་ཐོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་
དང་། ཐར་པ་དངོས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་པའི་དང་པོ་ཡིན་པས་ན་དང་པོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ།
བསྐྱབ་གཞི་གང་གིས་བསྐྱངས་པ་དེ་ཐར་གྱི། གཞན་གྱིས་བསྐྱངས་པས་གཞན་མི་ཐར་
བས་ན་སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་ལྟེ། རང་རང་གི་ལས་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་འཕོར་
བར་སྒྲིབ་པ་ལ་སོ་སོ་སྒྲིབ་ཐོབ་པ་དང་འདྲ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ན། ཐར་
པའི་ཐབས་ཞེས་གྱུར་བྱ། མོ་ཀླ་ནི་ཐར་པའོ། །

སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་དགེ་སློང་གི་ཕྱི་ལོ་ལ་ལྟེ་ལུས་དག་གི་སྐད་བྱ་ཡོངས་
རྟོགས་སློང་བས་མཚོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཐོབ་ནས་བསྐྱར་བ་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་བས། དེ་དང་
ལུན་པ་ནམས་ལ་བཤད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པས་ན། (༤༣)བསྐྱེད་ཚུལ་ཏེ་བསྐྱར་ཚུལ་
བརྗོད་ཅིས་བཤད་པར་དམ་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་བཅས་དངོས་བཤད་པ་ལ། ཕྱི་ལོ་ལ་ཐོབ་ཚུལ་དང་། བསྐྱར་ཚུལ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་རྟེན་ཐོབ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་ལ། བྱུགས་ལ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཔལ་ཐོབ་ནས། ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་དོན་ནི། རྩོམ་པ་སྟེ་བའི་
ལུས་ལུན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ཐོབ་ནས། ཐོབ་པ་དོན་ལུན་དུ་བྱེད་རྒྱལ།
ད་ཆོག་ཉིས་མེད་གྱི་སྐབས་ལྟར། ཆོག་སྒྲིམ་གྱི་ལོ་རིམ་དང་མཐུན་པར། རྒྱལ་བའི་
བསྐྱེད་པ་ལ་དང་པོར་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲིམ་སྐྱེད་ལ། མཐར་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་དཔལ་དགེ་སྤྱོད་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། བསྐྱེད་པ་ལྟགས་
འབྱེད་པའི་ཆོག་གོ།

འབྲས་དོན་ནི། ལུས་རྟེན་དལ་འབྱོར་དང་ལུན་པ་ངེས། བསམ་པ་ངེས་པ་ལྟ་བུལ་
དང་། རྩོམ་པ་ཐོབ་པར་གྲེས་པ་དང་། ལྷག་པར་ངེས་འབྱུང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དགོས།
ངེས་པ་ལྟ་ནི། མི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་འདིའི་སྟོག་གཅོད་ལ། གཞན་གྱི་ནི་མི་གཅོད་
སྟུང་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ངེས་པ་དང་། རྩོམ་འདི་མ་བྱིན་པར་ལེན་ལ། གཞན་
མི་ལེན་སྟུང་པ་ལྟ་བུ་ལུལ་ངེས་པ་དང་། སྐྱིད་པོ་བྱེད་པའི་ཆོ་ཆར་འབྱུང་ལ། གཞན་གྱི་
ཆོ་ཆི་འབྱུང་སྟུང་པ་ཆོ་ངེས་པ་དང་། ལོ་དང་རྩ་བ་ཙམ་དུ་སྟོང་གི། དེ་ལམ་ཆད་མི་སྟོང་
སྟུང་པ་ལྟ་བུ་དུས་ངེས་པ་དང་། དགེ་རྒྱལ་དང་། དགེ་སྟོང་རང་རང་གི་བསྐྱེད་པ་ལས་
ཅ་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གི། གཞན་མི་སྟོང་སྟུང་པ་ཡན་ལག་ངེས་པ་སྟེ་ལྟ་ལས།
གང་རུང་ཞིག་དང་མ་བུལ་ན་ཡང་རྩོམ་པ་མི་སྟེ་ཞིང་། སྟེས་ཐུན་པ་རྣམས་གྱིས་གུང་
བསམ་པ་འདི་དག་དང་བུལ་བར་མ་བུས་ན། རྩོམ་པ་རྣམས་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
མདོར་ན་རབ་དུ་བྱུང་གི་རྩོམ་ཆོག་སྒྲིམ་གང་ལེན་པ་ན། འགལ་སྐྱེན་པར་ཆད་བཞི་སྟར་
ཞིང་། མཐུན་སྐྱེན་ལྟ་ཆར་བ་ལས་སྟེ་དགོས། འགལ་སྐྱེན་བཞི་ནི། རྩོམ་པ་གནས་པ་
དང་། མཛེས་པ་དང་། རྟོད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྟེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །
མཐུན་སྐྱེན་ལྟ་ནི། ལུལ་དང་། རྒྱུད་དང་། རྟགས་དང་། བསམ་པ་དང་། ཆོག་མཐུན་

འཆའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། ཆོག་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་ངེས་
 པར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ལུང་མ་མོ་ལས། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་། ཉེ་གནས་གྱིས་
 མཁའ་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་
 ཤིན་ཏུ་ཤུགས་ཤིང་གདམས་ངག་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་བྱས་ལ་ཐུག་དང་བསྟེན་བཀུར་
 བསྟུབས་པ་སོགས་བྱ། བདག་ཉིད་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་(༥༩)ཞིང་།
 ལྷ་ཐུགས་དང་ལྷན་བར་མ་གྱུར་བར་དུ། བཤང་གཅི་དང་། སོ་ཤིང་དོར་བ་དང་།
 མཚམས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མཚོད་རྟེན་སོགས་ལ་ཞར་བྱུང་གི་ཐུག་བྱ་བ་དང་།
 གཙུག་ལག་ཁང་ནས་འཆག་པ་འབའ་ཞིག་གི་བསམ་པས་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཅད་གྱུ་ཚུན་
 ཆད་དུ་འགོ་བ་དང་། ཚུབ་དུང་བ་དང་། གོས་གྱི་རྩལ་སྒྱུག་པ་ལྷ་བྱ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་ལྷན་པ་གཏམ་འདྲེ་བ་སོགས་བྱ་བ་དམིགས་པས་ལ་མ་གཏོགས་པ་གནས་དང་ཡེ་
 མི་འབྲལ་བར་བྱས་ལ། རང་གི་སྒྲོ་ལ་བཞུགས་ནས་གཞན་གྱི་སྒྲོག་གཅོད་པ་ལྷ་བྱ་མི་རུང་
 བར་ཐག་ཆོད་པར་ཤེས་པ་རྣམས་བྱ་མི་བྱ་སྒྲུ་མ་ལ་མི་ཞུ་ཞིང་། སྒྱིར་མི་རུང་བར་ཤེས་
 གུང་ལྱུང་བ་ནང་འདོམ་པས་བྱེད་ཐེབ་བྱུང་ན། དེ་གཉིས་གང་དང་གང་ལ་གནང་བཀལ་
 བྱ་བར་ཞུ་ཞིང་། རུང་བར་ཤེས་གུང་ལུལ་དུས་གྱིས་རང་ལ་མི་འཚམས་པས་གནས་
 གྱིས་གནས་སྐབས་དེར་མ་བྱེད་ཅིས་བཀལ་པ་རྣམས་ལུལ་དུས་དེ་ལས་མ་ཡོལ་བར་
 བྱས་ཆོག་པ་ཞེས་ནན་གྱིས་མི་ཞུ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རུང་བར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་།
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་རྣམས་ངེས་པར་ཞུ་དགོས་ཏེ། རང་གིས་རུང་བར་ངེས་གུང་གནང་བ་ཐོབ་
 དགོས་པ་དང་། གནང་བ་ཐོབ་ནས་བསྐྱེད་པས་སྒྲུ་མ་ལ་གྱུས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་
 བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་རྣམས་ཞུས་པས་བྱ་བར་རིགས་མི་རིགས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 བྱིར། དེ་ཡང་གནས་དང་གནས་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་གཅིག་ན་ཉིན་རེ་
 ལན་གསུམ་ཞུ། རུང་གུགས་ཅོམ་དུ་ཡོད་ན་ཉིན་རེ་ལན་རེ། རུང་གུགས་ལྷ་འཕེལ་དུག་

ཡོད་ན། ཞག་ལུ་འཇམ་དབྱངས་ཐོག་ཏུ་ལྷ། དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་ན། གསོ་རྒྱུར་གི་ཚེ་འབྲུལ་གྱི་བྱ་བ་ནར་མ་རྒྱུ་མ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་བཞིན་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷ་བར་གསུངས་པས། རང་ཉིད་གནས་གྱི་སྒྲ་མ་ལས་ཡུལ་ཐག་དེ་ལས་མི་རིང་བར་བྱེད་དགོས་པ་དོན་གྱིས་གོ་དགོས། བྱ་བ་སྒྲོ་བུར་བ་བྱུང་ཞིང་བྱུང་དོགས་པ་རྒྱུ་ལ་ལྷ་ཏུ་ལྷ་དགོས། དེ་ལྟར་གནས་གྱི་སྒྲ་མ་བཅའ་ནས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལ་ལྷ་པས། གནས་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། མ་ལྷས་པའི་ཉེས་པ་ཞིགས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་དེའི་བཀའ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ། བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་(པ་བ)པའི་ཉེས་པ་ལྟ་མེད་བས་གྱས་པ་དང་བཙུན་པ་གས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པ་གལ་ཆེ། གདམས་ངག་འདི་དག་གནད་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་མཆོག་ནི་རང་ཉིད་ཆོས་རྒྱུ་དག་མ་ནོར་བ་ལ་སྒྲོ་རྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་སྒྲ་མ་ཅི་བྱུང་བྱུང་བ་ལ་མི་གཏུགས་པར། བཙུན་པ། བརྟན་པ། མཁས་པ། བན་འདོགས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ལྟར་གྱི་རྩལ་བྱིས་ས་དང་ལྟན་པའི་མཁན་པོ་དང་། བན་འདོགས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ལྟར་གྱི་རྩལ་བྱིས་ས་དང་ལྟན་པའི་མཁན་པོ་དང་། སྒྲ་མ་དེས་པར་འཆོལ་བ་དང་། བཅའ་ནས་རྟེན་པ་ན་དད་གྱས་བཀའ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱོན་ས་དེ་ཁོ་ན་མི་གཏོང་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུང་གཞི་ལས། སྒྲ་མ་བདུན་གསུངས་ཏེ། རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་དང་། བསྟན་ཐོགས་གྱི་མཁན་པོ་སྟེ་མཁན་པོ་གཉིས་དང་། དགེ་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་། གསང་སྟེ་སྟོན་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། གནས་བྱིན་པ་དང་། སྒྲོག་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་བཅས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟ་སྟེ་བདུན་ནོ། །སྒྲ་མ་འདི་རྒྱུ་ལ་ལྷ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་བའི་རྩལ་བྱིས་ས་དངོས་སུ་སྟེ་ཞིང་གནས་པར་འགྱུར་ལ། རྩལ་བྱིས་ས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། མེས་ས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དེས་པར་འབྱུང་བྱུང་ཡིན་པས་ན་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པས་བརྟེན་བྱ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རྒྱུ་གསུམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྟེན་བྱེད་སྟེ་སྟོན་

གསུམ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་ནི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་དང་། གླ་མ་བདུན་པོ་ཡང་རྣམ་
གྲངས་ཅུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་ལྷན་གྱི་བཀའ་དྲིན་མི་འདྲ་བ་བདུན་གྱི་སྒོ་
ནས་དགོ་སྒོར་རང་ཉིད་གླ་མ་ཡིན་པར་གོ་དགོས། དེ་ཡང་མཁན་པོ་གཉིས་ནི་གཙོ་བོ་
ཡིན་ཞིང་། ལུལ་རང་ལ་བལྟས་ནས་དང་པོར་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་མ་བ་ཤོག །དེ་ནས་
གསར་སྟོན་གྱི་བར་ཆད་དྲིས། དེ་ནས་ལས་སྒོ་བ་གྱིས་སྒོ་མ་བ་བྱིན་པའི་ལས་བྱས། དེའི་
མཚན་མོའི་མཐའ་གནས་མེད་གྱི་ཉེས་པ་ཤེགས། དེའི་རྗེས་སུ་སྒོག་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་
གྱིས་སྒོ་སྟོང་གྱི་ཆོས་སྒོ་བ་པས་སྒོ་བ་དཔོན་ལུང་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན། མཁན་
པོ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་སོ་སོར་གྱུར་དུས་ཀྱང་མཁན་པོ་གཉིས་ནི་རང་རང་གི་ཆོག་པའི་སྐབས་
གྱི་མཁན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་སྐྱགས་ཆོག་བརྗོད་བ་གསུམ་བ་པལ་ཆེར་བྱས་
པ་ནས་སོ་སོའི་མཁན་པོར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ལྟར་མཁན་པོར་གྱུར་དུས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་
སྒོ་མ་བ་སྒྲིམ་པ་ལ་མི་(༥ན)ལྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བསྐྱེད་བྱ་ལམོར་བ་ནས་འདོན་པའི་
ལས་གྱི་ཁུར་ཐམས་ཅད་མཁན་པོར་བྲིས་པས་དོག་ཏུ་བཅས་པ་ཡིན། དེས་ན་མཁན་
པོ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་བྱ་ལལ་བར་དོར་བ་ནི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་སྟེ། ལུང་གཞི་ལས་དགོ་
སྒོར་དག་བཤན་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ནི་སྒྲིལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟོན་པར་རྫོགས་པར་
བྱས་ནས་ལལ་བར་པོར་བ་ནི་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱན་ཆོགས་ལས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་གསུངས། མཁན་པོ་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ན་བསྐྱེད་བྱ་ལ་དྲིན་ཆེ་ཞིང་། དེའི་ཆད་གྱིས་
སེམས་ཅན་ལ་པན་བཏགས་པས་པན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། མདོ་སྟེ་མཛེས་སྒྲུན་ལས། དཔེར་
ན་ལོང་བ་བརྒྱའི་མིག་སྒྲུན་ལ་མཁས་པས་སྟེ་སྟེ་མཐོང་བར་བྱས་པ་དང་། མི་བརྒྱའི་
མིག་དཔྱུང་བ་ལ་ཐུག་པ་ན། དེ་དག་ལས་ཐར་བར་བྱས་ན་འདི་ཉིད་གྱི་བསོད་ནམས་
ནི་དཔག་ཏུ་མེད་མོད་གྱི་འོན་ཏེ་གཞན་རབ་ཏུ་བྱུང་ངམ། བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་ལ་ནི་མི་མོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ལས་བྱས་པའི་མཚན་

རྟེན་མགོ་བྱུང་དུ་སྐུམ་ཐུ་ཅ་གསུམ་གྱི་གནས་ལ་བྱག་པར་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་
 གྱུར་རབ་དུ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཆ་ཅམ་མི་པོ་དེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་ཚུལ་གྱི་
 སློབ་དཔོན་དང་། ལས་སློབ་དུ་བྱུང་བའི་དུས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རར་རར་གི་སྒྲུ་
 པ་སྒྲུས་པ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན། གསང་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་བྱུང་བའི་དུས་ནི་སྟོག་
 ཏུ་བར་ཆད་དྲིས་ཟིན་པ་ན་སློབ་དཔོན་དུ་བྱུང་། གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་བྱུང་དུས་ནི།
 གནས་པར་འོས་པས་གནས་སུ་འོས་པ་ལ་གནས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོག་བྱས་ནས་མཆོམས་
 གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གནས་ཏེ་མཆོམ་མོ་མཐའི་སྒྲིབ་ཅིག་འདས་པ་ན་དེར་གྱུར་ཏོ། །
 སྟོག་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་བྱུང་དུས་ནི། སྒར་རར་གིས་མ་ཤེས་པའི་བཀའ་འམ་བསྟན་
 བཅོས་གང་ཡིན་ཡང་ཆོགས་སུ་བཅད་པའམ་ལྷག་པ་ཆོགས་བཞི་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་
 པ་དེ་ཡན་ཆོན་བསྐྱབ་པའི་བསམས་པས་ལན་གསུམ་བསྐྱས་ནས་དེར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་སྒར་རར་གི་སྒྲུ་མ་བདུན་ལས་མཐའ་བོ་དང་གནས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ལས་གཞན་སྒྲུ་མ་
 རྣམས་དང་གནས་བརྟན་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པ་རྣམས་དང་། སྟོགས་ཀྱིན་པ་རྣམས་ལ་འང་
 གནས་ལ་ཞུས་མེད་(༥བ)པའི་དུས་སུ་བྱ་བ་རྣམས་ཞུ་ལ་དེའི་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པ་
 དང་ལུང་རྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་རྣམས་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་འདྲི་ཞིང་སྟོ་འདོགས་
 བཅད། སྒྱིར་ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོང་པ་ཀན་གཞེན་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་
 གྱུས་པ་དང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གིས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་བསྟན་ན། དེ་དག་གིས་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་ཉེས་པ་ལས་
 སྟོག་པ་དགེ་པ་ལ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །ལམ་རིམ་གྱི་སྐབས་ནས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་དབུ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སྒར་འདིར་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱེན་གང་ཟག་གཞན་
 ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བ་འདི། ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བས། ལུང་ལས། བསྐྱར་
 ཐབས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་བསྟན་ཞིང་། རར་ཉིད་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་དང་འདུལ་བ་ཤེས་

པའི་གར་རྒྱལ་རང་དབང་ཅན་དུ་སྤྱུར་ན་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་གྱིང་།
བསྐྱུང་ཐབས་འདི་དག་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པས་འདི་ལ་གལ་ཆུང་དུ་མི་
བྱེད་པར། བྱ་བ་ཁྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་། གནས་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱུང་བ་དང་། ཆད་པ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་བཅས་ཆ་ཆར་བར་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱས་ཏེ་བྱག་ལེན་དུ་ཐེབ་པ་མཛད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་རྒྱ་བསམ་སྒྱུར་ལུན་ལུས་ཚོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུང་བ་ནི་འདིར་
བསམ་སྒྱུར་ལུན་ཚོགས་ཞེས་པས་བསྐྱར་ནོ། །དེ་ལ། བསམ་པ་ལུན་ལུས་ཚོགས་པ།
སྒྱུར་པ་ལུན་ལུས་ཚོགས་པ། བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་ལུན་ལུས་ཚོགས་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་དད་བ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། དྲན་བ་དང་། ཤེས་
བཞིན་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་བ་དང་། བྲེལ་ཡོད་བ་དང་། བག་ཡོད་བ་དང་བརྒྱད་ལས།
དང་པོ་ལ། དཀོན་མཆོག་ལ་དུང་བའི་དད་པ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ།
བདེན་བཞིན་འདོར་ལེན་ལ་མཛོན་འདོད་གྱི་དད་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུང་
སིལ་བུ་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལུན་འདས་དག་ནི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཅན་འཛིག་རྟེན་ལ་ལན་འདོགས་པ་ཞུགས་པ་ཞེས་སོགས་ལུང་དང་། ལྷ་བས་སུ་བབས་
པ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ལུན་པའི་བ་དན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །དམ་པའི་
(ཡན)ཆོས་རྒྱ་སེང་གའི་རྒྱ་བསྐྱགས་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཀོན་མཆོག་མཆོག་
མཛོད་བརྟེན་ལ། །ཞབས་ལ་ཆངས་དབང་གཙུག་གི་ནོར་བུས་གདུགས། །སྤྱག་བསྐྱེལ་
རྒྱ་མཆོག་ཉིང་མཐའ་མེད་བརྒྱལ་བ། །འཕྱོ་བའི་གཙོ་ལ་ཞེས་པ་ལུང་གི་དོན་བསམས་
ཏེ་དད་པར་བྱེད་དགོས་པས། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྒྲོན་པའི་གཞན་དོན་ལུན་ལུས་
ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་རང་དོན་ལུན་ལུས་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ལ་
ལུ་ལས། གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་ལུན་ལུས་ཚོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡོན་ཏེ། དང་པོར་

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། གཞན་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ། རང་དོན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
དགོས་པར་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་བསྟན་
ལ། དེའི་ཆོག་དོན་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་སྟུན་པའི་བ་དན་འཇིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་དུ་
གྲགས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་ལ་པན་འདོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་སྤང་དོར་གྱི་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་རང་གི་རྟོགས་པ་སྦྱིན་དུ་མེད་པས་ཤེས་སོ། །དེ་
ནི་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པས་བསྟན་ནོ། །ཆོས་འཁོར་དེ་ཡང་སངས་ཀའི་སྤྱད་དང་འདྲ་བ་ནི།
མུ་རྟེགས་བྱེད་སྤང་བ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་མཛད་ཅིང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱད་ཀའི་སྤྱད་ལྟ་བུ་
སྤྱད་པར་མཛད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་
སུམ་དུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས། དེ་ལས་རབ་དུ་གྱུར་པ་མེད་པ་
དང་། མི་ཤེས་པ་དངོས་སུ་བསལ་བ་ཡང་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་བྱེད་གྱིས་བསྟན་ནོ། །

བཞི་པ་ཐུགས་རྗེ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་
དགོན་མཆོག་གི་མཛོད་འབགས་པའི་དགེ་འདུན་རང་གི་འཁོར་དུ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་པར་
མཛད་པས་ཤེས་ཏེ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེས་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་དེ་དག་འཁོར་དུ་མི་
འདུ་བས་སོ། །དེ་ནི་དགོན་མཆོག་མཛོད་བརྟེན་པ་ཞེས་པའི་བསྟན་ནོ། །

ལྷ་པ་འབྲས་སུའི་བྱེད་པར་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། ཆོངས་དབང་ལ་སོགས་པས་
དྲིག་པ་བཏང་སྟེ་ཞབས་ལ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་གཏུགས་པའོ། །དེ་ནི་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་པས་
བསྟན་ནོ། །(ལྔ)

གཉིས་པ་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤངས་པ་སུན་སུམ་ཆོགས་

པ་ནི་སྤྲིད་པའི་གཏིང་དང་པ་རྩེ་མཐའ་ཞི་རྒྱུད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལས་བརྒྱལ་བས་
སོ། །དེ་ནི་ཆོག་རྒྱུད་ལུ་པས་བརྟུན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ལུན་ལུས་ཆོག་པ་དང་ལུན་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་བརྟེས་པས་འགྲོ་བའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་སོ། །དེ་ནི་འགྲོ་བའི་གཙོ་ལ་ཞེས་པས་
བརྟན་ནོ། །འདི་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྟོན་པ་ཆོད་པའི་
སྟེས་ལུར་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པའི་རྩལ་ལ་གོམས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་དག་མེད་ན་ལས་འབྲས་
ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ངང་ལ་རྣལ་མ་སྟེ་ཐབས་མེད་དོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཐོག་མར་དགེ་བ། བར་དུ་དགེ་བ། ཐ་མར་དགེ་བ། ཞེས་
 མོགས་ལྟར་དང་། ཟུང་བར་དུ་འང་འདུལ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་
 གྱིས་བཤད་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབས་པ་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
 བསྐྱལ་གཞི་དགོན་མཆོག་སྟོད་ཅེས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཁོ་ནས་གསུངས་
 པའི་བསྐྱལ་བའི་གཞི་ལུང་སྡེ་བཞི་ནི་དགོན་མཆོག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་
 བསྐྱལ་ནས་འཛོག་པའི་སྟོད་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདི་ཡིན་ཞེས་བ་དང་། གཞན་
 ལང་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་བསྐྱལ་བས་ཆོ་འདིའི་འབྲས་བུ་དང་། བྱི་མའི་འབྲས་བུ་དང་།
 སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་སྟོན་པ་རང་དང་འདྲ་བར་བསྟོད་པའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས། སངས་
 ཀྲུལ་འདུལ་བ་གངས་ཆེན་མཆོ་ཞེས་པ་ནས། ང་ནི་མུང་ན་འདས་གྱུར་ན། །འདི་ནི་ཁྱེད་
 ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས། །རང་བྱུང་ཉིད་གྱིས་གསུང་བཅས་པར། །ནམ་ཏན་དགེ་སྟོང་ཆོག་ས་
 མདུན་བསྟོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་གཤམ་གྱིང་དུན་པར་བྱས་ནས། ཆོས་འདི་ལ་རྒྱུན་
 དུ་དད་ཅིང་གསུང་བར་བྱའོ། །

དག་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ལེགས་པར་བྱས་པ། རིགས་པར་བྱས་པ་ཞེས་
ལོགས་ལྟར་དང་། སྒྲིང་གཞི་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་དག་འདུན་ནི་སྒྲིན་པར་རིགས་པ།

རབ་དུ་སྒྱུན་པར་རིགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བསམ་པ་ལས།
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས། ཡོན་དམ་དམ་དེ་ལྟས་གྱི་བ་སྒྲུ་ལྟར་
བ་དང་། མིག་ནས་མཆོན་པ་འབྱུང་བའི་མཆོན་མ་ཅན་གྱི་དང་བའི་དད་པ་བསྒྲོམ་(པན)
པར་བྱ། འདིས་ནི་མ་གུས་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྒྲིང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་ལམོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་ཅན་དང་། ཐར་པའི་རྒྱ་
འབྲས་ཐམས་ཅད་པན་ཡོན་ཅན་དུ་གེས་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། རྒྱད་པར་རྒྱལ་བྱིས་ས་
བསྐྱུངས་པའི་པན་ཡོན་དང་། མ་བསྐྱུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲ་མོ་ནས་མོ་མོར་བསྐྱན་
པ། ལས་གྱི་རྣམ་སྒྲིམ་བསྐྱན་པའི་མདོ་དང་། ལྟར་བ་ལྱི་ཡང་བསྐྱན་པའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་། སྐབས་སུ་བབས་པ་ལུང་གྲོང་གཞི་ལས། རྒྱལ་བྱིས་ས་ཐམ་
པས་ཉམས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་བཅུ་ལྟེ། རྒྱལ་བྱིས་ས་གྱིས་བདག་སྤྱད་པ་དང་། གཞན་
ལྟ་དང་སྒྲིམ་པས་སྤྱད་པ་དང་། ཆངས་པར་མཆུངས་པར་སྤྱད་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་
གྱིས་སྤྱད་པར་འོས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱིས་སྤྱད་པར་འོས་པ་དང་། བློགས་དང་བློགས་
མཆོམས་སུ་སྤྱིག་པ་མི་སྤྱན་པའི་རྒྱ་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། སྒྲིམ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་འགྱོད་བཞིན་དུ་
ཆེད་དུས་བྱེད་པ་དང་། ཤི་བའི་འོག་དུ་རན་མོང་དུ་ལོག་པར་ལྟར་ནས་སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བར་སྒྲེའོ་ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོ་ནི་རྒྱལ་བྱིས་ས་དེ་སྤྱངས་ནས་ཉམས་པས་
འདི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པས་བདག་སྤྱད་པའོ། །ལ་ལའི་རྒྱལ་བྱིས་ས་སྤྱག་བསྐྱལ་
ཡིན་ཞེས་པ་དང་མཐུན། ཡང་ན་རྒྱལ་བྱིས་ས་སྤྱི་དང་མ་མཐུན་པས་རྒྱལ་བྱིས་ས་ཀྱན་
གྱིས་བདག་སྤྱད་པ་ཡང་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་རྒྱན་པའི་ཐ་སྤྱད་གྱིས་སྤྱོད་ཅིང་། སྒྲིམ་པ་

སངས་རྒྱལ་གྱིས་གྱུར་སྤྱད་ཟེན་པ་ཡིན། གསུམ་པའི་སྒྲུབ་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་མེད་པ་དང་། སྤྱད་པའི་རྒྱལ་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཆོངས་སྤྱོད་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ཞེས་སྤྱོད་སོ། །

བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱད་པར་འོས་པའོ། །བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ལས། དང་པོ་དགུ་ཆོ་འདིར་སྤྱོད་པས་རང་གི་མཐོང་ཆོས་དང་། བརྒྱ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱ་པམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ་དང་ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་ནི། (༡)འགྲོད་པ་མེད་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་རིམ་གྱིས་སྤྱད་པས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཆོན་འགྲོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟོགས་དང་རྟོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་སྒྲན་པར་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་བདེ་བར་སད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་ན་ཡང་ལྟ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལས་སྤྲིག་པའི་བག་ཆ་བ་མེད་ཅིང་འཛིགས་པ་དང་ཡིད་དངངས་པ་མེད་པ་དང་། དགྲ་བོ་རྣམས་གྱིས་གྱུར་གཞོད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་ཐ་མལ་པར་འདུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་གྱིས་གྱུར་གཞོད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཆི་བའི་ཡོ་བྱད་ཆོགས་རྒྱུ་དུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་བཀུར་སྟེ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་ལས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བྱིས་སངས་དག་ན་འགྲོད་པ་མེད་པར་འགྱུར། འགྲོད་པ་མེད་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་གོ་རིམ་གྱིས་སྤྱད་དུ་བྱུང་འདས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ས། ཉན་ས་ལས་འཆི་བ་དཀོས་བཟང་། འཆི་བའི་ལྟ་བཟང་། ཆོ་བྱི་མ་ལ་བཟང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དགེ་སེམས་གྱིས་འཆི་ཞིང་། དེ་

དང་མཐུན་པའི་བྱིན་གྱི་ལྷ་སྤྱད་ནས་ཆོ་བྱི་སྤྱད་དངོས་སུ་ལྷ་མི་གང་རིགས་དང་།
རྒྱུད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པས་བཟང་བའོ། །ཕན་ཡོན་འདི་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུ་བྱིས་སྤྱད་ག་པ་
དང་། འབྲས་ལུ་རྒྱེ་བ་དག་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་ནས་འགྲོད་པ་མེད་པ་སྤྱད་སྤྱད་བྱི་སྤྱད་
གཉིས་ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ནི། སེམས་བྱིས་ཕྱི་ལ་བསྐྱུང་ཞིང་། ལུས་བྱིས་ལམས་བསྐྱུངས་པས་ན་
ལུས་སེམས་ལ་གདུང་བ་མེད་པར་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།

རྒྱལ་པ་ནི། གཞན་ལ་གཞོད་པར་མ་བྱས་པས་གཞན་གྱི་རྒྱུར་གཞོད་པ་བྱས་དོགས་
པའི་བག་ཆ་བ་མེད་པའོ། །ཡང་ན་རྒྱལ་བྱིས་སྤྱད་མི་ལྷན་པའི་ཞེས་རྒྱུ་གས་བྱི་དོག་
པའི་བག་ཆ་བ་མེད་པའོ། །

དགུ་པའི་སྐབས། མེད་མི་རུང་ཡིན་པས་འཆོ་བའི་ཡོད་བྱུང་(འཇ)ཞེས་གསུངས་
བྱི། ལྷག་པོའི་ཡོ་བྱུང་མང་པོ་རྒྱོ་བུར་དུ་བྱུང་ན་བདུད་བྱིས་བྱིན་པ་སྤྱད་པས། དེ་ནི་
རྒྱལ་བྱིས་སྤྱད་མི་མཐུན་པས་ཕན་ཡོན་མ་ཡིན་ནོ། །བརྩ་བོ་འདི་དག་གི་ཆོག་གི་
མཐར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་འབྱུང་བས། རྒྱལ་བྱིས་སྤྱད་མ་ཐག་ནས་ཕན་ཡོན་བརྩ་
བོ་དངོས་མི་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ཕན་ཡོན་བརྩ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་
ཡིན། དེ་ཡང་དང་པོར་རྒྱལ་བྱིས་སྤྱད་གཅིག་མ་བསྐྱུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་ཡང་ངན་
སྤང་རྒྱུ་དང་བྱེ་བྲག་གི་ནམ་སྤྱིན་དང་། བདེ་འགྲོར་རྒྱེས་ཀྱང་ཆོ་བུང་ནད་མང་དབང་པོ་
མ་ཆང་བ་སོགས་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཐུན་དང་། ཉེས་སྤྱོད་ལ་དགའ་ཞིང་འཇུག་སྤྱོད་པའི་གནས་
ངན་ཡོན་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་དང་། གནས་མི་འགྲོད་པ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་མཐུ་ཞན་པ་
སོགས་བདག་འབྲས་བཅས་མཐའ་དག་པར་བསམས་ནས་ལྷུང་བའི་ཀྱན་སྤྱོད་གཞི་
དང་བཅས་པ་ལས་ལྷོག་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་ལྷུང་མ་བསྟན་དུ་སྤྱོད་པའི་བར་མ་མི་བྱེད་
པར་རྒྱལ་བྱིས་སྤྱད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཞིབ་དུ་བསམས་ནས་བརྩོན་འགྲུས་དྲག་ཅིང་།

རྒྱུ་རིང་པར་བྱ། དཔེར་ན་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཐོག་དྲན་པ་ཞིན་དུ་དབྱིད་སོན་
འདེབས་པ་དང་། མེས་འཆོག་པ་དྲན་པ་ཞིན་དུ་མེ་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་དགེ་སློང་གི་ལ་
འཕྲུག་པ་ན་ཡང་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་བདེ་སྟུག་དྲན་པ་ཞིན་དུ་སྒྲུང་རྩེ་བྱ་དགོས་ཞེས་
བདག་གི་སྒྲ་མས་གསུངས། དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པས་
ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒྲ་བག་མེད་པ་དངོས་སུ་སྟོང་། རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་ཐོས་བསམ་སྒྲུལ་
གསུམ་ལ་བརྩོན་པ་ན། འཁོར་དང་སྟོན་གྲགས་དང་གོ་ས་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་སྟོབ་པ་
འདུན་པས་འགྲོ་བ་དང་། མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོན་པ་དང་། བསྐྱད་ཀྱིས་དོགས་ནས་
བསྐྱབ་པ་འཛིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་། འགུན་སེམས་དང་ཐུག་དོག་གིས་བསྐྱབ་པ་ཞེ་
སྟེད་གིས་འགྲོ་བ་དང་། ལྷ་བ་ཐུན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱབ་པ་གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ་སྟེ།
འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་ནས་ཐར་པ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྟོད་མཆོག་དུ་འཁྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་སྟུག་བདེན་གྱི་མཆོག་ཉིད་མཐའ་དག་གེས་བར་བྱས་པས་
ཀུན་འབྱུང་མ་ལུས་པ་སྟོང་འདོད་སྟེས་ནས་སྟུག་ཀུན་ཟད་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་(འབ)འདོད་
དང་། དེ་གང་ལ་རག་ལས་བའི་ལམ་བདེན་སྐྱབ་འདོད་བཅས་ཅམ་པོ་བ་མ་ཡིན་པ་
བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། བསྟོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་
དང་། ཆད་པ་དང་རན་འགྲོས་འཛིགས་ནས་སྒྲུངས་གིང་བསྐྱང་བའི་འཛིགས་སྐྱབས་ཀྱི་
རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་། འཁོར་བའི་ལུས་ལོངས་སྟོད་དང་བསྐྱར་སྟེ་ལ་ཆགས་ནས་སྒྲུངས་
གིང་བསྐྱང་བའི་ལེགས་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བྱིས་ས་སོགས་ངེས་འབྱུང་གི་རྒྱལ་བྱིས་ས་ཉམས་
པའི་རྒྱ་དང་པོ་ནས་སྒྲུངས་ཉེས་པ་དང་། ཡོག་པར་སྟོན་པ་གཉིས་སྟོང་ཞིང་། ངེས་
འབྱུང་དེས་ཟེན་ན་སོ་གིང་དོར་བ་སོགས་བསྐྱབ་གཞི་ཕྱ་སོ་ཡན་ཆོད་གང་ལ་བསྐྱབ་
ཀྱང་ཐར་པའི་རྒྱར་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་བས། བསམ་པ་འདི་མ་སྟེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟེད་པ་དང་། སྟེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་དྲན་པར་བྱ་སྟེ།

རྩི་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོར་རྩལ་བའི་ཞལ་གདམས་
 ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་སྤྲུགས་ལ་སྟགས་བའི་གདམས་དག་གང་ཟབ་ཟེར་བ་རྣམས་བཞག་
 བས་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་དང་བྱུང་སེམས་ལ་སྤྱིང་བ་ཐོན་པ་རེ་ངེས་པར་བྱ་དགོས། དེ་
 སྦྱིས་པ་དང་དེ་ནས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བའི་རྒྱར་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་བས། དེས་
 ར་འདི་ལ་སྒྲིམ་རིན་མི་ཆོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལས་གྱི་གནད་གདན་ནས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་
 གསུངས་འདུག་པས། ངེས་འབྱུང་བྱུང་སེམས་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་ཆུབ་
 ལ་དམིགས་བའི་མངོན་འདོད་གྱི་དད་པའི་ཁོངས་ན་ཡོད་པ་ཡིན། ཐར་པ་དེ་རྒྱབ་བྱེད་
 གྱི་ལས་བསྐབ་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་གཞི་མ་རྩལ་བྱིས་སྦྱིས་གྱི་བསྐབ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི།
 རྩལ་བྱིས་སྦྱིས་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་མིག་མེད་གསུགས་མཐོང་མི་
 རུང་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྩལ་བྱིས་སྦྱིས་མེད་ན་ཆོས་མི་མཐོང་། །རི་ལྟར་རྒྱང་མེད་ལས་
 འཇུག་ག་ལ་རུས། །དེ་བཞིན་རྩལ་བྱིས་སྦྱིས་མེད་ན་ཐར་མི་འགྱུར། །རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་
 བཟང་པོ་རིན་ཆེན་སྟོད། །དེ་བཞིན་རྩལ་བྱིས་སྦྱིས་ཆོས་རྣམས་བསྟེད་པའི་གཞི། །རི་ལྟར་
 སྒྲུབ་ཆག་རིན་ཆེན་སྟོད་མི་རུང་། །དེ་བཞིན་རྩལ་བྱིས་སྦྱིས་རལ་བས་ཆོས་ཀྱན་གདུགས། །
 དང་པོ་རྩལ་བྱིས་སྦྱིས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ། །ཕྱི་ནས་སྤྱང་ན་འདས་པ་འཐོབ་སྒྲུམ་མམ། །
 ལྟ་མེད་སྒྲུ་(༡༠ན)རྩལ་ལ་སྟགས་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་མེ་ཡོང་དག་ནི་དགོས་མི་འགྱུར། །
 ར་བས་མ་ཐོས་མིག་སྒར་མ་མཐོང་ཡང་། །བསྟན་བསྐྱུང་མི་དེ་མཐོ་རིས་འགྲོ་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་སྟགས་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་
 ངེས་དོན་ཡིན་པར་མ་གོ་ན། རི་ལྟར་བྱས་སྒྲུམ་ཡང་ད་ལྟའི་འབྲེལ་མེད་གྱི་ལོག་རྟོག་
 རྣམས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །དང་དུས་རྩལ་བཞིན་བཙུན་ན་ནི་དག་ཞིང་
 རྣམས་དང་། སྟོན་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་མ་ཞུགས་པའི་དུས་གྱི་ཕན་ཡོན་ལས་ཀྱང་ཆེས་
 ལྷག་པ་ཐོབ་རྩལ་ནི། མདོ་སྟེང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བསྐལ་བ་བྱེ་བ་གསུམ་གྱི་བྱེ་

སྒྲིང་དུ། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྒོམ་རྒྱུ་སྒྲིང་། །གདུགས་དང་བདམ་མར་
 མའི་ཕྱེད་བའིས། །སངས་རྒྱལ་བྱེ་བ་ཤུག་ཁྱིམ་རིམ་གྱོ་བྱས། །གང་གིས་དམ་ཚུས་
 རབ་ཏུ་འཛིགས་པ་དང་། །བདེ་གསེགས་བསྐྱེད་པ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཆོ། །ཉིན་
 མཚན་དུ་ནི་བསྐྱེད་པ་གཅིག་སྒྲིང་། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་འཕགས། །
 ཞེས་གསུངས་གིང་། །བསྐྱེད་པ་གཞི་དེ་ཡང་གོང་འོག་གི་རིམ་པས་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཆུང་གི་
 ཁྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། །དཔེར་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། །ཟླ་བ་ཡར་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། །ཆོ་
 འཕྱུལ་གྱི་ནི་ཟླ་བ་ལ། །བསྐྱེད་པ་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྐྱེད་ན། །དེ་ནི་དང་འདྲ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་སྒྲུས་པས། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། །ཀུན་གྱི་ཀུན་
 དེ་སྒྲིང་མ་ཟེར་ཅིག །དེ་ནི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་གིང་། །དེ་འདྲའི་ཕན་
 ཡོན་ཆེན་པོ་དེས་དགོ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲིང་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་བརྒྱའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་མི་
 འགྲོ་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་འོག་མའི་ཕན་ཡོན་གྱིས། །གོང་མའི་
 ཕན་ཡོན་ལ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱང་པོའི་མདོ་ལས། །བསམ་སྒྲོམ་ཡུལ་
 དང་བཅས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྒྲིང་པ་དང་ལྟན་མི་
 ལྟན་ཅམ་གྱིས་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསུངས་པ་
 རྒྱུ་སྒྲིང་ལ་དེས་པར་ལྟོག་བྱ་ཞིང་། །གཙོ་བོར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་བྲིམས་འདི་
 རྒྱལ་བྲིམས་བཅན་པོ་དང་མི་འདྲ་བར་གིན་ཏུ་དེས་པའི་རྒྱལ་དང་(༡༠བ)དེ་ཡང་བསྐྱེད་
 པ་ལ་གུས་མ་གུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། །གང་ཞིག་
 སྒྲིང་པ་ཐུགས་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་ལ། །ཡམ་བར་སེམས་གིང་རྩང་ཟད་འདའ་བྱེད་པ། །དེ་
 ནི་དེ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་གཞན་དབང་ཐོབ། །སྤྱིག་ཆ་ལ་བྲིག་པས་ཨ་སྤྱི་ཆ་ལ་ཉམས་
 བཞིན། །འདི་ན་ལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆོག་ཆེན་ཡང་། །འདས་ན་ལན་འགའ་ཆད་པ་ཐོབ་མི་
 འགྱུར། །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལུང་རྒྱལ་མིན་འདའ་བྱས་ན། །དུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཞི་

ལའི་འདབ་ཀྱི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། བསྐྱབ་པ་ལ་གྱུས་ན་ཕྱོམ་མེད་
རབ་བྱུང་གི་དྲགས་ཅན་གྱིས་གྱང་། རང་གཞན་གྱི་འདི་ཕྱིའི་བདེ་ལེགས་འགྲུབ་ཚུལ།
བཤེས་སྤྱིང་ལས། དགའ་བོ་སོར་འཕྲེང་མཐོང་ལྟར་བདེ་བྱེད་བཞིན། །ཞེས་པའི་བདེ་
བྱེད་སོགས་གྱི་གདམ་རྒྱུད་གྱིས་ཤེས་པར་རུས་སོ། །

མདོར་ན་དང་པོར་དཀོན་མཆོག་ལ་དང་བའི་དད་པས་བསོད་ནམས་གྱི་བསམས་
རྒྱུ་བསྐྱེད་དེ། བར་དུ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། གནད་གང་ཆེན་ས་
བསྒོམ་པས་མཐར་ཐུང་འདས་འདོད་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་ཆོས་གཅིག་པོའི་སྤྱིང་དུ་སྒྲིལ་
ན། རང་དང་མི་མཐུན་པས་ཆོས་ལྟར་གཞན་ལ་མ་གྱུས་པ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་མི་
བརྩོན་པའི་གནས་བག་མེད་སྤྱིད་བདེ་བྱེད་པ་དང་། བརྩོན་པ་ན་ཡང་མི་ཤེས་པར་
མྱོངས་ཆོད་བྱེད་པ་དང་། ལུང་བ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་ལས་པ་ཐོབ་པ་ན། དེ་དག་སྤྱིང་བ་
ལ་མི་འཛིགས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞུས་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་གྱང་ཤེས་བཞིན་
དུ་འགལ་ཆབ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་སོགས། སྒོན་ཆད་གྱི་རན་པ་རྒྱན་ཆགས་མཐའ་དག་རང་
སྤྱིང་དུ་སོང་སྟེ། སྒོན་ཆད་བག་ཡིད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཅི་བྱས་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་
ཚུལ་བྱིམས་འདི་ལེན་པ་དང་། བསྐྱང་བའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བས་བསྐྱངས་ཐབས་ཐམས་
ཅད་གྱི་གནད་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིང་རྗེ་ནི། མངས་རྒྱས་གྱི་བསྐྱན་པ་སྤྱིང་རྗེས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་མ་གྱུར་པ་མེད་ཅིང་། བ་མ་བྱས་ངེས་གྱིས་ཐན་ཆད་མེད་
བདགས་པའི་དྲིན་ཅན་ཡིན་པ་ལ། །ད་ལྟ་སྤྱིག་སྤྱག་ཆེན་པོས་གཟིར་བ་འདི་རྣམས་
ཤིན་དུ་སྤྱིང་རྗེ་བས་འདི་དག་བདེ་བ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་བྱམས་པ་དང་།
འདི་དག་ལ་གཞོན་(༡༡ན)པ་གཞི་བཅས་ལས་བསྒྲིག་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་དགོས་ཏེ། སོ་
ཐར་གྱི་སྤྱོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོན་པ་ལས་བསྒྲིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོམ་

པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ནི། རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྒྲུབས་པ་དབུ་མའི་ལམ་དང་།
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟག་བསྟུལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད། སྤངས་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཅིག་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་མ་མོ་ལས། ལྟ་བ་ཉམས་
པར་འགྱུར་བ་གང་ཞེན། ལྟ་བ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བ་ལས་གང་ཡང་
རུང་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལྟ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་
བསྟུ་བར་ཡང་ལྟ་ངན་དེ་རྣམས་སྤོང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དོན་གྱི་ཤེས་རབ་འདི་
ཡོད་ན་ཚུལ་གྱིས་མ་ཉམས་པའི་སྤྱུ་རེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་སྤོང་ཞིང་ཐལ་
ཆེས་པ་ཡང་སྤོང་ངོ་། །

བཞི་པ་དྲན་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྱང་དོར་ལ་སྤང་དོར་དུ་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པ་དེ་མ་
བརྟེན་པར་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་སྤྱི་འདྲེན་གྱི་དྲན་པ་བྱར་བ་ལྟ་བུ། ཐག་ཆད་གྱི་དྲན་པ་
བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ། བྱིས་བསྟེགས་གྱི་དྲན་པ་རྗེས་གཅོད་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
བྱ་བ་གང་དང་གང་ཅུ་མ་འདོད་པ་ན་སྤང་དོར་དྲན་པས་སྤང་དོར་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པ་ན་སྤང་དོར་དྲན་པས་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི་བྱ་བ་དེ་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་ཉེས་པར་དྲན་ན་ཕྱིར་འཆོས། ལེགས་པར་དྲན་ན་
དགའ་བ་བསྐྱོམས་པའོ། །ཡང་ན་བྱ་བ་གང་དང་གང་ཅུ་མ་འདོད་པ་ན། སྤྱིར་གྱི་སྤང་
དོར་དྲན་པས་རེས་པའི་དོན་བཞིན་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་
པ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱིར་སྤྱང་དོར་གྱི་དོན་ཤེས་པ་དེ་དགོས་དུས་འདིར་འདྲེན་པ་སྟེ་དྲན་པར་
བྱས་ནས། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཏོང་བས་རབ་དང་འདྲ་བས་ན་སྤྱིར་སྤྱང་གྱི་དྲན་པ་

རབ་ལྷ་ཐུ་ཞེས་ཐུ། དེ་ལྷ་ར་གེས་པར་བྱས་པ་ན་ཐུ་བ་དེ་རིགས་མི་རིགས་གང་དུ་ཐག་
 ཚོད་པ་དེར་བྱང་དོར་ལ་འདུག་པ་སྟེ། དེ་ནི་རང་གིས་ཐག་ཚོད་ནས་གཞན་ལ་འདི་ལྷ་ར་
 གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྟོན་པ་(༡༡བ)དང་འདྲ་བས་ཐག་ཚོད་ཀྱི་དྲན་པ་བསྟོན་པ་ལྷ་ཐུ་ཞེས་ཐུ།
 དེ་ལྷ་ར་བྱང་དོར་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་སྒྲུར་ཡང་བརྟག་སྟེ་ཉེས་པར་དྲན་ན་ཕྱིར་བཅོས།
 ལེགས་པར་དྲན་ན་དགའ་བ་བསྟོས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱི་བཞེན་བསྟེན་པ་དེ་རྒྱན་མ་རྗེས་
 གཙོད་པ་དང་འདྲ་བས་ན་ཕྱི་བསྟེན་པ་རྗེས་གཙོད་ལྷ་ཐུ་ཞེས་ཐུ། འདི་ལྷ་
 ཐུའི་བཤད་སྟོལ་ཡང་འདུག་ཅིང་། གང་ལྷ་ར་བྱང་དོར་པའི་ཡང་དྲན་པ་གསུམ་གྱི་སྟོང་
 རྒྱལ་འདི་ཚང་བར་བྱས་ན་ཐོག་མར་ལྷ་ར་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། བརྒྱལ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་
 མ་ཐག་མི་དྲན་པ་དང་། དྲན་ཡང་ཕྱིར་མི་འཚོས་པ་ཐོགས་ཀྱི་སྐབས་མེད་པས། འདི་ནི་
 ཐུས་ཚད་ལམ་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་གཅེས་པར་བཟུང་ཞིག །

ལྷ་པ་ཤེས་བཞིན་ལ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་བརྒྱ་བཞི་དང་། ཟུང་པར་འདུ་ཤེས་
ལྷ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ས་ལས། འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ལ་ཤེས་
བཞིན་དུ་སྟོང་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟུང་ཟུང་བལྟས་པ་དང་། རྣམ་པར་བལྟས་པ་དང་།
བསྐྱམ་པ་དང་། བརྒྱར་བ་དང་། ལྷུ་ལྷུར་དང་། ཚེས་གོས་དང་། ཟུང་བཟེད་བཅང་བ་
དང་། རྩོམ་པ་དང་། འབྲུངས་པ་དང་། འཆོས་པ་དང་། ཟུང་བ་དང་། མོར་བ་དང་།
སྟོང་བ་དང་། འདུག་པ་དང་། ཉལ་བ་དང་། མི་ཉལ་བ་དང་། ལྷུ་བ་དང་། མི་ལྷུ་བ་
དང་། གཉིད་གྱིས་སྟོམས་བས་བསད་པ་ལ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བས་པར་འགྲོ་ན་འགྲོ་ལྟེ་ཞེས་ཤེས། འདི་ནི་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན། འདི་ནི་འགྲོ་བར་བྱ་
བ་ཡིན། འདི་ནི་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ལྟེ་དུས་ཡིན། འདི་ནི་དུས་མ་ཡིན། རྣམ་པ་འདི་ལྟར་
འགྲོ་བར་བྱ། འདི་ལྟར་འགྲོ་བར་མི་བྱ། ཞེས་ཤེས་པ་དང་། འགྲོ་བར་བྱ་བ་ལྟེ་གནས་
དང་། དུས་དང་། ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་བྱ་བར་ཤེས་ནས་འགྲོ་ཡིས་ལྷོག་ནས་མི་འགྲོ་བ་

ཅི། འགྲོ་ལྷོག་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་ཞེས་པའི་བར་ནི་རྒྱ་
བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་ལྟོ། །སོང་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་གཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་མེལ་བ་ཞེས་
པའི་བར་སྦྱོང་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་རྣམ་པ་ལྟོ། །རྒྱ་བའས་སྦྱོང་བའི་ལས་དེ་དང་པོ་
རྩྭ་པ་ནས་ལས་དེ་ཉིད་ལ་དུན་པ་ཉི་བར་བཞག་ཅིང་སྦྱོང་བ་ལས། དེ་དུན་པས་ཟེན་
ཅིང་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཟེན་པས་གཞི་གང་ལ་སྤྲེགས་གང་དུ་དུས་གང་གི་ཆོ་མི་སྦྱོང་
ཅིག་རྣམ་པ་གང་(༡༩)གིས་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལས་སྤྲེགས་དེར་དུས་
དེའི་ཆོ། དེ་སྦྱོང་ཅིག་རྣམ་པ་དེས། དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་ཤེས་པ་རྒྱ་སྦྱོང་གཉིས་ཀ་དང་
ལྷན་པའི་ཤེས་བཞིན་བཞིའོ། །རྒྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་ལྟ་ནི་དེའི་ལས་ཀྱི་ལས་དང་།
མིག་གི་ལས་དང་། ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་དང་། ཆོས་གོས་
དང་། ལྱང་བཟེད་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་སྒྲིམས་ཀྱི་ལས་དང་ལྟ་ལས་དང་པོ་ནི། འགྲོ་
བ་དང་ལྷོག་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི་རྩང་ཐད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་
པར་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་པས་བསྟན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁུད་པར་ནི་ཞོར་ལ་མཐོང་བ་
དང་། ཆེད་དུ་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱམ་པ་དང་། བརྒྱུ་བ་དང་ཞེས་པས་བསྐྱམ། བཞི་པ་ནི། ལྷ་ས་
 ལྷུང་དང་ཆོས་གོས་དང་ལུང་བཟེད་བཅས་པ་དང་ཞེས་པས་བསྐྱམ། ལྷ་པ་ནི། ཆོས་པ་
 དང་། འབྲུངས་པ་དང་། འཆོས་པ་དང་། ལུང་བ་དང་། ཞེས་པས་བསྐྱམ་ནི། །སྤྱོད་པ་
 དང་ལྷན་པའི་ལས་ལྷ་ནི། དེའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། རག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་
 དང་། ཉིན་མོའི་ལས་དང་། མཆོན་མོའི་ལས་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། མོང་བ་དང་།
 ལྷོད་པ་དང་། འདུག་པ་དང་ཞེས་པས་བསྐྱམ། དེ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་ལས་དུ་མོང་བ་
 དང་། འཆག་འཆག་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མ་མོགས་ཆོས་མཐུན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ན་ལྷོད་པ་
 དང་། ཁྱི་ལ་མོགས་པའི་ལྷོད་དུ་སྤྱི་ལ་གྱུང་བཅས་ནས་འདུག་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་དང་ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ནི་ཚོས་ཉན་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
སྤྱོད་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བསང་བ་ལ་ཡང་ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ནི་སྤྱོད་པ་ནི་
ལྷན་སྒྲིབ་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་གཉིད་ཉལ་འདོད་པ་བསང་བར་བྱེད་པའོ། །བཞི་
པ་ནི་སྤྱོད་པ་དང་ཞེས་པས་བསྟན། ལྷ་པ་ནི་ཉལ་བ་དང་ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གང་ལ་སྒྲིད་པའི་གཞི་བཅུ་པོ་དེ་ལ་སྒྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་བཅུ་དང་། ཚུལ་
རི་ལྟར་སྒྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་བཞི་ནི། གཞི་གང་ལ་སྒྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན། རྟོགས་སམ་
གནས་གང་ཏུ་སྒྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་ཏུ། དུས་གང་གི་ཆེ་སྒྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན། ལས་རི་
སྒྲིད་ཅིག་སྒྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་བཅས་བཞི་སྟེ་ཤེས་བཞིན་བཅུ་བཞིའོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་
བཞིར་བྱེ་བ་ན། དང་པོ་བཅུ་གཞིར་སྒྲི་ནས་བྱེ་ལ། (༡༢བ)བཅུ་པོ་དེས་སྒྲིད་ཚུལ་གྱི་སྒྲི་
ནས་བྱེ་མ་བཞིར་བྱེ་བའོ། །བསྟན་བཅུ་པོ་བཞིར་འདུས་ལ་བཞི་པོ་འང་བཅུར་འདུས་
སོ། །འདི་དག་དང་མ་འབྲེལ་པའི་བསམ་སྒྲུར་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བས། ཚོས་རྣམ་དག་
འདོད་པ་ཡོད་ན་མེད་ཐབས་མེད་པའི་གནས་འདི་རྣམས་ལག་ལེན་དང་སྒྲུར་ཤེས་པ་
ཞིག་མཚན་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུལ་བ་བསྟན་པར། དགེ་སྒྲོང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་པ་ལ། །བཙུན་
པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །གནས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། །གྲོང་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ན།
བཙུན་རར་འཇུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ན་མདོ་སྟེ་བཞིན། །རྟག་ཏུ་
དགེ་སྒྲོང་འདུ་ཤེས་དང་། །ཟས་ལ་རྟག་པར་ནད་ཀྱི་ནི། །གཉེན་པོ་ཉིད་ཏུ་འདུ་ཤེས་
དང་། །རབ་དབེན་ཤེས་བྱ་རྣམ་གཉིས་ལ། །ཁོང་བ་འོན་སྒྲུགས་འདུ་ཤེས་དང་། །ཉལ་
ན་དུག་པའི་རི་དྲགས་ལྟར། །ཐུམ་ཐུམ་ཀྱི་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། །དེ་ལྟར་གནས་པའི་
དགེ་སྒྲོང་ནི། །རྒྱལ་ལ་འོས་པའི་ཁོངས་སྒྲིད་ལ། །གནས་གྲང་འདོད་པ་བསྟོད་ཉམས་
ཀྱི། །རྗེས་སུ་སྒྲུར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་སྒྲོང་འདུལ་བའི་

བསྐྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྒྱུ་མ་ཆེས་འདུ་ཤེས་ལྷ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་ཤེས་ལྷ་ནི།
 གྲོང་དུ་འདུག་པ་ན་བཅོམ་རར་འདུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འདུག་
 པ་ན། ལའོ་སྟེ་ལས། དག་སྦྱོར་གི་འདུ་ཤེས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་གསུངས་པ་བཞིན། ཉམ་ཏུ་
 དག་སྦྱོར་གི་འདུ་ཤེས་དང་། ཟས་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པ་ན་བཀྲེས་པའི་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
 འདུ་ཤེས་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ན་གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་ལ་ལོང་བ་ལོན་ལྷག་
 གི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་ནི་ལོང་བ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སི་ལྷ་བ་དང་། ལོན་ལྷགས་ལྟར་སྒྲ་
 ཉན་བཤད་སི་བྱེད་པའོ། །གཉིད་ཉལ་པ་ན་དགོན་བསྟེ་ས་སྦྱོགས་སྦྱོང་པའི་རི་དྲགས་
 ལྟར་བྱས་ཐུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉི་ལྔའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་ཟས་
 གོས་སྦྱོང་ལྷག་བརྒྱུ་པ་ལོངས་སྦྱོང་གྲང་འདོད་པ་བསྟོན་ཉམས་ཀྱི་མཐར་མི་འགྲུར་རོ། །

གང་གི་དགེ་སྒྲོང་གི་འདུ་གཤིས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ནི། མདོ་ལས། མེ་དང་ལྷན་པ་དག་
གནས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་རབ་རྟུ་བྱུང་བས་ཡང་དང་ཡང་རྟུ་མོ་མོར་བརྟག་
པར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྒྲངས་པ་སྟེ་མི་སྟུག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། གནས་
ཉི་ཤུ་(༡༣༩)ཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ལ་ཡང་དང་ཡང་རྟུ་མོ་མོར་རྟག་པའི་དགེ་སྒྲོང་གི་འདུ་
གཤིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་དོ། །དེ་ལྷན་དུན་པ་དང་གཤིས་བཞིན་
འདི་གཉིས་ཡོད་ན་ལྷན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བག་མེད་པ་སྒྲོང་ཞིང་། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཉམས་
པའི་རྒྱ་བཞི་པ་བག་མེད་པ་དང་། ལེ་ལོས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་སྒྲ་བས་ཁྱི་བག་མེད་
པ་སྒྲི་སྒྲོང་དོ། །

དུག་པོ་ཆ་གཤམ་པའི། རྩལ་བྱིས་ས་ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་གྱིས་བདག་
ལ་མི་འདོད་པ་འབྱུང་བ་འཛིགས་ནས་ཁ་ཙཱ་མ་བྱོ་བ་ལ་འཛེམ་པའོ། །

བདུན་པ་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི། བདག་གི་འཛིན་རྟེན་དང་། འདུལ་བ་དང་འགལ་བའི་
ཁ་མ་ཐོབ་སྤྱད་ན་སྟོན་པ་དང་། ལྷ་དང་། མཐུན་སྟོབ་དང་། གྲོགས་ཆུས་མ་གྱི་ཁྲེལ་

བར་འབྱུང་སྐུ་མ་ཅས་ཁ་ཅ་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེས་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ཡོད་ཅ་ཚུལ་བྲིས་ས་
 ཉམས་པའི་རྒྱ་བརྩུ་བ་ཡང་དག་པར་བྱངས་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འབྱུང་བ་དངོས་
 ལུ་སྟོང་ཞིང་། རྒྱ་གཉིས་པ་ཉ་ཅང་ལུས་པ་ཡང་སྟོང་རོ། །

བརྒྱད་པ་བག་ཡོད་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་བ་ལྷ་བ་དེར་བྱན་དེ་འབྱོད་པས་ཆོས་བཞིན་
 དུ་བྱིར་བཅོས་པ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ལུན་པའི་བག་ཡོད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་
 བར་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ན་ཡང་བྱིར་བཅོས་སྐུ་མ་པ་མ་འོངས་པའི་ལྷ་བ་བྱིར་བཅོས་པ་བྱི་
 མའི་མཐའ་དང་ལུན་པའི་བག་ཡོད་དང་། ད་ལྷ་ལྷ་བ་ལྷ་བ་མ་ཐག་བྱིར་བཅོས་པ་
 དལུས་གྱི་མཐའ་དང་ལུན་པའི་བག་ཡོད་དང་། ལྷ་བ་མ་ལྷ་བ་པའི་ལྷ་རོལ་ནས་བྱིས་
 ལྷ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལྷ་ལྷ་བ་སྐུ་མ་པ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་བྱུ་བའི་བག་ཡོད་དང་། ཅི་ནས་
 གྲང་ལྷ་བ་མི་འབྱུང་བར་སྟོང་སྐུ་མ་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་བག་ཡོད་པ་སྟེ། བག་ཡོད་
 ལུ་ལོ། །རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དོན་ནི། བག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་སྐབས་། རང་རང་གི་ལྷ་
 མའི་བག་ཡོད་མེད་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །འདི་ནས་ས་གྲིས་ཚུལ་བྲིས་ས་ཉམས་
 པའི་རྒྱ་བཞི་པ་བག་མེད་པ་དང་། ལེ་ལོས་ཡོངས་སུ་བེན་པའི་སྐབས་གྱི་བག་མེད་པ་
 ལྷ་སོ་སོར་སྟོང་རོ། །

གཉིས་པ་སྟོར་བ་ལུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་ལ། ཐོག་མར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་འདུལ་བ་
 ལ་བསྐྱབ་པ། ལྷ་བ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལུ་ལ་བསྐྱབ་པ། བསྐྱབ་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་
 ཆོས་ལུ་སྟོང་བ་ལ་(༡༩བ)བསྐྱབ་པ། མཐུན་པའི་ཆོས་ལུ་བཞེན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ།
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཆོས་ལུ་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟོན་པའི་ཆོས་ལུ་ལ་
 བསྐྱབ་པ། སྟོབས་ལུ་དང་ལུན་པའི་སྟོར་བ་ལུན་ཆོག་ས་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་བདུན་ལས།
 དང་པོ་ནི། དཔལ་མགོན་རྒྱ་མཁུ་བ་གྱིས་རིན་ཆེན་བྱིང་བ་ལས། དེས་ན་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་
 ཡིས། །དང་པོར་བསྐྱབ་པ་རབ་གྱུས་བྱ། །སོ་སོར་བར་པ་འདུས་བཅས་པ། །མར་ཐོས་

སྒྲིལ་ཞིང་ཉེས་མེད་སྐྱེས་པ་དང་། སྒྲིལ་གྱི་ཚོགས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་དང་པུས་ལྷ་སྒྲིལ་པ་
ལ་བསྒྲིལ་པ་དང་། བར་གཅིད་ལྷ་མི། ལྷ་ག་པའི་བསྒྲིལ་གསུམ་གྱི་བར་གཅིད་གསུམ་
དང་། བདེ་འགྲོའི་བར་གཅིད་དང་། རྟེན་པ་དང་ཐོག་དང་འབྲལ་གྱི་བྱ་བའི་བར་གཅིད་
བཅས་ལྷོ། ། ཚོས་ས་ཡིན་པ་ལ་རང་གཞན་གྱིས་ཚོས་སུ་འདུ་ཤེས་ནས་བྱས་པའི་
བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ནི་ཚོས་ལྷ་ར་བཅས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་དུ་གསུངས་འདུག་པས། ཚོས་
ལ་བརྩོན་པ་ཡོད་ན་ཚོས་མིན་དང་ས་འདྲེས་པའི་ཚོས་དེ་ཤེས་པ་རང་གལ་ཆེའོ། ། ཐིག་
གོགས་ནི་རྒྱས་པར་ཉན་ས་དང་བྱང་ས་ལྷ་ར་དང་། མདོར་ན་བག་མེད་པ་དང་། ཉེས་
སྒྲིལ་དང་། དགེ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དམན་པ་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན། དད་
སོགས་དམན་ཞིང་སྒྲིལ་པ་ཤས་ཆེ་བས་སྒྲིལ་ཞིང་ཉེས་མེད་སྐྱེས་པ་དང་། ཚོགས་
སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་ནི་སྒྲིལ་དད་སོགས་མ་བསྒྲིལ་སྐྱེས་པས་ཆེ་འདི་ལ་དབང་པོ་དམན་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་བྱས་ཀྱང་ལམ་བསྒྲིལ་མི་རུས་པའོ། །

བཞི་པ་མཐུན་པའི་ཚོས་ལྷ་བཞེན་པ་ལ་བསྒྲིལ་པ་ནི། འདུལ་བ་བསྒྲིལ་པ། ལེགས་
པར་ངེས་འབྱུང་གང་ཡིན་དང་། འདྲི་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྒྲིལ་པར་
བྱེད་པ་དང་། དད་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་། དང་པོ་ལ་བརྟེན་གཞན་དག་བྱེད། དེ་དག་
ལྷ་ར་བ་མི་འབྱུང་ལྟེ། མི་ཤེས་ལ་སོགས་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྷ་ར། དང་པོར་
འཛིགས་སྒྲིལ་དང་། ལེགས་སྒྲིལ་ཅམ་ས་ཡིན་པར་ངེས་འབྱུང་གིས་རབ་དུ་བྱུང་བ་
དང་། བྱུང་ནས་སྒྲིལ་ཏེ་འཛིན་བརྣམས་ལ་ལྷ་ར་བ་ཡོད་མེད་སོགས་འདྲི་བ་དང་། དུས་
གསུམ་དུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་ཉེས་པ་མེད་ན་དགའ་བ་སྒྲིལ་ནས་
རྟེན་སུ་སྒྲིལ་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉེས་པ་མཐོང་ན་ཡང་ཁྱིར་འཚོས་བྱེད་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་
པ་དང་། ཉིན་མོ་དང་། མས་གྱི་ཆ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིལ་པ་དང་། རྒྱ་ཅམ་
གྱིས་ཚོག་པར་མི་འཛིན་པར་འདོད་ཆགས་གྱི་གཉེན་པོར་མི་སྤྲུག་པ་དང་། ཞེས་པ་གི་

གཉེན་པོར་བྱས་པ་དང་། གཉི་ལྷག་གི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ། ར་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་ཁམས་གྱི་རབ་དབྱེ། རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་དབུགས་(༡༩བ)འབྱུང་དུ་བ། བདག་དང་བདག་གི་ར་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོར་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་སྟེ་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་པ་དང་། ལྷུང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་མི་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་བསྒྲོམ་པ་བཅས་ལྟ་ལས། དང་པོ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷག་མེ་བཞི་པོས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། རྟོན་མོངས་པ་མང་བ་དང་། མ་གུས་པ་བཅས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའོ། །ཆོས་ལྟ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་གྱི་ཐུང་པོ་ཀུན་དུ་བསྐྱུངས་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱུངས་པ་ཡིན་པས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལྷུབ་པ་རྣམས་གྱིས་རྒྱལ་གནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་གནད་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པོ་འདི་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ཉམས་ལེན་ཅི་ནས་མཛད་དགོས་སོ། །འདིར་དད་པ་སྒྱུར་བར་བགྲངས་པ་ནི་དད་པ་དེ་སྒྲོམ་པ་ལ་རྩལ་བ་ནི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །

ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཆོས་ལྟ་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། འདུལ་བ་བསྐྱབ་པ། འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་བརྩོན་པ་ཡིས། །གནས་ལྟ་ཡོངས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་ནི་ལྷུང་བ་དང་། །གང་ཟག་རྣམས་སྤང་གཞོད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་དང་། ལྷུང་བ་དང་། །གང་ཟག་དང་། །རྣམས་སྤང་བ་དང་། །གཞོད་པ་བཅས་གནས་ལྟ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་དངོས་པོ་ནི། ཐུང་མོགས་ལྟ་དང་གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ལྷས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གཞི་དང་ཀུན་སྒྲོང་དང་དངོས་པོ་དང་སྒྲོང་བ་དང་མཐའ་བཅས་ལྟའོ། །གང་ཟག་ནི་ལྷས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱེད་པ་དང་། དིས་དང་། སམྟོན་མན་དང་། འཕྱོག་པ་དང་། བརྟག་པ་བཅས་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟའོ། །རྣམས་སྤང་བ་ནི། བསྐྱུ་ན་གསུམ་སྟེ། རྟེན་པའི་རྣམས་སྤང་བ་

དང་། ལྷ་པ་ལས་བསྐྱར་བའི་རྣམ་གྲངས་དང་། དག་འདུན་བདེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྒྲུད་བའི་རྣམ་གྲངས་ལོ། །གཞོན་པ་ཅི་ཆེ་འདི་ལ་གཞོན་པ་ལྷན་
པ་ལྷ་གསུངས་པ་ཤེས་ནས་སྒྲུད་བར་བྱའོ། །

ཏུག་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཆོས་ལུ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། འདུལ་བ་བསྐྱབ་པ་།
 འདུལ་བ་ཉེར་ཞི་ཆོས་ལུ་སྟེ། དེས་པ་དང་ནི་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་བའི་ཡན་ལག་བསྟེན་
 བཀུར་དང་། རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ན། ཞེས་པ་ལྟར། དེས་ཤིང་འགྲོགས་ན་བདེ་བ་
 མཁུ་བའི་ཆོས་ཏུག སྟོང་བ་ལ་ཁོར་ལོ་བཞི། སྟོང་བའི་ཡན་ལག་ལ། བསྟེན་བཀུར་ནི་
 རྩོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ནས་བག་ཡོད་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བའི་བར་གོ་རིམ་
 བདུན་དང་། བསྟེན་བཀུར་རང་གི་རོ་བོ་གསུམ། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་བཅས་
 ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཆོས་ལུ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་སྟོབས་ལྡ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལུན་ཚེགས་ལ་བསྐབ་པ་ནི། འདུལ་བ་
བརྟ་བར། སྒྲིབ་པ་དང་ནི་བསམ་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་ནི་ཤེས་པ་དང་། གནས་
པར་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། ཡང་དག་སྒྲིབ་པ་ལུན་ཚེགས་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྷ་ར་
སྒྲིབ་པའི་སྟོབས་དང་། བསམ་པའི་སྟོབས་དང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་དང་། ཤེས་པའི་
སྟོབས་དང་། གནས་པའི་སྟོབས་བཅས་སྟོབས་ལྡ་དང་ལྷན་པའི་ཡང་དག་པའི་སྒྲིབ་པ་
ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལུན་ལུས་ཚེགས་པར་གྱུར་པས་དེ་རྣམས་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བསམ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། མ་མོ་བྱ་བ་འི་ལུང་པོ་ལས།
དགེ་སློང་གནས་བརྟན་དང་། བར་མ་དང་། གསར་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྱང་རབ་རྒྱ་
ལྱང་བའི་སྒྲུལ་དུ་སེམས་མཛོམ་དུ་བཞག་པར་བྱ། མངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་མགོན་
པོའི་སྒྲུལ་དུ་འདུ་གེས་མཛོམ་དུ་བཞག་པར་བྱ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞིལ་བར་
བྱ། བསྐབ་པའི་གཞི་ལྷ་ལྱང་བཅས་པ་ལ་མཚུངས་པར་སྒྱུད་པར་བྱ། ལྷ་མའི་ལྱང་བར་

ཆུད་པའི་སྤྱིར་ཚན་ཏན་དུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རས་ཀྱི་ཆ་སྤྱད་གསུམ་ཆ་ཡོད་
ཅམ་རས་ལངས་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་དགེ་སྤྱོད་གི་འདུ་ཤེས་བཞག་ལ།
བདག་ཅག་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་བྱིང་བའི་སྒོམ་སྤྱབས་གཅིག་ཤུ་ནི། བདག་ཅག་
གི་སྒོམ་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཁོ་རྟོ་སྒྲིམ་པའི་འདུ་ཤེས་སངས་དུ་བྱས་ཏེ་
རྒྱ་གཉིས་ཚང་དེས་ཀྱིས་སྤྱབས་འགོ་བྱས་ནས། བྱང་ཆུང་ལས་འདས་པའི་ཐར་པ་གཅིག་
ཤུ་ལ་སེམས་གཞི་ལ་བར་བྱ། མཐུ་ཡོད་ན་བྱམས་སྒྲིམ་རྗེས་དྲངས་པས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་བྱིན་དུག་སྤྱི་དང་། ཆུད་པར་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་
ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པར་གང་ཡོད་བསྒྲུབ་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་མེད་ན་ཁ་
ཏོན་བྱ། དེ་ཡང་ཀླག་པ་གསུམ་ཀླག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་(༡༥བ)པས། དེ་གསུམ་
ནི་ཆུད་ཆགས་གསུམ་པའོ། །དེ་ནས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་བྱུང་བཅས་པ་ལ་མཚུངས་
པར་ཆུད་པ་ནི་རས་ལངས་པ་ལ་ཉེ་བ་ན་ལངས་ཏེ་གོས་ཆགས་ལོགས་པར་བཙུག་ལ།
སོ་གིར་དོར། གདོང་བརྒྱས་ནས་སྤྲོ་ས་སངས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་བྱ། དེ་ནས་
སྤྲོ་མའི་མདུན་དུ་སོང་ཕྱེ་བྱག་ཤུལ་བསྐྱེད་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་རིམ་རྣམས་
གནས་ཀྱི་སྤྱབས་ལྟར་བྱ། དེ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཁྱིམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་
དུག་དང་ལྷན་ཏེ། རྒྱལ་ཁྱིམས་དང་ལྷན་པར་གནས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒོམ་
པས་བསྐྱམས་པ་དང་། ཆོག་ལུན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་དང་། སྤྱོད་ལུལ་ལུན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་
དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲོ་རབ་ཅམ་དག་ལ་ཡང་འཛིགས་པར་ལྟ་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་
གཞི་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་གིར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི།
འདིར་ལུས་དག་གི་སྒོམ་པ་གཙོ་བོས་སེམས་མེད་སོགས་ས་བྱས་པས་ལུས་དག་གི་
ལས་མཐའ་ས་ལོག་པར་རྒྱུར་ཅིང་། སམ་པས་ས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབ་སྤྱན་
ཡན་ཆད་སྤྱོད་མེད་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་སྔ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་པ་དག་སྒྲིམ་གི་སྒྲིམ་པ་ལ་བསྐྱུལ་
པའོ། །དེ་ལ་དར་པོ་ནི། སྒྲིམ་པ་རྒྱུད་མི་བཟ་བའི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྒྲིམ་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ཆོག་ལུན་སྐུ་ཆོག་པ་ལ། སྒྲིམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འབྲལ་གྱི་
བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དག་བའི་སྒྲིམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྒྲིམ་སྐུ་ལས། དར་པོ་ནི། རི་
ལྟར་འབྱེད་འཆག་ཉལ་འདུག་གར་བྱེད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་ཞིང་འདུལ་བ་དང་
མི་འགལ་བས། འཛིག་རྟེན་གྱི་དམ་པ་ལ་རབ་སྒྲིམ་ཚུལ་རྣམས་དང་འདུལ་བ་ལ་བསྐྱུལ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་སྒྲིམ་ཅིང་གཤུང་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་འབྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཆོས་གོས་བགོ་བ་དང་། བཤང་གཅི་
དང་། རྩ་བརྟུང་བ་དང་། མོ་ཤིང་བཟའ་བ་དང་། ཁྱོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། བསོད་
སྒྲིམ་སྐྱུ་བ་བ་དང་། བཟའ་བ་དང་། ལུང་བཟེད་བཟུ་ཞིང་བཞག་པ་དང་། ཀར་བ་
བཟུ་བ་དང་། སལ་སྒྲན་བཤམས་ཤིང་བསྐྱུ་བ་དང་། ལུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་
ལས་དང་། བྱ་བ་རྒྱུད་ཟད་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་མི་ལྟར་རིག་པ་དང་། གར་དུ་བྱ་བ་དང་། རི་
ལྟར་བྱ་བ་དེར་འཛིག་རྟེན་(༡༥ན)དང་མཐུན་ཞིང་། འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བར་བྱས་
པས་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་རྩོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འདུལ་བ་ལ་བསྐྱུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲིམ་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །

གསུམ་པ་དག་བའི་སྒྲིམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཁ་ཏོན་དང་སྒྲུ་མ་ལ་འདུད་ཅིང་ལུང་བ་
དང་། སྒྲིམ་པ་རྩེ་བས་ནད་གཡོག་བྱ་བ་དང་། འདུན་པ་སྒྲིམ་པ་དང་། ལུང་འབོགས་པ་
དང་། རབ་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ལུང་བ་དང་། ཆོས་མཉམ་པ་དང་། ཆོངས་སྒྲིམ་
མཁས་ཤིང་བརྩོན་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱིས་ཞལ་ཏེ་བྱ་བ་དང་། གཞན་དག་ཀྱང་དག་
སྒྲིམ་པ་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་། ཆོས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩ་བུ་ཡང་དག་འཛིག་པ་དང་།

སྒྲིལ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲིལ་གྱི་ར་བཙའ་བ་དང་། འདུག་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་
བུའི་ཆོས་རྒྱལ་ས་ཅི་རིགས་པར་གང་དུ་བྱ་བ་དང་། རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། རི་ལྟར་བྱ་བ་
དེར། འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་ཞིང་། འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་།
འདུལ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྩོད་ཅིང་སྤྱད་པར་མི་འཁྱུར་པའོ། །

བཞི་བ་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་སྤྱོད་པ་ཐུན་ཐུས་ཆོགས་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། བཤན་པའི་
གནས་དང་། སྤྱད་ཆོང་པའི་གནས་དང་། ཆར་ཆོང་པའི་གནས་དང་། རྒྱལ་པོའི་མོ་བྱང་
དང་། གདོལ་པའི་བྱིས་ཁོ་ན་སྟེ། དགེ་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་
དང་། གཞན་ཡང་ཞེ་འགས་པར་འཁྱུར་བ་དང་། ཕྱིར་བསྒྲིག་རྒྱ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གང་
ཡིན་པ་སྤྱངས་ནས། སྤྱོད་ཡུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་སྤྱོད་ལ་མོགས་པ་དུས་སུ་སྤྱོད་
པར་བྱེད་པའོ། །

ལྟ་བུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱངས་པ་ཅམ་དག་ལ་ཡང་འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་ནི། བསྐྱབ་གཞི་
སྤྱ་བ་ལྟར་བྱེད་དང་། ཤིན་རྒྱ་སྤྱ་བ་ཉེས་བྱས་ཅམ་དག་ལ་ཡང་། འདི་ལྟར་འཛིག་པར་
ལྟ་སྟེ། བདག་ལྟར་བ་རྒྱར་དུ་འདི་ཅམ་གྱིས་རྒྱར་མངོན་པ་ཐོའི་གནས་ས་ཐོབ་པ་ཐོབ་
པར་བྱ་བ་དང་། བདེན་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྟོག་པར་བྱ་བ་དང་། རྒྱར་འདས་མངོན་
སུམ་རྒྱལ་བྱས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པར་འཁྱུར་བ་དང་། རན་མོང་དུ་
ཉེ་བར་འགྲོ་བར་འཁྱུར་བ་དང་། བདག་ལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤྱད་པར་འཁྱུར་བ་མོགས།
འདི་ཕྱིའི་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་དྲན་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ལྟར་བ་རྒྱར་
དུ་འབྱེན་པར་མི་བྱེད། བརྒྱལ་བ་རྗེད་ངས་པས་ལྟར་བ་རྒྱར་དུ་བྱུང་ན་ཡང་སྤྱར་བ་སྤྱར་
པར་ཆོས་བཞིན་དུ་(༡༥བ)ཕྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པའོ། །

དུག་པ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱལ་ས་ཡང་དག་པར་བྱང་ཞིང་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི། ལྟར་
བསྐྱོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་ས་ཐོབ་པའི་བསྐྱབ་གཞི་ལྟག་ས་རྒྱལ་ས་སོ་སོར་ཐར་

པའི་མདོ་དང་། སེམས་སྒྲིབ་གྲོགས་པའི་དཔེ་མཁན་ལས་ཐོས་ནས་ཐུགས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་
པོ་ཞེས་དཔེ་བཅས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུ་ལྟེན་པ་མཆོག་གྱུར་བོའ་སྟེ་དེ་རྒྱུ་ལས་སེམས་སྒྲིབ་
མཁན་ལས་པར་བསྐྱབས། བསྐྱབས་ནས་གྱུར་དོན་དང་ཆོག་འབྱུངས་ཅི་མེད་པར་
འཛིན་ཅིང་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་། སྟོང་ཡུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
ཆོགས་པ་འདི་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པས་གཞན་མ་དད་པ་རྒྱུ་ལས་དད་ཅིང་། དད་པ་རྒྱུ་ལས་
འཕེལ་བ་དང་། ལྷག་པར་དད་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་དད་པ་འགའ་ཡང་ཡིད་འབྱུག་
པར་མི་འབྱུར་བ་དང་། མི་སྤྲུལ་པ་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། འདི་གཉིས་དང་མི་
སྤྲུལ་ན་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་སྤྲུལ་དུ་བྱིན་གྱུར་། གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་
དག་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་དག་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་སྟོན་འབའ་
ཞིག་འབྱུང་བས་ཆོག་དང་སྟོང་ཡུལ་འདི་གཉིས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཡོན་
ཏན་ཅན་མོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་དང་སྟོང་ཡུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོགས་པས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་བོའ་དུ་བྱིན་གྱུར་། ཚུལ་བྱིས་པ་ཉམས་
པར་བྱས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་དེས་ངན་མོང་དུ་ལྟར་ན་ས་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ཐོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
སྐལ་བ་མེད་པར་འབྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་ཁན་ས་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་
འཛིགས་པར་ལྟ་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་དག་ཡང་དག་པར་བྱུང་ཞིང་སྟོབ་
པར་བྱེད་པ་གོང་སྟོས་བཞིན་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྤྱི་མ་ངན་མོང་དུ་མི་སྤྱེ་ཞིང་
བདེ་འགྱོར་སྟེ་བ་དང་། ཆོ་འདིར་ཡང་ས་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་པར་
འབྱུར་བས། འདི་གཉིས་ནི་བདག་གི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་མོ། །མདོར་
ན་ཡན་ལག་དྲུག་ལས། དང་པོས་ཚུལ་བྱིས་པ་གྱི་སྟེན་པའི་ཆུད་མི་ཟ་བའི་སེམས་ཉིད་
བསྟན། གཉིས་པས་སྟེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཉིད་བསྟན། སྟེན་པ་བཞིན་རང་
བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སེམས་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་དྲུག་དང་། སེམས་ཉིད་

གསུམ་པོ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་(༡༥)ཁྲུང་པོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བསྟུན་པ་ཡིན་
 མོ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚུལ་པ་དེ་ཡང་། རྒྱ་བརྒྱུན་ཉམས་ཤིང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་བརྒྱུ་
 ཐུན་ཐུས་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས། ཉམས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུ་ནི། རྒྱལ་པོས་གཅོས་པ་ལ་
 མོགས་པའི་འཛིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བྲུངས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཉིས་པར་བྲུངས་པ་
 དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་ལྷོད་ཅིང་གཡེལ་བར་བྱེད་པ་ཉ་ཅང་ལུས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་
 གནས་དང་གནས་ས་ཡིན་པ་ལ་དགའ་འབྱོད་གོ་ལྷོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཐལ་ཆེས་པ་དང་།
 བག་མེད་པ་ལྟ་དང་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མོགས་ཀྱི་དབང་དུ་གཏོང་བ་བག་མེད་པ་དང་ལེ་
 ལོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། བྱི་མར་ལྟ་དང་ཆོའདིར་རྟེན་བཀུར་འདོད་ནས་བསྐྱེད་པ་
 ལོག་པར་སྒྲོན་པ་དང་། ཆོག་གསུམ་འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་ཞིང་། འདུལ་བ་དང་
 འགལ་བར་བྱེད་པ་ཆོག་ཉམས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། རྒྱལ་འཆོས། ལ་གསལ།
 གཞིགས་སྒྲིང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ། རྟེན་པས་རྟེན་པར་འདོད་པ་བཅས་ལོག་འཆོལ་
 བྱེད་པ་འཆོལ་ཉམས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པས་ཡོངས་སྒྲིང་
 པ་བསྟོན་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་། བདག་ཉིད་ངལ་བ་ལ་བརྩོན་པ་ངལ་དུ་བ་ཀྱི་མཐའ་
 ལྟེ་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་སམ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་
 འཛིན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རོ་ཆ་མེད་ཅིང་དགེ་སྦྱོང་དུ་ལས་འཆེ་བ་
 མོགས་ཡང་དག་པར་བྲུངས་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་བཅས་བརྒྱུ་། །དེ་ལས་
 བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱུད་པ་དང་། ལྷག་ས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 ཞིང་། བརྒྱ་པོ་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཐུན་ཐུས་ཆོགས་པ་ཡིན་
 མོ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚུལ་པ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་དྲུག་སྟེ། ཡོན་ཏམ་ཀུན་གྱི་གཞི་
 རྟེན་ཡིན་པས་ཏུ་བའི་དོན་དང་། ཆུན་གཞིན་ཀུན་ལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་ཀུན་ཏུ་མཛེས་
 པར་བྱེད་པས་རྒྱན་གྱི་སྒྲིའི་དོན་དང་། རྒྱལ་འཆལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆོག་དུང་སེལ་བར་

བྱེད་པ་མ་ཅིང་ལྷན་པའི་སྒྲིལ་དོན་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་དང་སྒྲུབ་པ་ལྟོགས་དང་ལྟོགས་
 མཆོངས་ཀྱང་དུ་ལྷང་ཞིང་གྲགས་པས་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་དོན་དང་། འདི་ཕྱི་མཐའ་
 གསུམ་པདེ་བར་འགྲོ་བས་ལུས་རག་ལེགས་པར་སྒྱུར་(༡༥)པའི་སྒྲིལ་དོན་དང་། ཁ་
 ཅ་མ་ཐོ་བ་ལས་ལྷོག་ཅིང་སྒྲིལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྒྲིལ་
 པས་བསྐྱེད་པས་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་ཡང་གསུངས་པའི་དོན་བཅས་དུག་གོ །རྒྱལ་ཁྲིམས་
 ཀྱི་སྒྲིལ་པ་དེ་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་དག་པར་བྱ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ།
 ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། དག་གི་ལས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་
 ལས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །དེ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་ནི་བདག་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་ལས་
 དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གང་ལ་ཡང་། འདི་རང་གཞན་ལ་གཞོད་ཅིང་། མི་དགེ་བ།
 ཆེ་འདིར་སྟུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ། ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་རྒྱས་པར་སྒྲིལ་བ་བཅས་མི་དགེ་
 བའི་ཆོས་བཞི་ལྷན་ཞིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་བཞི་ལྷན་
 ཞིག་ཡིན་ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན། གལ་ཏེ་ལས་དེ་མི་དགེ་བར་ཤེས་ན་བྱེད་འཕྲོ་དེ་
 ལས་ཕྱིར་ལྷོག་ཅིང་། སྒྲུབ་ཆད་ཀྱང་མི་བྱེད་ལ། སེམས་ཀྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
 ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཆངས་སྒྲིལ་པའས་པའི་མདུན་དུ་སོ་སོར་འཆགས་ཤིང་ཕྱིར་འཆོས་
 བྱེད་པ་དང་། ཡང་གལ་ཏེ་ལས་དེ་ཉིད་དགེ་བར་ཤེས་ན། ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཅིང་སྒྲུབ་ཆད་
 ཀྱང་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་འཇུག་པར་སེམས་ཀྱང་བསྒྲིལ་ཅིང་། མཆོག་དུ་དགའ་བ་བསྒྲིལ་
 བར་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱན་དུ་སྒྲིལ་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས། དགེ་སྟོན་གང་ཡིན་ལ་བྱང་
 དོར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་ཐབས་དང་དག་པ་དངོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས། དགེ་
 སྒྲིལ་གི་ལས་གཅིག་ལུ་འདི་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་སྒྲིག་ཅིན་ཟེན་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དུན་བྱེད་ན། །
 ལུས་ལས་དེ་བཞིན་དག་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་ཡང་དུ། །སོ་སོར་རྟོགས་

ཤིག་སྒྲིག་ཅན་ཟེན། །དེ་ལ་ཁྱོད་ནི་སྒྲིག་བྱེད་ན། །ལེགས་པ་སྒྲིག་མེད་ཆོན་སྟེ། །དེ་ནི་
 དགེ་སྒྲིག་ལས་ཡིན་གྱིས། །འདི་ལ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཤིག་སྒྲིག་ཅན་ཟེན། །ཞེས་ཅི་སྒྲིག་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །ད་ལྟར་ཆུང་མ་ཁྱིམ་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཕན་ཡོན་བརྒྱ་ཡོད་དེ།
 གོང་དུ་སྒྲིག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆུང་མ་ཁྱིམ་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་དང་། ཉམས་པ་
 དང་། སྤུངས་སུ་ཆོགས་པ་དང་། སིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་དང་། ཕན་ཡོན་དང་། (༡༤)བཅས་པས་ཆུང་མ་ཁྱིམ་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པ་ཡིན་དེ། ཉམས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ལས། རྣམ་དཔྱད་རྣམ་གསུངས་ཤིས་པར་བྱ། །སྤུངས་
 ཆོགས་པ་རྣམ་བརྒྱར་འགྲུར། །རྣམ་གྲངས་རྣམ་པ་དུག་ཡིན་དེ། །རྣམ་དག་རྣམ་པ་
 གསུམ་དུ་འདོད། །ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཡིན་དེ། །དེ་ནི་ཆུང་མ་ཁྱིམ་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཅད་རྒྱས་པར་ཁོང་དུ་ཁྱོད་པར་བྱས་ནས་དཔྱད་གཅིག་
 ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཡན་ལག་དུག་ལས། དང་པོས་ཆུང་
 ཁྱིམ་སྒྲིག་པ་དག་པར་གྲངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ཐར་པའི་གནས་སུ་རེས་པར་འབྲིན་པ་
 དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལྷ་པ་དང་དུག་པས་
 བདག་ཉིད་ཡལ་བར་མི་འདོར་བར་མི་འདོར་བར་བྱེད་པས། ཕྱི་སྒྲིག་བཞིས་ནི་ཆུང་
 ཁྱིམ་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་བཅུན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་གཉིས་གཞིར་བབྱུང་ནས། ཁྱོད་ལས་བཞི་
 དང་། སྤུངས་པ་དང་། དགེ་བའི་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་བྱ་བ་གང་བྱེད་གྲང་འཛིག་རྟེན་པ་དང་།
 དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིག་པར་མི་འགྲུར་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྤུངས་སུ་ཆོགས་པ་དང་།
 དགེ་སྒྲིག་གིས་སྒྲིག་པ་ལས་ཡིན་པའི་གནས་གྲངས་ནས་འགྲོ་བར་འོས་པའི་སྒྲིག་པ་
 ལ་སྒྲིག་པ་སྤུངས་སུ་ཆོགས་པ་དང་། ལྷ་པ་བརྒྱ་དུ་ལ་ཡང་ཉམས་དམིགས་ཆེན་པོ་
 ཡོད་པས་འཛིགས་པར་ལྷ་ཞིང་བསམ་པ་ཞིན་དུ་ལྷ་པ་གང་ཡང་མི་འབྲིན། བརྒྱ་ལ་
 སྤུངས་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་འཆོས་བྱེད་པ་ནི། ལ་ན་སྒྲིག་པ་སྤུངས་པ་ཅུང་པ་ལ་ཡང་

འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྒྱུ་ལས་པར་དག་པར་ལས་བྱུངས་གིང་།
 དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི། བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྒྱུ་ལས་པར་དག་པར་བྱུངས་གིང་།
 སློབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བཞིས་སྟེ་དྲོའི་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་
 རྗེས་སྟེ་རར་རྒྱུད་ལ་ལྟར་བ་བྱུངས་སྟེ་བྱུངས་ལྟར་དུ་ཕྱིར་བཅོས། མ་ལྟར་
 ར་དགའ་བ་སྟོས་ཞིང་དགའ་བ་བསྟོ་བར་བྱེད། །སྐབས་འཆོས་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ཞིས་ཀྱི་སྟོས་
 པ་དེ་ཡང་། སྟེ་སྟེ་ཆོགས་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དང་། རྒྱུ་པར་དག་པ་
 དང་ཡན་ཡོན་བཅས་བསམས་པར་བྱ། དེ་ནས་ལས་དུ་བྱས་ཏེ་ཟར་རུང་བས་ལས་ཀྱི་
 ཟས་ཞེས་པ་ཟ་བའི་དུས་ལ་(༡༥བ)བབས་པ་ན། འདོད་སྟོད་ཁྱིམ་པ་རྒྱུ་ལྱིས་
 འདོད་པའི་རྒྱུ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བརྒྱན་པའི་ཕྱིར། ཟས་མི་རུང་བ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སྟོད་པ་དང་མི་མཐུན་པར།
 འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་དང་ལྟན་པ་ལྟར།
 ཟས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་གཅིག་ལྟ་བུ་དག་ཏེ་འཆོ་བའི་ཕྱིར་ཟ་རུང་བ་ཉེས་དམིགས་གསུམ་
 དྲན་བཞིན་དུ་དུས་སྟེ་མཐའ་གཉིས་སྟེ་སྟེ་ནས་སང་གི་ཟས་ཀྱི་བར་ལ་མི་བཀྲེས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་རན་པར་ཡོངས་སྟོད་པར་བྱ། དེ་ནས་ཕྱི་དྲོ་དང་མཆོན་མོའི་བྱམ་དང་པོ་ལ་
 ཡང་། ཡན་ལག་བཞི་ཅི་རིགས་པས་དུས་འདའ་བར་བྱས་ཏེ། མཐར་ཕྱིར་བཅོས་དང་
 བསྟོ་བ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བྱ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་།
 གཉིད་རྟོགས་དང་། རྟོད་འཁྱོད་དང་། ཐེ་ཆོས་བཅས་བསམ་གཏན་ཀྱི་སློབ་པ་ལྟ་དང་།
 དེ་དག་འདྲེན་པར་བྱེད་པས། སློབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་སྟེ་ག་པ་ཉིད་དང་། ཁོང་ཁྱོད་
 རྒྱ་དང་། སྟེ་པ་དང་། ཉེ་དུ་སྟེ་གས་རྟོད་པའི་རྒྱ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་
 རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་བཅས་ཡོངས་སྟེ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་དུ་ཕྱིན་ནས་རྒྱུ་པ་བྱུས་ཏེ་
 བར་དུ་ཡོང་ནས། སྟེ་གོས་བཞི་བཅུ་བ་དུ་བྱས་ཏེ་བཏིང་། སྟེ་སྟེ་རིམ་པ་མང་དུ་

འདུ་ཤེས་གཉིས་པ་མངས་རྒྱུ་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བས་ཉལ་བ་ལ་བསྐྱབ་སྒྲུབ་པས།
 མེད་གེའི་ཉལ་སྒྲུབས་ལས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཉལ་བར་བྱེད། ལྷ་པོའི་འདུ་ཤེས་
 གསུམ་པ། རང་པར་སྒྲ་བར་ལངས་ནས་དགེ་བ་སྐྱབ་སྒྲུབ་པའི་འདུན་པ་རྒྱན་ས་ཆད་
 པས་ནི་ལྷ་པོ་འདུན་པ་དེ་ལྷ་པོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ལྷ་པོའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་གྱིས་ཉལ་
 པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཉལ་བ་ཡང་ཡིན་ཅོ། །དེ་ལྷ་པོ་གུ་སྟོང་ས་ཉམས་པར་ཉལ་
 བས་དེ་ཉིན་ཐོ་རེངས་སྒྲ་བར་ལངས་ཏེ་སྒྲ་བཞིན་སྟོང་དོ། །དེ་ཡང་ལུང་ས་མོ་ལས།
 ཉིན་པར་འཆག་གས་འདུག་པའི་ཆོ་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་རྒྱམས་སེམས་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་
 བར་བྱའོ། ཉིན་པར་འཆག་ཅིང་འདུག་པའི་ཆོ་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་རྒྱམས་སེམས་ལ་ཡོངས་
 སུ་སྦྱངས་ནས། མཚན་མོ་སེལ་ཆོ་དང་པོ་ལ་འཆག་ཅིང་། འགྲོ་པའི་ཆོ་ཡང་སྒྲིབ་པའི་
 ཆོས་རྒྱམས་སེམས་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བར་བྱ། སེལ་ཆོ་དང་པོའི་ཆོ་འཆག་ཅིང་འགྲོ་བ་
 ཅ་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་རྒྱམས་སེམས་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ནས། མཚན་མོ་སེལ་ཆོ་བར་མའི་
 ཆོ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རྩལ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ཀར་པ་བཀྲུས་(༡༩བ)ནས་གནས་ཁང་ཏུ་
 ཞུགས་ནས་བླ་གོས་བཞི་བཏུབ་ཏུ་བཏུབ་སྟེ་བཤིང་། ལྷ་པོ་ས་སྟུག་པོར་བཏུབ་སྟེ་སྒྲུབ་
 སུ་བཏུག་ལ་གཡས་སྟོགས་གྱིས་ཉལ་བར་བྱས་ཏེ། ཀར་པ་ལ་ཀར་པས་མནན་ཏེ་ཡན་
 ལག་མི་འབྲུ་བ་དང་། སེམས་མི་གཡེར་བ་དང་། གོས་ས་གྱིས་པ་དང་། ལྷ་པོར་འདུ་
 ཤེས་པ་དང་། དུན་ཞིང་ཤེས་པ་དང་ལུན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ་ཐོ་རེངས་ལྷ་པོ་
 ཞིང་རིས་པར་ལངས་ཏེ། འཆག་གས་འདུག་པའི་ཆོ་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་རྒྱམས་སེམས་ལ་
 ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་དེ་ནི་འདུག་པ་དང་རབ་ཏུ་ལུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་རྒྱམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཆ་ཆོང་བ། ལས་དང་པོ་པའི་གང་
 ཟག་གཅིག་གིས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་འདུལ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ལ།

ལམ་ལོ་བཞི་ལྟ་བུ་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་མ་གཏོགས་ནི་བཞིན་བརྩོན་པ་དགའ་
མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲིམ་བུ་བསོད་ནམས་དང་ལྟ་བུ་པ་རྣམས་སྒྲིམ་ལས་སྤྱུ་བ་གཞན་
སྤངས་ཏེ། འདི་ལ་ཡིད་སྒྲོན་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་ཅུང་ཙམ་བརྩོན་ན་ཡང་ད་ལྟའི་སུ་དག་ཏུ་
གྲགས་པ་ཁུངས་མེད་ཅིང་འདྲ་ཆེ་བ་གང་གིས་ཀྱང་འགྲམ་དུ་མེད་པ་ནི་མདོན་སྤྱུ་
ལགས་སོ། །

གསུམ་པ་འགལ་སྐྱེན་རོ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི། འདིར་འགལ་སྐྱེན་ཤེས་
ཞེས་པས་བཟུན་ལ། དེ་ནི་ལྟར་བ་སྤྱེ་ལྟ་ལམ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རོ་བོ། ལྟེ་
ཡང་། ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ། ལྟར་བ་ལས་ལྟར་བའི་ཐབས་རྣམས་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་
བསྐྱེད་པ་སྤྱེ། རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བཟུན་ནོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་
གསུངས་ཤིང་། ལྟར་བ་ལྟེ་ཡང་ལ། ཐོག་མར་ལྟར་བ་ཡིན་སེམ་ནི། བཅས་ལྟན་དག་
སྒྲོར་གི་རང་བཞིན་དང་། བཅས་པའི་ཁ་མ་ཐོ་བ་ཐམས་ཅད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། བཅས་
པ་རྣམས་སྒྲིམ་གྱིང་ཁྱད་གསོད་དང་འབྲེལ་བས་ངན་སོར་དུ་ལྟར་སྤྱེ། ལྟེ་ཡང་བཟུན་
པའི་མདོ་ལས། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་རྒྱ་སྐྱེན་གྱིས། །ཆེ་ཡི་དུས་བྱས་ངན་སོར་ལྟར་། །
ཞེས་དང་། ཆར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཅས་རྒྱང་རྣམས་ལ་ཡང་། ལྟར་རྣམ་འབྱེད་
ལས། བསྐྱེད་པར་བྱེད། འཆོད་པར་(༡༠)བྱེད། ལྟར་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །རྒྱུ་བ་པ་དང་། གནང་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ལྟར་བ་ས་ཡིན་པའོ། །ལྟེ་ཡང་གི་ཆོས་ནི་
དུག་སྤྱེ། འདུལ་བ་བསྤྱུ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་གསུངས་པ་
གཅིག་བཅས་དུག་གོ། །དང་པོ་ལྟ་ནི་འདུལ་བ་བསྤྱུ་བ་ལས། ལྟར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱང་ལ་
སོགས། རྣམ་པ་ལྟས་ནི་རིག་པར་བྱ། །རོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེད་པ་དང་། །བསམ་དང་གཞི་
དང་ཆོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ལྟེ་ཡང་ནི། ཐམ་པ་ལྟེ།
དག་འདུན་ལྟག་མ་ནི་འབྱིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་ཡང་བའོ། །རྣམ་གྱངས་

གཞན་ཡང་པམ་པ་དང་། ལྷག་སྟེ་ཕྱི་ལྷུང་བྱེད་དང་སོར་བཤགས་ནི་འབྲིང་། ཉེས་
བྱས་ནི་ཡང་བཤོ། །དེ་རྒྱུ་སྟེ་གཅི་ཆེར་ཆད་པ་ལྟེ་ཡང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྱིར་བཏང་
ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་ངོ་བོ་ལྟེ་ཡང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཆབ་པའི་པམ་པ་ལས།
དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་སྟེ་གཅིག་པུ་ལས་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷག་སྟེ་ལས།
དུང་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ལྟེ་བ་ཡོད་དོ། །རྒྱུ་གྲངས་གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་
ཁ་ན་སྟེ་བ་རྒྱུ་སྟེ་འཁྲུག་གིས་ལྟེ་ལ། བཅས་པའི་ཁ་ན་སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
ཡང་བཤོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེ་ཡང་ནི། སྒྲུ་བས་བས་བྱས་པ་ལྟེ་ ཉོན་མོངས་སང་
བས་བྱས་པ་འབྲིང་། མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་པས་བྱས་པ་ཡང་བཤོ། །གསུམ་པ་
བསམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེ་ཡང་ནི། ཞེ་སྒྲུང་ལྟེ་སྒྲུ་སྒྲུ་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་
ལས། ལྷུང་བ་ལྟེ་འབྲིང་ཡང་གསུམ་འབྲུང་བ་ལྟེ་བཤོ། །

བཞི་པ་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེ་ཡང་ནི། སྒྲུ་གཅིད་པ་ལྟེ་བཤོ། །གཞི་མི་དང་མི་མིན་
དུང་འགྲོ་གསུམ་བསལ་པ་ལས། ལྷུང་བ་ལྟེ་འབྲིང་ཡང་གསུམ་འབྲུང་བ་ལྟེ་བཤོ། །དེ་
ཡང་བསམ་པ་སྒྲུངས་པས་གཞི་རང་བཞིན་གཅིག་པུ་ལྟེ་ལྷུང་བ་རྒྱུ་འབྲིང་
ཆེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན་ཞེ་སྒྲུང་གཅིག་གིས་དུང་འགྲོ་བསལ་ན་
ལྷུང་བྱེད། མི་ཅོས་བསལ་ན་པམ་པ། པམ་པ་བསལ་ན་པམ་པ་དང་མཆོས་སྟེ་གཉིས་
ཀར་འབྲུང་བ་ལྟེ་བཤོ། །

ལྷུང་བ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེ་ཡང་ནི། ལྷུང་བ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡང་། གསུམ་
ནས་གྲངས་ཤེས་པའི་བར་འབྲིང་། གྲངས་མི་ཤེས་པ་(༡༠བ)ལྟེ་བ་སྟེ། མདོ་རྩ་འགྲེལ་
གྱི་ལུགས་སོ། །འདུལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལས་ནི། གཅིག་དང་གཉིས་ནས་ལྷུང་བར་དུ་བྱུང་བ་
ནི་ཡང་། དེ་ཡན་ཆད་གྲངས་ཤེས་པར་རྒྱས་པ་ནི་འབྲིང་། ལྷུང་བ་གྲངས་ཤེས་པར་མི་

དང་། ས་གུས་པས་ཅི་འདོད་དགུར་ལྷུང་བ་འཕྱུང་བར་འཕྱུར་ཞེས་གསུངས་པས། དང་
 བོ་ས་ཤེས་པ་ལོན་དང་། གཉིས་པ་ཤེས་ཀྱང་ས་དྲུམ་པ་དང་། གསུམ་པ་དྲུམ་ཡང་དང་
 དབང་མེད་པ་དང་། བཞི་པར་དབང་ཡོད་ཀྱང་ལྷུང་བ་ལ་འཕྱུག་པའོ། །དང་བོ་གཉིས་
 གིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ས་ཡིན་པ་དང་། བྱི་ས་གཉིས་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་བའི་ཐབས་ནི། བྱིར་བཙོས་ཉེ་དགོས་པ་ནི་
 ལྷུང་བ་དེ་དག་པར་གྱུར་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར།
 དག་ལྷགས་ལ་ཕྱིག་ལྷུང་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ལྷུང་བ་སོ་སོའི་བྱིར་བཙོས་བྱས་པས།
 ལྷུང་བ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིག་པ་དག་པ་དང་མི་དག་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱུང་གསོད་མེད་
 པར་འགྲོ་ཞོར་ལ་བྱུང་བའི་དུད་འགྲོ་བསད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ངེས་ས་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སོ་
 སོའི་བྱིར་བཙོས་གྱི་ཕྱིག་ལྷུང་མཉམ་དུ་དག་རྒྱས་གིང་། སྤྱིར་སཐོལ་བཤགས་གྱི་ལུལ་
 ཚད་ལུན་ནི་ཉེན་གྱི་སྟོབས། འགྲོད་པ་ལུན་འབྱོན་པའི་སྟོབས། ལྷོ་མ་སེམས་སྤར་ལྷོག་
 པའི་སྟོབས། ཚོག་གཉེན་པོའི་སྟོབས་བཙས་སྟོབས་བཞི་བྱིར་བཙོས་ལ་ཚར་ཡང་།
 ཕྱིག་པ་མཚམས་མེད་གྱི་སྟོལ་བོ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ངེས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ནི་སོ་སོའི་བྱིར་
 བཙོས་ཅམ་གྱིས་ལྷུང་བ་དག་ཀྱང་། ཕྱིག་པ་དག་པར་སི་རྒྱས་པས། དེ་དག་གི་ཕྱིག་
 སྤྱོད་ལོགས་སུ་རྒྱན་བསྐྱངས་ནས་བྱེད་དགོས། ཡང་དེར་དུས་ལྷག་པའི་བྱིར་བཙོས་ས་
 ལྷུང་ཡང་སྟོབས་བཞིས་ཕྱིག་པ་དག་པའི་མཚན་ས་ཐོབ་ངེས་སུ་སྤྱངས་ན་དོན་གིན་ཏུ་
 ཆེ་ཞེ། བཙས་པའི་དབང་གིས་ལྷག་མ་དག་པའི་ཐ་སྙད་སི་ཐོབ་ཀྱང་ལྷག་པའི་མཛོན་
 ལྷུང་བྱེད་པ་དང་བཙས་པའི་ཕྱིག་པ་དག་པས་ལྷག་ས་ཡང་དོན་གྱིས་དག་པར་གསུངས།
 དེ་ལྷུང་ཡིན་ཡང་ཕྱིག་ལྷུང་རོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཟངས་ལུས་ཟངས་
 དང་རོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་ཟངས་ལུས་ཞིག་པས་ཟངས་གྱི་རང་བཞིན་སི་འདོར་བ་བཞིན་ནོ། །
 གཞན་ཡང་ལྷུང་བ་དག་པའི་རྒྱ་ལ་སིང་རིགས་བརྗོད་པའི་བྱིར་བཙོས་དང་། མཐར་

བཅུ་ལ་བའི་རྒྱུ་མ་ལ་འབྱོར་པ་དང་། སྤྱིར་ཉིད་སྒྲིམ་པ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། སྤྱིར་བཅོས་
 གྱི་བརྩམས་དོན་ལ་གཉིས་(༡༠)བ་དྲེ། བསམ་པས་སྤྱིར་བཅོས་པ་དང་། སྤྱིར་པས་དག་
 པ་སྒྲུབ་པའོ། ཉེས་པ་སྤྱི་མ་ལ་འབྱོར་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྤྱི་མ་པ་དང་། ད་ལྟ་སྤྱིར་
 བཅོས་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་རན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་དང་སྤྱི་མ་པ་སྤྱི་བཞི་ཆར་
 བ་དགོས་ཤིང་། ལུང་པར་འབྱོར་པ་དང་སྤྱི་མ་སེམས་སེད་ན་དངོས་གཞིའི་སྒྲུབས་རྒྱུ་
 ཏུ་འགྱུར་དེ། དྲི་ག་ག་རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ལས། བསམས་པ་སེད་ན་བཤགས་པས་ཅིར་ཡང་
 མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་བརྩམས་དུ་སྤྱི་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིར་བསམ་དག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་དྲེ། ཉེས་པ་མཐོལ་བ་དང་། སྤྱིར་
 བཅོས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཉེས་པ་མཐོལ་བས་འཆབ་ཉེས་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཉེས་པ་
 འཐོལ་བ་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་དེ། ལུང་གཞི་ལས། བཅུ་བས་པས་ཆར་པ་བཞིན་དུ་
 འབབས། །མ་བཅུ་བས་ཆར་བཞིན་དེ་མི་འབབས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་
 གང་ལ་མཐོལ་བ་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་སྤྱི་མ་པ་དག་པ་དང་། ལྟ་བུ་མཐུན་པ་
 དང་། མཆོན་མཐུན་པ་དང་། སྤྱི་ཤེས་དོན་གོ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་བཅས་ཐ་
 རྟེན་གསུམ་ལྟར་དང་། ལུས་ཐ་སལ་བར་གནས་པ་དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
 དང་། མཆོས་པ་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་སྤྱི་དགོ་སྤྱིར་ཆོས་བདུན་ལྟར་དགོས་ཤིང་། མཐོལ་
 ཡུལ་དེའི་གངས་ནི་བསྒྲིག་རྒྱུ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་རང་ལ་ལྟར་བ་དེ་སྤྱིར་སྤྱོད་གི་བསྒྲིག་པ་སྤྱི་དང་
 བའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོལ་ཞིང་། སོར་བཤགས་ནི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་
 བའི་གནས་དེར་དགོ་སྤྱིར་རི་ཅུ་ཆོགས་པ་ལ་མཐོལ་བར་བྱ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
 བའི་ལྟར་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་བདུན་ལྟར་གྱི་དགོ་སྤྱིར་གཅིག་ལ་མཐོལ་བར་བྱའོ། །ཆོས་
 བདུན་ལྟར་དེ་ཡང་ཐུན་ཐུས་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། མཆོན་མི་མཐུན་ཡང་ཆོས་
 འདི་བའི་དགོ་བསྐྱེད་ཡན་གྱི་སྤྱི་མ་ལྟར་གང་ལ་མཐོལ་ན་ཡང་འཆབ་ཉེས་ནི་ཞིགས་

མོ། །མཐོལ་བ་རང་ནི་མཐོལ་ལྟོས་པ་གསེར་རྩེ་ཡན་ཆད་དང་ལྟོས་པ་དང་། ཤེས་པ་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་སལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་སྤྱར་བ་
 དང་བཞི་ལྟོས་མོ། །གང་མཐོལ་བའི་ལྷུང་བ་ཡང་བདག་སྐྱུད་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རོ་བོ་
 ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དང་། (༢༩ན)ལྷུང་མཐོལ་ཐིམ་སྤྱོད་པ་བཅས་དགོས་
 བྱིང་། དེ་ཆོག་སམ་མཐོལ་བ་ན། མཐོལ་ལུལ་དེ་བསྐྱུང་བ་ཤུན་པ་ལ་ཕྱག་དང་། ལྷགས་
 གདད་ཁྱབ་དང་། ལྷུས་ལུང་དེ་ཅིག་ཕྱར་འདུག་ཅིང་ཐལ་སོ་ལྷུང་བའི་སྤྱོད་ལས་བསྐྱེན་
 བས། དངོས་གཞི་ལྷགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱ། དམིགས་བསལ་སོར་བཞགས་
 གྱི་མཐོལ་བ་ནི་ལྷགས་ལན་ཅིག་གོ །མཐུག་ཐབས་ལེགས་བྱ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་བདག་
 ལ་ལྷུང་བ་འདི་ལྷུང་རོ་ཞེས་ཐ་སལ་བའི་ཆོག་གིས་བརྗོད་ན་ཡང་འཆབ་ཉེས་འབྱུང་བ་
 ལེགས་སོ། །དེ་དག་ནི་ལྷུང་བ་མཐོལ་བའི་རིམ་པའོ། །

གཉིས་པ་ཉིས་པ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དངོས་ལ། དེ་ཡང་འཆབ་ཉིས་ཡོད་ན་མེན་དུ་དེ་
ཕྱིར་བཅོས་སྐབས་པར། ལྟར་བ་དངོས་ཉིད་ཕྱིར་བཅོས་བྱ་བར་མི་རུང་བས། སྐབས་
འདིར་མཐོལ་བ་གཅིག་དང་། བཤགས་པ་གཉིས་དེ་མཐོལ་བཤགས་ཕྱི་རིམ་པ་གསུམ་
ཡོད་དེ། དང་པོར་འཆབ་པའི་ཉིས་པ་མཐོལ་བ་དང་། དེ་ནས་འཆབ་ཉིས་བཤགས་པ་
དང་། དེ་ནས་ལྟར་བ་དངོས་ཉིད་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པའོ། །དེ་གསུམ་སྐབས་པར་
པས་ཕྱི་རིམ་འཆགས་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ལྷག་པའི་འཆབ་ཉིས་མཐོལ་བས་
སྐྱོ་བ་འཆགས་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བར་བྱེད་ཅིང་། ལུལ་གང་ལ་མཐོལ་བ་དང་། རྟེན་གང་
གིས་མཐོལ་བ་དང་། ལྟར་བ་གང་མཐོལ་བ་གསུམ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་། མཐུག་མཐོང་
མོམ་འདྲི་མི་དགོས་གིང་། ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་བཅས་གོང་དང་འདྲའོ། །དངོས་གཞི་
མཐོལ་བའི་སྐབས་ཚིགས་སྐབས་ལྟར་བ་ལན་ཅིག་ལྟར་བ་དང་། གཉིས་ལྟར་བ་དང་།
གསུམ་ནས་གྲངས་ཤེས་པ་རྒྱུ་ཆད་ཕྱི་ཆད་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་། གྲངས་མི་ཤེས་པའི་

ཡུལ་ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་ལྟ་མ་བཞིན་དང་། དེ་ཡང་མཐའ་ལོ་སྒྲིལ་པོ་ཕྱི་བའི་དུག་ཡན་
 ཚད་དང་། ལྷག་མའི་སྒྲིལ་པོ་ཕྱི་བའི་ལྷ་ལ། མཐའ་ལོ་སྒྲིལ་པོ་ཡང་བའི་བཞི་ལ།
 ལྷག་མའི་སྒྲིལ་པོ་ཡང་བ་དང་། སྒྲུང་ལྷུང་ལ་སོགས་པ་བཤགས་བྱ་གཞན་རྣམས་
 བཤགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་བཤགས་པར་བྱའོ། །སྒྲིལ་གཉིས་ནི་མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་
 བཤགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ལས་ལྷག་གི་སྒྲིལ་པོ་ཕྱི་བ་མཚམས་ནང་དུ་བཤགས་
 པར་བྱེད་ན་དགེ་འདུན་ལོགས་བཅད་མི་རུང་བས་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པ་ལ་
 བཤགས་དགོས་སོ། །དམིགས་བསལ་གང་ཟག་བྱེད་པར་ཅན་ལྷན་ནི་སྒྲིལ་པོ་ཕྱི་ཡང་
 ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་མ་དང་། སྒྲུང་ལྷུང་བཅས་ཀྱང་། སྒྲིལ་གྱི་དབྱེད་གསུམ་དང་།
 དགོས་ཀྱི་སྒྲུང་འབྲལ་སོགས་མི་(༢༣)དགོས་པར་བཤགས་ཡུལ་དགེ་སྒྲིང་གཅིག་ལ་
 བཤགས་པས་དག་གོ། །རྟེན་གང་གིས་བཤགས་པ་ནི་སྒྲུང་དང་འདྲ་ཞིང་། སྒྲུང་ལྷུང་
 བྱིར་བཙོས་པ་ན་སྒྲིལ་བའི་སྐབས་སྒྲུང་འབྲལ་སྒྲིལ་དུ་གཏོང་བ་དགོས་ཤིང་། བཤགས་
 ཡུལ་དགེ་འདུན་དུ་ཡོངས་པ་ནི་རང་བས་བསྐྱབ་པ་གཞོན་ཡང་ཐུག་བྱ་བ་སོགས་བྱ་
 ཞིང་། དངོས་གཞིའི་སྐབས་ལྷུང་བ་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། ཚད་མང་པོ་དང་།
 དཔག་དུ་མེད་པ་བྱེད་སྟེ་ཞེས་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐོལ་བ་སྒྲིལ་དུ་སོང་
 བ་བཤགས་པ་རྒྱུད་པ་དང་། མ་སོང་ན་མཐོལ་བཤགས་དུས་གཅིག་ལ་བྱས་ཀྱང་རུང་
 རོ། །མཐུག་ཆོག་ནི་སྒྲུང་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དང་། ལྷག་མའི་
 བྱིར་བཙོས་ཀྱི་སྒྲིལ་གྱི་དབྱེད་གསུམ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་བཙས་ལྷན་
 དགེ་སྒྲིང་རང་གི་ལས་ལྷག་ལས། གཞན་ལྷུང་བྱེད་མ་ཐག་ནས་ངོ་བོ་ཤེས་སམ། ཡིད་
 གཉིས་ཟ་རུང་རུང་དུ་མཐོལ་ཞིང་། ལྷུང་བ་གང་ཡིན་རྟོག་ཅིང་དྲིས་ནས་གང་ཡིན་མ་
 དེས་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། དེས་པ་དང་དེའི་བཙབས་ཉེས་ཡོད་ན་དེ་སྒྲིལ་དུ་མཐོལ་
 ཤིང་བཤགས། དེ་ནས་ལྷུང་བ་དེ་བཤགས་པས་བྱིར་བཙོས་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བ་ལས་

བསྐྱེད་པའི་སྡེ་ཚོན་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བས་པར་གཏོགས་པའོ། །དེ་ནི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་
 འདུལ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་གད་ལས། ལྷུང་བ་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྡེ་ཚོན་ནི་རྣམ་པ་བཞི་
 སྟེ། བཞི་གར་ཞེན། བས་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་བཞི་པོ་དག་
 ལས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ནི་བསྐྱེད་པའི་སྡེ་ཚོན་བཞི་པ་དག་ཡིན་ཅོ། །ལྷུང་བའི་སྡེ་ཚོན་
 དང་པོ་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པོད་ཀྱི། དེ་ནི་གར་ཐག་གི་བྱེ་བྲག་ཅམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
 པ་ཡིན་ཀྱི། ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར། དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྡེ་
 ཚོན་ནི། མགོ་གཅིག་དུ་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་རྒྱལ་
 ཞིབ་པར། ཉམས་པ་སྦྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་བདུན་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་གནས་སྐབས་སུ། འདུལ་བ་བསྐྱེད་པ་ལས། འབྱོད་པ་
 རྣམ་པ་ལྷ་བསྐྱེད་དང་། །བག་ཡོད་རྣམ་པ་ལྷ་དང་ནི། རྣམ་ལུས་འབྱོད་པ་བསལ་བ་
 ལ། །བརྟེན་ནས་ལྷུང་ལས་ལྷུང་བར་འབྱུར། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པས། །
 (༡༡བ)སྐྱད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ནས་ནི། །དེ་ནི་འབྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །བག་ཡོད་
 པ་ནི་སྡེ་མ་བཞིན། །དེས་འབྱུང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། །གཞི་དང་བྲལ་ཞིང་མི་བྱ་
 བར། །ལྷག་པའི་བསམ་པས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། །བཤགས་པ་བྱ་དང་འབྱོད་པ་ཡི། །
 རྒྱན་ནི་སྦྱིབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །འབྱོད་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྷུང་རྒྱ་
 གསུམ་གྱིས་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་སྟེ། ཐོག་མར་འབྱོད་པ་ལྷ་སྐྱེད་པ་དང་། བར་དུ་ཡན་
 ལག་ལུས་བསྐྱེས་པའི་བག་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་མར་རྣམ་པ་ལྷས་འབྱོད་པ་བསལ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལ་ལྷུང་བ་གར་བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྒྱལ་ཞིས་སྤྱིས་བདག་སྐྱད་
 པར་འབྱུར་བ་དང་། གཞན་དང་ལྷ་དག་གིས་སྐྱད་པར་འབྱུར་བ་དང་། རྟོན་པ་དང་
 ཚིངས་སྐྱོད་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱད་པར་འབྱུར་བ་དང་། ཐུགས་དང་ཐུགས་སུ་མཚམས་
 རྣམས་སུ་མི་རྟོན་པ་གྲགས་ཤིང་འཕེལ་བར་འབྱུར་བ་དང་། བདག་ཉིད་ལུས་ཞིག་ནས་

རམ་མེད་དུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་སྒྲིབ་ནས། འགྱོད་པ་ལྟ་སྒྲིབ་པར་བྱ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་བག་ཡོད་པ་ནི། སྒྲར་བག་ཡོད་ལྟ་བཤད་པ་
ལས་ཅི་རིགས་པའོ། །གཞུས་པ་ནས་པ་ལྷན་འགྱོད་པ་བསལ་བ་ནི། བཅོས་ལྷན་འདས་
གྱིས་རེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་པས་ལྷན་པ་ལས་ལྷན་པའི་སྐབས་
ཡོད་དོ་སྒྲིབ་པ་དང་། ལྷ་བཞི་ལས་ལྷན་པ་འབྱུང་བ་ན། བདག་གིས་མི་ཤེས་པ་ནས་ས་
གུས་པའི་བར་དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཤིང་ཤེས་པ་ནས་གུས་པའི་བར་དེ་ནི་སྒྲིབ་པར་བྱས་སོ་
སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲུ་ཆད་འདི་ལྷ་ར་མི་བྱ་བར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་
སྒྲིབ་སོ་སྒྲིབ་པ་དང་། ཆངས་སྒྲིབ་མཁས་པའི་མདུན་དུ་སོ་སོར་བཤགས་ཟིན་དོ་སྒྲིབ་
པ་དང་། རབ་དུ་བྱུང་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་ན་ཐོག་སར་འགྱོད་པ་ནི་དགེ་ལེགས་
ཡིན་གྱི། དེ་ནས་ཆོས་བཞིན་དུ་སི་སེལ་བར། འགྱོད་པའི་རྒྱན་ལ་གནས་པ་ནི་དེ་ལྟ་ས་
ཡིན་ནོ་སྒྲིབ་པ་བཅས། རྒྲུ་པ་ལྷན་འགྱོད་པ་སྒྲིབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྷན་ལྷན་པ་བྱུང་མ་ཐག་རྒྲུ་པ་ལྷན་འགྱོད་པ་སྒྲིབ་པ་དང་། བར་དུ་བག་ཡོད་པ་དང་
རྒྲུ་པ་ལྷན་འགྱོད་པ་སེལ་བ་འདི་ནི་ལྷན་པ་ལས་ལྷན་པའི་བསམ་སྒྲིབ་གྱི་གནད་ཐམས་
ཅད་བསྐྱེད་པ་ལགས་སོ། །

བཞི་པ་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱར་བ་ནི། འདིར་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་
སྒྲིབ་(༡༩ན)ཞེས་པས་བསྐྱེད་ནོ། །དེ་ལ་གསོ་སྒྲིབ་དང་། དབྱར་གནས་དང་། དགག་
དབྱེ་གསུམ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྒྲིབ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མཐུན་པའི་
གསོ་སྒྲིབ་ལ། བསྐྱབ་པའི་དང་བཅོ་ལྟ་པ་དང་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྒྲིབ་དང་གཞོད་པ་
བསྒྲིག་པའི་གསོ་སྒྲིབ་དང་། དགེ་འདུན་བསྐྱེད་པའི་གསོ་སྒྲིབ་དང་ལྟ་སྒྲིབ། དེ་ཐམས་
ཅད་ལ། སྒྲིབ་དངོས་མདུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲིབ་པ་ལ་དུག་སྒྲིབ། ལྷན་པ་དག་པར་
བྱ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་བཤད་ཉམ་བྱ་བ་དང་།

དགེ་སློང་གི་བྱིས་ཚུལ་གིར་བྲིས་ཞིང་དགེ་སློང་རྣམས་བཀྲའ་ས་པ་དང་། ས་འདུས་ན་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་སྤངས་པ་དང་། དགེ་སློང་གར་ཡང་རུང་བས་མེ་ཉྱག་དབུལ་ཞིང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པར་ལན་གསུམ་གསལ་པ་གདབ་པའོ། །དར་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རང་གི་ལྷུང་བ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ལྷུང་བ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལྷུང་བ་དག་པར་བྱ་བ་དང་གསུམ་ལས། དར་པོ་ནི། གསོ་སྦྱང་སྒྲུ་ས་འདས་ཚུན་ཆད་དུ་རང་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་ས་བྱུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ། ལྷུང་བར་གཤམ་ན། བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་བསྐྱེད་ས། བཤགས་པར་རྣམ་པ་རྣམས་བཤགས། བཤགས་པར་སི་རུས་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་ལས་གུལ་དུ་འདུ། འདུས་ནས་བྱིན་ན་དེའི་ཆོ་གར་ཐག་གིས་བྱིར་བཅོས་བྱེད་པའི་རྒྱུན་འཛུགས་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་འདུན་རྣམས་འགོར་བ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་གྱིས་ནི་དྲུང་ན་མོ་ལ་སྒྲགས་ལན་གཅིག་གིས་བྱའོ། །ལས་བྱེད་པ་སྟེ་མདོ་འདོན་པ་པོས་ནི་སྒྲགས་ལན་གཅིག་ཡིད་གྱིས་ཀླག་པའས། རག་དུ་བརྗོད་ན་ཡང་གཞན་གྱིས་སི་ཐོས་པར་བརྗོད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ལྷུང་བ་དག་པར་བྱ་བ་ནི། དེའི་ཆོ་རང་གཅིག་ཕུ་ལྷུང་བ་དང་སི་རུས་པར་གཤམ་ན་གྲོགས་འདུལ་བ་གཤམ་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཀུན་གྱིས་སྤོང་སར་བྱིར་བཅོས་བྱེད་དུ་གཞུག། །དེ་ནི་གཞན་སའང་བསྐྱེད་པ་བྱ་བའི་ཐབས་སའས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལྷུང་བ་དག་པར་བྱ་བ་ནི། དེའི་ཆོ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་མིང་རིགས་སྐུན་པར་གྱུར་ན། དགེ་སློང་(༡༩བ)ཞིག་གཙམ་གཞན་དུ་ལྷུང་བ་བྱིར་འཛུགས་སུ་བཏང་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་གྱིས་སྤྱུང་ན། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ལྷུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དོན་ནི། །སྦྱིར་ལྷུང་བ་ལ་འཛུགས་གིང་། ད་ལྟ་བྱིར་འཛུགས་པའི་རྒྱུན་ས་འཛུགས་པས། རྒྱུན་

འཛོམས་ན་ཕྱིར་འཛོམས་པར་གོ་བར་བྱེད་པའས། དེ་ལྟར་དཔེ་འཛུགས་བཞི། །དགོས་པ་ནི་
ལས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོར་བར་འོས་པ་དང་། གནས་སྒྲུབ་པར་དེར་དག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་མི་
འབྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། མན་ཏན་གྱིས་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤོའི་གྲེང་གཞི་ཡན་
ཆད་པེས་པར་འདོན། ལྷག་པ་འདོན་པའས་ཐོས་བསྒྲགས་གང་རུང་བྱ་བའོ། །

གསུམ་པ་འདུག་ཆོག་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་བདོན་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱོ་
སྒྲོན་བྱེད་པའོ། །དམིགས་བསལ་ལ། གནས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ནི། གནས་མཆོམས་
པོ་ཆེར་མི་འགྲུབ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་པ་དང་། མཆོམས་གཏན་ནས་མ་བཅད་པར་ཡང་
བྱའོ། །ཉེན་གྱི་དམིགས་བསལ་ནི། སྤྱིར་འདུག་ཉེ་གསོ་སྒྲོང་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་། མགོན་
པོ་དག་མི་སྤོད་ན་འགོ་བ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ནི། ཆོས་བཙོ་ལཱི་མཆོན་མོ་མཐའི་གོར་དུ་མ་གྲུབ་ན།
ལས་ལ་ནི་འདས་ན་ཉི་མ་ཤར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྒྲོང་
ལྟ་བུ་ཆོས་གངས་གང་ཡང་རུང་བ་ལའོ། །

ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་ནི། སྤྱིར་གསོ་སྒྲོང་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྤོའི་འདོན་དགོས་ཀྱང་
སྒྲི་མི་འདོད་ན། ལྷག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་སྤོར་བལྟ་བའོ། །དེ་ལྟར་
གསོ་སྒྲོང་བྱས་པས། གསོ་སྒྲོང་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་ཤིང་། ཆོས་དང་ཚུལ་བྲིས་ས་
དག་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་ལས་གང་ལ་འདུན་པ་ལུལ་བས། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་
པ་མེད་པས་མཐུན་པ་འགྲུབ་ཅིང་། ཡོངས་དག་ལུལ་བས་བདག་ཉིད་དག་པར་འགྱུར་
བ་དགོས་པའི་བྱེད་པར་དང་། མཆོམས་གཅོད་པའི་ལས་མ་གཏོགས། ལས་ཐམས་
ཅད་ལ་འདུན་པ་འབྱུང་ཞིང་། ཡོངས་དག་ནི་གསོ་སྒྲོང་དགག་དབྱེ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་
འབྱུང་བ་ནི། གཞི་གང་ལ་འབྱུང་བའི་བྱེད་པར་དང་། དམིགས་བསལ་བསྒྲུབ་བྱིན་

ཀྱིས། གནས་དེར་དགེ་སློང་གཞན་སློང་ལྟར་པ་ཡོང་བྱིད་པས་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་ལ་
 ཉམས་པར་བཤམས། དེ་ནས་སྤྱོད་པ་ཞིང་བཟུང་། དགེ་སློང་ཡོང་ན་ལྟར་དུ་ཤོག་
 ཅིག་ཅིས་བོས་ནས། གསོ་སློང་དང་དགག་དབྱེ་སྒྲུབ་སྤྱོད་པར་བཟས་བྱ། དེ་ལྟར་
 བསྐྱུགས་ཀྱང་མི་ཡོང་བར་ངེས་པ་དང་། གནས་(༡༥བ)དེར་དགེ་སློང་གསུམ་ཡོང་ན་
 གལ་རིམ་དུ་ལོང་རྒྱུ་ཆགས་གསུམ་པ་ཆོང་བར་བྱས་ནས། བསྐྱུབ་པ་ཆུན་རིམ་ཡོད་
 བ་སོག་མར་བགྲེས་པའི་མདུན་དུ། གཞོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐུག་གསུམ་བྱས། འགྲེང་སྟེ་
 གསོ་སློང་བྱིན་རྒྱབས་ལ་ཐུགས་གདད་པར་ཁྱེས་བཞེད་ལ་ཅོག་ལྟར་འདུག་ནས་ཐལ་
 མོ་སྒྱུར་། བཅུན་པ་དགོངས་སྤྱོད་གསོལ། ཞེས་པ་དང་། བཅུན་པས་གཟུང་དུ་གསོལ།
 ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སུ་གནས་བཅུན་ཞེས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་
 བཞིན་བྱ། དེ་ནས་ཡང་། བགྲེས་པས་གཞོན་པའི་ནང་ནས་ཆུན་པ་དེ་ལ་ཐུག་མི་བྱ་
 བེད་། ཆོ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་མིང་འབོད་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་གོང་བཞིན་བྱ། དགེ་
 སློང་གཉིས་ལས་མེད་ན། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཞེད་ཅིང་། བསྐྱུབ་པ་ཆུན་གཞོན་
 མཉམ་ན་བཅུན་པ་ཞེས་བྱ། དགེ་སློང་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་། མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཆོང་
 མ་མཆོམས་བཅད་སོགས་དང་ད་ལྟའི་དུས་དབང་གིས་གསོ་སློང་མི་བྱེད་པ་ན་རང་ཤག་
 ཏུ་མཆོད་པ་རྒྱན་པར་ལས་ངོ་མཐོན་ཐུལ་། རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་བྱས། འདུག་པའི་སློང་
 ལས་སྤྱིལ་ཀྱང་བཅས་ནས། དེར་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སློང་བཙུ་པ་ཡིན་ལ། བདག་
 དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་གསོ་སློང་ཡང་བཙུ་པ་ཡིན་། བདག་དགེ་སློང་མིང་
 འདི་ཞེས་བྱ་བ་བར་ཆད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བདག་སྤྲི་ཁིང་གསོ་
 སློང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུབ་བོ། །གང་གི་ཆོ་དགེ་འདུན་ཆོགས་པ་རྟེན་པ་དེའི་ཆོ་ལྷུ་ཁྱེམས་
 ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དགེ་འདུན་དང་ལྟན་ཅིག་གསོ་སློང་བྱའོ་
 ཞེས་ལན་གསུམ་བརྒྱས་སོ། །སྤྱོད་ཆོག་འདི་ནི་གནས་དེར་དགེ་སློང་གངས་མ་ཆོང་

བ་མོ་ནི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ལ། གངས་ཚང་ཡང་གསོ་སྦྱོར་མ་མཐད་པའི་
སྐབས་སུ་གོང་གི་སྒྲགས་ཆོག་གི་དགེ་འདུན་ཆོགས་པ་རྟེན་པ་དེའི་ཆོ་ཞེས་པའི་གནས་
སུ། དགེ་འདུན་གསོ་སྦྱོར་མཐད་པ་དེའི་ཆོ་ཞེས་བསྒྲུར་རོ། །གནས་དེར་གསོ་སྦྱོར་
མཐད་ན་དེས་པར་གསོ་སྦྱོར་དུ་འདུ་ཞིང་། མད་དང་རྒྱལ་པོས་དབང་མེད་བྱས་པ་དང་།
སྒྲིག་དང་ཚངས་སྦྱོར་གྱི་བར་ཆད་མཐུ་ཆེ་བས་འདུ་མ་རྒྱས་ན། འདུན་པ་དང་ཡོངས་
དག་འབྲལ་བ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱར་གནས་ལ། སྦྱོར་དངོས་(༡༥)མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཉི་བར་ཚང་བའི་གནས་སུ། དབྱར་སྒྲིའི་བྱེ་བྲག་གིས།
དབྱར་རྒྱ་འབྲིང་པོའས། ཐ་རྒྱུད་གི་ཆོ་བཙེ་ལྷ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་མལ་དང་གང་ཐག་སྒྲི་
གོན་བྱ་བ་དང་། དེས་རྒྱལ་གིང་གི་བས་པོ་རྒན་པའི་མཐར་བཞག་ནས་བྲིམས་སུ་བཅའ་
བ་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་བྱ་ཞིང་རྒྱལ་གིང་བྲིས་པའི་སྐབས་གྱི་བྱ་བ་
རྒྱབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་གནས་མལ་སྟོབ་པ་དང་། གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པར་འབྱུར་བ་གོ་བར་བྱ་བ་སྟེ། སྦྱོར་བ་རག་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཚང་བར་བྱས་ནས།
དེའི་སང་ཉིན་ཆོས་བརྒྱདུག་གི་སྒྲ་ཆར་ཡུལ་བསྐྱབ་པ་རྒན་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་།
འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་སྦྱོད་ལས་བསྐྱེན་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། དབྱར་རྒྱ་བ་གསུམ་དུ་གནས་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲགས་
ཆོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའོ། །མཐུག་ཐབས་ལེགས་བྱས་ཏེ་དམ་བཅའ་དང་གནས་སུ་
འབྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། དབྱར་ནང་འབྲུག་ལོང་མི་སྦྱིད་པ་སོགས་བྱ་བ་དང་། རྒྱལ་ནང་
དུ་ཐོས་བསམ་ལ་གིན་དུ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་དང་། གནས་རལ་གྲུམ་བཙོས་པར་བྱ་བ་
དང་། གནས་དེར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་རྒྱལ་དང་འབྲལ་བ་
སྦྱོར་བ་བཅས་དབྱར་གྱི་དམ་ཆོག་དུག་ལེགས་པར་བསྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་། དམ་ཆོག་དང་

པོའི་དོན་ནི། གནས་འདིར་དབྱར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་གནས་དེ་རང་
 ཉིད་གནས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། དམིགས་བསལ་གསོ་སྦྱོར་གཅིག་པའི་གནས་གཉིས་
 ཡོད། རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་ཀྱང་གནས་སྐྱུ་མི་འབྲེལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། གསོ་
 སྦྱོར་གཅིག་པས་གནས་བྱ་དང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆོད་ཀྱི་ལས་ནི་གནས་འདིར་
 དབྱར་གནས་པར་བྱའོ་སྐྱུ་མི་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱོ་རོལ་དུ་ཡིད་བྱིས་
 དམ་བཅས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིས་གནས་གཞན་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་ན་ཉེས་
 བྱས་སུ་འགྱུར་བས། ལྷ་ར་དམ་བཅས་པའི་གནས་སྐྱུ་མི་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ་གསུངས།
 འདིས་མཆོན་ནས་ཆོས་ལུན་གྱི་དམ་བཅའ་གང་ཡང་སྐྱོན་འཛོམ་བཞིན་དུ་མི་སྐྱབ་ན།
 (༡༥བ)ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ལུང་ལས། དམ་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་མི་བཞིན་
 པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་ན། དམ་བཅའ་བ་དུ་མཆིས། ཉེ་བ་ལ་ཁོར་ལུ་སྟེ། དབྱར་
 དམ་བཅའ་བ་དང་། ལུང་བཟེད་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཆོས་གོས་དམ་བཅའ་བ་དང་།
 བསོད་སྟོམས་དམ་བཅའ་བ་དང་། བད་པའི་སྐྱོན་དམ་བཅའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 དེའི་དོན་ཡང་འབྲེལ་ཆུང་ལྟར་ན། ལུང་བཟེད་ནས་སྐྱོན་གྱི་བར་དེ་དང་དེ་བྱིན་ནོ་ཞེས་
 བྱས་པ་ལས། མ་བྱིན་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་གསུམ་པའི་ཡི་དམ་དང་།
 ཟས་བསོད་སྟོམས་པ་དང་། སྐྱོན་བཀུས་ཏེ་བོར་བ་དམ་བཅས་པ་ལྟར་མི་སྐྱབ་ན་ཉེས་
 བྱས་སོ། །དབྱར་རྒྱལ་དང་འབྲལ་བ་དངོས་སྤང་བ་ནི། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པ་མཆོས་ས་
 གྱི་བྱི་རོལ་དུ་སྐྱུ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། འབྲལ་
 བའི་རྒྱ་སྤང་བ་ནི། རྒྱལ་ནང་དུ་རྟེན་པ་བཞོད་པ་སྤང་བ་དང་། སྤྱིང་བྱམ་བྱེད་པ་སྤང་བ་
 དང་། བཅུ་ཕྱེད་པ་སྤང་བ་བཅས་ཡིན་ནོ། །དབྱར་རྒྱལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དགོས་
 པ་ནི། དབྱར་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། བཅས་པའི་ས་མཆོས་ས་ཟིན་
 པའོ། །དེ་ནི་དབྱར་གནས་པར་ཆོགས་ཁས་ས་སྤངས་ཀྱང་། དབྱར་གནས་པར་ཡིད་

རི་ཤིན་ཏུ་ཡེགས། ཞག་བཞི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། ཞག་བདུན་གྱི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པས་མཚས་ས་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞག་བདུན་གནས་དེ། ཞག་དགུ་པའི་སྐྱ་རངས་ས་
 ཤར་གོང་མཚས་ས་ནང་དུ་འབྱོར་ན། དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ། ལྷན་ཞག་
 བདུན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་འཛིག་དུས་དང་མི་འདྲ་བར། མཚོ་རྒྱ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
 ལྟར་བྱེད་ན་ཐོག་སར་ཞག་རི་ཙམ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་དུས། ཞག་དེ་ཙམ་བསྐྱད་ཆོག་
 པའི་འཕེན་པས་ཐོན་པ་གལ་ཆེ། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་སྐབས་ལོན་དོག་སྒྲིགས་མི་ཤིན་ཏུ་
 ཡེགས། ཞག་བཞི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ། ལྷན་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་
 གྱི་ལས་སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཆང་བས་ཞག་བཞི་བརྒྱའི་གནང་བ་བྱིན་དགོས། དེ་
 ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་གྲུང་གཞིའི་དབང་གིས་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ།
 བ་ས་ས་ལན་སྟོབ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གཅིག་གི་གཞན་དོན་དུ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་འདི་
 འཆགས་པར་གསུངས། དེས་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་འགྲོ་ན། ལས་གྱི་སྟོན་དུ་སྟོབ་
 འདྲི་དགོས་པར་ས་ཟད། རང་གི་དབྱར་འབྲལ་བའི་ཉེས་པ་སྟོར་བའི་རང་དོན་ཡང་
 ཡིན་པས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ཡང་དགོས། གང་ཟག་རང་དོན་དུ་གནང་བ་
 འདི་ཞུ་བ་སྟོབ་འདྲི་མི་དགོས་ཤིང་། གསོལ་བ་ལན་གསུམ་གདབ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
 དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བ་བྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། དེའི་འོག་ཏུ། དགེ་སྟོང་
 གཅིག་གི་མདུན་དུ་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཅིག་ཙམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཀྱང་རུང་། ཆོ་གྱུར་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་པ་སྟེ། ཞག་བདུན་ཚན་ལྟ་དང་། ལྟ་ཚན་གཅིག་བཅས་ཞག་ཉུང་དུ་ཉུང་
 རུང་རི་ལྟར་འདོད་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྟེ་འགྲོ་བར་བྱུང། །དེ་དག་ནི་དབྱར་(༡༧བ)
 རལ་བ་གྲུང་བ་ཡིན་ལ། དབྱར་རལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི། དབྱར་གནས་པར་ཁས་
 གྲུངས་པའི་གནས་དེར་བྱིས་ཟས་དང་། ལྷན་དང་། གཞོག་དག་མེད་པས་བདག་ཉིད་
 འཚོ་མི་རྣམས་པ་དང་། གནས་དེར་དགེ་སྟོང་གི་རྒྱལ་དང་། སྒྲིག་དང་ཆངས་སྟོད་བཅས་

གྱི་བར་ཆད་ཡོད་ན། དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླུངས་པ་ལས་འདུལ་བར་བྱ། བདག་
 ཉིད་ལ་དགེ་འདུན་དབྱེ་བྱིར་བརྟུལ་བ་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 སྤྱིག་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་བརྗོད་པ་དག་འབྱུང་ན། ལྷུང་དུ་དབྱར་རལ་ནས་ལོགས་སུ་འགྲོ་
 བར་བྱ་ཞིང་། མཚམས་གཞན་ན། དགེ་འདུན་དབྱེ་བའི་བྱིར་དུ་ཞུགས་པ་སོགས་ཡོད་
 པ་དེ་རང་གིས་ཞི་བར་བྱ་བའི་མཐུ་ཡོད་ན་དེར་འགྲོ་ཞིང་། མོང་ནས་ཞག་བདུན་འདས་
 གྱུང་དགོས་པ་ཆེ་བས། དེ་མ་གྲུབ་བར་དུ་དབྱར་ལས་འདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཡིན་
 རོ། །འདི་དག་གི་སྐྱེ་བྱིར་ཞིབ་དུ་དཔགས་ན། གོང་དུ་བཟུང་བའི་ནད་པའི་དོན་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་དོན་ཐུན་ཆོགས་དེ་དག་ལས། དོན་ཆེ་རིས་དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པའི་རང་དོན་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། འཆོ་བའི་དོན་ལ་སོགས་པ་
 རང་དོན་ཐུན་ཆོགས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱིན་རྒྱལ་བུ་མི་དགོས་པས་མི་བྱ་སྟེ། བྱ་མི་དགོས་པ་
 བྱི་ཁས་ལེན་ལ་ཉེ་བ་ན་འདུག་པའི་གནས་དང་། བསོད་སྙེམས་འཆོལ་བའི་སྤྱོད་ལུལ་
 དང་། འབྲེན་པའི་སྦྱིན་བདག་དང་། ཅ་བའི་སྦྱར་སྦྱིན་ནད་གཡོག་བཅས་ཡོད་མེད་
 བརྟག་སྟེ་ཡོད་པར་གྲེས་ནས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླུངས་པའི་བྱིར་། དེ་ནི་དངོས་
 གཞིའི་སྤྱགས་ཆོག་ལ་སོམས་དང་མཆེན་པར་འགྱུར་མཚམས་གྱི་བྱི་རོལ་དུ་ཞག་སྟོད་
 ད་ཀྱས་གཅིག་ཡིན་མིན་གང་ལྟར་ཡང་། ཞག་བདུན་མ་གཏོགས་དེ་ལས་ལྷག་པ་སྟོད་
 པ་ལ་གནས་དེའི་དགེ་འདུན་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ལས་གྱི་གནང་བ་ཐོབ་པ་དགོས་པ་
 བྱི། བྱ་བ་སྦྱབ་རྒྱས་ལ་སྙེམ་ནས་ཞག་བདུན་དང་ཞག་བཞི་བརྩའི་བྱིན་རྒྱལ་བུ་རིམ་
 པ་གཉིས་གསུངས་གིང་། དེ་གཉིས་གྱིས་གྱུང་དགེ་འདུན་ལས་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་
 དང་། ཐོབ་པའི་ཞག་སོ་སོའི་རིང་མཐའ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་གྲེས་སོ། །ཞག་བཞི་
 བརྩལ་ལས་ལྷག་པ་མ་གནང་སྟེ། དེ་ལས་ལྷག་པ་མཚམས་གྱི་བྱི་རོལ་དུ་གནས་ན་མཚམས་
 ཅན་དུ་མ་མཐའ་ལྷ་བ་(༡༥)གཅིག་དང་ཞག་ཉི་ཤུ་གནས་པའི་སྟོ་ནས་གནས་དེར་

ཡུལ་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་དགོས་པའི་དམ་ཚིག་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གནས་སལ་གྱི་གཞིའི་ཐད་གྱི་དྲི་ཀ་རིམ་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། དབྱར་
 གྱི་རྟེན་པ་དེའི་དུས་གྱི་ཆོ་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་འོངས་ཤིང་། འག་བཞི་བརྩ་ཅ་དུག་ལས་
 ལྷག་པར་མཚམས་དེའི་ནང་དུ་གནས་ན་དབྱར་གནས་པར་ཁས་མ་སྒྲངས་གྱུར་རུང་།
 དབྱར་རལ་ཡང་རུང་སྟེ་དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་དབང་སྟེ། དེ་དབང་བའི་རྒྱ་དབྱར་གནས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱ་བ་གསུམ་དུ་གནས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེར་དུས་རྒྱ་བ་ཐེད་གཉིས་གྱི་དབྱར་གནས་ལ་ནི་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་རིང་
 མཐའ་ཞག་ཉི་ཤུ་ལ་བྱས་ནས། མཚམས་ནང་དུ་མ་མཐའ་ཞག་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་གནས་
 དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་དབྱར་གནས་པས་དངོས་སུ་དབྱར་གནས་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་
 ཞེགས་ཤིང་། རྒྱུད་ནས་ཐོག་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་སྟོང་བ་དང་། གཞན་དག་མ་དད་པ་
 སྟོང་བ་དང་། ལུས་ཐོག་ལ་གཞོད་པ་སྟོང་བ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་ཉུང་བར་འབྱུར་བ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གསུམ་འཕེལ་བར་འབྱུར་བ་དང་། གནས་རལ་གྲུམ་
 འཚོས་པར་འབྱུར་བ་དང་། དགག་དབྱེ་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱ་བརྒྱུང་འབྱུང་བ་བཅས་གྱི་
 དགོས་པ་འབྱུང་བོ། །

གསུམ་པ་དགག་དབྱེ་ལ་སྟོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དབྱར་སྤྱ་
 བྱིར་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོན་རྒྱ་འབྲིང་པོའས་ཐ་རྒྱུད་གི་ཆོས་བཙུ་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་ན།
 དེའི་གོང་ཞག་བརྩའས་རྒྱ་བྱེད་ན་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྟོད་ལུལ་དུ་འདི་ལྟར། ད་བྱིན་
 ཆད་ཞག་འདི་ཅུ་མ་ན་དགག་དབྱེ་མཛད་པར་འབྱུར་བ་ཁྱེད་ཅག་ལ་བཛྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བཛྲོད་པ་དང་། གནས་དང་མཆོད་རྟེན་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་བྱི་དོར་བྱེད་
 པ་དང་། འཁོར་ཡོད་ན་དབེན་པར་བཟོད་པ་གསོལ་བ་དང་། ཆོས་བརྩ་བཞིའི་ཉིན་
 མེད་འི་བྱི་བརྒྱན་པ་དང་། དོ་མོད་མཚན་ཐོག་ཐག་ཆོས་མཉམ་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་

གྱིས། དེ་རྒྱུ་ལྟར་ཕྱར་པ་དག་གིས་ཆོག་པ་ཕྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་སློང་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལྟར་འདུས་པ་ན་མཆོག་ཐོག་ཐག་བཤད་ཉན་བྱ་བ་དང་། ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཕན་རྒྱུ་(༡༥པ)ཀུན་དགའ་བར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པས་མཆོག་མོ་ཡལ་ཆེར་འདའ་བར་བྱ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོའི་དགེ་སློང་བསྐྱོ་བ་དང་། དེས་རྩ་དུར་ལྷ་དགེ་འདུན་ལ་བྲིས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞིན། ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་བའི་མདུན་རོལ་གོང་ཚུད་རེས་ཤེས་པར། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་མི་དགོས་པར་མདུན་སྐྱོད་དུ་འདུག་ཅིང་རྩ་ཀུ་ཤའས་རམ་པའི་རྩ་བ་རྒྱུ་པས་མནན་ཅིང་། ཅེ་མོ་གཉིས་ཀའི་ལག་པས་ཕན་རྒྱུ་དུ་བབྱུང་སྟེ་རྩ་འདི་འདུད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་བྱུང་ལྟར་བཞེས་བཞིན་དུ་བྱིར་བཅོས་བྱ་བའི་བྱིར་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་འདུད་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དངོས་གཞིའི་ཆོག་སྒྲགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྒྱུད་པའོ། །ནད་པ་ངལ་བ་དང་། གནས་སལ་ཡན་ལུན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དགག་དབྱེ་དུས་ལས་ཡོལ་བ་དང་སློ་བྱར་གྱི་གཞོད་པ་འབྱུང་ན་སྒྲགས་ཆོག་ལན་གཉིས་སམ་ལན་ཅིག་བརྒྱུད་པས་ཆོག་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །མདུག་ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱས་པ་དགེ་འདུན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱིས་ཆོག་དེ་སྐྱབ་པའི་ལན་འདེབས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་དབྱར་ནད་དུ་ལྷུང་བ་སྤྱིར་བ་བཀག་པ་ལས། ད་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱིས་ལྷུང་བ་སྤྱིར་ཞིག །ལྷུང་བ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ན་བྱིར་བཅོས་བྱའོ་ཞེས་ལྷུང་བ་སྤྱིར་བའི་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སློང་རང་རང་གི་རྩལ་ཐོན་ལབ་ཅོམ་ཡན་ཆད་དགེ་འདུན་ལ་ལུལ་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱིར་རུང་བའི་ཆོག་བརྒྱུད་པ་ནི་རྩལ་གྱི་དགག་

དབྱེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེས་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་གྱི་
 དགག་དབྱེས་རྟེན་པའི་སྒོ་འདུ་བའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པའོ། །དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་དགོ་
 སྒོར་གི་དགོ་འདུན་ནི། དགོ་ལེགས་གྱི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་གིན་རྟེ་ཡོངས་སུ་དག་
 པ་དང་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་གིན་རྟེ་དང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་བསོད་
 རས་ས་གྱི་ཞིང་ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་འབྲས་ལུ་(༡༩)ཆོས་སང་
 པོར་འགྱུར་པོ། །དགོ་སྒོར་གཞན་དུ་བྱིན་པ་ན་གནས་དེར་དགག་དབྱེ་བྱས་ཀྱང་། དབྱར་
 གྱི་གནས་སུ་ཡུལ་འཁྲུག་པ་ལ་སོགས་པས་གནས་པར་མི་རྣམས་ན་རང་གི་མིག་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་དགོ་སྒོར་ལ་ཆོགས་གྱི་དགག་དབྱེའི་སྒྲགས་ཆོག་བརྗོད་ནས་འགོ་བར་བྱའོ། །
 ཆོགས་གྱི་དགག་དབྱེ་འདི་ལ་ནི། ཆོས་གྲངས་དེས་བཟུང་དང་། དགོ་འདུན་འདུ་བ་
 དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྒོ་བ་དང་། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ཆོག་དང་། ཅ་
 བྱིས་པ་བཅས་གང་ཡང་མི་དགོས་སོ། །དགག་དབྱེའི་དུས་ལ་ས་བབས་པར་དགོ་འདུན་
 རྣམས་གཞན་དུ་འགོ་དགོས་ན། གསོ་སྦྱོར་གཅིག་དང་སྦྱར་དེ་དགག་དབྱེ་རྒྱལ་བ་ཞིན་
 རྟེ་བྱས་ནས་འགོ་བར་བྱའོ། །ཡང་གནས་དེར་དགོ་སྒོར་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་འོར་བར་
 ཐོས་ན་དབྱར་གྱི་གསོ་སྦྱོར་གཉིས་སམ་གསུམ་སོར་ཟེན་ན་ཆོས་བཅོ་ལྷ་གཅིག་དང་
 བསྟན་ནས་དགག་དབྱེ་བྱ། དེས་གྲུབ་པར་འཐབ་གྲོལ་བ་འོར་ཟེར་ན་དབྱིལ་འཁོར་བ་
 ལྷ་འཕྲུག་རྟེ་སྒོ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་སྦྱར་དུ་དགག་དབྱེའོ། །དེ་ཡང་ས་གྲུབ་པར་ཐབ་
 གྲོལ་བ་གནས་དེར་ཡོང་ན། ལུས་ངག་གིས་བསུ་ཞིང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་སྐུ་བར་
 བྱ། དེས་ཀྱང་དགོ་སྒོར་རྣམས་དང་སྒོ་མ་སྐུན་ན་དགག་དབྱེའི་དུས་སུ་དབྱིལ་འཁོར་
 སོ་སོར་གསོ་སྦྱོར་བྱ་ཞིང་དགག་དབྱེ་བྱིན་བྱིས་བརྟུབ། འཐབ་གྲོལ་བས་བྱེད་རྣམས་
 དགག་དབྱེའི་དུས་མིན་ནས། གསོ་སྦྱོར་ཅས་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན་གཞུག་སར་གནས་
 པས། བྱེད་འདུག་ཅིང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ནི་བདག་ཅག་གིས་གང་བསམ་པ་ཞིག་ཡིན་

ནོ་ཞེས་ལམ་གང་པ་པར་བྱ། འབྲེལ་གྱི་ལ་བ་གནས་དེ་ནས་མོང་ན་ཅ་གི་གཅིག་དང་
བསྟུན་ནས་དགག་དཔེ་བྱུང་། །གནས་དེར་དགོས་སྤྱོད་བཞི་ལས་མེད་ན་དགག་དཔེ་བྱིན་
གིས་བསྟན་པོ། །དགག་དཔེ་འོ་སྟོན་འགྲོ་ལམ་སྟུང་བ་ནི། ལམ་ཆེན་སྟོན་ལ་པ་
རོལ་པོ་དང་མཐུན་སྟོགས་ཤད་སྟུང་ས་ཤེས་པ་གཅིག་སྟུང་ནས་ཤད་སྟུང་འཇམ་པོ་བྱེད་
དུ་བཅུག། །དེ་ནས་པ་རོལ་པོ་ཁོང་སྟོ་ཞི་བ་དང་རང་གི་དངོས་སུ་བཟོད་གསེལ་བྱུང་། །

དེ་ལྟར་བཟོད་གསེལ་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་ཀྱང་པ་རོལ་གིས་བཟོད་པ་བྱང་བ་མ་
བྱས་པར་དགག་(༡༩བ)དཔེ་མི་བྱུང་གསུངས། འདི་ནི་དགག་དཔེ་འོ་དུས་འབའ་ཞིག་
ཏུ་མ་ཐད་དུས་གཞན་དུ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱུང་། །དེ་ལ་སྦྱར་ཡུལ་གང་ལ་དགག་དཔེ་བྱ་བ་
ནི་སྟོགས་བཅུ་འོ་དགོ་འདུན་མཐའ་དག་ལ་བྱ་ཞིང་། གཞི་གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་བསྟན་པ་པའི་
གཞི་མཐའ་དག་ལ་བྱ་སྟེ་སྟོགས་རེ་ལ་བྱས་པས་དགོས་པ་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ནི། བས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟར་བའི་ནང་ནས་འཆང་
བའི་སྤང་བ་ལྟ་སྟུ་མ་གྱུར་ཞིག་ །གཞན་རྣམས་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གིས་དགག་
དཔེ་བཅུད་དོ་ཞེས་གཞི་འཛིག་ལ་གང་ཟག་མི་འཛིག་པའི་དགག་དཔེ་བྱེད་རྒྱལ་དང་།
གང་ཟག་འདི་ལས་སྤང་བའི་ལྟར་བ་མ་གྱུར་ཞིག་ །གཞན་རྣམས་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་
གསུམ་གིས་དགག་དཔེ་བཅུད་དོ་ཞེས། གང་ཟག་འཛིག་ལ་གཞི་མི་འཛིག་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀ་བཞག་ནས་ལྟར་བ་གཞན་རྣམས་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གིས་དགག་
དཔེ་བཅུད་དོ། །ཞེས་གཉིས་ཀ་འཛིག་པའི་རབ་བྱུང་དེ་གསུམ་ཀས་ཀྱང་། རྒྱལ་དེས་
དགག་དཔེ་བྱ་བར་ཁུ་ན་དགོ་འདུན་གིས་ཁས་སྤྱངས་པར་བྱུང་། །ལས་པ་བཞག་སྟེ།
གཞན་སྤངས་དཔེ་འོ་ཞེས་ཁུ་ན། ཁས་སྤྱང་བར་མི་བྱ། དུགས་པའི་རྒྱལ་གོང་མ་གསུམ་
ཇི་ལྟར་ཁས་སྤྱང་བའི་ཆོག་ནི། མདོ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གསལ་ཞིང་། དེའི་ཆོག་དོན་
ནི། བྱེད་ཅག་གིས་ཟེར་བ་དེའི་དོན་དུ། འདིར་འདུས་གིར་འདུག་པ་མིན་གྱི། བཅོས་

ལྷན་འདས་བྱིས་ཚུལ་བྱིས་སྐྱུ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ནི། གསོ་སྦྱོར་གསུངས་ལ།
ཆོས་རྒྱལ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ནི། དགག་དབྱེ་གསུངས་པས། གལ་ཏེ་བྱེད་ཅག་
དགོས་པ་དེ་གཉིས་འདོད་ན་དགག་དབྱེ་བྱིས་ཤིག་ཅེས་ཁས་སྤྲང་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་དང་དགོ་འདུན་བྱིས་ཁས་སྤྲངས་པ་ན། བདག་གིས་
ལྷང་བ་དང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བཞག་པར་བསྟོན་འཇུགས་པའོ། སྟོན་ཟེར་བ་དང་
མི་མཐུན་པའི་གཞན་ཞིག་བཞག་ཅེས་གང་ལྟར་བསྟོན་པར་བྱེད་ན་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་
པོ་དང་། དགོ་འདུན་བྱིས་ཁས་སྤྲངས་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་དགག་དབྱེ་
བྱེད་དུ་མི་འཇུག་གོ། །

ཡང་དེ་ལྟར་ལབ་པ་མེད་དོ་ཟེར་ན་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་གི་དོན་གོ་བ་དེ་བར་
(༡༠ན)བྱེད་ན། ཐོག་མར་ཡུལ་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་དོན་ནི།
ང་ལ་དགོ་སྦྱོར་གང་གིས་ལྷང་བ་སྤྱོད་ན་ཡང་སྤྱོད་ཞིག་ཅེས་པ་དང་། བསྐྱབ་གཞི་མཐའ་
དག་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་དོན་ནི། ང་ལ་ལྷང་བ་སྤྱོད་པོ་གང་གིས་སྤྱོད་ན་ཡང་སྤྱོད་
ཞིག་ཅེས་པའོ། །སྤྱིར་དགག་དབྱེ་འཆགས་པ་ལ། ཡུལ་དང་གཞི་མཐའ་དག་ལ་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་ནི། ང་ལ་འཆང་བའི་སྤྱང་
ལྷང་འདི་བྱང་བ་ངས་ཤེས་པས་འདི་མ་སྤྱོད་ཞིག་ །གཞན་སྤྱོད་ཞིག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་གཞི་
འཛིག་ལ་གང་ཟག་མི་འཛིག་པ་དང་། ཡང་ང་ལ་གང་ཟག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷང་བ་
བྱང་བ་ངས་ཤེས་པས་དེ་མ་སྤྱོད་ཞིག་ །གཞན་སྤྱོད་ཞིག་ཅེས་ཟེར་བ་གང་ཟག་འཛིག་
ལ་གཞི་མི་འཛིག་པ་དང་། ལྷང་བ་འདི་མ་སྤྱོད་ཞིག་གང་ཟག་འདི་ལས་བྱང་བ་མ་སྤྱོད་
ཞིག་ །གཞན་སྤྱོད་ཞིག་ཅེས་ཟེར་བ་གཞི་དང་། གང་ཟག་གཉིས་ཀ་འཛིག་པའི་རབ་
བྱང་དེ་གསུམ་ཀས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱས་ཆོག་སྟེ། གང་བཞག་པའི་ལྷང་བ་མ་སྤྱོད་ཟེར་
བ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཤེས་ཤིང་སྤྱིར་འཆོས་པར་འདོད་ལ། ལྷག་མ་སྤྱོད་ཞིག་ཟེར་བ་རང་

ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་གསེས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་པ་ལ་ཆེར་ལ་གནས་
 དེར་དགོ་སྟོང་འདུན་པའི་རྩོམ་ལུ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ལ། འདུན་པ་སོགས་ས་སྐྱར་ས་
 པས་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་སི་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཟད། ལས་ལ་ཉེ་བའི་ཆེ་གནས་
 དེར་དགོ་སྟོང་སྟོ་བྱུར་བ་འོར་བར་མཐོང་ཐོས་དོགས་པ་བྱུར་ན་དེའི་འདུན་པ་ས་སྐྱར་ན་
 ཡང་ལས་སི་མཐུན་པར་འགྱུར། གནས་དེར་དགོ་སྟོང་གཞན་ཡོད་པར་ཤེས་སམ་དོགས་
 བཞིན་དུ། དེ་དག་མ་འདུས་ཀྱང་བྱུང་མེད་སྟེ་ས་དུ་འདུན་པ་སོགས་ས་སྐྱར་ས་པར།
 འོགས་ཤིག་དུ་ལས་བྱེད་ན་དགོ་འདུན་དཔེར་དུ་གདོགས་པའི་ཉེས་པ་སྟོས་པོར་འགྱུར་
 རོ། །གཡོ་སྐྱ་མེད་པར་བསམ་པ་ཐག་པས་བཅུ་ལ་ཁིང་འོལ་སྟེ་ཅམ་ས་བྱས་ན་དགོ་སྟོང་
 གཞན་ལས་ཀྱང་དགོ་འདུན་ལ་ཉེས་པར་སི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་བཅུ་ལ་བའི་རྩལ་ཡང་།
 དང་པོར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཚུགས་རྒྱུ་ས་སྟེ་རྩལ་ལ་ཉེ་བཅུ་ལ་བར་བུ། དེ་ནི་
 ལུས་ཀྱིས་ཉེ་འཁོར་དུ་བཅུ་ལ་བ་དང་། དེའི་འོག་དུ་འདི་ན་དགོ་སྟོང་འགའ་ཞིག་ཡོད་
 དམ་ཞེས་སྐད་འཁོད་བྱེད་པ་དང་དེ་ནི་རྒྱར་གྲག་རྩུན་(༡༨)དག་གིས་བཅུ་ལ་བ་དང་།
 དེའི་འོག་དུ་ཡང་ཐོག་ལ་བྱ་བྱ་ཚུགས་མཐོན་པོར་འདུག་སྟེ་རྒྱར་མིག་གིས་ཚུགས་སྟེ་བུ་
 བ་དང་། དེ་ནི་རྒྱར་གྲགས་པམ་ཆད་དུ་མིག་གིས་བཅུ་ལ་བ་ཞེས་བུའོ། །དེ་ལྟར་ལས་
 ལ་འདུ་བའི་ཆོགས་པའི་སྐབས་སྐབ་པ་ཅམ་ཡང་འདི་ཅམ་གྱི་དོ་གལ་ཆེན་པོ་བཅོས་
 ལུན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་
 ཆེན་པོ་རྩལ་སྟེ་ཉེས་པ་ལྟེ་ཉེས་སྟེ་བའི་རྩལ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཇི་བཞིན་ས་མཐོང་ཡང་།
 དེ་ལྟར་མཛད་པས་རང་གཞན་ཀུན་ལ་དགོས་པ་ཆེ་ཤིས་སྟེ་ས་དུ་བསམས་ནས་གང་
 ཟག་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་ཤུར་གཅིག་གསོ་བ་ཅམ་དང་ཡང་སི་འདྲ་བར། དགོ་འདུན་གྱི་
 བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་གསོ་ཁིང་སྟོང་བའི་གཞི་གསུམ་པ་འདི་དག་དགོ་སྟོང་རེ་
 གཉིས་ཅམ་ས་ཡིན་པར། དགོ་འདུན་དུ་ཡོངས་པ་ཀུན་གྱིས་ཡལ་བར་སི་འདོར་བར་

གཅིས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱག་ལེན་ལ་ཕྱག་སྐྱེ་མཐུན་པར་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་དགོས་སོ། །

འདི་དག་ཞིབ་པར་གཞི་གསུམ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱར་བ་ནི། འདིར་བདེ་བའི་རྒྱུ་བསྐྱེད་
ནས་ཤེས་པས་བསྐྱེད་ནོ། །དེ་ལ་གོས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུ་གནས་སལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ།
བརྒྱུད་དང་། འཛོལ་ཡོ་བྱུང་དང་འབྲེལ་བ་གོས་དང་། དམིགས་བསལ་དང་འབྲེལ་
བ་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞིའོ། །

དེས་ན་བསྐྱར་ཐབས་འདི་ལ་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་གཞི་ལྔའོ། །དང་པོ་སྟེ།
བརྒྱུད་ལ། དང་པོར་བཏིང་བ། བར་དུ་བརྒྱུད་བ། ཐམས་དབྱུང་བ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི་སྟེ། བརྒྱུད་གི་ཕན་ཡོན་མཐོང་ནས། དགོ་འདུན་རྣམས་གནས་གཅིག་ཏུ་དབྱར་
ཁས་ལེན་ལ་འཐུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་ཉིད་བག་ཡངས་ཀྱི་བདེ་བར་གནས་གིར་
གཞན་རྒྱུ་བདག་ལ་བསོད་ནམས་སྟེལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས། གང་ཟག་ཆོས་བཅུ་
གཅིག་དང་ལྷན་པས་དབྱར་གྱི་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དབྱར་ནང་གི་གོས་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བའི་རུང་བ་ཆད་དང་ལྷན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དགོ་འདུན་སྒྲིལ་དབང་
བའི་ཆོས་གོས་(༡)བ་གསུམ་ཕྱགས་གཅིག་གསུམ་དེ་ལས་ལྷག་པ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྟོང་གིས་ཆོས་གོས་དེ་བཟུ་བ་དང་། ཟུབ་པ་དང་། ལ་
བསྐྱར་བ་སྟེ་ལས་གསུམ་བསྐྱབ་པ་དང་། གདིང་བར་འགྱུར་རོ། །གདིང་རོ། །བཏིང་རོ་
སྟེ། དུ་ཐམས་གསུམ་བསྐྱེད་དེ། དགོ་འདུན་དང་བཅས་པའི་ཆོ་ག་སྒྲིར་དངོས་མཐུག་
གསུམ་ལེགས་པར་ཆོང་བས། དུས་དབྱར་སྟེ་ཕྱི་ལྷོ་ཕྱག་གིས་སྟོན་ཟླ་འཁྱིལ་པའི་ཆོས་
བཅུ་དྲུག་གས། ཐ་ཆུང་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཟླ་བ་ལྔའི་བར་དུ་དགོ་སྟོང་དེ་རྣམས་ལྷན་
བ་བཅུ་ལ་བག་ཡངས་སུ་གནས་པས་བག་ལུས་པ་མེད་པར་བརྒྱུད་བ་དང་། གང་གི་

བཅུ་ཡོན་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་གུན་ལ་བྱེད་པ་དང་། །ཚོས་གོས་གསུམ་སྒྲུགས་དེའི་སྒྲིང་ན་
 དགོ་སྒྲོང་དེ་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་ཚོས་གོས་ཕྱིན་སྒྲུབས་གནས་པ་བཅས་ཀྱིས་གདན་པ་སྒྲིང་ལེག་
 དང་འདྲ་བའི་ཕྱིན་གྱིས་ས་བརྒྱབ་པར་གོས་དུ་ས་འཆར་བ། ཚོས་གོས་གསུམ་མེད་
 བར་སྒྲིད་གཡོགས་དང་སྒྲིད་གཡོགས་ཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་གསུམ་མདོར་འགྲོ་
 བ་རྒྱུ་ལ་ལྟར་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ས་བརྒྱབ་བཏིང་བའོ། །དེའི་ཚེ་བག་ཡངས་ལྟ་
 གནས་པའི་ཕམ་ཡོན་བརྩམ་ཅི། འཆར་འབྲལ་འཛོག་གསུམ། གོས་སྒྲོང་བ། ཡང་ཡང་ཟ་
 བ། འདུས་ཤིང་ཟ་བ། དགོ་སྒྲོང་གཞན་ལ་ས་སྒྲིས་པར་གྲོར་དུ་འགྲོ་བ། ཕྱིན་གྱིས་ས་
 བརྒྱབ་པར་གོས་དུ་ས་འཆར་བ། ཚོས་གོས་གསུམ་མེད་པར་སྒྲིད་གཡོགས་དང་སྒྲིད་
 གཡོགས་ཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་གསུམ་མདོར་འགྲོ་བ་རྒྱུ་ལ་ལྟར་བ་མེད་པ་
 དང་། དེ་བཏིང་བའི་དགོ་སྒྲོང་མཆོས་ལ་གཞན་ན་གནས་ཀྱང་དགོ་སྒྲོང་གཞན་ལྟག་ས་
 རྒྱུ་ལ་དང་གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་ཕྱིན་མོར་དུ་དབང་བ་བཅས་བརྩམ་ཅི། །

གཉིས་པ། དེ་བར་དུ་བརྒྱུད་བཅི། ལྷ་ར་ཤ་བརྒྱུད་འདིར་བ་པོར་བསྐྱོས་པའི་དགེ་
སྤྱོད་གིས་ཤ་བརྒྱུད་བཅིར་ལ་མ་ཞིག་པའི་ཆོས་གོས་དེ་མཆོམས་ནང་དེར་བྱ་བ་ལྟའི་
བར་དུ་ལྷ་ར་ཤ་བརྒྱུད་དང་ཉི་མ་བསངས་བསངས་བྱ་བ་དང་། དུལ་རྒྱག་བྱ་བ་ཆོགས་
ཅུད་ཆ་བ་སྤྱོད་བ་དང་། ཤ་བརྒྱུད་གི་ཆོས་གོས་དེ་བྱོན་ནས་མི་གཙང་བ་འདོར་བ་
ཆོགས་སྤྱོད་ལས་མ་གུས་བ་སྤྱོད་བ་དང་། ཤ་བརྒྱུད་བརྒྱུད་སའམ་མེད་པར་རྒྱ་མེད་ས་
འཆར་བ་མི་བྱ་བ་དང་། ཤ་བརྒྱུད་ཁྱེར་ནས་མཆོམས་(༡༩)ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བར་
མི་བྱ་བ་རང་འདུག་བུལ་སྤྱར་བ་བཙས་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོས་པའི་དགེ་སྤྱོད་དེ་གི་བབས་
མཆོན་འབྱུང་བུར་ན། ཤ་བརྒྱུད་སྤྱོད་བ་པོ་བསྐྱོས་ནས། དེས་རྒྱུར་བཞིན་བརྒྱུད་བར་
བྱའོ། །

གཞུས་པ་ཐ་མར་དབྱེད་བཤམ། རང་འཇུག་བྲལ་གྱིས་དབྱེད་བཤམ། ལས་གྱིས་

དབྱུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་པ་མཉམ་དག་གི་རང་འདུག་བྲལ་བ་དུན་
དང་། གང་ཟག་སྒྲིམ་གྱི་རང་འདུག་བྲལ་གཉིས་བཅས་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལས་ཀྱིས་
དབྱུང་བ་ནི། སྒྲ་བརྒྱུད་བཏིང་བ་ནས་སྒྲ་བ་ལྷ་ལོངས་པའི་བཙོ་ལུང་གསལ་སྒྲོང་གི་པ་མཉམ་
དུས་སྒྲ་སྒྲ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱུ་པ་དེ་དགེ་འདུན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་
ལས་ཀྱིས་དབྱུང་བའོ། །ཆོས་རྒྱུ་མོགས་གྱི་ཉེན་ཡོད་ན་སྒྲ་བ་ལྷ་ར་པ་ལོངས་གྱུར་ཉ་
གིའི་གསོ་སྒྲོང་གཅིག་དང་བརྒྱུན་ནས་དབྱུང་དོ། །

གཉིས་པ་འཛོལ་འོ་བྱུང་དང་འབྲེལ་བ་གོས་གྱི་གཞི་ལ། གོས་ཅི་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ། གོས་དངོས་གྱི་རྒྱུ་པ་གཞག་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། བདག་པོ་ཙམ་དཔྱེ་གཞིར་བྱས་པ་འདི་པས་པ་གཉིས་པའི་སྒྲ་བས་
གསུངས་གྱུར། འདིར་བཤད་ན། དེ་ལ་བསམ་སྒྲོར་གྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང་།
ལྷ་ཆོས་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང་། རིགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང་།
སངས་རྒྱལ་བཀའ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་བཅས་བཞི་ལས། དང་པོ་
ལ་སྒྱིན་པ་པོའི་བསམ་པས་ལོངས་སྒྲུབ་ཏུ་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི་དགེ་
སྒྲོང་གིས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་གང་ལ་རྒྱས་དེ་བཞུགས་ན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ལ་དེས་རྒྱས་
མེད་པས་བདག་གིས་མ་བྱས་གྱུར། ཁོ་རང་བདག་པོར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ན་དགེ་སྤྱོད་གིས་སྒྲོས་བཅད་ཀྱིས་བཞུགས་ན་བཞུགས་དེར་མི་སྒྱིན་པ་དང་།
རང་དགར་གཞན་ལ་བྱིན་པ་དང་། དེ་རང་དོན་དུ་ལོངས་སྒྲོན་པ་བཅས་མི་བྱུང་དོ། །
ལེན་པ་པོའི་བསམ་སྒྲོར་གྱིས་བདག་གིར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི།
བདག་མེད་གྱི་རྒྱས་ཉིད་པ་དང་། བྱུང་རི་དྲགས་ཉ་བཅས་རྩོན་པ་ལ་མོགས་པས་
གདོས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་པོའི་བསམ་པས་བཏང་བ་དང་ལེན་པ་(༡༩བ)
པོས་བདག་གིར་བྱས་པ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི། དགེ་སྤྱོད་གི་ཆོས་

གོས་ཚེས་རྒྱུ་པས་ཕྱི་གཞུང་པ་ཚེས་རྒྱུ་པ་ལི་དབང་གིས། དགེ་སློང་གི་བསམ་
པས་ནས་བཏང་བ་ཚེས་རྒྱུ་པ་དབང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དགེ་སློང་རང་གི་རྩ་
བརྒྱུག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཕྱི་གཞུང་པ་དང་། རྒྱུ་པ་མོགས་ལ་ལུས་བྱེད་ཡང་བྱེད། ད་
ང་ལ་ལི་དགོས་སྟེ་པ་ལི་སྟོ་ལན་ཅིག་སྟེ་མ་ནས། སྟེང་ཆོས་ཁྱེད་ཀྱི་པ་ཚེས་ལི་དབང་
ཡིན་སྟེ་པ་མ་ནས་འགྲུག་མོགས་བྱས་ན། བས་པ་གཉིས་པ་འབྱུང་ཉེ་བས། དེ་འདྲ་ལ་
རེ་བ་གཏན་མེད་བྱེད་པ་འདས། ཡང་ན་རེ་བ་རྒྱུ་པ་ཆད་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལུས་ཚེས་གྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི། མོ་གས་བསྐྱར་བ་པོ་ལ་མོ་གས་
དབང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་སློང་གིས་མོ་གས་འཇུག་དགོས་ཀྱི་རྩ་བྱེད་ནས་མོ་གས་ཀྱི་
ཕྱི་གཞུང་ལུས་ལྟོ་བར་མི་བྱ། མོང་ནས་ད་ལྟོ་བྱེད་པས་མཁས་གྲགས་པ་ལི་ལས་འཁྱོག་
བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དང་། དབང་ཆེན་ལ་འདྲེན་པས་འབྱུང་བྱེད་པ་མོགས་
གྱིས་མོ་གས་པ་འཇུག་བར་ཕྱིན་ན་ཡང་ལས་པ་གཉིས་པ་འབྱུང་ཉེའོ། །མོ་གས་ཀྱི་ཆད་
གྱུར་རྗེས་ཡིན་ན་དུག་ཅུང་ཆད་དང་། རྩ་གཞན་པ་ལ་ཆེར་ལ་ཉི་ཤུང་ཆ་གཅིག་གོ།

གསུམ་པ་རིགས་རྒྱུད་གྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི་པ་ལི་ཚོར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །
བཞི་པ་སངས་རྒྱུ་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི། ཐོག་སང་
སངས་རྒྱུ་པ་དངོས་ལ་ལུས་བཞི་སངས་རྒྱུ་པ་རང་གི་ཕྱགས་བཞི་དུང་བྱེད་པ་དང་།
སྟེ་གཟུགས་ལ་ལུས་བཞི་དུང་སངས་མཆོད་རྩ་ཀྱི་རྒྱུར་འཇོག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་
སྟེ་པ་ལི་ལུགས་འདིར་ལྷག་མེད་ལྷུང་འདས་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྟུས་པས་དེ་ལ་ལུས་བཞི་
རྩ་མི་མཆོད་རྟེན་དང་འདྲ་བར་བཞག་པར་གསུངས་པས་གཞན་གྱི་ཡོངས་རྒྱུད་བྱུར་
མི་རུང་། དེ་ལ་ལུས་རྩ་ལ་ནི། དག་བཅོམ་དང་སངས་རྒྱུ་པ་རྩ་ལས་འདས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་ལུས་བཞི་ཡིན། དཔེར་ན་བཅོམ་རྩ་ལས་རྩ་ལས་འདས་པ་
ནི་བདག་ཅག་གི་དོན་ལོ་མོ་སྟེ་པ་དུང་ལྟ་བུར་འདས་ཀྱི་དུས་མཆོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོན་ཀྱང་དུས་མཆོད་དེར་ཡང་སྒོར་པ་རང་དང་མཐོང་པ་གཞན་ལ་དམིགས་ནི་ཡུལ་བ་
 རི་གཞན་ཡིན་ནོ། །(༡༣༣)འདྲར་བཅུགས་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་པསྒྲུབ་པ་གསུམ་ལ་
 སྤུལ་བ་ལྟ་བུ་རེ། དེ་གང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་དེ་དབང་བས་དགེ་འདུན་གྱི་རྟེན་
 བར་སྒྱུར་རྟོ། །པསྒྲུབ་པ་གསུམ་ལ་སྤུལ་བའི་དོན་ཡང་། ཡོན་ཏན་དེས་ཡིད་ཐོགས་པ་
 ཁོ་ནས་སྒྲུ་མ་མཐུན་ཞིང་རྫས་སྤུལ་བ་ལྟ་བུ་རེ། །ཡུང་གི་ཆོས་ལ་སྤུལ་བ་རི། ཡུང་ཆོས་
 དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏུག་ལག་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་འཛིན་པ་རྣམས་
 དབང་བར་འགྱུར། ཆོས་སྒྲུས་པའི་ཡོན་ལྷ་སྤྱི་རྟེན་པ་རི་སྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད་དབང་བའོ། །
 དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཐག་ལ་སྤུལ་བའི་རྟེན་པ་ལ། དུས་དང་གྲོ་བྱར་གྱི་རྟེན་པ་དང་།
 གི་བའི་ཡོ་བྱད་གྱི་རྟེན་པ་བཅས་སོ་སོ་དབང་མི་དབང་བཅུན་པ་ལ། དབྱར་གནས་གྱི་
 རྟེན་པ་རི། དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤྲང་རུང་། ཁས་སྤྲངས་ནས་དབྱར་རལ་རུང་གང་
 ལྟར་ཡང་དབྱར་ནང་དེར་ཞག་བཞི་བཅུ་ཅུག་ལས་ལྷག་པར་གནས་པའི་སྒོ་ནས།
 གནས་དེར་ཡུན་རིང་གནས་པ་རྣམས་དབང་བ་དང་། སྤྱི་བརྒྱུད་གི་དུས་གྱི་རྟེན་པ་དེ་
 གང་གིས་སྤྱི་བརྒྱུད་བཅིང་བ་རྣམས་དབང་བ་ལྟ་བུ་རི་དུས་གྱི་རྟེན་པ་ལ་དབང་ཚུལ་དང་།
 དེས་མི་དབང་བ་རྣམས་གཤམ་པར་བྱའོ། །གྲོ་བྱར་གྱི་རྟེན་པ་ཁྲིམས་སུ་བྱས་པ་རི།
 ཁྲིམས་ལྟར་དབང་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོས་རྫས་ད་ལྟ་དངོས་སུ་སྤུལ་ཡང་། ཡུལ་
 འདི་དང་འདི་ནས་རྫས་འདི་དང་འདི་དགེ་འདུན་འདི་དང་འདི་པ་རྣམས་ལ་སྤུལ་ཞིག་
 ཅིས་ཁྲིམས་སུ་བཅས་ན་དེ་ལྟར་དབང་བ་ལྟ་བུ་རེ། །མཚམས་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་རི།
 སྒྲིན་བདག་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་སུ་འོང་སྟེ་རྫས་འདི་དགེ་འདུན་ལ་འབུལ་ཞེས་དགེ་
 འདུན་གྱི་བྲག་རྩ་སྤྱི་བར་སྤུལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་མཚམས་ནང་དའི་དགེ་འདུན་གྱི་
 དབང་བའོ། །སོ་སོར་ངེས་པ་རི། སྤྱི་ཚན་ནམ་གང་ཐག་འདི་ལ་འབུལ་ཞེས་སོ་སོར་
 དེས་པར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གང་ལ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དབང་བའོ། །འཛོན་དུ་སྒྱུར་

པ་ནི། ཚིག་གིས་ངེས་པར་སྟབས་ཀྱང་སྒྲིམ་བདག་རང་གིས་སྡེ་ཚོར་ནས་གང་ཟག་གང་
ལ་སངས་སྐུ་ལྟུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་གང་ལ་ལྟུང་བ་དེ་དབང་བཤོ། །དེ་བཞིའི་དོན་བསྟུ་
ན་རྫས་བདག་གིས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལྟས་པའི་གི་སྒྲིམ་ནས་གང་ལ་(༡༤བ)ལྟུང་
བར་ཐག་བཅད་པ་ལྟར་དབང་བར་གྱིས་ནས་ར་ཆོ་ལ་བྱུང་དང་སྐྱུང་གི་གོ་ལོར་སི་
བྱའོ། །རབ་བྱུང་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ལས། དགེ་འདུན་སི་དབང་བའི་ཆོ་ལ་སྟེ། གི་བའི་
སྐྱ་རོལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་པའི་རྫས་དང་། ལུ་ལོན་པའི་རྫས་དང་། སྡེ་ཚོར་པའི་རྫས་
དང་། རད་གཡོག་པའི་རྫས་དང་། བྱིས་གཞན་ན་གནས་པའི་རྫས་དང་ལུ་འོ། །དེ་དག་
ནི་ངེས་པ་བཞིན། གི་བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་ནད་པ་རང་གིས་དངོས་སྐུ་གཏད་ཀྱང་རྫས་
འདི་མི་འདི་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ཚིག་གིས་ངེས་པར་བྱས་པའི་རྫས་དེ་རི་སྐད་སྐྱས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་བྱ་བ་ཉིད་དང་། ལུ་ལོན་ཡོད་ན་དེ་ལ་རི་ཅོས་གཞལ་དགོས་པའི་ཆོད་བྱི་གི་
བའི་ཡོ་བྱད་དེ་ལུ་ལོན་པ་དབང་བའི་རྫས་ཉིད་དང་། བཅུ་ཆོས་སྟེ་ནང་ནས་རབ་བྱུང་
གཅིག་ལྟ་བུ་གི་ན་དེའི་སྐུ་ལ་པ་ཆོས་སྟེ་ཕྱོས་པ་ལ་དབང་བས་སྡེ་ཚོར་པའི་རྫས་དང་།
རད་གཡོག་གི་ཆོས་ལྟ་དང་ལུ་ན་ན་གི་བ་དེའི་ཡོ་བྱད་དུ་གཞན་གཡོག་དབང་ཞིང་། རད་
གཡོག་གི་ཆོས་ལྟ་ནི། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གི་སྐྱུ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལུ་ན་
པ་དང་། རད་པ་དེ་དང་ལྟ་བུ་སྐུན་པ་དང་། མཚན་སྐུན་པ་དང་། གནས་ནས་སྐ་
བྱུང་བ་དང་། རད་གཡོག་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ལུ་འོ། །དགེ་སློང་བྱིས་དུ་གི་ན་དགེ་
སློང་དེའི་ལྟ་བུ་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ནི་བྱིས་བདག་དེས་རབ་བྱུང་གང་ལ་བྱིན་པ་དེ་
དབང་། རབ་བྱུང་དེ་ཡང་ཆོས་ལྟ་ལུ་ན་ཏེ། དང་པོ་བཞི་ནི་སྐུ་སྐད་འདྲ་ལ། ཡོ་བྱད་
དེས་ཐོངས་པ་དང་ལུ་འོ། །དེའི་དང་པོའི་སྐུ་བས་གཞུང་གཞན་ནས་རབ་བྱུང་དེ་ཉིད་གི་
བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་བྱིན་ཟེན་ན་སྐུ་གཏོགས་འདི་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པ་
ཆོས་སྟེ་ཕྱོས་པ་དེ་རབ་བྱུང་མོར་ལ་སྐྱུ་སྐད་ཡོད་པའི་བྱིས་བྱིས་པས་ནི་ཁ

ཆེས་མ་གཅི་ཞེ་ཁྱིམ་པ་ཅོང་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། ལུ་ལོན་
 པའི་རྩ་མ་དེ་ཡང་གཞན་མེད་ན་མ་གཏོགས་མཁོ་པའི་རྩ་མ་གྱི་སྟེང་ནས་གཞལ་ལོ། ཤི་
 བ་དེ་ལ་ཡོ་བྱང་དུག་ཚེན་པ་དུ་མ་ཡོད་ན། ཚེན་པ་གཅིག་ནང་གཡོག་དབང་ཞིང་། ཅད་
 གཡོག་དུ་མ་ཡོད་ན་ཡང་ཚེན་པ་གཅིག་ལས་མི་དབང་། ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་རྩ་མ་དེ་
 རབ་བྱུང་སྟོང་པ་པོ་ལྔ་བྱིང་བྱུང་ན་ལྔ་མ་དབང་། དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་ན་བྱུན་མོང་དུ་
 དབང་ངོ། །རབ་བྱུང་གི་པའི་ཡོ་བྱང་དེ་དག་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་དབང་
 ཞེ། དགེ་འདུན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དུས་སུ་སྟེབས་པ་དབང་
 གིས། ས་སྟེབས་པ་རྣམས་མི་དབང་། ཁྱིམ་པ་དགས་ཅན་གི་པའི་ཡོ་བྱང་ལས་རིན་པོ་
 ཆེ་རྣམས་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དབུལ་ཞིང་། ཁྱུང་པར་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་དང་ཚོན་ཅི་
 རྣམས་སངས་རྒྱས་ལ་འབུལ། གོ་ཆ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་འབུལ། མཆོན་ཆ་
 རྣམས་དགེ་འདུན་ལ་བུལ་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་ལམ་པ་བཅིལ་སོགས་བྱ་ཡི། སྟོག་
 གི་བྱིང་ཡང་གཞན་ལ་མི་ཆོང་ངོ། །རྩ་མ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདག་པོ་རྣམས་འདོམ་ན་
 གང་གཅོ་ཞེ་ན། ཁྱིམ་པའི་རྩ་མ་ལ་ཡུལ་ཆོས་གྱིས་བྱེད་པ་གཅོ་ཞེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་བྱིང་། རབ་བྱུང་གི་རྩ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 རི་ལྟར་གསུངས་པ་གཅོ་ཞེ། རིགས་རྒྱུད་ནི་མི་དབང་ངོ། །འོན་ཀྱང་དེར་སང་རབ་བྱུང་
 གི་པའི་ཡུལ་ན་ས་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཅོང་རྩ་མ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་དེའི་སྤྱོད་རྒྱ་སོགས་
 ལ་གཏོན་ནས་མ་བྱིན་པར་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་གྱིས་བརྒྱབ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་
 འགྱུར་བས། འདིར་ནི་འདུལ་བ་ཡུལ་ཆོས་དང་བསྟུན་དགོས་པར་གསུངས་ཞེས་མཆོ་
 རྟེན་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་དགེ་སྟོང་གི་པའི་ཡོ་བྱང་དུག་པོ་ལ་གི་པའི་སྤྱོད་པོ་ལ་དུ།
 རེས་པར་བྱས་པ་དང་། ལུ་ལོན་པ་དང་། ཅད་གཡོག་པ་དང་། རིགས་རྒྱུད་བཅས་བཞི་
 འོང་ནས་སྟོང་ན་བྱི་མ་བྱི་མ་ལས་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་རྣམས་གཅོ་ངོ། །དེ་དག་གི་སྤྱབས་སུ་

དམིགས་བསལ་ཡུལ་དུས་གི་སྐབས་གིས་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་འདི་དབང་ཞེས་དགེ་འདུན་
 གྱི་ནང་ཁྱིམ་ས་བཅས་པ་རྒྱལ་མཐུན་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དབང་བཅོམ་པར་བྱེད་དགོས་པ་
 ཡང་ཡོད་དོ། །ཡང་གནས་དེར་དགེ་སློང་ནད་པ་རང་གི་རྟེན་པ་ཡོངས་སྤྱད་པས་ཟད་
 མ། མད་གཡོག་དང་དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་
 སྤུལ་བའི་ན་བཟའ་རྒྱུ་ཆད་གིས་ཀྱང་ནད་པ་སློང་བར་གསུངས་གིང་། གནས་གཅིག་
 གི་ནད་པར་དགེ་སློང་རྣམས་གིས་དུས་གསུམ་དུ་བརྟག་པར་གསུངས་པ་ཡང་། ལྷ་ཏྲོ་
 མཚན་གྱི་རིམ་པའི་གཉིད་སྟོན་སྟེན་ལ་བརྟག་པ་དང་། ཏྲོ་དུས་སུ་ཁ་བས་ཐ་རྒྱལ་ལ་
 བརྟག་(༡༧བ)པ་དང་། ལྷ་ཏྲོ་ཐས་འཇུ་རྒྱལ་ལ་བརྟག་པ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེར་ས་
 ཟད་བཅོས་ལྟན་འདས་རང་ཉིད་གིས་ནད་གཡོག་མཛད་པའི་བྱུང་བ་ཡང་ལུང་ན་གསལ་
 བས། རྗེས་འཇུག་རྣམས་གིས་རྒྱལ་འདིར་སློབ་ཅིང་། གཞན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
 བྱེད་རྒྱ་མང་བར་ས་བལྟ་ཞིག །འོན་ཀྱང་ནད་པ་སྤྱད་པ་དང་མི་སློང་པ་སྟོན་ཡོད་
 དུས། ནད་གཡོག་སྟོན་ལ་བཞེས་པར་ཉིན་རེ་བཞིན་དུས་གསུམ་དུ་ནད་པའི་ཁས་
 འདྲི་བྱའོ། །རྟེན་པ་བགོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི། དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་གྱི་
 ལས་གིས་བསྐྱོས་པའོ། །ཡང་ན་ལུང་བོར་བས་བསྐྱོའོ། །ཆད་ནི་ཐས་སུ་ས་ལའི་
 འདབ་ས་གང་ཅས་དང་། གོས་ནི་མར་མའི་སྟིང་པོ་ཅས་ཡང་བགོ་བར་གསུངས་པས།
 སུ་ས་ལའི་འདབ་ས་ནི་སྤུའས་ཟར་མའི་འདབ་ས་དང་། མར་མའི་སྟིང་པོ་ནི་སྟིང་རས་
 མོ། །ཐས་གོས་དེ་ཅས་བགོ་རིན་མེད་ཀྱང་ཡལ་བར་ས་དོར་བར་བགོ་རྒྱས་གཞན་གྱི་
 སྟིང་དུ་སྟོན་པའི་དོན་དང་། ཡང་ཐས་གོས་དེ་ཅས་གིས་ཀྱང་མཐོ་དམན་མེད་པར་
 མཉམ་པར་བྲིས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། ས་བགོས་གོང་དུ་རྒྱད་ཟ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་
 ནི་བཅོངས་ནས་བགོའོ། །ཆོ་ག་ནི་སྟན་གསལ་ལ་བཟུང་། གཞི་བརྟུང་བ་དང་། རྒྱལ་
 གིང་བྲིས་པ་དང་། ཀྱངས་བཟུང་བ་དང་། རང་རང་གི་སྐལ་བ་བྲིས་པ་རྣམས་ཡིན་

ནོ། །ལེན་ཚུལ་ནི་རང་རང་གི་སྒྲུལ་བ་གྲུལ་མཆོངས་སུ་ལེན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྒྲུལ་བ་རང་ལ་ལེན་བརྟུག་ནས་སྤྱར་ན་རང་གིས་བསྐྱིན་པ་བསམ་དགོས་སོ། །སྤྱིར་བཏང་ལ་སྤུ་བཅོལ་བའི་སྒྲུལ་བ་མི་ལེན་ཡང་། དམིགས་བསལ་སྤུ་བཅོལ་གྱི་སྒྲུལ་བ་ནི་སྤུ་བཅོལ་ཡང་ལེན་ནོ། །ཡིད་གཙུགས་པའི་སྒྲུལ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གི་བའི་ཐུགས་བསོ་ཚུལ་ནི། དང་པོར་རབ་བྱུང་གི་བ་དེའི་རོ་རྟོད་གཡོགས་སྤྱད་གཡོགས་དང་བཅས་བཞིན་རྟུ་ཕྱིར་དབྱུང་། དེ་རྗེས་རོ་བསྐྱེགས་པ་སྐྱེགས་རིམ་གྱོ་དང་། དེ་རྗེས་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཡོན་བཤད་པ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སྐྱེགས་བྱས་ནས་བསོ་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱེད། །ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ནི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ལས་ཆོག་ལྟར་དང་། ཡང་ན་དགེ་འདུན་ཆོགས་པའི་གྲུལ་མགོའི་དགེ་སྤྱོད་བསྐྱེས་པ་ལ་ཡོ་བྱད་དེ་ནས་གཅིག་(༢༥)འབུལ་ཞིང་། གྲུལ་གཤམ་མ་ལ་ཡོ་བྱད་དེ་ནས་གཅིག་འབུལ་བ་བཅས་ནི་དང་པོ་དང་གམས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །གནས་ནས་བྱུང་བ་ལ་ནི་དབྱུང་རྟེན་མི་དབང་བའོ། །དགེ་ཚུལ་ལ་གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་གསུམ་གཉིས་སྤྱིན་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་རྟེན་པ་འདྲ་བར་ཕྱིན་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་འདོད་པའི་དགེ་ཚུལ་ལ་རྟེན་པ་མཉམ་པར་ཕྱིན་པར་བྱེད། །

གཉིས་པ། གོས་བསམ་སྤྱོད་གང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི། ཡོག་འཆོ་ལྷ་སྤྱངས་གིང་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ལས་བསྒྲུབ་དགོས་ལ། ཡོག་འཆོ་ལྷ་ནི། རྟེན་བཟུང་འབའ་ཞིག་གི་རྟེན་རྟུ་ཕྱིར་སྤྱོད་ལས་སྤངས་བར་བྱེད་པ་ཚུལ་འཆོས་དང་། གཞན་གྱི་རྟེན་བཟུང་ལ་ཆགས་ཏེ་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྟུ་གཞན་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་དང་། རྟེན་པ་ཚུང་རྟུ་ཕྱིན་པས་ཆེན་པོ་འཆོལ་བ་རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཆོལ་བ་དང་། རྟེན་བཟུང་གི་ཕྱིར་རྟུ་གཞན་གྱི་རྟེན་བཟུང་གི་རྫས་ལ་བསྐྱེགས་པ་བརྟོད་པ་གཞིགས་སྤྱོད་དང་། རྟེན་བཟུང་འབའ་ཞིག་གི་རྟེན་རྟུ་གཞན་ལ་གཅེན་བུ་སྤྱན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁགས་གསེ་ལྟེ། །

གསུམ་པ། གོས་རྩལ་ནི་ལྷ་ར་དུ་སྐྱུང་བ་ཅི། ཆོས་གོས་གསུམ་ལྷ་ལུ་ལ་མཆོད་
 བ་སྦྱར་བཏང་དུས་དྲུག་པ་དང་། དམིགས་བསལ་ལྷ་ན་ཐབས་གྲང་བྱ་རུང་། །གཉིས་
 པ་གོས་དངོས་ཀྱི་རྩལ་གཞག་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལ། གོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། འཆོ་བའི་
 ཡོ་བྱད་དང་། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད། སའོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་།
 སྤུང་ཆོགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྩལ་གསུམ་ལས། ལྷ་ས་སྦྱར་དང་སྤྱོད་གོས་ནི། རབ་ཆོད་
 དཔངས་སྤྱུ་སྤྱུ་གསུམ་དང་སྤྱིད་དུ་སྤྱུ་ལ། ཆུང་ཆོད་དཔངས་སྤྱུ་སྤྱུ་བྱེད་དང་གསུམ་དང་
 སྤྱིད་དུ་བྱེད་དང་ལྷ་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་འབྲིང་ཆོད་དོ། །མཐང་གོས་ནི་སྤྱིད་དུ་སྤྱུ་
 ལྷ་ལས་བཞི། ཞེད་དུ་སྤྱུ་དོ། སྤྱིད་དུ་མཆོག་ན་རལ་ཁ་དཔང་ཆད་སྤྱོད་བར་བྱ་ཞིང་ཆུང་
 ཆོད་རྒྱབ་ནས་གཡོགས་ཏེ་ལྷེ་བའི་དཀྱིལ་ལམོར་ཀྱི་བར་དང་སྤྱུ་སྤྱུ་མའི་ལྷ་ར་གཉིས་ཀྱི་
 བར་ཏེ་ལམོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཡང་རུང་། །རྒྱལ་གཟན་ནི་ཉིན་མོ་སྤྱོད་གོས་ཀྱི་ནང་དུ་
 བགོ་ཞིང་རྒྱལ་གཟན་ཀྱི་གཟན་ནི་མཆོད་མོ་བགོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་
 སྤྱོད་གོས་དང་འབྲེལ། །ཤམ་ཐབས་ནི་ཉིན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་(14)ནང་དུ་བགོ་བ་དང་།
 ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་ནི་མཆོད་མོ་སྤྱོད་དུ་བགོ་བར་བྱ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་གྲང་མཐང་
 གོས་དང་མཉམ་མོ། །རྩལ་གཟན་ནི་དགེ་སྤྱོད་རྩལ་ནང་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་གོས་དང་རྒྱལ་
 གཟན་ཀྱི་ནང་དུ་བགོས་ལ་གཡན་པ་དག་བ་པའི་གཡན་ནང་ཅན་གྱིས་བགོ་བས་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ཆོད་ནི་སྤྱིད་དུ་སྤྱུ་དུག་དང་ཞེད་དུ་གསུམ་མོ། །གདོང་བྱིས་ཀྱི་སྤྱིད་ཞེད་གཉིས་
 ཀར་སྤྱུ་གར་རེ་དང་སྤྱུ་བཟེད་ནི་སྤྱིད་དུ་སྤྱུ་བྱེད་གསུམ་ཞེད་དུ་བྱེད་དོ། །གདོང་བ་སྤྱིད་
 དུ་སྤྱུ་གསུམ་ཞེད་དུ་སྤྱུ་དོ་དང་མོར་དུག་ཡིན་ལ་མི་ཆོག་ན་སྤྱིད་དུ་སྤྱུ་བྱེད་དང་དོ་བཟེད་
 པ་དང་། རས་ཆོན་སྤྱིད་དུ་སྤྱུ་དགེ་ཞེད་དུ་སྤྱུ་གསུམ་དང་མོར་བཅོ་བརྒྱད་བྱ་བ་ཡིན་ལ་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁ་དོག་གྲང་རུང་བའི་ཆོན་གསུམ་པོ་གར་རུང་གིས་བརྒྱར་བ་
 དགོས་ཏེ། རབ་དུ་བྱུང་བས་ཆུ་ཆོགས་ས་གདོགས་པའི་ལྷ་ར་བཟེད་ཀྱི་སྤྱུ་བས་ཆུན་ཆོད་

ནས་པ་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ཅོད་འཆང་དགོས་ཞེས་བྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་འཆང་མས་པར་གསུངས་
པས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐུན་ཆོག་མཆོ་ཞི་ལྷ་སྒྲ་རགས་ལྟམ་སྒྲོག་སོགས་དང་གཏུར་
ལུ་དང་ལུང་བཟེད་ཀྱི་ཤུབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟག་པའི་ཡོ་བྱད་
ལའང་དངོས་དང་ཐུན་ཆོག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་བརྒྱ་གསུམ་
པོ་ཐེབས་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ལྷ་དང་སྒྲ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐེབས་ལྟ་བུའོ། །
གསུམ་པ་མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལའང་གཉིས་ལས། དངོས་ནི་རས་ལྟག་སོགས་དང་། ཐུན་
ཆོག་མཆོ་ཞི་རས་ལྟག་གི་དུམ་བུ་སོགས་སོ། །གོས་དེ་དག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་ལ།
གང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཡུལ་ནི་སྦྱིར་བཏང་དགེ་སྦྱོར་ཆོས་བདུན་ལྟ་
དགོས་ལ། དམིགས་གྱིས་བསལ་ན་རང་ཉིད་གཅིག་པུའམ། བསྟེན་བར་མ་རྩོགས་
པར་བྱིན་རྒྱབས་རུང་བའི་སྒྲ་བས་ཡོད་དོ། །གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རྟེན་ནི་
བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་མ་ལྟར་བའི་དགེ་སྦྱོར་དང་། བསྟེན་རྩོགས་
བྱེད་པའི་ཆོ་དགེ་ཚུལ། བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྟན་ཁིང་ལྟན་པར་འདུ་ཤེས་
པ་རྣམས་སོ། །གང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྦྱིར་(༡༥)འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
དང་ལྟག་པའི་ཡོ་བྱད་རུང་བ་ཆད་ལྟན་རྣམས་དང་། དམིགས་བསལ་སྟེན་དབང་གིས་
གོས་མི་རུང་བ་ལའང་བྱིན་རྒྱབས་ཆགས་པར་བཤད་ཅིང་། མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་
ཀྱང་ཁྱུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆད་དང་ལྟན་པ་དགོས་ལ། ཁ་དོག་དགར་པོ་སོགས་ཀྱང་
བཤད་པས། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཁོ་ནས་ལོངས་སྦྱོར་པར་མ་དེས་སོ། །ཆོག་གང་གིས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ། སྦྱིར་དངོས་མདུག་གསུམ་ལས། སྦྱིར་པ་ནི་མཆོལ་ལྟམ་ལུང་ཅིར་
ཡུལ་བསྐྱེད་པ་ཀུན་ན་ལྟག་འཆོལ་ལ། དངོས་གཞི་ནི་བཙུན་པའམ། སྦྱོབ་དཔོན་

དགོངས་ལུ་གསོལ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་གསལ་ཆོག་ལམ་གསལ་བརྟེན། མཐུག་ཏུ་བཤམ་ལོགས་
 བྱུང། །ཡོ་བྱད་ལམ་ཆོགས་ལྷ་དང་རྣ་མགས་སོགས་བྱུ་བཞི་བྱུ་གང་གི་ཆོད་དུ་པ་ལོངས་
 པ་རྣམས་ཡིད་བྱིས་བདགས་ཏེ་བཅང་ལ། ལྷ་ལ་ལྷ་ར་སོགས་དོངས་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་བྱིན་
 རྒྱབས་བྱུ་དགོས་སོ། །བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་པ་འཛིག་པའི་རྒྱུན། ལྷ་གསལ་ཆོག་གིས་དབྱུང་
 བ་དང་། གཞན་ལ་བྱིན་བ་དང་། རྟེན་དང་གོས་ཁིང་ས་ཡིན་པར་གྱུར་པ་སོགས་སོ། །
 ཡོ་བྱད་དེ་དག་བསམ་པ་རི་ལྷ་བུས་བཅང་ན། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ལ་རང་གི་ཡིན་
 པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ལྷ་ག་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་།
 འཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་རང་གཞན་ལྷན་མོང་དུ་དབང་བའི་འདུ་ཤེས་བཞག་གོ། །ལོངས་
 རྒྱུད་པའི་ཁེ་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དགྲ་བཅོས་རྣམས་བྱིས་བདག་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ལོངས་རྒྱུད་
 པ་དང་། འཕགས་པ་རྒྱོབ་པ་རྣམས་བྱིས་བྱིན་པ་ལེན་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ལོངས་རྒྱུད། རྒྱལ་
 ཁྲིམས་དག་ཅིང་བོས་བསམ་ལ་བརྩམ་པའི་སྟེ་རྣམས་བྱིས་རྗེས་ལུ་གནང་བའི་རྒྱལ་
 བྱིས་ལོངས་རྒྱུད། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལཱ་ཡང་ལེ་ལོས་གྲོག་པ་སོགས་སེ་རུས་པས་ནི་བྱ་
 ལོན་གྱི་རྒྱལ་དུ་ལོངས་རྒྱུད། རྒྱལ་འཆལ་རྣམས་བྱིས་ནི་ལྷ་གསལ་གོང་དམར་འབར་བའི་
 རྒྱལ་བྱིས་ལོངས་རྒྱུད་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དཔེགས་བསལ་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལ། ཡུལ་དབུས་
 དང་མཐའ་ལོབ་ཀྱི་མཆོམས་ནི། རྡོ་རྗེ་གདན་དབུས་སུ་བཞག་པའི་གར་དུ་ལི་ཁ་འདི་
 གིར་ཆར་ཆོར་ཅན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མཐའ་དང་། (༡༥བ)ལྷོ་ན་ཆུ་ཁུང་དེ་བ་ཞེས་པ་ཡོད་
 པའི་བྱང་མཐའ་དང་། རྒྱལ་ན་བྲམ་ཟེའི་གྲོང་ཀ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཀ་བ་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་
 གར་མཐའ་དང་། བྱང་དུ་ལུ་གི་འདི་རི་ཡོད་པའི་ལྷོ་མཐའ་སྡེ་དེ་རྣམས་རྒྱུ་ཆད་ས་
 ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དབུས་དང་། དེ་ལྷན་ཆད་ས་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་མཐའ་ལོབ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དབུས་ནི། གེར་

དང་། ལ་དུ་སོགས་སོ། །འཆོ་བཅད་གི་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ནི་ཨ་རུ་དང་། སྒྲུ་རུ་མ། བ་རུ་
ར་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་དུས་རུང་གི་སྒྲུབ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་སེ་དགོས་པས་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ས་
གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ་རུང་བ་ཆད་ལུན། སྒྲུ་བྱིན་གྱིས་ས་བརྒྱབ་པ་རྒྱུ་ལས་ ཡུལ་
དགེ་སྦྱོང་ཆོས་བདུན་ལུན་གྱི་ས་དུན་དུ། རྟེན་ནི་སྒྲུབ་ཐོག་ས་ཐང་གཉིས་ལ་ནད་པ་ཁོ་ན་
དང་། ཞག་བདུན་པ་ལ་ནད་པ་དང་། དགེ་བསྐྱོས། ལས་ཞུགས། ལག་གི་སྒྲ་སྟེ་
བཞིས། དུས་སྒྲ་དྲོའི་ཟས་ཀྱི་གོང་དུ་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་ལག་པ་བརྒྱས་ཏེ་བྱིན་ལེན་བྱས།
རང་རང་གི་སྒྲགས་ཆོག་ལན་གསུམ་དང་མཐུག་དུ་ཐབས་ལེགས་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས།
ཡུན་ནི་རང་རང་གི་དུས་ཀྱི་མཐའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ལག་གི་སྒྲ་ནི་གཙུག་
ལག་ཁང་བརྟེན་པའི་ཆོ་ཨར་ལས་ཀྱི་ཁུར་འཛིན་པའི་གཙོ་བོར་དགེ་འདུན་ཆོང་བས་
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་དོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པའི་དགོས་པ་ནི། གཙོ་བོར་གསོག་འཛིན་གི་ཉེས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། བྱིན་
རྒྱབས་འཛིན་པའི་རྒྱ་ནི། འཕྲོག་དང་གོར་འདྲིལ་བོར་བ་དང་། །བབ་དང་གི་དང་
གཞན་རིག་དང་། །དངོས་པོ་གྲུར་དང་སྒྲེས་པར་གྲུར། །གཞན་ལ་སྒྲོས་པ་ཉིད་ཀྱང་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བྱིན་ལེན་འཛིན་པའི་རྒྱ་བཅུ་དང་། དུས་ཀྱི་འཕེན་པ་
ཐད་པ་དང་། ཡུང་བའི་སྒྲགས་ཆོག་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་གོ། །སྒྲུབ་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་པ་
ན་སྒྲུབ་ཀྱི་ས་གསུམ་དུས་རུང་དང་བསྐྱེས་པ་སྒྲ་དྲོའི་ཆོ་སྤྱད་ཅིང་། གཞན་གྱི་ཆོ་ཡོངས་
སི་སྦྱོང་པ་དང་། སྒྲུབ་ཀྱི་ས་གསུམ་ཡང་སུ་ཚུན་བསྐྱེས་པ་ཡོངས་སྦྱོང་པར་སི་བྱ་ཞིང་།
ཟས་ལ་སི་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་ཡོངས་སྦྱོང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲུབ་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་པའི་གནས་རུང་ཁང་གཙོད་རྒྱལ་ནི། རང་ངས་རང་
དང་ཆོ་ག་གཙོག་བས་དབང་བ། ཀུན་ལ་དབང་བའི་སྒྲོ་ཁང་སོགས་ས་ཡིན་པ། དཀོན་

མཆོག་གི་པོ་བྱར་ས་ཡིན་པ། (༡༧)སྤྱ་གཟུང་དང་བཅས་པ། ལྷ་ར་རུང་ཁང་ས་བཅད་
 བའི་སེམས་ས་ནང་ཉི་ལོར་དང་བཅས་པ་དེར་བཅད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་རྫོ་བཏྲེག་
 བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ནི་དགེ་སློང་ལག་གི་སྤྱ་ཁོ་ནས་གནས་དེར་སོ་ལག་
 གི་བཅལ་དང་པོར་འབྲེམས་པ་འདུས་པ་རྫོང་འཛོག་པའི་ཆོ་གཞི་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་
 བའི་ཁང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐུགས་ཚིག་ལན་གསུམ་བཞུང་དེ་བཅད་ལ། མེས་ས་
 བལྷ་ས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ནི། བྱིས་ཁང་པའི་འཕྲོ་ཐིན་པར་བྱེད་པའི་
 བྱིས་ལས་གསལ་བ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ལག་གི་སྤྱ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་སློང་རབ་
 ཏུ་སང་པོས་ས་དེར་འཁོད་དེ་ཆོ་དང་ལུང་པ་དག་གཞི་འདི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་
 ཁང་པར་མེས་ས་བལྷ་ས་ཤིག་ཅེས་པའི་ཐུགས་ཚིག་ལན་གསུམ་བཞུང་དེ་བཅད་དོ། །
 ལས་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ནི་གནས་གྲུབ་ཐིན་པ་དེར་དགེ་སློང་གནས་པ་
 དང་ས་བྱལ་བའི་ཆོ་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་བཅད། འཕྲལ་གྱི་
 སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་སྟོང་པར་དགེ་སློང་གནས་པའི་དོན་དུ་བྱིན་པའི་ཆོ་བྱ་བ་
 གཞན་ས་བཅུས་ས་གོང་དུ་དགེ་སློང་རི་སྟོན་བྱིན་པ་དེ་སྟོན་གྱིས་གཞི་འདི་ནི་དགེ་འདུན་
 གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཅིག་ཅར་ཡིད་ལ་བསམ་ཞིང་རག་དུ་བཞུང་པའི་སྟོ་
 བས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ལ། རུང་ཁང་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་ས་གྲུབ་པའི་ཆོ་འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་གེས་པ་རྒྱུད་པའི་རུང་ཁང་བྱིན་རྒྱབས་བྱ་ལ། ཐུགས་
 ཚིག་ནི། བདག་ནི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་ས་གུས་པ་ཡང་ས་ལགས་ཏེ། རི་ལྷ་ར་སངས་
 གྱིས་བཅོམ་ལུན་འདས་རྣམས་སུ་བྱིན་པ་དང་གཟིགས་པ་དང་ལུན་པ་དེ་དག་གིས་རུང་
 བའི་ཁང་པ་དང་། ཟས་གྱི་ཁང་པར་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོན་པར་སུ་བྱིན་ཅིང་གཟིགས་པ་
 དེ་ལྟ་ན། འདིར་བདག་གི་བྱིས་དུན་པ་ཉི་བར་འཛོག་གོ། །དེས་བདག་གི་ཆངས་པར་
 སྟོན་པ་རྗེས་སུ་འཛོན་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་ལན་གསུམ་བཞུང་པའོ། །རུང་ཁང་གཅིང་

ཕྱི་ལ་དེ་དག་གར་བྱེད་ཀྱང་ཕྱི་ལ་དེ་ཕྱི་ལ་ཆགས་གསུམ་པ་དེ་བྱེད་པའི་ཕྱི་ལ་ཕྱི་ལ་ཕྱི་ལ་
 ཅིས་བྱ་པའི་ཆལ་ཆས་ཐོས་པོ། །དེ་ཕྱི་ལ་དེ་(༡༤)ལར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཐས་བཅོ་བ་
 དར་ཐས་ཆག་ཡོན་པར་བཞག་དུ་དེ་ལ་དེ་ལ་ཆས་བྱ་ཆིང་། གཞུག་ལག་ལར་དུ་
 མི་བྱུན་མོང་གི་གཡོས་དུ་ལར་གཅིག་དུ་བྱ་བར་གནང་རོ། །དུང་ལར་བྱེན་དུ་བས་འཛིག་
 ལྟའི། མཚམས་གཞན་ལུང་ལ། ལས་བྱིས་ཆིག་ལ། བསྐྱར་བ་མེད་པར་ཆག་ཡོན་ལ།
 དཔོན་ཁྱེན་ཆིང་མ་ཡོན་པར་གྱུར་པ་མོགས་བྱིས་འཛིག་གོ།

བཞི་པ་སྒྲུབ་ཡོངས་སྒྲིབ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཚུལ་ནི། བསོད་སྒྲོལ་སྒྲོལ་སྒྲོལ་ལ་འགྲོ་
བའི་ཆེ་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱིས་ནས། གདིང་བ་ལྟར་བཟེད་བྱ་མ་ཐུག་ལའང་བསེལ་
སྒྲོལ་སྒྲོལ་ཏེ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འགྲོ་ཞིང་གལ་ལ་གན་རིས་སྒྲོལ་འཁོད། ཟས་
འབྲིམས་པར་བྱེད་པས་འབྲིམ་པ་ལ་ཉེ་བ་ན། གནས་བརྟན་གྱིས་སྒྲོལ་སྒྲོལ་པར་འབྲིམས་
གིག་ཅིས་བསྒྲོ་བ་དང་། ཟས་ཉུང་ན་ཁྱེད་པར་འབྲིམས་གིག་ཅིས་དང་། ཟས་མང་ན་ཅི་
འབྱོར་པ་འབྲིམས་གིག་ཅིས་བསྒྲོ། དེ་ནས་འབྲིམས་པར་བྱེད་པས་དགེ་འདུན་གན་
པའི་མཐར་མཇུག་བྱ་བ་ཏེ་ཞེས་མ་བཟོད་པར་དང་པོར་ཟས་སྒྲུང་བར་མི་བྱ་བ་ལོ། །ཟས་
ལ་ཡོངས་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་ཡང་རྩའི་གདན་ས་གདོགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་གདན་དང་། ཁྱིམ་
པའི་གདན་དཀར་པོ་སྒྲོལ་ལ་འདྲ་གདིང་བས་གཡོགས་ལ་མཆིལ་ལྷུ་སྒྲུབ་ནས་སྒྲིབ་
གཡོགས་དང་བཅས་ཏེ་འདུག་པས་བཟའ་བར་བྱ་བ་དང་། རྟ་པས་རྟ་ལ་སྒྲུབ་
མཆིལ་ལྷུ་རྟོག་པས་མནན་ཏེ་བཟའ་བ་ཅིས་གནང་ངོ། །ཟས་སྒྲུང་པའི་ཆོག་འཕུལ་སྒྲིབ་
ཚུལ་ནི། ལག་པ་གཉིས་བཀན་ཏེ་སྒྲུང་ཞིང་གི་བྱིན་ལོན་སྟོབ་པ་ལ་བཅད་པ་ལས་སྒྲུང་
བ་ས་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་དགོས་ལ། གང་ཟག་དེས་པོ་ཡང་སྒྲུབ་བཞི་པོ་གང་རུང་སྒྲུབས་
དང་བསྒྲུབ་པའི་རུང་བ་ཆད་ལྷན་དེ་ལྟར་བཟེད་རུང་བ་ཆད་ལྷན་དུ་ཡོངས་སྒྲིབ་ཅིང་དེའི་
ཆེ་ཟས་ལ་ཆ་བཞི་བྱས་ཏེ་དང་པོར་ལྷ་ལ་ཞལ་ཟས་དང་། གཉིས་པར་ཆོས་སྒྲིབ་སྒྲུང་ས་

ལ་ཞུས་ཐོས་ཀྱིས། གཞུས་པར་པར་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོད་པ། མོས་པ་ལ་བརྟེན་མཁུ་པར་གྱི་
 ལྟོས་ཀྱི་ལྟོན་ལྟོས་ལ་དུ་ལྟོས་ཀྱི་ལྟོན་པ་ལ་ལྟོས། ལ་ལོ་ལྟོས་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་ལྟོན་
 ལ་ལྟོས་པར་བྱེད་ལྟོས་དུ་ལྟོས་པར་ལྟོས་པ། (༡༧)དེ་ལྟོས་ཞེས་ལྟོས་ལྟོས་ཀྱིས་ལྟོས་
 ལྟོས་ལྟོས་ཀྱིས།

ཆ་བཞི་པ་ལ་འཕྲོག་ས་ས་བུ་དང་། བུ་དང་ཕུག་ས་ལ་རེ་བའི་འབྲུང་པོ་རྣམས་
ལ་ཆར་བུ་ཕྱིན་ལ་སུག་རྩ་ཡོན་བཤད་བུ་སྟེ། རོ་བོའི་སྤྱོད་བཟུས་ལས། ཟས་ལ་ཆ་
བཞིར་བཤོས་བུས་དེ། །དར་བོ་ཕྱ་ལ་བཤོས་གཙང་ལུ་ལ། །དེ་རྗེས་ཆོས་སྤྱོད་ལྷུང་ས་
ལ། །གཏོར་ས་ཤིན་རྩ་རྒྱ་ཆེན་བུས། །རང་གིས་ཆོས་ཤིར་བུར་ས་པ་ཡི། །ལྷག་ས་
འབྲུང་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱིན། །ཞེས་གསུངས་པོ། །

ལྷ་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་ཐག་པ་འདོར་བའི་རྒྱལ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱལ་བམ་
གཡོན་ཚྭ་གསུ་བཤད་གཅི་བྱ་བའི་ཁང་པ་བརྟེན་ས་དེ། དེར་བག་མེད་པ་སྦྱོར་ཞིང་
རྒྱལ་དང་མཐུན་པམ་འདོར་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་གནས་པ་ལ་གྱི་གཞི་ལ། རྒྱལ་བྱ་བའི་རྣམ་གཞག་ནི་ཡུལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་། མཁན་སྒྲོབ་མོགས་དང་། མོ་སྐྱེ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལས་གོང་མ་དང་ལུན་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་མཉམ་ན་བསྐྱབ་པ་ཆུན་པ་ལ་རྒྱལ་བྱ་ཞིང་། དམིགས་བསལ་མཆོན་མི་མཐུན་ན་དགོ་སྒྲོང་མ་དང་དགོ་རྩལ་མ་མོགས་བསྐྱབ་པ་ཆུན་ཡང་རྒྱལ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན། མཆོན་མཐུན་ཡང་ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་ཉལ་བ་དང་། སྒྲོམ་མ་པར་ཞུགས་པ་དང་། འབགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱག་མི་བྱ། དང་ཉིད་གོས་མེད་པར་གཅིར་བྱ་དང་། གོས་གཅིག་པ་དང་། ཟས་གྱི་སྒྲགས་བས་ཁྱུང་བྱག་མི་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོ་རྒྱུ་མ་གཞན་གྱིས་རྒྱག་བྱས་པ་བདག་གིར་བྱས་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བར་ས་ཟད་རྒྱག་བྱེད་པ་པོ་དགོ་སྒྲོང་མོགས་ཡིན་ན་འང་ཉེས་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱག་བཅའ་བ་དང་དུ་སྒྲར་བར་

འོས་པས་རང་ལ་གཞན་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ་ནས་ལོ་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པར་གསུངས་
 མོ། །ཚུལ་རིམ་ལྔ་པ་ཕྱག་བྱ་བ་ནི། ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་གདུགས་པའི་ཕྱག་གསུང་། སྤྱིད་པ་
 ཅས་འབྱུང་བའི་ཕྱག་གསུང་རུང་བྱ་ལ། མཁན་སྒྲོབ་སྟོན་སྟེན་འབྱུང་གནས་པ་ལ་ལུས་
 གྱིས་ཕྱག་བྱ་སི་རུང་ཞིང་། རག་དུ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་དང་། རང་དང་རང་གི་སྤྱི་པ་
 སྟོན་ལ་སྤྱིད་པ་བྱུང་བའི་ཆོང་པ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། སྤྱིན་པ་མངས་རྒྱལ་
 ལ་བདག་(མཁན)ཅག་གི་སྤྱིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེ་ཆོག་དང་བྲལ་བར་མཆོན་རྗེས་པ་
 ཅས་བརྗོད་དུ་སི་རུང་བ་དང་། རང་ལས་བསྐྱབ་པ་ཀན་པ་ལ་གནས་བརྟན་ཅས་བརྟན་
 པ་སྟོན་དང་། གཞོན་པ་ལ་ཆོད་ལྟར་པ་ཞེས་སྟོན་ཉེ་ཆོག་བརྗོད་དགོས་པའང་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གར་དུ་བརྟེན་པའི་གནས་ནི། སེམས་ཅན་མང་པོ་
 བསོད་ནམས་གསོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱོད་པ་མང་པོ་འདུ་བའི་སར་བརྟེན་ལ། བདག་
 ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོས་གསུམ་འཕེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉིན་མོར་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་ལུགས་
 ཉུང་ཞིང་མཆོན་པོ་རྒྱག་ཅོར་གྱི་རྒྱ་རུང་བའི་གནས་སུ་བརྟེན་ལ། དེ་ལ་ཆོན་ཅི་ཡང་ཆད་
 པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱིན་པོ་སྟོན་གྱིས་ཕྱག་ཅིང་སྒྲོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་
 འཁོར་ལོ་ཆ་ལྟ་བུ་བྱི་བ་སྟོན་གྱི་པ་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་ཆོ་དེར་
 བཅོས་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཡལ་བར་སི་འདོར་ཞིང་། དེ་ཅས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ན་སྒྲོ་བཅད་
 དགོས་པའི་ཆོ་སི་གཅིད་པ་དང་། སྤྱང་ས་བཞག་དགོས་པའི་ཆོ་སི་བཞག་པ་དང་། སྤྱང་
 མ་དེ་ལ་ཆས་སེད་པའི་ཆོ་སི་སྤྱིན་པ་རྣམས་སི་རུང་བར་གསུངས་མོ། །རི་མོ་དང་བཅས་
 པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སི་དུ་ཅན་སི་བཏང་ཞིང་། འོག་གཞིར་ཡང་ཞལ་བ་སྟོན་
 གྱིས་འཇམ་པོར་བྱས་པ་ལ་སི་སི་འབྱུང་། སྤྱིན་གཞན་ཡོད་ཅིང་གིན་དུ་དགོས་པ་སྟོན་
 གྱི་དགག་བྱ་སེད་པའི་ཆོ་བསྟན་པར་མ་རྗོགས་པ་དང་། མ་ནིང་སྟོན་དང་། བསྐྱབ་
 པ་བྱིན་པ་སྟོན་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱིན་གཅིག་ལ་འདུག་པར་སི་བྱ། མཁན་སྒྲོབ་སྟོན་

དེ་ལྟོ་མ་པར་བྱེད་པས། འདི་ལ་གཞིས། བསྐྱར་ཐབས་ཕྱི་བྲག་དུ་བཤད་པར་དཔ་
བཅའ་བ་དང་། དཔ་བཅའ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཤེས་བུའི་ཕྱིར། །ཕྱི་ལུང་རོ་བོ་རགས་པ་ཅས་ཞིག་སྟོན། །
ཞེས་པ་ཕྱི་ཆོག་དོན་ནི། བཅ་བདེའི་གཞི་རྟེན་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་
སྐྱར་ཐབས་ཡན་ལག་དུ་པའི་སྟོན་ས། ཆེ་འདིར་བདེ་བར་འཆོ་བའི་ཐབས་སྟུང་གི་
བསྐྱར་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་དུ་གཅེས་པར་སྐྱར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། བསྐྱབ་པའི་
འགལ་རྟེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡོན་རོ་ཤེས་དགོས་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཀྱི་ལུང་བ་ཡན་ལག་(༤༠ན)དང་བཅས་པ་ནི། ལུང་ཕྱི་བཞི་ལས་དངོས་བཅས་དང་
མདོར་བསྟུན་གྱི་རྩལ་དུ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ལས། འདིར་དགེ་སྟོང་པའི་
རྩ་ལུང་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོན་གྱིས་བསྟུན་པའི་པས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལྷག་ས། ལུང་
བྱེད། མོར་བཤགས། ཉེས་བྱས་དེ་ཕྱི་ལུང་དངོས་གཞི་སོ་སོའི་རོ་བོ་རགས་པ་ཅས་
ཞིག་སྟོན་པར་བྱ་བའོ། །

འགྲོས་དོན་ནི། ལུང་བ་ཕྱི་ལྷོ་གས་པར་སྟེད་པའི་རྟེན་ལ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་
ན། བསྟེན་རྟེན་གས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་པོར་སྒྲུངས་པ། བར་དུ་སྟེས་པ། མཐར་ཐས་པ་
འཆབ་བཅས་གྱིས་ས་གོས་པ་ཞིག་དགོས་དེ། དགེ་བསྟེན་དང་། བསྟེན་པར་རྟེན་གས་
པའི་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་ཉམས་པ་དང་། མ་ཆགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་
བ་ནི་ཉེས་བྱས་ཁོ་རྩལ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་དག་གི་སྟུང་བཤད་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
རྒྱལ་ཞིང་གཉིས་པོ་པས་པས་ན་པས་པ་དང་། ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པ་དགེ་འདུན་ལ་རག་
ལས་ཤིང་སྟོན་པ་གསོ་བའི་ལྷག་ས་རྩུང་ཟད་ལུས་པས་ན་དགེ་འདུན་ལྷག་ས། རར་
རྒྱུད་ལུན་གྱི་གང་ཟག་རན་འགྲོར་ལུང་བར་བྱེད་པས་ན་ལུང་བྱེད། བཅའ་པའི་ཉེས་
པ་མེད་ཀྱང་འཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་པས་སོར་བཤགས། ཡང་

དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་བྱས་པས་ཉེས་བྱས་ཞེས་བཤད་ལ། ལྷུང་བ་མེ་ལྷུང་ཕྱེ་བ་
ཡང་དངོས་པས་མ་གྱི་སྒྲིམ་མ་བསྟན་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བའི་ལྷུང་བ་དང་། འདྲུ་ཤེས་
གཙོ་ཆེ་བའི་ལྷུང་བ་གཉིས་སུ་འདྲ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲིམ་མ་བསྟན་སྒྲིམ་པ་གསལ་བའི་ལྷག་
ས་མེད་པའི་ལྷུང་བ་དང་། དེ་གསལ་བའི་ལྷག་ས་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་བ་གཉིས་སུ་འདྲ།
རོ་བོའི་སྒྲིམ་མ་བསྟན་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་ས་ཐོ་བའི་ལྷུང་བ་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་
ས་ཐོ་བའི་ལྷུང་བ་གཉིས་སུ་འདྲའོ། །བཅས་རང་གི་ལྷུང་བ་འདི་གཉིས་ནི། རྒྱུའི་བྱེད་
པར་ཉེ་བའི་ཀུན་སྒྲོང་མི་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ས་སྐྱངས་དང་། རོ་བོའི་བྱེད་པར་
ལས་མི་དགེ་བ་དང་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་མིན་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་ནས་སྒྲིམ་
ཡིད་མི་འོངས་འབྱེན་ནུས་པ་དང་། དེ་འབྱེན་མི་ནུས་པའི་རིགས་(༤༠བ)གནས་ཀྱིས་
ཕྱེ་བར་གསུངས་པས་སྒྲིམ་མི་དགེ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ། བས་པའི་སྒྲིམ་ཆོན། ལྷག་པའི་སྒྲིམ་ཆོན། ལྷུང་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོན། མོར་བཤགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོན། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། བས་པ་བཞེ་ལས།

༡ རང་གཞན་མ་ཡི་སྒྲིམ་གསུམ་གར་རུ་དུ། །བརྟག་རིག་ཕྱིར་བ་བདག་གིར་བྱས་
པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་ཁ་བཤང་ལས་ཟག་བྱེད་དེ་མ་སྒྲིམ་གསུམ་པོ་གར་
རུ་དུ། ཁོར་བྱ་བརྟག་ཅིང་རིག་པ་ལས་ལྷུང་བའི་བདེ་བ་ལས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
ཉམས་སུ་སྒྲིང་ཞིང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བདག་གིར་བྱས་པ་ན། དང་པོ་མི་ཆངས་སྒྲིད་ཀྱི་
བས་པར་འགྱུར་རོ། །

༢ མི་གཞན་གྱིས་བཟུང་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས། །བརྟུངས་བརྟུར་བརྟག་ཐོབ་
སྒྲོ་སྒྲིམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རང་ལས་རྒྱ་ཁོར་གཞན་པའི་མིས་བདག་དུ་བཟུང་བའི་
དངོས་པོ་ཡུལ་དེར་དུས་སྐབས་དང་བསྟན་པའི་རིན་ཐང་ཆང་བཞིག །རང་གིས་བརྟུངས་

བརྩམ་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ་གཞི་ས་དག་པ་གསུམ་དང་། གཞི་དག་དུ་ཐིམ་གྱིང་དགེ་འདུན་ལ་གནང་བ་ས་གསོལ་བར་རང་གཅིག་ཕུའི་ཆེད་དུ་དེར་ཆོད་ལས་འདས་པའི་ཁང་པ་བྱས་ནས་སྟོར་གཡོགས་ཤིང་རོས་བསྐྱར་བ་རྫོགས་པར་ཐིམ་པ་ན་ཁང་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། །གཞི་ས་དག་པ་གསུམ་དང་། དག་དུ་ཐིམ་གྱིང་དགེ་འདུན་ལ་གནང་བ་ས་གསོལ་བར་དགེ་སྟོར་བཞི་ཚོགས་ཡན་ཆད་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཆེད་དུ་ཁང་པ་བྱས་ནས་གཡོགས་སྟོར་རྫོགས་པར་ཐིམ་པ་ན་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། །ཁང་པའི་ཆོད་ནི་རགས་ཅིས་སྟོད་ལས་བཞི་ཤོད་བ་ཡིན་ལ། སྟོད་ལས་བཞི་ནི། ལྷང་བ་ན་ལག་མི་ཐོགས་པ། ཉལ་ན་རྒྱང་ལག་བརྒྱར་བསྐྱམ་མི་ཐོགས་པ་འགྲོ་ན་ཐོགས་རེར་གོས་ས་པ་གསུམ་གསུམ་བཞུད་བྱུང་བ། སྟོད་ན་སྒྱིལ་གྱིང་བཅའ་བ་ལ་མི་གཞོད་པའོ། །ཞིབ་ཅིས་ནང་གི་ཞེད་དུ་མི་ཆོད་མའི་ཁྱུ་ཐུང་བཅུ་གཅིག་དང་། སྟོད་དུ་ཁྱུ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན། ཁང་ཆེན་ན་དཀོན་མཆོག་དང་། བདག་པོ་བཞི་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་ཆོད་མེད་དོ། །

༡༥ བྱ་བྱེད་སྐྱར་ནས་དགེ་སྟོར་རྣམ་དག་ལ། །ལས་པས་སྐྱར་འདེབས་གཞི་མེད་ལྷག་མ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་པར་བྱ་བ་མི་ཆོངས་སྟོད་ཀྱི་ལས་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དགེ་སྟོར་རྣམ་དག་སྐྱར་ནས། དགེ་སྟོར་ཆེ་གེ་སོས་མི་ཆོངས་སྟོད་ཀྱི་ལས་པ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསལ་པོར་སྐྱར་བ་བདུབ་ནས་པ་རོལ་བྱིས་དོན་གོ་བ་ན། གཞི་མེད་ཀྱི་ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། །

༡༦ བྱ་བྱེད་མ་སྐྱར་སྐྱར་བཞིན་སྐྱར་འདེབས་ནི། །བག་ཅུམ། ཞེས་པ་ནི། དགེ་སྟོར་དང་བྱེད་མེད་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་གཞི་བག་ཅུམ་ཡོད་པ་བྱུང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། དགེ་སྟོར་འདི་དང་བྱེད་མེད་འདི་མཐོང་རོ། །མི་ཆོངས་སྟོད་པ་མཐོང་རོ། །ཞེས་བྱ་བྱེད་མ་སྐྱར་ཞིང་མི་གསལ་བར་སྐྱར་བ་བདུབ་ན།

བཀ་ཅམ་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷན་(༤༩)མང་འགྱུར་རོ། །

༡༩ དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ། །བཞུགས་བསྐྱོད་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་
 ལྷོག་བྱས་ཀྱང་། །མི་གཏོར་མཐར་ཐུག་ །ཞེས་པ་ནི། མཚམས་ནང་གཅིག་དྲུ་རང་ས་
 གཏོགས་པའི་དགེ་སློང་གྲངས་བརྒྱད་ཡན་ཆད་དུ་ཆར་བ་ཚོགས་གིང་མཐུན་པ་དབྱེ་
 བར་འདོད་ནས་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ལ་ཞུགས་པ་ན། དགེ་སློང་གཞན་
 གྱིས་བཞུགས་ཏེ་བསྐྱོད་ཡང་དབྱེན་བྱེད་པ་གཏོར་དུ་ས་འདོད། སྐར་དགེ་འདུན་གྱིས་
 གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་ལྷོག་ཀྱང་བཞུང་པ་གསུམ་པའི་མཐར་དབྱེན་བྱེད་མི་གཏོར་
 ན། དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། །བཞུགས་ཏེ་བསྐྱོད་པའི་དོན་ནི། ཚིག་དལ་
 ལུས་ཁྱོད་འདི་ལྷ་སྤྱི་བྱ་བ་རན་པ་ས་སུ་དུ་ཅིག །ཅིས་འཇམ་པོས་གྲོས་འདེབས་
 པའོ། །

१५ དབྱེན་གྱི་རྗེས་འགོ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། དགེ་འདུན་འབྱེད་པའི་གཙོ་བོ་དེའི་
 རམ་ཁུ་བཏེག་སྟེ་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ན། དགེ་སྦྱོར་གཞན་གྱིས་བཞས་ས་ཏེ་
 བསྟོ་ཡང་མི་གཏོང་། དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་བསྟོ་ཡང་བརྗོད་པ་
 གསུམ་པའི་མཐར་མི་གཏོང་བར་ནན་གྱིས་རྩོམས་པ་ན། དེ་རྗེས་ཐོགས་གྱི་ལྷག་མར་
 འགྲུང་རོ། །

༡༥ ཁྱིམ་ཕུན་འབྱེན་དང་པག་འགྲོ་མི་བདེ་ལའང་། །བཞུགས་པ་སྒྲོ་གསོལ་བཞིས་
ལ་བསྒྲོག་དངོས་གཞིར་མཚུངས། ཁྱིམ་ཕུན་འབྱེན་པ་གནས་དབྱུང་བྱས་པ་ལ། རྩོད་
བྱེད་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་སྒྲོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནི། ཁྱིམ་ཕུན་འབྱེན་དང་པག་འགྲོ་
མི་བདེ་བ་གཉིས་ཀྱང་བཞུགས་པ་སྒྲོ་དང་གསོལ་བཞིས་མི་བསྒྲོག་པར་རྣམ་གྱིས་འདུག་
པ་རྣ་གྱིས་མའི་དངོས་གཞི་བསྒྲེད་པར་མཚུངས་ལ་བསྒྲེད་རྒྱུ་ལ་ནི་ཐུག་ཞུས་དང་། རྩོས་
འབྱུང་འབྱུང་བ་སོགས་སྒྲོད་པ་མི་མཛོས་པས་ཁྱིམ་པ་ཕུན་དབྱུང་པ་ན། དགོ་འདུན་

གྱིས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་གང་དུ་ཁྱིམ་པ་སུན་འབྱེན་པའི་གནས་དེ་ནས་བསྐྱོད་
 པར་བྱས་པ་ལ་དང་དུ་མི་ལེན་པར། རང་གནས་ནས་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལ་
 འགྲོ་བ་བཞི་ཅི་རིགས་པའི་སྐྱར་པ་སྒྲ་ཆོགས་འདེབས་པ་ན་གང་ཟག་གིས་བཞུགས་ཏེ་
 བསྐྱོད་དང་། དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་ལྷོག་གྱུར། མི་གཏོང་བར་ནམ་
 གྱིས་འཇུག་པ་ན། ཁྱིམ་སུན་འབྱེན་(༧༩བ)གྱི་ལྷག་མར་འཇུག་རོ། །

༡༧ ཆོས་དང་མཐུན་པས་ལྷུང་བ་གྱེད་ས་པ་ལ། །དང་དུ་མི་ལེན་སྒོ་ན་བཞིན་
 བསྐྱོག་བྱས་གྱུར། །མི་གཏོང་བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེའི་ལྷག་མ་ཞེས། །འགྲོ་བའི་རྩ་ལག་
 ཡན་པར་མཛད་པས་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། རང་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལ་ཡན་མེས་ས་
 གྱིས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་གྱེད་ས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལ་སྒོ་ན་མ་ཁྱིམ་སུན་
 འབྱེན་གྱི་སྐབས་བཞིན་བཞུགས་བསྐྱོད་དཔག་སོལ་བཞིས་བསྐྱོག་པར་བྱས་གྱུར་མི་གཏོང་
 བར་ནམ་གྱིས་འཇུག་པ་ན། བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེའི་ལྷག་མར་འཇུག་རོ། །ཞེས་འགྲོ་
 བའི་ཡན་བདེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་ལག་ཡན་མཛད་དེ་ཡིས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བཞུགས་
 བསྐྱོད་ནི་གང་ཟག་གིས་བྱེད་ཅིང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་ནི་རེས་པར་དགེ་འདུན་ལ་ལྷོས་
 ལ། གང་ཟག་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། མོ་སྐྱེའི་དགེ་སྒྲོང་གསུམ་མཚ་ཆད་ལ་
 གང་ཟག་དང་། བཞི་ཆོགས་ཡན་ཆད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཞག་གི་ཆད་ལས་དང་འབྲེལ་བ་སྤངས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བཤགས་
 པ་ཅས་དང་འབྲེལ་བ་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པག་ཉིས། དང་བོ་ལ་སྤང་ལྷུང་སུམ་རྩ་ལས།

༡༨ རང་དབང་ཆོས་གོས་གསུམ་སོགས་གྲུབ་པའི་གོས། །ཁྱིམ་རྒྱབས་མ་འབྲེལ་
 འབྲེལ་ཡང་གན་ཞུགས་པ། །ཞག་བརྩུ་ལས་འདས་འཆར་དང་ཞེས་པ་ནི། རང་དབང་
 ཆོས་གོས་གསུམ་སོགས་རང་རང་གི་ཆ་ཆད་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་གོས་དང་། ཆོས་གོས་ཀྱི་
 རྒྱར་མ་བཟོས་པ་རྩ་ཞེང་ག་ཉིས་ཀ་ཁྱུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྱི་ཆད་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་གོས་

ཕྱིན་གྱིས་ས་བརྒྱབ་པར་ཞག་བརྒྱར་བཅངས་ནས། བརྒྱ་གཅིག་གི་སྐྱ་མེད་ས་ཤར་པ་ན།
རང་སྟོབས་ཕྱིས་གོས་ཞག་བརྒྱ་འཆར་བའི་སྤར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་ལ། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
དང་འབྲེལ་ཡང་གོས་གཞན་གྱི་ཤར་ཞག་ས་པ་ཞག་བརྒྱར་བཅངས་ནས། བརྒྱ་གཅིག་
གི་སྐྱ་མེད་ས་ཤར་པ་ན་ཤར་སྟོབས་ཕྱིས་གོས་ཞག་བརྒྱ་འཆར་བའི་སྤར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་
རོ། །

༡༩ ཕྱིན་རྒྱབས་ཅན། །ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་བུལ་ནས་ཞག་འདས་ཏེ། །སྐྱ་
མེད་ས་ཤར་ཆོ་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་པ་ནི། ཕྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དང་
བུལ་ནས། ཉིན་ཞག་ཕྱགས་གཅིག་འདས་ཏེ་སང་གི་སྐྱ་མེད་ས་ཤར་ཆོ་འབྲེལ་བའི་སྤར་
ལྷུང་དུ་(༤༥)འགྱུར་རོ། །

༢༠ ལ་སྒྲོང་བའི། །རེ་བཅས་གོས་ཀྱང་ཕྱིན་གྱིས་ས་བརྒྱབ་པར། །སོ་གཅིག་སྐྱ་
མེད་ས་ཤར་ཆོ་འབྲེལ་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་བཅོས་པ། །ཁྱུ་གར་
དུ་ཡོད་ས་ཤིང་རྒྱབ་ནས་ཕྱིན་པའི་ཆོ་བསྐྱེད་སོ་གཅིག་དང་ཉེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་འཁོར་
གསུམ་མི་ཁེབས་པས་ལ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོན་པ་ཐོབ་དུ་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་གོས། རང་
དབང་བ་ཞིག་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་ཉིན་ཞག་སུམ་རྒྱར་བཅངས་ནས། སོ་གཅིག་གི་སྐྱ་
མེད་ས་ཤར་ཆོ་འབྲེལ་གི་སྤར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་བར་ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

༢༡ བ་སྒྲོང་བརྒྱད་ལྷན་དགེ་སྒྲོང་ས་དག་ལ། །གོས་རྫིང་འབྱུང་བཅུག་ཟིན་ཆོ་
འབྱུང་འཇུག་དངོས། །ཞེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་། གདིང་བ་རུང་བ་ཆོད་ལྷན་
ཕྱིན་རྒྱབས་ཅན་རྫིང་པའས། མི་གཅང་བས་སྒྲགས་པ་ཞིག་ །སྟོས་པ་དག་པ། ལྷ་བ་
སྐུན་པ། མཆོན་མི་སྐུན་པ། ལུས་བསྐྱེད་དུ་རུང་བ། བ་སྒྲོང་གསུམ་དང་ལྷན་པ།
ལུས་བ་སལ་དུ་གནས་པ། ཉི་དུ་ས་ཡིན་པ། རྒྱ་འབྲེལ་ཅན་ས་ཡིན་པ་སྟེ། བ་སྒྲོང་
བརྒྱད་ལྷན་གྱི་དགེ་སྒྲོང་ས་ལ་འབྱུང་བཅུག་སྟེ་སལ་ཆོར་ཁྱུས་ཟིན་པའི་ཆོ་འབྱུང་འཇུག་

དེས་མ་ཐོངས་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཡོང་མེད་པར་བསྐྱར་ས་ནས་མཐར་ཐུག་ལག་དུ་བློབ་
 པའི་ཚེ། སྐུགས་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱར་ལྗེར་དུ་འབྱུང་ལ། རྩིན་བདག་མོ་མོ་ཚོ་ཚོ་ནས་དུང་
 བ་ཚད་དར་བུམ་པའི་གོས་དངོས་སྤྲུབ་པ་མེ་མེ། རང་ལ་བསྐྱོས་ཤིང་བསྐྱོས་པར་ཡང་
 གོས་པ་གཉིས། གོས་དེས་མ་ཐོངས་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཡོང་མེད་པར་བསྐྱར་ས་ནས་
 མཐར་ཐུག་ལག་དུ་སྤྱབ་པའི་ཚེ་མོ་ཚོ་ནས་སྐུགས་པ་ལེན་པའི་སྤྱར་ལྗེར་དུ་འབྱུང་རོ། །
 སྤྱར་ལྗེར་འདི་གཉིས་ནི་རྩིན་བདག་བཟང་མི་བུམ་མོང་ནས་གོས་གཅིག་བསྐྱོས་པ་དང་།
 མོ་ཚོ་ནས་གོས་མེ་མེ་བསྐྱོས་པའི་བྱད་པར་ཅོམ་ཡིན་པས། འདིར་ཡང་སྤྱར་ལྗེར་གཉིས་
 བསྐྱོས་མོ། །

༡༥ སྒྱིན་བདག་པོ་ཉ་ཞལ་ཏེ་བགས་པ་གཡང་། བྱིས་པར་རིགས་གཅིག་གོས་ཀྱི་
 རིན་བསྐྱར་བ། །བསྐྱལ་བ་མཛད་དུག་མཐར་སྒྲུབ་ས་ན་མཐར་བྱུག་གྲུབ། ཅིས་པ་ནི།
 སྒྱིན་བདག་དང་པོ་ཉ་དང་ཞལ་ཏེ་བགས་པ་གཡིས་པར་རིགས་གཅིག་པའི་སྒྱིན་བདག་
 གོས་གོས་ཀྱི་རིན་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཉ་ལ་བསྐྱར་ཞིང་། པོ་ཉ་ས་རང་གི་གོས་སྐྱབ་པའི་ཞལ་
 ཏེ་ཕྱིད་མཐར་ལ་གཏད་པ་ན། ཞལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་མཛད་ལན་དུག་ལས་སྐྱུག་པ་བྱས་ཏེ་
 གོས་སྒྲུབ་ས་ན་བསྐྱར་བའི་སྒྲུབ་སྐྱུང་དུ་འགྲུབ་རོ། །

[illegible]

ཞིང་རིན་ཆེ་བའི་ལུགས་པལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གིས། །ཆ་བཞིར་བཞོས་པའི་ཆ་གཉིས་
ལྷག་ཙམ་གྱི་གདན་བྱས་པ་གྲུབ་ཆོ། ཆ་གཉིས་བསྐྱེས་པའི་སྒྲར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ། །

༣༡ ལྷན་བཤམས་སྒྲུང་པར་བཟོད་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། །ལོ་དུག་ནང་དུ་གཉིས་པ་
བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། ལྷན་བཤམས་ཟིན་པའི་སྒྲར་ལོངས་སྒྲུང་དུ་བརྟུབ་པ་ཡོད་
བཞིན་དུ། །ལོ་དུག་མ་ལོན་པའི་ནང་རོལ་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་སྒྲར་གཉིས་པ་ཞིག་རང་
དོན་དུ་གསར་གཤོམ་གྲུབ་ན། །ལོ་དུག་ནང་དུ་སྒྲར་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་སྒྲར་ལྷུང་དུ་
འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལོ་དུག་ནང་དུ་ཞེས་པ་ལོ་དུག་གོང་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷན་
སྒྲུབ་བཤམས་ནས་ལོ་ལྷ་རིལ་པོ་རྫོགས་ཏེ། དུག་པའི་ལོ་རོ་མཐོང་ནས་གཉིས་པ་
གསར་གཤོམ་བྱས་པ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་ལས། དུག་པ་ལ་བྱེད་
ན་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༣༢ གསར་པའི་གདིང་བ་ཡོད་ཆེ་རྒྱུ་པ་ནས། །བདེ་གཤེགས་མཐོ་གང་ཆད་
ཙམ་མ་གྲུན་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རུང་བ་ཆད་དང་ལྷན་པའི་གདིང་བ་གསར་དུ་བྱས་པ་
ཡོད་ཆེ་གདིང་བ་རྒྱུ་པ་ནས་ཆུ་ཁེང་གཉིས་ཀར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་གི་
ཆད་ཙམ་མ་གྲུན་པར་ལོངས་སྒྲུང་ན། མཐོ་གང་གི་སྒྲར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་རི་
མྱིད་རྒྱུ་པར་མ་གྲུར་གྱི་བར་དུ་ལོངས་སྒྲུང་བྱེད་པའི་སྒྲར་ལྷུང་རེ་རེ་བསྐྱེད་དོ། །
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་གི་ཆད་ནི་མི་ཆད་པའི་སྒྲུབྱེད་དང་དོའོ། །

༣༣ བལ་ཁུར་རྒྱུང་གྲགས་ལྷག་ཙམ་འབྱེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། ཁུར་གཅིག་དུ་
ལོངས་པའི་བལ་ཁུར་ཁྱེར་བ་པོ་བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་(༤༤བ)པ་ཡོད་བཞིན་དུ། མྱེད་
པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་གྱིས་རྒྱུང་གྲགས་གཅིག་ལྷག་ཙམ་འབྱེད་པ་ན། བལ་ཁུར་
པའི་སྒྲར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ། །

༣༤ མཚན་ཉིད་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སློང་ས། །བལ་སྤེལ་འཇུག་དང་ཞེས་

པ་ནི། སྤྱི་འཕྲུལ་འཕྲུག་གི་སྤྱབ་སྤྱུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་
དགེ་སྤྱོད་སྤྱུ་ལ། གོས་ཁྲུག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྱི་འཕྲུལ་པའི་པ་ལ་འཕྲུལ་པ་དང་། ཆེ་ལ་
པ་དང་། འཛོད་དུ་བཅུག་པ་ན། པ་ལ་སྤྱི་འཕྲུལ་པའི་སྤྱི་འཕྲུལ་དུ་འཕྲུལ་རོ། །

༡༥ ཕྱིན་སྤྱབ་སྤྱུ་ལ། །གསེར་སྟགས་རིན་པོ་ཆེ་དང་དེར་སྟོས་ལ། །རེག་
དང་རེག་འཕྲུག་བདག་གིས་བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། ཕྱིན་སྤྱབ་སྟགས་རིན་པོ་
གསུམ་གང་དུང་སྤྱུ་ལ་ཕྱིན་པར་གསེར་དུལ་སྟགས་རིན་པོ་ཆེ་མོར་བྱི་བྱོས་ལུས་དཔོས་
སུ། ལུས་དང་འབྲེལ་བར་དབྱུག་པ་ལ་སྟགས་པས་རེག་གས། རེག་དུ་འཕྲུག་པ་དང་
བདག་གིས་བྱས་པ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་སྤྱི་འཕྲུལ་དུ་འཕྲུལ་ལ། ཕྱིན་སྤྱབ་སྟགས་
རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། གཞི་གསུམ་ཆོག་པར་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་།
དེར་སྟོས་ལ་ཞེས་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟུན་བྱ་ཆེན་མོར། རིན་པོ་ཆེར་སྟོས་པ་ལྟ་ལ་རེག་
གས་རེག་དུ་འཕྲུག་པ་ཉེས་བྱས་ཅས་དུ་གསུངས་འཕྲུག་པས་འདིར་བྱི་བར་མ་རྒྱས་སོ། །
མདོ་རྩ་བར་ནི། རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྤྱི་འཕྲུལ་པ་དང་དེར་སྟོས་པ་ལ་རེག་གས། རེག་དུ་
འཕྲུག་ན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཕྲུལ་བྱེད་སྤྱོད་པར་གསུངས་
པས་དབྱེད་དགོས་སོ། །

༡༦ སྤྱོད་ཁེ་འདོད་ཕྱིར་མཛོན་མཚན་ཅན་བྱན་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རང་དོན་དུ་
གསེར་དང་འབྲུ་སྟགས་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྟ་ལྟར་ལ་བྱན་བསྤྱོད་མཛོན་མཚན་ཅན་བྱས་ནས་
གོས་ཁྲུག་པ་ཡན་ཆད་རི་བའི་སྤྱོད་བྱོལ་པ་ན་མཛོན་མཚན་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་འཕྲུལ་
དུ་འཕྲུལ་རོ། །

༡༧ ཉོ་ཆོར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་ཁེ་བྱོལ་པའོ། །ཞེས་པ་ནི། སྤྱོད་བྱོལ་པར་ཅན་དང་མི་
ལྟར་པར་རང་གི་སྟོགས་འདོད་པས་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྟ་ལྟར་ལ། རང་དོན་དུ་གསེར་
དང་འབྲུ་སྟགས་ཉོ་ཆོར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་ཁེ་བྱོལ་པ་ན་ཉོ་ཆོར་བྱེད་པའི་སྤྱི་འཕྲུལ་དུ་འཕྲུལ་

རོ། །ཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་རང་ལ་བུ་ལོན་སྟགས་ཆགས་གིང་དེ་ཉིད་པར་ཅན་མཆོན་ཉི་ཆོར་
(༤༥ན)སྟགས་པ་བྱས་པར་འབྲལ་པ་རྣམས་པའི་ཆོ་གཡོ་སྒྱུ་དང་པ་འབྲལ་པའི་པར་ཅན་
མཆོན་ཅན་དང་། ཉི་ཆོར་བྱས་པ་ལ་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བ་ནི། སྒྲར་ལྷུང་འདི་གཉིས་ལ་
དམིགས་བསལ་ཡིན་དེ། ལུང་རྣམས་འབྱེད་ལས། སྒྲིན་གྱི་ཆོ་གས་རྒྱད་སྟོད་པ་ལ་ལྷུང་བ་
མིད། ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༥༥ བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་ལྷུང་བཟེད་ཞག་བརྩུ་འདས། །ཞེས་པ་ནི། བྱིན་གྱིས་མ་
བརྒྱབ་པར་ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་ཆོད་དུ་ལོངས་པ་ཞག་བརྩུར་བཅས་ནས། བརྩུག་ཅིག་
པའི་སྒྱུ་རེངས་གར་བ་ན་ལྷུང་བཟེད་ཞག་བརྩུ་འཆར་བའི་སྒྲར་ལྷུང་དུ་འབྱུང་རོ། །

༥༦ སྒྲུང་བཟེད་ཡོད་བཞིན་ལྷུང་བཟེད་གཉིས་པ་གྲུབ། །ཅིས་པ་ནི། རང་ལ་
ལོངས་སྒྲུང་དུ་བརྩུབ་པའི་ལྷུང་བཟེད་ཡོད་བཞིན་དུ། ཉི་དུ་སྟགས་མིན་པའི་བྱིས་པ་ལ་
ལྷུང་བཟེད་འབད་པས་བཅ་ལ་ནས་ཐོབ་པ་ན། ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པ་འཆོལ་བའི་སྒྲར་ལྷུང་
དུ་འབྱུང་རོ། །

༥༧ རང་དོན་ཐགས་གྲུ་མི་སྟེར། །ཞེས་པ་ནི། ཉི་དུ་སྟགས་མིན་པའི་བྱིས་པ་ལ་
རང་དོན་ཐགས་གྲུ་མ་སྟེར་བར་ཐགས་འཐག་ཏུ་བརྩུག་ནས། ཟིན་པ་ན་ཐགས་འཐག་
ཏུ་འཇུག་པའི་སྒྲར་ལྷུང་དུ་འབྱུང་རོ། །

༥༨ འཐག་པ་བསྐྱེད། །ཅིས་པ་ནི། ཉི་དུ་སྟགས་མིན་པའི་བྱིས་པས་ཐགས་
བདགས་ནས་འབྲལ་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་ན། འཐག་པ་ཁར་ལ་གྲུ་རུན་བྱིན་ནས་སྒྲིན་
བདག་གིས་བསྐྱོས་པ་ལས་རྒྱ་ཁེར་ཆེར་བསྐྱེད་བརྩུག་ནས། ཟིན་པ་འཐག་པ་བསྐྱེད་
པའི་སྒྲར་ལྷུང་དུ་འབྱུང་རོ། །

༥༩ གོས་སྟགས་དགོ་སྒྲོང་ལ་བྱིན་འཇོག་ཅིང་དབལ། །ཞེས་པ་ནི། དགོ་སྒྲོང་
ཆོས་བརྒྱད་ལྷན་ལ་གོས་སྟགས་ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་ཆོད་ལུན། རང་རང་གཞན་གྱིས་བྱིན་

པ། སྤྱོད་པར་པར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འབྲོག་པར་བརྩམས་ནས། མཐར་ཐུག་དགེ་སྤྱོད་
 དེའི་ལུས་ལས་བྲལ་བར། རྩོན་འབྲོག་གི་སྤར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ། ཆོས་བརྒྱད་ནི།
 བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་སྒྲིམ་པ་དག་པ། ལྷ་བ་མཐུན་པ། མཆོམ་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་
 དང་ལྷན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་སྟེ་བརྒྱད་རོ། །དགེ་
 སྤྱོད་ཆོས་བརྒྱད་ལྷན་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ཁོན་གཟུང་རོ། །

༤༩ དབྱར་ནང་ཟས་མིན་རྟེན་པ་བདག་གིར་བཟུང་། །དེ་བཞིན་དུས་གྱི་དགག་
 དབྱེའི་སྒོར་དང་ཕྱིའི། མཆོམས་འདས་བགོ་སྒྲས་སྟེད་པ་ཕྱིས་པའོ། ཞེས་པ་ནི།
 དབྱར་ནང་དུ་ཁ་ཟས་མིན་པའི་གོས་ཆད་ཡོང་གི་རྟེན་པ་བྱིས་པ་ཆོས་བཞི་ལྷན་གྱིས་
 ལུལ་བ་དབྱར་མཆོམས་གྱི་ནང་དུ་བདག་གིར་བཟུང་བར། དབྱར་རྟེན་བདག་གིར་བྱ་
 བ་སྒྲས་པའི་སྤར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་ལ། ཆོས་བཞི་ནི། བྱིས་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྷ་དང་ལྷན་
 པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་དང་རྩོར་མི་གཅིག་པ་དང་བཞིའོ། །དབྱར་ནང་དུ་
 སྤྱིན་བདག་དང་དངོས་པོ་སྒྲས་དེ་བཞིན་ལ། དུས་གྱི་དགག་དབྱེའི་སྒོར་དབྱར་མཆོམས་
 གྱི་ནང་དུ་བགོས་ནས་སྒྲལ་བ་ལ་ཐོབ་སྟོ་སྟེས་པར། དབྱར་རྟེན་བགོ་བ་སྒྲས་པའི་སྤར་
 ལྷུང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དབྱར་ནང་དུ་སྤྱིན་བདག་དང་དངོས་པོ་སྒྲས་བཤད་པའི་སྟེང་དུ་
 རང་གི་ཡིན་པ། ཀུན་སྤྱོད་དབྱར་རྟེན་སྟེད་པའི་དགེ་སྤྱོད་ལ་ས་གཏང་པར་གསང་ཐབས་
 སུ་བཞག་ནས། དབྱར་རྟེན་བགོ་བའི་དུས་མཆོམས་ལས་འདས་ཏེ་དུས་གྱི་དགག་དབྱེའི་
 ཕྱི་དེ་ཉིན་ཉོར་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དྲུག་གས། སྤྱིན་དྲུག་རྒྱ་བའི་ཆོས་གཅིག་གི་
 མཆོམ་མོའི་མཐུན་འདས་པར། དབྱར་རྟེན་བཞག་པ་འབྱིས་པའོ། སྟེད་པ་འབྱིས་
 པའི་སྤར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་བས། སྤར་ལྷུང་འདི་གསུམ་བརྟན་པ་ལས་ལྷུང་བའི་སྤར་ལྷུང་
 གངས་གཅིག་དུ་བགྱངས་སོ། །

༥༠ དགེ་སྤྱོད་དགོན་པ་བལ་འཛིགས་སོགས་སར། །སྒྲས་སྤྱར་ཞག་དྲུག་འབྲལ་

གནང་བདུན་པ་ཡི། །སྤྱི་རངས་ཤར་ཆེ་འབྲུལ་བའི་སྤྱར་བར་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི།
དགེ་སློང་དགོན་པ་བ་ལ་རང་གི་དགོན་པའི་གནས་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཞོགས་
ཀྱི་སར། སྤྱུལ་སྤྱར་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་དང་ཞག་རྒྱག་འབྲུལ་བ་ཉེས་མེད་དུ་གནང་ལ། རྒྱག་
པའི་མཆོན་མེད་མཐའ་འདས་ནས་བདུན་པའི་སྤྱི་རངས་ཤར་གྱི་བར་དུ་བྲུལ་ཆེ་དགོན་
པ་བའི་འབྲུལ་བའི་སྤྱར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ། །

༩༥ རས་ཆེན་ཁས་ལེན་སྤྱི་པའི་རྒྱ་གཅིག་གོང་། །བཅུ་དང་དགག་དབྱེ་གྲོ་ལ་
ནས་རྒྱ་བྱེད་འོག །མ་སྤྱས་ཉེས་པ་བསྐྱེད་ཅེས་སྟོན་པས་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། རང་
གི་དབྱར་སྤྱི་བྱི་གང་ཁས་ལེན་གྱང་། དབྱར་ཁས་ལེན་དེའི་སྤྱི་པ་རྒྱ་གཅིག་གོང་དུ་སྦྱོར་
བདག་བྱིས་པ་ལས་ཆར་རྒྱ་བས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་(༩༦ན)ནུས་ཀྱི་རས་ཆེན་བཅུ་ལ་ནས་
ཐོབ་པ་ན། རས་ཆེན་བཅུ་ལ་བ་སྤྱས་པའི་སྤྱར་ལྷུང་དུ་འགྱུར་ལ། རང་གིས་དབྱར་སྤྱི་
གང་ཁས་ལེན་གྱང་དེའི་དགག་དབྱེ་གྲོ་ལ་ནས། རང་གི་རས་ཆེན་བྱེད་པ་པོ་ལ་མ་གཏོང་
བར་རྒྱ་བ་བྱེད་དུ་བཅངས་ཏེ་ཞག་བྱི་པའི་སྤྱི་རངས་ཤར་བ་ན། རས་ཆེན་བཞག་པ་
འབྱིས་པའི་སྤྱར་ལྷུང་གི་ཉེས་པ་བསྐྱེད་ཅེས་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྤྱར་ལྷུང་
འདི་གཉིས་གྱང་རས་ཆེན་གྱི་སྤྱར་ལྷུང་ཞེས་གཅིག་དུ་བགྲངས་སོ། །

༩༦ གང་ཟག་དགེ་འདུན་ལ་བསྟོས་བདག་ཉིད་ལ། །བསྐྱར་ཞིང་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་
པ་ནི། སོ་སྤྱིའི་དགེ་སློང་གསུམ་མན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། བཞི་ཚོགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་
དགེ་འདུན་ལ་བྱིས་པའི་སྦྱོར་བདག་གིས་བསྟོས་པ། ལ་ཟས་ས་ཡིན་པའི་གོས་སོགས་
ཀྱི་རྫིད་པ་བདག་ཉིད་ལ་བསྐྱར་ཞིང་ཐོབ་པ་ན། བསྟོས་པ་གཞན་དུ་བསྐྱར་བའི་སྤྱར་
ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ། །

༩༧ སྤྱན་བཞི་ཅི་རིགས་པ། །བྱིན་ལེན་ས་བཞིག་བྱན་མཆོས་ས་འདས་གྱུར་ན། །
གསོག་འཛིག་ཅེས་བྱ་སྤྱར་བ་སུས་ཅུ་པའོ། །ཞེས་པ་ནི། བྱིན་བྱིས་ས་བརྒྱབ་པའི་

[illegible]

༥ གཞིས་པ་ཐགས་པ་ཅོས་དང་འབྲིལ་བ་ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དག་བརྩུལ་ས།

८५ यथा भूगर्भस्थं पृथिव्यां यथा गच्छति । तदुपेक्ष्य वस्तुनः श्रुत्या यथा
 नदीनां (८६) वस्तुनः पृथुता । विद्यायां च । यथा भूगर्भस्थं पृथिव्यां यथा गच्छति । तदुपेक्ष्य
 वस्तुनः पृथुता । यथा भूगर्भस्थं पृथिव्यां यथा गच्छति । तदुपेक्ष्य वस्तुनः पृथुता ।
 यथा भूगर्भस्थं पृथिव्यां यथा गच्छति । तदुपेक्ष्य वस्तुनः पृथुता । यथा भूगर्भस्थं पृथिव्यां
 यथा गच्छति । तदुपेक्ष्य वस्तुनः पृथुता । यथा भूगर्भस्थं पृथिव्यां यथा गच्छति । तदुपेक्ष्य
 वस्तुनः पृथुता । यथा भूगर्भस्थं पृथिव्यां यथा गच्छति । तदुपेक्ष्य वस्तुनः पृथुता ।

༤༧ དག་སྒྲོང་སྒྲོམ་བརྒྱུད་ཡུལ་དེས་ངེས་པ་དང་། ་ཞེས་པ་ནི། དག་སྒྲོང་རིགས་
རུས་ངན་པ་དང་། དབང་པོ་སྒྲོམ་ཆགས་པ་ལོགས་ལ་སྒྲོམ་གདགས་ལ་དོད་ཤིས་སྒྲོམ་
བརྒྱུད་པ། ཡུལ་གྱིས་དོན་གོ་བ་ན། སྒྲོམ་ནས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

५० दशोऽक्षरं सप्तमं चतुर्थं त्रिंशत्पञ्चमं ।
 त्रिंशत्पञ्चमं चतुर्थं त्रिंशत्पञ्चमं ।
 त्रिंशत्पञ्चमं चतुर्थं त्रिंशत्पञ्चमं ।
 त्रिंशत्पञ्चमं चतुर्थं त्रिंशत्पञ्चमं ।

༥༡ ཆོས་བཞིན་ཞི་བུས་པའི། རྩོད་པ་སྤྱོད་འདོད་སྤྱོད་བསྤྱོད་སྤྱོད་གསུང་ཉིད། །
 ཅེས་པ་ནི། དགོ་འདུན་གྱིས་དགོ་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་དང་ལུན་པ་གཉིས་ཡན་ཆད་གྱི་རྩོད་
 པ་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལས། རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལས་གྱི་དགོ་འདུན་དེའི་
 བར་ནས། སྤྱོད་པ་གྱི་རྩོད་པའི་རྒྱས་ཤེས་ཤིང་བསམ་པ་ཐག་པས་རྩོད་པའི་མེ་སྤྱོད་བར་
 འདོད་ནས། བདག་ཅག་རྣམས་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་དེ་མ་བྱུང་འདུག །ཅེས་རྟོག་པ་གཉིད་
 སྤྱོད་གི་ཆོག་སྤྱོད་པ་དང་། དགོ་སྤྱོད་གཞན་གྱིས་དོན་གོ་བའས། དེའི་ཁྱེན་གྱིས་སྤྱོད་
 ཡང་རྩོད་པ་བསྤྱོད་པ་ན། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལུང་བྱེད་འགྲུར་རོ། །དེས་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 འདི་རྩོད་པའི་བར་བྱེད་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱིས། རྩོད་པའི་རྩ་བ་
 ཡན་ཁྱེན་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༥༢ ཉེ་མིན་གསུང་ལུ་ལུན་གྱིས་པ་མོར། ཁྱིམ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མོར་ཆོག་དུག་
 ཆོས་སྤྱོད་དང་། ཞེས་པ་ནི། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པར་གསུང་ལུ་ལུན་གྱི་གྱིས་པ་མོར། ཁྱིམ་
 སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མོར་ཆོག་དུག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མོར་ཆོག་དུག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
 ཆུས་གྱི་བཀའ་ཆོག་ལུ་ལུན་ལས་ལུག་པའི་ཆོས་གསར་སྤྱོད་བྱས་ནས་དོན་གོ་བ་
 མ། ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ལུང་བྱེད་དུ་འགྲུར་རོ། །

༥༣ དུས་དྲན་མ་བྱས་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་དང་། ལུན་ཅིག་རྗེས་སུ་དཔེ་ཆོས་
 འདོན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནི། དུས་དྲན་མ་བྱས་པར་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལུན་
 ཅིག་གསུང་། དེའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་(༤༥)གསུངས་པའི་དཔེ་ཆོས་ཆོག་
 སྤྱོད་ཤེས་པ་ཟེར་བ་འདོན་པར་བརྟམས་ནས། འདོན་པ་རྫོགས་པ་ན། བསྟེན་པར་མ་
 རྫོགས་པ་དང་ལུན་ཅིག་འདོན་པའི་ལུང་བྱེད་དུ་འགྲུར་རོ། །

༥༤ དགོ་སྤྱོད་གཞན་གྱི་ལས་ལུག་གནས་ངན་ཡིན། །བརྗོད་པར་མ་བསྟོས་པ་
 རྫོགས་བརྗོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནི། དགོ་སྤྱོད་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ལས་ལུག་གང་རུང་གི་

དངོས་གཞི་བྱུང་ན། དེའི་ཕ་ས་ལྷག་གི་དངོས་གཞིའི་གནས་རམ་ལམ་བརྗོད་པ་ཐོར་ས་
བསྐྱོས་གིར། གནས་རམ་ལམ་བརྗོད་པའི་བྱིར་དགོ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བ་བྱས་པའི་
ཁོངས་སུ་ཡང་མི་གཏོགས་པས། ཡུལ་བསྐྱེན་པར་སྤྲོགས་པའི་སདུན་དུ་དགོ་སྤྱོད་
འདི་ལ་ཕ་ས་ལྷག་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་རོ། །ཞེས་བརྗོད་ནས། བཟོལ་ཐོས་དོན་གོ་བ་ན།
གནས་རམ་ལམ་བརྗོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྲོགས་བརྗོད་པ་དང་
ཞེས་པ། བསྐྱེན་པར་སྤྲོགས་པ་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འདིས་འོག་ས་
ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥༥ མི་ཆོས་སྤྱི་མ་ཐོབ་ཀྱང་དགོས་མེད་དུ། །སྤྲོགས་འཕགས་མིན་སྤྱོད་དང་།
ཞེས་པ་ནི། རང་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་མི་ཆོས་སྤྱི་མའི་
ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཀྱང་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་པར་སྤྲོགས་གིར།
འཕགས་པ་མིན་པའི་གང་ཟག་གི་སདུན་དུ། བདག་གིས་མི་ཆོས་སྤྱི་མའི་ཡོན་ཏན་
འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་བདེན་པར་སྒྲས་པ་ན། མི་ཆོས་སྤྱི་མ་བདེན་པར་སྒྲས་པའི་ལྷུང་
བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༦ དགོ་འདུན་གྱིས། །རིགས་པར་བསྐྱེས་ཀྱང་བཤེས་རོར་བྱས་ཞེས་འཇུ། །ཞེས་
པ་ནི། དགོ་འདུན་གྱི་སྤྱི་ལས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་མི་དགོ་སྤྱོད་གིས་རང་གི་སེའ་བཤེས་
ཞིག་ལ། ཟས་ལས་གཞན་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་པའི་སྤྱོད་ནས་འོས་འཚམས་བྱིན་པ་
ལ། སྤྱིན་འོས་པར་ཤེས་བཞིན་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་མི་རིགས་པ་དགོ་འདུན་གི་རྒྱས་
རང་གི་སེའ་བཤེས་ལ་བྱིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱར་པ་བཏབ་པ་ན། སྤྱར་པ་འདེབས་པའི་ལྷུང་
བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། རིགས་པར་བསྐྱེས་ཀྱང་ཞེས་པ་འོས་པར་བྱིན་ཀྱང་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །

༥༧ གསོ་སྤྱོད་ཆོན་བསྐྱེད་ཐུན་བྱེད་ཀྱིས་ཤོད། །ཅིས་པ་ནི། (༤༧)གསོ་སྤྱོད་

བྱེད་པའི་ཆོན་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡུན་ཆོག་མ་འདི་ལྟ་བུ་རྒྱ་པ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་གདོན་ཅི་
དགོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བྱེད་གསོད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱས་པ་ཡུལ་དགོས་པའི་སྒྲིམ་གོ་བ་ན།
བྱེད་གསོད་ཀྱི་ལྟ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ལྟར་བྱེད་བཅུ་ཆོན་དང་པོ་སོང་། །

༥༩ དུས་དྲན་རུང་བ་མ་བྱས་ས་བོན་རྣམས། །འཛོམས་དང་། ཞེས་པ་ནི། དུས་
དྲན་དང་རུང་བ་བཅུ་གང་རུང་མ་བྱས་པར་སྒྲིམ་གྱི་པ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བ་དང་། རས་སྒྲིམ་ས་
ས་བོན་རྣམས་འཛོམས་པར་བྱས་པ་ན། ས་བོན་དང་སྒྲིམ་བ་འཛིག་པའི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་
རོ། །རུང་བ་བྱ་ཚུལ་དཔེར་མཆོན་ན། བལ་པོ་སེའུ་ལྟ་བུ་རང་གས་པས་ནི་རུང་བར་སྒྲིམ་
འགྱུར་བས། ཁམ་སྒྲར་ཀྱི་ཆོག་གྲུ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གཞན་ཀྱི་ཚུལ་བས་བཀས་པ་ན། དེ་
ཉིད་གཞིམ་དུ་རུང་བ་ནི་བཀས་པས་རུང་བ་ཡིན་ལ། གྲོ་སྒྲན་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་མེས་རེག་པ་ཅམ་ཀྱིས་རུང་བར་སྒྲིམ་འགྱུར་བས། ཡུང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་མེས་
རེག་པ་ན། ཡུང་པོ་དེའི་འབྲུ་རི་སྒྲིམ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞིམ་དུ་རུང་བ་ནི་མེས་རུང་
བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

༦༠ རུང་པོའི་དགོ་འདུན་ཞལ་ཏ་བར། །ཉེ་རིང་བྱས་ཞེས་འབྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། །
ཞེས་པ་ནི། དགོ་འདུན་ཀྱི་ཞལ་ཏ་བ་རང་བཞིན་རུང་པོས། རང་ལ་ཐས་གོས་དམན་པ་
ཆེད་དུ་མ་སྒྲིབ་ཀྱང་ཅུང་ཐད་དམན་པ་ལ། ཞལ་ཏ་བར་ཉེ་རིང་བྱས་ཞེས་དེས་ཀྱགས་
ཅི་རིགས་ཀྱིས་འབྲུ་བ། ཡུལ་ཀྱིས་དོན་གོ་བ་ན་འབྲུ་བའི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༦༠ ཚུལ་བཞིན་འདྲི་ལ་གཞན་དུ་ལན་འདེབས་པ། །བསྐྱོ་བ་རྣམས་གཞོན་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི། ལ་རོལ་པོས་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདྲི་བའོ། །
བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་གཏམ་གཞན་འདྲི་བ་ལ་གཞན་དུ་ལན་འདེབས་པར་འདེབས་པ་ན།
བསྐྱོ་བ་རྣམས་གཞོན་པའི་ལྟར་བྱེད་དོ། །དཔེར་ན་མེ་རེག་གི་ལྟར་བ་མ་བྱུང་ངམ་ཞེས་
འདྲི་བ་ལས་བརྒྱུ་པའི་ལྟར་བ་མ་བྱུང་རོ་ཞེས་དང་། ཤར་གྱི་གནས་ཚུལ་འདྲི་བ་ལ།

ཉེ་བུ་གི་གནས་སྤྱོད་ལ་འདི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལན་ལོག་པར་འདི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ། །

༥༡ རྒྱུད་འཛུལ་བའི། །གནས་སྤྱོད་མོག་སྤྱོད་གནས་སྤྱོད་ལ་བཞུགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། །ཁྱི་ལ་སོགས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་སྤྱོད་ལ་བཞུགས་པ་ལ་རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་ནས། །བསོད་སྦྱོར་སྤྱོད་མོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིར་འགྲོ་(༤༥)བ་ན་བསྟན་པར་རྒྱུད་འཛུལ་བའི་གནས་སྤྱོད་བཞག་ནས། །རྒྱུད་དང་ཆར་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཞོས་པ་ན། །གནས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༢ དེ་བཞིན་རྒྱུད་དང་ལོ་མའི་གདན་བཏིངས་པ། །ལམ་བསྟན་པ་བཅོལ་ཞེ་དགུ་འདོམས་འདས་དང་། །ཞེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་སྤྱོད་འཛུལ་བའི་ཉེན་ལོངས་པར་རྒྱུད་དང་ལོ་མའི་གདན་བཏིངས་པ། །ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ན་རང་གིས་པ་བསྟན་པ་ལམ། །ལམ་དུ་དགེ་སྤྱོད་གཞན་དང་འབྲུད་ན་བསྟན་པ་པ་བཅོལ་བར་འདོམས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་འདས་པ་ལམ། །མཐར་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་སྤྱོད་རྒྱུད་ཞོས་པ་ན། །གདོང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༣ གཙུག་ལག་ཁང་སྤྱོད་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་དག །འཛོལ་བས་སྤྱོད་དང་། །ཞེས་པ་ནི། །དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རང་གི་སྤྱོད་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་དག་གཞོན་འཛོལ་བས་སྤྱོད་པར་བརྟམས་ནས། །དེའི་སྤྱོད་ཀྱིས་གནས་ཉེ་ལོངས་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༤ ཕྱིས་གཞོན་ཞེས་བྱ་གཞོན། །ཞེས་པ་ནི། །དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རང་གི་སྤྱོད་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་གི་མགོ་བོར་ལག་པ་བཞག་ནས་གཞོན་པ་ལྟ་བུ་ལུས་ཀྱི་ཕྱིས་གཞོན་དང་། །ཁྱེད་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཅམ་ཀྱིས་ཁོ་བོ་མི་བརྟོག་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་དག་གི་ཕྱིས་གཞོན་བྱས་པ་པ་རོལ་པོ་དོན་གོ་བ་ན། །ཕྱིས་གཞོན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། །ཕྱིས་གཞོན་ཞེས་བྱ་གཞོན་པས་པ་རོལ་ཐེལ་གྱིས་མཚན་པའི་དོན་ནོ། །

༥༥ རྒྱལ་སྐབས་ལྟེན་ཅུ་བརྒྱ་པའི་ཁྱིམ་། རྒྱུང་བཅས་འདུག་པ་འབྱུང་ཡིན།
ཞེས་པ་ནི། རྒྱུང་ལས་བཞི་ཤོད་གི་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་རྒྱལ་སྐབས་པོ་རྣམས་པའི་ཉིན་
དང་བཅས་པའི་ལང་ལྟེན་དུ། ཅུ་བ་ལྷུང་བུ་ལྟར་རྣམས་པའི་ཁྱིམ་ལ་རྒྱུང་ལས་ལྟེན་ལས་
འདུག་ནས་
འོག་གི་དགེ་སྟོང་ལ་གནོད་ཐབས་བྱས་པ་ན། ཅུ་བ་འབྱུང་བ་ལ་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་
དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༦ རྒྱལ་ཆགས་དང་། ལྷན་པའི་ཆུ་སྐགས་གྱིས་འདེབས། ཞེས་པ་ནི། རང་
དོན་མ་ཡིན་པར་གཞན་གྱི་བཟའ་བདུང་སྐགས་ལ་རྒྱལ་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆུ་
འདེབས་པ་དང་། སྐགས་ཁོངས་ནས་(༤༥བ)འབྱུང་དང་རྒྱལ་སྐབས་པོ་དེ་པའི་ཁྱིམ་ལེར་
འདེབས་པ་སྐགས་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཆགས་གི་བཅས། རྒྱུང་འགྱོ་འདེབས་པའི་ལྷུང་བྱེད་
དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༧ ཉིན་གཅིག་ལ། རིམ་གསུམ་ལས་ལྷག་གཅུག་ལག་ཁང་བྱེད་དང་། ཞེས་
པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་ཆེད་དུ་གཅུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་ན་དབྱར་ཡིན་ན་ཆར་ཆུ་བསྐབ་
པའི་གཡོགས་ས་ས་བྱས་པར། རྫོང་དང་སོ་ལག་སོ་བདུང་བ་སྐགས་སྐབ་ལས་བྱས་པ་
མིན་ཀྱང་ལྷུང་དུ་འཛིག་པའི་དགག་ཆ་ཆེ་བའི་ཁྱིམ། ཉིན་གཅིག་ལ་རིམ་པ་གསུམ་ལས་
ལྷག་པར་བརྟེན་པ་ན། རིམ་པ་ལྷག་པར་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །བརྟེན་
ཆར་གཉིས་པའོ། །

༥༨ ས་བསྐྱོས་ཉི་མེན་དགེ་སྟོང་མར་ཆོས་སྟོན། ཞེས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཉི་དུ་ས་
ཡིན་པའི་དགེ་སྟོང་མའི་སྟོན་པར་ས་བསྐྱོས་བཞིན་དུ། དེ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ན། དགེ་སྟོང་
ས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༩ བསྐྱོས་ཀྱང་དེ་རྒྱུན་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་སྟོང་། ཞེས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཉི་དུ་ས་ཡིན་
པའི་དགེ་སྟོང་མའི་སྟོན་པར་བསྐྱོས་ཀྱང་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སར་ཉི་མ་རྒྱབ་

ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ན། ཉེ་མ་རྒྱུ་གྱི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

མ༠ ཟས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་མིན་དེ་དོན་ཆོས་སྟོན་ཞེས། ལྷུང་བྱེད་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་
ཟས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོན་པ་མིན་ཡང་། འདྲ་གཤམ་བསྐྱར་ནས་ཟས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་
དོ་ཞེས་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ན། ཟས་ལྷུང་ཟད་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་དོ་ཞེས་སྐྱར་པ་
འདེབས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

མ༡ ཐ་སྙད་བརྒྱད་ལྟར་དགེ་སློང་མའི། ཆོས་གོས་བཟོ་དང་ཞེས་པ་ནི། ཉེ་དུ་མ་
ཡིན་པ་ཐ་སྙད་བརྒྱད་ལྟར་གྱི་དགེ་སློང་མའི་གོས་བཟོ་ཆོས་བྱེད་པ་ན་གོས་བྱེད་པའི་
ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

མ༢ དེ་ལ་ཆོས་གོས་སྟེར། ཞེས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་གོས་བྱིན་
པ་ན། ཆོས་གོས་བྱིན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

མ༣ མ༤ ཁྱིམ་ས་གྲོགས་མེད་པར་དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་མ། །དང་བཅས་བསྐྱམ་
དང་རྒྱུ་ནང་རྒྱུ་གྲགས་འདས། ཞེས་པ་ནི། ཁྱིམ་ས་གྲོགས་མེད་པར་དེ་འདྲའི་དགེ་
སློང་མ་དང་བཅས་དེ་རྒྱུ་མེད་པའི་བསྐྱམ་ལས་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱུ་གྲགས་གཅིག་འདས་
པ་ན། ལས་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཁྱུང་ཞུགས་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་(༤༩ན)
ཕྱོགས་སམ། ཕྱོག་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་རྒྱུ་གྲགས་གཅིག་འདས་པ་ན། དགེ་སློང་མ་
དང་ལྟན་ཅིག་གྱུར་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

མ༥ མ༦ དེ་བཞིན་དམེན་པར་འདོམ་གང་ནང་ཉིད་དུ། །དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་མ་
དང་འདུག་འགྲེང་དང་། ཞེས་པ་ནི། ཁྱིམ་ས་གྲོགས་མེད་པར་དམེན་པ་དང་། ཅིག་པ་
དང་། ལྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་བཅས་པ། བར་འདོམ་གང་གི་ནང་དུ་དེ་འདྲའི་
དགེ་སློང་མ་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་པར། ལུང་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་
འགྱུར་ལ། ལྟན་ཅིག་འགྲེང་པ་ན། དགེ་སློང་མ་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲེང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་

འཕྲུལ་པོ། །འདུག་པའི་ལྷ་རྩེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཡམ་ལག་རྩེ་དགོ་སྒོར་མ་དེས་བཟུང་
དགོས་པ་མིན་ནོ། །

ལེ ༡༥ དག་སྒྲོང་མ་ཡིས་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི། ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་སྒྲོང་བརྟག་
ཆས་བཟུང་། ཞེས་པ་ནི། དག་སྒྲོང་མས། དག་སྒྲོང་ལ་ཡུང་རྟོགས་གང་ཏུ་གི་ཡོན་
ཏན་ཡོད་པ་མི་བདེན་བཞིན་དུ། ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་བརྟགས་ནས་ཁྱིམ་བདག་ལ་ཆས་སྒྲོང་
དུ་བརྟག་ནས། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིང་པ་ན། ཆས་སྒྲོང་དུ་བརྟག་པའི་ཡུང་ལྟེང་དུ་
འགྲུང་དོ། །བརྟམ་ཆོག་གསུམ་པའོ། །

༥༥ དགོས་མེད་ཉིན་གཅིག་བྱིས་གཉིས་ཡང་ཡང་། །ཞེས་པ་ནི། །ལུས་ཀྱི་ནད་
གསོ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་མེད་པར་ཉིན་གཅིག་ལ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིས་པ་གཉིས་ནས་བསོད་སྟོམས་བསྐྱར་ས་ཉེ་མོས་ན་ཡང་ཡང་། །པའི་ལྷ་དང་བྱེད་དུ་
ལྷ་ར་རོ། །

ཡང་སྤྲེགས་སྦྱིན་བདག་གིས་དུ་ཞག་གཅིག་འདུག །ཟས་གཉིས་ཟ་དང་། ཞེས་
པ་ནི། སྤྲེགས་ཅན་ཁོ་མོའི་སྦྱིན་བདག་གི་གྲིམ་དུ་ཞག་གཅིག་འདུག་ནས་ཉིན་དང་
པོའི་ཟས་ཟོས་ཏེ། ཉིན་གཉིས་པའི་ཟས་ཟོས་པ་ན། འདུག་གནས་སུ་ཟ་བའི་ལུང་ལྟར་
དུ་འགྲུང་རོ། །

༡༠ ཅི་བདེ་ཉེ་མིན་པའི། ཁྱིམ་ལས་འབྲིང་ཆད་དོ་ལྷག་ཕྱེ་ལེན་དང་། ཁྱིམ་པ་
 མི། ཅི་བདེ་བར་ལོང་ཞིག་ཅིས་སྟོབ་པ་པོ་མིན་ཞིང་། ཉེ་དུ་ཡང་མིན་པའི་ཁྱིམ་པ་ལས་
 དུས་གཅིག་ལ་ལྷུང་བཟེད་འབྲིང་ཆད་དོ་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱེ་ལེན་པ་ན། ལྷག་པར་ལེན་
 པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

५) दृष्टान्तप्रमाणद्वारा प्रमाणित । दृष्टान्तप्रमाणप्रकारः ।
 ज्ञेयार्थि (१८२) द्वारा प्रमाणित किं दृष्टान्तप्रमाणप्रकारः ।

५६ ལྷན་པའི་བྱིན་ལེན་ལ་བྱས་མིན་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། ལྷན་པའི་པོ་གར་རུང་
 བྱིན་ལེན་ལ་བྱས་པར་ཟ་བར་བརྟམས་ནས། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིན་པ་ན། བྱིན་
 ལེན་ལ་བྱས་པ་ཟ་བའི་ལྷར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །བྱིན་ལེན་རི་ལྷར་བྱ་བའི་རྩྭ་ལ་ནི། རང་
 གི་མདུག་དྲར་ཐད་ནས་མཆོངས་གཏན་བྱིས་པ་ཆོད་པར་ལག་པ་གཉིས་བཀམ་ཏེ་སྟོབ་
 ལ། ལེན་པ་པོས་ཀྱང་ལག་པ་གཉིས་བཀམ་ཏེ་ལེན་བའོ། །((५०ན))ལག་པ་བཀམ་པའི་
 དོན་ལག་པ་གམ་རྒྱལ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། བྱིན་ལེན་སྟོབ་པ་པོ་དང་ལེན་པ་པོ་གཉིས་
 ཀས་ལག་པ་ཁ་སྟུབ་དུ་བྱས་པ་དང་། གྲོ་གཡས་གཡོན་ནས་སྟོབ་ལེན་བྱས་ན་བྱིན་ལེན་
 མི་འཆགས་པོ། །

༡༧ ཉེ་དང་ཅི་བདེར་མིན་ལས་བཟང་ཟས་ལོན། །ཞེས་པ་ནི། ཉེ་དྲུ་དང་ཟས་ཅི་
བདེར་སྟོབ་པ་པོ་མིན་པའི་བྱིས་པ་ལས། ཡུལ་དུས་དེར་བཟང་བར་གྲགས་པའི་ཟས་
བསྐྱར་ནས་ཟ་བ་ན། ཟས་བསོད་པ་སྟོར་བའི་ལྷུང་ཕྱི་དྲུ་འབྱུང་རོ། །བཅུ་ཙམ་བཞི་
པའོ། །

५५ གྲོག་ཆགས་ལུ་ཅ་པའི་རྒྱུ་ལྟུང་གི་གྲངས་མཚུངས། །ཞེས་པ་ནི། རང་དོན་དུ་
 གྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། ཏུང་འགྲོའི་གྲོག་ལ་གཞིན་
 བར་མཐོང་ཡང་ལྟོས་མེད་དུ་ལོངས་སྟོན་པ་ན་གྲོག་ཆགས་ནི་སྟེང་གི་བའི་གྲངས་དང་
 མཚུངས་པའི། གྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོན་པའི་ལྷུང་གྲེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༥༧ ལྟོ་མ་པོ་མོ་ཉལ་གཤོས་ཤེས་བཞིན་དུ། །འདུག་འགྱུར་། ཞེས་པ་ནི།
 ཁྱིམ་པ་པོ་མོ་ཉལ་གཤོས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་དེར་འདུག་སྟེ་བར་གཙོད་བྱེད་པ་ན། ཉལ་
 པོ་གཤོས་པའི་ཁྱིམ་ན་འདུག་པའི་ལྷ་རྩེད་དུ་འགྱུར་ལ། རོ་མོ་ཉལ་གཤོས་པ་ཤེས་
 བཞིན་དུ། དེའི་སར་འགྱུར་སྟེ་བར་གཙོད་བྱེད་པ་ན། ཉལ་གཤོས་པའི་ཁྱིམ་དུ་
 འགྱུར་པའི་ལྷ་རྩེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱད་དགོས་སོ། །

༧༩ གཡུལ་བཤམས་དགྲུག་དང་ཞེས་པ་ནི། དམག་ནང་དུ་གནས་ནས་གཡུལ་བཤམས་པ་འབྲེལ་པར་ཉེ་བའི་ཆོ། བརྒྱུ་མི་བྱེད་པར་དགྲུག་པ་ན། བཤགས་པ་དགྲུག་པའི་ལུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༨༠ རྟོག་པའི་སེམས་དག་གིས། །དགོ་སྟོང་དག་ལ་བརྟེན་དང་། ཞེས་པ་ནི། ཁྱོམ་ཞིང་འབྲུགས་པའི་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས། དགོ་སྟོང་ལ་ཐ་ན་ཡུངས་ཀར་ཅམ་གྱིས་བརྟེན་པ་ན། བརྟེན་པའི་ལུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༨༡ བརྟེན་གཟས་དང་། ཞེས་པ་ནི། རྟོག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་བརྒྱད་ལུན་གྱི་དགོ་སྟོང་ལ་ཐ་ན་ཡུངས་ཀར་ཅམ་གྱིས་བརྟེན་པར་གཟས་པ་ན། བརྟེན་པར་གཟས་པའི་ལུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །བརྟེན་པར་གཟས་པའི་དོན་ནི། ལག་དེར་བྱས་ཏེ་བརྟེན་པར་ཅོམ་པའོ། །

༨༢ དགོ་སྟོང་གཞན་གྱི་པམ་ལྷག་གནས་ངན་ལེན། །ཤེས་བཞིན་དགོས་པ་མེད་བཞིན་བཅའས་པའོ། །ཞེས་པ་ནི། རྟོམ་པ་(༡)ན།གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལུན་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་པམ་ལྷག་གང་རུང་བྱུང་བ་ཤེས་བཞིན་དུ། དེ་བཤད་ན་དགོ་འདུན་འབྲུག་ཏུ་དོགས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མེད་པར་བཅའས་ནས། བཤགས་ཡུལ་སའོ་ཉིད་དང་ལུན་པ་ལ་བཤགས་པའི་གོགས་བྱས་པ་ན། གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །བརྟེན་པར་ལུ་པའོ། །

༨༣ བདེ་བར་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་ཟས་གཅོད་དང་། །ཞེས་པ་ནི། ནད་མེད་བདེ་བར་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་སྦྱོར་བདག་གིས་གཟན་ཡུལ་བ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཀག་པ་ན། གཟན་གཅོད་དུ་འབྲུག་པའི་ལུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༨༤ དུས་དྲན་སྤྱུངས་མེད་རྟེན་མེད་འབྲུག་པ། །ཞེས་པ་ནི། དུས་དྲན་སྤྱུངས་

པར་རང་གིས་སེལ་རྟེན་པ་དང་། གཞན་རྟེན་དུ་འཇུག་པ་ན། སེལ་རྟེན་པའི་ལྷུང་
བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༠༠ དགེ་འདུན་ལས་ལ་འདུན་ལུལ་སྒྲར་ལེན་དང་། ཞེས་པ་ནི། དགེ་སློང་གི་
ཆེད་དུ་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལས་ལ་རང་གིས་
འདུན་པ་ལུལ་བ་ལས། སྒྲར་ལས་བྱས་ཐིན་པའི་འོག་དུ་འདུན་པ་བྱིར་ལེན་པའི་ཆོག་
སྒྲས་པ་ལས་དེར་གཏོགས་པའི་དགེ་སློང་གིས་དོན་གོ་བ་ན། འདུན་པ་བྱིར་སྒྲར་བའི་
ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༠༡ མ་རྫོགས་ཞག་གསུམ་ཉལ་ནས་སྒྲ་རིངས་ཤར། ཞེས་པ་ནི། བསྟེན་པར་
མ་རྫོགས་པ་དང་བར་འདོམ་གང་གི་ནང་དུ་ཞག་གསུམ་ལྡན་ཅིག་ཉལ་ནས། བཞི་བའི་
སྒྲ་རིངས་ཤར་བ་ན། ལུབ་ལྷག་པོར་ཉལ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༠༢ སྤྲིག་ལྟའི་ཆོས་སྒྲ་རྒྱལ་པ་ལྷས་ལྟོག་ཀྱང་། མི་གཏོང་བའི་ཞེས་པ་ནི། ལྟོས་
འགྱུར་འབྱུངས་ཀྱང་མཐོན་མཐོ་དང་རིས་ལེགས་ལ་བར་དུ་མི་གཏོང་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
སྤྲིག་ལྟའི་ཆོས་སྒྲ་བ་ལྷར་བཤད་པའི་ལྟོག་ཐབས་རྒྱལ་པ་ལྷས་ལྟོག་ཀྱང་། བཟོད་པ་
གསུམ་པའི་མཐར་མི་གཏོང་བ་ན། སྤྲིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༠༣ དེ་འདྲ་བསྐྱད་པ་ལ། གཏམ་སྒྲ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནི། སྤྲིག་ལྟའི་ཆོས་སྒྲ་
བ་ཐབས་ལྷས་ལྟོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་དེ་འདྲ་གནས་ནས་བསྐྱད་པ་ལ་གཏམ་ཐེབས་
པར་སྒྲ་བ་ན། སྒྲངས་པ་རྗེས་སྤྲིགས་གྱི་ལྷུང་བྱེད་དུ་(༡༡)འགྱུར་རོ། །

༡༠༤ དགེ་ཚུལ་བསྟོལ་བ་ལྟར། ཅིས་པ་ནི། ལྷར་བཤད་པའི་སྤྲིག་ལྟའི་ཆོས་སྒྲ་
བ་ལྟོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བའི་དགེ་ཚུལ་ཆད་ལས་གྱིས་བསྟོལ་བ། བཟོད་པ་ལ་གསོལ་
བར་བསྟུས་ནས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ལྡན་ཅིག་བྱེད་པ་ན། དགེ་ཚུལ་བསྟོལ་བ་ལྟར་པའི་
ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༠༥ སི་རུང་པ་དོག་མ་བསྐྱར་གོས་འཆར་དང་། ཞེས་པ་ནི། རུང་པ་འི་ཆོན་གསུམ་གང་རུང་གིས་ལ་མ་བསྐྱར་པ་འི་གོས་དཀར་པོ་ཁྱོན་པ་ན། གོས་ལ་མ་བསྐྱར་པ་ཁྱོན་པ་འི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རུང་པ་འི་ཆོན་གསུམ་ནི། སྤོན་པོ་དང་བཅས་དང་རུང་སྒྲིག་གསུམ་ཡིན་ལ། ལི་བྱི། ལམ་མིང་གིང་། རྒྱ་སྒྲེགས། མཆོལ། ལུང་ལུས། བཅོད། མ་གྱིང་། ལེ་བཀའ་ཅི་སྟེ། བརྒྱད་ནི་ཆོན་ཆོན་བརྒྱད་ཅེས་སི་རུང་པ་འི་ཆོན་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་བོད་འདིར་འདུལ་འཛིན་མུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་མོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྤོན་པོ་དང་བཅོད་བརྒྱེ་བ་མཛད་དོ། །

༡༠༦ དུས་དྲན་མ་བྱས་རིན་ཆེན་རིགས་སོགས་ལ། རེག་ཅིང་རེག་ཏུ་འཇུག་དང་ཞེས་པ་ནི། དུས་དྲན་མ་བྱས་པར་མོར་བྱ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་དང་། དེའི་རིགས་དྲུང་དང་རྩ་བོ་ཆེ་སོགས་རེལ་ཆ་དང་། རལ་གྱི་སོགས་མཆོན་ཆ་སྤྱད་དུ་རུང་པ་ལ་རང་གིས་རེག་གམ་གཞན་རེག་ཏུ་འཇུག་པ་ན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་ཏུ་འཇུག་པ་འི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༠༧ ཆ་བའི་དུས། མིན་པར་རྒྱ་བྱེད་ནང་དུ་བྱུས་བྱེད་དང་། ཞེས་པ་ནི། ཆ་བའི་དུས་རྒྱ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས། རྒྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷེ་བ་ཡན་ནམ། མན་ཆད་བྱུས་བྱས་པ་ན། བྱུས་བྱེད་པ་འི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །བརྩམས་དུག་པའོ། །

༡༠༨ བསམས་བཞིན་དུང་འགྲོ་གསོད་དང་། ཞེས་པ་ནི། བསམས་བཞིན་དུ་མཆོན་དང་། རན་སྟགས་སོགས་སྒྱུར་བ་གང་ཡང་རུང་བས་དུང་འགྲོ་ཆེ་སྟེ་བསམ་དུ་པ་ན། དུང་འགྲོ་གསོད་པ་འི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༠༩ དགོ་སྒྲོང་ལ། །དགོ་སྒྲོང་མིན་ཞེས་འགྲོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནི། དགོ་སྒྲོང་ལ་དང་པོ་ནས་བྱོད་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མ་སྐྱེས་སོ། ཞེས་སམ། སྐྱེས་ཀྱང་མམ་པ་བྱུང་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགྲོད་པ་སྐྱེར་འཇུག་པ་ན། འགྲོད་པ་བསྐྱེད་

པའི་ལྷ་མོ་ཐུང་དུ་འགྲུབ་རྒྱུ་རོ། །

༡༡༠ གཡའ་འདོད་ག་ག་ཆིལ་བྱེད་མོར་མོ་ཡིན། ཁྱིམ་པ་ནི། རྩི་(༥༩༩)གཡའ་
པར་འདོད་པའི་རྩོམ་ལག་པའི་མོར་མོ་ལྟ་བུས། དགེ་རྩོམ་གི་མཆན་བྱང་མོགས་ལུ་
མིག་མེ་གཡའ་རྩོག་པ་ན། ག་ག་ཆིལ་བྱེད་པའི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

१११ सुप्रणम्यैव ब्रुवादि कुरुते । विप्रपति । सुप्रणम्यैव विप्रप-
त्तिं वगैश्वैव ब्रुवादि कुरुते च । कुर्वते इति प्रत्ययः ।

༡༡༩ གཏེན་མིན་སྤང་མེད་ལྷན་ཅིག་གྲོགས་མེད་ཉལ། །ཞེས་པ་ནི། གཏེན་མིན་
པའི་སྤང་མེད་དང་པར་འདོམ་གར་གི་ནང་དུ་བྲིས་ས་གྲོགས་མེད་པར་ལྷན་ཅིག་ཉལ་
པ་ན། སྤང་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་པའི་ལྷར་བྱེད་དུ་འགྱུར་ངོ། །འོན་ཀྱང་ས་པ་སྒྲོས་
པར་དགེ་སྒྲོང་ས་ལ་ཆོས་སྒྲོན་པའི་ལྷར་བྱེད་དང་། ལྷན་ཅིག་ཉལ་པའི་ལྷར་བྱེད་འདི་
གཏིས་གྱི་ཡུལ་ལ་ཉེ་དུ་མིན་པ་ངེས་པ་བཟུང་དུ་མི་དགོས་པ་འདྲའོ། །

༡༡༩ མི་རྒྱལ་གཞུགས་ཀྱིས་དག་སྟོང་ལྷན་སྟེང་དང་། ཁེས་པ་ནི། བཞིན་ལ་
རྩོམ་ལ་རྒྱལ་པ་མོགས་མི་རྒྱལ་པ་མི་གཞུགས་ཀྱིས་དག་སྟོང་ལྷན་སྟེང་རྒྱལ་པ་ནི།
ལྷན་པ་མེད་པ་མི་རྒྱལ་པ་མི་རྒྱལ་པ་མི། །

༡༡༩ བརྒྱུ་མེམས་ཡིད་བརྒྱུགས་མིན་པར་དགོ་སྒྲོང་གི། གོས་མོགས་སྟེང་དང་།
ཞེས་པ་ནི། བརྒྱུ་མེམས་དང་། མིན་ཏུ་མཛོལ་བའི་ཡིད་བརྒྱུགས་པ་མིན་པ། དགོ་སྒྲོང་
གི་ཚོས་གོས་དང་། ལྷུང་བཟེད་མོགས་དགོས་མེད་ཏུ་སྟེང་པ་ན། སྟེང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཏུ་
ལྷུང་རོ། །

༡༡༥ རང་གིས་དགོ་སྒོར་ལ། །ཕྱིན་པའི་གོ་ས་སོགས་གདེང་མེད་ལོངས་སྤྱོད་
དང་། །ཞེས་པ་ནི། རང་གིས་དགོ་སྒོར་གཞན་ལ་ཕྱིན་པའི་གོ་ས་སོགས། དགོ་སྒོར་དེས་
སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་བ་ཕྱིན་པའི་གདེང་མེད་པར། དེ་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཅན།

གདེང་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༡༥ དག་སྒྲིབ་གཞི་མེད་ལྷ་ག་མའི་སྒྲུབ་འདེབས་དང་། ཞེས་པ་ནི། དག་སྒྲིབ་ལ་སྒྲོང་གྲོས་དོགས་གསུམ་མེད་པར། ལྷ་ག་མའི་སྒྲུབ་པ་འདེབས་པ་ན། སྒྲུབ་པ་འདེབས་པའི་ལྷ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༡༦ གྲོགས་མེད་བྱད་མེད་འགྲོགས་ནས་རྒྱུད་གྲགས་འདས། ཞེས་པ་ནི། བྲིས་སྒྲོགས་མེད་པར་བྱད་མེད་དང་འགྲོགས་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་གྲགས་ལས་འདས་པ་ན། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། ། བཅུ་ཚན་བདུན་(༥༩བ)པའོ། །

༡༡༧ ཤེས་བཞིན་རྒྱན་སོགས་དང་པ་དང་བསྐྱེད་སྐྱེས་ནས། རྒྱུད་གྲགས་འདས་དང་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་དུ་ཚོས་རྒྱན་སོགས་དང་བསྐྱེད་སྐྱེས་ནས་རྒྱུད་གྲགས་འདས་པར་བྱིན་པ་ན། རྒྱན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༡༨ ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ། རྫོགས་པར་བསྐྱེན་དང་། ཞེས་པ་ནི། བསྐྱེད་བྱེད་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་སྐབས་པོ་བྱས་པ་ན། སྐབས་པོ་ལ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྐྱེན་རྫོགས་བྱེད་པའི་ལྷ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༡༩ ས་བརྒྱ་བརྒྱར་འདུག་དང་། ཞེས་པ་ནི། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པར་སྒྲིབ་འཐུས་པའི་འོག་གཞི་ལས་རང་གར་སྤྱར་བ་གང་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པ། རྒྱུད་བརྒྱར་འདུག་པ་ན། ས་བརྒྱ་བའི་ལྷ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༢༠ མགྲོན་པོས་དུས་འདས་ངེས་མེད་རྒྱ་བ་བཞི། འདས་ནས་ཟ་དང་ཞེས་པ་ནི། སྒྲིན་བདག་གིས་ཞག་གྲངས་སུ་བཅད་པའི་བསྐྱེན་བཀུར་གྱི་མགྲོན་དུ་བོས་པ་ན། དུས་དེ་ལས་འདས་པའི་བསྐྱེན་བཀུར་ལོངས་སྒྲིབ་པ་དང་། ཞག་གྲངས་ངེས་པ་མེད་ན་རྒྱ་བ་བཞི་འདས་ནས་ཟ་བ་ན། མགྲོན་གཉིས་མིང་འདུག་གི་ལྷ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༩༩ བསྐྱབ་ཕྱིར་བསྐྱོ་བ་ཕྱོགས་ཀྱིས་པ་ནི། རང་ལ་དགེ་སྤྱོད་གཞན་གྱིས་
བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱོ་བ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཆེ། དེ་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་
ཉེ་བར་འཛོག་པ་སྐྱོར་བའི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༩༩ རྩོད་སེམས་ཉན་ཆ་བྱས་དོན་གོ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། དགེ་སྤྱོད་གཞན་
གྱིས་རང་ལ་རྩོད་པའི་གྲོས་བྱེད་སར་ཐག་ཉན་བྱས་ནས་དོན་གོ་བ་ན། ཉན་ཆ་བྱེད་པའི་
ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༩༩ ལས་ལ་འདུས་ནས་ས་ཚྭ་གས་ས་སྐྱས་འགྲོ་ །ཞེས་པ་ནི། ལས་གྲལ་ལ་
འདུས་ནས་དགེ་སྤྱོད་གྲལ་ན་འཁོད་པ་ལ་ས་སྐྱས་གིང་གསོལ་བའི་ལས་ས་ཚྭ་གས་པར་
གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ན། ལས་ཀྱི་གནས་ནས་སི་སྐྱ་བར་འགྲོ་བའི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༩༩ དགེ་འདུན་གནས་བརྟན་དགེ་སྤྱོད་སྟོན་པའི་བཀའ། །ཆོས་ལུན་འགྲལ་
བྱས། །ཞེས་པ་ནི། དགེ་འདུན་དང་། གནས་བརྟན་དང་། དགེ་སྤྱོད་གྱིས་སྟོན་པའི་
བཀའ་ཆོས་ལུན་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱབས་གིག་ །ཅེས་བསྐྱོ་བ་ལ་སྐྱབ་ཀྱིས་བཞིན་དུ་འགྲལ་
བར་བྱས་པ་ན། མ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༩༩ (༡༩༩)སྐྱོས་འགྱུར་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། ཐབས་བཏབ་པའི་འབྱུང་
ཆར་དངོས་སམ། ཐབས་ས་བཏབ་པའི་རྒྱན་ཆར་སོགས་བཅོས་པའི་ཆར་འབྱུང་བ་ན།
སྐྱོས་འགྱུར་འབྱུང་བའི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༩༩ བྱེད་ཡོལ་སྐྱ་རེངས་ས་ཤར་དུ་ས་མིན་དུ། །ས་སྐྱས་གྲོང་དུ་འགྲོ་དང་། །ཞེས་
པ་ནི། གཞན་འདུལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པ། རང་གནས་པའི་
གྲོང་གི་ཉེ་མ་བྱེད་ཡོལ་བ་ནས། སར་གྱི་སྐྱ་རེངས་ས་ཤར་བར་གྱི་དུས་མིན་དུ་རང་གར་
འཁོད་པ་ལ་ས་སྐྱས་པར་བྱིས་པའི་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ན་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བའི་
ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །བརྒྱ་ཆོན་བརྒྱད་པའོ། །

198 རྒྱུན་བདག་གིས། །སངས་པ་ཞིན་དགེ་འདུན་གྱི་དྲུང་ས་ཡོལ་བར། །
བྱིས་པ་ཞེས་ས་བཞོད་གྲོང་གཞན་རྒྱ་བའི། །ཟས་བཅས། ཞེས་པ་ནི། རྒྱུན་བདག་
གིས་སངས་པ་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་ཟས་ལ་གྱུན་དྲུང་ས་པར། གདུགས་ཚོད་དུས་
ལས་ས་ཡོལ་བར་བྱིས་པ་གིས་ཅེས་རྒྱུན་བདག་ལ་ས་བཞོད་པར་རང་ཉིད་བྱིས་དུ་སར་
རྒྱ་བའི་རྒྱུན་བྱིས་དགེ་འདུན་གྱི་གདུགས་ཚོད་དུས་ལས་ཡོལ་བར། ཟས་བཅས་ལྟ་བུ་
གྲོང་དུ་རྒྱ་བའི་ལྷ་འབྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

199 རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་མཆོན་འགྲོ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་བཙུན་
མོ་དང་བཅས་པའི་གནས་སུ་མཆོན་མོ་འགྲོ་བར། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་རྒྱལ་མོ་འགྲོ་
བའི་ལྷ་འབྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

200 མདོ་འདོན་ཆོན་ས་བཞོ་མེ་རེག་ལ། །ལྷ་འབྲུག་གདོད་ཤེས་ཞེས་སྐྱ་བ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི། གསོ་སྦྱང་གི་དུས་མདོ་འདོན་པའི་ཆོན་ས་བཞོ་མེ་རེག་ལྟ་བུ་ལ་ལྷ་འབྲུག་
བ་འབྱུང་བ་དག་གདོད་ལྟར་ཤེས་པོ་ཞེས་རང་གར་བཞད་གད་ཡན་ཆད་བྱིས་མདོའི་དོན་
ཤེས་རིན་མེད་པའི་རྣམ་པས་བྱུང་གསོད་བྱས་པར། ལྷ་འབྲུག་གསོད་པའི་ལྷ་འབྱེད་དུ་
འགྱུར་རོ། །

201 བ་སོ་སོགས་ཀྱི་ཁབ་རལ་བྱས་བྱེད་བཙུག་ །ཅེས་པ་ནི། རང་གར་ཡུལ་
དུས་དེར་དགོན་ཁོང་རིན་ཆེ་བའི་བ་སོ་སོགས་ཀྱི་ཁབ་རལ་རང་དོན་དུ་བྱས་སུ་བྱེད་
དུ་བཙུག་པར། ཁབ་རལ་འཆོས་པའི་ལྷ་འབྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

202 བླ་གར་ལས་ལྷག་འཇུག་མིན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད། །ཅེས་པ་ནི། དགེ་སྦྱོང་གིས་
དགེ་འདུན་གྱི་གྲི་རྒྱུ་རྩ་བ་བླ་གར་གཞུག་པ་ས་གདོགས་བར་བླ་གར་གི་(43བ)ཆོད་
ལས་ལྷག་པའི་བཞོ་བྱེད་དུ་བྱེད་དུ་བཙུག་པ་རྫོགས་པ་ནི། གྲི་རྒྱུ་འཆོས་པའི་ལྷ་འབྱེད་
བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༣༩ དགེ་འདུན་གནས་སལ་གིར་བལ་གྱིས་འགྲོངས་བདལ། ཞེས་པ་ནི། རང་གར་རང་དོན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་སལ་གིར་བལ་གྱིས་འགྲོངས་གིར་བདལ་བ་ན། གིར་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༣༩ གཏིང་བ་གཡམ་པ་དགའ་བ་རས་ཆེན་གསུམ། ཆོད་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་དང་། ཞེས་པ་ནི། གཏིང་བ་དང་། གཡམ་པ་དགའ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་གསུམ་རང་རང་གི་ཆོད་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པ་ན། རིས་པ་བཞིན་དུ་གཏིང་བ་ཆོད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། གཡམ་པ་དགའ་བ་ཆོད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། རས་ཆེན་ཆོད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཆོད་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

༡༣༩ ལྷོན་པ་ཡི། །སྤྱོད་ཆོད་མི་ལྷོན་བདེ་གསེགས་ཆོས་གོས་བྱེད། ཅེས་པ་ནི། རང་གི་ལུས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆོད་ཅམ་མེད་པར་སྤྱུས་སྤྱུར་སྤྲོས་ཆོས་གོས་གསུམ་བདེ་བར་གསེགས་པའི་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་ཆོད་དུ་བྱེད་པ་ན། བདེ་བར་གསེགས་པའི་ཆོས་གོས་གྱི་ཆོད་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་གོས་གྱི་ཆོད་ནི་མྱོད་དུ་སྤྱོད་པ་རང་གི་ཁྱུ་ལྟ་དང་། ཞེང་དུ་ཁྱུ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལ་མི་འབྲིང་པོའི་ཆོས་གོས་རབ་ཆད་དགུ་འོང་རོ། །བརྩ་ཆོན་དགུ་པའོ། །

ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་དགུ་བརྩར་གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནི་མཛུགས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བརྩན་སྤྱོད་ལྷུང་བྱེད་ནས་འདིའི་བར་ནི་བཤགས་པ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྩར་སྤྱོད་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་སྤོར་བཤགས་གྱི་སྟེ་ཆོན་ལ། སྤོར་བཤགས་བཞི་ལས།

༡༣༩ གྲོང་ལམ་དགེ་སྤྱོད་སྤོར་སྤོར་ལམ་ཡོན་དང་། ཞེས་པ་ནི། རང་ཉིད་གྲོང་རམ་ལམ་པོ་ཆེར་འདུག་པས། ཉེ་དུ་སྤོར་སྤོར་པའི་དགེ་སྤྱོད་སྤོར་སྤོར་ལམ་པོ་ཆེར་

འདུག་པ་ནས། དགེ་སློང་མ་རང་ཉིད་འཛོམས་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་དུས་རུང་གི་ཟས་
སྤངས་ཏེ་ཟ་བ་ན། དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་སྐོར་བཤའ་ས་སུ་འཁྱུར་རོ། །

149 ཁྱིམ་དུ་བསྒྲོ་བཤས་ལོག་བྱེད་དགེ་སློང་མ། །མ་བསྒྲོག་ཟས་ཟ། ཞེས་
པ་ནི། རང་དང་དགེ་སློང་མ་(49ན)དེའི་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་པས་མགྲོན་དུ་བོས་
ནས་དགེ་སློང་གཉིས་ཡན་ཆད་ཆོག་ས་པ་ན། དགེ་སློང་མས་གུལ་གྱི་རིམ་པ་དོར་ཏེ་
བདག་ཉིད་ལའབྱར་དོད་དུ་ཟས་བྲིས་ས་པའས། གུལ་རིམ་བཞིན་བྲིས་ས་ཀྱང་ལྷག་
པོར་བྲིས་ས་པ་ན། མི་རུང་ཞེས་མ་བསྒྲོག་པ་ཟ་བ་ན། གུལ་རིམ་ས་སུ་མ་ཐེབས་པར་
འབྲིས་དུ་འདུག་པ་མ་བསྒྲོག་པར་ཟ་བའི་སྐོར་བཤའ་ས་སུ་འཁྱུར་རོ། །བསྒྲོ་བཤས་
བྱས་པའི་དོན་ནི། བཞོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གས། རོ་མགྲོན་བྱེད་པའོ། །

150 བསྐྱེད་པའི་ཁྱིམ་ལས་ཟས། །ལེན་དང་། ཞེས་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་དེ་ལས་
ཟས་སི་བསྐྱེད་པའི་བྲིས་ས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེས་ས་པས་བསྐྱེད་པས་སྐྱེད་ཁྱིམ་པ་དེ་ལས་
ཟས་སྤངས་ཏེ་ཟ་བ་ན། བསྐྱེད་པ་བྲལ་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སྐོར་བཤའ་ས་སུ་འཁྱུར་
རོ། །

151 འཛིག་ས་བཅས་ས་བསལ་ཁྱིམ་པ་ལས། །སྤངས་ཏེ་ཟ་བ་སྐོར་བཤའ་ས་
པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། གྲོང་ལས་རྒྱུར་གྲགས་གཅིག་ཡན་ཆད་འཕགས་པ་
འཛིག་ས་པ་དང་བཅས་པའི་སར་ནགས་ཉལ་ཏེ་ཆོས་རྒྱན་ཡོད་མེད་ས་བརྟགས་པར།
ཁྱིམ་པ་ལས་ཟས་སྤངས་ཏེ་ཟ་བ་ནགས་ས་བརྟགས་པ་ལས་སྐྱུར་པའི་སྐོར་བཤའ་ས་
པར་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ཉེས་བྱས་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྡེ་ཆོན་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་
གོས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ལ། ཐང་གོས་རྒྱུ་པོར་ས་བགོས་བཅེངས་དང་འཛོལ། །སྤངས་སྡེ་རྒྱུར་
ནར་ལྷེ་བ་སྐྱུར་སྐྱུལ་པ་གོ་ཡི། །གདེངས་ཀ་ལྷར་འཁྱུར་གས་ཐབས་རྣམས་པ་བདུན། ཞེས་

པ་ནི། ༡༤༩ ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མ་མཐའ་མཐའ་མ་རྒྱུ་པོར་མ་བཞོས་པ་དང་། ༡༤༩
 ཐུས་མོའི་གོང་དུ་ཐལ་བའི་བརྟེན་པ་དང་། ༡༤༩ ལོང་བུ་ལ་རིག་པའི་ཉ་ཅང་འཛོལ་
 བ་དང་། ༡༤༩ ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མ་རྒྱུ་ལྟེན་པ་ཅིག་གླེང་བེ་ཆེའི་སྒྲིམ་པ་རྒྱུ་པ་
 དང་། ༡༤༩ མགོ་སྒྲ་རྒྱུ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དང་། ༡༤༩ ལྟེ་བའི་ལོག་ཏུ་སྒྲིམ་
 མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། ༡༤༩ སྒྲ་རྒྱུ་སྒྲིམ་པ་བར་དུ་འབྱུང་བུ་མ་
 ལྟར་ཤམ་ཐབས་འཛོལ་བ་སྒྲིམ་ཐབས་བཞོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བདུན་དང་།

རྒྱུ་པོར་མ་བཞོས་བརྟེན་པ་འཛོལ་སྟོང་གཡོགས་གསུམ། །ཞེས་པ་ནི། ༡༤༩
 སྒྲིམ་སྒྲིམ་དང་སྒྲིམ་པ་(༡༤༩)མཐའ་མ་མཐའ་གཉིས་རྒྱུ་པོར་མ་བཞོས་པ་དང་།
 ༡༤༩ ཐུས་མོ་ལས་ཡར་བརྟེན་པའི་བརྟེན་པ་དང་། ༡༤༩ ལོང་བུ་ལ་རིག་པ་ལ་
 པའི་འཛོལ་བ་སྒྲིམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བདུན་།

གཉིས་པ་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིམ་པ་། དུན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་གོས་ཀྱི་ལ་
 བཞིན་དུ། །མ་བཞོས་འདྲེ་ཅེ་ཅེ་ཐུར་གཡེང་བུ། །གཉའ་ཤིང་གང་ཅམ་མི་བུ་
 ཉེས་བྱས་ལ། །ཞེས་པ་ནི། ༡༤༩ ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་རྒྱུ་ལས་རྒྱུང་བ་མོགས་དུན་
 ཤེས་བཞིན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། ༡༤༩ ཆོས་གོས་ཀྱི་ལ་བཞིན་དུ་མ་བཞོས་པ་
 དང་། ༡༤༩ ཅེ་ཅེ་འི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དང་། ༡༤༩ མིག་གཡེང་བུ་ལ་བུ་བུ་དང་།
 ༡༤༩ གཉའ་ཤིང་གང་ལས་ལྟག་པར་བུ་བུ་སྒྲིམ་བྱས་པ་དང་།

མགོ་གཡོགས་ཆོས་གོས་བརྟེན་དང་ཐུག་གཉིས་གཟར། །ལག་གཉིས་གཉའ་
 དང་ལྟག་པར་བསྐྱེད་པ་ལ། །ཞེས་པ་ནི། ༡༤༩ མགོ་རས་ལ་མོགས་པས་གཡོགས་པ་
 དང་། ༡༤༩ འདོམས་མཐོང་བར་ཆོས་གོས་བརྟེན་པ་དང་། ༡༤༩ གོས་ཐུག་པ་གཉིས་
 ཀར་གཟར་བ་དང་། ༡༤༩ ལག་པ་མདུན་ནས་བདེ་སྒྲིམ་གོང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 ༡༤༩ ལྟག་ཐུང་དུ་ལག་པ་གཉིས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ནས་བསྐྱེད་པ་སྒྲིམ་པ་དང་།

འབྲུ་མས་རེ་རེ་ཟ་དང་ཟས་ལ་འབྲུ། །སུར་བ་གཡས་གཡོན་སྒོ་དང་རྒྱ་སྒྲི་
གཏོག། །ཁམ་འཕྲོ་བཅད་ནས་ཟ་བ་རྣམས་ལ། །ཞེས་པ་ནི། ༡༠༠ རྒྱ་ཆགས་ཡོད་
མེད་སྟགས་བརྟག་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་པར་འབྲས་ཆན་སྟགས་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་བདུ་ཁིང་
ཟ་བ་དང་། ༡༠༡ ཟས་ལ་འབྲུ་སྒོད་བྱེད་པ་དང་། ༡༠༢ སུར་བ་གཡས་གཡོན་སྒོ་བ་
དང་། ༡༠༣ རྒྱ་སྒྲི་གཏོག་པ་དང་། ༡༠༤ ཁམ་འཕྲོ་སྟགས་བཅད་ཅིང་ཟ་བ་རྣམས་ལ་
ཉེས་བྱས་རེ་རེ་སྟེ་ལཱོ། །

བལྟག་དང་འབྲུག་དང་ལག་སྒྲིག་ལུང་བཟེད་བསྒྲིམ། །མཚོད་རྟེན་འདྲ་བའི་ཟས་
གཞོམ་རྣམས་ལ། །ཞེས་པ་ནི། ༡༠༥ ལག་པ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་བལྟག་པ་དང་། ༡༠༦
ལུང་བཟེད་དང་ལུང་བུ་སྟགས་ཟས་ཀྱི་སྒོད་ལྟེས་འབྲུག་པ་དང་། ༡༠༧ ཟས་བགོས་
པའི་ལག་པ་སྒྲིག་པ་དང་། ༡༠༨ ཟས་དང་བཅས་པའི་ལུང་བཟེད་བསྒྲིམ་པ་དང་།
༡༠༩ ཟས་ལ་མཚོད་རྟེན་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་བྱས་ཏེ་གཞོམ་ཁིང་ཟ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་
བྱས་རེ་རེ་སྟེ་ལཱོ། །

དུག་པ་ལུང་བཟེད་དུ་སྒྱུད་པའི་སྟེ་ཚན་ལ། །གཞན་གྱི་ལུང་བཟེད་ལ་འབྲུ་ཟས་
གོས་པའི། །ལག་པས་ཆུ་སྒོད་རེག་དང་ཟས་བཅས་ཆུས། །དག་སྒོར་ལ་འཐོར་བྲིས་
བདག་མ་དྲིས་པར། །ཅི་བདེར་འབགས་ཆུ་འདོར་དང་རྣམས་པ་བཞི། །ཞེས་པ་ནི།

༡༡༠ གཞན་གྱི་ལུང་བཟེད་ལ་འབྲུ་བའི་བྱིར་བལྟ་བ་དང་། ༡༡༡ ཟས་གོས་པའི་
ལག་པས་ཆུ་སྒོད་ལ་རེག་པ་དང་། ༡༡༢ ཟས་དང་བཅས་པའི་ཆུས་དག་སྒོར་ལ་འཐོར་
བ་དང་། ༡༡༣ བྲིས་བདག་ལ་མ་དྲིས་པར་བྲིས་དུ་འབགས་ཆུ་འདོར་བ་རྣམས་ལ་
ཉེས་བྱས་རེ་རེ་སྟེ་བཞིའོ། །

ལྟག་མ་ནང་ལྟགས་གཞི་མེད་གད་གཡང་དགམ། །གཟར་པོར་འཛོག་དང་འགྲོང་
དང་དེ་གསུམ་དུ། །བྱི་དོར་བྱེད་དང་རྒྱན་སྟགས་སྟག་བྱས་ནས། །ཆུ་བལྟ་ལུང་བཟེད་

॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥

༩༡༩ ཟས་ཟོས་པའི་ལྷན་སྒྲུབ་ལྷུང་བཟེད་དུ་སྒྲུགས་པ་དང་། ༩༡༥ ལོ་སྐུལ་ན་
 ཆད་ཀྱི་འོག་(༥༦ན)གཞི་མེད་པ་དང་། ༩༡༦ གད་པའི་ཁ་དང་། ༩༡༧ གཡང་སྐད་དང་།
 ༩༡༨ དཀར་གཟར་པོ་སྟེ་བཞིར་ལྷུང་བཟེད་འཛོག་པ་དང་། ༩༡༩ འབྲེང་སྟེ་ལྷུང་
 བཟེད་བསྐྱུ་བ་དང་། ༩༢༠ གད་ཁ་དང་། ༩༢༡ གཡང་སྐད་དང་། ༩༢༢ དཀར་གཟར་
 པོ་གསུམ་དུ་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་དོར་བྱེད་པ་དང་། ༩༢༣ འབབ་རྒྱ་དང་དྲག་པོའི་རྒྱན་
 རྒྱུགས་ལས་ལྷོག་སྟེ་རྩ་བརྩ་བ་དང་བརྩ་སྟེ་ལྷུང་བཟེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བརྩ་
 རྒྱག་གཅིག་གོ །

བདུན་པ་ཚོས་བསྐྱར་པའི་སྡེ་ཚོན་ལ། འདུག་འགྱེར་ཉལ་སྐྱར་མཐོ་བཟང་མདུན་
ལམ་དབུས། །མགོ་གཡོགས་བརྩེས་གཟར་ལག་གཉིས་གཉའ་ལྷག་བསྡོམ། །དོ་ཀར་
ཅན་དང་ལྷ་ཁྱོན་ཅོད་པར་དང་། །ཐྱེར་བ་བཅིངས་དང་ཐོད་དཀྱིས་རྟ་གྲུང་ཞོན། །
ཁྱོགས་ལྷམ་ལམར་གདུགས་མཚོན་ལ་དབྱ་ཆ་ཐོགས། །གོ་ཆ་ཁྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་
བཤད་པ། །དག་ལ་ཉེས་བྱས་དྲག་ལྷག་བརྟུགས་གཉིས། །ཞེས་པ་ནི། ༡༩༩ ཅན་པ་
མིན་པའི་ཉན་པ་པོ་འདུག་པ་ལ་འཆད་པ་པོ་འགྱེར་སྡེ་ཚོས་བཤད་པ་དང་། ༡༩༩ ཉལ་
པ་ལ་འདུག་སྡེ་བཤད་པ་དང་། ༡༩༩ སྐྱར་དང་ས་སྟོགས་མཐོན་པོ་དང་། སྐྱར་བཟང་
པོ་ལ་འདུག་པ་ལ་དེ་ལས་སྟོག་སྡེ་བཤད་པ་དང་། ༡༩༩ མདུན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སྐྱོན་ས་
འགྲོ་ཞིང་བཤད་པ་དང་། ༡༩༩ ལམ་ནས་འགྲོ་བ་ལ། ལམ་གྱི་འགྲམ་ནས་འགྲོ་ཞིང་
ཚོས་བཤད་པ་སྡེ་ལྟ་དང་། ༡༩༩ ཉན་པ་པོ་མགོ་རས་ལ་སྟོགས་པས་གཡོགས་པ་དང་།
༡༩༩ གོས་བརྩེས་པ་དང་། ༡༩༩ ཚོས་གོས་སྟག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ་དང་།
༡༩༩ ལག་པ་གཉའ་གོར་དུ་བསྡོམ་བ་དང་། ༡༩༩ ལྷག་པར་བསྡོམ་པ་རྣམས་ལ་
ཚོས་བཤད་པ་སྡེ་ལྟ་དང་། ༡༩༩ མགོ་དོ་ཀར་ཅན་དང་། ༡༩༩ ལྷ་ཁྱོན་པ་དང་།

१३७ ཅུང་པའ་ཅན་དང་། १३༨ མེད་ག་མོག་ས་ཀྱི་ཐུང་པ་བཅིངས་པ་དང་། १३༩
 ལ་ཐོད་དགྱིས་པ་རྒྱལ་ས་ལ་ཆོས་བཤད་པ་སྟེ་ལུ་དང་། १ॣ༠ གྲུང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་པ་
 དང་། १༤༡ རྟ་ལ་ཞོན་པ་དང་། १༤༡འདོ་ལེ་ལ་མོག་ས་པའི་ཐུག་ས་ན་འདུག་པ་དང་།
 १༤༣ གྲུང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ལ་ས་གཞན་པའི་བཞོན་པའི་སྟེང་ན་འདུག་པ་དང་། १༤༤
 མཆིལ་ལྷ་ས་གྱོན་པ་རྒྱལ་ས་ལ་ཆོས་བཤད་པ་སྟེ་ལུ་དང་། १༤༥ ལག་ན་ལའར་བ་ཐོག་
 པ་དང་། १༤༥ ལག་ན་གདུག་ས་ཐོག་ས་པ་དང་། १༤༦ (༥༦བ)ལག་ན་མཆོན་ཐོག་ས་
 པ་དང་། १༤༧ ལག་ན་རལ་གྱི་ཐོག་ས་པ་དང་། १༤༨ ལག་ན་དགྲ་ཆ་ཐོག་ས་པ་དང་།
 १༤༩ ཐུབ་ལ་མོག་ས་པའི་གོ་ཆ་གྱོན་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་
 རེ་རེ་སྟེ་ཆོས་བཤད་པའི་སྟེ་ཆོར་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གྱུག་གོ །

བཟུང་པ་ལྟུང་པའི་མི་ཚེ་ལ། འབྱོར་དང་ཕྱོགས་ཀུན་ལྟར་ཕྱོད་ཀྱིས། །
ཁེ་བས་པ་ལ་གཏོགས་དེ་མི་བཤང་གཅི་འདོར། །ཁེས་པ་ནི།

१५० འབྲེང་སྟེ་བཤང་གཅི་བྱས་པ་དང་། १५१ རྩོགས་ཀྱི་ཚུས་གང་སྟེ་གོ་
 སྐབས་མེད་པ་ལ་གདོགས་པར་རྒྱུ་ནི་ནང་དུ་བཤང་གཅི་དང་མཆིས་སྐབས་མོགས་འདོར་
 པ་དང་། १५२ རྩོགས་ཀྱི་ཚུ་སྟེ་གོ་སྐབས་མེད་པ་ལ་གདོགས་པར་ཅུ་
 རྩོ་པོ་ཡོད་པའི་རྩོགས་དེར་བཤང་གཅི་མོགས་འདོར་བ་རྒྱས་པ་ཉེས་བྱས་ཏེ་མེ་
 གཟུམ་སོ། །

དགྲ་པ་རྒྱ་པ་ནི། དགོས་མེད་འདོམ་གང་ཆད་ལས་མཐོ་བ་ཡི། །ཤིང་ལ་འཛེག་
བར་མ་གནང་། ཞེས་པ་ནི། ༡༥༩ གྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་མ་གཏོགས་
བར་རང་གང་ཤིང་ལ་མི་གང་ཅས་ལས་མཐོ་བར་འཛེག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་གཅིག་གོ །
ཉེས་བྱས་གསུངས། ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ཚེས་བྱ་མཆོད་མཇུག་པ་སྟེ། བར་གོས་རྒྱས་པོར་
བགོས་པ་ནས། འདིའི་བར་གྱི་སྤང་བ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱ་གཉིས་ནི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཚེས་དུ་

པའོ། །ཞེས་དམིགས་དང་པོ་ཡོན་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཆོག་
བསྟར་བར་འདོད་ན། རི་རྒྱ་དང་། གང་ཞིག་བསྐྱབ་པ་མི་བསྐྱབ་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀུན་གྱིས་སྤྱད། །ལྷ་རྒྱལ་ལ་འདི་ནི་ཆོས་རྒྱུན་ཞེས། །སྤྱོད་ཅིང་རང་གིས་གྲོགས་ཀྱིས་
གཤེ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་འོས། །
གྲོགས་པ་པོ་པས་སྤྲོགས་ཀུན་ལྟུང་། །དཔ་ཆོས་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་ལ། །ཐོས་པའང་
སྤྱོད་དུ་བརྟེན་པར་འགྱུར། །ས་ལས་རྟོགས་པ་ཡོངས་མི་སྤྱེ། །འགྲོད་བཞིན་འཆི་ཞིང་
རུ་འགྲོར་འགྲོ། །མི་ལས་གདུག་པ་མཐོང་འགྱུར་ཞིང་། །སྤྲུག་བསྐྱལ་ལྷན་པས་སང་
པར་འགྱུར། །ལྷ་རྒྱལ་ས་བསྐྱར་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །དཔ་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དྲུང་འདུག་
ཆོ། །འཇིགས་ཤིང་གཞོང་ལ་བག་ཁུམ་བཅས། །མི་དང་མི་མིན་གྲགས་ལྟ་བུས། །སྤྱོད་
དུ་གཞོད་པ་བྱ་རྒྱས་ཤིང་། །ཡོངས་སྤྱོད་ཆོགས་མེད་རྟེན་མི་རྒྱས། །འདོད་འདུན་སྤོང་
པའང་ཡོངས་མི་འགྱུར། །རྒྱུ་དག་རྩལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བ་ལ། །སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་
བསྤོད་པ་ནས། །སྤོང་ལས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའི་བར། །སྤྱོད་བཤད་པ་ཡིས་སྤྱོད་
བར་བྱ། །(༥༥)ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགྲོ་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྤོབ་དང་། འབྱུང་
འགྱུར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དཔ་ཆོས་འཛིན་པའི་རྒྱུར་བསྤོབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་འབད་དགེ་ཆོགས་སྤོན་ཀའི་རྒྱ་ཟེར་འབུམ། །འབྱུངས་པའི་
ཀུན་ལྟ་བུར་དཀར་བ་དེ། །ཡང་ཡང་དྲིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པའི་འགྲོ་ཀུན་གྱིས། །རྒྱུ་
འདྲེན་འགྲོ་བའི་རྩ་ལག་ཐོབ་ཐིམ་བསྤོ། །ཞེས་པ་སྤྱེ། ལྷག་བསམ་རྒྱས་པར་དཀར་བའི་
ཀུན་ནས་བསྐྱུངས་ཏེ་བསྐྱུང་བཅོས་བརྒྱལ་ས་པ་འདིར་སྤྲོགས་ཀྱིས་འབད་རྩལ་བཀྱིས་
པ་ལས་སྤྱོད་པའི་དགེ་ཆོགས་དཔེར་ན་སྤོན་ཀའི་རྒྱ་ཟེར་འབུམ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཀུན་ལྟ་
འདབ་བརྒྱ་གྲོལ་བའི་ལུན་ཆོགས་ལྟར་དཀར་བ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ། ཐོག་མེད་ནས་

ས་བྱས་ཤིང་དྲིན་གྱིས་བསྐྱར་ས་ཚུལ་བསམས་ལས་འདས་པའི་ས་རྒྱུ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་
ནས་འདྲོན་འགྲོ་བའི་རྩ་ལག་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བྱིས་
བཞོ་བའོ། །

གཉིས་པའི། བདག་གྲུང་འབྱོན་འབྱུང་བསྐལ་བཟང་ལྟ་དང་མིའི། །ནས་འདྲོན་
བདེ་གཤེགས་ཀུན་གྱི་བསྟན་པ་ཡི། །ནང་མཛོད་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་གཙོར་གྲུང་
ནས། །རྒྱལ་བའི་མཛོད་པ་མ་ལུས་བསྐྱབ་གྲུང་ཅིག། ཅེས་པ་སྟེ་ཙོམ་པ་པོ་བདག་གྲུང་
བསྐལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ལ་འབྱོན་འབྱུང་ལྟ་མིའི་ནས་འདྲོན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཀུན་
གྱི་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོ་སྟེ་མཚན་ཏུ་གྲུང་ནས་རྒྱལ་བའི་
མཛོད་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཚིས་ས་ལུས་པ་བསྐྱབ་པར་གྲུང་ཅིག་པའོ། །

གསུམ་པའི། ཅེས་པ་འདི་ནི་སློ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐྱར་བའོ་ཞེས་
སོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། འགྲོ་ལ་གཏན་བདེའི་ལུ་ཚོགས་སྟེལ་བཞེད་པའི། །འགྲོ་བའི་
སྐུ་མ་སྟོབས་བཅུ་ཉིད་པལ་མངའ་བས། །འགྲོ་ཀུན་འཁོར་བའི་རྒྱུ་མཚོའི་མ་རོལ་དུ། །
འགྲོ་བའི་གྲུ་གཟིངས་བསྐྱབ་ཁྱིམས་མཚན་འདི་སྟེལ། །རྒྱལ་དེར་རབ་བཞུགས་བཙོན་
པའི་རྒྱང་ལྷགས་ཀྱིས། །བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་དར་ཆེན་བསྟོད་པ་ལས། །དམ་ཚིས་
འདུལ་བའི་དགོངས་དོན་ཡིད་བཞིན་ནོར། །རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་ཚོགས་ཀྱིས་
སྐྱར་ས། །ཁུད་པར་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་(༥༥ན)མཁུཅ་པའི་གཏེར། །བསམ་བཞིན་
རལ་པའི་ཟུར་ལུང་ཡོངས་དོར་ནས། །ཁྱིམས་ལྟར་དུར་སྐྱིག་འཛིན་པའི་སྟོན་གར་
གྱིས། །འདུལ་བའི་བསྟན་པས་སྟོངས་འདིར་ཁུབ་པར་མཛོད། །སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་
མཁུཅ་བཙོན་སྟེད་ཆལ་ལས། །ལེགས་འབྲུངས་ཡོངས་རྟོགས་བསྟན་པའི་པད་དཀར་
གྱི། །ལྟེ་བར་འབལ་མེད་ཆངས་སྟེད་མངར་བའི་རོ། །རྒྱལ་བཟང་བུར་བའི་ཚོགས་

གྱི་དཔལ་དུ་སྒྲིམ། །དེ་ལྟ་མ་ཡང་དུས་གྱིས་འགྱུར་བ་ཡིས། །འདུལ་གཞུང་གདམས་
 བར་ཤར་བའི་ཉམས་བཞེས་ཀྱང་། །ཆོར་འདུས་རན་པར་ཅོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན། །
 བཏར་སྒྲོམས་གནས་སུ་རལ་གསོར་གྱུར་པའི་ཆོ། །པའ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བབས་
 མཁས་ཀྱིས། །འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་ལེགས་བདུས་པའི། །ཉེར་འབའི་སྒྲོམ་ཆོག་
 ཅོར་བུའི་བྲེང་བ་འདི། །མཁས་སྤྱན་ཡོངས་ཀྱི་མགུལ་བའི་རྒྱན་དུ་བྱོན། །རྣམ་ཀུན་
 གཏན་བདེའི་རིན་ཆེན་དབྱིག་ཐོབ་ཕྱིར། །རྣམ་གྲོལ་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་བགྲོད་འདོད་
 བ། །རྣམ་དག་འདུལ་བའི་ལས་སྒྲོན་བསྐྱབ་བུའི་གྲ། །རྣམ་ཀུན་ལུས་དག་ཡིད་ཀྱིས་
 བསྐྱོན་བྱར་ཤོས། །དེ་སྤྱིར་ཆད་མེད་ལྷགས་རྗེའི་ལྷ་ལས་ནས། །འཛིག་རྟེན་འདྲེན་པའི་
 དཔལ་དུ་ལེགས་ཤར་བའི། །དམ་པ་ཉིན་བྱེད་དུ་མའི་གསུང་གི་ཆེར། །བདག་སྒྲོའི་
 བསྒྲོའི་ཆལ་དུ་ཅི་ཡང་ལུང་། །དེ་ལྟར་སྒྲོ་ཆེན་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས། །ལེགས་འོངས་
 འཇམ་དབྱངས་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིང་རྒྱན། །སྒྲོན་ལས་ཆེ་འབྱུང་ཅི་ལ་ཆགས་པ་
 གང་། །ཅུང་ཟད་སྤེལ་ལ་འབད་ཅོལ་བདག་གིས་བབྱིས། །འདི་ལས་ལེགས་བཤད་
 སྒྲིན་སྒྲིན་འབྲིགས་པ་གང་། །ཡན་བདེའི་གཞི་རྟེན་འདུལ་བའི་བསྐྱར་བ་ཡི། །དབྱར་
 མཚོ་འཕེལ་བའི་གསོས་སུ་འགྱུར་གྱིད་སྒྲུལ། །བདག་སྒྲོའི་གཞོན་རྒྱལ་དགའ་བའི་
 བསམ་གཏན་བྱེད། །འོན་དེ་སངས་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི། །གཞལ་བྱར་བྱིས་
 བའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱིས་དབྱད་ཕྱིར། །མཛོག་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཉེས་བཤད་ནི། །ཅི་མཆིས་
 (༥༥)དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆོས་པར་མཛོད། །འདིར་འབད་ལས་འོངས་དགེ་ཆོགས་
 དལ་འགྲོའི་རྒྱན། །འགྲོ་ཀུན་ལེགས་བུས་རྣམས་ལུ་སྤོང་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཀུན་མཁུན་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེར་ཞུགས་དེ། །སྒྲལ་བཟང་གདེངས་ཅན་ཅེ་དགའི་དཔལ་ཐོབ་ཤོག །ཅི་མདོ་རྒྱང་
 གི་བསྐྱབ་བུའི་སྒྲོམ་ཆོག་གི་རྣམ་པཤད་རྒྱལ་བསྐྱོན་གསལ་བྱེད་འདོད་གར་བྱེད་པ་ཆེས་དུ་བའོ་ནི་རྒྱ་ལག་ལོ་ལྟར་དུ་དབྱར་
 གནས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚོ་རྒྱུ་ཡ་པ་རྣམས་ལ་འདིའི་བཤད་ལུ་རྒྱལ་པར་སྤེལ་སྐབས་མཁུང་བཤད་རྣམས་འདི་ལོར་འཛོད་པ་ཆོག་དགོས་

一、
二、
三、
四、
五、
六、

ཨོཾ་ཨཱ་མཱི། ཨྱེ་ཀུའི་ཡན་པདེ་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱུང་བ། །ཕུང་བསྐྱུན་ཚེས་འཁོར་
ཡོངས་ཀྱི་ཨྱེ་བ་གང་། །ཨྱོད་མེད་བསྐྱམས་པའི་ཁྲིམས་ལྟར་དགེ་སྦྱོར་གི། །བསྐྱུལ་བུའི་
གནས་ཀུན་གསལ་བུའདེང་འདིར་གང་། །མི་རྗེ་དྲུང་ཡིག་སྟོ་བཟང་ཚེས་འཁོར་དང་། །
ཐར་དོད་དགའ་བཅུ་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་པ། །ཚོར་དཔོན་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ལྟོས་
བཅས་ཀྱིས། །རྒྱལ་འདིར་སྟོ་གསལ་དོན་པོའི་མཐུན་རྒྱུ་ལྟུང་། །ལྷ་ག་བསམ་རབ་
ཡངས་བཀའ་སྟོན་དགའ་བཞི་བས། །ཅི་བདེར་རྒྱལ་བའི་ཕྱི་རྒྱུར་པར་བསྐྱུན་དགས། །
འབྲེལ་ཐོགས་འདི་ཕྱིའི་ལོགས་ཚོགས་འབྲུག་པ་དང་། །ཀུན་མཆིན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་
ལྷུང་ཐོབ་ཤོག །ཁྱེད་པར་དུས་འདས་སྟོ་བཟང་ཚེས་ལྟར་ཡང་། །ཨྱེ་ཀུན་རྒྱལ་བའི་
བསྐྱུན་ལ་རབ་བྱུང་ཨྱེ། །ཁྲིམས་ལྟར་ཨྱེ་སྟོད་འཛིན་པའི་གཙོར་གྱུར་ནས། །སྤྱི་མེད་
བྱུང་(༥༧༩)རྒྱལ་རྒྱལ་པ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །བསྐྱུན་པའི་རུ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས། །
ཡོངས་ལ་གྲགས་པ་དོན་ལྟར་མཛད་པ་མཆོག །གསེར་མདོག་ཅོད་པར་འཆར་བའི་
རིང་ལུགས་གང་། །ཁྲིད་མཐའི་བར་དུ་འཕེལ་ཁིར་རྒྱས་པར་ཤོག །

[illegible]

༡༣། །རི་ཁྲོད་སྤྱོད་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བའི་
 རིམ་པ་འགྲོ་ཀུན་ལན་བདེའི་གཞི་བསྐྱར་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །འགྲོ་ཀུན་དོན་དུ་བྱམས་དང་སྤྱིར་རྗེས་
 ཐུགས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱལ་མར་བར། །ལྗོད་མེད་བཙོན་པས་
 མཐའ་མར་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །བདེན་པ་གསུང་བ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །གང་གིས་
 དངོས་སུ་སྤྱོད་བའི་དུས་ཡོལ་ནས། །བདག་ཅག་ལྷག་མར་ལུས་པའི་ཉམས་ཐག་ལ། །
 ལན་གཞོད་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་འདྲམས་མཛད་པའི། །རིམ་བརྒྱུད་ཅུ་བའི་བླ་མར་
 ཀུས་བྱག་འཆལ། །དགེ་དང་འདུན་པའི་བར་དུ་བདུད་རིམ་རྒྱས། །དབྱེན་བཙོན་མི་
 རུས་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས། །མི་ཉམས་བསྐྱར་ཐབས་ཁྲིམས་ཀྱི་ར་བ་བཙུགས། །
 དཀར་ཕྱོགས་ལྷ་དང་བཅས་པས་རྟག་དུ་སྤྱོད་ས། །དེ་ལ་འགྲོ་ཀུན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁིང་
 ས། སྐལ་ལྷན་ཐར་འདོད་ཀྱི་མིག་འདྲེན་བྱས། །བསྐྱབ་གསུམ་དུར་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཆོན་
 འཛིན་ས། །རི་ཁྲོད་སྤྱོད་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་དུ་གང་གསོལ་བ་ནི། ཐོག་མར་གནས་
 འདིར་འཁོལ་འགྲིབ་བྱུང་རྒྱལ་དང་། དེ་ལ་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་མ་
 གན་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པའི་གསང་རྒྱལ་བྱིལ་བ། བྱང་གནམ་མཆོ་ཆེན་མོའི་ཉིན་ལ་དོར་
 ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་དང་། སྤྱི་ལ་གདོང་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན་བྱ་དོར་
 བས་མཁའ་གསུང་གི་དོར་དུ་གསལ་པའི་དབེན་གནས་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་གྱིང་འདི་
 ཉིད་ནི། སྙན་དུས་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་ལོ་པ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་གནས་མཛད་ཅིང་སྐྱ་གདུང་ཡང་

མང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པ་བཅས། ལུང་རྟོན་སྐུ་པ་པར་ཆད་མེད་པར་མཐར་ཕྱིན་པར་
 (༡༩)ཡེད་པའི་གནས་བཟང་ལུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཅིང་། པར་སྐུ་པས་ཞིག་དུ་
 བྱི་རོལ་སྐུ་སྟེགས་ཕྱེ་བྲག་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕོན་དགར་གྱིས་འཛིན་བཟུལ་
 དུ་ལུས་པ་ན། བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་པ་སྟོ་བཟང་རོང་པ་
 ཞེས་བཀྱི་བ་གནས་འདིར་བྱོན་ནས་ཕོན་གྱི་རྟེན་འཇུགས་སོགས་གནས་འདི་དྲི་མས་
 སྐྱགས་པའི་ཉེས་སྦྱོན་རྣམས་བསལ་དེ། རྒྱལ་པའི་དཔ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྦྱོར་སྦྱོབས་
 གྱིས་འབྲམ་སྦྱོགས་མཛད་པའི་ཞབས་ཡོན་ཁོ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྦྱིལ་ནས་ལོག་འཆོ་
 དང་མ་འདྲིས་པར་རྒྱལ་པའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུ་བཅུམས་པ་ལ་ཉེ་བ་ན།
 ལ་སྐྱང་བ་མཐའ་ཡས་དུར་སྦྱིག་གར་རོལ་པར་ཆེན་གཤམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་
 ལ་རྟེན་བཅུན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེའི་འགྲོ་དོན་
 གྲེ་དང་དགོན་པ་གང་ལ་སྐུ་པས་བབས་གྱི་ཕྱགས་དགོངས་བཀྲག་ཞུ་བུས་པར་དགོན་
 གནས་འདི་རང་དུ་གདན་ཞུ་བུས་ན་བཟང་པའི་རྗེས་ཡོང་མཛོན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་
 པའི་བཀའ་ལུང་བྱིར་ཐེབས་བུར་བ་ན་དེ་དོན་ལྟར་བཅུམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་དེ་
 ད་པར་དུ་འགྲོ་པའི་མཆོད་སྦྱོར་ཆེན་པོར་མཛོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་པའི་བསོད་
 བསམ་དང་བཀའ་དྲིན་ནི་བསམ་བཞུད་ལས་འདས་གིང་། གཞན་ཡང་མཆོད་པའི་ཡོ་
 བྱད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མཐུན་གྱི་འཆོ་བས་སི་ཡོངས་པའི་སྦྱོར་འཇགས་སོགས་ཀྱང་མཛད་
 པས། དགེ་སྦྱོར་དེ་ཉིད་ནི་གནས་གཞི་སྟེ་དང་བཅས་པ་འདི་ལ་ཡོན་འཕྱོར་མཆོད་པའི་
 གནས་སུ་སྦྱོན་པ་ལ་ཡོར་བཅས་མཛོན་སུམ་དུ་སྦྱུང་བྱངས་ནས་བཀྱིས་དང་དགེ་མཆོན་
 གྱིས་བྱུང་པར་མཛད་པའི་བཀའ་(༡༠)དྲིན་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་གོ། དེ་ལྟར་ཐན་
 བདེའི་རྩ་བ་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ལ་རག་ལས་པའི་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་
 གཞི་ལོགས་པར་གྱུ་བ་པ་ན་སི་རིང་པར་པར་ཆེན་གཤམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་

[illegible]

[illegible]

ཡོད། །ཡོངས་སྤྱོད་རྟག་པ་གཤམ་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་མི་རུང་བ་རགས་པའི་
མཐའ་རྒྱ་ལོགས་པར་བཀག་པའི་གངས་མཚན་གནད་ལ་ཁེལ་ཁྱོད་རྩིང་ཕྱིན་རྒྱུ་པས་
གྱིས་སེམས་ལ་པན་ཐོགས་ཆེ་བས་གང་ལ་བསྐྱེད་རྒྱས་སྤྱོད་བྱུངས་སྤྱོད་ཀྱང་ལྟར་ཀ་ར་བ་
སངས་རྒྱས་དང་མ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ག་མ་རན་སྤོང་དུ་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་
པའི་བདག་གི་སྤྱོད་པའི་མཛད་པ་རྒྱས་ཐར་དེར་དུས་གྱི་སྤྱོད་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་
སྤྱོད་པོར་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས། ཡོག་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་
དཀའ་གནད་འདི་ཁོར་དུ་རྒྱད་ནས་སྤྱོད་པ་དང་དཔ་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་གཞན་ཐམས་
ཅད་སྤངས་ནས་མཚན་ལྟན་གྱི་སྤྱོད་པ་འདི་མཉེས་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིན་མཚན་ཀྱང་དུ་
བསམ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་སྤྱོད་རྒྱས་གྱི་ལས་གྱི་རྩ་བའི་གནད་ལ་འབད་བ་དུ་
མས་བཅོམ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ན། སྤྱོད་པ་མཉེས་པའི་རང་རྟགས་མ་ཞོར་བའོ་བསྐྱེད་མི་
དགོས་པའི་སྤྱོད་གྱི་མཚན་ཐོག་ལ་ཞོལ་བའི་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱང་སང་པོ་མཛད་ཅིང་། ལྷག་
པར་མ་འོངས་འབྱུང་འབྱུང་གཞིགས་ནས་ད་ནི་བྱ་དོར་དེ་ཁྱོད་འདིར་སྤྱོད་ལ་ད་ལས་
སྤང་དོར་སྤྱོད་ནས་འབད་རྒྱས་གྱི་ནང་གི་ཉེར་ཡིན་དང་། ཕྱི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་མགོན་དང་བཅས་པའི་རྟེན་བཟང་ཡུད་ཅུམ་འདི་ལ་རང་འདོད་ལ་གཞན་མན་
ཚུན་ཆད་གྱི་མིར་བཏགས་པའི་འདུ་ཡོངས་ཟང་ཟིང་སང་པོ་མ་བྱེད་པར་ལས་གོང་མ་
རྒྱུ་མས་འཆོལ་བའི་བསམ་པ་དང་མ་བུལ་བར། ལྷལ་དུ་ལག་ཐོག་གཤམ་ཆེ་བ་སྤྱོད་དུ་གི་
ནས་སྤྱོད་ཉེས་པ་རན་སྤོང་གི་སྤྱོད་བསྐྱེད་དང་། དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྟག་དུ་བསྐྱོམ་
ལ་སྤྱོད་འགྲོ་དང་ལས་འབྲས་དགེ་སྤྱོད་གི་མཐིལ་དུ་བགྱིས་ཅིས་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱང་བ་
ནི། རང་ལུལ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དང་བུལ་ནས་འགྲོ་མ་ཁོད་ཅིང་། ལྷག་པར་འཆི་བ་དང་
སྤྱོད་བསྐྱེད་ཡུད་ཅུམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱང་མ་འོངས་པར་(༤༣)འདུག་ཞུས་པས། སྤྱོད་
པའི་གསུང་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་ན་སྤྱོད་པ་བུལ་ཡང་ལུས་གྱི་གིག་སྤྱོད་པར་ཐོགས་

གདམ་གྱི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས། སུང་ལ་རེ་ཆེན་ལྷག་ཅུ་མི་རྗེད། ལྷག་ལ་ཆོས་
ཤེས་ན་སུང་ལ་དབང་ཆེ་གསུང་བ་ལྟར། དགོན་གནས་འདིའི་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་།
མྱེའི་དཔོན་འབངས་ཆེང་མས་རིམ་གྱིས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤོར་ནས་
ཟས་ཚོར་གྱི་སུང་གིས་སུ་ཆོད་ཅིང་། དད་གུས་གྱིས་སུ་འདུན་དུ་ལམོར་ཞིང་དངོས་འབུལ་
སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་བཅས་རང་གིས་སྒྲ་ས་ལ་རི་ལྟར་བཀྱིས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་སུ་འདུན་སུ་ཤོར་
ཆོས་སུ་སྒྲིན་པ་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཡིད་ས་ཕྱོགས་པས་རང་ཚུགས་ས་ཞིག་པར་བྱས་
ནས་དངོས་འབུལ་རྣམས་ས་སྒྲར་ས་གིང་། སུན་ཆོགས་སུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འབུལ་དུ་སྒྲ་
པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒུལ་ཡང་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་མེར་སྒྲ་རྣམས་གྱིས་སྒྲ་བས་གནས་སུ་འཛིན་པ་
བཀག་བས་ས་བྱུང་ཅིང་། དད་རྒྱས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་ལ་འཛིན་ནས། སྒྲ་བས་
གཅིག་སྒྲ་ས་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱད་གནས་སྒྲ་པའི་ཉེ་འདབས་སལ། དེ་མིན་རྒྱར་རག་སོགས་
གཞན་ཞིག་ལ་སྒྲོས་ཆོག་པ་ཞུས་པར། གནས་འདི་ཁར་བསམ་སྤྱོད་ས་ཉམས་པར་
བསྤྱད་ནས་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་ཆོས་སུ་འདུན་གྱིས་པན་བཏགས་ན་རང་གཞན་གཉིས་
ཆར་མཐའ་བཟང་ཞེས་གཞན་དོན་གྱི་སྒྲ་བས་ཀྱང་ཁྱད་ཆེད་དབྱེ་བའི་བཀའ་སློབ་བསྒྲིག་
མེད་སྒྲུལ་བཅས། དེ་ནས་བཟུང་རང་འདོད་ས་འདྲེས་པའི་སྒྲིང་སྒྲིབས་བསྒྲིང་ནས་ཉེ་
ལམོར་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་དགོ་སྒྲིག་སྒྲར་དོར་གྱི་ལས་འབྲས་སྒྲིང་དང་། ཁྱད་པར་དགོ་
འདུན་ལ་སྒྲ་བས་སུ་བབས་པའི་ལས་གཅིག་སུ་བསྒྲན་པའི་རྒྱ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་
བརྒྱམས་ཉེ་ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏུམ་ཡང་ཡང་ཞུས་ནས། དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ཕྱགས་
རྒྱད་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བག་ཡེབས་པར་བྱས་གིང་། ལྷག་པར་བཤད་པའི་རྗེས་འཇུག་
ལག་ལེན་དུ་བསྒྱུར་ནས་སྒྲོམ་པ་ལ་རྒྱ་སྒྲར་གི་སྒྲིན་བྱུང་བ་དང་། ཆར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
པ་བག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིར་བསྒྲིག་མི་བྱེད་པ་རྣམས་རོ་བཟུང་དུ་ས་ལུས་པར་དགོ་
འདུན་གྱི་ཁྱད་ནས་གནས་དཔྱུར་བྱས་ནས་རང་གཞན་ལ་ཕན་བཏགས། གཞན་ཡང་

དགོན་ཅར་དུ་ཤུལ་ཆེན་སྤྱོད་ཆོག་ལ་འག་བཏགས་ནས་ཆར་དར་བུར་མེད་གྱི་འགྲེམ་
འགྲུལ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་དང་། དུས་ཚོད་(༥ན)ལ་འག་བཏགས་ནས་སྤྱོད་པར་མེད་
འདུ་ཡོངས་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་སྤྱོད་ལེན་གྱི་ཆེད་དུ་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་
སྤྱོད་གཙོན་འཛེམས་མེད་བྱེད་པ་སོགས་སྤྱིན་དར་སྤྱིན་པའི་ཆེན་འགྲུར་གྱི་སྒོ་དཔ་
དུ་བཀག་ནས། རབ་བྱུར་རྣམས་ཀྱི་དྲགས་ཆ་ལུགས་དར་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་ལས་སོགས་
ཁྲིམ་པ་དར་མི་འདུ་བའི་བྱེད་ཆོས་རགས་པ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་སྒོ་ལུགས་པར་བྱེ་
ནས་དད་ལྷན་བཞེད་ནམས་གྱི་ཁྲིམ་སར་འགྲོ་རེས་སུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་གཙུག་ལག་
ཁང་ལྷ་རྟེན་དར་བཅས་པ་ཞིག་གསོས་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཡར་སྤྱོད་བྱའི་མདོ་
ཆོག་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་གསར་འཛུགས་ཐོག་ལོ་ལྷར་སྤྱོད་བྱའི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཆོད་བདུན་
ཤག་གཅིག་གི་བསྟེན་བཀུར་ཐེབ་ཅུ་སྟོར་འཛུགས་གནད་སྤྱིན་བྱས་ཤིང་བྱགས་དཔ་
ཆོས་སྤྱོད་གྱི་རིགས་ཀྱང་མར་པོ་གསར་འཛུགས་དང་། སྤྱོད་ཡོད་གྱི་འདོན་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་བསམ་ལུགས་དར་འདོན་ལུགས་རྒྱུ་ཆད་གྱི་སྒོ་ནས་རང་གཞན་གྱི་ཆེན་མེལ་རིམ་
གྲོ་ཅོམ་དུ་མ་མོར་བར་འདི་བྱའི་བདེ་ལུགས་གྱི་ཅུ་བར་འགྲོ་རེས་སུ་བྱས། སྤྱི་ཕྱགས་
ལ་ཡར་སྤྱོད་ནས་པོན་ལུགས་དར་ཆེས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་མི་སྤྱོད་རྣམས་བཞེད་རྣམས་
གྱི་བསམས་རྒྱལ་དཔལ་པས་སྤྱོད་བུ་དཔལ་པ་དར་བྱེད་དཀར་ཁྲིམ་རང་སྤྱོད་པ་གྱིས་ཐན་
གཙོད་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤོངས་ཆ་བཞེད་བསྤྱིས་པ་བསམ་མེད་ལྷར་འདོད་པ་ལ་གར་བབས་
འགྲུལ་དུ་ལག་ལེན་དུ་བཏབ་ནས་ཆོ་འདོར་ཡང་རང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ལ་བྱག་པའི་ལས་
ཆབ་པོ་ཆེ་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་གསོག་པ་ལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་པོ་ཆོད་པོར་ཅི་ཁྲིམ་། ཅ་
འཆི་རྒྱུད་པའི་ཕྱ་རམ་གྱི་ཆེན་དྲག་པོ་བྱུར་བ་དང་བྱུར་དུ་དོག་པ་ན་ཡང་། ཆར་ས་པ་དང་
བྱུར་འཛུགས་སོགས་གཞུགས་དར་འདོད་ལྷ་ཅོམ་ཡང་ས་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བཅོན་གྱི་སོགས་
ཡི་དྲགས་གདུག་རྒྱལ་ཅན་མར་པོ་ལ་མིར་སྤྱོད་ཆོག་ལ་འག་བཏགས་ནས་སྤྱོད་འདེན་སྤོངས་

བསྐྱོད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། དེ་དག་ཚུང་ལ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་པ་མ་དག་པ་
 མཐོང་བཟང་མི་ནང་མི་མཐུན་པ་སྟགས་བཀྲ་ཤིས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡང་། ང་(པཎ)དུང་
 གཞན་ཞིག་གིས་ལན་པར་མཐོང་བ་སྟགས་བྱུང་དོར་གོ་ལོག་གི་སྟག་ལ་སྐྱོད་པ་རྒྱན་
 འབྲུམས་སུ་ལུས་པས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལུང་གི་ཉེས་སྒྲོན་རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐབས་
 མཁས་གྱིས་བཀག་ནས། རྒྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱབས་
 འོག་ཏུ་ཚུད་ངེས་ཀྱི་དགོ་བཅུའི་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲོན་ས་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་མེར་སྐྱ་ཚར་
 མ་ལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕན་བཏགས་རྒྱ་མི་རྒྱུང་བར་བྱས་ཤིང་།
 དེ་ནས་སྤྱ་མ་རྒྱལ་བ་ལྷས་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་རྗེའི་བྱིན་རྒྱབས་སྙིང་ལ་ཞུགས་ནས་ཕན་
 བ་ལ་ཕན་པར་ངོ་ཤེས་ཏེ། དེའི་ཡང་རྩ་བ་སྤྱ་མ་འདི་རང་དུ་མཐོང་ནས་དགོ་འདུན་
 དཔོན་འབངས་དང་བཅས་པས་ཁ་ཙམ་མིན་པའི་དད་གུས་ཆེར་བསྐྱེད་ནས་དགོན་གནས་
 འདི་རང་དུ་ཡུན་བསྐྱེད་ས་ནས་བཞུགས་དགོས་ཚུལ་སྤྱ་མ་རང་ལ་ནན་གྱིས་ཞུས་ཤིང་།
 བདག་ཅག་གཏུ་ཚེ་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྷགས་ཀྱི་བཀའ་སྟོབ་མཛད་དགོས་
 ཚུལ་བྱུང་བ་ན། ཕན་གཉིས་ཀྱང་སྟོགས་དུས་སྤྱ་སྟོབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་
 སྟོན་དུ་ཡོད་པ་སྟུམ་ནས་དགའ་དད་ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་སྤྱ་མ་རང་ལ་ཡང་དེ་ལྷགས་
 ཀྱི་ངག་བཀོད་དང་། དགོ་འདུན་རྣམས་དང་བཅས་པར་ཡང་ཁྱེད་ཅག་ལ་དགོ་འདུན་
 ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བའི་རིས་པ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མ་ཆར་ན་དགོ་འདུན་ཆོགས་པ་རྙེད་པའི་
 དགོས་དོན་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བས་ངེས་པར་གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་ཆ་ལག་ཆར་བ་ཞིག་མི་
 རིང་བར་ཚུགས་དགོས་ཞེས་ཞུས་པ་ན་ཆར་མས་བསམ་སྦྱོར་དག་པས་ཞལ་བཞེས་
 མཛད་ཅིང་། བསྐྱར་པའི་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཡུན་རིང་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོ་འདུན་རང་གི་སྤྱི་རྣམས་
 གང་འཕྱོར་གྱི་རྒྱ་བྱས། ཕན་གཉིས་ནས་ཀྱང་འབད་པ་དང་སྤྱངས་གྱིས་སྤྱི་རྣམས་ཏེ་
 གསོ་སྦྱོང་གི་དེན་དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྒྱན་

ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་གོང་བྱས་པར་སུམ་པར་སྤོང་ཅིག །དེ་ལྟར་དགོན་གནས་
འདིའི་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་རྒྱུ་ལ་བྱིས་པའི་དགོས་དོན་ཡང་། ཕྱི་གནས་གཞི་ཡོངས་སྤྱོད་
དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ནང་གི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱང་བསྐྱར་པ་ཁོ་
ནའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་སྒྲིམ་གྱིང་། བསྐྱར་བ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲིམ་
(༥བ)སྤྱུ་ཆེན་པོ་རེ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པར་གྱེས་པའི་ཆེད་དང་། ལྷག་པར་དེ་དག་
གི་བཀའ་དྲིན་དྲན་ནས་ཕྱིན་ཆད་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་
བསམ་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཡིན་ལགས།

དེ་ཡང་དངོས་པོ་འབྲུལ་བ་དང་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ས་ཡིན་པར་བཀའ་
རྒྱལ་པ་ཁོ་ན་ལ་ནན་དྲན་དུ་བྱས་ནས་དྲིན་ལན་བསམ་དགོས་དེ། སྒྲིམ་རབས་ལས།
ཕན་པའི་ལན་དུ་སྐྱོད་པ་བྱ་བ་ནི། །བསྐྱོ་བའི་ཆོག་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་གིང་། དཔེར་ན་ཁྱེད་ཅག་བྱ་དོར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ཅིག་གི་སྐོ་འཇུག་
ལ་ཡང་ཆེ་སྟོད་བྱིས་པ་ལ་ཕར་བསྟོད་ནས་སྒྲོར་ཡང་རྒྱར་སྒྲོད་ནས་མི་སྟེར་བ་ལ། ཆེ་
སྒྲོད་དེ་ལྟའི་དུས་སུ་ཕར་བཀག་ཀྱང་རྒྱར་རེ་ནས་མི་ཐོབ་ཐོབ་བྱེད་པ་ནི། བསམ་སྒྲོར་
བྱེད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྐུ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱི་མ་འདིའི་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་
སྤོང་སུས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདི་དག་རྒྱན་ཆད་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲངས་ནས་རང་ཅག་ཀྱང་སྤྱི་
མའི་གདམས་ངག་ལ་འབད་པས་སྒྲིམ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་དང་། དེའི་ཐབས་
གཅིག་སུ་འདི་ཕྱི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་རུ་བ་ལས་སྟོན་སྒྲིམ་སྤྱད་པ་ཡལ་བར་མི་འདོར་
བ་ལ་འབད་བཀའ་ཆེའོ། །

༥ གཉིས་བ་དེ་ལ་བྱིས་སུ་བཅའ་བའི་རིས་པ་ལ། བྱིས་ས་དངོས། ཞར་བྱུང་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསར་འཇུག་གི་རིས་པ་དང་། ལྷགས་ནས་སྒྲིགས་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་རིས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པའི་སྤོང་ལས། རི་ལྟར་རབ་དུ་

ཅན་ལ་ཡང་། རམ་པ་བྱུང་བ་དང་། དགོན་གཞན་ནས་གནས་དབྱེར་ཆད་ལྷན་བྱས་
ནས་མུད་པའི་རིགས་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེར་དང་། སུ་ཚུན་དཔྱག་ཅིང་མི་འོས་
པའི་བྱ་བ་མང་པོས་གཞན་དུ་སྤྲོད་དུ་ས་བྱུང་པའི་རིགས་དང་། ས་རྒྱུང་བཀའ་འབྲུག་
གི་བྱ་བ་ཚུན་ལ་ཡང་རབ་བྱུང་དང་ལྷོ་ས་པ་རྣམས་ས་ཁན་པོ་དང་ཆོག་ཆད་ལྷན་བྱུང་ས་
ས་ནས་བྱུང་ས་པ་ཡིན་མིན་སོགས་ཁོ་རང་དང་གཞན་དག་ལ་དེས་དང་བརྒྱད་པས་དྲི་
རྟོག་ལེགས་པར་བྱས་ནས། གོང་གསལ་གྱི་བར་ཆད་ཅན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཡིན་པེས་
དང་དོགས་གཞི་ཆེ་བའི་རིགས་ཀྱང་དགོན་གནས་འདིར་འདུག་པ་ལྟ་ཞིག །སོ་སོ་ནས་
རྟོན་ལ་ཁོར་ཅིང་ཡང་བྱས་མི་ཆོག་ཅིང་། བར་ཆད་རགས་པ་དེ་རྣམས་བྲལ་པེས་སུ་
འདུག་ན་རང་ལ་འབྲེལ་(ཡབ)ཆེ་ཆུང་དང་དེས་ཆས་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་མི་བལྟ་
བར་དགོན་གནས་འདིར་འདུག་པའི་ཁས་ལེན་དང་བྱུང་ལེན་ས་འབྱུང་ས་པར་གང་དྲག་
བྱེད་ཅིང་། ཁོ་རང་ལྷོ་ས་པར་བཅས་པ་ལ་ཡང་གསར་ཞུགས་གྱི་ཡོ་བྱད་བརྒྱུགས་དགོས་
དང་། ལྷག་པར་ཞུགས་ནས་ཆོས་བཞིན་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་
བར་བརྗོད། དེ་ནས་ཁག་ཐེག་རང་གིས་གནས་གྱི་སྤྱ་སའི་སྤྱ་མདུན་དུ་བྱིན་ཏེ། རྟོན་
འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བས་མཇུག་དང་དཀར་གཙང་སྤལ་ནས་གསར་ཞུགས་དེའི་ཡིན་ཚུལ་རྣམས་
དྲང་པོར་བརྗོད་ནས་རི་བོད་འདིར་ཞུགས་ཆོག་པ་ལྟ་ཞིང་། སྤྱ་ས་ནས་ཀྱང་བྱིན་ཆད་
མི་རིགས་པའི་བྱུང་རྟོལ་མི་ཡོང་བའི་འགན་བསྐྱར་ནས་དུས་སྐབས་འཆོས་ས་པར་བཅུག་
ཆོག་པའི་གནད་བ་བྱིན། དེ་ནས་དགོ་འདུན་སྤྱི་ལ་ལྷ་བའི་བྱིར་ལ་བཏགས་དང་བཅས་
དབྱ་སུམ་དང་དང་སྤྱི་པ་གཉིས་ལ་ཁག་ཐེག་རང་ནས་རིམ་བུར་བྱིས་གསར་ཞུགས་བྱས་
ཆོག་པ་དང་ཞུགས་སྤྱིའི་སྤྱན་གསན་ཡང་འབྲལ་ཞིང་། རབ་བྱུང་གི་དྲགས་ཆ་ལྷགས་གྱ་
ཆས་ཆ་ཆད་དང་ཆབ་རིལ་སྤྱག་སྤྱིག །ཆོས་གོས། གདིར་བ་བཅས་བཟང་རན་གྱི་
ས་བཤའ་དང་བྲལ་བ་པེས་པར་བརྒྱུགས། ལྷུང་བཟེད། ཚུ་ཆོགས། ས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་ས་

རྩ་གཅིས་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སྤྱོད་རང་གི་རོ་བོ་བསྐྱེད་པ་ལྟེ། རྩ་བ་བཞི་སྟགས་
 ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན། ཞེས་དང་། མོ་མོར་
 ཐར་པ་ལས་གྱུར། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི། དོན་ཉུང་པ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་དགེ་སྤྱོད་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་པར་རིས་པའི་དགེ་
 འདུན་དུ་སྒྱུར་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐར་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
 དང་། བྱེད་པར་སྐབས་སུ་བབས་པ་རྣམས་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་གིང་། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྲུ་མ་དང་དགེ་ཞུན་དགེ་
 འདུན་དང་བཅས་པའི་སྤྱིའི་གྲོགས་དང་། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་བསམ་པ་དང་།
 དེའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལུན་སུམ་ཚྭ་གས་པའི་སྒྲོ་ནས། ཐོག་མར་སྒྲོ་མ་
 པའི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་རགས་རིམ་ནས་རོ་གྲེས་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བས་ན། རྩ་བ་
 བཞིའི་དང་བོ་མི་ཚངས་སྦྱོད་ཀྱི་ཕམ་པ་ནི། རང་གཞན་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡང་། ཁ་དང་
 བཤད་ལས་མོ་མཚན་ཏེ་མ་སྒྲོ་གསུམ་པོ་གང་གི་ནང་དུ། རང་གི་སྦྱོས་པའི་(༥)དབང་
 པོ་ལས་རྩར་བཅུག་པའི་རིག་པའི་བདེ་བ་ལུས་གཤིས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཞིང་ཡིད་གཤིས་ཀྱིས་དང་
 དུ་སྒྲུངས་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་ནི། མི་གཞན་གྱིས་འདི་ནི་དེའོ་སྟེ་རྩ་བ་སྦྱོས་
 བཟུང་བའི་ཐུགས་སྐྱར་ལུ་རི་བའི་དངོས་པོ་རང་གིས་བརྒྱས་པ་དང་། གཞན་རྒྱར་བཅུག་
 བས་ཐོབ་སྒྲོ་སྦྱོས་པ་དེའོ། །

གསུམ་པ་སྒྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཕམ་པ་ནི། མའི་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མིའི་
 འགྲོ་བ་གང་ཡང་གསོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་བས་རང་གི་སྤྱོད་ལ་དུ་གི་བ་དེའོ། །

བཞི་པ་བརྒྱན་སྒྲུའི་ཕམ་པ་ནི། རང་གིས་མ་ཐོབ་པའི་མདོར་གྲེས་སྟགས་གོང་
 མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་སྒྲུས་པས། མི་གཞན་གྱིས་བདེན་པར་གོ་བ་དེའོ། །བཞི་པོ་

པས་བྱིན་ཆད་བྱུང་བའི་དེ་ལས་ཅུ་པའི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ། དེས་ན་དག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་བྱུང་སྐབས་མ་ཐག་ནས་བཟུང་ས་ཤིང་པར་དུ་པས་སྒྲིམ་གྱི་ཞུས་ཐམས་ཅད་བཞག་
ནས། ཅུ་པ་འདི་བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་ས་གོས་པ་ལ་འབད་པ་གཅིག་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱ་
ཞིང་། གལ་སྲིད་བཤོད་ནམས་གིན་དུ་དམན་པའི་སྒྲིམ་པ་བྱིས་པས་པ་བྱུང་ན། སྒྲིམ་བྱི་
མའི་རན་སྤོང་སྒྲིམ་པར་གིས་འབྱོད་སེམས་དྲག་པོས་སི་འཆབ་པར་དེ་ས་ཐག་དུ་
སྒྲིམ་པ་དག་འདུན་ལ་ཞུས་ནས་དག་སྒྲིམ་གྱི་བྱོད་དུ་མི་སྒྲིམ་པར་འབྱོ་བར་བྱ། དེ་ལྟར་སི་
བྱོད་པའི་བདུད་བྱི་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་བྱུང་ན། སྒྲིམ་པ་དག་འདུན་ནས་སྒྲིམ་རྗེ་གོ་ལོག་གིས་
སི་སྒྲིམ་པར་འཇམ་རྒྱུ་གང་འོས་བྱིས་སྒྲིམ་དུ་གནས་དབྱུང་བྱ་ཞིང་། བག་ཐེག་སོགས་
དག་འདུན་བྱི་བྱོད་ནས་དེའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་བྱུང་ན། དེ་ལ་ཡང་ས་མཐའ་མང་ར་གཅིག་
དང་དཀར་སེ་སྒྲན་དར་སོག་བརྒྱ་ཕྱག་བཅས་བྱི་ཆད་པ་དེས་པར་གདོང་། གཞན་ཡང་
འབྱུང་ཉེ་བ་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་དང་། ཆགས་སེམས་བྱིས་བྱུང་མེད་ལ་རེག་པ་དང་། འབྲིག་
ཆོག་སྒྲིམ་པ་དང་། བྱུང་མེད་བྱིས་པར་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིམ་དུ་མི་བཞུ་བ་དང་། མོ་སོ་
མཐུན་འཇུག་བྱེད་པ་དང་། དག་སྒྲིམ་སྒྲིམ་མེད་ལ་པས་པས་སྒྲིམ་འདེབས་བྱེད་པ་དང་།
དག་འདུན་སི་མཐུན་པ་ལ་ཁ་བྱེགས་བྱེད་པ་དང་། བག་མེད་བྱི་སྒྲིམ་པས་བྱིས་པ་
ལ་ས་དད་པར་བྱེད་པ་དང་། མཁན་པོ་དག་འདུན་བྱིས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཆར་བཅད་རྗེས་
འཛིན་གནང་པ་ལ་བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་སོགས་
བྱིན་རྒྱལས་མེད་པར་འཆར་བ་དང་། བྱིན་རྒྱལས་ཅན་ཞག་དུ་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་
སོགས་དང་། བྱུང་མེད་ལ་གོས་རྒྱུང་འཁྱུར་འཇུག་པ་དང་། མི་དགོས་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་
ལས་གོས་མང་པོ་སྒྲིམ་པ་སོགས་དང་། གདོང་བ་གསུམ་པ་བྱེད་ཆེ་རྒྱུ་པ་བྱིན་རྒྱལས་
ཅན་ནས་རྒྱུ་གང་ས་སྒྲིམ་པ་དང་། རར་གིས་བལ་ཁུར་རྒྱུར་གྲགས་ཕྱག་འབྱེད་པ་

མཐོག་མ་དང་། བྱིན་རྒྱུ་པ་མ་བྱས་པར་གསེར་དཔུང་མཐོག་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོས་མེད་
 དུ་རེག་པ་དང་། གཞན་རེག་དུ་འདུག་པ་དང་། བྱིན་བསྐྱེད་ཉི་ཆེར་མར་པོ་བྱེད་པ་
 མཐོག་མ་དང་། དགོ་སྒྲོང་གཞན་ལ་གོས་མཐོག་མ་བྱིན་པ་འཕྲོག་པ་མཐོག་མ་དང་། དགོ་
 འདུན་དང་གང་ཐག་གཞན་ལ་བསྐྱོས་པའི་རྩ་ས་རང་ལ་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་། བཟའ་
 བདུང་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དུས་སུ་མ་བཤིག་པར་འཛོག་པ་དང་། བརྒྱན་ཆོག་སྒྲུབ་དང་།
 དགོས་མེད་དུ་དགོ་སྒྲོང་གཞན་ལ་སྒྲིན་བརྩོད་པ་དང་། ཡན་ཚུན་སི་མཐུན་པར་དཔྱག་
 པ་མཐོག་མ་དང་། ཉེ་དུ་མིན་པའི་བུད་མེད་ལ་ཁྲིམས་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་སྒྲིན་པ་དང་།
 ཁྲིམ་པ་མཐོག་མ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གཞན་གྱི་སྒྲིན་སྒྲོགས་པ་མཐོག་མ་དང་། བཅས་མཆོས་མ་ལ་
 བྱང་གསེད་བྱེད་པ་དང་། དུས་རུང་མ་བྱས་པར་རྩོད་ཐག་དང་། བྱིན་བསྐྱེད་མཐོག་མ་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུས་བོན་བཅོས་པ་མཐོག་མ་དང་། བྱིདྲོ་ཁ་ཐས་ཐ་བ་མཐོག་མ་དང་། བྱིན་ལེན་
 མ་བྱས་པ་ཐ་བ་མཐོག་མ་དང་། རྒྱུ་ཆོགས་མ་བྱས་པར་སྒྲོག་ཆགས་ཡོད་པའི་རྩ་ལ་ལོངས་
 སྒྲོད་པ་དང་། མོ་མོ་ཉལ་གཤོས་བྱེད་མར་འདུག་འགྲེང་བྱེད་པ་མཐོག་མ་དང་། དམར་
 མེར་མཐོག་མ་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་གོས་དགར་བྱོན་པ་མཐོག་མ་དང་། བསམ་བཞིན་དུ་
 དུད་འགྲོ་ཆེ་རྒྱར་གང་ཡིན་གསེད་པ་མཐོག་མ་དང་། ཁྲིམས་གྲོགས་མེད་པར་གཉེན་མིན་
 པའི་བུད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་པ་མཐོག་མ་དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱར་གྲགས་འདས་
 བས་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱན་མ་མཐོག་མ་དང་བསྐྱེད་པས་ནས་(འབ)འགྲོ་བ་མཐོག་མ་དང་། ཆར་
 འབྱར་ཞིང་གཞན་ལ་བྱུད་པ་མཐོག་མ་དང་། གཟན་གསུམ་མཐོག་མ་རྒྱུ་པོར་མ་བཤིག་པ་
 མཐོག་མ་དང་། ཡང་རྩེར་མ་དང་། མར་འཛོལ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཁྲིམ་དུ་འགྲོ་འདུག་
 གི་ཆེ་སྒྲོ་གསུམ་ལོགས་པར་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཅ་ཅོ་ཆེར་སྒྲོགས་པ་མཐོག་མ་དང་།
 སིག་འདོམ་གང་ཅིས་དུ་སི་བལྟ་བ་དང་། རས་གོས་མཐོག་མ་གྱིས་མགོ་གཡོགས་པ་དང་།
 སྒྲུད་གོས་བརྩེས་པ་མཐོག་མ་དང་། ལག་གཉིས་གཉའ་ལྷག་དུ་བསྐྱོལ་བ་དང་། འགྲོ་

བའི་ཆོ་སེམས་པ་ཐོགས་དང་། སག་པོ་བསྐྱར་བ་དང་། ལུས་གཙུ་བ་དང་། ལག་པ་
 དུལ་བ་དང་། སེམས་རྒྱུ་དཔུང་བ་སྦྱང་བ་དང་། ལག་སྒྲེལ་བྱེད་བ་དང་། འདུག་པའི་
 ཆོ་སྐྱེས་པས་དེར་བཞུགས་ཅེས་ས་ལ་བ་པའི་སྐྱེན་ལ་འདུག་པ་ཐོགས་དང་། ཀླང་པ་
 དང་། བསྐྱར་དང་། ཀླང་སག་པོ་བཅས་གཅིག་སྟེར་དུ་གཅིག་བསྐྱེལ་བ་ཐོགས་དང་། ཀླང་
 པ་ཐོ་ཐོར་བསྐྱར་ས་པ་དང་། འདོས་ས་སྐྱར་བར་འདུག་པ་དང་། ཟས་ལེན་པའི་ཆོ་
 ལེགས་པར་ས་སྐྱར་ས་པ་ཐོགས་དང་། གོ་རིམ་ས་སྐྱར་ས་པ་དང་། མེས་ས་ས་
 ཡོངས་པར་ས་སྐྱར་ས་པ་དང་། ཟས་ས་འོང་གོང་ནས་ལྷུང་བཟེད་བཟེད་པ་ཐོགས་དང་།
 ཟས་ཁས་ཉ་ཅང་ཆེས་པ་དང་། ལྷུང་བ་ཐོགས་དང་། ཟས་ཁ་ལྷུང་ས་འོངས་པར་ཁ་
 གདངས་པ་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱིས་བཀང་སྟེ་གདམ་སྐྱ་པ་དང་། རྟག་ཅུག་ཐོགས་སྐྱ་བཅས་
 དང་། རྟེ་སྐྱར་སྐྱར་སྟེ་དུད་འགྲོ་ལྷུང་ཟ་བ་དང་། འབྲས་ཐོགས་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་ཟ་བ་
 དང་། ཁ་ཟས་ལ་འཕྱུ་སྐྱོད་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ནང་གི་ཟས་གཡས་གཡོན་སྟོ་བ་དང་།
 ཞིས་འདོགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱོད་ཀྱི་པ་དང་། ཁས་འཕྱོ་བཅད་ནས་ཟ་བ་དང་། བལྟག་པ་
 དང་། འབྲུག་པ་དང་། ལྷུག་པ་དང་། བསྐྱེལ་པ་དང་། ཟས་ལ་སེམས་ཉེན་ཀྱི་གཟུགས་
 བྱས་པ་གཞིས་ནས་ཟ་བ་དང་། གཞན་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་ལ་འཕྱུ་བ་དང་། ལག་པ་ཟས་
 ཀྱིས་གོས་པས་སྐྱོད་ལ་རེག་པ་དང་། འབགས་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱོང་ལ་འཕྱོར་བ་དང་། གང་
 ལྷུང་ལ་ཐོ་བ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ནང་དུ་ཟས་སྐྱག་འཛོག་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་གཞི་སྟེད་
 དང་། གད་གཡང་དང་། དཀའ་གཟར་འཛོག་(༡༠ན)པ་དང་། དེ་དག་དུ་བརྒྱ་བ་དང་།
 ལངས་ནས་བརྒྱ་བ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས་འབབ་སྐྱེའི་རྒྱུ་ལས་སྟོག་སྟེ་བཙུ་བ་དང་།
 ཉན་པ་པོ་འདུག་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་འཆད་པ་ཐོགས་དང་། སི་ན་བར་
 འགྲེང་སྟེ་བཤར་གཅི་འདོར་བ་དང་། སི་ན་བར་སྐྱེན་དང་། རྩ་སྐྱོན་ཀྱི་སྟེར་དུ་བཤར་
 གཅི་དང་། མཆིལ་ས་དང་། ལྷུངས་དང་། ལྷུགས་པ་ཐོགས་འདོར་བ་དང་། གཞན་

གྱིས་གཞོན་པ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་པར་གྱིང་ལ་འདོམ་གང་ཅས་ལས་སུ་བར་འཕྲེགས་
 པ་བཅས། འདིར་དངོས་སུ་སྒྲིམ་པ་དང་། མོགས་ཁོར་དུ་ལུས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རོ་
 འཕྲོད་ངེས་སུ་གིས་པར་བྱས་ནས་ངེས་པར་བསྐྱུར་དགོས་ཏེ། མ་བསྐྱུར་ས་པར་བག་
 མེད་དུ་ལུས་ན། ཉེས་བྱས་རྒྱུར་དུག་ཅིག་ཀྱང་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་ཡང་བསགས་པས་
 ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོ་འདོར་ཡང་བསོད་ནམས་ཉམས་ནས་བཤགས་བསྐྱམས་བྱེད་
 པ་མོགས་མི་དུན་པས་མཐ་པ་མོགས་ཀྱང་བྱུར་སྟེ། ཆོ་འདུག་གང་དུ་ཕྱིན་ཡང་མི་གིས་
 པའི་མཐའ་ཆད་ཞིག་དུ་གྱུར་ནས་ཡང་བ་རན་མོར་མ་སྤྱངས་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བས། དགེ་སྦྱོར་ཆོ་འདོད་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་འདི་ལ་གཞབས་
 པར་མཐོང་ཅིག །ད་ལྟ་ནས་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་རྒྱབ་ཅིས་ཡོད་ན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་
 ལྷུང་བ་དེ་དག་ཆེ་རྒྱུ་གིས་ཕྱི་མར་རྣམ་སྒྲིན་དང་། སྦྱོར་ཆ་ཆེ་རྒྱུར་དང་ལུན་རིང་བྱུང་མ་
 གཏོགས་སྟེག་ལྷུང་རྒྱུར་དུག་ཅིག་གིས་རྣམ་སྒྲིན་རན་མོར་དང་། སྦྱོར་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི།
 ལས་གཞན་གྱིས་མཐོན་མཐོ་ཐོབ་ཀྱང་ནད་མང་ཆེ་བྱུང་མོགས་མི་འདོད་པའི་སྦྱོར་ཆ་
 མང་ལ་བྱགས་དྲག་པོ་བསྒྲིག་དུ་མེད་པར་སྦྱོར་དགོས་པ་དང་། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན། རང་
 གིས་རང་ཉིད་འདི་ཕྱིར་སྟུག་དུ་འདུག་པའི་ལས་ལ་དགའ་ཞིང་སྟེན་པར་འགྱུར། བདག་
 འབྲས་སྟོད་ལུལ་རྩལ་ཆད་སྒྲོར་མི་འབབས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷག་པར་རང་གཞན་
 ཏྲག་དུ་བདེ་བར་བྱེད་པའི་ལས་དང་བསྐྱལ་པ་མང་པོར་མི་འབྲུད་པ་ལ་མོགས་པའི་
 ཉེས་དམིགས་འབྱུང་། ལ་ཟས་ཟ་ལེགས་པ་དང་། གོས་པ་འདོར་ཡག་པ་ཅམ་གྱིས་
 དགེ་བ་རྒྱུར་དུས་ཀྱང་། འདི་(༡༠བ)དང་ཕྱི་མར་གོར་དུ་བཤད་པ་ལས་སྟེག་པའི་ཕན་
 ཡོན་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་བུལ་འབྲས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཡང་འབྱུང་
 བས་ན། བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྟུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་སྟེག་ལ་སྦྱར་དོར་
 བྱེད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་དོ། །དེས་ན་དགོན་པའི་གནས་བརྟན་བསྟེས་པ་རྣམས་

ཆུང་མེད་པར། གཞན་ལ་གསོད་དུ་འདུག་པ་དང་། གསོད་སར་ཆོང་པ་སོགས་གཏན་
 བས་མི་དེགས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འཕགས་པ་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱད་པ་ལྟར་བཤད་ཅི་
 དགོས། རང་ཅག་གིས་མཛོན་སུ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་ཐོན་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་པ་ཕྱི་བ་ཆུང་
 ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོན་བཏགས་པའི་དྲོན་ལན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཅམ་ཡང་མི་འདོན་པ་འདི་
 ལས་ཡི་མུག་པ་དང་ཐབས་སྤྱོད་པ་ཅི་ཡོད། དེས་ན་དགོན་མཚོག་གི་མཚོད་པ་དང་།
 རང་གི་འཆོ་བ་སོགས་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ཡང་འདི་འདྲ་བུས་མི་ཚོགས་སྡེ། མཚོད་པ་འབུལ་
 བའི་དགོན་མཚོག་མཉེས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་ལ། འདི་འདྲ་དགོན་མཚོག་རང་ལ་གྱི་བཅུགས་
 པ་ལས་ཀྱང་མི་མཉེས་ཤིང་། སྤྱོད་ལུང་མང་པོས་བསགས་བསགས་པའི་མོར་རྒྱས་
 ཀྱིས། རང་གི་ཁ་ཟས་ཤ་ཅམ་ཡང་ཉོ་མི་རྒྱས་ན་གཞན་ཅི་བྱེད། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་
 དགོ་རྒྱུ་གཞན་མ་བྱུང་ཡང་། མེས་མཉེས་ཅན་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ལག་
 ཏུ་ཆུད་པ་ལ། བཤས་རར་ཆུད་པ་ལས་ལྟག་ཅམ་ཀྱི་རི་མོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཅི་ནས་མཛོད།
 གཞན་ཡང་དགོ་འདུན་ནང་ཐོན་ཆུང་ལ་དཀྱགས་ཤིང་བྱེད་པ་དང་། འཐབ་ཅོད་འབྲུག་
 སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ལྟར་ཡང་མིང་རྒྱ་འདོགས་པ་དང་། མིང་རྒྱ་མཉེས་འབོད་པ་
 དང་། འབྲུ་སྤོང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤོང་སྤོང་གཞན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤོང་པ་སོགས་དོན་ཆུང་ལ་སྤྱོད་
 ཆེ་བ་རྒྱས་པ་ཀྱང་ཏུ་མི་བྱ་སྡེ། སྤོང་སྤོང་རྒྱས་འོད་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤིང་བུ་མིང་
 སྤྱོད་པ་དེ་གི་གནས་ལ་སྤྱོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་མཉེས་རྒྱུ་ལ་ཉན་ནས། དགོ་
 སྤོང་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་ལོ་མགོ་ཅན་སོགས་རན་མིང་མང་པོ་བཏགས་པས། ཤི་མ་ཐག་རྒྱ་
 མཚོའི་ནང་དུ་ཆུ་སྤོང་ལུས་པོར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མགོ་བརྒྱན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་
 བས་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཆེན་པོ་སྤོང་བཞིན་དུ། བདག་ཅག་གི་སྤོང་པ་ཤུག་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་
 པའི་དུས་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། འཛིན་རྒྱུ་ལ་(༡༡)པ་དག་ལས་ཀྱང་། དོན་བཞད་
 གང་ཅམ་ལ། ལ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཐོས་པ་ལྟར་རོ། དེ་དག་ལ་སྤྱོད་པ་དགོ་འདུན་ནས་

ཞེས་བཀའ་ལྟར་བ་ལྟར་སྤྲོད་ནས་(༡༩)བསྟན་པ་རྩ་བ་ནས་ཉམས་འདོད་ཀྱིས་
གཙུག་ལག་ཁང་ལྟ་ཏེན་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཞིག་གསེས་དང་བསྟན་པ་ཀུར་
ཀྱི་མི་ཆུང་བ་ལྟར་བྱས་ནས། གསེ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་འཕྲིན་ལྗོན་ལྟར་བའི་
རིས་པ་དང་། སྤྲོད་ལ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་སྟེས་སྤྲོད་པ་སོགས། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པའི་དགེ་སྟོང་སོ་སོའི་བསྟན་པ་
རྣམས་ཁྱད་དུ་བསྟན་ནས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐབས་སྟེས་ཀྱི་མཐུ་ཆེ་བ་མང་པོ་
འབྱུང་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཟུང་དང་གཏམ་ཅུང་གི་འབྲེལ་བ་འདོགས་པའི་གནས་ཀྱང་ས་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོགས་དུས་དབང་བཅན་པས་དེ་ལྟར་སྤྲོད་ཀྱང་། སྟོན་བདག་
དག་པ་གཅིག་གི་ཆོད་ཀྱི་སྟེ་ལེན་བྱས་ནས་རང་འབབས་སུ་འཛོག་པ་མ་གཏོགས། བསྟན་
བྱིད་ཀྱིས་བསྟུས་ནས་དེ་དག་ལ་ཡིད་གཏོང་ནས་སྟོགས་པའི་སྟབས་ཁྱབ་དང་། ཆོས་
འབྲེལ་བྱེད་པ་སོགས་ལྟ་ཞོག །ཕྱག་དབང་ཁྱབ་ཅུང་ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་བྱས་མི་ཆོག་
ཅིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་ཁྱད་དུ་བསྟན་ནས་བྱེད་པ་བྱུང་ན་འབྲེལ་དུ་
གནས་དབྱུང་བྱ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་དགེ་འདུན་ལ་མི་གསུམ་པའི་བྱིས་པ་ལ་ཡང་། མ་བཤུ་
སོགས་པའི་ཉམས་ཐག་པའི་ཀ་མེད་བྱུང་ན་མ་གཏོགས། ཡོངས་སྟོང་ཆུང་ཆུང་ལ་
བསྟུས་ནས་རྒྱན་པར་གྱི་འབྲེལ་ཆེན་པོ་མི་བྱའོ། །འདི་ནི་སྟོང་རྗེས་རང་གཞན་གྱི་ཕན་
བདེའི་གཞི་རྩ་བསྟར་བ་ཡིན་གྱི། ཆགས་སྤང་གིས་སྟོགས་རིས་དང་གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་
སོགས་བྱིས་པ་ནི་ས་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་
རང་ཉིད་གྱི་བཀའ་ལས་ཀྱང་། ལས་འབྲས་བདེན་པར་བསྟན་པའི་ལྟ་བུ་ལས་ཉམས་པ་
ནི། སྟོག་པའི་རྩ་བར་གསུང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྟོག་ལྟ་ཅན་ཆོས་བཞིན་དུ་ཆར་གཅོད་
དགོས་པར་ཡང་གསུངས་པས། རང་ཅག་གིས་ཆར་གཅོད་པ་སྤྲོད་ཡང་དེ་དག་གི་
རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ག་ལ་རིགས། ཉོན་མོངས་སང་བས་རྩལ་བྱིས་ས་དང་། ཆོག་དང་།

ཅིག །ཞེས་སྟགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་གྱི་སྐུ་ཞེ་བྱེད་བརྒྱབས་དང་། རྣམ་དག་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་སྐྱེ་གཏོང་། །ཐུགས་རྗེས་ཆོད་མེད་འགྲོ་ལ་བྱོགས་བརྒྱར་
 གཞིགས། །(༡༢)ཀླུ་ལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་མཛད་པའི། །དུས་གསུམ་གྲླ་སྐྱ་
 འཁོར་བཅས་གཤེགས་སུ་གསོལ། །མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་། །
 བདུད་སྡེ་དབྱང་བཅས་མི་བཟད་འཛམས་མཛད་ལྟ། །དངོས་རྣམས་མ་ལུས་ཡང་དག་
 མཆེན་གྱུར་པའི། །བཙོམ་ལུན་འཁོར་བཅས་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ། །ཞེས་
 བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུན་འདྲེན་བྱ། །ཁྱུས་ཀྱི་ཁང་པ་གིན་ཏུ་བྱི་ཞེས་པ། །ཤེལ་གྱི་སྐུ་ཞེ་
 གསལ་ཞིང་འཛོར་བ་བརྒྱར། །རིན་ཆེན་འབར་བའི་ག་བ་ཡིད་འོང་ལྟ། །མུ་ཏིག་འོད་
 ཆགས་གྲླ་རེ་བྲེས་པ་དེར། །ཞེས་པས་ཁྱུས་ཁང་བརྒྱད། །རི་ལྷར་བལྟམས་བ་ཙམ་གྱི་
 བི། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཁྱུས་གསོལ་ལྟར། །ལྷ་ཡི་རྒྱ་ནི་དག་པ་ཡིས། །དེ་བཞིན་བདག་
 གིས་ཁྱུས་བཀྱིའོ། །ཐུབ་འཇམ་ཡང་བ་ལྷ་ཡི་གོས། །མི་བྱེད་དོ་རྗེའི་སྒྱུ་བརྟེས་ལ། །མི་
 བྱེད་དང་པས་བདག་འབུལ་ན། །བདག་གྱུར་དོ་རྗེའི་སྒྱུ་ཐོབ་ཤོག །ཞེས་པས་ཁྱུས་དང་
 གོས་འབུལ་བྱ། །བདག་དང་འགྲོ་ལ་ཐུགས་བརྟེད་བྱིར། །ཉིད་ཀྱི་རྩ་འབྱུལ་མཐུ་ཡིས་
 བི། །རི་མིད་མཆོད་བ་བདག་འབུལ་ན། །དེ་མིད་བཙོམ་ལུན་བཞུགས་སུ་གསོལ། །
 །ཞེས་པས་བརྟན་བཞུགས་བྱ། །དེ་ནས་ཐུག་འཆལ་བ་དང་མཉམ་དུ་ལྷོ་ན་སོ་སྐྱ་བྱི་ཡེ།
 བ་མཐུད་མ་གྱི་ཡེ་སྐྱ་ལ། །ཞེས་སྟགས་འགྱུར་ཐུག་གི་སྐྱ་གསལ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་འདུས་པའི་སྐྱ། །དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་རོ་བོ་ཉིད། །དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་སྟེ། །
 །གྲླ་སྐྱ་རྣམས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཐུན་ཆོགས་དག་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱུན་པའི་སྐྱ། །
 །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་རེ་བ་སྒྲོང་བའི་གསུང་། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་རི་བཞིན་གཞིགས་པའི་
 ཐུགས། །ཤུགས་གཅི་བོ་དེ་ལ་གུས་ཐུག་འཆལ། །ཐུས་པ་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉེན་
 རྣམ་གྱོལ་སྟེ། །མཆོག་སྟེ་དུལ་བའི་སྟེ་དང་གྲགས་པའི་སྟེ། །མེད་བཟང་ཀུ་ས་ཡི་

བྱ། དེ་ནས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་སྙེག་རིན་པོ་ཆེ། །ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཆུང་ཅིག །
 སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་གྲོག །ལ་མ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་ལྷན་ཆུང་ཅིག །རན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དྲག་དུ་སྒྲེར་པ་དང་། །
 བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ན་སུ་བཞུགས་པ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་འབྲུག་ཆུང་
 ཅིག །དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མའི་སྒྲུ་ཆེ་བརྟན་པ་དང་། །ཤལ་འཇུག་(༡༧ན) མཉམ་ཡོངས་ལ་བདེ་
 སྐྱིད་འབྱུང་པ་དང་། བདག་གཞན་མ་ལུས་ཚོགས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤྱུངས་ནས། །ཆུང་དུ་
 སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་སྟགས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱི་དིང་སྟོ་
 མོའི་བསྐྱབ་གྲལ་ལྟར། གདིང་བ་བདིང་གྲལ་ལ་འཁོད་ནས། །སྒྲོར་ཆོས་དང་ཐུན་
 དུག །སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་གསེལ་འདེབས། །སྤྱོད་སྤྱུལ་པ་སྟགས་རྒྱན་གྱི་
 ཞལ་འདོན་དང་། །སྒྲོན་བདག་གི་སྒྲུ་རིམ་བཅས་མང་ཉུང་དང་དཔལ་བྱེལ་སྟགས། དུ་
 མཛད་ཁོ་ན་ལ་བསྟུན་ནས་མགྱེན་གཅིག་དབྱུངས་གཅིག་གིས་གསུངས་དགོས་ཤིང་།
 གསེལ་ན་སྟགས་ཀྱི་གདོང་ཆོད་ཀྱང་། བར་སྐྱབས་འཆོས་པར་དབྱེ་མཛད་ནས་དྲིང་
 བྱག་སྟགས་ཀྱི་བརྒྱ་བྱེད་པ་མ་གདོགས། བར་སུམ་སེམས་མེད་པར་སི་གདོང་། གསེལ་ན་
 དང་པོའི་སྐྱབས་བཞེས་ལྟག་ལ་སྟགས་པའི་གསེལ་ཟས་རྣམས་སོ་སོའི་མདུན་དུ་བཞག །
 དགེ་ཚུལ་ཞིག་གིས། དགེ་འདུན་གྱི་དཔུང་སུ་ལྟག་གསུམ་བཅའ་ནས་གོ་རིམ་ལྟར་
 བྱིན་ལེན་བྱ། དེ་ནས་ཚོགས་ཐེངས་གང་ལ་ཡང་། བཟའ་བདུང་ལ་ཡོངས་སྒྲོད་པའི་
 དུས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་དུན་བཞིན་དུ། ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སྒྲོད་པ་མ་
 གདོགས། བྱིས་པ་ཚོགས་པ་ལྟར། ལུལ་དང་རྒྱལ་པོའི་གདམ་ལ་སྟགས་པའི་ལོག་
 གདམ་དང་། ལུད་མེད་དང་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་ཆའི་གདམ་ལ་སྟགས་པའི་བཅོག་གདམ་སྤྱི་བ་
 སྟགས་དང་། ལ་བལྟ་མིག་བལྟ་སྟགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་འབྲུག། ལག་བས་ཅེད་མོ་ཅེ་བ་
 སྟགས་ལུས་དག་གི་སྒྲོད་ལམ་སི་མཛེས་པའི་རིགས་སྟན་གཞེན་སུས་ཀྱང་གདོན་ནས་

འབར་ས་མོགས་ཕྱགས་དཔལ་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱོད་ས་མཚོན་པ་ཚོགས་
 འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱོད་ཚོས། བྱམ་དྲུག་ །སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལྟུང་། འཇམ་གས་
 པ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ཆེན་དང་། ཆབ་གཏོར་། འབྱུང་བཞི། བརྒྱ་ཅུ་བཅས་དང་།
 ཡི་དམ་རྩོམ་ཆེ་འཇིགས་ཕྱིན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟུང་། མཛོན་རྟོགས་བདག་བསྐྱེད་དང་། ལུས་པ་
 དབང་ཚོགས་ །སྤྱོད་ལུས་ །གིས་བསྐྱེད་ཆེན་དང་། མགོན་པོ། རྣམ་ཐུས་ །ཚོས་རྒྱལ་
 ལུ་མོ། ལུ་མ་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་གསེལ་ཆེན་དང་། གསེལ་ལུ་ས་པ་བཅས་པ་འདོན་ཆ་
 རྣམས་སྤྱོད་ཐོག་ནས་ཐོན་པའི་ལུ་མ་འདོན་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། འདོན་ཆ་རྣམས་ཐོན་པ་ན། (148)
 ཐོག་མར་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འགྲོའི་ཁྲིད། ཚོགས་གསེག་པ་མཛུལ་ཀྱི་
 ཁྲིད། ཐོག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རྩོམ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟུང་ཀྱི་ཁྲིད། བྱམ་དྲུག་པ་ལྟུང་པ་སྤྱོད་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ཁྲིད་བཅས་ཁྲིད་ཆེན་བཞི་པོ་མཚན་ལུ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་མན་དག་དང་
 བཅས་ལུས་ཏེ་སོ་སོ་ནས་འབུམ་ཐེར་རེ་འགྲོ་རེས་བྱ། གསེལ་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་།
 ཀ་ལ་མོགས་ཡི་གེ་འབྱུང་དང་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། མདོར་ན་ཆེན་གཞི་ཆེན་མས་ཚོགས་
 བར་དུ་ཡང་། སྤྱོད་གསུམ་ཚོས་སྤྱོད་གསུམ་ལ་ཡར་བསྐྱེད་ཐོན་པའི་ལུ་མ་ཕྱིན་གསུམ་
 ཆགས་སྤང་གཞིར་བྱུང་བའི་ཡར་ཚོགས་རྩུང་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ལོངས་དང་། ཡར་ལ་བ་
 རྩུང་ལ་བ་ཀྱི་འཕྲོས་གཏམ་མང་པོ་མི་བྱའོ། །དེ་ནས་ཉི་དྲུག་ལ་ཉེ་བ་ན། ཡར་སྤྱོད་
 བཞིན་ཚོགས་ནས། སྤྱོད་པ་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་།
 ལུ་མ་འདོན་ལང་བྱམ་དྲུག་གིས་སྤྱོད་དང་། ཚོགས་འཕྲོད་དང་། དམིགས་བསལ་ཀྱི་སྤྱོད་
 རིམ་མོགས་མེད་ན། ཕྱགས་དཔལ་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་། འདུར་རྟོག་འོས་
 ཀྱིས་ཕྱགས་རྒྱུད་འཁུལ་རེས་སྤྱོད་པ་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་།
 བསྐྱེད་ཀྱི་འཇུག་རྒྱ་བྱས་སྤྱོད་དང་། བདེ་སྤྱོད་གཉིས་བབ་བལྟས་ཀྱིས་གསུང་ཁྲིད་དེ་
 མན་ཆད་ཞོགས་ཚོགས་ནང་ལྟར་ཚོགས་ཐེངས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱའོ། །ཚོགས་གྲོལ་ནས་

བཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དེས་འབྱུང་བུར་མེས་ས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡས་མཇུག་གི་ཁིར་ལ་
 མཆོད་སྦྱོར་དུ་འགྲོ་དེས་ཀྱི་ཆབ་གཏོར་དང་བརྒྱ་ཅུ་གཏོར་ཁིར་མཇུག་དུ་སྒྲོ་སྒྲོང་ཆོག་ས་
 བརྒྱད་མ་འདོན། དགེ་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་དགེ་ལུགས་ལ་བསྐྱེད་གང་མཇུག་དང་། དེ་
 བས་ཉིན་བྱེད་མ་ཟིན་ཅུ་མ་སོ་སོའི་གྲང་ཆོག་ས་ཀྱི་སྒྲོ་གོན་བུ། ལྷུང་བཟེད་གཅོང་
 མར་ཁ་ཟས་གཡོས་ཁིར། ལུད་མཆོད་ལུགས་སྒྲོལ་ལྷུང་བཞེད་ས་ནས་མདུན་དུ་བཤམས།
 བདག་ཅག་གི་སྦྱོར་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་གདུང་
 སྒྲོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས། སྐབས་གསུམ་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་གྱི་མདོ་བཅས་
 འདོན། འབུལ་སྐྱགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཁིར་སོ་སོ་ལ་འབུལ་ཁིར་བསྒྲོ། ཁ་ཟས་རྣམས་ལ་
 ཡང་བྱིན་ལེན་བྱེད་(༡༥བ)ཅིང་། ལུད་པར་གལ་བྱིན་ལེན་བྱེད་ཁར། རང་གིས་བཅས་
 པ་ལས་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ཁིར། བྱིན་ལེན་བྱེད་པ་པོས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལགས།
 སྒྲོ་དྲུག་ཞེས་བརྗོད་ནས་བྱིན་ལེན་བྱེད། དེ་ནས་ཁ་ཟས་བཟང་མང་ལ་འདོད་པ་རྒྱུད་
 ཁིར་རན་ཏུ་གིས་ཆོག་ཤེས་པར་བྱས་ནས། གང་ལྷུང་ཟས་ལ་སྒྲེད་པ་མེད་ཅིང་། ཟས་
 ལེན་དུས་དང་། ཟ་དུས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་པར་བྱས་ཏེ། སང་ཞོགས་
 བར་མི་ལྷོགས་པའི་ཆོད་ཀྱིས་རན་པར་ཡོངས་སྒྲོད། དེ་ནས་ཟས་མི་ཟ་བར་བློས་བཅད་
 པ་དང་། རྒྱུ་མ་རྒྱས་ཁ་བཤལ་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་ཟས་མ་ལུས་པར་བྱས་ནས་ལྷག་པོལ་གྱི་
 ཆང་ལུ་དབུག་ཁ་སྒྲོ་བ་ཡོན་སྒྲོང་དང་། ལུན་དུག་བཅས་འདོན་ཁིར། དགེ་རྒྱལ་རྣམས་
 ཀྱིས་མ་འབྱུངས་པར་བྱིན་ལེན་བཤིག་ནས། བཟའ་བཅའི་རིགས་རྣམས་རུང་ཁང་ལ་
 སོགས་པའི་གནས་སུ་བརྟུབ་པ་མ་གཏོགས། དགེ་སྒྲོང་འདུག་སའི་གནས་སུ་མི་འཛོལ།
 དགེ་རྒྱལ་སྒྲོང་ཐམས་ཅད་ནས། ཅུ་མ་ཐང་རྒྱུ་ཆང་གི་ཁྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སྒྲོང་བའི་ཤིན་ཏུ་
 འབྲེལ་ཆེ་ཁིར། རང་ཅག་གིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་སྒྲུང་གནས་བརྒྱ་ཆར་མང་པོ་བཏང་
 པ་ལས། དེ་ཅུ་མ་གྱི་དཀའ་སྒྲོད་ལ་མི་ལྷོས་པར་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་རྒྱུ་མང་

པོ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཆོག་པས་པམ་ཡོན་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཟས་སྤྱད་ཐེབ་རེ་རེ་སྟོར་
 བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་སེམས་སྦྱངས་
 པའི་ཉེས་ལྟར་མང་པོ་དུས་གཅིག་ལ་ཞེགས་གིང་རིམ་གྱིས་གོམས་པས་ཟས་ལ་ཐེད་
 བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་ཆོགས་ཚར་ནས། བགྲེས་གཞིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 བསྐྱབ་པ་བསྐྱངས་པ་དང་སྦྱངས་པའི་པན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་དང་། རི་ལྟར་བསྐྱང་
 རྒྱལ་བཅས་སྟོན་པའི་འདུལ་གཞུང་སྟོར་དང་། ལས་རིམ་སྟོ་སྟོར་སྟོགས་བྱིན་རྒྱལ་སྦྱང་
 ཅན་གྱི་གཞུང་དཔེ་རྣམས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་མིག་གིས་བཟུ་ཞིང་། ཡིད་གྱིས་རྟོག་
 དཔྱད་བྱས་ཏེ་པན་རྒྱན་ཆགས་སྤང་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱ་སྟོར་བྱེད་པ་དང་། མི་ཤེས་
 པ་རྣམས་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྟོགས་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་འདྲི་ཞིང་། དྲིས་ནས་ཀྱང་
 སྒྲ་དོར་ལ་འཇུག་པ་འདྲི་ནི། ཆེ་འདྲིར་ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་མཐོང་(༡༥ན)ཞིང་།
 བྱི་མར་ཡང་དུང་འགྲོའི་སྟེ་སྟོ་གཅོད་པའི་ཐབས་སྒྲན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཉི་
 རྒྱུལ་ལ་ཉི་པ་ན་དགོང་ར་ཆོགས་གིང་། གཞན་གོར་ལྟར་ལ། ཞལ་འདོན་ནི་དགོ་འདུན་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བཞིན་སྐྱབ་པའི་ཉེར་འཆོལ་ཞིང་། ལེགས་ཆོགས་རྒྱས་པའི་ཞབས་རིམ་
 དུ་གཙོ་བོར་དམིགས་ནས། མཆོད་གཏོར་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས། གསེར་ལྷན་མ་
 གསུངས། བཤགས་པའི་མགོར་སྟོགས་ན། སྒྲ་མགོན་དབྱེར་མེད་སྦྱང་། གྲིབ་སེལ་
 གྱི་མན་ངག་བཅས་མགོན་པོའི་གཏོར་ཆོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གསུང་ཞིང་། དེ་མིན་
 ཡང་ཡིག་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་གཅིག་རེས་པར་གསུང་དགོས། གཏོར་བཟོས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་
 ཆེན་བཞི་དང་། གཞི་བདག་ལ་གཏོར་འབུལ་བྱ། ཆོགས་གྲོལ་ཁར་སྟོགས་ན་བཟང་
 སྟོད་དང་། དེ་མིན་ལས་རིམ་སྟོན་ལས་གསུངས་ནས་གོར་ལྟར་གྲོལ། དེ་ནས་སོ་
 སོའི་རང་ཤག་དུ་ཡོངས་ནས་མང་རེས་སྐྱ་གཟུགས་ལ་འཕྲོད་མིན་གྱིས་གཞི་བྱུང་ན་མ་
 གཏོགས། སྟོ་ལྟག་གིས་སེ་གཏོར་ར་བསྟོལ་སྟོགས་མི་བྱ་བར། བགྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆེ་བུར་འདི་ལ་ཞེན་ལོག་གིས་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཉེ། ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་སྤྱེན་པར་བཞུད་པའི་ལས་ཀྱི་རིས་པར་ཞུགས་ནས་ཡིད་པ་རྩོམ་
 འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རིས་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། དེ་མཚུངས་གཞིན་པ་
 རྣམས་ནས་སྦྱོར་སྦྱངས་ལ་འབད་ཅིང་། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་རིང་གི་སྒོ་གསུམ་
 རྒྱལ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སྤྱོད་པ་དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་དྲིན་དུ་བལྟས་ནས་དང་ལྷན་
 དྲག་པོས་རྗེས་འཛིན་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་དང་སྒྲོན་ལས་བྱ། དག་རྩ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 གིས་སྤྱེལ་ཞིང་། བསྐྱོ་བས་མི་ཟད་པར་བྱེད། ལྷག་པར་བསམ་སྦྱོད་ལ་སྦྱོན་ཆགས་པ་
 རྣམས་འགྲོད་པ་དྲག་པོས་སུན་འབྱེན་ཞིང་། སྦྱབས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིན་པོ་
 སྟོབས་ཆེན་བསྐྱེད་དེ། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་བའི་སྟོབས་སེམས་དང་བཅས་སྟོབས་བཞི་ཆང་
 དེས་ཀྱི་སྒྲོན་པ། ཐོག་མར། རྣམ་དག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་། །= ཞེས་
 སོགས་དང་། མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་ཀྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་
 (༡༥བ)འདྲེན་དང་། རི་ལྟར་བལྟམས་པ་ཅུ་ཀྱིས་ནི། །= ཞེས་སོགས་དང་། གྲུ་
 འཇམ་ཡང་བལྟ་ཡི་གོས། །= ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱུས་གོས་འབྱུལ། །བདག་དང་འགྲོ་ལ་
 ཐུགས་བརྩེ་འཕྱིར། །= ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྟན་བཞུགས་བྱ། ཐུག་འཆོལ་ཡུལ་གྱི་ཞིང་
 རྣམས་དང་། འཆོལ་བ་པོ་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། མཆོན་པ་རྣམས་
 དང་བཅས་ཆང་མ་རྒྱལ་རེ་རེའི་སྟེང་ན། རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་
 བར་མོས་གིང་གསལ་བར་བསྒྲོམ། ལྷག་པར་རང་རང་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་འབྲས་ལ་
 འཛིག་པའི་སྒོ་དང་། དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་འབྲས་ལ་དད་པའི་སྒོ་དང་། རང་
 འདུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་བརྩེ་བའི་སྒོ་བཅས་ཆང་དེས་སྦྱབས་ནས་འགྱུར་ཐུག་གི་
 སྦྱགས་དང་བཅས་ཐུག་འཆོལ་ཞིང་། མངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྤྱ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། སྟོན་པ་མངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐུག་འཆོལ་ཡོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟེང་

དང་འོག་དང་བར་དག་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ཡུག་ཕུར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་འདོན་ཞིང་། དེ་ནས་ནི་སྟོང་ལུ་དག་པ་བཏོན་ནས། རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཡུག་འཆལ་མཆོད་པར་བཀྱི། ཞེས་པའི་མཆོམས་སུ་ལྟར་བཤགས་ཆར་ ལུ་དང་། ལྟར་བ་སྟེ་བཤགས་བཅས་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྟར་པ་མཉམ་ཆད་ དང་། ལམ་རིམ་སྟོན་ལམ་བཅས་འདོན་བཞིན་དུ་བརྒྱ་ཡུག་འགྲོ་རེས་སུ་བྱ། ཡུལ་ རྟོགས་གང་བསེལ་ཆེས་པས་གཞུགས་བབས་དང་པ་འཕྲོད་ན་དེ་ལྟར་བསྟར་ནས་བྱ། དེ་མིན་དོར་མེས་ས་སྒྲིམ་བརྒྱས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་ཆར་འདོན་ཞིང་། གང་ ལྟར་ཕྱི་ལྟར་གི་རྣམ་སྟོན་སྟོང་ཆ་རྣམས་དམ་ནས་སྟོམ་སེམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས། འདྲེན་ རྒྱལ་པའི་འགྲོད་པ་ཆད་དུ་འབྲེལ་བས་བཤགས་བསྟམས་གནད་སྟོན་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ རྒྱུན་བསྐྱོངས་ནས་བྱས་ན། ཕྱི་ལྟར་གང་ཡང་མི་འདག་པ་མི་སྟོང་པའི་ལན་ཡོན་ལ་ ཡང་ཡིད་ཆེས་ནས་དག་འབ་བསྟོམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་རབ་རྒྱུད་གཅོད་མིང་དེ་བར་བྱས་ ནས་ཉལ་བ་ལ་ཉེ་བ་ན། དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གནས་ཁང་ཐ་ དད་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་། སྟོམ་(༡༥)པ་ཉམས་པ་དང་། མེ་རྒྱུ་རབ་ སོགས་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རང་དང་ཉེ་མར་བཞག ཞེ་ནས་སང་ཞོགས་ཀྱང་སྟེ་བར་ ལངས་ཏེ་དགོ་བའི་རིམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཕེན་པ་དང་པ་བྲལ་བར་བྱུང་ན་སྟོང་ལམ་ ཅོག་པ་བ་དང་། དེ་མིན་ཡང་སྟེ་མ་བསྟོམས་བཞིན་དུ་སྟེ་བར་ལ་མགོ་བཞག གཞོགས་ གཡས་པ་ཐབས་ཏེ་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་ཉལ་བར་བྱ། དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དགོ་ བའི་རིམ་པ་འདིས་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་བས་ལོ། ལོས་མི་ཆེ་སྟེ་ལ་རྣམས་ལྟར་ན་ཆོད་རྒྱལ་པ་ མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་བྱིས་མ་ལྟར་དུ་བསད་ནས་ཏིང་པེ་འཛིན་ལ་དེ་བའི་ ངན་སོང་གི་རྒྱལ་ཐབས་སོ། རྒྱལ་མཆོད་སོགས་ཉིན་བྱ་བ་ཡོད་ན། གུང་ཆོགས་ཆོགས་ རྒྱལ་ས་སོ་སོ་ནས་བྱས་སོགས་གཅོད་སྟེ་གང་ཆེའི་ཐོག གསོལ་ལྟར་ཡང་གཅིས་སྟེ་ས་

ཡང་དབུ་མཛད་ཀྱིས་པཏ་ཞུས་ཞུས་ཆད་ལྷན་བཞེས་ནས་བསྐྱེད་འབར་པ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བའི། ཞེས་སོགས་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་དུས་གསུམ་
 དང་། འབྲེལ་བའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་གྲོལ། ཆོས་རང་འགྲོ་ཡོང་སྙེད་པ་ལྟར་
 བ། རྒྱ་མཚན་བརྗོད་ནས་དབུ་མཛད་ལ་དགོངས་ཞུ་བྱེད་དགོས་སོ། །ཉ་ཤིང་གསོ་སྦྱོར་
 སྐབས་དབུ་མཛད་ནས། གནས་ཀྱི་སྤྲ་ལ་གསོ་སྦྱོར་གི་གནད་ས་བརྟེན་འབུལ། སྤྲ་མས་
 གྲུང་མདོ་དང་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་བཅས་ཆོག་གཅིག་གྲུང་པ་འབུལ་བར་གསོ་
 ཞིང་། གསོ་སྦྱོར་གི་ཉིན་ཞོགས་ཆོག་སྤྲོད་པ་དང་། དབུ་མཛད་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་
 གི་ཡང་སྟེང་ངམ། དེ་མིན་ཀུན་གྱི་ཐོས་པའི་ཐོག་སྟེང་ཞིག་དུ་གཞི་གུས་པའི་སྦྱོད་ལས་
 གྱིས་སྐྱེད་དངས། གདིང་བགདིང་། སྤྲ་གོས་དང་སྐུ་སྐུར་བཅེགས་ཏེ་ཁྱོད་ལྷག་གསུམ་
 བཅེལ་ནས། གཞི་དཔུང་པ་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་མ་རེག་ཅེས་ལག་གཡོན་གྱིས་བཏེག་
 བས་བཟུང་། དེ་ནས་ཤར་ཆོ་དང་བཅས་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱངས་སྒྲུབ་སྟེན་པའི་གདངས་
 མཐོན་ངེས་སུ་གྲངས་མ་ཙོར་བར་ལེགས་པར་བརྟེན། དེ་ནས་སྤྲ་མ་དགེ་འདུན་རྣམས་
 གྲུང་རང་རང་གི་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བའི་བསམ་པ་དང་། ཆོས་
 གོས་རྣམ་གསུམ་སོགས་ལེགས་པར་ཁྱོད་ནས་སྦྱོད་ལས་ཞི་དུལ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་
 དུ་འདུ་ཞིང་གནས་པར་བྱས་ནས། ཐོག་མར་སྤྱོད་(༡)ཙམ་བསྐྱལ་ཏེ་གནས་བཟུང་དང་།
 འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་པོ་ལྷན་ཅིག་དུ་དལ་བསམ་གསུངས། ཕྱིར་བཅོས་དབུ་མཛད་
 ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས། དེ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆད་
 ལྷག་ཙོར་འབུལ་གྱིས་མ་གོས་པར་བྱ་ཞིང་། གསོ་སྦྱོར་འདི་ནི་རང་གཞན་ཡུལ་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་ལ་ལན་པའི་གནས་གཅིག་སུ། དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པ་རྒྱུ་བའི་བྱ་
 བའི་རིམ་པ་གཅིག་སུར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་དཔོན་སུ་འདུག་པའི་སྐལ་བ་བྱུང་
 བར་ཅན་ཡོད་པ་ཞིན་དུ། འདི་ལས་དོན་དང་བྱ་བ་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཡོད་པར་བཟུང་

བའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུང་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། དེ་དོན་ཕྱགས་ལ་བཅང་བཞེན་དུ།
 འབྲལ་སྐྱུངས་ཕྱབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། ལྷུང་བཟེད་དང་ཆུ་
 ཚགས། གདིང་བ། མརྒྱལ། ལྷུང་ན་ཆོས་གསུགས་ཀྱི་རྟེན་སྐུ་ལ་གསེལ་བཅས་ས་
 ལུས་པར་བསྐྱེད་པ་ཙམ། གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནང་གི་བསམ་པ་རིག་པའི་
 དད་པ་འདྲེན་ལུས་སུ་བྱས་ནས་ཡེ་བས། མོ་མོའི་སྦྱོར་བདག་གི་ནང་དང་། ཁྱོད་ཆོག་གི་
 ས་གང་ལ་ཡང་། རང་གི་དགོ་ཅུ་ཆུ་ལ་བྱིས་ས་མ་གྲོང་བའི་ཐོག །གཞན་གྱིས་བཅོལ་
 བའི་དགོ་བ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཐོལ་མེད་པར་གང་ལུས་གྱིས་འབད་པ་མ་གཏོགས། ཟྱེ་
 འབྲག་པ་དང་། ལྷགས་འཆོ་བ། འཛིན་རྟེན་གྱི་དབྱེ་འདུལ་བ་དང་། གཉེན་སྦྱོར་བ་
 མོགས་རབ་ལྷུང་ལ་མི་འོས་པའི་ལས་རྣམས་བཅོལ་ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་རྩི་བྱ་ཞིང་། ལྷག་
 པར་བུད་མེད་ལ་ཆགས་སེམས་གྱིས་རིག་པ་དང་བལྟ་བ་ཙམ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། རྩོན་དབྱེ་
 བཅོམ་པ་གཅིག་གིས། ལྷག་གཡས་པ་ལ་གཅེས་སྒྲུས་ཆེན་པོ་མཛད་པས་གཞན་གྱིས་
 དེའི་རྒྱ་སྐྱོན་ཅི་ཡིན་ལུས་པས། །རས་སྟེ་བ་རྩོན་པ་ཞིག་བུད་མེད་ལ་ཆགས་སེམས་
 གྱིས་ལག་པས་རིག་ཙམ་བགྱིས་པས། དེ་ནས་སྟེ་བ་ལྟ་བུར་ལག་རྩིས་ཤིང་། ལྷག་རྩི་བྱུང་
 པས། ལག་པ་ཆང་བ་ད་རེས་ཁོ་ན་ཙམ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་གོང་བག་
 གིས་རྟེ་བ་དང་། ཅུ་ཅོ་སྟོག་པ་མོགས་ལྷུང་གཡོང་གི་རིགས་དང་། ལྷག་པར་འཛིན་
 རྟེན་པའི་ལྷ་བསྟེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་འཆོ་བ་དང་། སྟོག་གྲོགས་དང་འགྲོགས་པ་
 མོགས། ལྷུངས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་རིགས་རང་གིས་བྱེད་པ་ལྟ་ཞིག །
 གཞན་དག་གྱུར་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཐབས་ལ་གང་སྐུལ་བྱ། དེ་ཙམ་གྱིས་བྱིས་པ་ལ་ས་
 མཚན་(༡༩)ན་དགོ་སྦྱོར་བྱེད་པ་རོ་རེ་ཆོ། གཞན་ཡང་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ནི། ལུས་
 གྱི་པགས་པ་ལྟར་བཅང་བར་གསུངས་གིང་། ལྷུང་བཟེད་གྱུར་མིག་ལྟར་བཅང་བར་
 གསུངས་པས། བཅོལ་ལག་གཞན་གསོག་བསྐྱར་ལ་ས་ཡོངས་པར། དེ་དག་ཆར་རྒྱུང་

[illegible]

གསུངས་པ་ལྟར། གཞིར་བཤེས་ཡོངས་སྤྱོད་ལུས་དང་བཅས་པའི་གསེབ་ནས། རང་
གཅིག་པུ་མར་གྱི་དཀྱིལ་ནས་སྤྱོད་པ་ལྟར་འཛིན་ཏེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན། དེ་
དག་རྗེས་སུ་སི་འབྲང་། དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱས་ཤིང་། བསམས་པའི་སྒྲིག་པ་རྣམས་
རྗེས་སུ་འབྲང་ནས། སྤྱག་བསྐལ་ཆེ་ལ་རྒྱུན་རིང་པར་སྤོང་དགོས་པ་རྣམས་ཡང་ཡང་
བསམས་ནས། གང་ལ་ཡང་འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆོག་གིས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེའོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་རྩལ་ཁྱིམ་ས་གྱི་ཚོར་ལ། ཆགས་སྤར་སྒྲིགས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་
པོ་ས་ཤོར་བར་བྱས་ནས་སྤྱིན་བདག་གི་དད་རྩལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ན་རང་ལ་སི་གཙོང་
ཅིང་སྤྱིན་བདག་ལ་ནི་ཚོར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་མཆོག་དུ་སྒྱུར་པར་ལུང་རྣམས་འབྱེད་ལས་
གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཁྱིམ་དུ་སྒྲོ་ལྷག་ས་ལུས་པར་བྱས་ཏེ། འདོད་པ་ལ་སྤྱི་མིག་སི་བལྟ་
བར་བྱ་ན་ཉོར་སྒྲོ་བཅུ་པའི་ཡར་རོལ་གསོ་སྤོང་ཟེན་ངེས་དང་། དེ་སིན་ཡར་སྒྲོ་བ་དེའི་
ཆོས་ཉོར་གསུམ་ཉོན་དག་རྒྱལ་སྤོང་ཆང་ས་དགོན་དུ་ངེས་པར་འཛོམས་པར་བྱེད། ཅིས་
ཀྱང་ཡོང་མི་བྱལ་པའི་རྒྱུན་དྲག་པོ་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་ལ་གསལ་ངེས་ཀྱི་རིགས་
ལྷུང་ན་རྒྱ་མཚོན་དང་བཅས་སྒྲ་ས་དབུ་མཛད་སྤྱི་པ་བཅས་ལ་དགོངས་ཞུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་
སིན་རང་དགར་བསང་པ་ལྷུང་ན་དགོ་འདུན་རྣམས་ཡར་སྤྱང་གཏོང་ཞིང་། ཁག་ཐེག་དང་
བཅས་གཉིས་ཀ་ལ་མང་རྩ་རེ་དང་། ཁོ་རང་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་གི་ཆད་པ་བྱ། ད་དུང་ཡར་
སི་ཡོང་བ་སྒྲིགས་དགོ་འདུན་གྱི་བཀའ་དང་དུ་སི་ལེན་པ་ལྟ་མཚོན་ཐལ་ན་གནས་དབྱུང་
ཀྱང་བྱ། འདི་ནས་བཟུང་དགོ་འདུན་དམངས་སྤྱེ་ནང་དུ་ཐེབས་ས་རན་པར། སོ་སོ་གྱོང་
ཆོག་ལ་སྤྱིན་སི་ཆོག །སྤྱིན་བདག་ན་བ་དང་གི་བ་ལ་བྱག་པའི་རྒྱུན་དྲག་པོ་ལྷུང་ན་སྤྱིན་
བདག་ནས་ཀྱང་སྤྱི་རིས་གྱི་བརྩ་སྤྱི་པ་ལ་རྒྱག་པ་ས་གཏོགས་སྤྱིར་བརྩ་སྤངས་སི་ཆོག །
སྤྱི་པ་ནས་ཀྱང་སྤྱིན་བདག་རང་གིས་སི་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཁ་གསལ་ལྷུང་ན་དེ་རྣམས་
དང་། དེ་སིན་རྒྱན་གཞོན་དང་། འདོན་ཆའི་གོ་བབས་ཀྱིས་གཏོང་ལུགས་བྱེད། དེ་

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

༡ གཉིས་པ་ཞུང་བའི་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་གཏོང་གློ་མོགས་(༡༠༧)ཀྱི་རྒྱུ་
བཟང་པོ། དགའ་ལྡན་ལུ་མཆོད་ཆོད་མོ་ནས་མ་གཟུགས་པའི་བར་གྱི་རྒྱུ་མཆོད་མོགས་
དང་། དམིགས་བསལ་ཉོར་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་གསུམ་ནས། བདུན་གཅིག་གི་རིང་དང་།
ཉོར་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་བདུན་གཅིག་གི་རིང་རྒྱུ་གློ་མོགས་པའི་རྒྱུ་མཆོད་མོགས་
དང་། གཞན་ཡང་ཉིན་ལྷུང་དང་། ཆོགས་ཐོངས་ཁ་ཡང་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་འཇགས་ཀྱི་
གཏོང་གློ་གང་ཡོད་ཉམས་ཆག་ཏུ་མ་སོང་བར། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སྒྲིན་
ཞིང་། ལྷགས་ལ་འཕྲོད་ཤིང་ལྷགས་ལ་བཟུང་བའི་ལྷགས་ལ་འཆོ་བ་སོ་སོའི་གོ་ཆོད་
ཤིང་གཏོང་དགོས་ཤིང་། ལྷག་པར་རང་ཅག་ཆོས་ལ་རང་སྤྱོད་ས་སྟོན་པའི་རིང་།
དཔ་ཅན་ཆོས་རྒྱུར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ་མོགས་མཆོད་ལུ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་
དཔ་རྒྱུར་ཞིང་ཉམས་ཆགས་གསོས་ནས་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་གལ་ཆེ་བས། ལྷི་པ་
ནས་མཆོད་གཏོང་རྣམས་གཅོང་མར་བཞུགས། མོ་སོ་ནས་ཞལ་འདེབས་ཀྱང་བྱས་ཏེ།
ཉོར་རྒྱ་བདུན་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉོར་གསུམ་ནས་བདུན་གཅིག་གི་རིང་། ཉིན་ལྷུང་གྱི་གཏོང་
རྒྱུའི་ཐོག །དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུར་གསོ་ཆ་ཆོད་གནད་སྒྲིན་མཛད་དགོས་ཤིང་།
ལྷོགས་ན་རྒྱ་བ་གང་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་ཉོར་དགུ་ལ་དུས་གཏོང་རེ་ཡང་བྱ། ལྷལ་བ་འཁྱོ་
ཁུངས་དང་ཐོབ་ཁུངས་ཡང་། གནས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་རྒྱལ་གཅིག་དང་། ལྷལ་འཕམ་
གཉིས། དབུ་མཛད་དང་ལྷི་པ་གཉིས་སོ་སོར་རྒྱལ་རེ་དང་ལྷལ་འཕམ་རེ། བཀའ་
འགྲུར་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱུ་པར་རྒྱ་ལ་རེ་དང་། ལྷོ་རང་དུ་རྒྱུ་དྲུག་པ་ན་རྒྱ་ལ་ལུ་རེ་
བཅས་འབུལ་ཞིང་། ལྷོ་རྒྱུ་རིམ་གྱི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ལ་རྣམས་ཀྱི་པ་
གཉིས་ནས་བསྐྱུ་སྒྲིན་བདག་དམིགས་བསལ་གྱི་གདན་ཞུ་བྱས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་

འདུན་གྱི་གནས་སལ་ཆོག་པ་གདན་ནི། དགེ་འདུན་རང་ཅས་ཀྱང་གདིང་བ་མེད་པར་
 ཡོངས་མི་སྤྱོད་པར་གསུངས་པས། ཁྱིམ་པ་སོགས་ལ་འདིང་བ་དང་། རང་རང་གི་སྤྱལ་
 གྱི་མེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོགས་མི་བྱ་བར་ཉར་ཆོག་ས་ལོགས་པར་བྱེད། སྤྱི་རྒྱུ་གཞན་
 རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་པ་དབུ་མཛད་སྤྱི་པ་ཐོན་ཐོན་གང་འཛོམས་ཐོག་། འདོན་འདུག་བྱེད་པ་ས་
 གཏོགས་གཅིག་ཅུ་གིས་མི་བྱ། སྤྱི་སྤྱུལ་སོགས་སྤྱི་པ་ས་ཉར་ཞིང་། ལེ་མིག་དབུ་
 མཛད་ནས་ཉར་ར་བྱེད། (༡༡བ)དུས་མཆོད་སོ་སོའི་སྐབས་བསྟེན་བཀུར་ཐུན་བྱ་ལ་
 བསྟུལ་ནས། སྤྱིན་བདག་སང་པོ་ལ་མགྲོན་བརྒྱུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཆེད་དམིགས་གྱི་སྟོག་
 གཅོད་བྱེད་པ་སོགས་ནི། རོན་མེད་གྱི་འགྲོ་སྟོ་ཆེ་ཞིང་། རྣམ་གཡང་དང་སྟོག་ཆབ་ཆེ་
 བས། སྤྱི་སྟོར་སྤྱུས་ཀྱང་གཏན་ནས་མི་བྱ། དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་
 ལ་བསྟེན་བཀུར། ཐ་ན་ཞིང་ཁུང་པར་ཅན་ལ་ཕྱག་སྟོར་ཅུ་བྱེད་པར་བསམས་ནས་
 ཡོངས་བ་རྣམས་ལ། སྟོག་གཅོད་ལ་འཛོམས་ནས་ཤེས་པའི་བབ་སེལ་བདར་
 བས། ར་འབྲས་སོགས་གང་འབྱོར་གྱིས་སྟེ་ལོན་གང་དྲག་བྱེད། ལཱ་མཆོད་དང་། བཙོ་
 ལཱ་མཆོད་པ་བཅས་གནང་ཆེན་ཉིན་གཉིས་པོ་དེ་ལ། དགོངས་པ་ཡང་ཁྱུ་མི་དགོས། དེ་
 མིན་རྒྱུན་པར་བྱད་མེད་དགོན་ནང་དུ་ཡོང་སི་ཆོག་ཅིང་། བྱད་མེད་གཏུགས་དགོས་
 རིགས་བྱུང་ན་ཡང་། དགོན་གཤམ་དུ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་སང་གཏུགས། རང་ག་ས་སོགས་
 ཅིས་ཀྱང་དགོན་ནང་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་ན། སྤྱི་པ་དབུ་མཛད་སྤྱི་པ་བཅས་ལ་དགོངས་ཁྱུ་
 བྱེད། དགོན་ནང་དུ་བྱད་མེད་ཞག་སྟོན་གཏན་ནས་བྱས་སི་ཆོག། །ཡང་སྤྱལ་འཕར་
 སོགས་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བ་སྟུ་པ་བ་རྣམས་ས་གཏོགས་གཞན་དགེ་འདུན་ལ་འག་
 བཏགས་ནས། ཡར་སྟོངས་པ་དང་། རྩར་ལུ་པ་བ་གང་ཡིན་ཡང་། དགེ་འདུན་ལ་ཉེར་
 ས་ཁོ་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱས་རིན་ཐང་ཆེ་རྩར་སོགས་གང་ལ་ཡང་ས་སྟོན་པར། འདུལ་བ་
 ལས། དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱས་སྤྱུ་ས་ལའི་འདབ་ས་ཞེས་གསུངས་པས། འུ་སྤྱིའི་འདབ་ས་

ཅན། ར་གཏོར་མ་ལེན་པར་རྟག་པར་ཐང་བོག་རྟེན་པོ་། དགེ་བསྐྱེད་འདི་སེམས་བཟང་
 ཞིང་གཏོར་མ་མ་ཆག་པར་གཏོར་བས་ང་ལ་པམ་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ། དེ་རིང་ཆགས་
 རས་ངས་བྱིས་པ་ཡིན་ཟེར། ཁྱེད་རྣམས་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་ན། སེམས་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་ལ་ཞོག་བྱས་པས། རེད་ཡི་དྲགས་ལ་སེམས་སྒྲིབ་ཅིག་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་
 མེད་ཟེར་བ་བྱུང་། འདི་འདྲ་གཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་བྱིན་ལེན་པར་བྱུང་བཞིང་། གཞན་ཡང་
 སངས་རྒྱལ་གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྐབ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། ལས་ཚུལ་བསམ་བྱིས་སི་
 རྩབ་པས། དགེ་འདུན་གྱི་གཉེར་མཛད་དུས། དེ་རིང་གི་གཏོར་སྒྲོའི་ཞེས་ཅིན་གཏོར་
 རྒྱར་བཞག་པས། དེ་རྩབ་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཉམས་བྱིས་གིན་རྟེན་པ་བྱུང་
 ཞིང་། སྟོན་(༡༡བ)བྱུང་དེ་རྣམས་ད་རྒྱུན་བར་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེས་པས་འབྲུལ་དུ་
 སྟོན་ནས་ཐོགས་པ་དང་། ལ་ལ་བྱི་མར་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཅམ་མེད་དེ།
 རང་ཅག་རྒྱུན་བར་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གང་ལ་ཡང་མཛུབ་སྟོ་འཛུགས་ས་མེད་པ་གཅིག་
 ལ་ཉེས་པ་འདི་འདྲས་གོས་ན། བྱི་མའི་དཔྱུལ་བ་བསྐྱགས་ཡོང་མེད་པར་ཆེ་འདི་རང་
 རས་སྟོབ་པའི་མགོ་ཚུགས་པ་འཇམ། ཡང་ན་ད་དུང་ལས་ཆ་བ་པོ་ཆེ་འདི་འདྲས་ཁ་མ་
 ཞིངས་པ་ལྟར་སི་ཆེ་བསྐྱུལ་ནས་གསོག་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་གིང་། གང་ལྟར་
 ཡང་གི་མ་ཐག་བར་དོ་ཡུད་ཅམ་ལས་མེད་པར་དཔྱུལ་བ་ཆེན་པོ་རང་དུ་སྟེབ་ལས་འོས་
 མ་འདས་པས། ལས་འབྲས་སྟི་དང་། རུད་པར་སྒྲ་མ་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་
 རུད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་རན་འདི་རྣམས། ཇི་ལྟར་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་ཆོད་
 གྱིས། འདི་རྣམས་དངོས་སུ་སྟོང་བ་ལྟ་ཅི། སྟོང་ཅིས་བྱེད་པ་ཅམ་གྱི་དགེ་བ་ཡང་། རྒྱལ་
 བ་དབྱེས་པའི་ལས་བཟང་ཞེས། སྐྱབ་ཞིངས་པ་དང་འདོན་པ་བརྟོན་པ་སོགས་དགེ་བ་
 གཞན་གང་ལས་ཀྱང་པམ་ཡོན་གིན་རྟེན་ཆེ་བར་གསུངས་པས། བྱི་པ་སོགས་དགེ་འདུན་
 གྱི་ལས་བྱེད་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། བྱེད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཁ་འདོན་སོགས་

མོ་མོ་འི་ལས་ཐོག་རིང་། གཏོང་ཐོངས་སྒྲོང་འཇགས་གསར་བྱུང་རྣམས་དང་། གཏོང་
 སྒྲོལ་ལྟ་བུར་ར་ལུག་རེ་གཉིས་ལུང་བ་རྣམས་ཀྱང་། འབུལ་མཁའ་གྱི་མིང་དང་བཅས་
 དགོ་འདུན་གྱི་དཔེ་ལ་གསར་བཞོད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། མོ་མོས་བདག་བཟུང་བྱས་
 མི་ཆོག །སྤྱི་ནོར་གང་ལ་ཡང་མངས་མེད་ཀྱིས་རང་གི་སྒྲིང་དོན་དུ་ཡོངས་སྒྲོང་པ་མོགས་
 བྱུང་ན་ཆད་པ་ཡང་གང་འཆོས་ས་འགེལ་ཞིང་། གཏོང་སྒྲོ་དང་ཅིས་སྒྲོད་གང་འགྲིག་
 ཐོག །གཏོང་ལྷག་རོ་མོ་འཐོན་པ་འབུལ་བ་བྱུང་ན་དགོ་འདུན་ནས་ཀྱང་དོན་མཐུན་པའི་
 ཆོག་གི་ལེགས་མོ་དང་། གསོལ་རས་ཀྱང་གང་སྟོགས་བྱ། མདོར་ན། བརྟན་པ་རྟེན་
 དང་བཀུར་སྟེ་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་སྐྱུར་ཅིག །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཛད་སྒྲོ་
 ཆང་མ་བརྟན་པ་རྟེན་བཀུར་དང་བཅས་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་གིང་འཕེལ་བའི་ཐབས་
 ལུ་གང་འགྱུར་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཅིས་སྒྲོད་ལེགས་(༡༡བ)པར་ཆང་བ་དང་། སྐབས་
 འཆོས་ས་ཞིག་ལ། སྤྱི་བ་རྟེན་པ་གཉིས་མོ་མོ་ནས་བྱུང་ན་ཉིན་བྱུང་རེ་དང་། དེ་མིན་
 དགོ་འདུན་ལ་བརྟེན་བཀུར་གང་སྟོགས་ཐོག་སྤྱི་འཛོག་མ་མཐའ་དཔུལ་སྒྲར་གསུམ་
 རིའི་ཆོད་དང་། སྐབས་རྟེན་བཅས་ལུང་ནས། དགོ་འདུན་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་སྒྲོར་
 མ་དག་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་གསོལ་དང་། རྗེས་འཛིན་གྱི་སྐབས་འཇུག་བཅས་དཔུ་
 མཛད་ནས་ནན་ཏན་ཞུ། དེ་ནས་ལྟར་བཤགས་བསྐུལ་བ་དང་། དེའི་རིང་ལ་དགོ་
 འདུན་གྱི་གྲལ་གཤམ་དུ་མོ་མོ་ནས་བྱུག་བཅལ་ཏེ་བཤགས་བསྐུལ་སྐབས་ན་གིན་ཏུ་
 དོན་ཆེ་ཞིང་། དགོ་འདུན་ནས་ཀྱང་སྤྱི་དོན་ལེགས་པར་བྱས་པ་ལ་དགྲོས་པའི་ཉམས་
 དང་བཅས་ཏེ། བྱགས་བརྟེ་བའི་བསམ་པས་དྲག་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་གལ་ཆེའོ། །ད་
 བྱི་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྤྱི་ལ་མི་ཉམས་པར་འཕེལ་བའི་ཐབས་ནི་གཉིས་
 ཏེ། སྤྱིའི་རྟེན་ཐར་པར་འཕྲིད་ནུས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་དང་མཛལ་ནས་དྲག་ཏུ་དད་གུས་ཀྱིས་
 མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕན་ཡོན་ཉིས་དམིགས་ནས་མགོ་བརྒྱམས་པའི་ཆོས་ལ་ནན་

ཉམ་གྱིས་སྒྲོ་སྒྲོར་པ་གཞིས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཚོས་ལ་འབྱེད་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ལ་
མི་གཏུགས་སྒྲུལ་ན། སྒྲོར་ཚོས་པ་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ལས་འདས་པ་ཞིག་དགོས་
ཀྱང་། རང་ཅག་དེའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཅས་འཛིན་པ་ལ་ཡང་། འཚོ་བ་སོགས་གྱིས་
མེད་སྟོན་གསུམ་བྱ་མི་དགོས་པ་ད་ལྟ་མདོར་སྒྲུབ་དུ་མཐོང་བ་འདི་ལྟར་དང་། མ་འོངས་
པ་ན་ཡང་ཁྱིམ་པ་རྒྱུ་མས་སེམས་མིའི་སྤྱིང་གི་དུལ་ལ་ཁིང་སྟོང་ཀྱང་། དེའི་ཉམ་ཐོས་རྒྱུ་སྒྲུབ་
གྱི་བསོད་སྟོམས་གྱི་ཐབས་ཆག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱིམ་པ་རྒྱུ་མས་སྤྱི་གྲེ་རེ་དང་
འགྲེ་ཐེ་རེ་བརྗེ་བ་བྱུང་ཡང་། དེའི་ཉམ་ཐོས་རྒྱུ་སྒྲུབ་གྱི་བསོད་སྟོམས་གྱི་ཐབས་ཆག་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་བཅོས་ལྟར་འདས་རང་ཉིས་གྱིས་བཀའ་རྒྱལ་པ་ལྟར་འབྱུང་
བས། དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་གྱིས་གང་ནས་བསམས་ཀྱང་ཚོས་ལས་མི་འདའ་བའི་
བསམ་པ་བརྟན་པོས་སྒྲོར་བ་རྒྱལ་དང་མཐུན་པའི་ཁྱིམས་སྒྱ་བཅའ་བའི་རིམ་པ་འདི་
དག་ལ་ཞུགས་ནས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཤིང་སྟེལ་བར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ལེགས་(༡༩བ)པར་ཞུགས་པ། རིག་པར་ཞུགས་པ། དྲར་པོར་ཞུགས་པ། མཐུན་
པར་ཞུགས་པ་བཅས། མཚན་དོན་དང་ལྟན་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་འདིའི་ལ་བྱལ་དགོ་
རྒྱལ་སྒྲོར་གང་ཡིན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་གྱིས་གྱིས་ཐལ་སྟེ་སྒྲུབ་ཁིང་ཐུག་བྱ་བའི་འོས་
བསྟེན་བཀུར་སོགས་བསོད་ནམས་གྱི་དཔལ་གྱི་ཁིང་། ཡོན་དངོས་སྒྱ་སྒྲོར་བའི་སྒྲིན་
གནས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་འདི་ཡིད་ལ་བཞག་ནས་དེ་ཕྱིགས་གྱི་སྟེ་པོ་
གྱིན་དང་། ཁྱུང་པར་སངས་རྒྱས་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་གྱིས་དགོན་སྟེ་ཚོས་བཞིན་སྒྲོར་
བར་ཐུགས་རྗེས་མངགས་པའི་ལས་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཆེན་པོ་འདས་ཀྱི་མ་རིམ་སྟོན་རྒྱུ་སྒྲུབ་
དང་། སྟེའི་དཔོན་སྒྱ་སོགས་ཆང་མས། མགོན་དང་། སྒྱུབས་དང་། དཔུང་གཞིན་
ལེགས་པར་རྟེན་དོ་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་དགའ་སྒྲོ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ཡིད་ཆང་གྱི་
སྒྲོར་བས་རེ་ས་གཞན་སྒྲུངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུབས་སྒྱ་བཅུད་ན། གང་བརྒྱུ་མས་པའི་

ལས་ཀྱི་མཐའ་བཟང་བས། རྟག་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་བདེན་པ་རང་གཞན་
 གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་སྟོང་ཞིང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་པམ་གཞི་དུ་གྱུར་དོར་སོ་
 སོར་ཕྱེ་ནས་ཐུག་ལེན་དཔྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞོན་པ་འདི་བཞིན་ཅན་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་
 གྱིས་ཡལ་བར་སི་འདོར་བའི་དགོ་སྟོང་རྣམས་དང་། དེ་འདྲའི་སྐལ་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་
 བསམ་པ་ཐག་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བྱེད་པའི་བྱིས་པ་རྒྱུན་ཆད་ལེགས་པར་སྟོན་པ་
 རྣམས་དང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་བསམ་བཞིན་ཁྱད་གསོད་པ་སོགས་ཉེས་པར་སྟོན་པའི་
 སེར་སྒྲུ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་བདེ་ལུག་རང་རང་གིས་སྟོང་བ་
 ལས། གཞན་དུ་སི་འགྱུར་བའི་བདེན་པ་ཆེ་འདིར་མཐོང་ཆོས་སུ་བསྟན་ནས་རང་གཞན་
 མཐའ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བཀའ་ལ་གཏིང་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའི་ཅ་བ་རྒྱགས་ཏེ།
 གཏན་གྱི་བདེ་བའི་ལོ་རྟག་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི། སྤྱི་མ་དང་དགོན་མཆོག་
 རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཁྱད་བར་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་གཟུགས་དམ་ཅན་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི། དཔལ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྤོན་པོ་ཐུག་
 བཞི་ཐུག་(༡༩བ)དུག །མ་གཅིག་དཔལ་ལྷན་དཔག་ཐོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རེ་མ་ཏི། ཆོས་
 སྟོང་དྲེགས་པ་ལུས་སྤྱིང་སོགས། སྟོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ། དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ།
 འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་བརྟེན་པ། བསྟན་པ་དང་འཁོར་རྣམ་བཞི་སྟོང་བར་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་པའི་དམ་ཅན་བསྐྱར་མའི་ཆོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་རེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བཅོལ་
 བ་ལགས་ན། ཀུན་གྱིས་བག་ཡིད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ། །

ཐར་པའི་གྲོང་དུ་འཇུག་པའི་བདེ་བའི་ལས། །འཆོལ་བའི་སྐལ་ལྷན་སྟེས་ལུ་འགས་
 ཀྱི་ལུ། །རྒྱལ་བ་རང་གིས་བསྟན་པ་སོ་སོར་ཐར། །རྗེས་འཇུག་གདུལ་བུའི་སྟོན་པར་
 ཅན་ཏན་བསྟོན། །རྒྱལ་འདི་ས་ཐོས་སྟོངས་པར་གྱུར་པ་ལས། །ཐོས་བཞིན་བསམ་མེད་
 ལོག་པར་གྱུར་པ་ནི། །སྤྱི་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཡ་རར་གྱུར་པ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ཐོས་བསམ་མངོན་

༡༡། གདམས་ངག་སྒྲེ་བཟང་མ་སོགས་གསུང་
ཐོར་བུ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲེ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒྲུབས་སུ་མཆི། །ལས་ཉོན་སྒྲེ་བའི་གཞིར་གྱུར་
འགྲོ་བ་ལལ། །འཆི་བདག་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པས། །པ་འོལ་སྒྲེ་བའི་དུས་དེ་
ཕྱིས་པར་གྱུར། །དེ་ཕྱིར་འཆི་བཞིན་པ་ཡི་སེམས་བཞིན་དུ། །སྒྲི་མའི་བདེ་བ་འཆོལ་
བའི་ཡིད་སྒྲོན་གྱིས། །སྒྲོན་དུས་མིད་པར་གྲུང་དོར་གྱུབ་པའི་སྒྲོ། །སྒྲེས་ཙམ་དེ་ཡང་
བྱིན་རྒྱབས་སེམས་ལ་ཞུགས། །སྒྲེ་བ་བཟང་པོ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ། །ལས་རན་གཞན་
གྱི་བར་ཆད་མ་བསལ་ན། །ཡིད་སྒྲོན་ཙམ་གྱིས་རན་འགྲོ་མི་ཞེགས་པས། །བཤགས་
སྒྲོམ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་ནན་ཏན་གཙོ། །རྒྱ་དེ་སྒྲིན་སོགས་གྲོགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུངས་
ན། །རྟེན་དེར་ཐོངས་ཤིང་བྱགས་ལ་མི་འཕྲོད་པས། །བྱམས་ཤིང་མཆོད་སྒྲིན་བྱིད་དང་
ར་རྒྱལ་མེད། །སྒྲུང་དུས་ལ་ཡང་མི་སྒྲོའི་བཟོད་ཆེན་བསྒྲོམ། །ལྷག་པར་རྟེན་དེའི་བྱིད་
ལས་གཅིག་སྤྱགར། །ལས་རིམ་ཆར་བའི་བྱང་སེམས་རིན་པོ་ཆེ། །སྒྲོད་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་
ཏྲག་རྒྱ་ཡིད་བྲེལ་བའི། །བརྩོན་འགྲུས་བསམ་ཤེས་དང་དང་ལུན་པར་བྱ། །རྫོགས་
སངས་སྒྱུབ་པའི་རིགས་ལུན་བུ་དེ་ཡང་། །དམིགས་མེད་བརྩེ་ལུན་སྒྲུ་མས་མ་གསོས་
ན། །འཇིགས་རུང་མིད་པའི་མལ་དུ་ལུས་པའོ། །ཞི་བ་གཅིག་སྤྱི་མཐར་ལུང་སྒྲོག་
དང་བལ། །ཆོས་འདོད་རང་ཤེས་བྱས་པས་ཆོད་མི་ཟེན། །དམ་པའི་བྱགས་རྒྱད་བྱིན་
རྒྱབས་མི་འབྱུང་བས། །བསྐྱུབ་བདུས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་འགོར། །
ཐེག་ཆེན་དགེ་བཤེས་འཕྲད་ནས་མི་གཏོང་གསུངས། །དེ་ལྟར་བདེན་པའི་བཀའ་(༡༣)
ལ་ཡིད་ཆེས་ནས། །ཁོ་རྒྱ་ཞག་གཅིག་ཙམ་ལ་མི་བལྟ་བར། །རང་གཞན་གཏན་བདེའི་

རྩེ་བ་ལྷུ་བ་བ་ནི། །འདི་ནས་ཁྱི་མར་འགྲོ་བའི་ཆོས་ལུགས་མཆོག་ །ད་ལྟ་མིར་ལྷུ་བ་ཕྱོན་
 བསགས་བསོད་ནམས་འདི། །མ་ཐད་བར་དུ་རང་ལྷུ་བས་རང་གིས་མེད། །གྲོགས་མེད་
 གཅིག་ལྷུ་བ་འགྲོ་ཉེས་བྱུང་བན། །དགོན་མཆོག་གཞན་གྱི་མཁུ་ཡང་ལས་གྱིས་བཀག།
 དཔུགས་བསྐྱམས་སྒོད་པའི་ནང་གི་བདེ་ཙམ་དང་། །ཁྱི་རིལ་ཡིད་ལ་བབས་པའི་དགའ་
 ཙམ་ཡང་། །མེད་པར་ལྷུ་བ་ནས་རང་སྣང་ལྷུག་བསྐྱེད་ལག་སྤྱུལ། །དབྱེར་མེད་གཅིག་ལྷུ་བ་
 དོན་མེད་ཡུན་རིང་སྒོར་། །དེ་འདྲ་ཉམས་སྤྱོད་དུས་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་། །ཁྲིམ་སྒྲིམ་ཆ་
 ཙམ་མེལ་བའི་ཐབས་མེད་པས། །འབྱུང་འབྱུང་པས་མ་གཤིས་རྣམས་པའི་རྩལ་ཅི་ཡོད། །
 བསྐྱེད་ལྷུ་བས་གྱི་ཁྱོགས་སྤྲུག་ཏོར་བར་རིགས། །ད་ལྟའི་འཆི་ལ་ལྷུག་པའི་ལྷུག་བསྐྱེད་
 ཡང་། །ཁྱུང་ཞིང་བཙོས་མེད་བཙོས་དོན་ཁྱུང་བསན། །མཁུམ་བཙུང་བདག་ཉིད་དེ་
 ཙམ་མི་མེལ་བར། །སྒྲིམ་མེད་སྒྲིམ་བ་བཟང་བའི་ཐབས་བསྐྱེད་དོ། །འཆི་བའི་རྣམ་བ་
 བརྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྒྲོབས་འདི། །མཁུམ་ཆེན་དམ་པས་རབ་བཙོས་འགག་གྲོལ་ནས། །རྟག་
 ཏུ་སྒྲིམ་བ་བཟང་བའི་ལས་བྱས་པས། །དགའ་བའི་ཉམས་གྱིས་འཕོ་བ་དགོ་བའི་སྒོལ། །
 སྒོ་གཏང་རྟེན་པས་འཆི་ལའང་དགའ་བྱོད་ན། །ཉམ་ཁྱུང་སྣང་བགཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །
 དེ་ཁྱིར་བདུད་གྱི་བསྐྱེད་མ་འབྲེས་པའི། །ཆོས་གིག་བྱུང་ན་འདི་བདེ་(༡༩)ཞོར་འབྱུང་
 གསུངས། །སང་གི་བདེ་ལྷུག་རང་གི་ཡིན་པ་ལྟར། །ཁྱི་མའི་བདེ་ལྷུག་ཡུན་རིང་སྣ་
 ཆོགས་པ། །གཞན་གྱི་མིན་པས་རོ་བསྐྱུང་མི་རེ་བར། །དད་གིས་སྒྲོབས་གྱིས་སྒྲུང་དོར་
 གཏན་ལ་ཐབ། །དེ་ནས་མི་བཟང་ལྷུག་ཀུན་ལ་ཁོར་བ་ལས། །ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 ཁྱིམས་དང་ལྷན་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་ཉེས་པའང་རང་གི་མོང་འབྱུང་ནས། །གཞན་དོན་
 སྒྲོན་མེད་རྫོགས་བྱུང་མེས་མ་གཤིང་བསྐྱེད་པས། །ཐབས་མཆོག་དེ་ལ་མཁས་པའི་གཤིས་
 རབ་ལུལ། །ཆོས་ཀུན་མེད་མར་སྟོར་པའི་གནས་ལུགས་དང་། །ཡོད་སང་བྱ་བྱེད་རྟེན་
 འབྲེལ་མི་བསྐྱེད་པའི། །རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མཐོང་ནས་བྱུང་དུ་འཇུག། །འཇིག་རྟེན་འདི་

པ་ཅས་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་པོ། །དགོས་མེད་འགོ་སྟོན་མས་བྱུང་བའི་བསམ་སྟོན་གྱིས། །དགའ་
གནད་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱང་། །སྒྲུབ་ནས་དོན་ཀུན་བརྩམས་ཤིང་
དབྱུང་བར་བྱ། །མྱེད་བྲལ་ཡང་སྤྱིད་སྟེ་བཤད་ན་མེད་དང་། །ཡོད་ཀྱང་རང་རྩེར་རིགས་
བས་མི་བསྐྱབ་པའི། །སྟེ་མེད་བཟང་པོ་གཉིས་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། །སྟེ་ཅན་བདག་
འདྲའི་རིགས་ལ་ཡན་སྟེར་གདམས། །དགོ་འདིས་རྩལ་ཀུན་བྱགས་རྩེ་ཆེ་མགོན་དང་། །
འབྲལ་མེད་བྱགས་ཡིད་འདྲེས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་གྱིས། །བདག་གཞན་སྤྱིད་སྟེ་གཅིག་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །རྒྱལ་སྐས་སྟོད་པའི་སྟོ་གོས་རྒྱས་པར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་ཆོས་འཇམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་འཇམ་དབྱེད་མཁོན་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་སྟེ་བཟང་པོའི་རྒྱབས་ལན་དུ་གཏུ་
ཆང་རྒྱལ་མིང་པམ་ཐུག་པོ། །

། བསྐྱབ་བྱ་རྒྱན་འཁྲེར་མ་བཞུགས་སོ། །སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་མདུན་ས་གཏུ་ཆང་
ན། །རྩལ་གྱོལ་འགོ་བའི་སྒྲ་མ་དགེས་བཞིན་བཞུགས། །གཞི་ལས་འབྲས་བྱ་ཆང་ལ་མ་
ནོར་བའི། །གདམས་ངག་ལུ་སེམས་རྒྱད་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། །བརྒྱད་ལྟ་ཅ་བའི་སྒྲ་
མ་མཉེས་བྱས་ནས། །སྐལ་ལྟན་རྩེ་ས་སུ་འཛིན་པའི་གདམས་ངག་བརྗོད། །བརྗོད་
དོན་སེམས་དང་འདྲེས་པའི་བྱང་རྒྱབ་ལས། །ཡི་གེ་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱས་སྒྲུར་ཅིག །
གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པོ་རེས་འབྱུང་དང་། །རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལས་བཟང་བྱང་རྒྱབ་
སེམས། །ཐར་འདོད་འདུག་དོགས་ཡང་དག་ལྟ་བ་བཅས། །ལས་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་པ་ཡིན། །དེ་བྱིར་ཐོག་མར་བཤད་སྒྲུབ་ཅི་མཛད་ཀྱང་། །རྒྱལ་བའི་
བཀའ་དང་མཐུན་པའི་མཚན་ལྟན་དང་། །སྟོབ་དཔོན་གོང་མ་(༣ན)མཉེས་པའི་བྱིན་
རྒྱབས་ཅན། །རྒྱལ་བཞིན་བསྟེན་པས་ལེགས་ཆོགས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག །སྒྲ་མ་རྒྱལ་
ཀུན་སྟེ་གཞུགས་སུ། །མདོ་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱད་མེད་སྟེ། །རི་བཞིན་ཤེས་ནས་བསྟོམ་
པ་ལས། །ལྷག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་མ་འཆོལ་ཞིག །སྐལ་མཉེས་སྟོད་པར་མཛད་པ་ལ། །

ལྷག་པར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་མཐོང་ནས། རྟེན་བཀའ་བཀའ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་མཆོང་གིས། །སྤྱོད་པ་
 བཅད་སྟོམས་མ་འདོག་ཅིག །སྤྱོད་དུ་འཛི་བར་ཐག་ཆོང་ནས། །ལས་ཀྱི་རྩིས་འབྲས་
 རྟེན་པ་མོགས། །རྒྱུ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་དད་པ་ལས། །མདོན་མཐོང་ལས་གཞན་མ་འཛོལ་
 ཞིག །སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་འཛི་བ་མོགས། །སྤྱོད་པ་ལ་ཉམས་སྤྱོད་མི་བརྟེན་པའི། །
 དུན་པ་རིམ་བརྒྱད་ཤེས་རབ་ལས། །ཐར་ལས་གཞན་ནས་མ་འཛོལ་ཞིག །འགྲོ་ཀྱན་
 རྟོལ་གར་ཅོམ་ནས། །ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་མི་བཟོད་པའི། །བྱམས་དང་སྤྱོད་རྩིས་བརྒྱད་
 བར། །གཞན་དོན་བྱང་རྒྱུ་མ་འཛོལ་ཞིག །ཟན་དྲོན་ཆར་ས་མོགས་སྤྱོད་རབས་
 བཞིན། །ཡོངས་སྤྱོད་ལུས་མོགས་ཉམས་སྤྱོད་གིས། །སྤྱོད་དུག་ཆར་བའི་དགོ་བ་ལས། །
 ལྷག་པའི་སྤྱོད་པ་མ་འཛོལ་ཞིག །གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་བཅུགས་པའི། །བྱ་བྱེད་
 མི་བསྐྱེད་རྟེན་འབྲེལ་དང་། །རོ་བོ་གཅིག་པའི་སྤྱོད་པ་ལས། །རང་བཟོའི་ཟབ་གནད་
 མ་འཛོལ་ཞིག །སྤྱོད་པ་ཆོས་སྤྱོད་རང་ཉིད་ནས། །བྱ་རགས་ཡོངས་སྤྱོད་ལྡེ་རྒྱལ་
 འབྱོར། །ལུས་གནད་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལས། །སྤྱོད་པ་ལས་གསང་སྤྱོད་མ་འཛོལ་
 ཞིག །དེ་དག་གར་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལས། །སྤྱོད་པ་ཉོན་མོངས་རང་འདོད་ཀྱི། །གཉོན་
 བའི་ཁོང་ལས་མི་འདའ་བའི། །དམ་ཆོག་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་སྤྱོད་པ། །འདུལ་བའི་ཀྱན་
 རྟོད་གཅོང་མ་དང་། །མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ། །མདོན་པའི་ལྷ་བ་ཟབ་མོ་ལས། །ལྷ་
 རྟོལ་སྤྱོད་གསུམ་གཞན་མེད་དོ། །བདེ་ནས་བདེ་འགྲོར་འཕོ་བ་དང་། །ལུས་སེམས་
 དགོ་སྤྱོད་ལས་རྩད་རྩད། །བདག་འཛིན་བརྒྱད་པ་གཅོད་པ་ལས། །འཕྲོར་རྒྱུད་གཅོད་
 གསུམ་གཞན་མེད་དོ། །རང་གི་འདོད་པ་བྱུང་བསད་ནས། །སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲས་པའི་
 བསམ་སྤྱོད་ཀྱིས། །སྤྱོད་པ་མོགས་ཆོས་འགོ་འདོན་པ་ལས། །དཀའ་སྤྱོད་སྤྱོད་རྩལ་
 གཞན་མེད་དོ། །གཞི་ཡི་རོ་བོ་བདེན་གཉིས་ཀྱི། །ཡུལ་ཅན་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་
 ལས། །སྤྱོད་པའི་འབྲས་སྤྱོད་པ་གསུགས་སྤྱོད། །(༡༧)གཞི་ལས་འབྲས་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་

ཡིན། །རྒྱ་གར་སྐྱེས་པས་མིང་ཅེས། །རྒྱ་མཚན་པས་མས་པས་མིང་དོན་
 འབྲོང་། །ཅི་གཅིག་བསྐྱེས་ས་པས་དོན་དུ་འབྲིལ། །ཁོས་བསམ་སྒྲིལ་པའི་ལག་རྩེས་
 ཡིན། །ཟས་གོས་གནས་སལ་ཆོག་གིས་བྱིས། །ལུས་ངག་འདུ་འཛི་ལས་བསྐྱེད་ས་
 བས། །སྒྲིང་དང་སྒྲིལ་ལ་དགའ་བ་ཡི། །མེས་ས་ཉིད་རྒྱ་རྟོག་ལས་བསྐྱེད་ས་མཛོད། །
 བཟང་པོའི་རྒྱ་རྟོག་ས་བརྒྱད་པར། །མི་རྟོག་ཡེ་གིས་མི་སྒྲེ་བས། །དད་དང་གིས་རབ་
 ལས་རྒྱལ་བྱ། །གོ་རིམ་དག་ལ་གཅིས་པར་མཛོད། །གཏན་བདེ་རིས་ལེགས་སྐྱབ་པ་
 ལ། །མཛོད་མཐོ་རིམ་བརྒྱད་གལ་ཆེ་བས། །ཆེ་འདིའི་འཆིང་བ་གཅོད་པ་དང་། །སྒྲིག་
 སྒྲིང་དགེ་སྐྱབ་གིན་དུ་གཅིས། །ལམོར་བའི་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྒྲིལ་ས་གསུམ། །ཟག་
 བཅས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། །འདོར་འདོད་ཁྱད་མེད་སྒྲོ་བསྐྱེས་ས་བས། །སྤྱིད་
 པ་གསུམ་ལ་སྤྱིད་བྲལ་བྱ། །ཕྱི་ནང་རྒྱན་རན་བྱུང་མ་ཐག །རང་གི་ལས་ཉོན་འཁོན་
 དུན་ཞིང་། །གཞན་གྱིས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡི། །བཀའ་དྲིན་བསམ་ཕྱིར་ལེགས་འབྲུལ་
 བྱ། །ཆ་བཅས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིལ་གིས་པས། །ད་ལྟ་སྤང་བ་འདི་སྤང་བྱ། །ཆོས་དང་གང་
 ཟག་ཅིས་བྱ་བ། །མེད་ཅིང་སྤྱ་པའི་ཉམས་ལ་བཞུ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྒྱལ་ས་ལུས་
 པར། །གདམས་པར་མ་ཤར་ཐེབས་མེད་ཅིང་། །དབང་པོ་འབྲིང་གི་དུས་ཡིན་པས། །
 བཀའ་གདམས་ལས་རིས་གཅིས་པར་བཟུང་། །བཀའ་ལ་ནང་བུན་མ་ཆུད་པར། །རང་
 གི་ཆོད་བཟུང་མི་གིས་པས། །གིགས་སེལ་པོགས་འདོན་སྤྱ་པའི་བཀའ། །འབྲིང་རིམ་
 དངོས་ལས་གཅིས་པར་བཟུང་། །རང་གི་རྒྱན་པའི་བསམ་སྒྲིང་ལ། །སྒྲིན་དུ་མཐོང་
 བས་ས་བཟོད་པར། །སྤྱ་པའི་གདམས་ངག་ནན་ཏན་བྱིས། །བཟོ་བཅོས་ཐེབས་ན་
 ཆོས་བྱུང་དོ། །དོན་བཟང་སྤྱན་ཆོག་གིས་བརྒྱན་པ། །མཁས་པའི་ཡིད་འབྲོག་ཡིན་ན་
 ཡང་། །སྤྱན་པོས་མི་གོ་ཆགས་ཉམས་བྱེད། །ཆོག་སྒྱུར་གོས་མེད་རྩེན་པར་བསྒྲན། །
 མདོར་ན་སྒྲིན་པའི་རྩེས་འཇུག་བདག་ཅག་ལ། །བསྐྱར་པ་ཁོ་ན་འཛིན་པ་སྐབས་སུ་

བཅས། །དེ་ཕྱིར་ཡུང་དོན་སྒྲུབ་དང་སྒྲུབ་པ་ཡི། །བྱ་བས་མི་ཆོ་སྒྲེབ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན། །
 བྱུང་བར་སྒྲུབ་ས་འདིར་སྒྲོན་ཕྱོད་སྒྲུབ་དག་གིས། །རྩོལ་བས་འབད་བྱུང་ས་སྒྲུབ་
 ལྷག་ལུས་པ། །ལས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཅི་བཞིན་གཟིགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་བཅུ་རྒྱུ་པའི་
 སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཤིང་། །མདོ་རྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་གང་ཟག་གཅིག་གི་(༤༣)ལས། །
 ཆོང་ལ་ས་མོར་གོ་རིས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་བཅས། །སྒྲུབ་བྱེད་ཡུང་དང་བྱུང་བར་རིགས་པའི་
 ཆོག་ས། །སྒྲོན་སྒྲོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ། །དགེ་བའི་ལུགས་སྒྲོལ་གཞན་དང་མི་
 འདྲ་བའི། །བྱུང་ཆོས་ཡིད་ལ་བཅས་པའི་སྒྲུབ་བཅང་འདི། །ལོག་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་
 ས་ཤོར་བར། །བསྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་པ་དཔལ་ཆོག་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་རང་གཞན་
 གང་གི་དོན་སྒྲུབ་བྱུང་། །ལུགས་བཅང་འདི་དང་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་བཅང་འདི། །དོན་
 ཡོད་གཙོ་བོ་བྱུང་སེམས་རིན་པོ་ཆེ། །བསྒྲུབ་འཕེལ་ཐབས་ལ་ས་ཐབས་པ་གདམས་དག་
 ཡིན། །རིང་ན་གནས་བྱུང་རྒྱལ་འདིས་ཉེ་བ་ཡིས། །མན་རྒྱུན་སེམས་དཀར་བསྒྲུབ་པའི་
 དྲང་བོའི་གདམ། །སྒྲུབ་དགའ་བའི་ཉེས་པས་ས་གོས་པར། །བདག་གིས་བཤད་དོ་
 བྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་བཞིན་སྒྲུབ། །བཤད་སྒྲུབ་འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་དགེ་བ་ཡང་། །ས་
 འདིར་བསྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འཛིན་རྒྱུ་པ་དང་། །འགྲོ་ཀྱན་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་རྒྱུ་
 བཅུང་ནས། །ཀུན་སྒྲུབ་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་བཅོ། །

ཆོས་པ་འདི་ནི་ཕྱིར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དག་གི་རྒྱུ་ཆ་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆོས་རྒྱུ་ཆ་ཕྱིར་བདག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་ཆོས་དང་ནས་བསྒྲུབ་
 ཞིང་། རང་གི་སྒྲུབ་པའི་ཆལ་གདམས་ཀྱི་ན་ཅན་རྒྱུ་ཆ་མི་འཛིན་མི་འཛིན་པའི་བྱིས། དཔེར་གནས་གོ་རྟོག་རྒྱུ་དུ་དུས་སྐབས་
 རྒྱལ་མིང་པ་སྒྲུབ་པ་ཆོས་དང་ཆོས་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ཡི། །

༥ ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཅས་པ་བསྒྲུབ་པ། ཡེ་སྒྲོན་པ་སྒྲུབ་པའི་སངས་རྒྱུ་པ་དང་། །ལུས་
 བསྒྲུབ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་པའི་ཆོས། །སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་། །ཀུན་
 འདུས་ཀྱི་རོ་བོ་སྒྲུབ་ས་སྒྲུབ། །ཆེད་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱིས། །དཔལ་

[illegible]

མཛད་པ། །འཇམ་ལོན་ཅམ་མེན་པར་བསམས་ཤེས་ན། །མཚན་ལུན་གྱི་སྤྱ་མའི་ཐོག་
 ཏུ་འཛོམས། །རྩེ་ཡོན་ཏན་ལུང་པོ་དང་མཛུལ་ནས། །དེ་ཅམ་གྱི་རང་སྒྲུལ་མ་ལོན་ན། །མ་
 སྤྱ་མ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཞེད་ཀྱང་། །འཕྱོང་པའི་འབྲུག་རྒྱ་རྩིག་རྩིག་ཡིན། །ཁྱི་ལྷ་ར་
 བ་ཡིད་ལ་བབས་ཅམ་གྱིས། །ཁར་སྤྱོ་བདེ་སྒྲུང་ཅིག་སྒྲེས་པ་ཡང་། །རྒྱ་སྤོན་སྤོང་དགེ་
 བ་གཅིག་གི་དྲིན། །དེར་སྤྱ་མ་མ་ཐེག་ར་ནས་བྱུང་། །ཞལ་དངོས་སུ་བསྐྱོན་པས་སྤྱང་
 དོར་ཤེས། །རྒྱུད་ཁྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ལམ་དུ་སོང་། །ཐབས་གང་མཁས་མཛད་པ་
 མཐའ་ཡས་ཀྱང་། །བྱར་ཅམ་ཞིག་དུན་པས་བྱ་བ་བྱེད། །ཡར་འདྲེན་པའི་ལམ་སྤོན་
 མཛད་པ་དེ། །སྤྱིར་བསྐྱོན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོ་ལགས། །མར་ངན་འགྲོ་
 འགོག་པའི་བསྐྱབ་བྱེད། །དགོས་སྤྱིག་ཅན་བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཐོ། །ཀྱི་ཡི་གེ་སྤྱོག་
 འདོན་ཤེས་པ་ནས། །ཞ་སྤྱོ་མེད་རོ་སྤྱོད་བྱབ་པའི་བར། །རང་ཤེས་གྱི་ཏམ་པ་ཆ་དྲག་
 བ། །བཀའ་དྲིན་ལ་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་མེད། །དེ་རབ་བྱུང་ནང་དུ་བྱིས་པའི་ཆོས། །
 དར་ཆེས་པས་སྤོངས་པ་ཡལ་ཆེར་(༥༩)གྱིས། །མཚོག་རྩུལ་ལུན་སྤྱེ་སྤྱོད་འཆོལ་བ་
 ལ། །ཉམ་རྒྱུད་དུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱིན་བྱེད། །པོ་སུ་རྒྱུད་བལྟ་བའི་རྒྱུ་གཞག་གིས། །
 མཁས་མང་ལས་སྤྱན་པོ་གཅིག་གཅོད་པའི། །རྩུལ་འདི་འདྲ་མ་བཟོད་ཤེས་ལུན་ལ། །རེ་
 ཆེན་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལགས། །རང་འདུ་ཤེས་ཁྱིན་ཅི་ཡོག་པའི་དུས། །གཞན་
 དགེ་བ་ཤེས་སྤོན་པ་མཁས་པ་བསྐྱེན། །སྤོན་བཅོས་ཐབས་སྐབས་སུ་བབས་པ་ལ། །
 བན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཁོན་གཙོ། །ལྷ་རན་སྤོང་སྤྱིད་སྤྱིག་མ་སྤོངས་པས། །ལམ་
 སྤྱོད་ཐབས་མེད་པ་དེ་བསམས་ནས། །བར་མི་ལུས་དལ་འབྱུང་གང་ཆང་ལ། །དགའ་
 ཆེས་ནས་སྤྱིར་པོ་ལན་འདོད་བསྐྱེད། །རྟེན་དགའ་བའི་དཔེ་དང་རྒྱ་འབྲས་བསམས། །
 འཛིག་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་རོ་འབྱོད་ན། །གལ་ཆེ་ཆེའི་བསྐྱོད་འདོགས་མི་བྱེད་པར། །ཆོ་
 བྱི་མར་ཐེ་འབྲུར་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད། །སྤྱོ་ཉེས་པ་རན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་དང་། །སྤྱོད་པས་

བསྐྱེད་དགོན་མཆོག་ཡོན་ཏན་མཐོང་། །བཀའ་ལས་འབྲས་ཐོས་ནས་བདེན་པར་
 འཛིན། །དཔེས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་པ་ཆུང་། །ཡུག་རྒྱགས་མའི་རྩ་ལ་རྟེན་པ་དེ། །
 རྫོག་ཆུང་དུ་གཅོད་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད། །མཐའ་རན་པའི་བདེ་འགྲོས་རྒྱགས་པ་ཡང་། །
 ཐར་མེད་གྱི་བཙོན་ར་ལས་མ་འདས། །ལས་ཉོན་མོངས་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་འཁོར་བའི་ནང་། །
 ཡང་འགྲུབ་བྱེད་མེད་པས་མ་བཙོངས་པར། །གནས་དགོན་པ་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་
 མེད། །བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཆུགས། །མེས་མཆོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་
 འཁུམས་པར། །ཐབ་རྒྱ་ཆེད་ཆོས་ལ་སློབ་རྒྱ་བསྐྱེད། །ལས་སྦྱར་བྱལ་གར་གིས་སྦྱབ་
 བ་ཡང་། །རྫོགས་བྱུང་ལས་ཕྱིར་ཐོག་མེད་པར་བྱ། །བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་བསྟུས་
 དོན་རིན་ཆེན་སེམས། །རྒྱུན་གང་དང་ཐུད་ཀྱང་སྦྱར་བདེ་བའི། །ཐབས་གཅིག་ཆོག་
 སྦྱངས་པ་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །གདམས་རག་གི་རྒྱལ་པོར་མཆོང་ཆེ། །རི་སྟོད་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་ཐབས། །རི་ལྗོངས་འོན་དཔ་དེ་ལས་བྱུང་། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 དབྱེ་ལ་མཁས་པས། །ཆོས་སྦྱར་སྟོང་བྱུང་འཇུག་གཏན་ལ་འབེབས། །མགོན་སྐུ་མ་ལུ་
 བརྩུབ་བཞིན་བསྟོན། །དབང་བཞི་ཞུས་དམ་སྟོས་ནན་ཏན་བསྟུངས། །འཕྱིན་བསགས་
 སྦྱངས་སྦྱབས་སེམས་རྣལ་འབྱེད་སྟོང་། །གཞི་འབྲས་བྱར་བསྦྱར་བྱེད་ལས་འཁྲེལ་
 བསྟོ། །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སྦྱར་སྦྱིབ་པ་རྣམས། །དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དོ་རྩེས་
 (༥)བཙོངས། །དག་པ་དག་སྦྱུ་མའི་སྦྱར་ལངས་ནས། །སྟོབ་མི་སྟོབ་བྱུང་འཇུག་དོ་རྩེ་
 འཆང་། །མདོར་བསྟུན་དགེ་བའི་བཤེས་བསྟེན་ནས། །གཞུང་གདམས་པར་གར་པའི་
 བཤད་སྦྱབ་གྱིས། །ལ་སྟོབ་ཐུང་གཤམ་པའི་རྣམ་ཐར་ལ། །སྟོན་འཇུག་གི་བསམ་སྦྱོར་
 བརྟན་པོ་བྱ། །དགེ་ལུགས་སྟོལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བས། །རྫོགས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བ་དེར། །ཞེན་པོ་རུས་དགོས་དོན་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 གལ་ཏེ་ཆེ། །རྩེ་སྐུ་མའི་ལེགས་བཤད་ཐབ་དོན་ལ། །རྣམ་ཆོད་ཀྱིས་སྦྱ་ཐག་མི་གཅོད་

པར། གཞན་དོད་གཤམ་འགྲིས་པའི་གང་བྱུང་སྤུངས། ཤིང་ནང་ནས་སྐྱེས་པའི་རྩིན་བྱ་
ལགས། རྒྱུ་བཟང་པོ་སྤྱི་གཅིག་ལྟ་བུ་པའི་བཀའ། འོན་ཏེ་བཞིན་རྒྱུ་བཟང་པོ་སྤྱི་
གྲང་། ཡིད་ཆེས་པས་སློབ་གཏད་བྱུང་བའི། ཞིང་རབ་འབྱུངས་ཀྱི་ལ་འབྱེད་པར་
སློབ། གཏམ་འདི་ཡིས་ཆགས་སྤངས་པའི་བསྐྱེད་པར། བསྐྱེད་བསྐྱེད་འཛིན་འཕེལ་ཞིང་
རྒྱས་པ་དང་། རྒྱུད་ལྷག་བསམ་དག་པའི་ཁུར་འབྱེད་ནས། ཡང་དག་པའི་བྱུང་
ཆེན་ཐོབ་པར་ཤོག འབྱུང་རྒྱུ་རྒྱས་དུས་ཡིན་སྐྱེས་སྤེ། སློབ་ཐོར་བས་གཅོད་པ་
དེ་མཐོང་ནས། འབྲུག་ཆེད་པར་བཤད་རྒྱུ་ཆེད་པའི་སར། མིང་མཚུ་སྟོ་ཁར་འབོད་
པས་རྒྱུ། །

༥ དམ་པའི་བཞི་བསྐྱེད་བཞུགས། ཨེ་མ་ཏོ། རྒྱུ་བཟང་པོ་དབང་པོ་མི་པམ་འཇམ་པའི་
དབྱུངས། རྒྱུ་ཆེན་སྟོད་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། ཉམས་ལེན་སྐྱེད་བརྒྱུད་གདམས་པ་
སྟོལ་མཛད་པའི། རྩ་བརྒྱུད་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་བཟང་པོ་མཆོ། འདེས་བདག་ལ་བྱུང་
འཕགས་བཞི་འཛོམས་སྤེ། སྤྱི་མས་རྩེས་བརྒྱུད་རྒྱུ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་དང་མཛུ། འོན་གོའི་
ཤེས་རབ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱུང་ཆེད། དེ་མཐུན་སྟོང་པོ་ལེན་པའི་བྱུང་བསྐྱེད་བྱ། མཚན་
ལུན་སྤྱི་མས་འབྲུལ་མེད་སྟོང་བཞིན་དུ། གོ་ལོག་བསམ་སྟོང་རན་པའི་བསྐྱེད་པར། ཉམས་
དུ་ཡོན་ཏུན་བཀའ་དྲིན་རྩེས་བྱུང་གིས། མཉེས་པ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་དམ་
བཅའོ། རྒྱུ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བཞིན་དུ། འདོད་པས་གདུངས་པའི་རྒྱུ་
འཛོམས་མི་བྱེད་པར། མི་རྟག་སྟག་བསྐྱེད་པའི་མེད་རྩེས་བྱུང་གིས། རྣམ་དག་རྒྱུ་
ཁྲིམས་བསྐྱུང་བར་དམ་བཅའོ། འོན་ལ་དབྱུང་ན་གོ་ཤེས་ཡོང་བཞིན་དུ། སྟོལ་སྤྱི་
ལས་རན་ཞེན་ཤེས་དོམ་མི་བྱེད་པར། རྩེ་གཅིག་སྟོལ་ལ་སྟོར་བའི་ཐོས་བསམ་གིས། བདེན་
གཉིས་གཏན་ལ་(ཕན)འབེབས་པར་དམ་བཅའོ། རབ་དབང་གནས་སྟོགས་
ཡོ་བྱུང་ཆེད་བཞིན་དུ། གཞན་འབྱོར་ཕྱག་དོག་བརྒྱུ་ཁེམས་མི་བསྐྱེད་པར། ཆོགས་

གསོག་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་དུ་གང་འབྱུང་གིས། །ལུས་སེམས་དབེན་པ་བསྐྱེན་པར་དཔ་
བཅའོ། །ལྷུང་དུ་གི་འཇམ་ཀླུ་པ་ལས་ས་འདས། །དེ་ཕྱིར་ད་ལྷ་ཉིད་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན། །
འདི་ལྷུང་སྐྱབ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། །ལུས་རྒྱུ་མ་ལུས་ཆར་བར་བྱིན་གྱིས་
སྒྲོབས། །དགེ་འདིས་བདག་སོགས་སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་ཡང་། །འཇམ་མགོན་སྤྱ་པས་མཉེས་
བཞིན་རྗེས་བསྐྱར་སྟེ། །བསྐྱེད་པ་རི་བཞིན་འཛིན་པའི་བཤད་སྐྱབ་གྱིས། །ཀུན་མཁུན་
རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་སྐྱར་ཐོབ་ཤོག །ལྷག་བསམ་དག་པས་རྒྱལ་འདིར་བཅོམ་པ་ན། །
ཆར་ས་དང་དབང་པོ་འཛིག་རྟེན་སྐྱོར་བ་དང་། །ལྷགས་ལྷན་ནག་པོ་ལ་སོགས་བསྐྱར་
མས་ཀྱང་། །གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་དུ་གྲོགས་བྱེད་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་ཡང་གེུ་ཚང་སྐུ་ལ་མེད་བས་
སྐྱར་བའོ། ॥

༥ བཤགས་སྐྱེས་ཀྱི་ལུས་ཀུན་བཟང་བཞུགས་མོ། ༥ དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་སྤྲུམ་པོ་རིན་པོ་ཆེ། །
ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་སྐྱོན་དགེ་བའི་བཤེས། །རྫོ་རྫོའི་གྲལ་དུ་དབང་བསྐྱར་རྫོ་རྫོ་
འཆར། །རྫོ་བཅུན་ཅུ་བའི་སྤྱ་མ་རྣམ་གཉིས་མཁུན། །སྤྱོ་བཟང་དཀྱིལ་འཁོར་ལེ་གྲིས་
འོད་རིས་ཅན། །བསྐྱེད་པ་རབ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་སྐྱེས་སེལ་ཆེ། །སྐུ་ལ་བཟང་གར་རིའི་རྩ་
ནས་གར་བ་དེ། །སྐུ་ལ་ལོག་པའི་རྩལ་རིར་བཞུད་པ་དུན། །རྣམ་དཔྱད་སྤྱོ་ཡི་རིན་
ཆེན་ཁང་བཟང་ལ། །རྣམ་གྲོལ་མཆོག་གི་ནོར་བུའི་མཛོད་བཟང་ནས། །ལན་བདེའི་
དབུལ་མོངས་སེལ་བའི་འདོད་ཀྱི་གཏེར། །སྐྱབས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །བསྐྱེད་འགྲོའི་བཀའ་དྲིན་སྤྱི་དང་བདག་ཉིད་ལ། །ལྷགས་རྗེས་ལྷག་པར་
བསྐྱར་ས་པ་མ་དུན་པར། །བྱིན་ཅི་ལོག་ཞུགས་བཞིས་པ་མཐའ་དག་ལ། །མཐོལ་
བཤགས་འབུལ་ན་ཡུད་ཅུ་དགོངས་སུ་གསོལ། །བརྒྱད་པ་གསུམ་ལྷན་དྲིན་ཅན་སྤྱ་
མ་དང་། །སངས་རྒྱས་བྱང་མེས་ས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །སྐྱབས་གནས་ས་
ལུས་གནས་འདིར་སྐྱེན་འདྲེན་ན། །སྤོངས་ཆེན་རབ་འབྱུངས་བདག་ལ་དགོངས་སུ་

གསོལ། གྲུ་ལ་ཀུན་གྱི་གཞུགས་པ་འོ་ཤོར་ཞལ་བསྟན་ནས། །ཕན་པའི་གངས་མ་གསལ་
ལུས་འདོམས་མཛད་ཀྱང་། །དད་གུས་ཞེ་སྒྲིབ་རེ་བ་མ་བྱས་པར། །རང་མཉམ་དམན་
པར་བསྟམས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །སྐྱབས་གནས་ཀུན་(༥)འདུས་མདུན་དུ་བཞུགས་
གྱུར་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་ལུགས་བསྟན་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཅུལ་ལས། །སྒྲིབ་ནས་ཡིད་ཆེས་
སྒྲོས་འགལ་མ་རྣམ་པར། །རེ་ས་གཞན་ནས་བཅུལ་བ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཐམས་
ཅད་མཁུན་པའི་བྱགས་དང་ལྟན་གྱུར་ཅིང་། །ཆེད་དུ་ཕན་པའི་བསྐྱབས་བྱ་མཛད་པ་ལ། །
རང་ཉིད་འདོད་པ་དྲག་པོས་ཟེལ་ཅོན་པ། །བསམ་སྒྲུབ་རོས་སྒྲིག་བགྱིས་པ་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །ཕ་མ་བཟའ་པོས་བུ་ལ་ཟི་བཞིན་དུ། །བརྟེ་བས་ཡར་འདྲེན་ཐབས་སའས་
ཅི་མཛད་ཀྱང་། །བསོད་ནམས་དམན་ཞིང་གྲོགས་རན་རྗེས་ཚུགས་པས། །བསམ་སྒྲུབ་
གོ་ལོག་བགྱིས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཉེ་ལོར་དད་གུས་ཅན་ཡང་ཁྱད་བསད་ནས། །
མདུན་དུ་བཀུག་སྟེ་བརྟེ་བས་བསྐྱངས་གྱུར་ཀྱང་། །བདག་གིས་རྒྱབ་བསྟན་གཏན་མདུན་
སྒྲིམ་དང་། །བུ་ལ་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་བགྱིས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །འབྲལ་དུ་རོ་
བསྟོད་གསོལ་རས་སྒྲ་ཆོགས་གྱིས། །འདོད་པ་དང་བསྟན་འདུལ་བར་མཛད་ན་ཡང་། །
ཤིན་ཏུ་མ་དུལ་རེངས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །མཛད་པར་སུན་འབྱེན་བགྱིས་པ་མཐོལ་
ལོ་བཤགས། །ཐུགས་ཀྱི་བྱགས་གཏད་བྱེད་པ་བྱུང་ན་སྟུལ། །གསུང་རབ་གངས་ས་
པར་ཤར་བའི་ཐབས་མཛད་ཀྱང་། །འཁོར་འདས་རྒྱས་མེད་གཞུང་ལུགས་ཤེས་ཁུལ་
གྱིས། །བཀའ་ལ་ཁྱད་གསོད་བགྱིས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཕན་པའི་གཞི་རྩ་
བསྟན་འགྲོར་ཕན་ན་སྟུལ། །སྒྲིམ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐབས་མཛད་ཀྱང་། །རང་
གི་ཕན་པའི་བསྐྱབས་པའང་ས་བསྐྱངས་པས། །བྱགས་དགོངས་ཁྱད་དུ་བསད་པ་མཐོལ་
ལོ་བཤགས། །བཀའ་གངས་ས་རྒྱ་འགོར་ལས་གྱི་རིམ་པ་ཡི། །རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་
འགྲིག་པའི་ཐབས་མཛད་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་དབང་གྱུར་པས། །

གཏན་བདེ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱར་བ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །བསགས་རྒྱབ་རྒྱུ་མིང་ཕྱི་གུ་རུ་མས་
 ཆེས་པ་ཡིས། །ཡོངས་སུ་འདྲིས་ནས་ལུས་དག་ཞབས་དོག་ཀྱང་། །ཉམས་ནས་ར་རྒྱལ་
 ལུ་འབྱེན་བརྒྱས་སྒྲིབ་ཀྱིས། །ཕྱི་གུ་ལྷ་ར་ཆ་བ་ཆེན་བཀྱིས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །
 ལྷ་པར་ཁོང་བྱོས་ཆོག་རྒྱུ་ལམ་སྒྲིབ་ཅིང་། །ཡང་ན་བྱོས་ནས་ལམ་མེད་འདུག་པ་
 དང་། །ལུས་དག་འཇམ་པོས་སྤྱུག་ལུས་གནོད་སེམས་བསྐྱེད། །ཕྱི་གུ་པ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་
 བཀྱིས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཆོས་ལྷ་ར་བཅོས་པའི་སྒྲོ་ཅམ་སྒྲིབ་ན་(ལྷ་)ཡང་། །
 བཤད་འདོད་ཅམ་བྱིས་ཆོས་ལ་ཐོབ་གྲགས་བསགས། །རྒྱབ་འདོད་མེད་པས་བྲམ་པ་
 རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱར། །ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲུར་པ་གུས་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །སྒྲོབ་དཔོན་ཀུན་
 བྱིས་བྱགས་རྗེས་བསྐྱར་བའི་དོན། །ཆོགས་སུ་གཞུང་བཤད་མན་དག་དབྱིས་བཞིན་
 ལྷལ། །སྒྲིབ་ཏུ་འཇོམ་མེད་བསྐྱབ་བྱ་མཛད་པ་ལ། །གང་ཡང་ནན་ཏན་མ་བྱས་མཐོལ་
 ལོ་བཤགས། །རང་ལ་མ་གཏོགས་དགེ་སྤྱང་པ་སྒྱུར་ས་པས། །འགྲོ་ཀུན་ཡོན་ཏན་ཅན་
 དང་དོ་རྗེའི་སྤྱན། །ལྷ་པར་སྒྲིབ་ས་གནས་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྤྱེར། །ཆགས་སྤྱང་
 རྒྱགས་རིས་བཀྱིས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །རྒྱལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་སྤྱེས་སྤྱེ་དཔོན་
 བྱས། །ལྷགས་གོང་མེ་ཕྱེ་འབར་བའི་དད་ཐས་ཐོས། །དཀོན་མཆོག་སྤྱིའི་དཀོར་ལྷ་
 པར་དགེ་འདུན་གྱི། །ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་འགྲོག་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །དེ་ལྷ་ར་སྤྱུ་
 བཅས་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཀུན། །མགོན་པོ་བྱོད་བྱིས་བདག་ལ་བསྐྱབ་མཛད་ཀྱང་། །
 བདག་ཉིད་འདུ་གེས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །བཀའ་དྲིན་ལོག་འཇལ་བཀྱིས་པ་མཐོལ་
 ལོ་བཤགས། །བདག་གི་སྒྲོ་ལ་དེ་ལས་མི་གསལ་ཡང་། །ཡོན་ཏན་བཀའ་དྲིན་བསམ་
 བརྗོད་ཡུལ་ལས་འདས། །རང་སྒྲིབ་མི་མཐོང་བྱིས་བའི་མཐར་ཐུག་པས། །བསམ་སྒྲིབ་
 བཀྱིས་པ་མལ་ཆེར་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །སྒྲེ་འཆིའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བར་ཐོག་པ་
 མེད། །ལས་ཉོན་སྒྲིབ་པ་བསགས་པར་བར་མཆོམས་མེད། །གཉེན་པོ་མེད་པས་རྟག་

སྒྲོ་བཤ། །རྣམ་གྲགས་གཞན་གང་འགྲུབ་པར་ས་ཁྱུར་གྱི། །ལས་ཀྱི་རིས་པར་སྒྲོ་
 ཁྱུར་སྒྲུབ་སྒྲུལ་པའི། །ཕྱི་ནང་སྒྲུབ་པར་ཆད་ཞི་བ་དང་། །མཐུན་སྒྲུབ་ལོགས་
 ཆོག་སྒྲུལ་པར་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲོ་བཤ། །དགེ་འདིས་བདག་སོགས་སྤྱི་བ་བྱུང་བ་དང་། །
 སྒྲུབ་སྒྲུལ་ལྷ་ཡིས་རྩེས་བྱུང་སྤེ། །སྤྱིས་བྱ་གསུལ་གྱི་ཆོས་སྒྲོ་དགོང་འཕེལ་གྱིས། །
 དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཐོབ་ཤོག །

ཆོས་པ་འདི་ནི་དེར་རང་སྒྲུབ་དུ་ཅད་གདོན་གྱིས་གསུགས་གཞི་གཙོང་ཐོག་མོ་བདུན་གྱི་སྒྲག་ཐོག་དུ་ཆོད་ནང་དྲག་པོས་
 མེད་མེད་འཇམ་འཇི་པ་ལ་ཁྱག་པའི་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུལ་དང་དཔོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོག་པ་ལ་འབྱོར་མེས་སངས་པའི་པའི་ཆོས་རང་
 མེད་མེད་འཇམ་པ་ལྷན་གྱི་ཆོས་ལ་འཇོན་པ་ལྷན་གྱི་ཆོག་དུ་ཆོད་པའོ། །(༥ན)

ཐོག་ཆོས་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་ན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ཅད་དང་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད། སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལུས་དུས་གནས་
 སྒྲུབ་སྒྲུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱག་འཆོལ་ཞིང་མཆོད་དོ་སྒྲུབ་སྒྲུལ་པའི་ལོ། །འཆད་ལ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཐོག་ཆོས་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་ན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ཅད་དང་སྒྲུབ་པ་ལྟུག་སེལ་བྱུང་སྤྱོད་དག་བཤད་
 པ་ལ། རྟོགས་ལྷན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གང་ལས་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གདམས་པའི་
 ཆེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བརྟེན། གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་བྱུང་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གང་ལས་
 བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གདམས་པའི་ཆེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་བརྟེན་པ། གདམས་པ་ལ་
 ལུས་པ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་རྣམ་གདམས་པའི་ཆེ་བ་
 རྩེ་བྲག་དུ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མན་ངག་བདུད་རྩི་སྤྱིར་པོ་ནི། །གསེར་སྤྱིར་པ་
 རྣམ་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། རྩེ་རྩེ་ཉི་མ་ལྷན་གྱིང་བཞིན། །
 གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། །སྤྱིགས་ས་ལྷ་པོ་བདོ་བ་འདི། །བྱང་ཆུབ་ལས་དུ་
 བསྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལ་

གཉིས། རྩོན་འགྲོ་རྩོན་གྱི་ཚེས་སེམས་པ་དང་། དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་
 ཆེ་སྦྱང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོར་རྩོན་འགྲོ་དག་ལ་བསྐྱེད་པ། ཅིས་གསུངས།
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་དང་། དོན་
 དམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་གྱི་གདམས་
 པ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གི་གདམས་པ་དང་། གདམས་དོན་འབྱུངས་པའི་གསུང་བྱོན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོན་ཡོན་གྱི་རྩོན་ས་བདག་གཞན་བརྗེ་བར་བསྐྱོན་པ་
 དང་། །བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གཅིས་འཛིན་གྱི་
 ཉིས་དམིགས་བསམས་པའི་རྩོན་ས་དོར་བྱང་བསྐྱོན་པ་དང་། གཞན་གཅིས་འཛིན་གྱི་
 ཡན་ཡོན་བསམས་པའི་རྩོན་ས་སྤང་བྱང་བསྐྱོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་
 གཅིག་ལ་གདའ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བསྒྲོམ། །
 ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཉམས་
 ལེན་དང་། (༥བ)རྗེས་བྱུང་མཚམས་གྱི་ཉམས་ལེན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏོར་ལེན་
 གཉིས་པོ་སྒྲེལ་མར་སྦྱང་། །ལེན་པའི་གོ་རིམ་རང་ལས་བརྒྱུམས། །དེ་གཉིས་རྒྱང་
 ལ་རྩོན་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལུལ་གསུམ་དྲུག་གསུམ་དག་ཅ་
 གསུམ། །རྗེས་གྱི་མཚན་མཛད་པ་བསྐྱེད་པ། །སྦྱོང་ལམ་ཀུན་དུ་ཆོག་གིས་སྦྱངས། །
 ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེའི་ཡན་ལག་གི་གདམས་པ་ལ་ལྟ། རྩོན་རན་བྱང་ཆུབ་གྱི་ལམ་དུ་
 བསྐྱེད་པ། ཆོ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་དྲིལ་ནས་བསྐྱོན་པ། རྩོ་འབྱུངས་པའི་ཆོད། རྩོ་
 རྩོར་གི་དམ་ཆོག་ རྩོ་རྩོར་གི་བསྐྱེད་བྱང་བསྐྱོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྐྱོན་
 པ་དང་། རྩལ་པར་བགད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་བརྒྱད་ཞིག་པས་ཤོལ་བའི་ཆོ། རྩོན་

ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ནམས་སྒྲིལ་མ་ལྟ་བུར་བསམ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།
ས་སྒྲིལ་རིག་པའི་གཉིས་ལ་དབྱད། །ཅེས་(འབ)གསུངས། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་པོ་
ཉིད་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རེས་ནས་མཉམ་པར་འཛོག་ཚུལ་ནི། ལམ་གྱི་རོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་རང་ལ་
གཞོག། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱམ་མཆོམས་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། བྱམ་མཆོམས་
སྒྲིལ་འོ་སྒྲིལ་བུར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་མ་ནི་འཆད་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལྟ་བུར་མེད་པ་ལ་ཆུ་པ་བ་ཅོང་ཁ་པའི་མཆོང་འགགས་གོ་རིམ་འབྲེལ་ཆགས་
པར་མཛད་པའི་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་མའི་མོད་ཆེར་དང་བུ་ལྟ་ནམ་རང་གཞན་ཀུན་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཆ་ཆོང་ས་མོར་བལ་པག་ཆགས་
འཛོག་ཕྱིར་གཞུང་འཛམ་གླུ་མ་ཁོང་པམ་རྒྱུང་རྒྱལ་པའི་དཔེ་གནས་སྒྲིལ་བའོ། །

༥ རྒྱུན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་མན་བདེའི་ཐོས་སྒྲུང་དང་མོང་མ་གྱི་བཞུ་བའི་རིམ་བཞུ་བ་ཆོའི་འདུ་ཕྱིར་ཅིས་བྱ་བ་བཞུགས་
སོ། །དྭག་རྩ་པན་མཛད་གཅིག་ལྷ་བཅོས་ལྟ་འདས། །ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་
དགོ་འདུན་དང་། །རིགས་ཀུན་བདག་པོ་བཀའ་དྲིན་སྒྲུ་མེད་པའི། །རྗེ་བཙུན་ཅུ་བའི་
སྒྲུ་མར་བྱག་བགྱེའོ། །སེམས་ཀྱི་གླུང་པོ་ཉོན་མོངས་དུག་ཚུས་སྒྲིལ། །ཐེག་མེད་འཁོར་
བའི་ནགས་སུ་འབྱུང་འབྱུངས་ནས། །ནམ་ཐིག་གླུང་རྗེ་སྐལ་པའི་རྗེས་ཞུགས་ཏེ། །
དོན་གཉིས་ཁུར་ཆེན་ཐེག་པ་ཨི་མ་ཏོ། །དེ་ཡང་མཉམ་མེད་རྩོ་བོ་ཆེན་པོས། གཞན་ལ་
གདམས་ངག་བྱེད་པ་ན། །སྒྲིང་རྗེས་པན་སེམས་ལྟ་བུར་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་འདོད་སྒྲུངས་ནས་གཞན་པན་བསམ་པ་བཟང་པོས་སྒྲུལ་ལྟ་བུར་གྱི་སྒྲིལ་བུ་ལ་
སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་ཐབས་མདོ་སྒྲགས་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དངོས་གཞི་
གང་འཆད་ཀྱང་། དེའི་ཐོག་སར་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་འདི་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲོབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་དཔའ་བོས། འདིར་ནི་སྒྲིལ་བུ་དམ་པ་ལས། །དུས་དུས་སུ་ཡང་ཁྱེད་
ཟད་གསོན། །ཁྱེད་དུ་བསགས་ནའང་རེས་པར་ནི། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་སང་བོར་

འགྱུར། །རྟག་ཏུ་རྒྱ་མིག་མ་རེ་རེ་རྒྱུན། །བར་ཆད་མེད་པར་འབབས་པ་ཡིས། །གང་
ཞིག་གང་བར་མི་འགྱུར་བའི། །སྤོང་དེ་རི་ལྗེ་བྱ་ཞིག་མཆིས། །དེ་ལྟར་དཔེ་གསལ་དེ་
ལྟ་བུ། །རྒྱལ་པོ་ཆད་མར་མཛད་ནས་ནི། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་གསལ་པ་ལ། །རྟག་ཏུ་
དབྱེས་པ་ཉིད་དུ་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་བུ་དམ་པ་རྒྱལ་བཞིན་བསྐྱེན་
ནས་ཆོས་ཉུང་ཟད་རེ་ལ་ཡང་དོན་གཉེར་ཆེན་པོར་འབད་དེ་ཐོས་པ་བསགས་ན་རིང་
པོར་(༡༠ན)མི་ཐོགས་པར་ཆོས་ཤེས་པའི་ཐ་རྩལ་དུ་སོན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ཐར་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་
བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ལས་སུ་བྱ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་དོར་
དེ། ཆོས་ཉན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་དུ་
ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་གཟུང་ཞིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ལ་ཡིད་མི་གཏོད་པ་སྤོང་ཁ་
བྱབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་གཏད་ཀྱང་བསམ་པ་མ་དག་པ་སྤོང་དུག་ཅན་ལྟ་བུ་དང་།
ལེགས་པར་ཉན་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་བརྗེད་པ་སྤོང་ཞབས་དོལ་ལྟ་བུའི་སྤོན་གསུམ་སྤངས་
ནས་བདག་ཉིད་དུག་གསུམ་གྱི་གཅོང་ནད་དུག་པོས་ཟེན་པ་ལ་མ་བཟོད་པར་སྒྲུན་པ་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ལེགས་པར་སྦྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་ཆེན་པོ་ནན་ཏན་གྱིས་
སྦྱབ་འདོད་སོགས་འདུ་ཤེས་དུག་ལྟན་གྱི་བསམ་སྤོང་རྣམ་པར་དག་པས་ཉན་པ་ཤིན་
ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉན་བཤད་གནད་དུ་མ་སོང་ན་རི་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་
གྲོགས་སུ་སོང་ནས་རང་རྒྱད་བཅོས་མེད་དུ་འགྲོ་ཉོན་ཆེ་སྟེ། ལས་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས། །
འདི་ལ་རེས་པ་རྟོན་ཅིང་སྒྲོ་སྒྲུ་མ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཅི་ཅམ་བཤད་ཀྱང་།
ལྟ་བུད་དུ་བབས་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་
ཆེས་མང་བར་སྦྱང་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་ལས།
མཁས་གང་འཆོ་བའི་འཛིག་རྟེན་ན། །དད་དང་ཤེས་རབ་བརྟན་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཡི་

མོར་མཆོག་སྒེ། །དེ་ཡི་མོར་གཞན་པལ་པར་ཟད། །ཅིས་མི་འཕྲོགས་པའི་དང་པ་དང་།
 རྒྱལ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མོར་གཉིས་ནི་ལོ་ར་བ་དང་རམ་སོར་གི་སྦྱག་བསྐལ་
 མཐའ་དག་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། སངས་མཐོ་དང་རེས་ལེགས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
 བདེ་སྤྱག་དུ་སྦྱེལ་བར་བྱེད་པའི་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་
 ཤིང་། དད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་རྒྱ་དུ་བྱེད་པའི་དད་
 པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དད་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བལྟ་བའི་ཤེས་
 རབ་ཅན་ཀྱི་དད་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱད་ལས། རིགས་སྤྱགས་དཔ་
 ཆོག་འཆད་པ་ཡི། །སྤྲ་མ་ལ་ནི་སྒྲོན་པ་བཞིན། །གང་ཞིག་གསུམ་སེམས་ཤེས་རབ་
 ཅན། །དེ་ཡི་ལག་ན་དངོས་གྲུབ་(༡༠བ)གནས། །ཞེས་སྤྱགས་མདོ་རྒྱད་ཀྱན་ནས་ལན་
 ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏ་བར་གསུངས་པས། སྤྲ་མ་ལ་ཆོས་ཏན་
 པའི་སྤྱབས་ཅུམ་དུ་མ་ཟད་རྒྱན་དུའང་དད་པས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོག་པ་སེལ་ལུས་པ་ཞིག་མེད་
 མ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པས་དད་པ་ཅི་སྒྲུའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཏེ།
 སྒྲོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་རྫོ་བོ་ལ་རེད་བོད་ལ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་སང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་
 རྒྱད་པར་ཅན་བརྟེས་པར་མི་འདོག་པ་ཅི་ལགས་ལུས་པས། རྫོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྒྲིམ་རྒྱུ་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བ་ལ་ཁྱེད་བོད་
 ལ་སྤྲ་མ་ལ་ཐ་མལ་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད་ག་ན་སྒྲེ་གསུངས། རྫོ་བམས་ཅད་མཁུན་
 པས་ཀྱང་། འབྲལ་དང་ཡུན་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་འགྲིག་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་རྩ་བ་ནི། །གསུང་རབ་ཀྱན་ནས་སྤྲ་མར་གསུངས་པས་ན། །སྤྱབས་གསུམ་དོ་
 པོར་བསྒྲོམས་ལ་གསོལ་བ་བོལ། །ཅིས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་དད་པ་སྒྲེ་བའི་ཐབས་སྒྲི་དང་ཁྱེད་པར་དུ་བག་ཡོད་དང་དད་ལུན་གྱི་གྲོགས་
 བཟང་བསྟེན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སེམས་ལྷན་ལས་དཔ་པའི་

ཆོས་མཉམ་པ་དང་། ཉན་པའི་དོན་ལ་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་དེས་ཤེས་ཅི་རྙེད་བྱེད་པ་
 རྣམས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞི། དཔལ་གསར་བདག་གིས་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་གདམས་
 པ་ལས། ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གྲུ་མ་ལ་སོས་གྲུས་མ་ཐོབ་པར་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཟེར་
 པ་དང་། ཉམས་སྦྱོར་བཟང་པོ་སྒྲིས་ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་རྒྱད་ལ་མ་
 སྒྲིས་པར་འཛིག་རྟེན་སྒྲོས་གཏོང་ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་
 པར་སྒྲིག་པ་མ་བྱས་ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན། འཁོར་བའི་ཉེས་དཔྱད་གསལ་བྱམ་པར་འཛིག་
 རྟེན་མཐའ་དག་སྒྲོས་གཏོང་ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན། བན་སེམས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་
 བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྒྲིས་ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་སྦྱོང་བ་ཉིད་རྟོགས་ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན། ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་
 ཆོས་བཤའ་མ་ཞིག་བྱེད་ན་གཞི་དད་པ་གལ་ཆེ་བ་ལགས། དད་པ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་གར་
 ལགས་ཞུས་པས་གྲུ་མ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ན་དད་པ་བྱགས་ལ་
 སྒྲེ་བ་ཡིན། མཆེད་གྲོགས་དད་པ་ཅན་དང་འགྲོགས་ན་དད་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན། འཆི་བ་མི་
 རྟག་པ་བྱམ་(༡༡)ན་དད་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན། ལས་རྒྱ་འབྲས་བྱམ་ན་དད་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན།
 འཁོར་བའི་ཉེས་དཔྱད་གསལ་བྱམ་ན་དད་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་
 བའི་གྲུ་ཆེན་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུ་མ་ཡིན་པས། དེས་ཅི་གསུང་སྒྲུབ་ཅིང་དམ་ཆོག་མ་ཉམས་
 པ་གལ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་མཉམ་མེད་རོ་བོ་ཆེན་པོས། དལ་འབྱོར་
 ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ལུས། ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་རྙེད་གྱུར་ཅིང་། བྱིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་
 དཀའ་བས། རྒྱུ་བ་ལ་འབད་བས་དོན་ཡོད་ཅུ། ཁངས་རྒྱས་འབྱུང་དང་དགེ་སྦྱོར་
 དང་། མི་ལུས་རྙེད་དཀའ་རྙེད་གྱུར་ཅིང་། དགེ་བཤེས་ལྷན་དཀའ་ལྷན་གྱུར་ནས། །
 དོན་མེད་པར་ཅི་མི་བྱེད་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ད་
 རེས་རྙེད་དཀའ་ཞིང་རྙེད་ན་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལུན་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་

ཆེ་བོ་ལ། རྒྱལ་པོའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་བསྟན་པ་
 དེའི་དོན་ཆོང་ལ་ས་ནོར་བར་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་པོ་
 རྗེ་སྤྱི་པའི་བསྟན་པ་དང་མཐུན། དེ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིར་དང་། དེ་བསྐྱབ་
 པའི་གྲོགས་ཀྱི་ཕྱད་པར་ཅན་དང་དཀའ་ཆོག་ས་མེད་པར་འབྲུད། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་
 རྒྱུར་ཡོད་པའི་རྟེན་བཟང་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་
 ལོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རང་གཞན་ཀུན་གྱི་འདོད་བྱ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་
 པའི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
 དེ་ཡང་རྟེན་འདིས་སྐྱབ་རྒྱས་པ་འདྲ་བ་ལྟ་ལ་སྒྲགས་པའི་རྟེན་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་
 སྐྱབ་མི་རྒྱས་པས་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་སྟེ། སྤྱི་བ་སྤྱིར་ལས། བདེ་གཤེགས་ལམ་རྟེན་འགྲོ་བ་
 འབྱེད་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། མེས་པ་གྱི་སྤྱི་བས་ཆེན་མི་ཡིས་རྟེན་པ་གང་ཡིན་ལ། ལམ་
 དེ་ལྟ་དང་སྤྱི་ཡིས་རྟེན་མིན་ལྟ་མི་དང་། ལམ་འདྲིར་རྟེན་མི་འཕེལ་ཅི་དང་སྤྱི་
 འབྲེས་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་དོན་ཆེ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་མི་སྐྱབ་པར་ཆེ་
 འདིའི་རྒྱུ་གཞིར་གི་བྱ་བས་དུས་འདས་ཏེ་རྟེན་བཟང་རྒྱད་གསོན་པར་བྱེད་པ་ནི་དུད་
 འགྲོའི་བསམ་སྤྱོད་ལས་མ་འདས་པས་མི་ཡི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། བསྟོད་པ་
 ཆོངས་པའི་ཅོད་པར་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་སྤྱོད་པའི་གྲུ། །(༥)དལ་
 འབྱོར་ཆོང་བའི་རྟེན་འདི་ཡིན་ན་ཡང་། བག་མེད་ལ་ལོ་གཉིད་དང་བྲེ་མོའི་གཏམ། །
 རྟེན་བཀུར་འདོད་པའི་སྟོན་གྱི་སྒྲགས་པ་ཡིས། རྟོན་མེད་ཕྱོགས་སུ་བཀོལ་བའི་དོན་
 ཆེན་པོ། བདེ་སྤྱུག་སྐྱབ་པའི་ལུས་བཟང་རྒྱད་གསོན་པ། མི་ཡི་ཤ་རྒྱུགས་སྤྱུགས་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་ཅན། བདག་ལ་བྱོད་གྱི་བྱུགས་རྗེས་གཟིགས་སུ་གསོལ། ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། དེས་ན་རྟེན་འདི་དོན་མེད་དུ་བཏང་ནས་སྤྱིར་ཡང་ཡང་འགྲོར་འདུག་པ་ནི་རང་

གིས་རང་བསྐྱུས་པ་དང་སྒོར་མཚན་གིས་རྩ་ཆེ་བར་སྒྱུར་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་
ཡང་བསྒྲུབས་ནས་མཛོན་པའོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ནུབ་དག་ལ་ཉིན་མཚན་གྱི་རྩ་
འབད་པར་རིགས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་རྟེན་བཟང་འདི་འབྲུ་བ་དཔེ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་
རྟེན་དགའ་བར་གསུངས་པར་མ་ཟད་རྒྱའི་སྒོ་ནས་རྟེན་དགའ་རྩུལ་ལྟར་བསམས་ནས་
རང་ཅག་རྒྱམས་སྤང་དོར་རྩུང་ཟད་གིས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཀྱང་། དེ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཆེན་པའི་གསུང་ལས། རྩོན་ཆད་བྱས་པའི་རང་གི་སྒྱུར་རྩུལ་ལ། །མཐུབ་མོ་ནང་
དུ་བཀྱག་ནས་བསམས་པའི་ཆོ། །མེད་ལུགས་གྱུན་པའི་མ་སྒྲིམ་ཅི་བཞིན་དུ། །ཆོས་
པར་བརྟུན་ནས་ཆོས་མིན་བྱས་པས་འགྲོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་ཉོན་མོངས་
པས་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱད་པས་དགེ་སེམས་ལྟ་ཅི་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་གནས་སྐབས་
ཀྱང་ཆེར་མི་འབྱུང་བར་སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྒྱུར་ཁོ་ན་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་དེ་
ཡང་ཤུགས་དྲག་པ་དང་། རྒྱན་རིང་བ་དང་། སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། ཞིང་བསམ་རྟེན་
དོན་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྒྲོབས་ཆེ་ཞིང་། དགེ་པའི་ལས་ནི་བསགས་པ་ཅུང་ཞིང་། དེ་
ཡང་ཤུགས་ཞན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་མ་དག་པ་སྐྱོན་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་གི་མ་ཐག་
ངན་འགྲོར་སྒྲིབ་ལས་མ་འདས་གིང་། དེར་སྒྲིམ་ན་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་གིས་རྩ་ཆེན་
པས་སྒྲུར་ཡང་ངན་མོང་ནས་ངན་མོང་དུ་རྒྱན་མར་འཁོར་བ་ལས་བདེ་འགྲོར་སྒྲིབ་པའི་
སྒྲུལ་བ་ཆད་པ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པས། བདག་ཅག་ལེགས་པར་
སྒྱུར་པའི་བསགས་པ་དམན། །ཉེས་སྒྱུར་སྒོ་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བྱོགས། །དེ་ཕྱིར་བདེ་
ལེགས་སྒོར་གྱུར་བུ་བ་བརྟན་དང་། །མཐུལ་བའི་གོ་སྐབས་རྟེན་པ་ད་དེས་ཅམ། །དེར་
དུས་འདི་ན་སྒྱུན་པ་འབྱུང་བ་བཞིན། །སྤྱིང་པོ་མེད་(༡༩ན)པའི་བྱ་བ་མ་བཟང་ན། །
ལུས་སྒོག་ཡལ་ནས་བསྐྱལ་མང་ངན་འགྲོའི་གནས། །བརྒྱད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སུ་ཡིས་
གནག་པར་ནས། །ཞིས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ཆོས་ལ་སྒྱིར་ཐོག་པ་གསུམ་དང་། སྒྲིམ་བུ་གསུམ་པོ་
 མེད་རང་ལམ་གྱི་ཆོས་ཚུལ་སང་ཡང་དེ་དག་ཉམས་ཅད་ཀྱི་སྐབར་བྱུག་ནི་ཐོག་པ་
 གཅིག་དུ་ངེས་པས་སྐལ་པ་དང་ལུས་པས་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐོག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་
 རིགས་ཏེ། དོལ་པའི་བེའུ་བུ་སྒྲོན་པོ་ལས། །རབ་བཞུལ་གཅིག་ལ་རྗེས་ཅད་གཉིས་
 མིན། །དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐོག་ཆེན་ལམ་འཇུག་ །ཞེས་གསུངས། ཐོག་ཆེན་དུ་འཇུག་
 པའི་སྒྲོ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 སྒྱིར་པོ་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུད་འཇུག་ལས། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་ལས། །མར་གྱི་
 ཉིང་བྱ་ལྷུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྗེ་སྤྱ་སམ་གྱང་། དེ་བས་བསམ་པ་བཟང་པོ་སེམས་
 བསྐྱེད་བསྐྱེད། །སེམས་འདི་དགོན་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་ཡོད། །སེམས་འདི་མི་དགོ་
 དལ་འབྱོར་དོན་མེད་མེད། །སེམས་འདི་དགོ་བར་གྱིས་དང་གྲོགས་ཀྱང་ཀྱང། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱད་ལ་ཅི་འཕེལ་ལ་
 སྒྲིམ་བུའི་རྩ་ལ་ཅི་ཡོད་གྱིས་འབད་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་དུ་གསུང་དགོས་ཏེ་ལམ་
 དང་གདམས་ངག་བྱོགས་རེས་ཆོས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་
 དེ་རྒྱད་ལ་སྒྲེ་བ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་གསུང་གི་ཆོག་བརྗོད་པ་ཅུ་དང་། ཆོག་དེའི་དོན་
 གོ་བ་ཅུ་གྱིས་ས་ཡིན་པས་གིང་བཟོ་སྐབས་པའི་འབྲུལ་འདེགས་ལྟར་སྒྲོའི་བྱང་པར་
 གཅིག་ལ་གཅིག་རྟེན་གྱིས་སྒྲེ་དགོས་ཏེ། རྩ་བའི་ཞལ་ནས་བུམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ལ་སྒྲོ་
 སྒྲོང་མི་ཤེས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་བོད་གྱིས་ཤེས་པ་གསུངས། འོ་ན་ཅི་ཚུག་
 བྱེད་ཞུས་པས་དང་པོ་ནས་གོ་རིམ་སུ་བསྐྱབ་ནས་བྱེད་པ་ཅིག་དགོས་གསུངས། རྗེ་
 བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གྱང་འདི་ཆོག་ཅུ་དུ་སོང་ན་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོག་ཅུ་
 དུ་འགྲོ་ལ། འདི་བཅོས་ས་ས་ཡིན་པ་ཅིག་ཡོད་ན་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་བཅོས་ས་ས་

ཡིན་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲིག་བསྐྱེལ་ལ་མི་
 བཟོད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས་ལ་ཞེས་སོགས་ཞིབ་དུ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཀའ་སྒྲུལ་
 བ་ལྟར་དང་། (༡༩བ)གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་ཅུ་བ་སྒྲིང་རྗེར་འདོད། །
 ཅེས་བ་ལྟར། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་རང་ལམ་པར་འབྱུངས་པའི་
 རྒྱལ་མི་བསམས་པ་དང་། བསམས་པ་ན་བ་སྒྲུག་ཡོ་འགྲུལ་མེད་པ་གཅིག་ལ་གཞན་
 ལམ་པར་འབྱུངས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་འོང་ས་མེད་པས། ཐོག་མར་རང་ཉིད་སྒྲིང་
 མཆོར་ལྟར་བ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ནས་འཛིགས་གིར་སྒྲུག་ལ་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་
 འབྱུང་བ་ཐོག་དམན་ལས་འབྱུང་འགྲུར་གྱིས་ལྷག་པའི་སྐྱེས་ལུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་
 བའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་སྒྲིང་བ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་
 བ་ལ་ཡང་། རན་འགྲོར་ལྟར་བའི་རྒྱལ་བསམས་པ་ན་འཛིགས་གིར་སྒྲུག་ལ་ལྷག་པར་
 སྐྱོ་བ་མི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ། མཐོ་རིས་ལུ་ལམ་པར་བའི་རྒྱལ་བསམས་པས་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་མེད་
 པས་སྒྲིན་ལ་རང་རན་འགྲོར་ལྟར་ན་རི་འདྲ་བར་འགྲུར་སྒྲིམ་དུ་རན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་
 ཞིབ་དུ་སྐྱོམ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཆོ་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་གིར་རང་དབང་མེད་པར་
 སྒྱུར་དུ་འཆིབ་དང་། གི་བའི་རྗེས་ལུ་དགོ་སྤྱོད་གི་ལས་གཉིས་ལུས་ལ་གྲིབ་མ་བཞིན་
 དུ་འབྲས་ནས་འབྲས་ལུ་བདེ་སྒྲིག་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་ལས་འབྲས་ལ་རེས་པ་བརྟན་
 པོ་སྐྱེད་དགོས་པས་སྐྱེས་ལུ་རྒྱུར་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྒྱུར་བ་ནི་གིན་དུ་གལ་
 ཆེ་སྟེ། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་རྟོད་དཀའ་བ་དང་འཆིབ་མི་དྲག་པ་དང་ལས་འབྲས་
 བསམ་པ་བཅས་དེ་བཞི་པོའི་ཅུ་བ་བརྟན་པར་སྒྱུར་ན་དགོ་པའི་ཆོས་ལྷག་མ་གཞན་
 རྣམས་ཀྱང་བདེ་སྒྲིག་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། བསམ་པ་འདི་དག་ལ་ནན་དམ་ཆེན་པོ་མེད་པར་རིས་
 གཉིས་སོགས་སྒྲིགས་གྱི་ལས་ལ་འབད་སྒོ་བྱས་ཀྱང་དེ་ནི་རང་ལ་བརྟན་པའི་སྐྱེས་ལུ་
 བསྐྱེ་བར་བྱེད་པས་ན་འགྲུམ་ཅུ་ཟད་པའི་ལང་རུལ་དང་འདྲ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་

ཆེན་པོས། རྟེན་དཀར་རིག་ན་གྱི་ནང་ཐོད་ཐབས་སེད། །དོན་ཆེན་མཐོང་ན་དོན་སེད་
 འདེལ་བ་འཕངས། །འཆི་བ་བསམས་ན་ཕྱི་མར་འགྲོ་གྲུབས་བྱེད། །ལས་འབྲས་
 བསམས་ན་བག་སེད་གནས་ལས་ལྟོག། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་རྩ་བ་བརྟན་གྱུར་ན། །དགེ་
 ཆོས་ལྟག་མ་བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་སྒྲེ། །དེ་ཕྱིར་འགྲམ་རྩ་ཟད་པའི་ཁུང་རུལ་ལ། །དགའ་
 བར་མ་སེམས་རྩ་བ་བཞི་ལ་སྒྲོབ། །ཅིས་དང་། ཡང་དབང་གིས་རྒྱུད་སྒྲིམ་བར་བྱེད་
 པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱོད་པ་དང་(༡༥)བཅས་བ་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁས་སྤངས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་གཞི་དམ་
 ཆོག་དང་ལྟོས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནན་དྲན་ཆེན་པོ་དགོས་དེ་འདི་སེད་ན་འགྲམ་རྩ་ཟད་པའི་
 ཁང་རུལ་དང་འདྲ་བས་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འབད་སྒྲོ་བྱས་ཀྱང་། དེ་གི་དམ་ཆོག་
 ཉམས་པ་ལ། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི། །མི་ཡི་སྒྲེ་བའང་རྟེན་པར་དགའ། །ཞེས་ས་
 ར་ཏས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྱུར་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་ལས་འབྲས་རང་དུ་
 བསམས་ནས་མན་བདེའི་རྩ་བ་མ་བཟུང་ན་དོན་དང་བྱ་བ་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །ཡུན་
 རིང་པོར་སྡེ་སྡོད་དང་བསམ་གཏན་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་གྲུབ་དུ་རྫོས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 ཆོས་སེམས་ཆོས་སུ་འབྱུངས་ནས་སྤྱར་ཡང་ངན་འགྲོར་འཇུག་པས་དེ་ནི་གསེར་གླིང་དུ་
 ཕྱིན་པའི་ཆོང་པས་ནོར་བུར་འབྱུལ་ནས་མཆིང་བའི་ཁུང་ཐོག་སྡེ་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་
 བས་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། དཀར་ནག་ལས་འབྲས་སྤྱ་
 བའང་མི་སྒྲུབ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་འདི་རིང་དུ་སོམས། །དེ་ཡི་ཕན་བདེའི་རྩ་
 བའང་མ་བཟུང་བའི། །མཁས་པར་རྫོས་དང་ཡུན་རིང་བསམ་གཏན་ལ། རྒྱུད་པའི་
 ཡུས་ཀྱིས་གནངས་པ་དེ་དག་ཀུན། །ཁོར་བུར་འབྱུལ་ནས་མཆིང་བའི་ཁུང་ཐོག་པའི། །
 གསེར་གླིང་ཕྱིན་པའི་ཆོང་པ་སྤྱར་ལོག་ནས། །རང་གི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་རིག་པར་
 མཛོད། །ཅིས་གསུངས།

དེ་ལས་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པ་ལ་མོག་མ་པ་ཙམ་གྱི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་
 རྒྱལ་མ་ཁྱད་ཁྱོད་ཁྱུང་མ་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲི་དཀར་བསམ་མོག་མར་སྒྲི་མ་དང་དགོན་སུམ་གྱི་
 སུམ་དང་པ་མོག་མ་སྒྲི་ཁྱིའི་ཁྱིའི་གི་སྒྲུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོར་ཆོས་རྒྱལ་མ་ཁྱུང་དུ་འབད་དགོས་
 དེ། རྟེན་པ་ཁྱུང་ཙམ་པ་ཆེན་པོས། མོག་མར་ཁྱིའི་གི་སྒྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཁར་གི་
 བསམ་པའི་སྒྲོ་བས་ནི་སྒྲི་འགྲུར་པ། དགོ་བའི་བཤེས་དང་དགོན་སུམ་གྱི་སུམ་དང་པ་ལ།
 ཁྱུང་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོར་བརྟེན་འཆོས་ལོ། ཁྱེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པས་ཆོས་རྒྱུ་བ་
 དགོས་པར་ཡང་མཐོང་། དེ་ཡང་ཆོ་འདིར་རྒྱུ་བ་དགོས་ཤིང་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་ཀྱང་སྤྱིར་
 སྤྱི་ཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་སྤྱི་དང་། ལྷན་པར་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་སྤྱད་བདགས་པའི་ཆོ་
 འདིའི་(༡༩བ)གསོམ་པ་རྣམས་བྱས་ཟིན་ནས་སྤྱར་དམ་པའི་ཆོས་ལྱུང་སྒྲུབ་ན། མི་རྒྱལ་
 པའི་ཆོས་ལས། འདི་ནི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་དོན་འདི་བྱ། །དེ་དག་བྱས་ནས་བདག་གིས་
 འདི་བྱུང་ཞེས། དེ་ལྟར་མི་ནི་ཡོངས་སུ་གསོམས་པ་ན། །ཀླ་དང་ནད་བཅས་འཆི་བའི་
 མངོན་དུ་འཛོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། རང་གིས་ཆོ་འདིའི་སློ་རྒྱ་བ་སྤྱིད་ཀྱང་དེ་
 དག་མ་འགྲུབ་པར་ན་ཀླ་འཆི་བ་རྣམས་ངེས་པར་རང་ཐོག་དུ་འབབས་ཤིང་། དེ་ཡང་
 ད་ལྟ་རང་སློ་བྱར་དུ་འབྱུང་ངེས་པས་ཆོ་འདིའི་འདོད་དོན་ནི་ཅམ་ཐུན་སྤྱུ་ཆོགས་
 ཀྱང་། དོན་དུ་གསོད་སར་རྒྱན་བདགས་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བྱིད་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་ཤིང་།
 དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་བྱས་བསགས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་སྤྱི་ཀུན་དུ་གཞོད་པ་དྲག་
 པོ་བསྐྱེད་པས་ཅི་ལ་བྱག་ཀྱང་ཆོ་འདིའི་རྐྱེན་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་ཆོས་རྣམ་པར་དག་
 པ་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་རྒྱུ་བ་པའི་ཞེད་མ་བྱ་སྟེ། ཀུ་ནི་གའི་སྤྱི་ངས་ཡིག་ལས། འཆི་བདག་སྤྱ་
 དང་མི་བཤེས་པ། །སློ་བྱར་དག་དུ་འབབ་འབྱུར་བས། །མང་དག་བྱ་ཞེས་མ་གཞིས་
 བར། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱར་དེ་མཛོད། །འདི་སང་དེར་ནི་འདི་བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་མི་ལ་

བཟའ་པོ་མིམ། །མཁའ་ཁྱིམ་ཁྱོད་ནི་མེད་འཇུག་པའི། །མང་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་འོང་། །
 ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འཆི་བའི་འོག་དུ་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་
 འགྲོ་སྒྲེས་མ་ཆ་གྲང་བཅོ་སྟེག་བཀྲིས་སྒྲོམ་རལ་དུ་བ་སྒྲུན་སྒྲོངས་བཀོལ་སྒྲོང་ལ་སོགས་
 པའི་སྟུག་བསྐལ་བསམ་སྒྲིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་སྒྲལ་ཆེན་མང་པོ་བར་དོན་མེད་དུ་སྒྲོང་
 དགོས་ཚུལ་བསམས་ནས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་སྒྲེས་པ་ན། དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲུབས་
 དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་ངེས་གིང་། དེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཁྱད་པར་གེས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་མངས་རྒྱས་ལ་སྒྲུབས་སྒྲོན་པ་དང་ཆོས་ལ་སྒྲུབས་དཔེས།
 དགེ་འདུན་ལ་སྒྲུབས་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སྒྲོ་བཏན་པོས་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་
 པའི་སྒྲུབས་གནས་མི་འདོད་པའི་ནང་པ་མངས་རྒྱས་པར་སྒྲོད་ངེས་བྱ། དེ་ནས་སྒྲུབས་
 འགྲོའི་བསྐབ་བྱ་སྒྲི་དང་ཁྱད་པར་དུ་མངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་ལ་ཆད་མང་བྱས་ཏེ་ལས་སྒྲུ་
 འབྲས་ཡིད་ཆེས་གིང་སྒྲུང་དོར་གྱི་ལག་ལེན་མ་འཇུགས་པ་རྒྱན་དུ་བྱ། སྒྲིར་སྒྲུང་དོར་ལ་
 འདུག་པའི་སྒྲོ་གསུམ་ཡིད་ཀྱང་སེམས་དགེ་བ་ཁོན་གཅོ་ཆེ་སྟེ། དཔེས་སྒྲིངས་ལས།
 བསྒྲིངས་དང་བལ་ལ་མང་དུ་གསོལ་ཅི་འཆོལ། །ཡན་པའི་(༡༩ན)གདམས་རག་དོན་
 པོ་འདི་ལགས་ཏེ། །ཁྱོད་གྱི་ཐུགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཅོམ་ལུན་གྱིས། །སེམས་ནི་ཆོས་
 གྱི་རྩ་བ་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སེམས་མ་གཏོགས་
 པར་འགྲོ་སོགས་ལ། །གང་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པ། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་
 ཀུན་ལ། །ཡིད་ནི་དང་པོར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལབ་སྒྲས་གྱིས། ལེགས་
 ཉེས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ནི་ཡིད་ཁོན་ར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་གྱི་སྒྲིབ་
 སྒྲོང་ལས། །བསམ་པ་བཟའ་པོས་མཆིལ་ལུས་གཉིས། །ཁྱབ་པའི་དབུ་ལ་བཞག་པ་
 དང་། དེ་ཉིད་གཞན་གྱིས་བསལ་བྱས་པ། །གཉིས་ཀས་རྒྱལ་མིད་ཐོབ་པར་འཇུག། །
 དེ་ཕྱིར་བསམ་པའི་རྩ་བ་ལས། །བསོད་ནམས་སྟིག་པ་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་སངས་

[illegible]

དེས་ན་དགོ་བའི་བཤེས་གཞིན་པོ་ཏྲེ་བ་ཆེན་པོས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
 གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་རྒྱུད་འཛོམས་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན། །
 སེམས་ས་འགྲུར་ན་ལུས་དག་དགོ་ལྟར་ཀྱང་། །བསྐལ་བར་བརྒྱབ་ཀྱང་ཐར་པའི་རྒྱུར་
 མི་འགྲུར། །དེ་ལྟར་བོས་བསམ་སྒྲོལ་སྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་རྒྱུད་འཛོམས་པའི་
 ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ནི་སྟེང་ཅིག་
 གསུངས་པ་དང་། དེ་ལ་བོས་བསམ་སྒྲོལ་སྒྱུ་བ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་རྒྱུད་དགོ་བའི་
 ཐབས་སུ་གསུངས་པས་ནི་ཅུ་ཆོས་ལ་འབད་པ་ཅུ་མཁྱིས་ཞེན་མོངས་རྒྱུར་དུ་འགོ་བ་
 ཞིག་བྱས་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་པོ་འཁུར་བ་ལྟར་བྱུང་ལས་ལ་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་གིན་
 དུ་གལ་ཆེན། །

དེ་ནས་མེད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པ་བསྐྱོད་པའི་མེད་མུག་བཟུལ་དང་འབྱུང་
པའི་མུག་བཟུལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་(༡༩༥)པ་ལྟེ་ཐག་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཁྱུང་
པ་འདྲ་ཁྱད་ཀྱི་མུག་བཟུལ་རོམ་གཟུར་པའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་པ་སྤྱི་ཉི་ཉེས་དམིགས་རང་
གི་ཟུར་སྤྱིར་དུ་ཞིབ་དུ་བསྐྱོས་ས་པས་སའོ་རིམ་མུ་སྐྱེས་ནས་བདེ་བ་ལྟར་སྐྱར་ཡང་།
དོན་དུ་རམ་འབྲེལ་གཡང་སར་ལྟར་པའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་སྐྱོར་བར་བུ་སྟེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་
ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྟུང་། བདེ་བར་སྐྱར་པའི་ལུས་པོ་ནི། །མུག་བཟུལ་སྐྱོད་དུ་འབྱུང་

བསྟེ། །ལུས་ལ་གུས་དང་དག་ལ་གུས། །དེ་དག་གཉིས་ནི་སུའྲུང་ས་པར་སྒྲུང་། །ཞེས་
 དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ནི་བ་ལྷ་ས་ཀྱང་། །དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་རྒྱན་ཆགས་དགྲུང་གྲུང་
 ལ། །གཞོན་པ་ཆོགས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་ལ། །བདག་གི་སྤྱིང་ལ་དེས་པར་
 གནས་འཆའ་ན། །འཁོར་བར་འཛིགས་མེད་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །འཁོར་བའི་
 བཅོམ་རའི་སྤྱང་སྤྱང་དཔལ་སྟོན་སྟ། །གསོད་བྱེད་གཤེད་མར་གྲུང་པ་འདི་དག་ནི། །
 གལ་ཏེ་སྟོ་གནས་ཆགས་པའི་དྲ་བ་ནི། །གསན་ན་བདག་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་པའི་དག་ནི་འཁོར་བ་ཐོགས་མེད་ནས་རྒྱན་ཆགས་
 བས་ཡུན་རིང་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སྤྱེད་པར་བྱེད་པས་གཞོན་ཆབ་ཆེ་བ་
 དང་། མེས་ས་དང་འབྲེས་པས་འབྲལ་དཀའ་བ་དང་། ལར་བཅུད་ཀྱང་རྒྱུར་གཞོན་པར་
 བྱེད་པས་ཞེ་བརྟག་ཅིང་ཁོན་དམ་པའི་དག་བོ་མི་བཟད་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་འཁོར་བ་འདི་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། མདོར་ན། བཞི་
 བརྒྱ་པ་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་དེས་པར་གཞོན། །གང་ལ་གཞོན་ཡོད་དེ་བདེ་མིན། །དེ་
 བྱིར་མི་རྟག་གང་ཡིན་ལ། །ཐམས་ཅད་ལྷག་བསྐལ་ཞེས་བྱུང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། འཁོར་བའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤྲད་ཅིག་སྤྲད་ཅིག་ལ་འགྱུར་
 བའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་གཞོན་པ་
 ཡོད། གང་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་པ་དེས་ནི་ཡིད་སྤྱོད་པར་བྱེད། ཡིད་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཐམས་
 ཅད་ནི་ལྷག་བསྐལ་ཡིན་ལ། །དཔེར་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གང་ཏུ་
 སྤྱོད་ཀྱང་ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་འཛིན་པའི་སྤང་པོ་ལས་མ་འདས་པས་རན་
 མོང་གསུམ་ཏུ་མ་ཟད་དེ་ཁོན་ཉིད་སངས་སུམ་ཏུ་གཞིགས་པའི་ས་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྤོང་རིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དྲག་བའི་མེ་(19ན)འབར་བ་དང་། གཏི་
 ལྷག་གི་སྤྱན་པས་བསྐྱབས་པ་སོགས་དཔལ་བ་དང་སུའྲུང་ས་པར་གིན་ཏུ་འཛིགས་པར་

གཞིགས་ལ། རང་ཅག་སོ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དེ་མཛོགས་པས་སྐྱེ་བའི་ལས་ཐར་བར་
 ས་ཀྱང་། དེས་ན་མཐོ་རིམ་ལ་ཡང་རང་གི་རོ་བོའི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ཞིང་དེའི་
 དོན་དུ་མྱོང་བས་དགེ་བའི་ལས་ལས་ཅམ་ཡང་བསགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ལའོར་
 ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དུང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ན།
 དགེ་སྦྱོང་ཞིག་གིས་བདག་དེར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལས་བདེ་བ་པས་སྒྲོན་པས་སྦྱང་བ་
 མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམས་པས་
 ལའོར་བའི་མཆོང་རིག་སྟེ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་དུ་རང་ཉིད་ལའོར་བར་འབྱུངས་པ་ལ་
 ཡི་ཚུག་སྦྱེས་ཤིང་། སྒྲིན་མོའི་གླིང་གི་ལྷགས་མཁར་ནང་དུ་ཚུད་པའི་ཆོང་པ་བཞིན་དུ་
 ལའོར་བ་འདི་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཤིག་གྱུར་ན་སྒྲིན་མཆོན་ཀྱང་དུ་བསམ་པར་
 བྱ་ལ། དེ་ཡང་ལའོར་བ་འདི་ལ་རང་ལོག་མི་འབྱུང་བས་ལའོར་བའི་རྒྱ་རིས་གཟུང་ནས་
 སྦྱོང་དགོས། རྒྱ་ལ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་གཙོ་སྟེ། བེའུ་བུམ་སྒྲོན་
 བོ་ལས། བདག་ཅག་ལའོར་བར་ཡུན་རིང་རྟག་འབྱུངས། །དེ་ཡི་རྒྱ་རྩ་རང་གི་ཉོན་
 མོངས། །དེ་ཡི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་སྟེ། །དེ་ཡིས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བསྦྱང་བས། །
 རྟག་དུ་ལའོར་བར་རྒྱན་མི་འཆད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མ་རིག་པ་དེ་
 ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་སྦྱོང་རྒྱས་ཤིང་
 སྦྱོང་བའི་དུས་ཀྱང་ད་རིས་ཡིན། སྦྱོང་བའི་རྟེན་ནི་རབ་བྱུང་སྟེ་དང་ཁྱད་པར་དུ་དགེ་
 སྦྱོང་མཆོག་དུ་བསྟགས་ཏེ། དགེ་བཤེས་པོ་ཉོ་བས། གསེར་འབུམ་བརྒྱ་བས་དགེ་སྦྱོང་
 གཅིག་དགལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། སྦྱོང་བའི་ཐབས་ནི་ལས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 ཡིན་ཏེ། བེའུ་བུམ་ལས། ཐབས་རྒྱལ་ཀྱང་གྱིས་མ་རིག་བསྒྲོག་བྱ། །བསྒྲོག་བྱེད་རྒྱ་ནི་
 བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་རྒྱལ་བྱིས་ས་ལ་གནས་ན་ཉིང་འཛིན་ཞི་
 གནས་འབྱུང་ལ། དེའི་རང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་ཞིང་བསྒྲུམས་

དམན་པར་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་དྲིན་ཅན་གྱི་ས་ཀན་འདི་རྣམས་ལེགས་ཉེས་བཟུ་བའི་སྒོ་གྲོས་གྱི་མིག་
 ཟུམ་པས་རན་འགྲོའི་ཐོགས་སུ་འགྲོས་འཁྱེར་བ་སོགས་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་མཐོང་
 བ་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟེ་བས་དྲངས་པས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཁུར་(༡༥)ཏུ་འཁྱེར་བའི་
 ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སར་སྤྱོན་བསྐྱེས་པ་ལས། བདེ་དང་མི་བདེ་མི་ལས་
 འདྲར་བགྲངས་ཤིང་། གཏི་སྤྱུག་སྤྱོན་གྱིས་དམའ་བའི་འགྲོ་མཐོང་ན། ལས་གྱི་དམ་
 པ་གཞན་དོན་དགའ་བོར་ཞིང་། རང་གི་དོན་ལ་དེ་གོ་ཅི་སྟེ་བརྩོན། ཞེས་དང་། ཤེས་
 རབ་མི་གཟུམ་འགྲོས་ཁུར་གྱུར་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་རིགས་
 ན། རྟིང་རྟེ་མི་སྤྱོ་སྤྱོས་སྤྱུག་པར་ཞིག་ཡོད། རྟེ་དག་སྤྱོངས་བསམ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་མི་
 ཅོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲོ་བའི་སྤྱོངས་པ་མ་ལུས་པ་བསམ་བའི་དོན་ལ་རྟག་
 ཏུ་བརྩོན་བའི་ཚུལ་ཡང་རང་གི་གནས་སྐབས་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་ནས་བཟུང་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕར་གི་བར་གྱི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཕན་
 བདགས་པའི་དྲིན་ལས་ཐུང་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མིག་གིས་བཟུ་བའི་
 དུས་སུ་ཡང་དྲིན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་རང་འདོད་མེད་པའི་བསམ་པ་དྲང་ཞིང་དགའ་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་བཟུ་བ་ཚུན་ཆད་ལ་བསྐྱབ་དགོས་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མིག་གིས་སེམས་
 ཅན་བཟུ་ན་ཡང་། འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེས། དྲང་ཞིང་བྱམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཟུ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤྱོན་ལས་བདུན་ཏུ་པ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་དང་གཞོད་པའི་
 རྒྱ། ཁོང་ཁྱོད་སྤྱུ་སྤྱུ་ཆགས་པ་སྤྱངས་ནས་ནི། རང་གི་སྤུ་ལ་བགྱི་བ་སྒྲུབ་པ་བཞིན། །
 འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་བགྱི་བ་སྒྲུབ། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཆགས་སྤང་གི་སྤྱོགས་རིས་མེད་པར་རང་གི་སྤུ་གཅིག་སྤུ་ལ་རྩི་ལྟར་བྱ་བ་བཞིན་

དུ་དེ་དག་གི་ལྷན་བསྐྱེད་སེལ་བ་དང་པམ་བདེ་སྐྱབ་པ་བདག་གིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་
 བཤང་འཆིང་བ་ཀུན་ལྷན་གྱི་དུ་ལྷོ་གནས་སྐབས་འདི་ལྷ་བྱ་ལྷ་ཞོག་གི། རྒྱལ་ལྷས་
 ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས། རང་ཡང་ལམོར་བའི་བརྩོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། །
 འཛིག་རྟེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་སྐྱབ་པར་རུས། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལམོར་བའི་བཅོན་
 རར་ལས་ཉོན་གྱིས་དཔ་དུ་བཅིངས་པའི་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་ལྷ་བྱ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ལྷ་མཆོད་པོ་ཆེ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རང་གཞན་སྐྱབ་པར་མི་རུས་ལ། ལམོར་བའི་འཆི་བ་
 མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཉན་རང་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་གཞན་དོན་ཉི་(༡༥)ཆེ་ཅས་
 ལས་སྐྱབ་པར་མི་རུས། དེས་དོན་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། དཔལ་མགོན་
 འཕགས་པ་རྒྱ་སྐྱབ་གྱིས། ཉེས་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་བརྒྱན་
 པ་པོ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཉེན་གཅིག་ལུ། བཅས་ཅད་མཐེན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཡོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཉེས་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཀུན་
 གྱིས་བརྒྱན་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཉི་རིང་སྤངས་ནས་རྒྱ་མེད་པར་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན་
 མགོན་སྐབས་དཔུང་གཉེན་གཅིག་ལུར་རྒྱར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་མཐོང་ནས་བྱང་
 རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་
 སྤོར་མེད་ལ་དད་བྱེད་ན། སྒྲིམ་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་སེམས་སྒྲུལ། ཞེས་དང་། བསྐྱབ་
 བདུས་ལས་ཀྱང་། དད་པའི་རྩ་བ་བཅད་བྱས་དེ། བྱང་རྒྱལ་ལ་ཡང་སྒྲོ་བཅད་བྱ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྗེ་བཙུན་ས་པས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
 དོན་གྱིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་
 དོན་དུ་རང་གི་རྫོགས་བྱང་འདོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ཐོབ་
 བས་འདུག་སྟེ་སྤངས་དེ་རྒྱལ་ལྷས་གྱི་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་དང་། རྒྱད་པར་དུ་ཞི་ལྷན་ཟུང་འབྲེལ་
 གྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱན་མོང་བ་དང་། བྱན་མོང་ས་ཡོན་པ་རྟོ་རྟེ་ཐོག་པའི་ལས་གྱི་རིས་པ་

ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་དུ་མངས་སྤྱོད་ལ། དེ་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཡོངས་ལུ་རྟོགས་པ་ཞེས་
བྱ་ཆེ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་དང་བལ་བའི་རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་དང་། ཐུགས་
རྟེན་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ལ་ལུས་པའི་དོན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མཛད་པ་ཅན་གྱི་
གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་ཆེས་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་དྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་གསུམ་གྱི་
མཛད་པ་ལྟ་མོ་རེ་རེས་ཀྱང་དཔྱལ་བ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་དཔག་
མེད་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་། དེ་ལྟར་ཡང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། འོད་ཟེར་བརྒྱ་
སྟོང་དཔག་དུ་མེད་པ་དག། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལས་བྱུང་། །སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐལ་བར་བྱུང་། །སྤྱན་བསྐལ་མེད་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་བྱིང་། །
ཞེས་དང་། རྒྱལ་བས་སྒྲོ་ཡི་ཐེས་སྟེང་ཞབས་བཞག་ཆོ། །(༡༧)དམུས་ཡོང་གྱུར་པའི་
མི་གང་ཅི་ཡོད་དང་། །རྒྱ་བས་མི་ཐོས་མགོན་མེད་བསོད་ནམས་རྒྱུང་། །དེ་དག་ཐམས་
ཅད་མིག་དང་རྣ་བ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་བདག་གིས་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་སྒྲུ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་
བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ཉན་པར་བཞུའོ་སྟམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་མཛོད། དེ་ནས་སྤྱབས་སུ་གང་བབས་པའི་དཔོན་གཞི་མདོ་སྤྱན་གྱི་བཞད་
བྱའི་ཆོས་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་རང་ལ་སྟོག་དུ་གྱུར་པར་བྱ་སྟེ་སྟོབ་མ་ལ་སྟོར་བཙུང་བས་
ཆད་ལྷག་ནོར་ལུ་ལྟལ་དང་བལ་བར་ལེགས་པར་བཞད་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་འབྲིང་པོ་
ཅན་གྱི་ཆོད་དུ་བྱས་ལ། །སྟོས་ཏེ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་མཐའ་མེད་ཅིང་། འདི་བས་
བསྟུས་པར་བྱེད་ན་མྱར་གྱི་ལུང་འདྲེན་སོགས་ལས་ཆོག་སྤྱོད་པ་ཏེ་སྤྱི་འབེལ་ཆགས་
ཤིང་ཉན་པ་པོ་གོ་བ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་སྟོན་ནས་དོན་གྱི་སྟོར་པོ་མ་དོར་བར་
བྱ་ལ། ཐོག་མར་ཀུན་སྟོང་འཆོས་པ་འདི་དང་། མདུག་དུ་བསྟོ་བས་ཁ་བསྐྱར་བ་གཉིས་

ནི་འཆང་ཉན་གྱི་སྐབས་འདི་དག་དུས་ཅད་བསམ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྒྲོན་གྱི་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གིན་དུ་གལ་ཆེ་སྟེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཆོམ་པས། དེས་ན་ཐུན་
འགོར་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཐུན་གཤམ་དུ་སྒྲོན་ལས་སྐབས་པོ་ཆེས་ལ་
བསྐྱར་བ་ནི། ཐུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བསྐྱར་ས་པའི་དགོ་བ་དེ་ཉིད་གནད་དུ་གཏོར་བ་
དང་། མི་ཅད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སའམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་གང་བྱུང་དེས་མི་ཆོག་པར་
རྒྱུད་དང་འབྲེལ་དེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་སྐུ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པའི། ཐུན་ཆོད་ཐུགས་དང་འབྲེལ་ན། ། ཐུན་སུམ་ཆོག་ས་པའི་དགོ་འདུན་པ་
རྣམས་དང་སྒྲོ་བཅད་ཐུབ་དབང་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལྟ་ཆོག་ས་ལོར་དང་བཅས་པ་
རྣམས་གྱིས་བསྒྲོ་བའི་མཐུན་འགྱུར་དང་དཔང་པོ་ཐུགས་རྗེས་འཛིན་པར་ཞུ། ཐུགས་
བརྒྱུད་ཞིང་རབ་འབྱུངས་སུ་མཐུན་གྲངས་(༡༥)མེད་པ་ན་བཞུགས་པའི་སྐུ་ས་རྒྱལ་
བ་སྐས་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱི་དངོས་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྒྲིན་པའི་བདག་
པོ་མིང་འདི་ཞེས་བཀྲི་བས་ཐོག་དྲངས་ནས་སའམ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ། དགོངས་སུ་གསོལ།

པར་གཞི་སྒྲོང་ཆོག་ས་གནས་བརྒྱ་གཞིར་སྐབས་སྒྲོ་བཅད་ཐུབ་དབང་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཆོས་སྐུ་བརྒྱུད་པ་ཆེན་པོ་
འཇགས་པ་གནས་བཅུན་བརྒྱ་དུག་གི་ལྟ་ཆོག་ས་ལོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས། ཞེས་དང་། ཐུན་སྐུ་གཏོར་སྐབས་བཅོས་ལྷན་
འདས་པའི་པར་གཞི་གསལ་པ་མཆོད་བརྒྱུད་གྱི་ལྟ་ཆོག་ས་ལོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས་ཞེས་པ་དང་། བདག་འཇུག་ལ་ཐུན་
སྐབས་མི་དམ་གང་ཡིན་གྱི་དབྱིལ་ལོར་ལྟ་ཆོག་ས་ལོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས་ཞེས་ཆོག་ས་སྐབས་སུ་གང་བཤམ་གྱི་ཆོག་
བསྐྱར་བྱེད།

དེ་ནས། པར་གཞི་རྒྱུ་འཇགས་ཐམས་ཅད་གྱི་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་གིང་གཞི་
གསུམ་དང་འབྲེལ་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ནི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་གཅིག་
དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་མཆོམ་རྒྱལ་པའི་བསྐྱར་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་དང་།

རྒྱུད་པར་དུ་ཡང་འཇམ་མགས་ལུས་འགོ་བའི་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མདོ་
 དར་ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་ནས་ཡེགས་པར་བཤད་པའི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་གསེར་སྒྲུངས་
 བཅོམ་ལྷ་སྤུ་འདི་ཉིད་ཐོགས་དུས་གནས་སྒྲུབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཁིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་
 རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །བསྟན་པའི་རྩ་ལག་གོང་མ་ནི་བར་གསལ་གསུལ་བསྟན་
 པ་འབྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་གི་སྒྲས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་དང་། འཛམ་གླིང་
 མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆོག་གཉིས། ལྷ་བརྒྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱུ་དམ་
 བར་གྱུར་པ་དཔལ་ལྷ་གཅིག་དྲི་པེ་ག་ར། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། རྣལ་
 འབྱོར་བརྣམ་པ་བཞི། སྒྲུ་མཆེད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་གདམས་
 ཀྱི་དགོ་བའི་བསེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
 ལ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྒྲུར་ཡང་བྱོན་པ་དང་སྒྲོ་ཀུན་ནས་མཆོངས་པ་སྟེགས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་
 བ་གཉིས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་དང་།
 རྟོགས་ལུན་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོལ་སོགས་པའི་དག་པའི་འཁོར་བརྒྱད། རྒྱལ་བའི་
 རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་སྒྲུ་བའི་ཉི་མ་དགོ་ཡེགས་(༡༩ན)དཔལ་
 བཟང་པོ། ཀུན་གཟིགས་པར་ཆེན་དགོ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 གངས་ཅན་ཁིང་གི་མགོན་པོ་སྒྲུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡལ་སྒྲས་སྒྲུ་འབྲེང་རིམ་
 བར་བྱོན་པ་རྣམས་དང་། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོལ་བྱེད་པོ་རྗེ་སྤྱི་མ་མེད་ཁིང་
 གཙུག་རྒྱུ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་དོན་གྱི་སྒྲུང་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ་
 བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་
 པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་གོང་མ་གཟུགས་སྒྲུའི་བཀོད་པ་ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ནི་བར་གསལ་གསུལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་བཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །

ད་ལྟ་བུམ་པ་དང་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་ཞལ་བཞུགས་པའི་བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་
 ལུ་དམ་པ་ས་ཕྱོགས་རིས་གང་ན་སུ་བཞུགས་སྤྱི་དང་། རུད་པར་དུ་ཡང་གངས་ཅན་ལྟ་
 གཅིག་ཕྱག་ན་པད་དཀར་འཆར་བ་དུར་སྤྱིག་གར་གྱིས་རྣམ་པར་རོལ་པ་ངག་དབར་གྱི་
 བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྐྱེད་འཛིན་ཚུལ་བྱིས་ས་ཀྱང་སུ་ཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ས་
 དང་། བདེ་ལུན་ཞིང་གི་སུམ་པོ་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་སུམ་ཅན་གཞིགས་ཆེན་པོ་རྩེ་
 བཅུ་མེད་གྱི་བཟང་དཔལ་ལུན་བསྐྱེད་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་ཞུལ་དཔལ་བཟང་པོའི་
 ཞལ་སྤྱོད་ས་དང་། བདག་གི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྤྱོད་ས་སུ་ཆོ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་
 ལ་སོགས་པའི་དཔལ་ལུན་སྤྱོད་ས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ས་ཕྱོགས་ལ་བར་དུ་གཅོད་
 པའི་ཆོག་ས་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་ཞི་ནས་སྤྱོད་ས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་སུ་ཆོ་འཇམ་འབྲིན་
 བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་སི་ཉམས་པར་སྒྲ་བ་ཡར་གྱི་རོ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
 ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱོད་ས་པོ་འདིས་སུ་ཆོ་ཕྱོགས་བཅུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱོད་ས་ཕྱོགས་
 མཐུན་བྱིས་ས་གཙང་བའི་སྤྱོད་ས་ལས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལུང་སྤྱོད་
 གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན། རུད་སྤྱོད་ས་པོ་བཞི་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་པལ་སོགས་པའི་བཤད་
 རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སི་ཉམས་པར་སྒྲ་བ་ཡར་གྱི་རོ་བཞིན་དུ་
 གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

སྤྱོད་ས་གནས་བཟང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་མཐུ་དང་བདག་གཞན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཅག་འདིར་བཞུགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱོད་ས་བཅས་པ་ལ་བསྤྱོད་པའི་
 རི་ལྗོས་འཆར་བའི་སེམས་ཅན་ཆོ་ལས་འདས་པ་མིང་འདི་དང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མེད་ནས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་སྤྱོད་ས་གཉིས་ལས་ངན་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བྱུང་ཞིང་དག་ནས་གཞན་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་མཛོན་པར་རྩོགས་

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

ད་ལྟ་བུ་ན་པ་བསྟན་འཛིན་དག་འདུན་གྱི་སྤྲེང་བ་ཅས་པ་ལ་སྤྱི་ཁྱེད་གུས་འདུད་
ལྟར་ལེན་པའི་མཐའ་དབུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་ལལ་བཞུགས་སྤྱི་དང་། ཅུང་
པར་དུ་ཡང་ད་ལམ་འདི་ལ་དངོས་ཀྱི་སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་སོགས་
པའི་སེར་སྐྱ་བསམ་སྤྱོད་འབྲེལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྤྲོད་གཞོད་པ་
སྤྱིན་སྤྱོད་གི་འགལ་སྤྱིན་པར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉི་པར་ཞི་ནས་སྤྱིན་ཆོ་བསྤྲོད་
དཔལ་འབྱོར་སངས་ཐར་སྤྱོད་གཤམ་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྲེལ་ཞིང་། རྒྱས་པར་གྲུར་ཅིག །

དེ་ལྟར་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱར་མའི་དབང་པོ་མཐུ་ཅུལ་ཅན་སྒོར་སངས་
 ཀྱིས་མཐོང་བ། དཔལ་འདི་ཆོས་ཐོས་པ། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པ། བསྐྱར་
 པ་དང་འཁོར་རྣམ་བཞི་སྒྱུར་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱར་
 ཅིང་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱར་མའི་གཙོ་བོ་དཔལ་ལེ་གེས་གྱི་མགོན་པོ་ཐུག་བཞི་དུག །དཔལ་
 ཅན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཐུ་ནང་གསང་གསུམ། མ་གཅིག་དཔལ་ལྡན་དཔག་ཚོར་གྱི་རྒྱལ་
 མོ་དེ་མ་དེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རལ་བསོས་པོ། ཆོས་སྒྱུར་དུག་པ་ལུས་སྤྱིང་འཁོར་བཅས་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྒྱུར་པའི་བསྐྱར་མ་དཔལ་ཆོག་ཅན་རྣམས་དང་། (༡༥)ཆངས་དང་
 དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྒྱུར་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ལུས་དང་གྲིབ་པ་བཞིན་
 དུ་འགྲོགས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིས་སྒྲིད་ཅིག་གྱུར་གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་དུ་གྲོགས་

མཛེད་པར་གྱུར་ཅིག །འཛིན་ཞེས་བྱི་པམས་ཀུན་དུ་ཡང་ཅད་ལྷན་འབྲུག་བྱོང་མང་
མེར་དུ་བཅུ་ལ་མོགས་པའི་མི་མགུན་ཟུང་ཚོགས་པའི་དག་ཉེ་བར་ཞེས་མ། ཆར་ཆུ་
དུས་འཕེབས། ལོ་ལྷུགས་དྲག་ལོགས་དག་བརྩའི་བྱིས་མ་ལུ་ལ་མོགས་པའི་དག་
གིས་དར་བདེ་ལོགས་བྱི་དག་མཚན་རྒྱན་མི་འཆད་དུ། འབྱར་བར་གྱུར་ཅིག །ལྷའི་
རྒྱལ་བོ་དགའ་བོ་དར་ཉེ་དགའ་ལ་མོགས་པ་གཙུག་ལག་ཁར་གནས་གཞི་དར་བཅས་
པ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་བཞིན་རྒྱོད་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་སྐད་ཀར་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་
རྣམས་བྱི་དཀར་ཕྱོགས་རྒྱོད་པའི་མཐུ་ཕྱོད་པ་རྣམས་པ་གཞི་བརྩིད་ཐམས་ཅད་མི་ཉམས་
པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་། རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག །

ནག་ཕྱག་མ་གྱི་མ་ཡིད་བསྐྱོད་པའི་འབྱུང་པོ་ལས་ངན་མྱིག་ཅན་སི་དང་སི་མ་ཡིན་
པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ངན་པ་དང་སྒྱུར་བ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཁྱི་ནས་བསམ་པ་
བཟང་པོ་བྱུང་རྒྱུ་པ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱལ་བ་དང་རྩལ་པར་གྱུར་ཅིག །

མདོར་ན་གོང་དུ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གནས་བཟང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་།
ལས་འབྲས་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་བདེན་མཐུ་དང་། རང་ཅག་འདིར་བཞུགས་དག་འདུན་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུག་བསམ་དག་པའི་རྣམ་མཐུ་ལ་བདེན་ནས་བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་
འཕེལ་ཁྱིེད་རྒྱས་པ་དང་འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བསམ་དོན་
མཐའ་དག་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བདེ་སྒྲུག་དུ་འགྲུབ་པར་སྒྲུབ་ཅིག །

མད་བྱང་གས་བཅས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱུའི་
དབང་པོ་འདྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་བསམ་དག་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ལོགས་རྒྱལ་པོའི་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གང་འོས་བརྗོད་། །

༥ ལྷ་མོས་འཕྲུལ་པ་འདྲེས་གསུམ་པོ་མཉམས། བདག་གཞན་གྱིས་འདི་ལྟར་བགྱིས་པ་ལ་མོགས་
པའི་ལུས་རྒྱུ་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་(༡༩༦)ཤིང་གཞི་གསུམ་

དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་བའི་རུ་བ་ཆེན་ཅིག་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཅག་
མེས་མ་ཙུག་ཐམས་ཅད་ལས་མཆོག་ཆང་ལ་ས་ཁོང་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་སེམས་ཐུབ་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་སྐབས་བར་གསུམ་དུ་ཉི་ཤེས་སའོ་བའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་
སའོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་ཆང་བའི་ལུས་མེས་མ་ཙུག་པོ་ཆེ་གྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོབ་
པར་བྱུང་ཅིག །

དེ་དག་གི་ཆོ་མཚན་འཛིན་རྟེན་དང་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གསལ་སྤྲོད་
ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བསེས་གཉིན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་མཉེས་
བཞིན་དུ་རྫོགས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག །

རྩེས་ལྷ་བཟུང་པའི་ཆོ་མཚན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མི་ཐུང་པའི་དད་ལྷན་
 བཏུན་པོ་ཐོབ་སྟེ་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནས་མཉེས་པ་ཁོ་ན་ཐུང་པར་འགྱུར་ཅིག །མི་མཉེས་
 པ་སྒྲིད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྒྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་གདམས་པ་
 དང་རྩེས་ལྷ་བཟུང་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་བམེད་པ་འདོམས་པར་གྱུར་ཅིག །དེའི་དོན་
 ཐམས་ཅད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་སྒྲུབ་པས་མཐར་ཐིམ་པར་ཐུང་ནུས་པར་
 གྱུར་ཅིག །མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་རྟེན་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་དུ་སྒྲིད་ཅིག་
 ཅམ་ཡང་མི་འགྲོ་པར་གྱུར་ཅིག །སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོམ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་
 ཉེན་ལ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། དེས་འབྱུང་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 མེས་ས་དང་། ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཙས་
 པ་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་རྩྱལ་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པར་
 གྱུར་ཅིག །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཟུང་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་བས་བསྟགས་
 པའི་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ། འགོད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག །སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་
 དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རི་སྟེད་ཅིག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་

དོན་དང་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པར་དག་པ་མོན་ཏི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པའི། །ཞེས་སོགས་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་དུས་
གསུམ་དང་། །ཞེས་སོགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འགྲོ་བའི་སེམས་རྒྱད་མ་རུངས་ལྷགས་
གྱི་ཁམས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གསེར་འབྲུར་ཅིས་(༡༠༨)ཐིན་པའི། །ཡོངས་སུ་བསྟོ་
བ་བཟོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །རིན་ཆེན་རྒྱལ་པའི་སྒྲར་བསྒྲར་འདི་བདེན་ནས། །དག་
ཀྱན་ཀྱན་སྟོང་རྣམ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས། །དངོས་གཞི་གཞི་གསུམ་སྟོད་པ་ཉམས་སུ་
ལེན། །ཡོངས་ཤོགས་ཤོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱར་བསྟོས་ན། །ལམ་ཤེས་ཤེས་པའི་དོན་
གོ་དེ་ལྟར་ལགས། །ལེགས་བྱས་དཀྱིལ་ལའོར་ཡོངས་ཤོགས་སྒྲ་འོད་ཀྱིས། །ཐུབ་
བསྟན་ཀུ་མུད་བཞད་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །ས་རིག་འབྲུལ་པའི་ཐུན་བ་སངས་གྱུར་ནས། །
ཆོས་ཀྱན་མཆེན་པའི་སྒྲར་བ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་ཞེག་བཞེན་པོ་རྒྱའི་རྒྱུན་འབྱོར་ཆོས་པའི་དང་མོངས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། དད་མེད་པ་རྣམས་
དཔྱེད་ལྟན་པ་རེ་འབྲུམ་ས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོན་མ་དགོས་ཞེས་བསྟུལ་པའི་དོར། བདག་ཅག་གི་དཔལ་ལྷན་གྱི་ས་དམ་པ་རྣམས་
གྱི་གསུང་རྒྱུ་བཞིན་སྒྲ་མ་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་ཀུན་ལ་མིང་པ་སྟོ་བཟང་འཇུག་དབྱངས་རྒྱུན་ལམ་གྱིས་དཔེན་གནས་
ཀུན་ལ་དུ་རྒྱར་པའི་ཡི་གེ་པའི་དཔེན་ས་པ་དགོ་སྟོང་རྣམ་རྒྱལ་པའུ་ཤིས་ཀྱིས་བཀྲིས་པའོ། །

༥ རྒྱུ་བཟའ་མགོན་གོང་མ་མས་ཐིན་ལ་ས་རྒྱལ་བུལ་པའི་ལྷགས་བཤད་ཐིན་ཤིས་བཞུགས་སོ། །ཞི་སྒྲིལ། རབ་
འབྲུམ་ས་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་མཆེན་བཟུང་འདེད་པལ། །གཅིག་བསྟན་དུར་སྒྲིག་སྒྲོས་གར་རབ་
བསྒྲར་བ། །གངས་ཅན་བསྟན་པའི་སྟོན་སེ་པད་དགར་འཆང་། །ལྟར་བཅས་འགྲོ་བའི་
གཏུག་མ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་ཤིས་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་རྒྱད་དུ། ལྟར་
སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་རོལ་པའི་རྩ་རྩེའི་གསུང་ལས། མིད་པའི་འབྲོག་ཏུ་ཉམས་ཐག་
འགོ་ཀྱན་ལ། །ཐུགས་རྩེའི་ཐུག་རིར་སྟོར་བས་དབྱགས་འབྱིན་པ། །དཔལ་ལྷན་ཐུབ་

པ་ཀུན་གྱི་མཛད་པའི་ཁྱད་། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་པུ་ཁྱེད་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་པ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་དང་མཛད་པའི་ཁྱད་རྣམས་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཐུག་མཆོན་དུ་བསྐྱེད་པ་གངས་ཅན་ལྟ་བུ་ཅིག་ཐུག་ན་པར་དགར་འཆང་
བ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་གང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྐུ་འབྲུལ་གྱི་བཞོན་པ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐའ་དང་གྲངས་
ནི་སྟོབས་བརྒྱ་མངའ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་འགོར་པར་གྱུར་ན། (༡༠༧)བྱིས་
པ་ཤེད་མ་བྱེ་བ་དང་རྒྱལ་མཆོངས་པའི་སོ་སྟེ་བདག་ལྟ་བུས་ཇི་བཞིན་བཞོན་པར་ག་ལ་
ལུས། དེ་ལྟ་ནའང་ལྟ་བུ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ཞོར་བུ་དཔལ་ལྷན་རྩོམ་པ་ལ་ཉི་ཤ་
ལབ་ཐུས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གསར་ཆོས་མདོ་དུ་བྱུང་བ་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བཅ་རིན་པོ་
ཆེ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ། ཟུར་ཅོམ་ལུ་བ་ལགས་ན། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མར་གྱུར་བ་བཅ་ཟེའི་ཁྱེད་སྐྱུང་བ་ནས་ཆོས་
རྒྱལ་དགེ་བ་དཔལ་ལ་སྟེགས་པའི་སྐུ་འབྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་
པ་འཛིན་ཏེན་དབང་ཐུག་གིས་འདུལ་ཞིང་གངས་རིའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་མི་རྗེའི་ཐོག་མ་
གཙའ་བྱི་བཅོན་པོ་དང་། རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་སྟོལ་གཏོད་པ་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅོན་སྐམ་པོ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་བྱིས་འབྲེམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་པའི་འབྱུང་
གནས་ལ་སྟེགས་པ་རྒྱལ་སྟོན་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དབང་དུ་མའི་རྣམ་པར་བསྟན་ཞིང་།
ཁྱད་པར་དུ་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བཅ་ལས། ང་ཁྱིམ་སྟན་མཁའ་པོའི་སྐུར་སྟོན་
ཀྱང་། །ང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོར་སྐུ་ཡིས་ཤེས། །ཞེས་སྟེགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་སྟེགས་པའི་གསུམ་ལྷན་དུར་
སྟེག་འཛིན་པའི་སྐུའི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་ཕན་བདེའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་
ཁྱིམས་མཐའི་དབུས་ཀུན་ཏུ་སྟེལ་བར་མཛད་ཅིང་། དེར་གི་ཆར་ཡང་ཀུན་གཟིགས་

པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་སུམ་པོ་གསུང་ལས། ཁུང་པར་བསྐལ་ལྷན་ར་བའི་ཁོར་ལུག་
གིས། །ལེགས་པར་བསྐྱར་བའི་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས། །འདུལ་ཕྱིར་བྱས་ས་
བསྐྱེད་སྒྲིང་སྟོབས་མཛད་བྱུང་ལུ། །ཡོངས་བབྱར་བསྟན་འགྲོའི་སྐོན་པོར་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྐོན་སྐྱབས་དང་དབྱང་གཉིས་
གཅིག་ཤུ་སྐྱབས་སྐོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་རྒྱ་དབང་སྟོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་
འཛིན་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་སྐོན་དཔལ་བཟང་པོ་སྐོན་ནི། རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་གདུལ་བྱར་
ས་གྲུར་པའི་སྒྲིགས་ས་ལྷ་ཆེ་ཆེར་བདོ་བའི་ཞིང་འདིའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བཅུ་
བའི་བྱུགས་བསྐྱེད་བརྟན་པོས་བྱངས་དེ། བཟུ་གིས་དགེ་སྐོན་ལྷན་པའི་མདོ་ཁམས་
ཤོག་དྲུག་གི་སའི་ཆར་(༡༧)འིགས་རུས་ལུན་ལུས་ཆོགས་པར་བསམ་བཞིན་རྒྱལ་པའི་
རྒྱལ་གར་བསྐྱར་དེ་མི་རིང་བར་བོད་ལུལ་སྤྱ་ལའི་དབྱས་སྟོངས་འདིར་ཁབས་སོར་བཞོད་
དེ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་སྤྱ་ན་མེད་པ་དུར་
སྒྲིག་འཆར་བའི་རྒྱལ་བཟུང་ནས་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་མི་འཛིགས་
གདོང་ལྷས་བདེགས་པའི་བྱི་འཇང་འཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་ཞིང་གཅིག་དུ་བག་ཡོད་
ལ་གོམས་པའི་སྐུ་ལས་གཞིན་རྒྱ་ཉིད་ནས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་
དག་ཅིང་སྐོར་ཐོས་བྱན་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ལྷ་དང་བཅས་པ་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་
ལས་བཟང་པོར་བཀྱི་བར་མཛད་དེ་སྟོད་བརྟན་ཀྱང་དུ་བདེ་སྦྱིད་གྱི་སྤྱང་བས་ཁུབ་པར་
གྱུར་པ་ནི་བདག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་སྤྱ་ན་ས་སྐོས་ཤིང་།
ཁུང་པར་དུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅིང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་ལས། སྤང་དོར་གནས་
ལ་ཀྱང་ནས་འཐོས་པའི་ལུན། །ཡང་དག་ཐོས་པའི་སྒྲོན་མེས་མ་གསལ་བར། །ལས་མི་
ཤེས་ན་ཐར་པའི་གྲོང་སྐོན་དུ། །འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། །དེ་
ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་པམ་ཆོས་རྗེ་དང་། །འཇམ་གྱིར་རྒྱན་དྲུག་སྐོན་གཉིས་ཞེས་གྲགས་

པའི། །གཞུང་ལ་སྒྲིགས་པེ་བ་དང་རགས་པ་པེས། །ཆོས་པར་སྤྱུས་ཀུན་ལ་ཞིབ་དུ་
 གྱུར་ས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུལ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཆེན་
 བཅའ་། བར་འདོད་རྣམས་ལ་བར་པར་བཤོད་པའི་ལས་གྱི་རིས་པ་ནི་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་
 འདོམས་པའི་ཕྱིར་དུ། འགལ་བ་ཞེས་པ་ས་སོ་གྲུང་གི་ལོ་འདིར་གདན་ས་ཆེན་པོ་
 དཔལ་ལྷན་འབྲས་གྱུར་ས་སུ་ཞབས་གྱི་པརྫོ་བཤོད་དེ་ཆོས་ཀུན་རྣམས་དཔྱད་གྱི་སྒྲུབ་ལ་
 གཞལ་པའི་རིགས་ལས་གྱི་སྒྲོ་འཁར་སྟེ་ནས་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་མང་དུ་བྱོས་པ་སྒྲུ་
 ཆེན་འཆོལ་བ་ལྟར་བཞེས་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་ནི་སྟོང་གསུམ་ཕྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་བཀར་སྟེ་ཉིན་རེ་བཞིན་སྟལ་ཡང་གཞལ་བར་གལ་ལུས། འོན་
 གྱུར་བདག་ཅག་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་འབྱུར་
 ཐུན་བུ་དང་ཆབ་གཅིག་ལུས་ཡོངས་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་སྟེ་གྱི་དགོ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རིན་
 ཆེན་མཆོལ་(༡༡)བ་བཟང་པོའི་སྟོང་དུ་གྱུར་ས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལེགས་
 བར་སྟལ་ནས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་འདེབས་པའི་སྟོང་པོ་ནི། མངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རོ་
 པོ་འདྲེན་མཆོག་ཁྱོད། །བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱུན་དུ་བཞུགས་ནས། །བསྟན་
 དང་འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་སྟེལ་སྟོད་དུ། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་འཁོར་བསྒྲོམ་ཞིང་བསྐྱལ་བརྒྱར་
 བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཀུན་ཕྱགས་རྗེའི་རང་གཞུགས་སྐྱབས་མགོན་
 མཆོག་ནི་རེས་དོན་གྲུང་སྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འཆི་མེད་དོ་རྗེའི་གོ་འཕང་བཞེས་
 ཟིན་གྱུར། དྲང་དོན་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་འཆོམས་པའི་རགས་པའི་གཞུགས་སྐྱ་
 འདི་ཡང་བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱུན་དམ་པར་ཞབས་རྒྱུད་བསྐྱལ་བརྒྱའི་བར་དུ་
 བདན་པར་བཞུགས་ཏེ། བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་གསེར་སྒྱུར་བཅོམ་སྟེ་བྱ་རྩེ་འཛམ་དཔལ་
 སྟོང་པོའི་ལེགས་བཤད་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་སི་འཆད་དུ་བསྒྲོམ་བ་དང་། གསོལ་
 འདེབས་པ་སྟལ་མིང་བདག་གྱུར་སེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྱིད་གི་ཡ་བྱལ་མེར་བྱེས་མཁས་

སྒྲིན་གྱི་ཆོང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཐོས་པས་སྒྲིན་པར་དག་པའི་སྒྲིན་སྒྲིན་གྱི་པར་པའི་དགོངས་ཐབ་
 བྱིན་ཅི་ལ་ལོག་པར་རྟེན་ཅིང་སྒྲིན་པས་མཐར་བྱིན་པར་བྱས་པ་ལས་སྒྲིན་གསུམ་གྱི་བྱི་
 བ་མཐའ་དག་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་འདེགས་
 ལུ་འགྱུར་བ་དང་། མཛོད་པ་དུ་སྒྲིན་སྒྲིན་བཟང་ཡེ་གཤམ་ལ་སོགས་པའི་གྲུས་འབར་ས་
 རྟོས་བཅས་གྱིས་མཆོན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྒྲིན་པའི་ཐེང་བ་ཀུན་དུ་འབྲལ་མེད་རྗེས་སུ་
 བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་གྲུས་གྱི་ཐུ་བོར་འགྱུར་པའི་སྒྲིན་པས་འཇུག་གྱིང་
 ཅིན་ས་མཁྱེན། མཁྱེན། ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས་ན་རི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་
 པའི་འབྲས་དོན་སྒྲིན་གྱི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་སྒྲིན་འཛིན་མོར་བུའི་རྒྱུན་དུ་སྒྲིན་པ་མཁྱེན་
 ལགས། ॥

༥ རྒྱལ་མགོན་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་༥ ཨོ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །དཔལ་ལྷན་ཡོན་ཏན་
 ཆོག་གྱི་བྱེད་པོ་ཡི། །མི་འཛིགས་མེད་གོའི་ཁྱི་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་
 པའི་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་གྱི་རྗེ། །མི་ལས་སྒྲིན་གཉིས་པ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅིས་ཕྱོགས་ལས་
 རྒྱུ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆོག་གིས་ལས་ཡངས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་(༡༩ན)པའ་
 ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས། རྒྱང་བྱུང་བྱུགས་བསྐྱེད་གཅིག་དུ་དཀར་བ་
 ཡི། །རྒྱུ་འདྲེན་སྟོང་གི་དང་པོ་ལའོར་བ་འཛིག །དེ་ཉིད་སྒྲིན་ཡང་མི་ཡི་སྟོང་བཟུང་
 བ། །ཁྱེད་སྒྲིན་ལས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་གྱི་
 སྟེང་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲིན་ཏེ་བདག་གི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིན་པས་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་
 ཆབ་དཔལ་ལྷན་ནོ་མོན་ཏན་ཆེན་པོ་དག་དབང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་ཆོས་སྐུ་འཇམ་དབྱངས་བཟང་
 པོ་ཉིད་ནི། སྒྲིན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱུ་འདྲེན་སྟོང་གི་སྒྱི་ཐུང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལའོར་བ་འཛིག་གི་རོ་བོར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཟིན་གྱིང་།
 བྱི་མའི་འགྲོ་བ་ལ་ལྷག་པར་བརྟེ་བའི་བྱུགས་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་འདི་ལའང་རྣ་ཆོང་

གི་ཁྱེད་པ་ཀྱི་ཤིས་དང་། འཕགས་པའི་གནས་བདུན་པ་ཀྱི་ལ་ནས་བཟུང་བྱི་ཚོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་མོ་མོན་ཏན་དག་དབང་རྒྱལ་བྱིས་ས་དཔལ་བཟང་པོའི་བར་གྱི་རྒྱ་
 པོད་དུ་པའ་གྲུབ་སྐྱེས་པའི་པར་བྱོན་པ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་དེར་གི་དུས་བདག་
 ཅག་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བཀོ་སྐལ་དུ་རྩེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཞིང་འདིར་བསམ་བཞིན་
 རྒྱལ་པོའི་རྒྱོས་གར་རྒྱར་ཏེ་བསྐྱོད་འགྲོའི་མཛད་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་བྱིས་ས་ལྷན་
 ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱའི་རྣམ་པར་རོལ་པས་བསམ་ལྷན་ར་བས་བསྐྱོར་བའི་ལྷོང་ས་
 འདིར་དགེ་བཅུའི་བཀའ་བྱིས་ས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱོད་འགྲོའི་རི་གླིང་ཡོངས་ལ་དབང་
 རྒྱར་ཏེ་བདེ་སྤྱིད་རྫོགས་ལྷན་གྱི་རྣམ་པས་ཁྱབ་པར་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱབ་ས་
 འོག་པ་བདག་ལ་རྣམ་ཀུན་ཐུགས་རྩེའི་རྒྱན་རས་ཀྱི་བཙའ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་
 བོ་སྤྱོད་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱོ་བདུན་གྱིས་བཀའ་སྒྲེ་ཉིན་རེ་བཞིན་ལུལ་གྱར་བསམ་པར་
 ག་ལ་རུས། འོན་ཀྱང་སྤྱིས་རབས་ལས། །དངོས་པོ་དཔེ་ཡང་བསམ་པ་ཐག་པས་
 བ། །རྒྱལ་བ་མཆོད་པའི་ཡོན་ཏེ་གཞལ་དུ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟང་ཟེང་གི་
 དངོས་འབྱུང་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཆེས་ཕྱ་ཡང་། གང་གི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཆ་
 ཤས་སྤྱིང་ལ་དུན་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་(༡༩བ)པས་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྱུང་
 བ་ཕྱན་ལུ་དང་ཆབ་གཅིག་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་ཚོགས་དང་བཙས་པ་རིན་
 ཆེན་མཆོད་པའི་ལྷན་པའི་སྤྱོད་དུ་བཀོད་ནས་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ལུལ་ཏེ། སྤྱར་ཡང་གསོལ་
 བ་ཅི་གཅིག་དུ་འདེབས་པའི་སྤྱོད་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། དད་ལྷན་བསོད་ནམས་ཟོང་གིས་
 བསྐྱོན་པའི་འབྲས། །དག་དབང་འཛམ་དཔལ་རྒྱལ་བྱིས་ས་ཡིད་བཞིན་མོར། །གདུལ་
 བྱའི་ཕན་བདེ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཁྱོད། །བསྐལ་བརྒྱར་མི་འགྱུར་ཞབས་པད་བདུན་
 གྱུར་ཅིག ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་སོགས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོན་བསགས་
 བསོད་ནམས་ཟོང་གིས་ཉེ་བར་བསྐྱོན་པའི་འབྲས་བཟང་ཕན་བདེའི་འདོད་རྒྱ་སྤྱོར་

པའི་གར་སྐྱ་ཡིད་བཞིན་ཅོར་བུ་མི་འཛིགས་གདོར་ལྷན་བཏེག་པའི་ཁྱི་འཕམ་མཐོན་
 བོར་འབྱུར་མེད་ནི་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་པད་བརྟན་ཅིང་། རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡོངས་རྫོགས་
 གྱི་བདག་པོ་རྩོམ་པ་གཉིས་པའི་ལེགས་གསུངས་ཆོས་གྱི་ལའོར་ལོ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་
 གློམ་བ་དང་། ལུས་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྩ་སྒྲིལ་ལྷན་པའི་བདག་ཟུང་། མདོར་ན་
 བཤེས་གཉིན་དམ་པ་མཉེས་བྱས་ནས། །བྱུང་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་པའི་མང་ཐོས་
 གྱིས། །རྒྱུ་པའི་བྱ་བ་ལེགས་པར་མཐར་ཐིམ་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་པའུར་
 རྒྱས་ཐུང་ཤོག །ཅིས་རྩོམ་པ་སྒྲིལ་གནས་རི་ལྷར་མཐོང་པ་ལྷར། ཐེག་མཆོག་དག་
 པའི་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་དམ་པ་གར་གིས་ལབས་དུང་ཉི་བར་བསྐྱེད་དེ། རྒྱུ་བསྐྱེད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིལ་པ་མཐར་ཐིམ་ནས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པ་སོགས་
 བསྐྱེད་དང་འགོ་ལ་སྐྱེད་པའི་བགྱི་བ་མཐའ་དག་རྩོག་པ་བཞིན་འབྱུར་བ་དང་། མཐོང་
 པ་དུ་སྒྲུ་མ་སྒྲོ་བཟང་ཡི་ཤེས་སོགས་བདག་ཅག་སྟོས་པར་བཅས་པ་རྣམས་ཆེ་རབས་
 ཀྱུན་དུ་འབྱལ་མེད་རྩོམ་པ་བསྐྱེད་པའི་མིན་བྱང་ཆེན་ཐོབ་པའི་སྐྱབས་འདུག་ཅི་ནས་
 མཐུན་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས་ན་རེ་འབྲས་དོན་སྒྲིལ་གྱི་བཀའ་བཞེས་བཟང་
 པོ་བདག་ཅག་སྒྲོ་བ་བུ་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་འཛིན་ན་བའི་བརྟན་ལེན་དུ་སྦྱེལ་བ་མཐུན་ལགས།

ཅིས་པ་འདི་ནི་སྐྱབས་མགོན་རྩ་སྒྲིལ་མཆོག་གྱལ་མིན་པོ་ཆེ་གྱ་མར་ཐེབས་སྐབས་འབྱུངས་མགོན་གོང་མ་མཐུན་ལ་
 མཆུ་པ་ལུ་པའི་རྒྱལ་མ་བཀའ་ཆེན་གྱིས་ལུ་ཀུན་པོ་རྒྱལ་མིན་པའི་བཀའ་བཞིས་པོ། ॥ (23)

། མཆུ་པ་གྱི་བཀའ་བ་བཞུགས་པོ། །ཨོ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས་
 རྩོམ་པའི་སྒྲོལ་མ་དང་། །གཙུག་ཏྲར་རྣམ་རྒྱལ་འཕགས་མ་འོད་ཟེར་ཅན། །པར་ཆད་
 ཀྱུན་སེལ་གཙུག་ཏྲར་གདུགས་དཀར་སོགས། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་གྱིས་ཤིས་
 པ་སྦྱེལ། །ཞེས་ཤིས་པར་བརྟེན་པ་སྦྱོར་དུ་བཏང་ནས། པར་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་གྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། ལྷར་བཅས་སྒྲིལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱུན་གྱི་དངོས། །བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་

དཔལ་ཚོས་འབྱུང་བའི་གནས། །འཕགས་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་ན་ལྟར་རེ་བ། །དྲིན་ཅན་
 སྤྲུལ་རྒྱུ་མཉམས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟར་བཅས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཞུག་རྒྱུ་དུས་གསུམ་
 མཉམས་རྒྱུ་ཀྱི་རོ་བོ་ལུང་རྟོགས་དཔལ་ཚོས་པ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས་ཚོགས་རབ་
 དགེ་འདུན་འདུས་པའི་དབུས་སུ་སྤྲུལ་ཚོགས་ལྟམ་མེད་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཅིག་བཀའ་
 དྲིན་མཚུངས་མེད་གང་ཉིད་ནི། སྤྱོད་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དང་པོར་བྱུང་རྒྱུ་པལ་ཚོགས་དུ་ལྷགས་
 བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱེད་ཆེན་དུ་པལ་ཚོགས་བསྐྱེད་སྤྲུལ་པ་ལས། མཐར་མཇོག་བར་རྫོགས་
 བར་སངས་རྒྱུ་ཏེ། སྤྲུལ་ཡང་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་རྒྱུ་དུ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་
 ཡུལ་དུ་བདག་ཅག་གི་སྤོང་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་གང་གིས་བསྐྱེད་པ་གང་ལ་
 གཏང་པའི་གཏང་རབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཉན་ཐོས་འོད་སྤྲུངས་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱོད་
 དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པར་སྤྱི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཏེ་མཉམས་གྲུབ་
 གཉིས་ལྟར་གྱི་སྤོང་པ་བསྐྱེད་འགྲོ་ཡོངས་ལ་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཁྲུབ་པར་མཛད་ཅིང་།
 ལྷག་པར་དུ་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འདིར་ཡང་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་ལྷགས་རྫོགས་
 བསྐྱེད་དེ་ཐབས་མཉམས་ཀྱི་མཛད་པས་བདག་ཅག་འདུལ་བ་ལ་པལ་ཚོགས་དུ་བསྐྱེད་སྤྲུལ་ནས་
 ཁྱོད་པ་རྗེ་སྤྲུལ་སྤྱིད་ཞིད་གཞུག་རྒྱུ་རིགས་དང་དཀྱིལ་ལམོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་
 གསུམ་ལྟར་དུ་སྤྲུལ་གར་གྱིས་རྒྱུ་པར་རོལ་པ་སྤྱོད་བཟང་ལྷུ་དབང་རྩོམ་རྩོམ་འཆར་
 དངོས་དགའ་ལྟར་ཁྱི་ཆེན་རྩོམ་འཆར་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་རོལ་པ་ལས།
 བཀའ་གདམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་འགོ་དུ་སྤྱིད་རྒྱུ་པའི་(༡༣བ)དཔོན་གནས་ཞེས་མདོ་
 བསྐྱེད་བཙོས་དུ་མ་ནས་ལུང་གིས་ཐིན་པའི་གནས་པལ་ཚོགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་དང་
 བཅས་པ་ལྷགས་རྫོགས་སྤྱོད་པའི་ལྷག་པལ་ཚོགས་དུ་བཞེས་ཏེ། བདག་ཅག་སྤོང་གྲོལ་གྱི་ལམ་
 བཟང་འབྲིད་པར་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་དྲིན་ནི་བསམ་བཞོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་
 འདས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་དེད་གི་ཆར་ཡང་རིགས་དུས་ལུན་སྤྲུལ་ཚོགས་པར་བསམ་བཞེས་

མེད་པ་བཟུང་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་
གནས་ཀྱི་བྱི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་བྱུང་མངའ་གསོལ་བའི་བཀའ་དྲིན་ལེགས་འབྲུལ་
དང་། འབྱུང་འབྱུང་ལེགས་ཆོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་བྱེད་ཅམ་དུ་ར་གྱིར་དགེ་
འཕེལ་གྱིར་འདུས་ཆོག་སྟེ་དང་བཅས་པ་ནས་རིན་ཆེན་མཛུལ་བཟང་པོས་སྟོང་དང་ས་
ཏེ་དངོས་འབྲུལ་ཐུན་ཆོག་གི་ཞིག་བསམ་སྟོར་དག་པས་ཕུལ་བ་ལགས་ན། སྒྲུང་ཡང་
མཚན་ཏུ་གྱིས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་འདེབས་པའི་སྟོང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་
སྒྲུ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅེར་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་བརྟོན་ལས། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་
མང་དུ་བཅུལ། ཁར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར། ཁམས་ཅིན་
མཆོན་ཀུན་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས། ཀུན་གྱིར་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་མཛད་པའི་གཞི་རྟེན་སྒྲུ་མ་ཆོག་འབྱུང་
མེད་རྟོ་རྟེན་རང་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་བཞུགས་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མ་
འོར་བར་འཛིན་པའི་བཀའ་གདམས་གསལ་རྟོན་བྱུང་འཇུག་གི་རྣམ་ཐར་གཅད་མ་བདག་
གིས་ལྟར་བཞེས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བདག་སོགས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིར་འབྲེལ་མེད་རྟེན་སུ་བཟུང་
སྟེ་རིང་མིན་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་སྒྲུང་དུ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་མཁྱེན་
ཞེས་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་འདེབས་པ་ལགས་ན། དེ་ལྟར་འབྲུབ་པའི་བཀའ་བཞེས་
བཟང་པོ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་རྒྱུ་དུ་སྟོལ་བ་མཁྱེན་མཁྱེན་ལགས། །

ཅེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་བསམ་པ་གོན་མཆོག་རྒྱལ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དུ་སྟོང་གི་ཁྲིའི་འཕགས་ཀྱི་ལུང་ལྟར་བཤད་པ། ॥ (༡༩༩)

༥ དུས་དྲན་ཕྱེད་ལྟུང་གི་ན་མ་སྟོན་རྟོན་ལ། དུས་དྲན་བསྟན་ཚུལ་ནི། གཞི་གང་ལ་
དུས་དྲན་བྱེད་ན། ཆར་དང་མི་ཤ་མ་གཏོགས་བཅས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་དྲན་བསྟན་
དུ་རུང་ཞིང་། ཆར་དང་མི་ཤ་ཟ་བའི་བཅས་རྒྱུད་གི་ལྟར་བདང་། ཐུན་པོར་བའི་པས་པ་
བཞི་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་ལྟར་བ་རྣམས་ལ་དུས་དྲན་བྱུང་མི་རུང་བ་ནི་སྟོག་ལ་བབ་

ཀྱང་དེ་དག་གནང་བའི་སྒྲིག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

དངོས་གཞི་ནི། རྟེན་ཅས་བྱུང་དབང་ལ་དུས་དུ་སྒྲོམ་པའི་བྱུང་དུ་བྱུག་གསུམ་
བཅས་ཏེ། སྒྲོམ་པ་བྱུགས་མེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་
དགོངས་གསོལ་ཞུས་ཏེ། དུས་དེ་རིང་གི་གནས་སྒྲིག་པ་སྤྱི་དགོས་པ་རང་གཞན་གྱི་
ཆོས་ལྷན་གྱི་སྤྱིར་དུ་བྱུང་གྲུ་གར་དང་། རོལ་མོ་སོགས་རང་གིས་བྱེད་དམ། གཞན་
བྱེད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་རང་ཉིད་དེ་རིང་གར་ལ་འཇུག་དགོས་པ་རྣམས་ཡིད་ཡུལ་དུ་
བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་བྱུགས་མེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་གནང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་
པའི་བར་ཆོག་དོན་ཡིད་ལ་དུན་བཞིན་དུ་ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ་གནང་བ་ལེགས་པར་
བྱོབ་པར་བསམ་མོ། །

དུས་དྲན་བྱེད་པའི་དུས་ནི། བྱ་བ་གར་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་བྱ་བ་དེའི་སྒྲོམ་དུ་
བྱེད་དགོས་ཤིང་། དུས་མཉམ་དང་མེས་སུ་བྱས་ན་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །དུས་དྲན་
འཛིག་པའི་རྒྱུ་ནི། དུས་དྲན་པའི་དགོ་སྒྲོང་བབས་པ་དང་། ཤི་བ་དང་། བྱ་བ་ཆོས་
མིན་དུ་གྱུར་པ་དང་། བྱ་བ་དེ་ཐིན་པ་དང་། ཞག་འདས་ན་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་དྲན་
བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། དངོས་སུ་ལྟར་བ་ལེགས་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་གནང་བ་ཀལ་གི་
བཅས་པའི་མཚམས་ཐིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད། མེ་རིག་གི་ལྟར་བ་ཐོག་ལུགས་ནི།
འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་མཚོན་ཉིད་པ་ལ་དུས་དྲན་པ་བྱས་པར་དགོ་སྒྲོང་གིས་རེག་
ན་མེ་རེག་གི་ལྟར་བྱེད་དངོས་སྒྲུ། མེ་མ་སྒྱར་དང་། འདྲེ་མེ་ལ་རེག་ན་ལྟར་བ་ཉེས་བྱས་
ཅས་སྒྲུ་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྒྲུ། མེ་དང་མར་མེའི་མདངས་ལ་ཤོག་ཡོལ་སོགས་མེད་པར་
ཞག་འདས་པར་ཉལ་ན་སྒྱར་བཅས་ཉལ་པའི་ལྟར་བ་སྒྲུ། དགོ་སྒྲོང་རང་དབང་པའི་
གསེར་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དུས་དྲན་དང་རུང་བ་པ་བྱས་པར་རེག་ན་སྒྱར་ལྟར་སྒྲུ།
གཞན་(༡༤བ)གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་ན་ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་སྒྲུ།

ས་པོཅ་བཅོམ་པ་ནི། དུས་དྲུག་དང་རུང་བ་ས་བྱས་པར་དགོ་སྒྲོང་གིས་ས་པོཅ་
 བཅོམ་ན་ལྟར་བྱེད་སྒྲེ་བས། དགོ་སྒྲོང་དང་གིས་ནས་འབྲས་གྲོ་ས་སོགས་ས་པོཅ་གྱི་
 རིགས་རྒྱལ་ས་རྫོང་པ་དང་། འཛོད་པ་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར་ན་རུང་བ་བྱེད་དགོས་
 པས་རུང་བ་བྱེད་རྒྱལ་ནི། བསྐྱེན་པར་ས་རྫོགས་པའི་རབ་ལྟར་དང་། ཁྲིས་པ་སོགས་
 གྱིས་སྒྲོས་མེ་དང་གིར་བྱར་གྱི་མེ་སོགས་གྱིས་ནས་ལུང་སོགས་གྱི་བྱོགས་བཞིན་ས་བཅུག་
 ཅམ་མེ་བྱེད་པ་མེས་རུང་བ་བྱེད་རྒྱལ་དང་། ལ་ལུག་སོགས་ལ་རལ་གྱི་སོགས་གྱིས་
 བཅུག་ཅམ་བྱེད་པ་མཚོན་གྱིས་རུང་བ་བྱེད་རྒྱལ་དང་། ལྷར་ཁ་ལྷ་བྱ་ཁྲིས་པས་བཀས་
 པ་བཀས་པའི་རུང་བ་བྱེད་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད། རྫོང་འབྲག་དང་གྲོ་མ་འབྲས་འཛོད་པ་
 སོགས་དགོ་རྒྱལ་དང་ཁྲིས་པ་ལ་ཚེལ་ན་དུས་དྲུག་ས་གཏོགས་རུང་བ་བྱེད་མི་དགོས་
 སམ་སྟེ།

གསོག་འཛོག་ནི། དུས་རུང་གི་སྒྲུལ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་བྱིན་ལེན་ས་བཤིག་
 པར་དགོ་སྒྲོང་དང་ཉིད་གནས་པའི་གླིང་གི་ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ་ན་གསོག་འཛོག་དང་། དང་
 ཉིད་ལ་གསོག་འཛོག་བྱས་པའི་སྒྲར་ལྟར་བསྐྱེད། གསོག་འཛོག་བྱས་པའི་ཟས་དེ་
 དང་ཉིད་གྱིས་ཟོས་ན་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཟ་བའི་ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པར་སྐྱེད། དེ་
 བཞིན་དུ་བྱམ་ཚོད་དུ་རུང་བ་ལ་བྱམ་ཚོད་འདས་པ་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲུལ་ལ་ཞག་
 བརྒྱད་པའི་སྒྲུ་མེདས་ཤར་བའི་བར་བྱིན་ལེན་ས་བཤིག་ན་གསོག་འཛོག་དང་། གསོག་
 འཛོག་གི་སྒྲར་ལྟར་བསྐྱེད། དེ་ཟོས་ན་ཡང་གསོག་འཛོག་བྱས་པའི་ཟ་བའི་ལྟར་བྱེད་
 འབའ་ཞིག་པ་བསྐྱེད། རི་སྤྱིད་འཚོ་བཅང་གི་སྒྲུལ་ལ་ཚེ་རི་སྤྱིད་འཚོའི་བར་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ན་གསོག་འཛོག་གི་ཉིས་པ་དེ་དག་སི་བསྐྱེད། འད་རི་སྤྱིད་འཚོ་བའི་བར་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་ན་ནད་སོས་ནས་སྒྲུལ་བསྐྱེན་མི་དགོས་པའི་སའམས་ནས་ཉིས་པ་དེ་དག་
 བསྐྱེད་པར་མཛོན་ནི།

དུས་རུང་གི་སྒྲུབ་ནི། ཅུས་པ། ཤ་ཞོ་འོ་ས་ཤུང་སོགས་བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་གིས་
ཕྱོད་འོ་དུས་སུ་ཐ་རུང་ཞིང་བཤེས་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་བཟང་བདུང་རྣམས་ཡིན།

ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲུབ་ནི། རྒྱ་ཇའི་ཁུ་བ། བུ་རམ་གྱི་ཁུ་བ། རུ་འབྲུམ་གྱི་ཁུ་
བ་དང་། ཞག་བདུན་པའི་(༡༥ན)སྒྲུབ་ནི། བུ་རམ་དང་ཀ་ར། སྒྲུང་ཅི་སོགས་དང་། ཇི་
ཤིང་འཚོ་བཅང་གི་སྒྲུབ་ནི་ལྷ་ཇི་རྣམས་གྱིས་སྒྲིམ་རྒྱུའི་སྒྲེ་ས་དང་རིལ་བུའི་སྒྲུབ་རྣམས་
དང་ཨ་བར་སྒྲུར་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲུབ་སྒྲིམ་གསུམ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་དགོས་མི་
དགོས་འདུལ་འཛིན་རྣམས་བཞིན་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྱིན་རྒྱབས་ཅན་དགོས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་ཤིང་། བྱིན་རྒྱབས་ཅན་མི་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
སྒྲོ་བྱིན་ལེན་བྱས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིམ་གསུམ་བྱིན་ལེན་མ་བཤིག་པར་གྱིང་གི་ཉི་མ་བྱེད་
ཡོལ་ན་གསོག་འཛིག་སོགས་བསྐྱེད་པ་དུས་རུང་གི་སྒྲུབ་དང་འདྲ་ཞིང་། བྱིན་བྱིན་ལེན་
བྱས་པ་ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་གྱིང་འདི་ཉི་མ་བཅུད་ནས་རུབ་སྒྲོགས་གྱི་འོད་དམར་པོ་འདས་
པའི་བར་བྱིན་ལེན་མ་བཤིག་ན་གསོག་འཛིག་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ཞིབ་ཆ་ཡོད་དོ། །
བྱིན་ལེན་ནི་རྒྱ་མ་གཏོགས་བཟང་བདུང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱལ་
བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་དང་བྱིས་པ་སོགས་གྱིས་མདུན་ཐད་དྲངས་ནས་རྒྱ་
སོགས་མཆོམས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་ལག་གཉིས་བཀན་པའི་རྒྱལ་དུ་གྱུས་འདུད་
དང་བཅས་པས་ཐུལ་བ་དགོ་སྒྲོང་རང་ཉིད་གྱི་ལག་གཉིས་བཀན་པའི་བར་དུ་ལེན་དགོས།
བྱིན་ལེན་གདོང་བཀྱ་བའི་རྒྱ་སོགས་མ་གཏོགས་བདུང་བའི་རིགས་རྣམས་ལ་དགོ་རྒྱལ་
དང་བྱིས་པ་སོགས་གྱིས་བསྐྱོལ་གྱང་སོགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་གྲང་གི་རུང་རྒྱ་དེས་བར་
གདབ་པ་དགོས། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བཟང་བདུང་ལ་ཡོངས་སྤྱད་ན་བྱིན་ལེན་མ་
བྱས་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་དང་། དེ་ཚོས་པ་ལ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་
པར་ཐ་བའི་ལྷུང་བྱེད་འབང་ཞིག་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། བཟང་བདུང་རྣམས་ལ་བྱིན་

ལེན་གང་ལྟར་བྱེད་དགོས། གལ་དེ་བྱིན་ལེན་མི་བྱུང་པའི་རིགས་རྣམས་ལ་སྒྲིམ་དུ་དུས་
 གྲུབ་རིམ་པར་བྱེད་དགོས། བྱིན་ལེན་བྱས་ཐོན་ནས་དགོ་ཚུལ་དང་བྱིས་པ་སོགས་ཀྱི་
 བཟང་བདུང་དེ་དག་ལ་རིག་ན་བྱིན་ལེན་འཛིག་པ་ཡིན་པས། བྱིན་ལེན་བསྐྱར་དགོས།
 དེ་བཞིན་དུ་བྱི་ལ་དང་། རྒྱ་ཁྱི་སོགས་བྱིས་རིག་པ་དང་། བྱིན་ལེན་བྱས་པ་བྱས་ཐོ་ཚོས་
 བྱུང་ན་ཡང་བྱིན་ལེན་རྒྱག་དགོས། བྱིན་ལེན་བཤིག་པའི་(༡༧བ)དུས་མཆམས་ནི་དུས་
 རུང་གི་ཟས་ནི་ཉི་མ་སྟེང་ས་ཡོལ་གོང་ལ་རིས་པར་བཤིག་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བྱི་
 མ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་རང་གི་བྱིན་བྱིས་བསྐྱབས་པའི་དུས་མཆམས་ལས་མ་འདས་གོང་
 ལ་བྱིན་ལེན་བཤིག་ཐོན་པ་མ་བྱས་ན་གསོག་འཛོག་གི་ཉེས་པ་བསྐྱེད། བྱིན་ལེན་འཛིག་
 པའི་རྒྱ་ཚི་ལག་ནས་ཤོར་བ་དང་། ལྷོག་ཅེ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་འབྱིལ་བ་དང་། གཞན་
 བྱིས་འཕྲོག་པ་དང་། བོར་བ་དང་། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་བྱིས་རིག་པ་
 དང་། དགོ་སྒྲོང་རང་གི་བ་དང་། མཆོན་གཉིས་ཅིག་ཅར་བྱུང་བ་སོགས་བྱིས་འཛིག་།

ལག་ཉ་ནི། རང་དང་རང་འདྲ་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་དབང་བའི་སྒྲུབ་བཞི་པོ་གང་
 ཡང་རུང་བ་བྱིན་ལེན་པ་བྱས་པ་ལ་དགག་དགོས་སོགས་ཀྱི་སྐུན་གང་ཡང་མེད་པར་
 རང་དགར་རིག་འདོད་རྒྱུ་མ་ཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་མ་ཞོར་བར་རིག་པ་ན་
 ལག་ཉ་དང་།

མཆམས་བཅོས་ནི། རུང་ཁང་ས་བཅད་པའི་མཆམས་ནང་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་
 པའི་གནས་སུ་ཟས་རྒྱུན་པ་དང་ས་བྲལ་བ་ཞིག་དགག་དགོས་སོགས་ཀྱི་སྐུན་གང་ཡང་
 མེད་པར། ཟས་རྒྱུན་པ་དེ་མེད་ས་རྒྱུངས་པ་སོགས་ལ་རིག་འདོད་རྒྱུ་མ་ཆད་པའི་སྒྲོ་
 བས། བསམ་བཞིན་དུ་འདྲ་ཤིས་ས་འབྲུལ་བར་རིག་གས་རིག་དུ་བརྩམས་མཆམས་
 བཅོས་སུ་འགྱུར།

ལག་ལོན་ནི། ཟས་རྒྱུན་པ་དང་བྲལ་ས་བྲལ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་ཁང་ས་བཅད་

པའི་མཆམས་ནང་དེར་ཟས་དེ་ཞག་གཅིག་ཡོན་པར་བསམ་བཞིན་མ་འབྲུལ་པར་ཉར་
རམ་ཉར་དུ་བརྟག་ན་ཞག་ཡོན་གྱི་ཉིས་པ་བསྐྱེད་དོ། །

རྗེན་བཅོས་ནི། གནས་རུང་ཁང་བཅད་མ་བཅད་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཟས་རྗེན་པ་
དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་མེད་མ་རྒྱུ་མ་སྟགས་ལ་རེག་འདོད་རྒྱུ་མ་ཆད་པར་བསམ་བཞིན་
དུ་མ་འབྲུལ་བར་རེག་དུ་བརྟག་ན། རྗེན་བཅོས་སུ་འགྱུར། དེ་ཡང་ལག་ཉ་དང་རྗེན་
བཅོས་གཉིས་འབྱུང་བའི་གནས་ལ་མཆམས་ནང་དང་རུང་ཁང་མ་བཅད་པ་མི་དགོས།
མཆམས་བཅོས་དང་ཞག་ཡོན་གཉིས་ལ་གནས་མཆམས་ནང་ཡིན་པ་རུང་ཁང་མ་བཅད་
པ་དགོས་སོ། །ལག་ཉ་དང་ཞག་ཡོན་གཉིས་འབྱུང་བའི་གཞིའི་ཟས་དེ་ལ་རྗེན་པ་དང་
མ་བྲལ་བ་མི་དགོས། མཆམས་བཅོས་དང་(༡༥ན)རྗེན་བཅོས་གཉིས་འབྱུང་བའི་གཞིའི་
ཟས་དེ་ལ་རྗེན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དགོས་སོ། །ཟས་རྗེན་པ་དང་མ་བྲལ་མ་བྲལ་ནི། ཟས་
གྱི་དངོས་པོ་སྤྲོ་བ་རྣམས་སུ་མ་ཆ་བདས་པ་དང་། སྤྲོ་བ་རྣམས་ཁ་དོག་འགྱུར་བ་དང་།
ཁུ་བ་རྣམས་ལན་གསུམ་ཁོལ་བ་ན་རྗེན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྲོ་བ་ཏུ་ནི་རྗེན་
པ་དང་མ་བྲལ་བར་གསུངས་སོ། །བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པའི་བཟང་བདུང་རྣམས་ཟ་འདོད་
གིས་རེག་ན་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་སྦྱོར་ལྟར་བསྐྱེད་ལ། ལག་ཉའི་ཉིས་པ་མི་
བསྐྱེད་དོ། །ཟས་དེ་ལ་ཟ་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་རང་དགར་རེག་ན་ལག་ཉའི་ཉིས་པ་བསྐྱེད་
གྱི་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ཉིས་པ་མི་བསྐྱེད་དོ། །དེས་ན་གསོག་འཛིག་ཏུ་སྤང་
བའི་ཟས་དང་། ལག་ཉ་དང་། མཆམས་བཅོས་དང་། རྗེན་བཅོས་དང་། ཞག་ཡོན་
བྱས་པའི་ཟས་རྣམས་ནི་རོ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཟ་རུང་ཡང་ཆོག་འི་སྒྲོ་ནས་ཟ་མི་རུང་བར་སྤང་
བས་དེ་དག་དུས་དུན་མ་བྱས་པར་ཟ་མི་རུང་ངོ། །རུང་ཁང་གཅོད་རྒྱུ་ལ་སྟགས་གཞི་
གསུམ་ཆོག་པར་གསལ་ལོ། །

པའི་ཁང་ལག་ཡོན་ལ་མཁོ་བྱེད་ཀེད་ཆོས་ལྟེ་བཟང་པས་རྒྱུར་བའོ། །

པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་པའི་རྣམས་པ་དེ་ཤུན་གྱི་རྩོམ་ཡིན། སྤྱིར་ཤུན་དང་རྩེས་ཞུགས་དང་།
 ཤུགས་ཞེས་པ་རྣམས་སིང་གི་རྣམས་གངས་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །ཞག་
 ཤུན་ལ་ཞག་ཤུན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཞག་ཤུན་གཉིས་ཡོད།
 ཞག་ཤུན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གོས་གྱི་ཤུན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཤུན་ཁྱད་
 པར་ཅན་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲུབ་གྱི་ཤུན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་གསུམ་ཡོད། ཁྱད་པར་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཞག་ཤུན་ལ། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གོས་ཤུན་དང་། ཁྱད་པར་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཤུན་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཞག་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ཤུན་མེད་དེ། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ཤུན་ཡིན་ན་སྒྲུབ་ཤུན་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲུབ་ཤུན་བདེག་བྱ་དང་དེག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། འདུལ་ཁྱིལ་རིན་ཆེན་འབྲེང་
 པ་ལས། སྒྲུབ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 རྒྱེ། དེག་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མ་རྒྱབས་གང་ཡིན་ཀྱང་། བདེག་བྱ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པ་ལ་བདེག་པའི་ཞག་ཤུན་དེ་ཡིན་ན་ཞག་ཤུན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དུས་རུང་གི་སྒྲུབ་དང་། ལུང་ཆོད་དུ་རུང་པའི་སྒྲུབ་དང་། བད་རི་སྤྱིང་འཆོ་བཙུང་
 གི་སྒྲུབ་གསུམ་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་གསོག་(༡༥)འཛོག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱང་
 ལྷུང་བཟེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཤུན་སྟོབས་གྱིས་སྤྱང་ལྷུང་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །ཆེ་རི་
 སྤྱིང་འཆོ་བཙུང་གི་སྒྲུབ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ལ་ནི་གསོག་འཛོག་དང་སྤྱང་ལྷུང་གང་ཡང་མི་
 འབྱུང་སྟེ། དགོ་སྤྱང་གི་མ་འཕྲོས་བར་དུ་དེ་དག་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་གི་པའི་འོག་དུ་
 གསོག་འཛོག་དང་སྤྱང་ལྷུང་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་དེ་དགོ་སྤྱང་རང་ཉིད་
 མ་གཤིབ་དང་དུ་གསོག་འཛོག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱང་ལྷུང་མི་བཟེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆེ་
 རི་སྤྱིང་འཆོའི་སྒྲུབ་དུ་བྱིན་རྒྱབས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ལྷུང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་གྱི་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཤམ་རྟེན་བྱེད་ཡིན་ན་རང་གི་ཤམ་བརྟེན་བྱ་ལས་བྱིས་རྟེན་མ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལས་སྤར་རྟེན་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་རྟེན་པའི་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཤམ་བརྟེན་བྱ་དང་རྟེན་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བཙས་ལུ་དགོ་སྤྱོད་གོས་གོས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་རྟེན་པ་ན་གཅིག་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་གཅིག་བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་ཞག་བཅུ་འདས་ན་བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་གོས་ལ་རང་སྟོབས་བྱིས་ཞག་བཅུ་འཆར་གྲང་དང་། བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པའི་གོས་ལ་ཤམ་སྟོབས་བྱིས་ཞག་བཅུ་འཆར་གྲང་གི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་། དེ་བཞིན་དུ་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཤམ་བརྟེན་བྱ་ཡིན་ན་རང་གི་ཤམ་རྟེན་བྱེད་ལས་སྤར་རྟེན་མ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་བྱིས་རྟེན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་རྒྱལ་དེས་གོ་རྒྱས་ལ། སྤུང་ཤམ་ལ་མི་དེ་དག་དང་མི་འབྲུ་བའི་བྱུང་པར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། སྤུང་ཤམ་བརྟེན་བྱེད་ཡིན་ན་རང་གི་བརྟེན་བྱ་ལས་མཐའ་ཞག་གཅིག་གི་སྤར་རྟེན་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སྤུང་ཤམ་བརྟེན་བྱ་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་བྱེད་ལས་མ་མཐའ་ཞག་གཅིག་གི་བྱིས་རྟེན་ཡིན་དགོས་ཏེ། འདུལ་རྟོག་ལས། སྤུང་ལ་མི་གཉིས་ཀ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ཡིན་པས་བརྟེན་བྱ་དང་རྟེན་བྱེད་བར་དུ་ཞག་གིས་ཆོད་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདི་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་དང་རང་སྟོབས་བྱིས་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བས་གཉིས་ཀས་རང་སྟོབས་བྱིས་ཞག་བཅུན་རེ་འདས་པ་ཤམ་ལ་སྟོབས་པའི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོས་དང་ལྷུང་(༡༥བ)བཟེད་གྱི་ཤམ་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤམ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་གཉིས་བྱིས་རང་གི་ཤམ་བརྟེན་བྱེད་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཤམ་དེ་བྱུང་པར་ཅན་དང་། རྟེན་བྱེད་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པས་བརྟེན་བྱ་བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤམ་དེ་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤམ་ཡིན་ནོ། །གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་

ཤི་གནས་རྟོག་པའི་བྱིན་རྒྱལ་མཚན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ཅག་ཡིན་ཞིང་། རིག་ཉེས་ཀྱི་གནད་རྟོག་
ཐུག་པའི་བྱིན་རྒྱལ་མཚན་དང་བྱིན་རྒྱལ་མཚན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །

ལྷ་པ་ཤཀ་པ་རྟེན་པའི་དུས་ནི་ཞག་བརྒྱ་ལྷང་སྒྲར་ལྷ་པུ་ལ་མཆོན་ན། གོས་དེ་
 ཆོད་ནས་ཁྱིམ་གྱིས་མ་བརྒྱུབ་སུ་ཞག་བརྒྱའི་མཆོན་པའི་མཐའི་སྒྲོད་ཅིག་པའི་དུས་ལུ་
 ཤཀ་པ་རྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞག་བརྒྱུ་ཅིག་པའི་སྒྲུ་མེད་ས་དང་པོར་ཤར་བ་ན་གོས་ཞག་
 བརྒྱ་ལྷང་སྒྲར་གི་ལྷར་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷར་བསྐྱེད་ཞག་བརྒྱ་ལྷང་བ་ལ་
 ཡང་རིགས་འགྲོའོ། །

སྒྲིལ་ཞལ་བདུན་པ་ལ་ནི་ཞལ་བདུན་པའི་སུམ་མོའི་སུམ་འི་སྒྲིལ་ཅིག་མའི་དུས་
སྟེ་ཤར་བརྟེན་ཅིང་ཞལ་བརྒྱད་པའི་སྒྲིལ་མེད་སུམ་མའི་ཤར་བ་དང་དུས་སུམ་འི་དུ་ཞལ་བདུན་
པའི་གསོག་འཛོག་གི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བརྟེན་དོ། །

ལྷ་འཛོལ་ནི། ལྷ་འཛོལ་གི་སྒྲར་པ་བརྒྱེད་པའི་གོ་སྐོར་དེ་མེད་ན་མཁའ་ལུ་ལྷ་འཛོལ་
མཆོད་མའི་མཐའི་སྒྲན་ཅིག་མའི་དུས་སུ་གན་བརྟེན་ཅིང་སོ་གཅིག་པའི་སྒྲ་རིང་མ་གཤམ་
པ་ན་ལྷ་འཛོལ་གི་སྒྲར་པ་བརྒྱེད་དོ། །

ཏུག་པ་ནི། དེ་ཡང་ཤུན་བརྟེན་པ་དང་ཤུན་འབྲེས་པ་དང་ཤུན་ཞུགས་པ་རྣམས་གོ་
 དོན་འདྲ་ཞིང་། ཤུན་ཞུགས་པ་ལས་ཤུན་བརྟེན་པ་འི་ཚུལ་དངོས་ནི། ཞག་བརྩུ་འཆར་
 གླུ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཞག་བརྩུ་པ་འི་བྱུང་པར་ཅན་པ་ཡིན་པ་འི་ཤུན་བརྟེན་ཚུལ་ནི་
 ཕྱིན་གྱིས་ས་བརྩུ་བས་པ་འི་གོ་ས་སྤྲུལ་ས་ཕྱིན་གྱིས་བརྩུ་བས་པ་འི་གོ་ས་ཕྱི་ས་ལ་ཤུན་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཅས་ལྟན་དགེ་སྤྱོད་གིས་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་གོ་ས་འཁོར་
 གསུམ་ཁེབས་པ་འི་ཆོད་དུ་ལོངས་གིང་རུང་བ་ཆོད་ལྟན་གཅིག་རྟེན་པ་ཕྱིན་སྤྲུལ་ས་
 བྱས་པར་བཞག། ཆོས་གཉིས་ནས་བརྩུ་བར་ལ་ཡང་དེ་འདྲའི་གོ་ས་རྟེན་པ་ཕྱིན་གྱིས་
 ས་བརྩུ་བས་པར་བཞག་ན་ཞག་བརྩུ་པ་འི་མཚན་སོའི་མཐའི་སྒྲ་དེ་ཅིག་(༡༥ན) མའི་

དུས་སྐབས་ཤིག་ཅིང་། ཞག་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྐབས་དང་པོ་ཤར་བའི་ཆོས་གཅིག་
ལ་རྟེན་པའི་གོས་དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བརྒྱ་འཆར་སྤང་དང་། ཆོས་གཉིས་ནས་
བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་གོས་དེ་ལ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བརྒྱ་འཆར་སྤང་གི་ལྟར་བ་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆོས་ཀྱི་མ་དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བརྒྱ་འཆར་སྤང་གི་སྐྱེད་པ་
ནི། དེའི་ཆོས་ཀྱི་མ་དེ་རྟེན་ནས་ཞག་བརྒྱ་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
ཆོས་གཅིག་ལ་རྟེན་པའི་གོས་དེ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
རྟེན་པའི་གོས་དེ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་

དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་འཇོག་དང་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤར་སྟོབས་
བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་གོས་དེ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
འདི་ལ་དུས་མཉམ་པ་དུས་མཉམ་པ་ལ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
གི་ཉིན་གོས་གཉིས་མཉམ་དུ་རྟེན་པའི་གཉིས་ཀ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཞག་སྟེ།
ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་གི་སྐབས་དང་པོ་ཤར་བའི་གོས་གཉིས་ཀས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བརྒྱ་
འཆར་སྤང་བསྐྱེད་ཀྱང་། གོས་དེ་གཉིས་པོ་ལྔ་ལྔ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤར་སྟོབས་སྐྱེད་
མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་སྐབས་འཇོག་དང་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤར་སྟོབས་འགྲེལ། །

ཞག་བརྒྱའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤར་སྟོབས་ཀྱི་ཉིན་གོས་མ་བརྒྱབས་པའི་གོས་
ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གོས་དང་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྟེན་པ་དང་། བྱིས་རྟེན་པ་
ནས་མ་ཡིན་པའི་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
འདི་ལ་སྐབས་ཀྱི་མ་དེ་ལ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
དུས་མཉམ་པ་དུས་མཉམ་པ་ལ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་
ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་རྟེན་པའི་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་ལ་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་དེ་འདྲིའི་གོས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་རྟེན་པ་ན།
གཅིག་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་གཅིག་བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཞག་པ་ན་ཞག་བཅུ་གཅིག་
པའི་སྐུ་རེངས་ཤར་བ་ན། བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ལ་རང་སྟོབས་དང་། བྱིན་བྱིས་
བརྒྱབས་པ་ལ་ཤཀ་སྟོབས་བྱིས་ཞག་བཅུ་འཆར་སྒྲུང་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཟླ་འཛོག་གི་
ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤཀ་རྟེན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་བཅས་ལྟན་དག་སྟོང་གིས་ཆོས་
གཅིག་གི་ཉིན་སོ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆད་དུ་མ་ལོངས་གིང་ཁྱ་གང་ཡན་
ཆད་བྱི་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་ཁ་བསྟོང་གི་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་གོས་རྟེན་པ་བྱིན་བྱིས་མ་
བརྒྱབས་པར་བཞག། ཆོས་གཉིས་ནས་སུམ་རྩེའི་བར་ལ་དེ་འདྲིའི་གོས་རྟེན་པ་ཡང་
བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཞག་པ་ན། ཞག་སོ་གཅིག་པའི་སྐུ་རེངས་ཤར་བ་ན་སྐུ་མ་
ལ་རང་སྟོབས་དང་བྱི་མ་ལ་ཤཀ་སྟོབས་བྱིས་སྒྲུང་སྒྲུང་བསྟེན་པ་ལྟ་བུ། འདི་ལ་ཡང་
དུས་མཉམ་པས་དུས་མཉམ་པ་ལ་ཤཀ་རྟེན་པ་མེད་དོ། །ཟླ་འཛོག་གི་ཁྱད་པར་ཅན་བྱི་
ཤཀ་རྟེན་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྐུ་མས་བྱི་མ་ལ་ཤཀ་རྟེན་ཚུལ་དང་། དུས་མཉམ་པས་དུས་
མཉམ་པ་ལ་ཤཀ་རྟེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་འཁོར་གསུམ་
ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆད་དུ་མ་ལོངས་གིང་ཁྱ་གང་ཡན་ཆད་བྱི་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་ཁ་
བསྟོང་གི་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་གོས་རྟེན་པ་བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཞག། ཆོས་
གཉིས་ནས་སུམ་རྩེའི་བར་ལ་དེ་འདྲིའི་གོས་རྟེན་པ་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཞག་པ་ན།
སོ་གཅིག་པའི་སྐུ་རེངས་ཤར་བ་ན། གོས་སྐུ་མ་ལ་རང་སྟོབས་དང་བྱི་མ་ལ་ཤཀ་སྟོབས་
བྱིས་ཟླ་འཛོག་གི་སྒྲུང་སྒྲུང་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །གོས་བྱི་མ་འདི་ལ་རང་སྟོབས་བྱིས་ཟླ་
འཛོག་གི་སྒྲུང་སྒྲུང་མི་བསྟེན་དེ། དེ་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པའི་གོས་ཡིན་པའི་བྱིས།

དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གོས་དང་ལྗང་བཟེད་གཉིས་ལ་རང་སྟོབས་བྱིས་
ཟླ་འཛོག་དང་ཞག་བརྩ་འཆར་སྤང་གི་སྤང་ལྟར་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་སྒྲིམ་ལ་ནི་རང་སྟོབས་བྱིས་གསོག་འཛོག་གི་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དུས་མཉམ་པས་(༡༤)དུས་མཉམ་པ་ལ་ཤུན་རྟེན་ཚུལ་ནི། ཆོས་
གཅིག་གི་ཉིན་མུར་གྱི་དེ་འདྲའི་གོས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་རྟེན་པ་ན་གཅིག་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་གཅིག་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཞག་པ་ན། མོ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་
པ་ན། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ལ་རང་སྟོབས་དང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་ཤུན་སྟོབས་
བྱིས་ཟླ་འཛོག་གི་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ལྗང་བཟེད་ཀྱི་ཤུན་ལ་ཡང་བྱང་པར་
ཅན་དང་བྱང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤུན་གཉིས་དང་། བྱང་པར་ཅན་ལ་ཡང་དུས་མཉམ་
པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཤུན་རྟེན་ཚུལ་སྟགས་གོས་དང་ལྗང་བཟེད་མིང་བརྟེན་པ་ཅན་མ་
གཏོགས་གོས་ཞག་བརྩ་འཆར་སྤང་གི་སྤངས་དང་འདྲའོ། །

ཞག་བདུན་པའི་སྒྲིམ་ཤུན་རྟེན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་བཅས་ལྟན་དགེ་སྤྱོད་གིས་ཆོས་
གཅིག་ལ་སྐྱ་རམ་རྟེན་པ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ཆོས་གཉིས་ནས་བདུན་
ཀྱི་བར་གང་རུང་ལ་སྐྱ་རམ་རྟེན་པ་ཡང་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཞག་
པ་ན། སྐྱ་རམ་སྐྱ་མ་དེ་ཞག་བདུན་པའི་མཚན་མོའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱ་རོལ་དུ་
བྱིན་ལེན་མ་བཤིག་པར་ལུས་ན། ཞག་བདུན་པའི་མཚན་མོའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
འདས་པ་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐྱ་རམ་སྐྱ་མ་ལ་རང་སྟོབས་དང་། སྐྱ་རམ་བྱི་མ་ལ་
ཤུན་སྟོབས་བྱིས་ཞག་བདུན་པའི་གསོག་འཛོག་གི་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་དོ། །ཞག་བདུན་
པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྒྲིམ་བྱིས། ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་
སྒྲིམ་ལ་ཤུན་རྟེན་པ་མེད་དེ། སྒྲིམ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ནད་པ་ལ་
ཡང་ཡང་རུང་ཆུ་འདེབས་པ་དང་། བྱིན་ལེན་སྟགས་བྱེད་མི་དགོས་པས་དགའ་ཆོག་ས་

ཐུང་ཞིང་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་བྱིན་ལེན་མ་བཤིག་ཤར་གསེག་འཛིག་སེགས་མི་འཕྱར་
བས་ལྟར་པ་འཕྱར་མིང་བའི་ཆེད་དུ་གནང་བས་དེ་ལྟར་གནད་ཀྱིས་པ་ཡོང་ན་ལྟར་པ་འཕྱར་
ཉི་བར་འཕྱར་བའི་ཉིས་པ་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཐུན་ཆོགས་ལས་ཀྱང་པ་ལ་མི་བཅས་པ་
མཐའ་དག་གིས་བསྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་ནད་པ་ལ་ཆར་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱར་མཐའ་
དག་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པས་འདི་སྒྲོམ་(༡༤བ)ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མཐའ་ཆོད་པའི་ཞིབ་
ཆ་འདྲི་བར་མ་རྒྱས་ལགས།

གོས་གིས་ཤུངས་པ་དེའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱིས་ལམ་ལུགས་པ་རིགས་མཐུན་པ་
དགོས་པ་བཞིན་དུ། ལྷུང་བཟེད་གི་ཤུངས་པ་དེའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱིས་ལྷུང་བཟེད་པ་
རིགས་མཐུན་པ་དགོས་པས། དེའི་ཚུ་ལ་ནི་གོས་དང་སྒྲུལ་གྱི་འཕྲིངས་པ་གསུམ་བཟེད་
པ་རིགས་མཐུན་པས་ལམ་ལུགས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤུངས་པ་ཡོད་ཅིང་། ས་རྒྱ་
ལྷགས་གསུམ་གྱི་ལྷུང་བཟེད་གསུམ་བཟེད་པ་རིགས་གཅིག་ཅིང་། ལམ་ལུགས་གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་ཤུངས་པ་ཡོད་ཡོད་དོ། །གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས་ལམ་ལུགས་པ་རིགས་
མི་མཐུན་པས་ལམ་ལུགས་ཤུངས་པ་ཡོད་ཅིང་། ཞལ་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ལ་ནི་བཟེད་པ་རིགས་
མཐུན་པས་མི་ཆོག་པར་རྒྱས་རིགས་མཐུན་པ་དགོས་དེ། ལྷུང་བཟེད་ལྷུང་བཟེད་
ལམ་ལུགས་པ་རིགས་གཅིག་གྱིས་རྒྱས་རིགས་མི་མཐུན་པས། ལམ་ལུགས་གཅིག་གིས་གཅིག་
ལ་ཤུངས་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷུང་བཟེད་ལས་ལྷུང་བཟེད་
ལ་ཤུངས་པ་ཡོད་དོ། །ལྷུང་བཟེད་ལས་ལྷུང་བཟེད་ལྷུང་བཟེད་ལ་ཤུངས་པ་ཡོད་ནོ། །

[illegible]

དེས་ན་གོས་ཀྱི་གང་ལ་ལོངས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་བཞེད་ཆུང་ཆེད་དུ་ལོངས་པ་རྣམས་
སྤང་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་གཞི་གསུམ་ཆོག་པའི་ལྷན་བཞེད་ཆུང་ཆེད་
དུ་ལོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པ་ལྟ་བུར་ཡང་གསུངས་།

འདུན་པ་ལྷ་བཞི་ཅི་ཆུལ་ལ། གོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བཟུང་བ་དང་། ལྷ་བཞི་ཅི་ཆུལ་
དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་གོས་རིགས་རྣམས་བཟུང་བ་དང་།
ལྷ་འཛོག་གི་གོས་རིགས་རྣམས་བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་སློང་རང་ཉིད་དབང་
པའི་བྱིན་གྱིས་ས་བརྒྱབས་པའི་ལའོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་གོས་དང་།
(༡༠ན)བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་སྤང་མའི་ཤན་དང་བཅས་པའི་ལའོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་
མཐའི་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་གོས་གཉིས་པོ་དེ་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་གོས་རིགས་ཡིན་
ཞིང་། དམིགས་བསལ་ཁ་བསྒྲོང་བའི་རེ་བ་མེད་པའི་བྱུ་གང་ཅས་ཀྱི་ཆད་ལོངས་པའི་
གོས་དང་། དགེ་སློང་རང་ཉིད་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་རུང་བའི་ཆོས་གོས་རྣམས་པ་གསུམ་
ཆེར་ཡོད་ན་བྱུ་གང་ཅས་ཀྱི་ཆད་ལོངས་པའི་ཁ་བསྒྲོང་གི་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་བྱིན་
གྱིས་ས་བརྒྱབས་པའི་གོས་དེ་ཡང་། ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་བསྐྱེད་པའི་གོས་ཀྱི་རིགས་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྷ་འཛོག་གི་གོས་རིགས་ནི། ལའོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཆད་དུ་ལོངས་
ཤིང་བྱུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་བྱིན་གྱིས་ས་བརྒྱབས་པའི་གོས་དེ་ལྷ་འཛོག་
གི་གོས་རིགས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྷ་བཞི་ཅི་ཆུལ་དངོས་ནི། རིགས་ལོག་ལ་ཤན་འབྱུང་བའི་སྤྱ། རིགས་
ལོག་ལ་ཤན་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱ། རིགས་ས་ལོག་ཅིང་ཤན་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱ། རིགས་
ས་ལོག་ཀྱང་ཤན་འབྱུང་བའི་སྤྱ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་བཅས་ལྟར་དགེ་སློང་གིས་
ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་ལའོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཆད་དུ་ལོངས་ཤིང་བྱུ་གང་ཡན་ཆད་

ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡོངས་པའི་ཁ་བསྐྱོར་གི་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་གོས་གཅིག་རྟེན། ཆོས་གཉིས་
མས་བརྩེ་བར་ལ་ཆོས་གོས་ཡོངས་རྫོགས་རྟེན་ནས་ཁ་བསྐྱོར་གི་རེ་བ་དང་བལ་བའི་
ཆོས་གོས་སྐྱ་མ་དེ་རིགས་ལོག་ལ་ཤམ་འབྱུང་བའི་གོས་ཡིན་ཏེ། སྐར་ལྷ་འཛོག་གི་སྐར་
བ་བསྐྱེད་པའི་གོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པ་དེ་ལས་ལོག་ནས། ད་ལྟ་ཞག་བརྩ་འཆར་སྐར་
བསྐྱེད་པའི་གོས་ཀྱི་རིགས་སུ་སོང་ཞིང་། ཆོས་བརྩ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའི་ཆོ་
གོས་སྐྱ་མས་རང་སྟོབས་དང་སྤྱི་མས་ཤམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བརྩ་འཆར་སྐར་གི་ལྷ་བ་
བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་གི་སྐྱ་དྲི་དུས་སྐར་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་གོས་གཅིག་རྟེན།
དེའི་སྐྱ་དྲི་དུས་སུ་ཆོས་གོས་ཡོངས་རྫོགས་རྟེན་ནས་ཁ་བསྐྱོར་གི་རེ་བ་དང་བལ་བ་
དེའི་ཆོས་གོས་སྐྱ་མ་དེ་རིགས་ལོག་ལ་ཤམ་མི་འབྱུང་བའི་གོས་ཡིན་ཏེ། སྐར་ལྷ་འཛོག་
གི་སྐར་བ་(༥༠བ)བསྐྱེད་པའི་གོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པ་དེ་ལས་ལོག་ནས། ད་ལྟ་ཞག་
བརྩ་འཆར་སྐར་བསྐྱེད་པའི་གོས་རིགས་སུ་སོང་ཞིང་། ཞག་བརྩ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་
ཤར་བ་ན་གོས་སྐྱ་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བརྩ་འཆར་སྐར་བསྐྱེད་པ་ལྟ་
བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་སྐར་གྱི་དེ་འདྲའི་གོས་གཅིག་རྟེན། ཆོས་
གཉིས་མས་སུམ་ཅུའི་བར་ལ་གོས་གཞན་གཏན་ནས་ས་རྟེན་ཅིང་ཁ་བསྐྱོར་གི་རེ་བ་ས་
ཆད་ན། གོས་སྐྱ་མ་དེ་རིགས་ས་ལོག་ཅིང་ཤམ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་གོས་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྐར་ལྷ་འཛོག་གི་སྐར་བ་བསྐྱེད་པའི་གོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པ་ལ་ད་ལྟ་ཡང་རིགས་དེ་
ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་། སྤྱིས་ནས་ཤམ་རྟེན་སྐྱའི་གོས་གཞན་ས་རྟེན་ཅིང་། ཞག་སོ་གཅིག་
པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་འཛོག་གི་སྐར་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་སྐར་གྱི་དེ་འདྲའི་གོས་གཅིག་རྟེན། ཆོས་གཉིས་

བས་ལུས་ཕྱི་པར་ལ་ད་དུང་ཁ་བརྒྱུད་གི་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་གོས་གཅིག་ཉིད་པའི་
 ཚོ། གོས་ལྷན་པ་རེ་རིགས་མི་ལོག་ལ་གན་ལྷུང་པའི་གོས་ཡིན་དེ། དེ་ལྷན་ལྷན་འཛོག་གི་
 ལྷན་པ་བརྒྱུད་པའི་རིགས་ཡིན་པ་རེ་ལས་མ་ལོག་པར་ལྷན་གྱི་རིགས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་
 བྱིང་ཞག་ཤོ་གཅིག་པའི་ལྷན་རིངས་གང་པོར་གོས་ལྷན་པས་རང་སྟོབས་དང་གྱི་པས་གན་
 སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་འཛོག་གི་ལྷན་ལྷན་བརྒྱུད་པའི་གྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་
 ཚོད་དུ་ལོངས་པའི་གོས་ཞེས་པའི་ལྷན་གྱི་འཁོར་གསུམ་ནི་ལྷེ་པའི་འཁོར་ལོ་དང་།
 ལྷན་མོ་གཡས་གཡོན་གྱི་ལྷན་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་འཁོར་གསུམ་ཞེས་བྱ་
 པ་ལ། འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་གོས་ནི་རྒྱ་པ་ནས་གཡོགས་པས་མདུན་གྱི་འཁོར་
 གསུམ་ཁེབས་བྱིང་རྩ་ཚོ་པའི་གནས་རྣམས་བསྐྱར་རྣམ་པའི་ཚོད་ལ་བྱ་ཞིང་། མཐང་
 གོས་ཀྱི་རྒྱ་དུང་པ་གཞན་མེད་ན་གོས་ཚོད་འདི་ཅས་ལ་ཡང་མཐང་གོས་ཀྱི་གྱིན་རྒྱ་པས་
 ཚགས་པར་གསུངས་སོ། །

ལྷོན་པ་མངས་ལྷུས་ཀྱིས་ཞག་ཤན་གྱི་བཅས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་ནི། དགེ་
 ལྷོན་རྣམས་ཤན་ལྷུང་ལ་འཛིགས་ཏེ་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལྷུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་
 བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། ལྷུང་ཤན་(༢༡)ཀྱི་བཅས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་ནི།
 ལྷུང་ལྷུང་ལ་འཛིགས་ཏེ་ལྷུང་དུ་ལྷུང་ལྷུང་བྱིར་བཙོན་ལ་བཙོན་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 བའི་ལྷུང་། དེ་ལྷུང་ལྷུང་བཙོན་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷུང་ཉེས་ལྷུང་གིས་གོས་
 པ་རྣམས་དག་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ལྷུང་དུ་བྱོབ་པའི་དགོས་པ་ལྷུང་
 བར་ཙན་ཡོད་པའི་ལྷུང་། །

[illegible]

༥ རྒྱུ་ལྟེན་པ་ལྟར་ལག་ལྟར་གཏིགས་ཏེ་ཡང་མཛུགས་ཏེ། རོ་བོ་རབ་དབྱེ་མདོར་བསྟན་ནི། དང་པོ་སྐ་
རིག་པ། གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས། བཞི་པ་མིང་གསུགས། ལྔ་པ་སྒྲི་

[illegible]

གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་ནས། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་
 ཏུ་འཛིན་པ་ལོགས་ཡུལ་ཁྱིམ་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་ལྷན་སྒྲོངས་པ་རྣམས་ཡིན།
 དེ་གཉིས་ཀྱང་དཔེར་ན་དང་པོ་སྒྲོངས་ཅས་གྱི་མ་དུག་པ་ནི་གཤམ་བྱའི་སྒྲོང་ཏུ་ཁྱེད་པ་
 བབས་པ་དང་འདྲ། གཉིས་པ་ལོག་འཛིན་གྱི་མ་དུག་པ་ནི་གཤམ་བྱ་ལ་སྒྲུབ་ཏུ་འབྲུལ་
 པ་དང་འདྲ།

གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་ནི་ལས་དེ། མེས་སྐུ་ལ་ལ་བསྐྱུ་ལ་བའི་མེས་སྐུ་མེས་སྐུ་
བའོ། །དེ་ལ་ལང་སྟོག་གཙོན་ལྷ་ཁྱ་རན་སོང་དུ་འཕེན་(༡༡)བ། བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་
མ་ཡིན་བའི་ལས་དང་། བྱག་འཆ་ལ་མཚོན་འབུལ་ལྷ་ཁྱ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་སི་གར་
རུང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། འདོད་བའི་རྒྱལ་རྟོག་གིས་སི་བསྟོན་
བའི་ནི་གནས་ལྷ་ཁྱ་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་གར་རུང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སི་
གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ། དར་པོ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་བའི་ས་རིག་པས་གསོག་།
ལས་ཁྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་མོ་རྟ་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་བའི་ས་རིག་པས་གསོག་། ལས་གསོག་རྒྱུ་ལ་

རགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལུས་རག་བསྐྱེད་པ་ནས་འདུག་བཞིན་པའི་དུས་ན་ཉེས་དམིགས་
 རྒྱ་འབྲས་ལ་སྒྲིངས་པའི་ས་མིག་པ་དང་། འགྲོ་འདོད་ལ་པ་འདོད་ལྟ་བུའི་འདོད་ཆགས་
 གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་དེ་པ་ནི་འགྲོ་བར་བུའོ་སྒྲ་བར་བུའོ་སྒྲ་པ་དུ་བསྐྱེད་པ་
 བསྐྱེད་པ་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་། རག་གིས་སྒྲ་བར་བུའོ་པ་ན་ལས་ལས་རྒྱ་གས་པར་འབྲས་
 ཞིང་། དེ་ཡང་གང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྒྲ་བའི་རྟེན་བཀུར་དང་། སྒྲ་བཀུར་ལྟ་བུ་སྒྲ་བ་
 པ་འདི་སྒྲ་དུ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ས་མིག་པ་དང་། རྟེན་བཀུར་མོགས་ལ་
 ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་ལ་མིགས་ལ་བའི་ས་མིག་པ་དང་།
 རྟེན་བཀུར་མོགས་ཡོང་བའི་ཐབས་རྒྱུས་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྒྲོང་
 གི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཡང་ལས་མིན། དེ་ནས་རྟེན་བཀུར་མོགས་འབྲུབ་ཕྱིར་ལུས་རག་
 ཡིད་གསུམ་བསྐྱེད་པ་བུའོ་ཀྱི་འགྲོ་བར་བུའོ་སྒྲ་བར་བུའོ་སྒྲ་པ་འདི་མེས་ས་བྱུང་དང་། དེ་
 ལྟར་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། སྒྲ་བཞིན་པའི་དུས་ན་ཡང་འགྲོ་བ་དང་། སྒྲ་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་
 པར་བསྐྱེད་པའི་མེས་ས་བྱུང་དང་བཅས་པ་རྒྱུས་ལས་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་མིན། ལས་
 ཉོན་གཉིས་འགལ་བའི་དོན་ནི་སྒྲོ་བྱེད་ཅི་ལོག་ཡིན་མིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་ཡིན་ནས་སྒྲ་ལ། དེ་
 ཡང་ས་བྱེད་གོང་དང་། ས་སྒྲ་མ་གོང་གི་འགྲོ་སྒྲ་པ་དང་། སྒྲ་སྒྲ་པའི་མེས་ས་བྱུང་
 མེས་ས་པ་རྒྱུས་མེས་ས་པའི་ལས་ཡིན། དེ་ནས་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། སྒྲ་བཞིན་པའི་
 དུས་ཀྱི་ལུས་རག་གི་སྒྲ་པ་བསྐྱེད་དང་། འགྲོའི་སྒྲོའི་སྒྲ་པའི་མེས་ས་བྱུང་རྒྱུས་པས་ས་
 པའི་ལས་ཡིན། རགས་པ་འདི་ཙམ་ལ་ཡང་གོ་བ་ཆགས་ནས་(༡༩༨)བསྐྱེད་པ་ཤེས་ན་
 རང་ཅག་སོ་སྒྲོ་ཐ་སལ་པས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་གཡོ་འགུལ་སཐའ་དག་གིས་ལས་མི་གསོག་
 པའི་དུས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རེ་ཤིག་ལས་འབྲས་ཤེས་ནས་དད་པས་རན་སོང་
 གསུམ་ལ་སོགས་སྤོ་ལོས་པའི་སྒྲོ་བ་འཕེན་བུའོ་ཀྱི་ལས་འགོག་པ་ལག་ལེན་གྱི་སཐུལ་
 དང་། དེའི་ཐོག་འཁོར་བའི་ལུན་ཆོགས་སཐའ་དག་གིས་ཀུང་བསྐྱེད་པའི་ལྷུ་པ་བསྐྱེད་པ་

[illegible]

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ལས་གསོག་པ་པོ་རང་གི་དུས་པ་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་ཏེ། རོ་བོ་ནི་གཙོ་སྐུལ་ལུང་མ་བརྟན་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་དུས་དང་འབྲས་
 དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ལས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་ལས་དེ་རྒྱད་མི་བླ་
 བར་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་བདག་པོས་བསམས་པའི་བཅའ་
 ལག་འཇུག་སའི་སྒྲུལ་ལྟ་དང་། ཞིང་བས་བདེ་བའི་ས་པོན་འཛིན་པའི་ཞིང་ལྟ་
 ཡིན་པས་ལས་བསམས་ནས་གཉིས་པོས་ས་བཅོས་ན་བརྟུལ་པ་བརྒྱ་མོང་ཡང་རྒྱད་
 མི་བླ་བར་ས་བདེ་རྣམ་པར་འབྲེལ་ཏེ་སྒྲིན་པར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་
 འདིར་རྒྱུ། །

གཉིས་པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་འགྲོ་བ་གང་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུབ་པ་ཐག་
བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉེ་དེ་ནི་དཔེར་ན་བདག་པོས་བཅའ་ལག་སྒྲུབ་ནང་ཅས་བཏོན་
ཉེ་ཐོག་མར་ལོངས་སྤྱོད་བ་དང་། ཞིང་པས་བཏབ་པའི་ས་པོམ་ལས་ཐོག་མར་སྤྱོས་
པའི་སྒྲུག་གི་ཐ་འབྲས་དང་འབྲ།

[illegible]

ཡུང་པོ་དང་། སིང་སིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་སྟེ་མདོར་ན་ཟག་བཅས་
ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་ཅི་རིགས་པའོ། །

ལྷ་པ་སྟེ་མཆོད་དུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། སིག་གི་སྟེ་མཆོད། རྩ་པའི་སྟེ་
མཆོད། ལྷའི་སྟེ་མཆོད། ལྷའི་སྟེ་མཆོད། ལྷའི་སྟེ་མཆོད། ལྷའི་སྟེ་མཆོད་བཅས་
དུག་ལས། དང་པོ་ལྷ་ནི་སྟེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སངས་ལས་སྟེ་
ན་སྟེ་མཆོད་ཁྱི་མ་གཉིས་སིང་གཟུགས་དང་དུས་མཉམ་དུ་དང་པོ་ནས་གྲུབ་ལ། སིག་
སོགས་སྟེ་མཆོད་དང་པོ་བཞིན་ཅི། སིང་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་རྩ་མས་གོང་དུ་འཁེལ་བའི་
མཉམ་ལས་གྲུབ་དགོས་པས་སིང་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་གྲུབ་པའི་རྟེན་སྟེ་གྲུབ་པོ། །དེས་
ན་སིང་གཟུགས་ནི་ལུས་ཀྱི་རོ་པོ་སྟེ། ལྷ་པ་ལྷ་ཡུང་དང་། སིག་དང་། རྩ་པ་སོགས་སྟེ་
མཆོད་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཉེ་ཡུན་ཆོགས་ལྷ་ཡུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་སིང་གཟུགས་དང་
སྟེ་མཆོད་གཉིས་རྟོགས་པར་གྲུབ་པ་ན་ཡོངས་སྟོང་པ་པོ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ཡང་རེ་སིག་
གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་གིས་རང་རང་གི་རྩ་
ཤེས་རང་ལ་དབང་ཞིང་བདག་པོའི་རྩལ་གྱིས་སྟེ་ཞིང་མཆོད་པར་བྱེད་པས་ན་བདག་
རྟེན་དབང་པོ་ཡང་ཟེར། སྟེ་མཆོད་ཀྱང་ཟེར་པོ། །

དུག་པ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། སིག་ལ་སོགས་པའི་རང་རང་གི་ཡུལ་དབང་
རྩ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཤིང་ཡུང་པ་ལས། གཟུགས་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་
འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་མ་འདྲིས་བར་སོ་སོར་མཆོངས་པ་བཅད་ནས་སྟོང་ཞིང་འཛིན་
པའོ། །དེ་ལ་ཡང་སིག་གི་འདུས་ཉེ་རིག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཉེ་རིག་པའི་བར་དུག་
གོ། །

བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རིག་པས་ཡུལ་གསུམ་སོ་སོར་བཅད་ཅིང་
བཟུང་བ་ལས་བདེ་ལྷག་བདེར་སྟོངས་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་སྟོང་ཞིང་ཆོར་པའོ། །དེ་

ལ་ཡང་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་ཆོར་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རྒྱུ་ཁྱིམ་
 ཆོར་བའི་བར་དུག་ཡོད། རིག་པས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་ས་གསུམ་ཅི་རིགས་
 པ་ཡོངས་སྤྱད་པ་དང་། (༡༥) རྗེས་སུ་སུམ་པར་ཆོར་བས་རྣམ་སྒྲིམ་གྱི་རོ་བོ་བདེ་
 ལྷག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྤྱོད་ཞིང་ཡོངས་སྤྱོད་པས་ན་རིག་ཆོར་གཉིས་རྗོགས་པར་གྲུབ་
 པ་ན་ཡོངས་སྤྱོད་རྗོགས་པར་ལས་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ་སྔོན་པོའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ས་རིག་པས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ལ་ལྷག་
 པར་འདོད་ཅིང་སྔོན་པོ། །འདོད་ཚུལ་ནི་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་། ལྷག་
 བསྐྱེད་ལ་འབྲེལ་བར་འདོད་ཅིང་སྔོན་པོ། །སྔོན་པོ་དེ་ལ་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྔོན་
 པ་གསུམ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གི་འདོད་ཡོན་ལྟ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་སྔོན་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཟུགས་གཟུགས་མེད་སོ་སོའི་ཏིང་ལེ་འཛིན་ལས་སྒྲེས་པའི་དགའ་བདེ་ལ་ཆགས་པའི་
 གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྔོན་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་སོ། །ད་ལྟ་རང་ཅག་གི་རྒྱུད་ལ་
 གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ལེ་འཛིན་ཐོབ་ན་སྟམ་པའི་འདུན་པ་དང་། རྗེས་སུ་དམ་
 པ་སོགས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་མའི་ཏིང་ལེ་འཛིན་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་སྒྲེབ་པ་སྔོན་
 གུང་རང་ཅག་གི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་གོང་མའི་ཏོན་མོངས་མི་སྒྲེབ་པ་ནི་ཞིག་ནས་ས་སྒྲེས་པ་
 ལ་ལྷག་གོ། །སྒྲེས་པའི་འདོད་ལས་རིམ་ཆེ་བ་ལས། ས་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་རྒྱུ་
 ཁྱིམ་སྔོན་པོ་བསྒྲེད་ཀྱི། ས་རིག་པ་མེད་ན་ནི་ཆོར་བ་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་པོ་མི་སྒྲེད། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ས་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་རིག་
 ཆོར་སྒྲེས་ན་དེའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་སྔོན་པོ་སྒྲེབ་ས། མདོ་ལས་ཆོར་བའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་སྔོན་པོ་སྒྲེབ་
 བར་གསུངས། རང་རྒྱུད་ལ་ས་རིག་པ་མེད་ན་ཆོར་བ་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་པོ་མི་སྒྲེབ་པ་ནི་སངས་
 རྒྱུ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །

དགྲ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ཡང་སྔོན་འགྲུབ་སྔོན་དང་སུམ་པའི་ཡུལ་རྣམ་

པ་བཞི་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའོ། །ཡུལ་རྣམས་པ་བཞི་ནི་གཟུགས་སྐྱ་མོགས་འདོད་ཡོན་
 དང་། འཛིག་ལྷ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་བ་རན་པ་དང་། ལྷ་རན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་
 ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་རན་པ་འཛིག་ལྷ་དང་བཞི་སྟེ། དེས་ན་ལེན་པ་ལ་ཡང་འདོད་
 པ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
 ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། འཛིག་ལྷ་འི་ཡུལ་བདག་(༡༡བ)དུ་སྐྱ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་
 བཞིའོ། །ལེན་པ་ཟེར་བའི་དོན་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་སྤྱི་པའི་ཡང་སྤྱིད་ཉི་བར་ལེན་
 པ་ལ་གསུངས་གིང་། དོན་ཡང་སྤྱིད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉི་རྒྱ་འདོད་པ་ལ་མོགས་པ་དང་དུ་
 ལེན་པས་ན་ལེན་པ་ཟེར། སྤྱིད་ལེན་གཉིས་གཞགས་པ་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། སྤྱིད་པ་ནི་
 ཡུལ་ལ་ཆགས་ཅིང་དང་། ལེན་པ་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡོངས་ས་སྤྱད་པའི་ཐབས་མི་འདུག་
 པས་ངེས་པར་ཡོངས་སྤྱད་དོ་སྙམ་པའི་ཡུལ་ལ་འདུན་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིད་པ་སྤྱོབས་
 འཕེལ་བའི་ཆའོ། །མདོར་ན་ཡང་སྤྱིད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱིད་པ་ཞུགས་ནས་དང་དུ་
 ལེན་པའོ། །

བརྟུལ་སྤྱིད་པའི་དྲེན་འབྲེལ་ནི། སྤྱོན་བསགས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 ལ་སྤྱིད་ལེན་གྱིས་གསོས་བདབ་པས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་ས་འགྲུབ་ངེས་སུ་གྱུར་པའི་ལས་
 མོ། །དེ་དུས་སྤྱི་པའི་ཡང་སྤྱིད་ས་གྲུབ་ཀྱང་། འགྲུབ་ངེས་སུ་ཐག་ཆོད་པས་རྒྱལ་འབུས་
 བུའི་སིང་གིས་བདགས་ནས་སྤྱིད་པ་ཞེས་བུའོ། །

བརྟུག་ཅིག་པ་སྤྱི་བའི་དྲེན་འབྲེལ་ནི། སྤྱི་གནས་བཞི་པ་གང་དུ་ཉིང་མཆོས་ས་སྤྱར་
 བའི་ཐོག་པའི་རྣམ་ཤེས་མོགས་མོ། །

བརྟུག་ཅིས་པ་རྒྱ་གིའི་དྲེན་འབྲེལ་ནི། སིང་གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་མ་ཆོད་གཞན་དུ་
 གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པའི་དྲེན་འབྲེལ་དང་། ལུང་པོའི་ངེས་སུ་ཐུན་སྤྱི་ས་དོར་བའི་ཆ་ནི་གི་
 བའི་དྲེན་འབྲེལ་ཏེ་རྒྱ་གི་གཉིས་གཅིག་དུ་བགྲངས་མོ། །འདིར་ལས་ངེས་ལས། རྒྱ་བ་

ཅི་ཡུང་པོ་སྒྲིམ་ཅིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པས། ཡུང་པོ་སྒྲིམ་ཅིང་
གཞན་དུ་ཡུར་པ་ཅི་ཡུང་པོ་སྒྲིམ་པ་ལོན་ལ་མི་གོ་སྟེ། ཡུང་པོ་སྒྲིམ་དུས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཅིག་ལྟ་
ས་ལས་ཁྱི་མར་འགྱུར་བའི་ཆ་ཡང་ན་བཞིན་ཞིང་། རིས་མཐུན་དོར་བ་ཡང་སྟོག་འགག་
པ་ལོན་ལ་མི་གོ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་བར་འཁོར་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་
མདོར་བསྡུ་ནས་མིག་པ་དང་། འདྲ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་གསུམ་འཕེན་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། མིང་གཟུགས། སྒྲིམ་ཆེད། རིག་པ། ཆོར་བ་བཞི་འཕངས་པའི་ཡན་
ལག་སྟེ་འཕངས་འབྲས། སྟོང་ལེན། སྟོང་པ་གསུམ་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་འགྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། སྒྲིམ་དང་ན་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་གྲུབ་འབྲས་སུ་གསུངས་པས་
ཡན་ལག་བཞིར་འདུས་སོ། ། (༣༧ བ)

ཐོག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིམ་པེ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་གཙོ་བོར་གསོག་པའི་ཐོག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལས་ཀྱི་དུས་སུ་སྟོང་
ཉིད་ལ་བསམ་པ་ལྷུང་གིས་རིས་ཤེས་སྒྲིམ་ནས་དབྱེད་འཛོག་གིས་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པས་
སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་ལྷུང་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་
ནས་ཐོབ་པ་དང་ཐོག་ཆེན་ཀྱི་སྒྱུར་ལས་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་། དེ་ནས་སྒྱུར་ལས་དུ་སྟོང་
ཉིད་ལ་སྒྲོམ་ལྷུང་གིས་མཉམ་གཞག་གཙོ་བོར་བསྐྱངས་པས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་
ཆོས་ཉིད་ལ་ཐིམ་པའི་རྩལ་གྱིས་སོ་སོར་མི་སྒྲིམ་བར་གཉིས་སྒྲིམ་དང་དང་ནས་ཡུལ་བ་
ན་མཐོང་ལས་ཐོབ་པ། ལས་བདེན་ཐོབ་པ། བར་ཆད་མེད་ལས་ཐོབ་པ། སྟོང་ཉིད་
མཛོམ་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། སྒྲིམ་ལུ་དེ་འཕགས་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་དུས་མཉམ་། ཡེ་
ཤེས་དེ་སྒྲིམ་པ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ན་བར་ཆད་མེད་ལས་ཡིན་པས་དེ་སྒྲིམ་པ་དང་
བདག་འཛོམ་ཀུན་བདགས་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་སྒྲུངས་ས་མོན་དང་བཅས་པ་རང་
རྒྱུད་ལ་འགག་པ་དུས་མཉམ་། དེ་ནི་རྒྱན་པོ་ཕྱིར་ལྷུང་བ་དང་འདྲ། འོན་ཀྱང་ད་དུང་

འགོག་བདེན་པ་ཐོབ་པ། ཡེ་ཤེས་དེས་མཐོང་སྒྲུང་ས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྒྲུང་ས་ནས་
 སྒྲུང་རང་རྒྱད་ལ་མས་ཡང་མི་སྒྲེ་བའི་གཏན་ཆ་བདག་པ་ཞིག་ནས་རྟོག་པ་ནས་མཐོང་ལས་
 རྣམ་གྲོལ་ལས་ཐོབ་པ། འགོག་བདེན་ཐོབ་པ། མོ་མོར་བདག་འགོག་ཐོབ་པ་རྣམས་
 དུས་མཉམ་། དེ་ནི་རྒྱུ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་སྒྲོ་པར་བཅད་པ་དང་འདྲ། བདག་འཛིན་
 གུན་བདག་ས་སྒྲེ་ཚུལ་ནི། བདག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེད་
 པ་ན་དབྱེད་པ་གནད་དུ་ས་སོར་བར་ད་ལྟ་རང་རེ་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་འདི་
 མེད་ན་སྒྲུང་བ་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འབྲད་པར་སྒྲོ་ལ་ཤར་ནས་བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་འདི་ལྟར་འབྲད་སྒྲུལ་དུ་རྒྱ་མཚན་ལོག་པས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་འབྲད་འཛིན་ཞིག་
 ཡིན། བདག་འཛིན་ལྟ་སྒྲེས་ནི་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོབས་ཅན་མ་སྒྲེས་པས་
 བདེན་འཛིན་པར་བཀག་གུང་ས་བྱུང་པར་བདེན་སྒྲུང་གི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་རང་བྱུགས་ཀྱིས་
 འཛིན་(༣༤བ)པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་མཐོང་ལས་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྒྲུང་དང་མི་འདྲ་བའི་
 ཆོས་གུན་སྒྲུལ་ལྟ་སྒྲུར་འཆར་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུང་བ་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་གསོག་རྒྱབས་
 རོ་ཆེ་བསགས་ནས་སྒྲུང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བདེན་
 འཛིན་ལྟ་སྒྲེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞན་ཕྱིར་དུ་སོར་བ་དང་སྒྲོས་
 ལས་ཐོབ། སྒྲོས་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་རེ་རེ་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པ་དང་སྒྲོས་སྒྲུང་ས་རེ་རེ་
 རྒྱད་ལ་འགག་པ་དུས་མཉམ། སྒྲོས་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་རེ་རེ་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པ་དང་སྒྲོས་
 སྒྲུང་ས་རེ་རེ་སྒྲུང་ས་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ས་
 བདུན་པའི་བར་དུ་སོང་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཉོན་ལྱིབ་སྒྲུང་ས་པ། ཆོས་
 དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་ས་པ་རྣམས་དུས་མཉམ། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་
 པ། ས་དགུ་པ། ས་བརྒྱུ་པ་གསུམ་ལ་དག་པ་ས་གསུམ་ཟེར། དེ་གསུམ་གྱི་གནས་
 སྒྲུབས་སུ་ཡང་གཉིས་སྒྲུང་ལུལ་པའི་ཆའས། བདེན་སྒྲུང་། ཤེས་སྒྲིབ་ས་སྒྲུང་ས་པས་

རྗེས་པོ་དུ་རྫོགས་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེད་ཅུམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 ཆེན་པོས་གསུམ་ཅུམས་པའི་བཞག་དུ་བཤེན་སྒྲུབ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་བཞག་ཅུམས་སྒྲིག་སྒྲུབ་
 བེས་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཚུལ་སྒྲུབ་བཞིན་བྱས་པས་སངས་རྒྱུ་པའི་སྒྲུ་ལོག་རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་བེས་
 རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་དང་། བེས་སྒྲིག་མཐའ་དག་འགག་པ་དུས་མཉམ་། དེ་ནས་སྒྲིག་སྒྲུབ་
 སྒྲུབ་ཡང་མི་སྒྲིག་པའི་ཆོས་ཅན་འགོག་བཤེན་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་དང་སྒྲིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 སངས་རྒྱུ་པ་དུས་མཉམ་། དེའི་ཆོག་ཉེན་པོ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་རིག་པའི་དགག་བྱ་མཐར་
 ཐུག་བཤེན་གྱུ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་རང་བཞིན་རྒྱུ་དག་གི་ཆར་
 སྒྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཟེར། ཆོས་སྒྲུ་དེ་ཉིད་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་སྒྲིག་སྒྲུབ་གཉིས་།
 གཉེན་པོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གྱིས་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཆ་ལ་གྲོ་བྱུར་རྒྱུ་དག་གི་ཆར་སྒྲུབ་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཟེར། མཉམ་རྗེས་གཅིག་དུ་སྔར་བས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་མཐའ་
 དག་ཅིག་ཅར་མཛོན་སྒྲུ་དུ་གཟིགས་པའི་ཆ་ལ་ཡེ་བེས་ཆོས་སྒྲུ་ཟེར། ཡེ་བེས་དེའི་
 རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་སྒྲུ་དེས་པ་ལྟ་སྒྲུ་དེ་ལ་ཡོངས་སྒྲུ་(༡༥༩)ཟེར། དག་མ་དག་
 གི་འགོ་བ་མཐའ་དག་ལ་གར་འཆོམས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་མཛད་པ་སྒྲུ་ཆོག་སྒྲུ་སྒྲིག་པའི་
 གཟུགས་སྒྲུ་རྒྱུ་པས་ལ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ཟེར། སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་འི་ནང་ནས་ཞིང་འདིར་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་
 པའི་སྒྲུ་དོར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་བསྒྲུར་པ་
 སྒྲིག་སྒྲུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྒྲིག་པ་པོ་རྒྱུ་པས་ལ་སྒྲིག་གི་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ཟེར། གར་ཟག་
 གཅིག་སངས་རྒྱུ་པའི་དངོས་སྒྲུ་ཆོག་སྒྲུ་པ་ཆར་གཅིག་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲུ་བཞི་པོ་ཅིག་ཅར་
 དུ་འབྱུང་ཞིང་། སངས་རྒྱུ་པ་ན་སྒྲུ་བཞི་པོའི་ཆ་གསུམ་སངས་རྒྱུ་པ་དེ་དེ་ལ་ཡང་
 ཉུག་དུ་ཆར་བས་སངས་རྒྱུ་པ་མཐས་ཅན་ལ་སྒྲུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཟེར་བ་འདྲ་ལགས།

ཞེས་པ་གྱི་པཌང་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་དང་རྗེ་རྗེ་འཆང་དངོས་སྒྲུ་པས་རྗེ་སྒྲུ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུ་ཐུན་པོ་གསུམ་པའི་སྒྲུ་པས་

གིས་རྗེ་པ་འཆང་གཏུག་པ་ཐུན་པས་ལ་ཐུན་པར་དགོངས་ནས་པ་གཏུག་པོ་ལ་གནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེའི་པས་ཤིན་པོ་ལོ། །

༥ ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ལྷོ་མ་གྱི་གསུང་འབུམ། ༥ ལྷོ་མ་གྱི་རྣམ་
 བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱགས་སྒྲུབ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་གནང་
 བུང་བ་ཡིན་པས་འདི་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་། མདོ་ལས། རྣམ་དཀར་ལས་རྣམས་
 ཀར་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་དཀར་
 ཆོས་ལུ་གྱི་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་ཡུལ་དཔལ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་
 བཅོད་ཐོན་དུ་གཏོང་བ་ནི། ཐོན་གྱི་དཔལ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུག་ལམ་འཕམ་རྣམ་ཐར་
 ལགས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་དཔལ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉེ། འདིར་བཤད་
 བ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་ཡུལ་དཔལ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་བཅོད་ཐོན་དུ་གཏོང་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ་
 ཞིང་། བསོད་ནམས་དེའི་དབང་གིས་གནས་སྐབས་བདུད་དང་བདུད་རིགས་སོགས་
 གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཞི་ནས་ཆོས་ལུ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་མཐར་ཐིམ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་
 ཞི་བ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་(༥༥)དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་
 པའི་ཐུང་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་ཆེ་ལོ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་
 རྣམ་སྒྲིམ་བདེ་ལྟར་སྒྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལུ་གྱི་མི་ཡི་བསམ་
 པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །བདུད་བཙོམ་ནས་ནི་བྱང་རྒྱུ་ལྟར་དུ་རིག་པར་འགྲུར། །ཐུང་ན་
 ལས་འདས་ཞི་བ་བསེལ་བའི་དངོས་པོ་འང་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཐུང་། འོ་
 བ་རྒྱ་མཆོད་དང་དགོས་པ་དེའི་ཐུང་། ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་མཆོད་བཅོད་ཐོན་དུ་གཏོང་
 བ་དེ་ལ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། །དེ་སྐུ་ཐུ་བོ་
 ཐུམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས། །རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་འཕགས་གྲོལ་མེད་བཟང་
 སོགས། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐུ་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་
 རྩ་བོ་ཡབ་སྐུ་དང་། །ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད་པའི་མངའ་བདག་ཅོང་ཁ་པ། །རྒྱལ་ཆ་བ་

མཁས་གྲུབ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོ་བཅས་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །
 རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ལ་བའི། །བཤད་རྒྱུ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་མཆོན་མཛེན་པ་
 ལ། །དཔལ་ལྷན་འཕྲིན་ལས་བཟང་བའི་དཔལ་སངས་པ། །བཤེས་གཏེན་དཔལ་བའི་
 ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོད་དང་། །སྤྱང་བ་
 མཐའ་ཡས་ཐོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞབས། །མཁན་ཆེན་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་
 ཁྲིམས་དང་། །ཡེ་ཤེས་བསྐྱར་བའི་རྒྱུན་སེར་གྲུས་པས་འདུད། །ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 རིམ་བྱོན་དང་། །གྲུབ་པའི་དབང་རྒྱུག་གྲོ་བཟང་རྣམ་གྲོལ་རྩེ། །གྲོ་བཟང་གཏེར་ཆེན་
 འཇམ་དབྱངས་རྒྱོན་ལམ་དཔལ། །དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་བྲམ་མར་གྲུས་པས་འདུད། །དཔོན་
 གྲུབ་འབྱུང་གནས་རྩེ་བཅུན་རྒྱལ་པ་དང་། །གཙུག་ཏྲུང་རྣམ་རྒྱལ་འཕགས་མ་འོད་ཟེར་
 ཅན། །བར་ཆད་ཀུན་སེལ་གཙུག་ཏྲུང་གཙུགས་དཀར་མོགས། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཆོགས་
 རྣམས་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །རྣམ་ཐར་ཞལ་གསུམ་རིགས་ལྷའི་ཐོད་པས་བརྒྱན། །ཡན་
 ལག་དྲུག་ལྷག་དཔོན་གྲུབ་མཆོན་ཆ་འཛིན། །བདེ་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་རྟ་མགོ་མཐོན་པོས་
 བརྩིད། །དམ་པ་དབང་གི་ལྷ་ཡིས་བདག་རྒྱུངས་ཤིག །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྩོད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་དེ་ཅུམ་ཞིག་མོན་དུ་བཏར་
 བས། (༡༥ན)ལས་སུ་བྱ་བ་གང་ལ་འདུག་པ་ཡིན་ཞེན། རི་རྩེད་དུ་ཡང་སོ་སོར་ཐར་
 པའི་མདོ་ལས་བྱུང་། །སྤྱན་པའི་བ་དན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས། །དཔལ་བའི་ཆོས་
 རྒྱ་སེར་གའི་རྒྱ་བརྒྱགས་པ། །ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགོན་མཆོག་མཛོད་བརྟེན་པ། །
 ཞབས་ལ་ཆངས་དབང་གཙུག་གི་ནོར་བུས་བརྟགས། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་བ་དཔོན་གྲུ་གྲུབ་
 ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟོད་པར་ཡང་། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
 དེ། །བསྐྱལ་བ་གངས་སེར་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསྐྱེད་ཤིང་། །བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་
 བཞི་འཛིནས་མཛད་པ། །བཅོམ་ལྷན་སེར་གའི་ལྷ་ལྷག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཞེས་པའི་སྐུ་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་གསུམ་མ་
 ཆེ་ཆེར་གཡོ་ཞིང་། དཔ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དབྱེད་སྤྱོད་པ་བཅུད་སྤྱོད་པ་མཛད་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་དར་པོར་བྱར་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་བྱུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་པ་བྱངས་མེད་
 གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་མ་གཏུང་དེ་རྗེ་གདན་གྱི་སྒོ་ལ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུར་
 མའོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཡུར་པོ་རྗེ་སྤེད་ཅིག་བཀའ་སྐུལ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་
 ཡིན་ལ། འདིའི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཡང་དངོས་བསྟན་ཐབ་སོ་སྟོར་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྐས་
 དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་མའོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་
 འགྲེལ་བ་ལ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་
 དབྱུང་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་དུག་མཛད། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་ལ། རྗེ་
 བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་བྱུར་བསྟན་བཙུག་མའོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་བྱམས་
 ཆོས་སྡེ་ལུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་
 གྱི་འཕྲེང་བ་ལས། རྗེ་བཙུན་དང་རྒྱ་རྒྱལ་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་རྒྱལ་གཉིས་
 སུ་བྱུང་ངོ་། ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
 །ལུགས་དེ་གཉིས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་ལུགས་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་
 འབྱུངས་ཏེ། བསྟན་བཙུག་མའོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཙས་པ་འདི་
 ཉིད་གང་བཤད་(༡༥བ)པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་གཞུང་ཆོན་མི་འདྲ་བ་
 ཏུ་ས་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། འདིར་གང་བཤད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གཞུང་
 བློ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་
 ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་། ཐོག་མར་གཞུང་གི་འཕྲོས་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་
 གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་དང་བཙས་པ་ས་བཙད་རྣམ་པ་གཉིས་ཅུ་མ་ཞིག་བྱུང་། དང་།

མོ་ལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཁུངས་བརྩེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མདོ་ལས་འཕྲོས་པའི་
 རྩལ་བཤད་པ་དང་། འགྲེལ་བས་རྩལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བརྟན་བཅོས་
 ལས་འཕྲོས་པའི་རྩལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ན། མདོ་གང་ལས་
 འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེན། དེ་ནི་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས། བཅོས་ལུན་འདས་ཀྱིས་
 དང་པོར་ལུལ་ལ་ར་ཆ་མིར་བྱང་ལྷོར་སྒྲུབ་པ་དེ་དུགས་ཀྱི་ནགས་ལུ་ཉན་བོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 ལ་ཡང་དག་བར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྟན་པས།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདི་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་རྩལ་མདོ་འདིའི་སྒྲུབས་ལུ་འཁོར་ལོ་ངེས་
 པ་གསུམ་ཀྱི་མིང་གི་བརྟན་དངོས་ལུགས་ལུངས་པས། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་
 དེ་ཉིད་བསྒྲུར་རྩལ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། དེའི་ལན་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱངས་
 མ་ཐག་པའི་གཞིར་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཐུང་།

གཉིས་པ་བསྟན་པའི་ལས་འབྲེས་ན། བསྟན་པའི་གི་གཞུང་གང་ལས་འབྲེས་
པ་ཡིན་ཞེས། གང་དང་ཡང་དག་ལྟར་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་ལྟར་སྒྲུ་ཆོག་པ་འདི
གསུངས་པ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འབྲེས། འབྲེས་རྒྱལ་གཞུང་འདི་འོས་པས་ལ།
ཇི་བལྟར་གིས་རྒྱན་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་རྒྱས་མཁེལ་ལ་རྟེན་གཤམ་འབྲས་ལུ་གསུམ་གི་
སྒྲོམས་བསྟོད་པ་ལ། འོ་མ་སྟོབ་དཔོན་གིས་འགྲེལ་པ་འདིར་དེ་ཉིད་གསལ་བར་འཆད་
རྒྱལ་ཇི་ལྟ་ལུ་ཡིན་ཞེས། དེའི་ལན་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་བྱེད་པ་ལ་བྱངས་པ་ཐག་པའི་གཞུང་
འདི་བྱང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡན་ཆད་གིས་གཞུང་གི་འབྲེས་དེ་ཉིད་ལུས་ཟིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ།

གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། ལྷོན་པས་ཁིང་འདིར་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་དང་། བསྐྱར་བྱའི་ཆོས་(༡༥ན)འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་ལོ། །དར་པོ་ནི། ལྷོན་པ་རང་གི་ད་གྱིས། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་སྤྱིར་རྩི་ལ་བཤད་

ཡས་པས། །གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ་ར་མི་སྟོལ། །སྤྱི་པོ་འདི་དག་ཆོངས་ལ་
 དང་པ་སྟེ། །དེ་ཡིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ལའོར་ལོ་བསྟོར། །སྟོལ་དུ་དགོངས་ཏེ་འོར་
 བཞེ་བར་མཛད་པ། །སྟོར་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཆོངས་པ་གཙུག་ལུང་ཅན་གྱིས་ཤེས་
 ཅས་གྲགས་སྟེ་ཆོངས་པ་འབུམ་ཕྱག་དྲུག་རྩ་ཅུ་བརྒྱད་དང་བཅས་པས་གསེར་གྱི་
 ལའོར་ལོ་ཅིབས་སྟོར་དང་ལྷན་པ་ཕུལ་ནས། ས་གར་འདིར་སྟོན་ཆོས་ས་དག་ལ། །ཁྱི་
 ས་བཅས་པར་སེམས་པའི་སྒྲ་བཟུང་། །དེ་སྤྱད་ཐུབ་པ་བདུད་ཅིང་སྟོན་ཐེ་གསོལ། །ཁྱི་
 མེད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་ཉན་ཅིང་མཆིས། །ཞེས་ཆོས་ལའོར་བསྟོར་བར་ནན་ཏན་དུ་
 གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། ཆོངས་པ་ས་གར་ཡི་སེམས་
 ཅན་གང་། །རྩ་བ་ལྷན་ཁིང་དང་དང་ལྷན་གྱུར་པ། །མི་འཆོ་འདུ་ཤེས་རྟག་དུ་ཆོས་ཉན་
 ལ། །དེ་དག་ལ་ནི་བདུད་ཅིང་སྟོན་ཐེ་འོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཆོས་ལའོར་གསུམ་
 རིས་དང་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟོར་བའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་ལའོར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་བཞག་བཤད་པ་དང་། ལུང་གི་ཆོས་ལའོར་
 ཐེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རོ་བོ། དབྱེ་བ། དྲང་རེས་གྱི་དོན། ཆོས་ལུང་གི་ཆོང་།
 སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་ལས་ཞུགས་གྱི་སྤོན་རྟོགས་གང་དུང་གིས་
 བསྟུས་པའི་རྒྱུ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཆོས་ལའོར་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤྱིར་
 བ་ལས། འདིར་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལའོར་དུ་འདོད་པར་བྱ་
 སྟེ། ཆོས་ལའོར་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་དང་། ལས་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་ཆོས་ལའོར་གྱི་དོན་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ལའོར་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྩེ་སྟོང་གསུམ་གྱིས་
 བསྟུས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་ལའོར་དང་། བསྟུས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྟོགས་པའི་

ཆོས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་ཅན། དཔ་
 བ་རྒྱུས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དོ། (༣༧)བཤད་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱེད་བཅོས་མཐོན་པ་མཐོང་ལས་གྱུར། སྒྲིམ་
 པའི་དཔ་ཆོས་རྒྱས་གཉིས་དེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་
 རྒྱ་བྱེད་དང་། རྒྱུ་ལ་པར་བྱེད་པ་ཁོམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷོར་ལོང་ནི། རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་ལྷོ་བམེད་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ། ཞེས་སོགས་
 གྱི་གཞུང་ལོད་ལྷོར་པ་ལག་དོན་དུ་སྒྲིལ་ན། ལྷོར་པ་མཆོག་གི་རྒྱལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། ལྷོར་
 གྱིས་གདུལ་བྱ་ཤིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ལོ་རྩེ་བཞེད་པ་ལྷོར་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་
 མཆོག་གིས་བདག་རྒྱུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ལོ་རྩེ་བཞེད་པ་ལྷོར་བའི་ལྷོར་།

[illegible]

༥ རྒྱལ་པོ་འཛིན་པའི་རྒྱ་པོ་ལྟ་བུ་ལོག་པ་བཤད་ཀྱིན་པུ་མཁའ་ལྟ་བུ་པ་བཤད་པ་༥ ༥ མཐོང་པོ་ལོག་པ་ལྟ་བུ་པ་
ཅིག །གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་གནང་བྱུང་པ་
ཡིན་པས་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་འདི་ལ་ཡང་། མདོ་ལས། རྣམ་དཀར་
ལས་རྣམས་གང་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཐོག་མར་རྒྱལ་པ་མཆོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འཆད་ཚུང་ཚུམ་སོགས་རྣམ་དཀར་ཆོས་ལུན་གྱི་བྱ་བ་གང་ལ་འདུག་པའི་ཐོག་མར་
རྒྱལ་པ་ལྟལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཐོན་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ནི། ཐོན་གྱི་དམ་
པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་འཇུག་པ་ལས་གསལ་གིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཐོན་ཐོན་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ། འདིར་བཤད་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐོག་མར་རྒྱལ་པ་ལྟལ་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ། འདིར་བཤད་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐོག་མར་རྒྱལ་པ་
ལྟལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཐོན་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་

ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ་ཞིང་། བསོད་ནམས་དེ་ཡི་དབང་གིས་གནས་སྐབས་བདུད་དང་བདུད་རིམ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་འཆེ་ནི་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་བཤད་ཀྱི་ལེགས་ཚོགས་རྣམས་མཐར་ཐུན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ནི་བ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་ཆེ་རེལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་རྣམ་སྒྲིམ་བདེ་སྟེར་(༢༤ན)ལྟར་བསྟུལ་ཐམས་ཅད་སྟེལ། །བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །བདུད་བཅོམ་ནས་ནི་བྱུང་རྒྱུ་ལྟར་དུ་རེག་པར་འགྱུར། །ཐུང་ན་ལས་འདས་ནི་བ་བསེལ་བའི་དངོས་པོའང་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་མཆོན་དང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། ལུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མཆོད་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་གང་ཞེན། གངས་ཅན་ལྟ་གཅིག་རྒྱུ་ཁྱིམ་སྐྱ་མཆོའི་དཔལ། །སྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཡབ་སྐུ་རིམ་བྱོན་དང་། །མཁའ་ཆེན་རག་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་ཁྱིམ་རྗེ། །ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་ལ་འདུད། །ཁྱིམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱོན་དང་། །གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་སྟོབ་བཟང་རྣམ་གྲོལ་རྗེ། །སྟོབ་བཟང་གཏེར་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལས་དཔལ། །དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མར་གུས་བས་འདུད། །མི་མཛེད་ཞིང་གི་རྣམ་འདྲན་ཟས་གཙང་སྐུ། །ལུས་དོན་ཆེ་ཟབ་གཏེར་མཛོད་བྱམས་འཇམ་དབྱངས། །ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་རྒྱ་རྒྱབ་ཐོགས་མེད་དང་། །འབྲེལ་མཛོད་འཕགས་གྲོལ་མེད་བཟང་བཅས་ལ་འདུད། །གང་ལྟོངས་བྱབ་བསྟན་གཉིན་གཅིག་ཅོང་ཁ་པ། །ལུང་རིག་དབང་ལྷན་རྒྱལ་ཆབ་མཁས་གྲུབ་དང་། །ལྟ་ཡེ་ཤེས་སྟོབ་གྲོས་རིན་མེད་ཞབས། །གཉིལ་སྟོན་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ལ་གུས་བས་འདུད། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པའི། །བཤད་རྒྱུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་ལ། །དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོའི་དཔལ་མངའ་བ། །བཤེས་གཉིན་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གུས་བས་འདུད། །

རྩི་བཅུ་མཉམས་གཞི་ལྟ་བུ་དང་འགར་ཅན། །ཆེ་མཐོང་ལས་པ་རྣམས་པར་རྒྱལ་མ་དང་། །
རྒྱལ་ཁུན་ལ་བཀའ་ཅིག་འཇམ་དཔལ་ཞི་ལྟོ་སྟགས། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཆོག་མ་རྣམས་ལ་གྱུ་
པས་འདུད། །རྣམ་ཐར་ཞལ་གསུམ་རིགས་ལྷ་ཐོད་པས་བརྒྱན། །ཡན་ལག་རྒྱག་ལྷག་
དངོས་གྲུབ་མཆོམ་ཆ་འཛིན། །བདེ་ཆེན་རྣམ་པོལ་རྟ་མགོ་མཐོན་པོས་བརྩིད། །དམ་པ་
དབང་གི་ལྷ་ཡིས་བདག་སྐྱོར་ས་ཤིག །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྩོད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས། ལས་སྐྱུ་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་སྒྲིང་དུ་ཡང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མདོ་
ལས། (༢༥)འགྲོ་མགོན་ཤྲུབ་པ་རྒྱལ་རིགས་བཙོན་འགྲུས་ཅན། །ཆེ་ལོ་བརྒྱ་
པའི་དུས་ན་མེད་སྐྱུའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །ཨ་ཤྲོ་ཏ་ཡི་ཤིང་དུང་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་པ། །
དེར་འདིར་བདེ་གཤེགས་བཀྲ་ཤིས་ལུན་སུམ་ཆོག་མ་གྲུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བདག་ཅག་ལ་སྟགས་པའི་འགྲོ་བ་མཐོང་དག་གི་མགོན་སྐྱབས་གཅིག་ལུང་ཤྲུའི་རྒྱལ་
རིགས་སྐྱུ་བལྟམས་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆེ་བ་ལུན་སུམ་ཆོག་མ་པས། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་
པའི་དུས་ན་མེད་སྐྱུའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ལྷས་བཟང་པོ་ཨ་ཤྲོ་ཏ་ཡི་ཤིང་དུང་དུ་མཛོན་པར་
རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་རྒྱལ་
མཆོག་རྒྱ་ལྷགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་རྟོགས་བསགས། །
མཐར་མ་ག་རྩ་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་སྟོ་ལ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱར་བཞེངས་དེ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་རི་
སྟོང་ཅིག་བཀའ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་མཆོག་རྒྱ་ལྷག་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་ལུས་
ཆེན་ཤེར་ཐུན་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིའི་བརྩོད་
བྱ་ལ་ཡང་། དངོས་བསྟན་ཟབ་པོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིས་པ་དང་། རྣམ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་མཛོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་འབྲེལ་བ་ལ། དཔལ་
མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་བྱ་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སྟགས་པའི་དབུ་མ་རིགས་པའི་རྟོགས་

དུག་མཚན། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཅི་བོར་འགྲེལ་བ་ལ། རྗེ་བཙུན་མི་པས་མགོན་པོས་
བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་ཆོས་ལུ་ལྷ་མཚན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བ་ལས། རྗེ་བཙུན་
དང་ལྷ་སྐྱབ་ལབས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་སྐབས་དོ། ཞེས་བྱ་བར་
ཡང་གནས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་གང་གི་རྗེས་སྐྱེས་འབྲང་བ་ཡིན་ཞེས། རེ་ཞིག་ལུགས་ཕྱི་
མའི་རྗེས་སྐྱེས་འབྲངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འགྲེལ་བ་དང་
བཅས་པ་འདི་ཉིད་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། དེ་དག་
ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ནི་འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཡང་གཞུང་ཆོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས།
(༡༩ན)འདིར་གང་བཤད་པ་སྐབས་སྐབས་པའི་གཞུང་ནི། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེད་
བྲག་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་ཐོག་མར་གཞུང་གི་
འཕྲོས་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ་ཡང་། ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཁུངས་བཙུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མདོ་ལས་འཕྲོས་པའི་
རྒྱུ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་སྐྱེ་བྱི་གོ་རིམས་འབྲེལ་ཆགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་
བཅོས་རང་ཉིད་ལས་འཕྲོས་རྒྱུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ན། མདོ་
གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེས། ཡུལ་བར་མའི་མདོ་ལས། ཡུལ་འདི་ནི་ས་མཆིས་པའི་
པ་རོལ་དུ་བྱུང་པའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདི་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་རྒྱུ་ནི་མདོ་འདི་
རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སྐབས་འབྱོར་གྱིས་དཔལ་བཅའ་རྣམས་བཞག་ཅིང་། དེ་བཞིན་གསེགས་
པས་དེའི་འཐད་པ་རྣམས་བཀའ་སྒྱུ་ལ་ཏེ། ཡུལ་བདེན་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་མཆིན་
གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་པ་རྣམས་སྐས་དོན་གྱི་རྒྱུ་དུ་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་དེ་

ཉིད་བཞུག་པའི་མ་ཉིད་བཞུག་པའད་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་མ་གཞི་ལ་བར་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་
ཡིན་ཞིན། དེའི་ལན་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་ལ་ཐུག་པའི་གཞུང་འདི་ལྟར་བཞིན་
བའི་ཐུང་།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཁའ་མཁའ་འཕྲོ་མ་ན། རང་གཞུང་གར་ལས་འཕྲོ་མ་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་རྒྱུ་པའམ་དུ། རྒྱུ་གུ་མ་འོ་རྒྱུ་གས་པ་དང་། ཁྱེས་པའི་གཞུང་
འདི་ལས་འཕྲོ་མ། འཕྲོ་མ་རྒྱུ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་གས་སྒྲིབ་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲི
བས་མདོར་བསྐྱེད་པ་ལ། སྐབས་འདིར་ཡན་ལག་གི་སྒྲིབས་རྒྱུ་པར་བཤད་རྒྱུ་པ་རྒྱ
ལ་སྒྲིབ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་དངས་སྐབས་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་
ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཞུང་གི་འཕྲོ་མ་དེ་ཉིད་ཞུས་ཟིན་པའི་དབང་
དུ་བཤད་ནས།

གཉིས་པ་འབྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཤོད་
བས་མཆོས་སྐྱུར་བ་དང་། རྣམ་ཀྱུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྐྱེད་
བཤོད། །དང་པོ་ནི་འབྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
(༡༧)ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཆོད་གསུམ་
རྒྱས་པར་བཤད་པའི་མདུག་དུ། སྐབས་འདིར་རྣམ་ཀྱུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
སྐུ་མཆོད་ཡོད་དེ། ལུང་སྐམས་ལས་དང་པོ་བས་མཆོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྫོང་བས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཉམས་ལེན་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོད་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྣམ་རྫོགས་
རྫོང་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་
བཤད་བཤོད། །དང་པོ་ལ་ཡང་མཆོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ། རྫོང་པ་བཤད་པ།

སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། སྒྱུར་བའི་སུམ་ཉིད་བཤད་པ་བཅས་ལྟ་ཡོད་དེ། ཅུ་བ་
ལས། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། སུམ་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཐོག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་སྤུན་བཤད་པ། དེས་འབྱེད་ཆ་འབྱུང་
བཤད་པ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ། སྤྱིད་ཞི་སུམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཤད་
པ། ཞིང་དག་སྒྱུར་བ་བཤད་པ། ཐབས་སུམ་སྒྱུར་བ་བཤད་པ་བཅས་དྲུག་ཡོད་དེ།
ཅུ་བ་ལས། མཛད་མེད་རབ་དུ་སྒྱུར་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་ནས། ཐབས་ལ་སུམ་སྒྱུར་
པ་བརྟུ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བཤད་པ་ནི། རང་གི་མི་སྤུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པར་རུས་པའི་སུམ་པ་དེ་སྐབས་
འདིར་བསྐྱར་གྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་སུམ་ཉིད། སུམ་གསུམ་གང་རུང་གི་
རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐིན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་སུམ་ཉིད། དེ་
ལ་དབྱེ་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ། ལས་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ། རྣམ་སུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་
གསུམ་དུ་འདོད་དེ། ཀུན་སུམ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
པར་བྱེད་པ་ལ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སུམ་ཉིད། །ཀུན་
སུམ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཕྱིར། །(༤༠ན)དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་འགོད་ནི། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་འདི་སྒྱུར་བ་དག་དོན་དུ་སྒྲིལ་ན། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་དབང་རྩོམ་ཆོས་ཅན།
ཞེས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་བདེ་བྲག་དུ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། སྒྱུར་བའི་ཡོན་སྒྱུར་དང་
སུམ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ས་ལུས་པ་ཞི་ལྷོག་ཟུང་འབྲེལ་
གྱི་སྒྱུས་རས་ཉམས་སུ་བྱུངས་པས་ཐར་ཆ་དང་དེས་ཆ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་བཅས་

འཆར། །སྒྲུབ་པ་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ། །དེ་རྗེ་འཆར་དེས་བསྐྱེད་པ་
 རབ་རྒྱས་རྗེ། །དེས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་
 སྒྲིན་པ་ཟུག་གཙང་སྒྲུག། །བྱམས་དང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲུབ་ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས། །ཡ་
 ཉི་ག་དང་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །བསྐྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ་རྣམས་ལ་གུས་པས་
 འདུད། །བྱམས་ཆེན་མི་ཡི་གར་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་སྒོ་གྲོས་
 རིན་མེད་དང་། །སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱོགས། །ཡལ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པར་
 བཅས་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཁྱི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱོན་དང་། །བྱུང་པ་མཆོག་
 བརྟེས་སྒོ་བཟང་རྣམས་གྲོལ་རྗེ། །མཁའ་བརྒྱའི་རང་གཟུགས་འཇམ་དབྱངས་སྒྲིན་ལམ་
 ཕྱོགས། །བཀའ་དྲིན་སྒྲུབ་མེད་རྣམས་ལ་སྒྲིང་ནས་འདུད། །རྣམ་ཐར་ཞལ་གསུམ་ཞེས་
 པ་ནས། དམ་པ་དབང་གི་སྒྲུབ་པ་བདག་སྒྲུབ་ཤིག །ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་
 འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་དེ་ཅུ་ཞིག་སྒྲིན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྒྲུབ་གང་ལ་འདུག་པ་ཡིན་
 ཞེན། རི་སྒྲིད་དུ་ཡང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒོ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིན་པའི་བ་དན་འཛིག་རྟེན་
 གསུམ་ན་གྲགས། །དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་མེད་གཤེན་སྒྲུབ་པ། །ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་
 དཀོན་མཆོག་མཛོད་བརྟེན་པ། །ཞབས་ལ་ཆང་ས་དབང་གཙུག་གི་ཚོར་བུས་བདུགས། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཟུག་གཙང་གི་སྒྲུབ་པོ་སངས་རྒྱུས་བཅོས་
 ལྟན་འདས་ཞེས་སྒྲིན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་སྒྲུབ་པ་ཆེ་ཆེར་གཡོ་ཞིང་། དམ་པའི་
 ཆོས་སྒྲིན་པའི་མེད་གཤེན་སྒྲུབ་དབྱངས་ཕྱོགས་བཅུར་སྒྲིག་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་
 པོར་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་དུ་གྲགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་
 བསགས། མཐར་ཐོ་རྗེ་གདན་གྱི་སྒོ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་(༤)ན་རྒྱས་
 ནས། ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་པོ་རི་སྒྲིད་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་མཆོག་དུ་གྱུར་
 པ་ནི། ཤེས་བྱེན་གྱི་སྒོ་སྒྲི་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་བརྗོད་བྱ་ལའང་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

གཉིས་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོར་འབྲེལ་བ་ལ། རྗེ་བཙུན་བུ་མཁས་པ་མགོན་པོས་གྲུབ།
བརྒྱན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
པར་བྱེད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས། རྗེ་བཙུན་དང་གྲུ་རྒྱུ་བ་ཞབས་
གཉིས་གྱིས་གཤེད་ཕྱིར་གྱི་མདོའི་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། ཞེས་བུ་བ་པར་གནས་
པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདིར་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་ལུགས་ཁྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མདོར་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འདི་ཉིད་འཆད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་གཞུང་ཆོར་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། གང་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གཞུང་ནི་
མེས་ས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་གྱིས། །ཞེས་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་
ལ་འདྲ། ཐོག་མར་གཞུང་གི་འཕྲོས་བཤད་པ་དང་འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་
བཤད་པ་དང་བཅས་པ་ས་བཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བཏང་ན་ས་བཅད་རྣམ་པ་གཉིས་ཅམ་
ཞིག་བྱུང་། དང་པོ་ལ་འད་ཡོད་ཆེས་ཤིང་ཁུངས་བཅུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་ལས་
འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་གཞུང་ལྷ་བྱི་གོ་རིམ་འགྲེལ་ཆགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་ལས་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
མདོ་ལས་འཕྲོས་ན། མདོ་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་བར་མའི་མདོ་ལས། ལྷ་
རིའི་བྱ་བྱང་ཆོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོར་པར་རྟོགས་པར་འཆད་
རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤིང་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྐགས་ཀྱི་མདོ་འདི་ལས་འཕྲོས།

འཕྲོས་ཚུལ་མདོ་འདྲིའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་(༡༡)ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་སྐས་
དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྡུ་ན་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་བསྡུ་བཅོས་འདིར་གསལ་བར་
འཆད་ཚུལ་རི་ལྗ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་དྲངས་ས་ཐག་
པའི་གཞུང་འདི་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྡུ་བཅོས་རང་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ན། རང་ཉིད་གྱི་གཞུང་གར་ལས་
འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་པ་གདང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་
འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་གཞུང་འདྲིའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་
ལས་གྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྡུ་ན་པ་ལ། འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་རི་ལྗ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་ལན་དེ་ཉིད་སྒྲོ་ན་པ་ལ་དྲངས་ས་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡན་ཆད་གྱིས་གཞུང་གི་འཕྲོས་དེ་ཉིད་ལུས་ཟེན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལའང་། ལུས་རྟེན་བཤད་པ་དང་། སེམས་རྟེན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྱི་བོ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ལྷ་སྤྱི་སྒྲིག་ས་འགྲོ་བ་
རིགས་དུག་ལའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ས་གྱི་
རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་སྦྱེན་ཆར་ཞིང་འགལ་སྦྱེན་དང་
བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བཅོས་ལྡན་འདས་གྱིས་མདོ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ཆོ་ལྷ་སྤྱི་སྒྲིག་ཐུག་བརྒྱ། །བྱང་ཚུབ་རྩ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་
བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་

གསལ་དུ་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་
ལ་དད་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་སྤྱུག་ལྷན་གྱི་ཆོས་ལ་དད་བྱེད་པ། བྱུང་རྒྱལ་སྤྱུག་པའི་ལ་
དད་བྱས་ན། སྒྲིམ་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྦྱེད། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དཔེས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། དབྱེ་བ་བཤད་པ། (༤༡ན)ལན་ཡོན་བཤད་པ་དང་བཅས་པ་
ས་བཅད་གྱི་དབང་དུ་བཏང་ན། ས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ལྟར། དང་པོ་ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་
དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལུན་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་
ཆེན་ལས་གྱི་འཇུག་སྒྲོར་གྱུར་པའི་ལས་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་དུ་སྒྲེབ་པའི་ཐེག་
ཆེན་གཙོ་བོའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།
བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད། རེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། རོ་བོའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ། དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་
གྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ། ས་བཅད་གྱི་དབང་
དུ་བཏང་ན་ས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ལྟར། དང་པོ་ནི། རོ་བོའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ་
གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྒྲོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དེ་
མདོར་བསྟན་ན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་
ནི། བྱང་རྒྱལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ། ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་ལྟ་

བུད་མེས་ས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིན་ལྟ་བུ་བུད་མེས་ས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་མདོར་པར་དོགས་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་
 ས་གསེར་བླ་བ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ས་མཆོས་ས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་དབྱེན་བཞི་ཡོད་དེ། མོས་པས་སྐྱོད་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད། ལྷག་བསམ་དག་པའི་
 མེས་ས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད། སྤྱི་བ་པ་སྐྱེད་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད་
 དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་མདོ་ཞེ་རྒྱན་ལས་
 གྱུར། མེས་ས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། (༡༤༩བ)མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། །
 རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྤྱི་བ་པ་སྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་པན་ཡོན་བཤད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་མེས་ས་བསྐྱེད་དེ་པན་ཡོན་བྱེད་པར་
 ཅན་དུ་སྤྲོད་པ་ལྟར་དེ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་དམ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་བསྐྱེད་ནས་ས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། མེས་ས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོད་ཅིག་གཉིས་
 པ་ནས་འགྲོ་བ་ལྟ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་པན་ཡོན་
 དུ་སྤྲོད་པ་ལྟར་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ཡང་། བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔལ་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་
 ལས། བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་བསྐྱེད་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཅོན་རར་བསྐམས་
 པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྐམ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་
 རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོར་འགོད་ནི། མེས་ས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
 འདི་སྐྱོར་བ་དག་དོན་དུ་སྤྱི་ལ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། རྩོད་ཀྱིས་མདོ་དོན་
 མེས་ས་བསྐྱེད་འཆད་རྒྱལ་ཡོད་དེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒོ་
 བས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་གཞུང་གྱུ་ལ་མིང་པ་ས་རྒྱར་བཤོ། ॥(༡༥༩ན)

[illegible]

ལྷོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྒྱལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་གནང་བྱུང་བ་
 ཡིན་པས། འདི་ཞུ་བར་བྱེད་པ་འདི་ལ་ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་དཀར་ལས་རྣམས་གང་
 བྱེད་པ། ཉེ་ཡི་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་མཆོད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ལུན་གི་བྱ་བ་
 གང་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་སྐྱབས་ལུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་བརྗོད་སྟོན་དུ་གཏོང་
 བ་ནི། དམ་པ་གོར་ས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་འཕ་རྣམ་ཐར་ལགས་གིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་
 དམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱེད་ས་ནས། འདིར་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར།
 སྐྱབས་ལུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་བརྗོད་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏང་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ་ཞིང་། བསོད་ནམས་དེའི་དབང་གིས་
 གནས་སྐྱབས་བདུད་དང་བདུད་རིས་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་ནས་ཆོས་ལུན་གི་བྱ་བ་
 མཐར་ཐུན་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཞི་བ་མི་གནས་པ་ཡི་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་
 དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ལྷ་ཆེར་རོལ་བའི་
 མདོ་ལས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་རྣམ་སྟོན་བདེ་སྟེར་སྟུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སེལ། །
 བསོད་ནམས་ལུན་པས་སི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །བདུད་བཅོས་ནས་ནི་སྤང་

ཁྱེད་ཀྱི་དུ་རྒྱུ་པར་འགྱུར། ཁྱེད་ཀྱི་ལས་འདས་ཞིང་བསེལ་བའི་དངོས་པོ་འདྲེན་པ།
ཅེས་(༤༩བ)གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཐུང་།

འོ་ན་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་དེའི་ཐུང་ན། ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ། མཚན་བརྗོད་
སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དེ་ལ་གང་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་བྱུང་དབང་ལྷ་ཡི་
ལྷ། །དེ་སྐུ་ཐུབ་བྱུངས་དང་འཇམ་པའི་དབྱེད་ས། །རྒྱུ་དུག་མཚོག་གཉིས་མགོན་པོ་
ཡ་ཏི་ཤ། །ཡབ་སྐུ་བརྒྱུད་པར་བཅས་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཐུབ་བརྗོད་སྟོན་པོ་མེད་
བྱུང་བདུད་ཅི་འི་རོ། །གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་གྲིས་བྱས་བཟང་ཅན། །མཚན་སྟོན་
གྲགས་པས་འཆི་མེད་མཚོག་སྟོན་པ། །འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་སྟོན་ནས་
འདུད། །ཡུང་རིགས་མངའ་བདག་རྒྱལ་ཚབ་མཁས་གྲུབ་མེ། །མཚུངས་མེད་ལྷ་ཀྱུ་ཡི་
ཤེས་ཀྱི་མཁེན་པ། །དམ་པའི་དོན་གཅིགས་གཉིས་སྟོན་ཡབ་སྐུ་མོགས། །མཁས་
གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །རྒྱལ་ཀྱི་རོ་བོ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཉིད། །
སྐར་ཡང་རུར་སྒྲིག་གར་གྱིས་རྣམ་རེལ་བ། །ཡུང་རྟོགས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་
མཁས་པས། །དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། །གངས་ཅན་
མགོན་པོ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་དང་། །མཁས་ཆེན་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་བྱིས་ས་
མེ། །དེ་མེ་འཆང་དངོས་བྱུང་རྒྱུ་ཚོས་འཕེལ་ཞབས། །ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉིན་རྣམས་ལ་འདུད། །རིས་གཉིས་མཐར་མོན་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་། །
ཐུང་འཇུག་སྐུ་བརྟེན་སྒོ་བཟང་རྣམ་གྲོལ་མེ། །སྐུ་གསུམ་མཛོན་ཐུང་འཇམ་དབྱེད་ས་
སྟོན་ལས་དཔལ། །བཀའ་དྲིན་སྒྲིམ་མེད་རྣམས་ལ་སྟོན་ནས་འདུད། །མེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་
གཞོན་ཅུ་འོད་དཀར་ཅན། །ཆོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་མ་དང་། །རྒྱལ་ཀྱི་ཡབ་
གཅིག་འཇམ་དཔལ་ཞི་བློ་སོགས། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །
རྣམ་ཐར་ཞལ་གསུམ་རིགས་ལྷ་ཐོད་པས་བརྒྱན། །ཡན་ལག་དུག་ཐུག་དངོས་གྲུབ་

མཆོན་ཆ་འཛིན། །བདེ་ཆེན་རྣམ་པོ་ལ་རྟེན་པ་མཐོན་པོས་བརྩིང། །དམ་པ་དབང་གི་ལྷ་
 ཡིས་བདག་སྦྱོངས་ཤིག །ཅིས་མཆོད་པར་བརྩོད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་དེ་ཅུ་
 ཞིག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་སུ་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ་ཡང་།
 འཕགས་པ་ལུ་ལ་ལོར་སྦྱོང་གིས་(༧༧ན)ཞུས་པ་ལས། སྦྱོང་བ་ཞི་བ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་
 རྒྱུ་ལ། མི་ཤིས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱུངས་ཀྱང་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་
 རྒྱུ་དང་། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འབྱོར་པར་མཛད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་།
 སྦྱོན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ཞིག་གིས་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོར་དུ་རྒྱད་པར་མཛད་པའི་འབྲེན་པ་མཉམ་མེད་གྲུག་འི་
 རྒྱུ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རི་སྟེང་ཅིག་བཀའ་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 ཆོས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཤིར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་འི་
 བརྩོད་བྱ་ལ་ཡང་དངོས་བསྟན་ཟབ་མོ་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྦས་དོན་མདོན་
 རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་འབྲེལ་པ་ལ། དཔལ་
 མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་བ་ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་དྲུག་མཛད། གཉིས་པ་དེ་
 ཉིད་གཙོ་བོར་འབྲེལ་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་མདོན་
 རྟོགས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྷ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་
 བྱེད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེད་བ་ལས། རྗེ་བཙུན་དང་རྒྱ་རྒྱུ་བ་ཞབས་གཉིས་
 ཀྱི་ཤིར་ཕྱིན་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་མདོ་འབྲེལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདིར་གང་བཤད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གཞུང་ནི། སྟོན་བྱོན་
 གངས་ཅན་གྱི་ས་ཁས་གྲུ་བ་སུས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་ལུས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་དམ་
 པ། རྗེ་བཙུན་ཅོང་ལ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་མ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉིད་ལུག་པའི་

ལྷ་པ་མེན་ཏེ་མེན་པ་དང་བཟུན་འཛིན་དཔ་པའི་ཞབས་ལ་གུས་པས་བདུད་ནས་བྱུགས་
 བཅེ་དང་རྣམ་དབྱེད་ལུལ་དུ་ཕྱིན་པས་གསལ་བར་མཛད་པའི་དྲང་བ་དང་རེས་པའི་དོན་
 རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བཟུན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ།
 འདི་ལ་ཡང་ཐོག་མར་གཞུང་གི་འཕྲོས་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་
 དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་(༤༤བ)འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན།
 འཇགས་པ་ཡུལ་ལའོར་སྒྲིང་གིས་ལྷས་པ་ལས། སྒྲིང་པ་ཞི་བ་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །
 ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ལའོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རེས་པར་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
 རིགས་པ་རྣམ་དག་གིས་དྲང་རེས་འབྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དྲང་རེས་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པ་འབྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དེ་ཉིད་མེན་པར་བྱེད་པ་ལ།
 བཤད་མ་ཐག་པའི་བཟུན་བཅོས་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་
 འབྲེལ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་རེས་འབྱེད་པ་སེམས་ཅིམ་པའི་ལུགས་དང་།
 སྒྲོ་གྲོས་སི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་རེས་འབྱེད་
 པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་འགོད་
 པ་དང་། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྒྲིང་
 གི་དྲི་བ། འགལ་བ་དེ་སྒྲིང་བའི་ལན། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་དོས་བཟུང་བ། དེ་
 དག་གི་བྱབ་པའི་དོན་ལྷས་པའོ། །དང་པོ། མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྒྲིང་གི་དྲི་བ་ལྷས་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། འཁོར་ལོ་བར་བར་ཆོས་རྣམས་རང་གི་སཁོན་ཉིད་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་
 ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ལྷས་ནས། དང་པོར་རང་གི་སཁོན་ཉིད་གྱིས་
 ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དོན་གྱིས་ལྷས་པ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ལ། གང་ལ་དགོངས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པར་བཤད་པ་
 དང་། གང་ལ་དགོངས་ནས་ས་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་ཡང་། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
 དེ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་གི་རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།
 སུམ་རྩུབ་ལས་གྱུར། རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ།
 དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །(༤༥ན)ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་རྩུབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བདག་ས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
 རྒྱབ་སྐྱོགས་ནས་མིང་བདེས་རྣམ་པར་བཞག་ཅས་ཡིན་གྱི་དགག་སྐྱོགས་ནས་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རང་གི་
 རྒྱ་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་བདག་གི་རོ་བོར་མེད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བདག་ས་ནས་མ་འཁོར་མེད་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
 དེ། རས་མཁའི་མེད་ཀྱི་དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་སྐྱོ་བདག་ས་དེ་ཡང་རྟོག་པས་བདག་ས་
 ཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་སྐྱེ་མའི་དཔེས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱ་མའི་
 དེ་ལྟེ་ཤིང་རྟ་གྲུང་དུ་སྐྱར་བའི་གེས་པ་དེ། སྐྱགས་རྣམས་ཀྱི་མིག་བསྐྱར་པ་བཞིན་དུ། དོན་

སྒྲོལ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མདོ་རྩེ་དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་
གིང་རྟེན་སྒྲོལ་བྱེ་བ་ཡིན་དེ། མིའི་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་སྟོན་པར་ལུགས་འདིའི་
གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དགོངས་འབྲེལ་དར་མཐུན་པར་
འཆད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དེས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱལ་དངོས་དང་། དྲུང་དེས་འབྱེད་
པའི་རྒྱལ་གཉིས་ལས་དར་པོ་ནི། བྱུང་ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབས་ཟུ། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ལུང་རིགས་རྣམ་དག་གིས་མཐའ་གཉིས་ལེགས་
པར་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་པལ་པའི་བྱིར། རིགས་པ་འདི་དག་གིས། རྣམ་
པར་རིག་པ་ཅུམ་ལ་འཇུག་རྒྱལ་ཡོད་དེ། འཆོལ་བ་བཞི་དང་། ཡོངས་ཤེས་བཞིའི་སྒྲོ་
ནས་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི་རྩེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུགས་འདིའི་དྲུང་
དེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལེགས་
པར་གཏན་ལ་པལ་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་
བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དྲུང་དོན་དུ་བཀྲལ་ཞིང་། ཐ་ས་དེས་དོན་གྱི་མདོར་བཀྲལ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱིས་མི་དམན་དུ་མས་ཀྱང་། །འབད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་(༤༦ན)
གནས་དེ་ནི། །འཇམ་མགོན་སྤྱི་པའི་དྲིན་གྱིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བའི་
བསམ་པས་བདག་གིས་བཤད། །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲུབ་འགོད་ནི། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་འདི་ཉིད། སྒྲུབ་པ་
དག་དོན་དུ་སྒྲིལ་ན། རྩེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲུང་དེས་
ལེགས་པར་བྱེ་བའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། གིང་རྟེན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྗང་བཀྲལ་བ་ལྟར།

དབུ་སེམས་ཀྱི་དྲང་རིན་འབྲེད་རྩོལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡིག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཐུང་།

٤٣٣٠
 ٤٣٣١
 ٤٣٣٢
 ٤٣٣٣
 ٤٣٣٤
 ٤٣٣٥
 ٤٣٣٦
 ٤٣٣٧
 ٤٣٣٨
 ٤٣٣٩
 ٤٣٤٠
 ٤٣٤١
 ٤٣٤٢
 ٤٣٤٣
 ٤٣٤٤
 ٤٣٤٥
 ٤٣٤٦
 ٤٣٤٧
 ٤٣٤٨
 ٤٣٤٩
 ٤٣٥٠
 ٤٣٥١
 ٤٣٥٢
 ٤٣٥٣
 ٤٣٥٤
 ٤٣٥٥
 ٤٣٥٦
 ٤٣٥٧
 ٤٣٥٨
 ٤٣٥٩
 ٤٣٦٠
 ٤٣٦١
 ٤٣٦٢
 ٤٣٦٣
 ٤٣٦٤
 ٤٣٦٥
 ٤٣٦٦
 ٤٣٦٧
 ٤٣٦٨
 ٤٣٦٩
 ٤٣٧٠
 ٤٣٧١
 ٤٣٧٢
 ٤٣٧٣
 ٤٣٧٤
 ٤٣٧٥
 ٤٣٧٦
 ٤٣٧٧
 ٤٣٧٨
 ٤٣٧٩
 ٤٣٨٠
 ٤٣٨١
 ٤٣٨٢
 ٤٣٨٣
 ٤٣٨٤
 ٤٣٨٥
 ٤٣٨٦
 ٤٣٨٧
 ٤٣٨٨
 ٤٣٨٩
 ٤٣٩٠
 ٤٣٩١
 ٤٣٩٢
 ٤٣٩٣
 ٤٣٩٤
 ٤٣٩٥
 ٤٣٩٦
 ٤٣٩٧
 ٤٣٩٨
 ٤٣٩٩
 ٤٤٠٠
 ٤٤٠١
 ٤٤٠٢
 ٤٤٠٣
 ٤٤٠٤
 ٤٤٠٥
 ٤٤٠٦
 ٤٤٠٧
 ٤٤٠٨
 ٤٤٠٩
 ٤٤١٠
 ٤٤١١
 ٤٤١٢
 ٤٤١٣
 ٤٤١٤
 ٤٤١٥
 ٤٤١٦
 ٤٤١٧
 ٤٤١٨
 ٤٤١٩
 ٤٤٢٠
 ٤٤٢١
 ٤٤٢٢
 ٤٤٢٣
 ٤٤٢٤
 ٤٤٢٥
 ٤٤٢٦
 ٤٤٢٧
 ٤٤٢٨
 ٤٤٢٩
 ٤٤٣٠
 ٤٤٣١
 ٤٤٣٢
 ٤٤٣٣
 ٤٤٣٤
 ٤٤٣٥
 ٤٤٣٦
 ٤٤٣٧
 ٤٤٣٨
 ٤٤٣٩
 ٤٤٤٠
 ٤٤٤١
 ٤٤٤٢
 ٤٤٤٣
 ٤٤٤٤
 ٤٤٤٥
 ٤٤٤٦
 ٤٤٤٧
 ٤٤٤٨
 ٤٤٤٩
 ٤٤٥٠
 ٤٤٥١
 ٤٤٥٢
 ٤٤٥٣
 ٤٤٥٤
 ٤٤٥٥
 ٤٤٥٦
 ٤٤٥٧
 ٤٤٥٨
 ٤٤٥٩
 ٤٤٦٠
 ٤٤٦١
 ٤٤٦٢
 ٤٤٦٣
 ٤٤٦٤
 ٤٤٦٥
 ٤٤٦٦
 ٤٤٦٧
 ٤٤٦٨
 ٤٤٦٩
 ٤٤٧٠
 ٤٤٧١
 ٤٤٧٢
 ٤٤٧٣
 ٤٤٧٤
 ٤٤٧٥
 ٤٤٧٦
 ٤٤٧٧
 ٤٤٧٨
 ٤٤٧٩
 ٤٤٨٠
 ٤٤٨١
 ٤٤٨٢
 ٤٤٨٣
 ٤٤٨٤
 ٤٤٨٥
 ٤٤٨٦
 ٤٤٨٧
 ٤٤٨٨
 ٤٤٨٩
 ٤٤٩٠
 ٤٤٩١
 ٤٤٩٢
 ٤٤٩٣
 ٤٤٩٤
 ٤٤٩٥
 ٤٤٩٦
 ٤٤٩٧
 ٤٤٩٨
 ٤٤٩٩
 ٤٥٠٠
 ٤٥٠١
 ٤٥٠٢
 ٤٥٠٣
 ٤٥٠٤
 ٤٥٠٥
 ٤٥٠٦
 ٤٥٠٧
 ٤٥٠٨
 ٤٥٠٩
 ٤٥١٠
 ٤٥١١
 ٤٥١٢
 ٤٥١٣
 ٤٥١٤
 ٤٥١٥
 ٤٥١٦
 ٤٥١٧
 ٤٥١٨
 ٤٥١٩
 ٤٥٢٠
 ٤٥٢١
 ٤٥٢٢
 ٤٥٢٣
 ٤٥٢٤
 ٤٥٢٥
 ٤٥٢٦
 ٤٥٢٧
 ٤٥٢٨
 ٤٥٢٩
 ٤٥٣٠
 ٤٥٣١
 ٤٥٣٢
 ٤٥٣٣
 ٤٥٣٤
 ٤٥٣٥
 ٤٥٣٦
 ٤٥٣٧
 ٤٥٣٨
 ٤٥٣٩
 ٤٥٤٠
 ٤٥٤١
 ٤٥٤٢
 ٤٥٤٣
 ٤٥٤٤
 ٤٥٤٥
 ٤٥٤٦
 ٤٥٤٧
 ٤٥٤٨
 ٤٥٤٩
 ٤٥٥٠
 ٤٥٥١
 ٤٥٥٢
 ٤٥٥٣
 ٤٥٥٤
 ٤٥٥٥
 ٤٥٥٦
 ٤٥٥٧
 ٤٥٥٨
 ٤٥٥٩
 ٤٥٦٠
 ٤٥٦١
 ٤٥٦٢
 ٤٥٦٣
 ٤٥٦٤
 ٤٥٦٥
 ٤٥٦٦
 ٤٥٦٧
 ٤٥٦٨
 ٤٥٦٩
 ٤٥٧٠
 ٤٥٧١
 ٤٥٧٢
 ٤٥٧٣
 ٤٥٧٤
 ٤٥٧٥
 ٤٥٧٦
 ٤٥٧٧
 ٤٥٧٨
 ٤٥٧٩
 ٤٥٨٠
 ٤٥٨١
 ٤٥٨٢
 ٤٥٨٣
 ٤٥٨٤
 ٤٥٨٥
 ٤٥٨٦
 ٤٥٨٧
 ٤٥٨٨
 ٤٥٨٩
 ٤٥٩٠
 ٤٥٩١
 ٤٥٩٢
 ٤٥٩٣
 ٤٥٩٤
 ٤٥٩٥
 ٤٥٩٦
 ٤٥٩٧
 ٤٥٩٨
 ٤٥٩٩
 ٤٦٠٠
 ٤٦٠١
 ٤٦٠٢
 ٤٦٠٣
 ٤٦٠٤
 ٤٦٠٥
 ٤٦٠٦
 ٤٦٠٧
 ٤٦٠٨
 ٤٦٠٩
 ٤٦١٠
 ٤٦١١
 ٤٦١٢
 ٤٦١٣
 ٤٦١٤
 ٤٦١٥
 ٤٦١٦
 ٤٦١٧
 ٤٦١٨
 ٤٦١٩
 ٤٦٢٠
 ٤٦٢١
 ٤٦٢٢
 ٤٦٢٣
 ٤٦٢٤
 ٤٦٢٥
 ٤٦٢٦
 ٤٦٢٧
 ٤٦٢٨
 ٤٦٢٩
 ٤٦٣٠
 ٤٦٣١
 ٤٦٣٢
 ٤٦٣٣
 ٤٦٣٤
 ٤٦٣٥
 ٤٦٣٦
 ٤٦٣٧
 ٤٦٣٨
 ٤٦٣٩
 ٤٦٤٠
 ٤٦٤١
 ٤٦٤٢
 ٤٦٤٣
 ٤٦٤٤

84 卷之四

[illegible]

[illegible]

ཆོས་རྒྱུ་འཛུགས་ཀྱི་མཆོད་པ་འདྲི་བའི། མཆོད་ཅིས་པ་མཆོད་པའི་གཞིར་བྱངས་ནས་ཡུལ་གང་
ལ་མཆོད་པ་ཡིན་ཞེས། གྲུ་མ་ཡི་དཔ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོག་སྒྲུབ་ས་དང་། །བདེ་གཤེགས་
ལྷན་བཅས་རྒྱལ་དུག་མཆོག་གཉིས་དང་། །འཕགས་གྲོལ་མེད་བཟང་ཨ་ཉི་ཤ་ལ་
སོགས། །འཕགས་ཡུལ་མཁའ་གྲུབ་རྒྱལ་ལ་གྲུས་པས་མཆོད། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྒྲོ་
བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །རྒྱལ་ཆབ་མཁའ་གྲུབ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །ཀུན་
སུམ་ཆེན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས། །དེས་རྒྱུད་གྲུ་མ་རྒྱལ་ལ་སྒྲི་བོས་མཆོད། །
མེད་བྱེས་མཁའ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོད་འདུས་པའི་ལྗེ། །མཁའ་རྒྱལ་དབུ་ཆོས་ལས་བྱེད་མཁའ་
དག་དང་། །ཁྱུད་པར་རིགས་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲོགས། །སྒྲོ་གྲོས་རབ་དུ་(༡༥)མ་
ཡངས་པའི་བྱི་རྒྱལ་མཆོད། །

[illegible]

ཐུགས་མཐུན་ཞིང་། །ལུས་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག་། །བཀྲ་ཤིས་
 དེས་ཀྱང་དེར་འདིར་བདེ་ལགས་ཤོག །ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་གཉིས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་ཀུན་སྒྲོང་རན་པའི་རིགས་དོར་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་སྒྲོངས་པའི་མུན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཀྲལ་ལན་ལ་འཐུག་སྐྱུལ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། མཐུག་ཏུ་བཀྲལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་ཏུ་བསྐྱོ་བ་
 དང་། རང་གཞན་ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཆོར་ལ་མ་ཅོར་བའི་ལས་བཟང་པོ་དང་། ཚུལ་
 བཞིན་སྒྱུ་བ་པའི་ཤོགས་བཟང་རྣམས་དང་སྒྲིབ་ཅིག་གྱང་མི་འབྲལ་བའི་སྒྲོན་ལས་བཟང་
 པོ་སྒྲིང་ནས་འདེབས་པ་སོགས་ནི་བཀྲལ་ལན་དངོས་གཞི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐབས་
 དམ་པ་ཡིན་པས་གནད་ཆེའོ། །འདི་ནི་སྒྲིག་མར་བརྒྱུ་མ་ལ་མཚ་ཕྱིར་གཏུ་ཆོར་ཐུལ་མིང་པས་ཐུར་བའོ། །

དགོ་འདིས་བདག་སོགས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །རྗེ་བཙུན་གྲྲ་མ་དམ་པ་ཡབ་སྐུས་
 དང་། །མི་འབྲལ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་བཟུང་ནས། །བསྐྱར་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ཆེན་
 ལུང་ལེན་ཤོག། །

མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། །སྒྲོབ་དཔོན་དམ་ཆོས་བྱེད་ཅམ་ནས། །ལང་བའི་དུས་
 ཡིན་མ་ལང་ན། །འདུག་ནས་བསམས་པའི་ལས་དེ་ལ། །སྒྲོར་བས་མ་ཞུགས་ཐ་དད་
 མོང་། །དེ་འདྲུ་མི་དགོའི་བྱོགས་ལ་གྱིས། །ལས་ལས་མི་རྫོགས་གཉིན་པོ་འང་ཡིན། །
 ལུན་རིང་འགྲོགས་ཅིང་འདྲིས་ནས་གྱང་། །སྐྱུག་བསྐྱལ་ཆོ་མཚན་བཏགས་པ། །བདག་
 གིས་བདེ་བའི་ལས་རྟེན་དུས། །ཡལ་བར་འདོར་བ་ག་ལ་རིགས། །ལ་མ་རང་ཉིད་བདེ་
 བའས། །གཞན་གྱིས་བདེ་བར་བྱས་གྱུར་གྱང་། །དྲིན་ལན་དངོས་སུ་མ་བསམ་བར། །
 ཡ་རབས་བསམ་པ་མི་རྫོགས་བཞིན། །སེམས་ཅན་མངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱིས། །
 བདེ་ལྷན་སྐྱུག་བསྐྱལ་བྲལ་མཛད་གྱང་། །རང་གིས་(༤༥)ད་ལྷར་མ་བྱས་པར། །ཡིད་
 མི་ཆོམ་པའི་ལྷག་བསམ་སྐྱེ། །མདོན་པར་མཐོ་བ་རིས་རྒྱད་ནས། །དེས་པར་ལེགས་

པའི་མཚོག་ཐོབ་ཤོག །གཞན་ཞེས་བཞག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །བུས་པའི་ལག་བསྟ་
བདག་གིར་བཟུང་། །སྤྱིར་རྗེའི་སྤྱི་གིས་བཟུ་གིས་ན། །སེམས་འདི་རྫོགས་པུང་
འདོད་པར་ཞུགས། །སྤྱིས་བུ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་དང་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྤྱི་གཏོང་བར། །སངས་རྒྱས་འདོད་པའི་རོ་བོ་དང་། །ཀུན་གྱི་སྤྱི་མེས་ཐུན་ཕྱོགས་དང་
བཅས། །སྤྱིར་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་སེམས་འདི་སྤྱུངས། །གང་གིས་ཕྱིན་དུག་ཐོབ་པ་དང་། །
སྤྱི་སྤྱིའི་ཚོས་ལམ་གསུམ་ཚོས་ཐམས་ཅད་འཕྱུང་བ་མེད་པ་སེམས་བུ་པ་ཐོག་བ་ཚོས་པའི་མདོ། །བརྟན་འདི་ཐོས་
མཚུངས། །བྱང་སེམས་བསྐལ་པ་ཕེ་སྤྱོད་དུ། །སྤྱིན་སྤྱིགས་དུག་ལ་གནས་སྤྱུར་གྱུར། །
ཚོས་གྱི་རྒྱལ་འདི་མ་གཤིས། །དགེ་ཅན་དེ་དག་སྤྱིར་ཟད་འཁྱུར། །ལུས་ཕྱིན་དགེ་མཚན་
ལུན་དེ་ཡང་། །སེམས་དཔལ་ཚེད་པོ་སྤྱིས་ཏེ་ཟད། །སྤྱིར་བྱུང་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་དང་། །
སྤྱོད་པའི་རྫོ་གྲོས་དཔལ་ཕྱས་ཏེ། །པ་རོལ་སེམས་སྤྱོད་གཤིས་དགའ་བ། །གཞན་ལ་ཚོད་
གཟུང་ཁོ་སྤྱི་བུ། །སེམས་ཅན་རི་ཡོད་བྱང་སེམས་གྱིས། །དགེ་བཅུའི་ལམ་ལ་བཀོད་པ་
བས། །དབེན་པར་སེལ་ལ་གཏོགས་ཅམ་དུ། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་གཅིག་
བར། །ཡིད་ཆེས་ཐུན་དྲི་ཞིང་དཔུང། །ལུང་སྤྱོད་བུ་སྤྱིར་གནས་ན་ཡང་། །ཆེས་ཆེར་
བསོད་ནམས་མང་འཕེལ་ཏེ། །ལས་སྤྱིབ་རྣམ་དག་ཆགས་སྤྱུར་བུལ། །ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའང་སྤྱུར་ཐོབ་སྤྱིར། །༥ །དགེ་བའི་བཤེས་གྱིས་ཡོངས་ཟིན་པའི། །བྱང་
སེམས་དཔལ་སྤྱིགས་ལས་རྣམས་གྱུར། །ཆོ་འདོར་ལུས་སེམས་གཞོད་ཅམ་དང་། །ཁྱི་
ལམ་གྱིས་གྱུར་བུ་བར་འཁྱུར། །སངས་རྒྱས་དཔག་མེད་ལས་བསྤྱོད་པའི། །མཚོད་
སྤྱིན་བསྐྱུལ་བཟུང་དགེ་ཅན་རྣམས། །དགེ་བཤེས་བསྤྱོད་བཀུར་བུས་པ་ཡིས། །སྤྱོད་
གཅིག་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །གཏོར་བཅུད་བར་བཅུ་སྤྱལ་བཅུ་སྤྱིགས། །ཡོན་ཏན་
མཐའ་ལས་སྤྱུར་ཐོབ་འཁྱུར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་བྱ་བ་བཞིན། །དགེ་བཤེས་བསྤྱོད་
ཅིར་བསྤྱོད་བཀུར་བུ། །བྱག་གི་བུ་སྤྱིབ་རབ་འབར་བཞིན། །སྤྱི་དགའི་བཤེས་གཞོན་

སྤྱད་བར་གསུང་། །

འཇགས་པ་དེ་པའི་ན་གཤེགས་པའི་མེན་དམ་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་ཕྱི་མེ་ལྟར་པའི་ལྟ་བུ་མ་འདྲུག་པ་པའི་མེན་པ་ཞེས་པུ་བ་

(༤༥ན)ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འཇགས་པ་ལྟར་མེད་འབྱུང་པ་ལྟར་པའི་མེན་པ་ལས། ལྷན་རིང་པ་གྲེས་པ་ལྟར་
 ལྟར་གྱང་། །དུག་ཅན་ཟས་ཟོས་དེ་ལྟ་མིན། །དེ་པའི་ན་མ་ཐོས་པ་ནི་སྤྱ། །བྱང་མེས་ས་
 དམན་པ་ཐོས་ན་མིན། །དེ་ལྟར་གཞན་མེས་ས་པལྟར་རྟུས་པའི། །སྤྱོད་དཔོན་མ་པའི་གས་
 ཆོས་མི་འཆད། །ཡོན་ཏན་རྣམ་སྤྱོད་བསམ་ཤེས་མོགས། །དེ་པའི་ན་གཤེགས་པ་མ་
 གཏོགས་པའི། །སྤྱས་གྱང་བསམ་ཕྱིས་མི་ཁྱབ་པས། །དད་པས་རྟོགས་བྱའི་ཆོས་བཞི་
 འཇགས་པ་མ་པའི་འབྱུང་པའི་མདོ་ལས། གསུང་། །རི་དུགས་སྤྱིག་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་པའི་ན་མིན། །སྤྱོད་
 དཔོན་རན་པའི་མན་ངག་གི། །རྗེས་འབྲང་ཆོས་མིན་ཆོས་སྤྱུ་མེས་ས། །སོར་མོའི་ཐེང་བ་
 རི་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་བྱ་བའི་ཐོག་མཐའ་བར། །གཉེན་པོའི་སྐབས་མེད་ཉོན་
 མོངས་ཆེ། །མཐའ་ལ་གཉེན་པོས་བཅོམ་རུས་འབྱིང་། །སྤྱིས་ཅམ་འགོག་རུས་རྒྱུ་དུ་
 ཡིན། །མདོར་ན་ཉོན་མོངས་སྤྱིག་གང་ཡང་། །འཛེམ་མེད་དགའ་མགུ་ཆེན་པོ་ཡིན། །
 གཉེན་པོས་མ་ཁྱབ་འགྱོད་བཅས་འབྱིང་། །སྤྱར་བ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱུ་རྒྱུ་དུར་མདོར་ཤོན་མཆོག་
 སྤྱོད་ལས། གསུང་། །ཉིང་མའི་སྤྱོད་པོ་འཛེམ་པོ་བརྒྱ་པོའི་མདོའི་དོན། །འཛེམ་སྤྱོད་འདོད་རྣལ་འབྱོར་
 ཅན། །གནས་དང་སྤྱད་པར་མི་བྱའི་ཆོས། །བརྒྱ་ཆོན་གཉིས་དང་མ་བྱལ་ན། །འདོད་
 དགེ་མི་འབྱུང་སྤྱར་གྱུ་བ་འང་ཉམས། །ཉིང་འཛེམ་ཐེག་པ་མ་བརྒྱབས་ན། །དགེ་གཞན་
 བསགས་གྱང་དོན་མི་འབྱུང་། །ལོངས་སྤྱོད་དད་སྤྱོད་མེས་ས་རན་སྤྱེ། །རྒྱལ་པོའི་ཁྱིམ་ས་
 འགལ་དཔུལ་བར་ལྟར། །ཡོ་བྱད་ལྟར་ཞིང་མ་ཆགས་ན། །ཉིང་འཛེམ་སྤྱུ་རན་འདའ་
 ལ་ཐོབ། །ནན་ཏན་ཉིང་འཛེམ་མ་ཐོབ་གྱང་། །ལྟ་བཅས་མཆོད་བསྐྱོད་བདག་གིས་
 དབང་། །རབ་བྱུང་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་ཉམས་གྱུར་གྱང་། །སྤྱེ་ཐེག་ཆ་ལྟགས་མཐུན་གྱུར་ན། །
 མཐོང་བ་ཅམ་ཕྱིས་ལྟག་བསམ་བརྒྱ། །སྤྱེ་བས་རིན་ཆེན་བརྒྱ་ཐོབ་འབྱུང་། །དེ་པས་

རྒྱལ་སྤོན་དབང་ཆེན་ལུས། །དེ་ལ་ཁྱིམ་སྤོང་ལ་གནང་ན། །དེག་སོགས་ཆོས་མིན་ལུ་ཅི་
 སྤོས། །ཁྱིམ་པས་མཆོད་ན་ལྷ་འདས་རྒྱ། །དག་སྤོང་རྒྱལ་ཉམས་སྤྱིག་སྤོང་དེ། །ཁྱེ་
 མཆོག་གྲུ་བ་ཤི་བ་ལྷར། །དག་སྤོང་ཁྱོད་དུ་མོ་འདྲ་ཡང་། །གཞན་ལ་ཡན་བདེའི་དོན་ཆེན་
 འབྱུང་། །བསད་(༤༥)མིག་སྤྱང་ན་མིག་སྤྱན་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་སྤོ་མིག་
 འབྱེད། །བདུག་སྤོས་ཆོག་གྲུ་དྲི་བ་ལུང་པོ། །གཞན་གྱི་དད་བས་བསྐྱེགས་ཏེ་ཡན། །
 དེ་དག་ཡོངས་དག་དག་འདུན་ནང་། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ལྷན་ཅིག་བཀག། །ཆོས་གྱི་
 སྤོང་མིན་འདི་སྤྱིར་ལུང་། །རབ་ལྷུང་སྤྱིག་ལས་ཅུ་བཞི་བསྐྱུང་། །སོ་སྤྱི་ལྷུང་འདས་བདེ་
 མོ་བ་རྒྱ། །ཁྱེ་སྤྱིགས་ཁྱིམ་པས་དག་སྤོང་གི་ །ཉམས་སྤོང་གནང་བའི་སྐབས་མེད་དེ། །ལ་
 རྟོག་བརྩ་དང་ཆོས་མིན་བརྩས། །ཉམས་ཉམས་བདེན་པའང་མི་གྲོང་ངོ། །གནས་བརྩན་
 མཁས་པས་དག་འདུན་ནང་། །ཆོས་བཞིན་གྲོང་ནས་ཆད་པ་བཅད། །ལཱུ་ཡིས་མི་ཉན་
 རྒྱལ་སྤོན་བསྐྱུལ། །དེས་གྲུང་ལ་ལུབ་སྤྱིག་ཆེན་པོ། །ལངོན་སུམ་མི་སྤྱང་སྤྱང་ཅིག་
 བཞག། །བསྐྱུང་མའི་ལྷས་བསྐྱུལ་ལངོན་སུམ་ཆོ། །གནས་ན་ཆོས་བཞིན་སྤྱིར་དབྱུང་
 ངོ། །དཔེར་ན་ཁྱིམ་གི་ཡོག་སྤྱད་དང་། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་རོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ནོར་དང་
 སྤྱི་བཀགས་སོགས། །སྤོ་ཆོགས་ཐབས་གྱིས་རྒྱལ་སྤོན་ཀུན། །རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་རན་པའི་
 གོགས་བྱས་ནས། །ནན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བཞག་གྲུང་ན། །ཁྱིམ་ས་ལྷན་དག་སྤོང་ཁྱིམ་ས་
 བསྐྱུང་སྤྱིར། །ཉམས་ལ་ཁྱེ་སྤོང་མི་བསྤྱེད་ཅིང་། །རྒྱལ་སྤོན་གཞོད་པར་མ་གྲུང་བར། །
 གནས་དེ་སྤོང་ལ་གནས་གཞན་མོང་། །ལངོར་ན་རབ་ལྷུང་ཆ་སྤྱང་ཅུམ། །རྒྱལ་སྤོན་
 ཀུན་གྱིས་གཅིས་སྤྱིས་བྱ། །སྤོན་དུས་གྲུང་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །ཁྱིན་སོ་བལ་གྲུང་ཁྱིས་
 པ་བཞིན། །འཕགས་པ་ཤིན་དུ་རྒྱས་པའི་ཆོས་པོའི་སྤྱི་མའི་སྤྱིར་པ་ཞིག་ལྷུང་པའི་མེད་པས། །ཆོས་གྱི་གནས་པའི་
 དག་སྤོང་ལ། །བསྤོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོ་བྱད་གང་། །བསྐྱུ་འབྱོག་ཁྱོད་པའི་རིགས་གང་
 ལ། །མི་འདོད་ཉི་ལུ་མཁོང་ཆོས་འབྱུང་། །འཕགས་པ་ཆོས་པར་མཁོང་པར་ལྷན་པའི་མེད་པས། །ཉི་ལ་ནས་

མཁའ་མེ་ཆོམ་ཆུ། བྱེད་ཤིང་སངས་དྲི་བཟང་དང་། ཟམ་ཕྱེགས་ཅི་སྒྲུབ་བཅུ་པོ་ཡིས། །
 མངས་རྒྱལ་དཔེ་འདྲ་ཁོང་ཆུད་བྱ། རྒྱལ་ཐུན་ཕྱུ་སྒྲིབ་ཏིང་འཛིན་ལས། མེས་མ་ཉིད་
 ཡོངས་རྒྱལ་བདགས་གཞིག་བཅས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་འཕུག་བཅུ་པོ་ཡིས། མངས་རྒྱལ་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། བདག་ཉིད་དོན་ས་ལེགས་ལྟ་བུས། རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་མེ་དག་
 སྒྲིང་བཞི། གཞིན་ཅུ་ཆུང་དུ་དག་ལ་ཡང་། བྱེད་མེད་ཐེལ་གཞོན་མི་བྱ་གཞིན་ཅུ་རེ་མེད་
 ལས། གསུངས། །(༤༩)མེས་ས་ཅན་སྒྲི་སྒྲིགས་ཆོས་ཅན་ཕྱུ་སྒྲིབ་ལ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡོངས་གྲོལ་ཕྱིར། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞེན་པ་ནི། ཆོངས་སྒྲིང་ཡོངས་སྒྲིང་གས་
 པར་པོ་བོད་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་། འགགས་པ་དག་པོའི་བཤེས་གཉེན་བཞེན་པའི་མེད་པར་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་
 གསུངས། །ལྟོན་པ་མཁས་པའི་དགག་རྒྱལ་བཞིན། སྒྲིན་ནས་སྒྲིགས་བདག་
 བཀག་ནས། སྒྲིང་ཡང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མཆིས་པས། བདག་ཡོད་ཅེས་བྱང་བཀའ་མེད་
 འདས་ཆེན་ལས། ལྟུ་ཏྲ། །ལེའོར་བའི་རྒྱ་མཆོལ་སྒྲིལ་བའི། རྒྱལ་བྲིམས་རྒྱལ་བའི་ཆ་
 ཤས་ཅམ། ཉོན་མོངས་སྒྲིན་པོར་མི་སྒྲིན་པའི། བསྐྱར་མེས་ས་རྩོ་རྩོ་ལྟར་འདས་ཆེན་ལུང་
 རྒྱལ་ལས། བརྟན་པའོ། བྲིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྒྲིབས། སྒྲི་འདོད་ན་རྒྱ་འཆི་མི་
 འདོད། མཁས་པས་ཐོག་མ་སྒྲི་བ་ནས། སྒྲིན་དུ་རྟོག་ཅིང་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་། བཀྲ་
 ཤིས་སྒྲིན་ཀ་ས་ལ་སོགས། དཔེ་རྒྱལ་གིས་ནི་རྒྱལ་པར་འདས་ཆེན་ལུང་རྒྱལ་ལས། གསུངས། །
 ལྟུ་གཅིག་གི་བས་ས་མཁའ་གི་བར་འདོད། དེ་བཞིན་སྒྲིག་ཅན་འགྲོད་མེད་ལོག་སྒྲིང་
 ཅན། དཔུལ་སྒྲིས་འགྲོད་པར་གྱུར་ན་སྒྲིང་ཅིག་ཅམ། དག་ཅ་སྒྲི་ཕྱིར་བྱང་མེས་ས་
 འགྲོ་བར་འདོད། རྒྱལ་ལྟར་འགྲོད་མེད་ཡོན་ཏུན་ཀུན་གྱི་གཞི། རྒྱལ་འཆལ་འགྲོད་
 དང་བཅས་པའི་མཐོལ་བཤགས་སྒྲིས། རྒྱང་ཟང་ཅམ་གྱི་སྒྲིག་ཅན་ཀུན་བཅོས་ཅུས། །
 དག་ཆེན་གཅིག་ལུ་འདི་ལ་ནན་ཏུན་བྱ། ལྟུ་མེས་ས་དབང་ཆེན་པོ་རྟོག་དུ་འདི་སྒྲིས་དུ། །
 བདག་སྒྲིན་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་བར་དུ་ནི། ལུས་མེས་ས་དབང་གིས་མི་དགའི་རྒྱ་

ཕྱིན་གྱིས། །འཁོར་བར་རམ་མོང་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པར་སྤྱོད། །ཐེག་གསུམ་ལམ་
ལས་ཐག་རིང་བྱས་སྒྲུལ་ནས། །ལུས་དང་སེམས་ལ་རབ་འཛིགས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད། །
སྤྱིག་སྤྱོད་དགེ་བའི་ལམ་འཕྲུག་འདི་ལྟ་སྟེ། །དཔེར་ན་སྐྱུལ་གནོད་བསྐྱར་མི་བློས་ཐར་
བཞིན། །ཇི་ལྟར་མི་དེས་སྐྱུལ་གདུག་བཞི། །རིགས་རན་ལྔ་དང་ཉེ་འཆོས་གཅིག་ །དག་
ཆེན་དུག་གིས་འཛིགས་སྐྱར་དེ། །གྲོང་སྤོང་བཏང་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས། །ཁུ་ཆེན་དང་
ཐུང་གི་ཁའང་། །སྐྱུལ་དགས་གནོད་པ་མེད་སྒྲུལ་ནས། །ཅུ་བརྒྱུས་གཞིངས་བཅས་པ་
རོལ་དུ། །(༤༧བ)ཡིད་ཆེས་འཛིགས་མེད་བདེ་བར་སྤྱིན། །དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་ཆེ། །འདས་ཆེན་ཐོས་ནས་འཛིན་བའང་། །ལུས་ལ་སྐྱུལ་གནོད་འདྲར་རྟོགས་
ནས། །སྤྱིང་སྤྱོབས་སེམས་གྱིས་པ་རོལ་སྤྱིན། །ཆེ་བཞིའི་སྐྱུལ་གདུག་ཐུང་པོ་ལྟའི། །
རིགས་རན་དང་ནི་འདོད་ཆགས་གྱིས། །ཉེ་འཆོས་བྱས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་ལྟོག་ །ནང་གི་སྤྱི་
མ་ཆེད་གྲོང་སྤོང་ཞུགས། །སྤྱི་ཡི་ཡུལ་དུག་དག་འཛིགས་ནས། །བདེན་པའི་ལམ་ཞུགས་
ཉོན་མོངས་གྱི། །ཁུ་ཆེན་གཉེན་པོའི་གྲུ་བཀྲལ་དེ། །རྟག་བདེའི་ཐུང་ན་འདས་པར་
སྤྱིན། །འདས་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་མན་ངག་གོ། ། །དཀའ་ཐུབ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་
པས་ཀྱང་། །ཐུང་ན་འདས་ལ་མི་ཉེ་སྟེ། །དགེ་བཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་ཆོས་ཉན། །ནན་
ཉན་ཡིད་བྱེད་ཇི་བཞིན་སྐྱབ། །ཉེ་རྒྱ་འདི་བཞིའི་པ་རོལ་ན། །ཐུང་ན་འདས་འཕྱར་
གནས་མེད་དོ། །ལྟམ་དང་། །བདག་དང་བདག་གི་མཛའ་པོ་ལ། །གནོད་བྱས་བྱེད་དང་
བྱེད་འདོད་སྒྲུལ། །བདག་དང་མི་མཛའ་དོན་བྱས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་འཕྱར་མནར་
སེམས་དག། །ལས་སེམས་འདི་རང་རྩོམ་མིན། །ཅམ་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་སྤྱིར། །གང་གིས་སེམས་གྱི་
གསོས་འདེབས་ཡིན། །ཆོས་ཅམ་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་སྤྱིར། །བདག་དང་བདག་གིས་བྱ་བ་
མེད། །གཞན་ཅམ་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་སྤྱིར། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཆོས་ཀྱང་མེད། །
ཐུབས་ལྡན་གོ་རིམ་དེ་ལྟ་བུས། །གནས་ལུགས་རྟོན་ནས་ཅེ་གཅིག་སྒྲོམ། །དགེ་བའི་

བཤེས་ཀྱི་གདམས་པ་གལ་ལྟགས་པས། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དབྱེས་པར་
 འབྱུང་། །དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་ཚིག་དང་མི་འགལ་གནས། །ཐམས་ཅད་སུམ་པ་ཉིད་
 དུ་འཇམ་ཤིན་ཏུ་ཉིད། །དགེ་བཤེས་ཚིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་བྱ་བས། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་
 རྣམས་ཀྱང་ཉི་བར་བསྐྱེན། །དགེ་བཤེས་ཡིད་ལ་བྱ་དང་མི་འབྲལ་བས། །བྱང་སེམས་
 དེ་ལ་དོན་རྣམས་ལས་ཆེན་ཀྱི་རྩལ་བཟང་གི་ལེན་ལས། མངོན་དུ་འབྱུང་། །ཡམན་རྩལ་གདོན་གྱིས་
 དཀྱུགས་པ་མ་གདོགས་པ། །རང་བཞིན་ངེས་མེད་ལན་བདགས་ཉམ་ཐག་པས། །འགྲོ་
 གང་ཆགས་སྤང་བདད་སྒྲིམས་གནས་མིན་པར། །བྱམས་དང་སྒྲིང་རྗེས་གནས་སུ་གོ་
 བར་བྱ། །བདག་གིས་བྱ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཞུས་པའི་སྐབས་ཞིག་
 ར་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། (403)བྱངས་སྒྲིག་ལུང་ལ་འཛེམས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་གང་
 ཡང་མཐོང་བྱོམ་དུན་རིག་བྱུང་ཅུམ་ནས་ཆགས་སྤང་སྒྲེ་བ་ལྟ་ཞིག། །བདད་སྒྲིམས་གྱིས་
 ཡལ་བར་འདོར་བ་ཡང་མ་ཐོད་པར་བྱམས་སྒྲིང་རྗེས་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་སྒྲིའི་ལུགས་སྒྲུལ་ཟིན་ངེས་ཤེས་པ་ཞིག་བྱས་ཡོད། རྟོད་གྱིས་མ་བསམ་པའི་
 རྟོགས་ནས་ང་ལ་སྐྱར་པ་མ་འདེབས་དགའ་བ་སྒྲིམ་གསུངས། འོན་པར་གྱིང་དེ་ལྟར་
 འབྱུང་བའི་ཐབས་ཨེ་ཡོད་ཞུས་པས་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་རྩལ་གསུམ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་
 དང་མ་བྲལ་བར་ནན་ཏན་གྱིས་བསམས་ན་སྒྲེ་གསུངས། རྩལ་གསུམ་གང་ལགས་ཞུས་
 པས། འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་གྱིས་དཀྱུགས་པའི་འགྲོ་
 སེམས་སྒྲོ་བྱུང་བས་བྱེད་མཁས་མིན་ཅུམ་ལ་ཉི་རིང་དུ་བཟུང་ནས་ཆགས་སྤང་སྒྲེ་དོན་
 མེད། འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་ལ་མར་གྱུར་ནས་ཕན་འདོགས་པ་དང་། སྒྲིག་སྒྲིག་གིས་
 བཅིངས་པའི་ཉམ་ཐག་པའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པས། དེ་དག་བསམས་ན་ཡལ་
 བར་འདོར་བའི་གནས་མེད་པར་བྱམས་དང་སྒྲིང་རྗེས་གཅེས་པར་འཛིན་པ་རང་སྒྲོབས་
 གྱིས་སྒྲེ་གསུངས། འགྲོ་བ་གཞན་ལ་ཆགས་སྤང་སྒྲེ་བའི་ཚབ་དུ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེས་སྒྲེ་བ་

[illegible]

॥ एतन्मेषादप्युदयति कश्चिन्नमोऽयमस्य सुखं कुरुते । मेषादप्युदयति
 मेषादप्युदयति कश्चिन्नमोऽयमस्य सुखं कुरुते । मेषादप्युदयति
 मेषादप्युदयति कश्चिन्नमोऽयमस्य सुखं कुरुते । मेषादप्युदयति

ཡིན་ལགས། དེ་གཉིས་པར་ཁྱབ་ཚུར་ཁྱབ་ཡེ་ཡིན་ལགས། རང་གི་སློ་རིག་གིས་
གསུམ་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་གིས་པ། རང་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་བཅས། དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་གི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནམ་མིན། དེ་རྣམས་དོན་སོ་སོར་གསལ་པོ་རྟེན་གཞིགས། སློ་པ་གན་
པའི་སློ་བོར་སློ་པ་བ་མཁུན། ལྷན་མས་ཅད་མཁུན་པའི་ཞབས་པད་སློ་བོས་མཆོད། །སློ་
སློང་ཞེས་པའི་སློ་ནི། རང་གི་སློ་སློ་ཅམ་དེ་ཡིན་འདྲ་ལགས། སློང་ཚུལ་ནི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་དག་ཐོག་ནས་རིང་དུ་བསམ་པ་ལས། རང་གི་སློ་གང་སྤྱད་སྤྱི་ལས་དེའི་རོ་བོར་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་འབད་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱུང་པ་ན། ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སློ་
ནས་སློ་འབྱོརས་པ་ཡིན་འདྲ་ལགས། རང་གི་སློ་ཚུལ་བསམས་པ་ལ་ཆེར་མ་སློས་
པར་བ་མལ་པའི་རྒྱན་བསམ་བཞིན་དུ་ལས་དེའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་དུ་འདུག་པ་ན།
ཚུལ་མེད་ཀྱི་སློང་བ་དང་། ཚུལ་མེད་ཀྱི་སློ་འབྱོརས་པ་ཡང་ཟེར། དེ་འདྲའི་སློ་འབྱོརས་
པ་དང་། སེམས་འབྱོརས་པ་གཉིས་རེས་པར་དོན་གཅིག་ཡིན་འདུག། རང་གི་ཡུལ་དང་
(49)ན་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སློ་དང་། རང་ཡུལ་རིག་པས་རིག་པ། དེ་གིས་པས་
གིས་པ་ཟེར་བ་དང་། དེ་གསུམ་སིང་གིས་སོ་སོར་བྱས་པ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་འདུག་
ལགས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སི་འདྲ་བའི་བྱུང་ཡང་། སློ་རིག་གིས་
གསུམ་ཆར་ཡིན་པར་མཚུངས་ཞིང་། དེ་ནས་སིག་གི་རྣམ་གིས། རྣ་བའི་རྣམ་གིས།
སྤྱི་རྣམ་གིས། ལྟེ་རྣམ་གིས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་གིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གིས་བཅས་དུག་ལ་
རྣམ་གིས་ཆོགས་དུག་ཟེར། ཁྱད་པར་ནི། སོ་སོ་སློ་བོའི་ཆེ་རང་རང་གི་ཐུན་སོར་མ་ཡིན་
པའི་བདག་རྟེན་སིག་དབང་སོགས་ལས་སློ་ཚུལ་གྱི་སློ་ནས་གཙོ་བོར་བཞག་ཅིང་། མདོར་
ན་གོང་གི་སིག་གིས་སོགས་དང་པོ་ལྟ་བུ་སློ་རིག་གིས་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་། དུག་པ་ཡིད་
ཀྱི་གིས་པ་མ་རེད་ལགས། དེ་ནས་ཡིད་ཀྱི་གིས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱང་
དོན་གཅིག་མིན་ཏེ། སློང་ཉིད་མཛོམས་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་གིས་པ་རྣམས། ཡིད་

བེས་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པ་མིན་འདུག་ལགས། དེ་ཡེན་དུ་མངམ་མུས་མས་རྟོག་པ་མང་
 ཀྱང་། ཡིད་བེས་ཡོད་པ་མཆོས། གང་ལ་དགོངས་ནས་མཆོད་པ་འོ་རོམ་ཐོག་དུ་སྒྲིན་པ་
 ཞིག་ཅི་ནས་མཆོད་ལགས།

མཐུས་ཅད་མཆོད་པ་སྤྱིར་རྗེས་སུ་བཞག་པས། །སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པ་བཀའ་དྲིན་
 ཆེ་ལགས་ཀྱང་། །རང་ནོར་སྤང་ཚུལ་འདི་འདྲ་གཟེར་ཆེ་བས། །དེ་ནི་དག་པའི་དགྱིལ་
 ལམ་ལ་བརྟན་དུ་གསོལ། །མདོར་ན་རྣམ་ཀུན་བདག་གི་ལས་ངན་པ་དང་། །བསོད་
 བསམ་དམན་པའི་སྤྱོད་ཆ་ཟད་ནས། །མགོན་པོ་ཚྱོད་ཀྱི་ཕྱགས་རྗེའི་མཛད་པ། །སྤྱོད་
 བ་མེད་པ་ཁོ་ན་བདག་ལ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་སྦྱབས་འདུག་ཡང་དག་པ་མདོར་དུ་འགྱུར་
 བ་ཞིག་ཅི་ནས་མཆོད་ལགས། །བཞི་ཕྱེ་ནས་ཕྱན་སྦྱབས་འོག་པས་གུས་པ་ཆེན་པོས་
 ལུལ། །

མཛེས་པའི་རང་ལས་སྒྲིག་གིས་དོ་རྗེའི་ས་གཞི་རྩ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་ཤི་མེད་དང་བཅས་
 པའི་དབུས་སུ་མཆོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁར་གྱུ་བཞི་
 སྒོ་བཞི་པའི་ནང་དུ་སྒྲུ་ཆོགས་པར་སྒྲུ་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལའོར་བྱི་གངན་ལ་རང་ཉིད་སྒྲུ་རྩོ་
 རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་བྱི་སྒྲུར་བྱུར། རང་འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོར་གསལ་(༥༡)བ་
 པའི་ཐུགས་ཀ་ཅས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་དཔལ་རྩོ་
 རྗེ་འཛིན་པ་བྱི་རྒྱུ་པར་སྒྲུ་རྩོ་རྩོ་ཉི་མའི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱུར་པ་ལས།
 རང་ཉིད་འབྲས་བུ་རྩོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྩོ་རྗེ་འཛིན་པ་བྱི་ཞེས་ཐོག་སམ་ཆོག་དུས་བཞིན་ལུ་ཤོ།

[illegible]

བཅོམ་ལྷན་དང་ལྷན་གྱི་ལ་འཛམ་དབལ་གྱི་ཁྱོད་ལྷོ་ཆོག་ལ་ལོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ལྷོ་ལ་བདག་ཅག་ལ་ལོག་ལ་བའི་ལོམས་ཅན་ཐམས་ཅན་གྱི་རྒྱུག་རྒྱུ་དང་། དལ་ཆོག་

ཀུན་གྱི་ཡུལ་དང་བཅུ། གཅིག་ཏུ་བརྟུན་པ་དཔལ་མེད་ཟུང་ལུང་ཅན། །དུང་སྒྲིག་
 གོ་ས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་པའི་མཆོད་དཔེ་ལྟ། །རབ་དཀར་འཇམ་མགོན་སྐྱ་མཁས་པ་དག་ལ་
 ཟུངས། །མགོན་པོ་ཚྱུང་གི་ཆོས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །ལྷུ་ལ་པར་བཅས་པའི་བྱིན་
 རྒྱལ་མ་ལུས་པར། །བདག་གི་སེམས་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲེས་པ་ཡི། །བྱིན་རྒྱལ་པོ་དག་ལ་
 རྟོན་ཅི་ཡང་སྤུལ་དུ་གསོལ། །ཚྱུང་གི་བརྟུན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡི། །སྤྱིར་པོ་མདོ་སྐྱབས་
 ཀུན་གྱི་གནད་བརྟུན་པ། །འདི་དང་ཆོར་བས་ཀུན་ཏུ་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ཐོས་བསམ་
 རྫོམ་པའི་བྱ་བས་འདའ་བར་ཤོག །སློབ་ཟུང་བྱུང་དབང་རྫོ་རྩེ་འཆར་དབང་གི། །གདམས་
 དག་སྤྱིར་པོ་བྱན་བཞིར་རྫོམ་པའི་མཐུས། །སྐྱ་མ་ལུ་ཡི་བྱིན་རྒྱལ་པོ་དཀྱུགས་ནས། །
 ཆོ་ལྷག་དོན་ལྷན་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །འདི་དང་འཁོར་ཆོ་ཆོར་བས་ཀུན། །འཁོར་
 ལོ་བཞི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ཐེག་མཆོག་བཤེས་གཉེན་མཉེས་ཟུང་པའི། །ལེགས་
 ཆོགས་ཅུ་བ་ཚུགས་པར་ཤོག །བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་སྡེ་སྡོད་གསུམ། །སྡེས་སུ་གསུམ་
 དང་རིམ་བཤུལ་། །སྡོན་བྱོན་རྒྱུ་པ་གཙོར་འདོན་པའི། །བཀའ་གདམས་རྣམས་ཐུང་
 བཅོམ་པར་ཤོག །སྡེ་བ་འདི་དང་སྡེ་བ་གཞན། །རི་མྱིང་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །དེ་
 མྱིང་སྐྱ་མའི་ཞབས་དྲུང་། །འབྲལ་བ་མེད་པར་སྡེ་བར་ཤོག །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ४ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ५ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ६ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ७ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ८ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ९ ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १० ॥

༥༥ ། དགེ་ཅན་མངོན་མཐོ་བཅས་སྤྱི་མཐུན་དུ་བསྐྱོད་པ་འདོན་བསྐྱེད་པའི་(༥༥བ)
ལྟར་བྱ་ཏེ། བདག་གཞན་གྱིས་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་མོགས་པའི་ལུས་རྒྱུ་ཡིད་གསུམ་
གྱི་སྐྱོ་མས་དུས་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་ཅན་རི་ལྷོད་

ཅིག་པུམ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་བསྡུས་ཤིང་རྒྱུ་མཉམས་ཏེ་ཐོ་མཉམས་པའི་མཁུ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་དེར་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་མིང་བྱང་
 རྒྱུ་མིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་མཆོག་ཆོང་ལ་མ་ཞོར་བ་ལ་ལུང་རིགས་མན་
 དག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་དྲམས་པའི་རིམ་ཤེས་ནས་དག་རྟེན་ནས་རྒྱུ་པ་པས་མཐར་ཕྱིན་
 བར་བྱས་པ་ལས། རྒྱལ་པའི་དམ་ཆོས་ས་ལུས་པ་རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་དུ་
 འཛིན་ཅིང་སྟེལ་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཉི་བར་མཐོ་བའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་ཆོང་བའི་ལུས་སེམས་སྟོབས་པོ་ཆེ་བོབ་པ་དང་སྤང་ཅིག་
 ཅམ་ཡང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །དེ་དག་གི་ཆོ་ནའང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་བཅེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པས་ནང་གསུམ་གསུམ་གཅིག་གི་རྒྱལ་དུ་རྟག་དུ་མཉེས་བཞིན་རྗེས་
 ལྷ་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག །རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོ་ན་ཡང་། ཞེས་པ་མན་བདེ་སྟོན་དགུས་
 བཞིན་བྱ་ཞིང་དམིགས་བསལ། རྒྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོ་མ་གསུམ་ནས་པར་དག་པའི་
 རྟེན་ལ་ལས་འབྲས་ལ་གཏོང་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དང་། རིམ་འབྱུང་
 དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་། ལྷ་བརྒྱས་པར་དག་པ་དང་། ལས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱལ་འབྱོར་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་རྩྭ་ལ་བ་མེད་པའི་སྟོང་བ་
 རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འདུག་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་མན་ཡང་བདེ་སྟོན་བཞིན་བྱའོ། །

༥ བྱང་མེས་མ་གྱི་དུས་དྲན་ནི། རོན་ཡིད་ལ་བྱེད་བཞིན་དུ། བདག་གིས་གནས་
ལུས་ཡོངས་སྒྲིད་བགྱི་བ་གྲོགས་ལ་ཁོང་དང་བཅས་པ་བསམ་ཅན་གྱི་སྣ་ལ་ལུས་ཞིང་།
མེས་མ་ཅན་ལ་བཏང་ཐོན་པས། དེ་རིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་གྲྲ་མ་མཚོན་པ་དང་།
གཞན་དོན་གྱི་བྱིར་དུ། འདི་དག་ལ་སྐབས་དང་འཆོས་སྐབས་ཡོངས་སུ་དེ་བྱ་བ་བྱུང་།
ཁྱིམ་མ་གྱི་ཚུལ་ཁྱིམ་སྐྱོམ་།

༥ མཆོད་པའཇམ་མཁུང་འདྲེན་མཆོག་སྒྲིན་པ་སྐྱེས་(༥༩ན)མཆོག་བྱམས་འཇམ་པ་བྱུང་ས། །
 འཇམ་གྱིང་པམ་བདེས་བརྒྱན་པའི་བཀྲ་བྱུང་དང་། །ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ལྷ་སྤྲུལ་བྱུང་བོན་
 ལ། །མཆོད་པ་འབུལ་ལོ་སྒྲོད་བཅུད་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ས། །ཕུལ་བྱུང་རྩོམ་པ་ཁྱེད་ཀྱི་
 བཀ་ཆོ་བ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱུ་མཆོད་ལུང་བརྒྱན་བྱ་བརྒྱད་དང་། །མཆོངས་མེད་སྒྲོ་བཟང་
 གྲགས་པ་ཡབ་སྐུ་ལ། །མཆོད་པ་འབུལ་ལོ་རྣམ་ཐར་འཁྱེད་ས་པར་ཤོག །ཟབ་དང་
 རྒྱ་ཆེའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལ། །དབང་བརྒྱར་ཐབས་ཤེས་ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱལ་ས་
 ཅན། །དོན་ཆེན་མཛད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་རྣམས་ལ། །མཆོད་པ་འབུལ་ལོ་བདག་
 སོགས་ཁྱེད་འདྲར་ཤོག །སྐབས་གནས་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་དང་། །ཡི་
 དམ་འདོད་དགུའི་མཆོག་སྤྱུལ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཆོས་སྒྲོང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་ཆོག་ས་རྣམས་
 ལ། །མཆོད་པ་འབུལ་ལོ་དོན་གཉིས་མཐར་བྱིན་ཤོག །བདེ་འདོད་རེ་བས་འདོད་པ་མི་
 འཆོལ་བར། །སྤྲུག་བསྐལ་དོགས་བས་ཐར་པའི་འཇུག་སྒྲོ་ལ། །མ་རྩོར་འཁྱིད་པའི་
 མ་ཁན་སྒྲོ་བ་རྗེས་ཞུགས་པའི། །དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོག་ས་གྱིས་གང་བར་ཤོག །
 སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོང་རྗེ་བཤད་སྐབས་གང་ལ་ཡང་། །བཅོག་ལྷན་མེད་པའི་མཆོས་རིན་པོ་ཆེ། །
 ལུ་བརྒྱད་རྣལ་འབྱོར་དམ་པས་རབ་བསྐྱུངས་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱང་འདི་ཡིས་
 འཆོ་བར་ཤོག །

མཆོད་པ་འདོད་རྒྱུ་མཆོག་སྤྱུལ་ཞེས་པུ་པ་འདྲི་ནི་གེ་འཁྱེད་རྒྱལ་མིང་པ་སྒྲོ་བཟང་འཇམ་པ་བྱུང་ས་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་རྒྱར་
 བཞོ། ॥

༥ རོ་བོ་སྤྱུ་རྒྱུ་ཆོའི་པ་ཐོད་པ་འཇུག་པ་ལ། །ཚི་སྤྱུ་སྒྲི། དང་པོར་གང་གི་དོན་དུ་ཤུགས་བསྐྱེད་
 བཞིན། །བར་དུ་སྒྲོད་མེད་བརྒྱན་བས་ཆོག་ས་བསགས་ནས། །མཐའ་མར་རྫོགས་བྱུང་
 རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། །གཟུགས་སྤྱིའི་རྣམ་པར་རོལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རྒྱལ་པོ་
 བྱམས་པའི་སྒྲོབས་དང་སྒྲོ་འདྲེན་སོགས། །སྤྱིས་པའི་རབས་ཀྱི་སྤྱིན་སོགས་སྒྲོད་པའི་

འབུམ། །དུས་བབས་ཁིང་འདིར་བརྟུ་གཉིས་མཛད་པ་ཅན། །ཕྱོད་པ་ཟས་གཙང་ཟས་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བྱུགས་དགོངས་རྒྱ་ཆེ་ཟེ་མེ་མོ་བདེན་པའི་དོན། །གསུངས་པ་
ཇི་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡི། །ཉན་རང་རྒྱལ་ཟས་སྒྲིན་གྲོལ་སྒྲལ་ལུ་རྩལ་སྒྲལ། །(༡༩བ)
སྒྲུ་དངོས་གདུལ་བྱར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཆེས་ཆེར་ཕྱི་ག་སྒྲིབ་ཅན་ལ་ཐབས་
སའམ་གྱིས། །ཆོངས་པས་རྒྱ་རྒྱར་བཟོ་བོས་འདུ་བྱེད་བརྒྱན། །གར་སྒྲུ་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་
མེད་མཛད་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་ཁིང་མཆོག་གྱུར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཐོས་པ་
ཅམ་གྱིས་མཐལ་བ་དོན་གཉིར་ནས། །ལུས་བསྐྱོད་སྤྲིག་གིས་མཛོན་ཟུམ་མཐོང་བའི་
དཔལ། །དུན་པས་རྟག་དུ་ཡིད་ལ་གསལ་ཐེབས་ནས། །མཐོང་ཐོས་དུན་པས་ཡིད་རབ་
དང་བར་ཤོག །ལུས་གྱིས་བྱུག་སྒྲོར་མཆོད་པ་མརྒྱལ་འབུལ། །རག་གིས་ཆོས་ལའོར་
བསྒྲལ་ཁིང་གསོལ་བ་འདེབས། །ཡིད་གྱིས་བཤགས་སྒྲོལ་ཡི་རང་བཞུ་སྒྲོན་སྤགས། །
སྒྲོ་གསུམ་བསག་སྒྱུར་ལས་ལ་བཅུ་པར་ཤོག །མགོན་ཁྱོད་ཕྱག་གིས་བདག་ཅག་
འགྲོ་བ་རྣམས། །ཐར་པའི་ལམ་སྤེགས་མཛོན་མཐོང་དངས་ལགས་གྱར། །ལོག་པའི་
ལམ་ཞུགས་དཔུལ་བར་འགྲོ་བ་ལས། །རིངས་པའི་ཕྱི་ག་སྒྲོར་སའམ་ལ་བྱུགས་རྗེས་
གཟིགས། །ཆོ་གྲང་གཙོང་ནད་དུག་པོས་གཟིར་བ་དང་། །རྟག་དུ་བཀྲོས་ཤིང་སྒྲོལ་
པས་ཉམ་ཐག་གྱར། །རང་གི་ལུས་སྤྲིག་ཅམ་ཡང་མི་དབང་བའི། །མི་ཡི་ཐ་ཆད་གྱུར་
ལ་བྱུགས་རྗེས་གཟིགས། །ལའོར་གྱི་དབུས་སུ་ལུས་སྒྲོབས་ལོངས་སྒྲོད་གྱིས། །དྲིགས་
པ་ངོས་ཤིང་ཡུད་ཅམ་འཆོ་ལགས་གྱར། །རིགས་དང་རིགས་སིན་རྟག་དབྱེད་མ་ཤེས་
པས། །གང་འདོད་ལག་ལེན་སའམ་ལ་བྱུགས་རྗེས་གཟིགས། །དད་པས་བསྒྲལ་ནས་
ལན་གཞོད་བྱང་དོར་རྣམས། །སོ་སོར་མཐོང་བའི་སྤྱི་སྤྱི་ཡིད་ལགས་གྱར། །འདོད་
པས་བསྒྲིབས་ནས་ཡང་དག་ས་མཐོང་བར། །དན་ཞེན་སྒྲོལས་ལས་སའམ་ལ་བྱུགས་
རྗེས་གཟིགས། །ཆོས་ལ་ཐོག་སར་ཐོས་བསམ་བྱས་སྒྲུལ་ནས། །ཐ་སྐྱོད་ཆོག་གི་རྣལ་

གཤམ་ཤེས་ལྟར་ལྟར། །སྤྱི་ཤིང་རྩུ་ཁྱི་འཛིགས་པ་མ་སྒྲིམ་པས། །མཐའ་མར་རེ་
 ལྟལ་ལྟར་ལ་ལྟལ་སྒྲིམ་གཞིགས། །སྒྲིམ་པས་ཤོལ་རྩལ་གར་ལྟར་ལྟར་པ་ཡིས། །སྒྲིམ་
 ལྟལ་ལྟར་པའི་བཀའ་དང་འགལ་ལྟར་ལྟར། །བརྩེ་མེད་ལོག་པའི་བཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་
 ཡིས། །དོན་མེད་དཀའ་སྤྱད་མཁའ་ལ་ལྟལ་སྒྲིམ་གཞིགས། །མདོར་ན་བསྐྱོད་ནམས་
 མ་ཆོད་དམན་པ་ཡིས། །བདེ་ལོགས་(༥༩)ཡོངས་རྫོགས་ལྟལ་དུ་འདོད་ལྟར་ལྟར། །
 གར་བརྩམས་བདེ་བའི་ལམ་དུ་སི་འགོ་བར། །སྤྱི་བཟུལ་ཉེར་ལེན་ལྟར་ལྟར་བདག་
 ཅག་ལ། །བརྩེ་རྩལ་གཞན་ལས་སྤྱི་བར་ཁྱད་ཞུགས་པས། །སྤྱི་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟལ་སྒྲིམ་
 བསྐྱོད་དམ་བཅའི་དོན། །ཁི་བཞིན་མཛད་པ་མཛོན་སུམ་མ་མཐོང་ཡང་། །ཐོས་པས་
 དྲམ་པའི་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་རྟེན། །གར་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱོན་ལས་ཐུར་ལྟལ་སྒྲིམ་ན། །
 མིན་རྩེར་མོང་ཡང་སྤྱི་གུན་བོས་བཞིན་འཕྱུར། །གར་ལ་སྐྱབས་མོང་དགོ་ཅུ་ཐ་མོ་
 ཡང་། །ལྱུང་ལྟལ་ཆེན་པོར་སྤྱི་བ་མཁུ་བ་བརྩེ་ལྟལ་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཉེས་པའི་
 འཛིགས་པ་དང་། །སྐྱབས་མཆོག་སི་སྤྱི་ཡོན་དམ་དམ་པ་ཡིས། །བདག་ཡིད་གཞན་
 ལ་ལྟལ་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་བཅོས་ནས། །སྤྱི་བའི་བསྐྱོན་པ་ཅེ་གཅིག་ལྟར་སྤྱི་བ་ན། །ལྟལ་སྒྲིམ་
 རེད་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གཞི་བར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཐབས་མཁས་ལྟལ་མིང་སྤྱི་བ་མཛད་དུ་
 གསོལ། །རྩུ་འཕྱུལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཡོངས་སྤྱོད་གསུང་གི་
 སྤྱོད་དྲམ་སྤྱི་བ་དུ་གསོལ། །ཡི་ཤེས་ལྟལ་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱི་བ་དུ་གསོལ། །ལམ་སྤྱི་བ་
 ཐུན་ལྟལ་སྤྱི་བ་མཛད་དུ་གསོལ། །ལྟལ་སྤྱོད་མཁུ་བའི་སྤྱི་བ་གྲོགས་མཛད་དུ་གསོལ། །
 འགོག་ལམ་བདེན་པའི་དམ་ཆོས་མཛད་དུ་གསོལ། །དངོས་ལྟར་སྤྱི་བ་པའི་ཡི་དམ་
 མཛད་དུ་གསོལ། །བར་ཆད་སེལ་བའི་ཆོས་སྤྱོད་མཛད་དུ་གསོལ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོད་ཅིང་
 གསོལ་བ་བདག་པའི་མཐུས། །འགོ་རྒྱུད་སྤྱི་བ་ཞིང་རྩལ་ཤོལ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག །

ཉེས་པ་མཛད་ཅི་ལྟར་མཛད་པའི་སྤྱི་བ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་མཛད་དུ་གསོལ་བའི་སྤྱི་བ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་མཛད་དུ་གསོལ། །

二 三 四 五 六 七 八 九 十 十一 十二 十三 十四 十五 十六 十七 十八 十九 二十 二十一 二十二 二十三 二十四 二十五 二十六 二十七 二十八 二十九 三十 三十一 三十二 三十三 三十四 三十五 三十六 三十七 三十八 三十九 四十 四十一 四十二 四十三 四十四 四十五 四十六 四十七 四十八 四十九 五十 五十一 五十二 五十三 五十四 五十五 五十六 五十七 五十八 五十九 六十 六十一 六十二 六十三 六十四 六十五 六十六 六十七 六十八 六十九 七十 七十一 七十二 七十三 七十四 七十五 七十六 七十七 七十八 七十九 八十 八十一 八十二 八十三 八十四 八十五 八十六 八十七 八十八 八十九 九十 九十一 九十二 九十三 九十四 九十五 九十六 九十七 九十八 九十九 一百

༡ ཀུན་ཁྱབ་རིགས་ཀུན་བདག་པོ་དོན་མེད་ལོངས་། འགྲོ་བ་ཟུང་ཡོ་སེས་རྣམས་གྲོལ་
འིན་པོ་ཆེ། བྱམས་བརྒྱད་བསྟན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་སྒྲིན་ལམ་ལ། བཀའ་ལ་འདྲེབས་
བདག་སོགས་རྗེས་འབྱེད་ཀྱིས་སྟོབས། ཐོག་མར་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པ་དང་། །
སྐབ་ལ་མང་ནས་བསྐལ་བའི་སྐབས་རྟེན་ནས། ཆོ་འདོད་རེ་དོགས་གང་ཡང་མི་དགོས་
(༥༤བ)པའི། རྣམ་དག་ཆོས་མགོ་ཚུགས་པར་བྱིས་གྱིས་སྟོབས། རྟག་ཏུ་ཐར་པ་འདོད་
པའི་རེས་འབྱུང་དང་། ཉམས་ཐག་འགྲོ་བ་བསྐལ་བྱིར་བྱུང་ཆུབ་སེམས། ཡིན་ལུགས་
ལྷ་བའི་མདོ་སྐྱེས་ལམ་གྱི་གནད། སྐབ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་ག། དེ་ནས་དམ་པའི་
ཐུགས་དགོངས་མདོན་གྱུར་ནས། དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཆེན་སྟོད་པ་ཡིས། །
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རྣམ་འདྲན་རྟོགས་སངས་ཀྱས། འབད་སྐབ་མཐའ་རུ་བྱིན་པར་ག། །
ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགོ་བའི་ལམ་མཆོག་འདི། རི་བཞིན་བསྐྱེད་པར་རུས་པའི་རྟེན་
བཟང་དང་། རྒྱལ་བཞིན་སྟོན་པར་རུས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས། རྟག་ཏུ་འབྲལ་བ་མེད་
པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། རིག་པ་འདི་ཡང་དགོ་སྟོང་མཐའ་བརྟན་ནས་བསྐྱེད་པར་གཞུགས་ལུ་མིང་པམ་རང་བཙན་
སྟོར་བཤོ། ॥

མེ་མུ་མྱི། རུས་གསུམ་གྱི་སྒོ་གྲོས་བཟང་པོ་གར། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་པ་གཅིག་རྒྱ་
གར། །དོན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་མཛད་པ། །དྲིན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་མཆིན་རང་མཆིན། །
བྱམས་པ་དང་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཅན། །སྒྲོན་ལས་ཀྱི་བྱིན་བརྒྱབས་བརྟན་ཅིང་
དབལ། །རུས་རྒྱལ་རྒྱ་མུང་བའི་སྐལ་བཟང་ཆུང་། །མ་ལེངས་པར་རྩེ་གཅིག་བསྐྱེམས་
ཏེ་ཉོན། །ལས་སྒྲོན་གྱི་བཤེས་གཉིན་ཆོད་ལྷན་དེ། །ལས་འབྲས་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་
ལགས། །དེ་དང་གུས་བསམས་སྒྲོལ་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས། །ཡུན་རིང་པོར་བསྐྱེད་ནས་དབྱེས་

པར་སྤོང་། །དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་པ་འདྲི། །དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་པར་དཀའ་
བསམ་ན། །དུས་དུམ་དོན་མེད་སྤྱོད་པར་བཟ། །དོན་ཆེན་གྱི་སྒྲིང་པོ་རེས་པར་ལེན། །
སྒྲིང་པོ་དེ་གཞན་ལ་སྤྲུལ་བཟ། །ཡིད་གཏན་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ལ་འབྱུངས། །ཆོས་
དེ་ཡང་རྒྱུང་འབྱུང་ཆེན་པོའི་ཆོས། །ཕྱོད་ཐོག་མར་བསམས་སྒྱུངས་གནད་ལ་འབད། །
འཆི་རེས་པས་ནས་འཆི་རེས་པ་མེད། །འཆི་བྱུང་ཆེ་ཆོས་གཞན་ལམ་པ་མེད། །དེ་རྒྱ་
མཚན་དུ་མས་ཐག་བཅད་ནས། །ཆོས་དྲི་མ་མེད་པར་སྒྱུར་དུ་སྒྱུབ། །ཅིས་དང་།

། རྟེན་གུན་མཆོན་སྟོ་བཟང་ཡེ་གེས་དེ། །དོན་བཟུང་པ་རབ་དུ་རྒྱས་སྒྱིར་དུ། །
ཆོག་རྒྱོམ་པའི་ཐབས་ལ་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །མེས་སྤྱོད་ཐོབ་ཀྱི་རེ་འཕྲོག་བཀའ་དྲིན་
ཆེ། །སྒྱིར་ཉེས་ཀྱང་གྱི་ཅུ་བ་བདག་འཛིན་དེས། །སྒྲིས་རང་ཉིད་བསྐྱུས་པར་གེས་གྱུར་
ན། །རང་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་གང་(༥༥ན)སྒྱུབ་ཀྱང་། །འབྱུང་རེས་གྱི་ཐབས་ལ་སྤྲུལ་
པར་འབྱུར། །བདེ་འདོད་ནས་ཡུན་རིང་སོང་གྱུར་ཀྱང་། །ལྷག་འབྲལ་མེད་སྟེ་ཆོག་སྤྱོད་
ཐོང་བ་འདྲི། །རྒྱ་ལོག་པར་ལྷགས་པས་ལན་འདུག་པས། །དུས་ལ་དགོས་རེས་དམ་
ཆོས་ལགས། །སྒྱུབ་དགོས་ཀྱང་སྒྱུབ་རྟེན་སྤྱོད་པའི། །ཁོང་རྣམས་མེད་གཞན་ལ་བཟུས་
ཅན། །རང་སྐྱུན་རྟེན་འཛིན་པའི་རྟེན་བཟང་འདྲིར། །ཅི་བྱུང་ཡང་དམ་ཆོས་སྒྱུབ་
རེས་སོ། །སྒྱུབ་དགོས་རེས་འདྲ་བའི་ནང་ནས་ཀྱང་། །ཁོང་རྣམས་མེད་གཞན་རྣམས་དྲན་
ཅན། །རང་རྟེན་བཟང་མགོན་དང་བཅས་པ་ལས། །སྒྱུབ་རྣམས་གྱི་སྟོ་གདེངས་ཐོབ་པས་
དགའ། །ཕྱོད་སོང་གི་རྒྱ་ཆོག་སྤྱོད་ཆང་དཀའ་བས། །ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྟེན་ལ་མི་རེ་བཟ། །
ཆོས་རྟེན་དཀའ་ལན་ཅིག་ཐོབ་དུས་འདྲིར། །ཅི་བྱུང་ཡང་དམ་ཆོས་སྒྱུབ་རེས་སོ། །ཕྱལ་
དེ་རིང་མི་འཆིའི་རེ་རྟོག་འདྲིས། །དུས་ཉིན་ལྟར་འགྲོགས་ནས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྐྱུ། །དེ་
འཁོན་དུ་བཟུང་ནས་སྒྲིབས་བསྐྱེད་དེ། །རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྟོན་ལྟ་རྒྱུགས། །ཞེས་པ་
དང་།

༥ ལོ་བདེ་ལོགས་སུ་གུར་ཅིག །དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་སྤྱི་དུས་ལོར། །
དོན་བདེ་བ་མཆོག་གི་གསུང་དབྱངས་ཅན། །ཐབས་དོ་རྩེ་འཛིགས་ཤེད་ཐུགས་རྩེ་
གཏེར། །སྤྱོ་བཟང་པོའི་ཕྱིན་རྒྱལ་ད་ལྟ་སྟོན། །ཀ་དག་པའི་རང་བཞིན་འཛིན་པ་
དེས། །ཁ་མོ་ཆུས་པས་ཡིན་ལུགས་ལམ་ཐོར། །ག་ཕྱོལ་གསུམ་རྒྱས་པར་དག་པས་
བརྒྱན། །ར་གཉིས་མེད་མེར་གཏི་སྟོད་རྩྭ་པ་དྲན། །ཞེས་གསུངས།

༡ སྒོ་བཟང་ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྒྲུང། །ཡེ་ཤེས་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཐུགས་
པ་ཡིས། །འགྲོ་ལ་བསྐྱེད་པ་རབ་རྒྱས་བཀའ་དྲིན་ཅན། །གཅིག་ཆོག་ཅུ་བའི་སྒྲུ་མར་
གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་གི་འདི་ཕྱིའི་འཇིགས་པ་དུན་པ་དང་། །ཁྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བཀའ་དྲིན་མཐོང་བའི་སྒྲོས། །ཅི་གཅིག་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་བརྟེན་ལགས་ཅན། །གནས་
སྐབས་ཀུན་ཏུ་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱར་དུ་གསོལ། །ཁྱེད་པར་ག་པ་ལ་ཡི་གྲོང་ཁྱེད་དུ། །
དམག་དཔོན་མེད་གོ་བརྒྱ་བའི་སྐུར་བཞེངས་ཆོ། །བདག་ཀྱང་ཐུགས་བཞེད་སྐོང་བའི་
ཐུས་ལུན་གྱི། །འཁོར་དུ་ལྷུང་ནས་རྩོགས་བྱང་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅིས་པར་ལྷུང་གི་ཕྱི་ལ་མིང་
པས་བྲིས། །

[illegible]

[illegible]

༡ ལྷོན་པ་བཅོས་ལྷན་(༥༥ན)འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོས་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་དཔལ་རྒྱལ་པ་ལྷན་ལྷན་པ་འཁོར་དགེ་སྤྱོད་གི་དགེ་
འདུན་ཆེན་པོ་དང་བཅོས་པ་རྣམས་ལ་བྱུག་འཆོལ་ཞིང་མཆོད་དོ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །
འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤྱད་གཏི་ལུག་རྣམས། །དེ་དག་འཛིན་རྟེན་དུ་གསལ་སྟེ། །བཅོས་
ལྷན་མཆོག་གསལ་དུ་གསེད་པ། །མཆོག་གསལ་བདེན་པས་དུག་བཅོས་སོ། །བདེན་
པ་གང་གིས་དཀོན་མཆོག་གསལ། །འཛིན་རྟེན་གྱི་ལ་བྱུ་མེད། །བདེན་པའི་ཆོག་

ལ་ཕྱིན་ཕྱི་པ་མ་དང་མུར་གནས་ཀྱི་ལྟེ་པུ། །ཞབས་ཟུང་ཡུན་དུ་བརྟན་བཞག་ས་འཛི་མེད་
 ལ་མ། །བརྟུང་ལ་ཟུ་མེད་མེ་འདི་རྒྱལ་ཟུར་ཅིག །ཅིས་ཕྱིན་བརྟུང་མ་རྟག་དུ་འབེབས་
 བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དབྱར་ས་ཤིས་པར་བརྟོད་པས་ཟུན་བཟུས་ཏེ། དེས་གཞི་སྒྲ་པས་ཟུ
 བཟུས་པ་ནི། དེ་ཡང་རྩ་བུ་ཕྱི་ལྟེ་པུ་ཉེ་བར་སེམས་པས་འཛི་མེད་ཀྱི་དབྱུང་ལྟུང་
 ཀྱི་ཆ་ལས། གངས་ཅན་ཕྱག་ས་རྩི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་བཞོད་པ་སྒྲ་མ་སེམས་པ་ལྟ་ལྟན་
 ཟུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་ཟུ་བཞི་ཞེས་པའི་སའི་ཆར། ཟུ་མོར་ལེགས་
 པ་སེམས་འཛིན་བཞི་གནས་ཞིག་ཡོད་ཐོག །ལོག་འབྲས་དུས་ཟུ་རྟོ་བས། ཉེས་ཕྱས་གྱི་
 ཟུང་རན་སྒྲ་ཆོག་ས་ཤིག་མཛོན་དུ་ཟུར་པ་ན། གནས་ཀྱི་ལྟ་འཛི་མེད་དབྱར་ས་གོང་མ་བདག་
 པོ་ཆེན་པོ་ནས། རན་པ་མཐར་སྐྱོད་གྱི་བཀའ་རྒྱལ་ཐོག་ཐབ་པས་དཀར་པོའི་དགོ་
 འབྲས་གྱི་ཞིང་སར་འོས་པའི་དུས་ཟུ་ཟུར་པ་ན། དེར་སོ་ཞིག་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་
 ལ་དམིགས་མེད་གྱི་ཉིང་འཛིན་བརྟན་པོ་ལས་མ་གཡོས་པར་བུམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཀྱིས་རྟག་དུ་གཞིགས་པའི་སྒྲོ་ནས། ཟུས་བཅས་རྒྱལ་པའི་མཛོད་པ་ས་ལུས་པ་སྒྱི་དང་།
 ཟུང་པར་བཀའ་གངས་ས་གསར་རྟོང་ཟུང་འཇུག །འཛི་མེད་དཔལ་སྟོང་པོའི་སའི་ཟུགས་
 བཤད་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་འཛིན་ཅིང་སྒྲེལ་པའི་སྒྲོན་ལས་གྱི་མཁུ་རུལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
 པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གེལ་ཆང་དཔོན་སྒྲོབ་བུམས་པ་སྒྲོན་ལས་ཞེས་སེམས་དོན་ལྟར་
 སྒྲོད་པ་དེ་ཉིད་ནས། རྒྱལ་པ་ཟུས་བཅས་མཐའ་དག་གི་ཕྱགས་དགོངས་གྱི་སྟིང་པོར་
 ཟུར་པ་ནི། འགྲོ་བ་ས་ལུས་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་གནས་སྒྲ་པས་ཀུན་དུ་འཁྱུར་མེད་གྱི་བདེ་
 པ་ལ་སྒྲོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་ཕུན་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་ལུང་རྟོགས་གྱི་
 བརྟན་པ་སྒྱི་དང་། ཟུང་པར་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་སྟོད་པ་སྒྲས་རྒྱད། པན་གྲུབ་ཆོད་
 ལྟན་གོང་མ་རྣམས་གྱི་མའོ་རྒྱུད་དགོངས་འབྲེལ་ས་ལུས་པ་དོན་ཡོད་པར་སེམས་པ་ལ་
 འབྱོར་པའི་སྒྲ་མེད་དཔལ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་(༥༧)ཅོང་མ་པ་ཆེན་པོའི་དེང་ལུགས་དྲི་ས་

མཆོད་དང་བཅས་པའི་འགལ་སྒྲོང་མཐུན་རྒྱུ་ཤི་རྒྱུ་ཉེན་དང་དབྱེད་གཉིས་ནི། འཇམ་
པའི་དབྱེད་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པར་བཞེངས་པ་འཇམ་གྱིང་སྡེ་རྒྱའི་བདག་པོ།
མའི་ཆངས་པ་གནས་སྒྲིམ་འཇམ་དབྱེད་མོང་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ལས་གཞན་དུ་མེད་
པར་གཟིགས་ནས་དེ་རྒྱུ་པའི་སྒྲོན་ཆེ། ལུགས་ཟུང་འཛིན་པ་རི་ཨི་པན་དང་། སུ་ཨི་
བན་གཉིས་ལ། མོང་གསལ་གྱི་མའི་ཆར། ལགོང་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཞབས་བརྟན་ལྟ་
ཁང་བརྟན་བཞུགས་བརྒྱུ་བརྟན་གྱི་འདུས་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་ཞུ་
རྒྱུ་གང་ཅིར་ཤི་ནང་གི་མཐུན་རྒྱུན་ལེགས་སྒྲོ་འགྲིག་པ་ཞིག་ལུགས་རྗེས་འཛིན་དགོས་
ཞུས་པར། ཨི་བན་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ལ་དད་ཅིང་ལྷག་པར་དཔོན་སྒྲོབ་ཉིད་ལའང་དད་
འདུན་ཆེ་བ་བཅས། དགའ་ཞིང་འགྲུ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དང་དུ་བླངས་ནས་མི་རིང་བར།
གངས་ཅན་མགོན་པོའི་ཆོས་ཤིན་གཉིས་ལྟར་ལྟུང་ཆབ་དེ་མོ་མོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེར་
སྟན་གསོལ་དེ། གཞུང་ས་དགའ་ལྟར་པོ་བྲང་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་ལྟ་རྟེན་དང་
བཅས་པའི་བཟོ་བཞེད་མཛད་ཀྱང་ལྟར་བཞེས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱུང་ལྟར། ཆོད་པག་
ལྟ་དགའི་བདག་པདུན་བུས་དབང་དང་བཅས་པའི་ཆོག་གཙོ་འདོན་དང་། གཞན་ཡང་
འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་སྟགས་ཡི་དམ། ཆོས་སྒྲོང་གི་རྒྱུ་འབྲེན་དང་། ལྷག་
པར་གཞི་གསུམ་གྱི་རྒྱག་ལེན་སྟགས་ལྟུང་བརྟན་གྱི་གཞི་རྩ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བར།
རྟག་དུ་བརྟན་པའི་འཕགས་མཆོག་དགེ་འདུན་གྲངས་ཉེར་ལྟ་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་
ཆང་ནས་གདན་དྲངས་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་དུ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྟག་
དུ་གནས་པར་མཛད། རྒྱན་རྫོང་དང་། དངོས་བཤམས་མཆོད་རྒྱན་སྟགས་ཉེར་མཁོ་
མཐུན་རྒྱུན་གྱི་ཆ་རྣམས་ཀྱང་འགྲིབ་རྒྱུན་སི་ཡོང་ཆེད། གཞུང་ས་རིན་པོ་ཆེར་གཏོང་
ཞེས་ཀྱི་སི་རྒྱུང་བ་སྒྲོང་འཇགས་མཛད་ནས། རི་ཤིན་ལྟུང་བརྟན་ནས་གནས་བར་

མི་ཉམས་ཞིང་། བཅ་བའི་ཏུ་བར་འགྱུར་རེས་སུ་གྲུབ་སྟུང་གང་ཅིའི་ཡིན་ལུགས་
 རྣམས་ཡགོང་མ་(ཤ་ཡ)ཆེན་པོའི་གསེར་སྟུང་དུ་བུལ་བར། རྒྱགས་མཐུན་གྱི་བཀའ་
 སྟུལ་བཟང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་དགོན་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་རྒྱུད་གི་པཏ་
 གཟི་བྱེན་འབར་བ་བཅས་སྟུལ་ཐེབས་གྱི་མཆོན་དུ་བཀྲ་གིས་བར་གྱུར་ཅིང་། ཨི་བཅ་
 གཉིས་ནས་གང་ཅིའི་བྱེད་སྒྲུབ་མི་ཉམས་པའི་ཡགོང་སྟོབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་(དགོན་
 གནས་འདུས་སྡེ་དང་བཅས་པ་དཔོན་སྟོབ་ཉིད་ལ་རི་སྤྱོད་ནས་གནས་བར་ཞལ་འཛིན་
 དུ་བུལ་ཞིང་། དཔོན་སྟོབ་ཉིད་ནས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོང་ས་དར་ལེགས་པར་མཛད་བསྟུན།
 སྒྲར་ལང་སེར་བྱེས་གྲུ་ཆར་དཔོན་སྟོབ་རིས་བྱོན་གྱི་མཛད་འཕྲིན་དུ་བུལ་བ་སོགས་
 མདོར་ན་དཔོན་སྟོབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱགས་རྗེའི་རྣམ་མཐུ་ལས་དགོན་གནས་འདི་བཞིན་ད་
 བར། ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་མཆོན་པའི་རྒྱན་དང་མ་བུལ་བར་བསྟན་འགྲུའི་
 ཐོག་དམ་པར་གྱུར་ཅིང་། འོན་ཀྱང་དུས་དབང་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་འདབས་དང་
 བཅས་པ་ཕྱན་བུའི་ཞིག་རལ་དུ་གྱུར་པ་ན། ས་ཡོས་ཡོ་ནང་དགོན་པའི་སྤྲ་མ་དང་།
 དབུ་གཉིར་མགོ་དཔོན་སོགས་འདུས་སྡེ་རང་ནས་རྒྱགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་གྱིས་ཐབས་
 ལ་མཁས་པའི་མཛད་ཁྱབ་གྱི་མཐུ་ལས་ཉམས་པ་གསོ་ཞིང་། མི་ཉམས་པ་གོང་འབྲེལ་
 དུ་མཛད་སྐབས། གཞུང་ས་མཆོག་དང་། སྟོན་ཆེན་ལུགས་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཨི་བཅ་
 སོགས་རྒྱ་བོད་གྱི་སེར་སྟུ་མཆོག་དམན་བར་པ་རྣམས་ནས། རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 རས་པ་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མཐུ་ལས་བར་མ་ཆད་
 འབྱུང་བའི་བསོད་རས་པ་གྱི་ཆོགས་རབ་ལ་དམིགས་ནས། ཞལ་འདེབས་བྱུང་རིགས་
 རྣམས་དཀར་ཆག་དུ་བསྟར་བ་ལ། ལྷ་པོའི་བརྟན་བཞུགས་དགོན་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་དཀར་ཆག་མགོ་
 བཛྲོད་དུ་མེད་ཆོད་སྟུལ་མིང་བཅས་བཀོད་པའོ། ॥

༡ རྒྱེས་སུ་རྒྱུད་དུ་ལ་ཅམ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཅམ་པོ་པ་ནི། མདོན་མཐོ་

ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་ནས། ལས་འབྲས་ལ་བྱུང་དོན་རྒྱལ་བཞིན་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཟེར། ལྷན་
པར་ཅན་ནི་རྫོགས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སངས་སའོ་དོན་དུ་གཉེར་ནས། ལས་
འབྲས་ལ་བྱུང་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་སྒྲེས་བུ་རྒྱུ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལས་ཡང་
ཟེར། འབྲིང་ལའང་ཅམ་ལྷན་གཉིས་ལས། (443)ཅམ་པོ་བཅི། ཐར་པ་ཅམ་དོན་དུ་
གཉེར་ནས། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྐྱོབ་པ་དེ་ལ་ཟེར། ལྷན་པར་ཅན་ནི་
ཡང་རྫོགས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ནས། བསྐྱབ་པ་གསུམ་
དང་གཙོ་བོར་རྒྱལ་བཞིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་མན་ཏན་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། འདི་ལ་སྒྲེས་
ལུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལས་ཡང་ཟེར། རྒྱུ་རྒྱུ་ཅམ་པོ་བཅི་ནི། སྐས་ལྷང་དང་པོ་
ཅམ་འཛེགས་ནས་དེ་ཁར་སྔོན་རྩིས་བྱེད་པ་དང་འདྲ། འབྲིང་ཅམ་པོ་བཅི་ཡང་སྐས་ལྷང་
གཉིས་པར་འཛེགས་ནས་དེ་ཁར་སྔོན་རྩིས་དང་འདྲ། རྒྱུ་འབྲིང་ལྷན་པར་ཅན་གཉིས་
ནི། སྐས་ལྷང་གསུམ་པ་རང་གཙོ་བོར་འཛེགས་པར་འདོད་ནས། དེའི་ཐབས་སུ་རྒྱུ་
སྐས་ལྷང་དང་པོ་གཉིས་རིམ་གྱིས་འཛེགས་པ་དང་འདྲ། མདོར་ན་ཅམ་པོ་བཅི་གཉིས་ནི་
སྐ་སྐའི་ལས་འབྲས་ཆང་ཅམ་པོ་ལ་ཆོག་གིས་ཅན་དང་། ལྷན་པར་ཅན་གཉིས་ནི་ལས་
འབྲས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་རིམ་གྱིས་སྐྱོབ་འདོད་ཅན་ནོ། འདིར་དེ་ལྷང་གིས་པར་བྱས་
ནས། རང་ཉིད་ལྷན་པར་ཅན་གཉིས་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དག་རྒྱལ་བའོད་མཐའ་
བཅུན་པ་ལ་ཀུན་ལ་ཐུགས་རྒྱལ་པའི་བཟང་པོ་འདུག་པའོ། །

༥ རྒྱུ་ལས་གཞན་ལན་འཇགས་སུ་གཞི་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་ལྟགས་པོ། ༥ སྐ་སྐ་སྐས་དཔལ་
ཆེན་པོ་ཡབ་སྐས་དང་། ཡི་དམ་ཁྱོ་བོ་ཆེན་པོ་གཤེན་རྩེ་གཤེན། བཅུན་བསྐྱང་དམ་
ཅན་ཆེན་པོ་དགོངས་སུ་གསོལ། གཞན་དོན་རྒྱུ་ལས་ཆེན་པོ་དེ་འདེབས་སོ། བདག་
ནི་རི་རྒྱུ་སྐྱོ་བ་དེ་རྒྱུ་དུ། ཐབས་གིས་སྐྱུ་དང་སྐྱུ་གསུམ་གྱིས་རབ་བཙོས་པའི། ཉོན་
མོངས་བཙོན་དུག་བཙུད་ལེན་སྐྱོར་བ་ཡིས། རྒྱུ་བསྐྱལ་འཁོར་བའི་ནགས་སུ་འཇུག་

བར་ཤོག ། བདེ་སྐྱོད་དང་དུ་སྒྱུར་ས་པས་སྐྱུག་ལ་བྱུག ། སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་ལེན་སེམས་
 དཔལ་རྟག་ཏུ་བདེ། ། དེ་བས་རང་གཞན་བདེ་སྐྱུག་གཏོང་ལེན་གྱིས། ། གཞན་དོན་
 དཀའ་བ་བརྒྱ་ལྷག་སྐྱོད་པར་ཤོག ། རི་ལྗང་བྱས་ཀྱང་ཆོས་བཞིན་མི་འགྲུབ་པར། ། སྐྱུག་
 བསྐྱུལ་སྐྱ་ཆོག་ས་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་ཆོ། ། ལས་རན་བྱེད་པོ་རང་ལ་ལམོར་བ་ཡིན། ། ད་
 མི་སྤྲིག་སྐྱོང་དགེ་བ་སྐྱབ་པར་ཤོག ། དེ་ལྟར་གཞོད་པ་མང་ཡང་གཞོད་བྱེད་གཅིག །
 རང་དུ་རྒྱས་ནས་ཐོག་མེད་དུ་བར་བསྐྱུས། ། (༡༥བ) རང་བཞིན་རན་པའི་དགྲ་པོ་བདག་
 གཅིས་འཛིན། ། དེས་ངོས་ཟིན་དྲག་པོས་འབྱུལ་བར་ཤོག ། དགྲ་འདིས་ད་དུང་རང་
 གཞན་བརྒྱག་པའི་ཚུལ། ། སྤྲིག་ལ་མི་འཛེམས་སྐྱུག་ལ་མི་བཟོད་པའི། ། གོ་ལོག་མཐའ་
 དག་བསམ་ནས་འཁོན་བཟུང་སྟེ། ། ཉེས་ཀྱིན་ཅུ་བ་དུང་ནས་འཁྱིན་པར་ཤོག ། རབ་
 ཁྲོས་མཆོན་ཆ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་། ། ལས་ཉོན་དུམ་བཅི་མཆིས་ཐོག་ཏུ་སྐྱུར་ས། ། ལ་
 འཛིན་བཤགས་འདེབས་མི་བྱེད་ལེ་ལན་བདུ། ། ཀྱུན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བསྒྲུམས་
 བར་ཤོག ། དེ་ལྟར་དུག་གི་མདངས་ལྡན་མ་བྱ་བཞིན། ། ཉོན་མོངས་བྱང་ཆུབ་གྲོགས་
 སུ་འགྱུར་བ་དང་། ། བདག་གི་དགེ་བ་ཡོངས་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིས། ། བྱུ་རོག་དུག་ཐོས་
 སྒྲུན་གྱིས་གསོས་ལྟར་ཤོག ། ལས་འདིས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་དེ་སྤོང་དུ། ། འགྲོ་ཀྱུན་
 ལྡན་ཅིག་ལན་ཚུན་སེམས་འཛིན་ཅིང་། ། དཔུལ་བར་སྒྲིས་ནས་བསམ་སྐྱོད་མ་ཉམས་
 པར། ། སྐྱུག་བསྐྱུལ་རབ་འདྲེན་ལན་བདེ་འགྲུབ་པར་ཤོག ། རྒྱུན་གྱིས་གཞན་བསྐྱུར་
 བརྒྱན་སྐྱང་སྐྱ་ཆོག་ས་དང་། ། སྐྱང་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བས་འགྲུབ། ། བདེན་
 པའི་སྐྱང་བ་འདི་ལྟར་ཡོད་མ་སྐྱོང་། ། མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་རྟེན་པར་ཤོག །
 དེ་འདྲའི་ཆོས་ཀྱིན་མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོའི་རང་། ། བསམས་གཏན་ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་
 བཞག་སྟོབས་གྱིས། ། རྗེས་ཐོབ་སྐྱ་པའི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པའི། ། སྐྱང་སྐྱོང་ལན་
 ཚུན་གྲོགས་སུ་འཆར་བར་ཤོག ། དེ་ལྟར་ཀྱུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ནི། ། དོན་དམ་

འདུལ་པའི་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ཆོང་ལ་མ་ཞོར་པ་འདི་ཉིད་དང་མཐུན་ཏེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོལ་གསུམ་དང་།
འཆད་ཅོད་ཅོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ལ་འགྲུལ་པའི་སྒྲོ་
དང་བུལ་པ་མཁས་མང་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་སོགས་བརྗོད། འདི་མང་གི་འཆད་ཅོས་ལ་མེད་པུ་
སྒྲུབ་པའོ། ॥

༡ མོ་བདེ་ལེགས་སུ་རྒྱུར་ཅིག །བདག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་སཐའ་དག་
གི་མགོན་སྐུལ་ས་གཅིག་ལུ་སྤྱའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱབས་སུ་བཅུ་མཁས་པ་བཅོམ་འགྲུལ་གྱི་ཆེ་
བ་ལུན་སུ་ཆོགས་པས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་ན་སེར་སྒྱའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ལྷན་བཟང་པོ་
ལ་སོ་རྒྱ་ཡི་ཤིང་དུང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་མཉམ་མེད་སྤྱུ་ཐུབ་ཆེན་
ཀྱིས་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེ་ལེགས་སུ་མཛད་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལུན་སུ་
ཆོགས་པ་སངས་བཀས་མེས་ཀྱི་རི་བོ་འདྲ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་དྲི་མ་གསུམ་
སྤངས་པ། །སངས་(༡༩བ)རྒྱས་པ་དྲུ་རྒྱས་པའི་འདབ་འདྲའི་སྒྱུར་མངའ་བ། །འདི་ནི་
འཛིག་རྟེན་དགེ་བའི་བཀྲ་ཤིས་དང་པོའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
ཡིད་ཆོམ་ཞིང་རི་ཅམ་ལོངས་སྤྱད་པ་ཅམ་གྱིས་ཟད་པ་མི་མངའ་བ་ཐོངས་པ་ཀུན་ལས་
སྒྲོབ་པའི་གསེར་གྱི་རི་བོ་དང་འདྲ་བའི་མཆོན་དཔེས་རྒྱས་པའི་སྐུ་མངའ་ཞིང་། འཛིག་
རྟེན་ལམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆགས་སྤར་སྒྲོངས་པའི་དྲི་མ་གསུམ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་སྤངས་པ་ལུན་སུ་ཆོགས་པ་དང་ལུན་ཞིང་། ཤེས་
བྱ་སཐའ་དག་ལ་སྒྲིབ་ཐེད་མེད་པར་སྒོ་བྱོས་གྱི་སྤྱར་བ་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཅེས་བྱ་
བ་པ་དྲུ་རྒྱས་པའི་དབྱར་དུས་ཀྱི་འདབ་མ་དང་འདྲ་བའི་རྟོགས་པ་ལུན་ཆོགས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐུར་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱར་བ་ལུན་པའི་མཛད་པ་འདི་ནི་གྲགས་ཅན་གྱི་
བསྐལ་པ་འདིའི་སྒྲོང་བུ་དང་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་སཐའ་དག་རྣམ་པར་དགེ་བའི་

མཚན་ས་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་དང་པོ། ।

། དེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་མཚན་རབ་མི་གཡོ་བ། །འཛིན་རྟེན་གསུམ་ན་
གྲགས་ཤིང་ལྟ་དང་མིས་མཚོད་པ། །ཚོས་མཚན་དཔ་པ་སྟེ་དགུ་རྩ་མཁའ་ལ་ཞི་བྱེད་པ། །
འདི་ནི་འཛིན་རྟེན་དགེ་བའི་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་
དེ་ཡི་གསུང་གི་མཛད་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་སྟེ་གསལ་བར་མཛད་པའི་དོན་མཚན་དང་།
རབ་དང་མི་གཡོ་བ་ཐ་སྟོད་མི་འདོར་བའི་ཚོས་ཉིད་བདེན་པ་འཛིན་རྟེན་གསུམ་ན་
ཆེས་ཆེར་གྲགས་ཤིང་། ཚངས་པ་དང་འཁོར་བསྐྱར་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་དང་མི་ཡིས་
མཚོད་པའི་གནས་གཅིག་ཤུ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་གནས་ལུགས་
དཔ་པ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་ཅུམ་གྱིས་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཆེན་གྱི་སྟེ་དགུ་
རྩ་མཁའ་ལ་ཡང་རྟུག་བསྐྱལ་བྱ་འབྲས་ཞི་བའི་བསྟན་པའི་གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེར་
བར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་འཛིན་རྟེན་སྟོན་པ་ལས་སྟོལ་བའི་
ལས་ཀྱི་དགེ་མཚན་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་པོ། །

དགེ་འདུན་དཔ་པའི་ཚོས་ལྟན་ཐོབ་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཕྱག །མི་དང་ལྟ་དང་ལྟ་མ་
ཡིན་གྱིས་མཚོད་པའི་གནས། །ཚོགས་ཀྱི་མཚན་རབ་རྩོམ་ཤེས་དང་དཔལ་གྱི་ཞིང་། །
འདི་ནི་འཛིན་རྟེན་དགེ་བའི་བཀྲ་ཤིས་གསུམ་པོ། །(༦༠ན)དགེ་བ་ལ་དྲག་ཏུ་འདུན་
བས་དཔ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྟེར་པོ་དོན་དང་ལྟན་པའི་སྟེ་སྟོན་མང་ཏུ་ཐོས་པའི་བཀྲ་ཤིས་
ནོར་གྱིས་ཕྱགས་ཤིང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་འབྱོར་དང་ལྟན་པའི་མི་དང་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་
གྱིས་གྲུས་པས་བསྟེན་ཞིང་བསྟེན་བཀྱར་བའི་མཚོད་པའི་གནས་སྟབས་པ། ལྟན་ཅིག་
འདུས་པ་ཅན་གྱིས་ལས་སྟབས་བཀའ་གཞི་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལེགས་པར་མཛད་
པའི་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་རབ། རང་སྟོབས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཀུན་ལ་འཛེམས་པའི་རྩོམ་ཤེས་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱི་སྟོར་གྱུར་པའི་ཡོ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དཔལ་གྱི་ལོ་འབྲས་སྟེ་

འཕེལ་མཐུན་ཕྱིན་པའི་འཕྲུང་གནས་ཞིང་ས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དཔལ་ཚོས་གྲུབ་
པའི་གྲོགས་གཅིག་ལྟར་རྒྱལ་བས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་མཚན་བཟླ་གྱིས་གསུམ་པའོ། །

ཞེས་པའི་ནི་ཞེ་ཆོར་རྒྱལ་པའི་པས་རྒྱུ་ཡ། ॥

༡༡། །དཔལ་མགོན་ལལ་གྱིས་གཏོར་འབུམ་དངོས་གྲུབ་
མཆོག་སྟེ་ལ་བཞགས་སོ། །

། ཏྲི། དཔལ་མགོན་ལལ་གྱི་རྣལ་འབྱེར་པས། །བསིལ་བའི་ཚལ་སོགས་གནས་ཆེན་
ནས། །དཔལ་མགོན་ལལ་བཞི་ལོར་དང་བཅས། །གྲུས་བས་སྟུན་འདྲེན་གནས་འདིར་
གསེགས། །ཐོག་མེད་སྤྱི་ག་བའི་རྒྱུན་སྟེ་དང་། །ཁྱད་པར་དཔལ་མགོན་ཉམས་ཆགས་
རྣམས། །དཔལ་ལྡན་མགོན་པོའི་སྟུན་ལས་དྲ། །དེར་ནས་ཅམ་སྟེ་བཤགས་གིང་
བསྐྱམས། །གཙང་ཞིང་ཚང་བའི་མཆོད་པའི་ཐུས། །ཁྱི་ནང་གསང་བའི་མཐུན་ཐུས་
དང་། །སྤྱེ་མེད་སྟུབ་པའི་རྟེན་ཐུས་གིས། །ཉམས་ཆགས་གསོའིང་བྱགས་དམ་བསྐྱར་། །
རྩོ་རྩོ་གསུམ་དང་རྟེན་རྟེན་གིས། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བདུད་ཅི་མཆོག་ །རྒྱུན་གྱི་གཏོར་
མ་འབུལ་ལགས་ན། །དབྱེས་བཞིན་བཞེས་ནས་དངོས་གྲུབ་སྟེ་ལ། །དེས་དོན་གཉིས་
མེད་ཉི་རུ་། །དང་དོན་སྟེ་མཆོགས་ཁྱོས་པའི་གཟུགས། །སྟོབས་ཆེན་ལལ་བཞི་ཡུམ་བཞི་
དང་། །ཞིང་སྟོང་འཁོར་དང་བཅས་ལ་བསྟོད། །འགྲོ་ཀུན་ལན་བཤེད་གཞི་གཅིག་ལ། །
བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་སྟོན་མེད་དང་། །བདག་ཅག་ཆོས་བཞིན་སྟོང་མཛད་པའི། །
བསྐྱར་པའི་གཙོ་བོར་པང་འགས་ལ། །བསམ་པ་ཐག་པས་ཁྱོད་བསྟན་ན། །འབུལ་
མེད་མགོན་སྟུབས་དབྱང་གཉིན་གྱིས། །བདག་གི་ཆོས་མཐུན་བསམ་སྟོར་རྣམས། །
འཆད་མེད་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ལ་པའི། །རྩིས་འདུག་
རྒྱལ་བཞིན་སྟོང་བ་དང་། །ལོག་འདྲེན་ཆར་གཙོད་མཐུ་ཅལ་རྣམས། །ལའོན་སུམ་སྟོན་
པའི་དུས་ལ་བཤས། །ལའོན་ན་འགལ་རྒྱུན་ཉིང་ཞིན། །ཆོས་མཐུན་ལགས་ཆོགས་
རྒྱས་པ་དང་། །སེམས་ཉིད་སྟུང་བ་དབང་འདུས་ནས། །ལའོན་སྟོད་ལས་ཀུན་འགྲུབ་

པར་མཛོད། །རར་བཞིན་གཅིག་པའི་ཆོས་ཅིད་དར། །རྟེན་འབྲེལ་སྒྲ་ཆོག་ས་མི་འགལ་
བའི། །ཐབས་མཁས་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ། །ལྷ་ཁྱོད་ལྷག་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །
བསྟེན་སྒྲུབ་ལས་ཀྱི་ཆོག་དར། །རྟོ་རྟེ་འཁྱུ་ལ་གནད་བསྟེན་པའི། །ལྷན་སྟེས་བདེ་
སྟོང་བྱང་འབྱུག་གིས། །ལྷ་མཆོག་སྒྲུབ་དུ་འགྲུབ་པར་གྱིས། །(༡བ)

ཅི་སྟེ་ཆོས་མཆོག་དཔལ་པ་དག་ལ་ཕྱི་མ་གདོང་འབྱུང་སྒྲུབ་པར་མཁོན་ཞལ་ཕྱི་གདོང་འབྱུང་དཔལ་གྱི་མཆོག་ཕྱོད་ལྷན་སྟེས་བདེ་སྟོང་བྱང་འབྱུག་གིས་ཀྱི་ཆོག་དཔལ་ལོན་ཞལ་ཕྱི་མ་གདོང་འབྱུང་དཔལ་གྱི་མཆོག་ཕྱོད་ལྷན་སྟེས་བདེ་སྟོང་བྱང་འབྱུག་གིས། །(༡བ)

༡༡༡། །ཀུན་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་གསུང་འབུམ།

། ༡ །

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་བྱུགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། །

སྤྱི་ལོ་༡༠༡༠་ལྷ་པ་ཆེས་༡༡པོ་ད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་སྟག་
པོ་ད་ལྷ་པ་ཆེས་༡༡པའི་ཆེས་ཆེས་བཟང་པོར་པར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།

༡༡། ། 《མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་བྱུགས་སྒྲིག་ཁང་》 གི་
དཔེ་རྟེན་བསྟུ་བྱུག་དང་ལས་ལྷགས་མི་སྣའི་མཚན་པོ།

བསྟུ་བྱུག་འགན་འཛིན་པ། གྲོ་བཟང་ལུག་གྲུབ། དབང་གྲགས། ཆེ་རིང་།

ལས་ལྷགས་མི་སྣ། གྲོ་བཟང་ཆོས་འབྱོར། ལྷ་པ་མཚན་བྲམས་པ། ཆེ་བརྟན་དེ་རྩེ། དག་དབང་བྱང་མེས་མ།

གྲོ་བཟང་འཇགས་མཆོག་། གྲོ་བཟང་འཛིགས་མེད། ཆེ་རིང་མ། ལྷ་པ་པ། དེ་རྩེ་མཆོ།

ཆེ་རིང་ཆོས་སྒྲོན། ལྷ་པ་པ། ལྷག་པ་སྒྲོལ་མ། དགྲགས་པ། བྲམས་པ་ཆོས་སྒྲོན།

བསྟན་ནམས་དབྱངས་ཅན། མིག་དམར་གཡང་འཛོལ་མ།

དེ་བ་འདིའི་ལུ་དག་དང་དགར་ཆས་སྒྲིག་མཁན། གྲོ་བཟང་ཆོས་འབྱོར། ལྷག་པ་སྒྲོལ་མ།

གྲོ་ག་འབྲུལ་ཡིག་བདགས་པ། ལྷ་པ་པ།

མདུན་ཤོག་རྩས་འགོད་པ། ཆེ་རིང་མ།

པར་སྒྲིག་ལག་རྩལ་པ། ཆེ་རིང་ཆོས་སྒྲོན།

གངས་ཅན་བྱང་ཐོ་ར་དཔེ་ཚོགས།
པོ་ད་ཐེང་ཉི་མ་བརྒྱ་བྱ་གསུམ།

